דקדוק הקדם

כהומונית

i. e.

GRAMMATICA ORIENTALIS:

Eademq;

HARMONICA, &c.

Autore

ANDR. SENNERTO, P. P.
in Acad. Witteberg.

ANDREÆ SENNERTI, P. P.
in Acad. Wittenberg.

EBRAISMUS, CHALDAISMUS, SYRIASMUS, ARABISMUS, *nec non* RABBINISMUS.

h. e.

PRÆCEPTA Gramm: totidem LL. Orientalium: diverſis qvidē in libris, in Harmoniâ tamen unâ & perpetuâ, novâ, concinnâ atq; perſpicuâ conſcripta methodo; exemplis itemq; confirmata illuſtrataq; ſufficientibus: additis in fine ſingulorum librorum totidem Lexicorum ſive Dictionariorum Compendiis.

Additur ſupplementi loco in fine:

De IDIOTISMIS ſuperiorum lingg. Centuria Canonum philolog.

præmittitur omnibus & ſingulis:

DISSERTATIO, de Ebrææ Orientalq; reliqq. LL. Origine, antiqvitate, progreſſione, incremento, ſimilibus, &c.

NAPOLI

WITTENBERGÆ,

Typis & ſumptibus FINCELIANIS, Anno 1666.

בשש

Lectori Benevolo

שש

LECTOR BENEVOLE : Antiquitate Ebræam S.S. Lingvam antevertere alias atq; reliquas omnes, extra controverſiam quidem eſto. Agnoſcit hæc quippe DEUM autorem ſuum : qui Adamo, homini primo, unà cum animâ eandem inſpiravit indiditq;. cum hoc, quotiescunq; condeſcenderet eidem, locutus eſt in eadem: & in qua *Λόγια τȣ̃ Θεȣ̃* primùm hominibus primis tradita concreditaq; ſunt. Excepit hanc â primis parentibus Noachus, cuſtodivitq; in aquis medijs. Eberus unà cum Pelego iterùm in mirandâ miſerandaq; illâ *Γλωσσοσυγχύσει*, factâ in Babel. In quâ quidem quænam illæ ſint fuerintq; ortę noviter introductæq;, ut ut non adeò ſit proclive determinare: certum tamen & hoc fuerit, Aramæam, hoc eſt, Chaldæo-Syram, itemq; A-

rabicam, Æthiopicam, Ægyptiacam ſimilesq́; Orientis lingvas, in, circa vel non longè poſt illam univerſalem confuſionem lingvarum ſumſiſſe originem ſuam: utpote Ebrææ matri viciniſſimas, ejusdemq́; filias primigenias nobilisſimasq́;. Porrò, cum Abrahamo unà hæc (Ebræa lingva) τῷ περαιτέρῳ vel transfluviali transivit ad Cananæos: transmiſſa ad Iſaacum deinceps, Jaacobum, Moſen illum, divinum Virum, ὅς ἀρχιγένεθλος καὶ μέγας φίλος ὑψίστοιο: excepta mox ab integro populo Iſraelitico vel Judaico: traductaq; ad Captivitatem usq; ejus, illam decantatisſimam, in Babylonis vel Aſſyriorum monarchiâ. Quâ qvidem ſoluta, extra controverſiam id eſto viciſſim: quæ lingva antè familiaris & vernacula fuit integro populo nomininato ſuprà, hæc inter primores ejus jam ſaltem, & in Canone biblico conſummato modò & obſignato ab Eſra ſocijsq; hujus, ſincera & incorrupta permanſit ſervataq; fuit: plebe promiſcua & rudi, ut ſveta erat nunc & ex more, utentibus Chaldæo fere idiomate. Neceſſitas ſic tulitq; quædam, ut ſucceſſivè in gratiam illius paraphraſes vel translationes illæ, Targumim

mim vulgò vocant, notisſimæ Bibliorum Ebrę-
orum Chaldaicæ pararentur: quantumvis & quidem in Codice ipſo ſacro Ebræo ejus idiomatis, Chaldæa nempe quædam pura, nominatim in Daniele, Eſra & Jeremia inſititia juxta inſertaq; jam erant. Pura, dico repetoq; purè Chaldæa. Nam, quæ in laudatis ſuprà Targumim ſive translationibus Chaldaicis ſunt habenturq; (hoc enim idiomate ſunt & ipſæ conſcriptæ) ejus nitoris omninò non ſunt: ut ut & ipſæ inſuper differentes inter ſe ſe non parùm ſint. Ac certum ſit nobis, inſtar certioris aut Canonis cujusdam: Quo majore temporis intervallo à Daniele & Eſra diſtant populus Judęus, lingva hujus, ejusdemq; Doctorum ſcripta publica, eò impurior ab Ebraiſmo & Chaldaiſmo puro fluit quoq; ſermo & ſtylus eorundem. Sic, v. gr. temporibus Servatoris noſtri deviabat idem eò magis magisq; & utebantur tunc in communi uſu promiſcuè omnes fere, etiam Servator ipſe noſter, dialecto Jeroſolymitana, hoc eſt, Syrâ lingvâ: in qua quidem nobis & adhuc extat Inſtrumenti Novi translatio, originali hæc quàm proximè, & tempore, ſtylo, ſenſu

ipſo. Porrò, Talmud Judæorum (quo qvidem putant, quicquid Juris eſt & divini & humani, contineri in illo) ut ut idem ad Syriaca & Jeroſolymitanam dialectum accedit propius, & talmudicus & Jeroſolymitanus ſtylus & ſermo unus idemq; fere ſint, bone DEUS, quàm interim ſui diſſimilis, differens & impurus ille eſt, collatus cum hoc, cùm in Miſchna, tùm vel maximè tamen in Gemara: quàm hiulcus, obſcurus, perplexus, imò barbarus. Quid dicam nunc de ſequioribus Judæorum & Rabbinorũ, ut vocari amant, ſcriptis, Peruſchim & Medraſchim illis? charta & tempus me citiùs deficerent, ſi inſolentiam & licentiam pravam in ſcribendo, vel ſaltem, dico, quantum ſtylum & ſermonem, notare velim: ut ut, (fateamur,) differentia inter Scriptores eſt & ſua quædam, nec exigua eadem.

Nunc, res eò recidit: hæcq; ſeries qualiscunq;, (breviuſcula) ac facies vultusq;, ſui non æquè ſemper ſimilis, illarum ſeu lingvarum ſive dialectorum, quas quidem, hunc in modum fere, juxta cum Verbi ſui puritate, ad noſtra hęc usq; tempora propagare DEO ter M. O. clemen-

menter placuit. Porrò, Officij ratione mei haſce, in ſpecie Ebræa, Chaldæa, Syra, nec non Arabica, itemq; Rabbinica, & publicè privatimq; non ſemel hactenus pro virili ego quoq; in hac almâ propoſui. Ipſi, DEO, laus, honor! Unde nata mihi præſentia hæc, quæ, (ſicut diversè antehac) ita nunc ſimul & ſemel (ad inſtantiam eorum, quorum intereſt) demùm exhibeo Tibi, Lector Benevole, Præcepta Grammatica, unà cum annexis. Methodo quanam ſint conſcripta eadem, dies & uſus Te edocebunt: atq; alibi antehac â me prolixis, ni fallor, id notatum. Hac vice unicum id monitum Te, (imò & ipſum repetitum potiùs aliunde) velim, nec fruſtra omninò: In diverſis quidem ordine libris hæc â me Præcepta conſignata, exemplis itemq; confirmata illuſtrataq; ſufficientibus; in una tamen ſemper & perpetuâ Harmoniâ. In diverſis, dico, diſtinctisq; Libris, Confuſionis omnis vitandæ ergò: ideò, ut ne tyronum vel diſcentium (quibus quàm maximè ſcribimus hæc atq; talia, & inſervire debemus) mox in primo limine, (ſi ſimul & ſemel conjungantur omnia: ut

ut aliorum ſimiles labores non reprehendo hiſce: abſit, abſit:) turbentur conceptus & memoria: oblatis, dico repetoq;, ſub unum quaſi obtutum, ſimul & ſemel omnibus & ſingulis, homogeneis & heterogeneis: Confuſio certè plurium malorum & mater & obſtetrix eſt. In una tamen ſemper & perpetuâ Pan-harmoniâ, ut ſucceſſu temporis & provectior factus diſcens (quid docens?) & in quibus conveniant (hoc eſt, fundamentalibus) & in quibus differant viciſſim (ſanè non paucis: quid? plurimis) hæ Lingvæ, aut ſi mavis, dialecti unius Orientis, idem videat nunc intelligatq;: addo notanter, utne unius ejuſdemq; rei propoſitæ jam & ſemel in præcedentibus & ſuperioribus tædioſâ opus ſit repetitione in ſequioribus. Ordine ſcil. cuncta vigent, Ordine cuncta virent. Et, nuſqvam eſt, qui ubiq; eſt: nuſquam habitat qui ubiq; habitat, id & huc accommodaverim alicujus. Jam, ſingulis ſeu Libris ſeu Præceptis totidem Lingv. addidi, non præter rem, puto, & utile ſuum, Lexicorum ſive Dictionariorum totidem Compen-

pen-

pendia: illa non compilata ex vulgaribus quibusvis dictionarijs, nec ex uſu mero: ſed Ebręum v. gr. concinnatum non ſine labore & ſtudio, imò tædio (ita reliqua) ex Concordantiarum opere poſtremo Baſileenſi Cl. Buxtorfij: ita Chaldæum, ex eodem: Syrum porrò è B. Mart. Troſtij Lexico Syriaco (alijs hîc quidem) quod & ipſum inſtar Concordantiarum Syrarum in N. Inſtrum. eſt eſſeq; poterit: Arabicum potisſimùm è Cl. Jac. Golij; quo melius hodiè non extat; tandem Rabbinicum ex Opere XXX. annorum, vel Lexico Chaldaico, Talmudico & Rabbinico Buxtorfiano iterùm. Prætereà, ſupplementi loco, in fine omnium, addita nobis de Idiotiſmis lingvæ Ebrææ, & ex parte ſuperiorum notatarum LL. Centuria Canonum philologicorum; Quibus omnibus & ſingulis, ſub initium mox totius Operæ, præmittitur Diſſertatio, de Ebrææ & ex parte reliqq. Oriental. LL. Origine, antiquitate, progresſione &c. ſimilibus. De quibus ſingulis, ſuis in locis pluribus. Nunc, LECTOR BENEVOLE, juxta illud, in

Maſ. ברכות ſub fin. fol. LXIV. col. I. לך לא בשלום אלא לשלום *Vade, non in pace, ſed ad pacem:* aut ſi mavis: בשלום ולשלום שלמא שלמא Scrib. VVittenbergæ, Calend. ipſis Martij, cIↃ IↃc LXVI.

ANDR. SENNERTUS, P.P.

Vacui

Vacui ob ſugam,

HYPOMNEMATA ſeqq.

De

Convenientia & Differentia LL. Orr.
de quibus maximè res nobis, appoſuiſſe juvat.

1. Una eſt reapſe, h. e. in fundamentalibus (vel ſaltem in ideâ quadam) Lingva Orientalis veriùs, quàm plures: ut ut in Literarum notis (alibi) ſit diſcrepantia quædam.

2. Illa nihilominus latè-patentisſima: præ occidentalibus Græcâ, Latinâ, Germanâ, &c.

3. Scribunt atq; legunt Orientales pleriq; à dextrâ verſus ſiniſtram, ab Oriente verſus Occidentem: v.gr. Ebræi, Samaritani, Chaldæi, Syri, Arabes, Perſæ, Turcæ: à ſiniſtra ad dextram Æthiopes, Armeni, Coptitæ ſeu Ægyptij veteres. &c.

4. Originalia & Ebrææ & Chaldææ veteris LL. elementa quænam ſint, ſub judice lis adhuc hæret.

5. Literæ ſunt partes lingvæ primævæ eſſentiales: Puncta & his confinia acceſſoriæ ſive accidentiales.

6. Omnes Orientalium literæ ſunt, ſuâ naturâ, meræ Conſonantes.

7. Literæ Orienti ſunt maximè XXII. non plures: (vel certè ad hunc reduci poſſunt numerum) in lingg. utpote Ebræa, Samaritanâ, Chaldæâ, Syrâ, Arabicâ, Æthiopicâ, &c. ut ut Æthiopes v. gr. numerent XXVI. Arabes XXVIII. Coptitæ vel Ægyptij, item Perſæ XXXII. Armeni XXXVIII. &c.

8. Connectit hodiè Oriens totus fere literas ſuas, maximè in Scriptionis baſi.

9. Vocalia puncta, itemq; accentuum notæ, literis non

ſunt coæva: ſed inventum hiſce poſterius (Maſoretharum) ingenioſum: hodie tamen Canoni Ebræo eſſentialia. Unde Chaldæis diviſio in Vocales longas & breves propriè nullą: Samaritanis, Ægyptiis, Armenis puncta vocalia nulla: Syris, Arabibus, alijs, puncta vocalia pauciſſima: accentuū notæ nullæ: Sva ſive ſcheva vel Gjezma unum, idemq; quieſcens: Syris ejus nota vel character nullus planè, &c.

10. Vocalium valor apud Arabes non idem æquè eſt: ſed varius.

11. Diphthongos, propriè ſic dictas, Oriens haud videtur agnoſcere: Διφθογγοειδὲ quid tamen.

12. Sva ſive Scheva Vocalis non eſt: nullo modo.

13. Literas Quieſcentes Syri & Arabes tantùm tres agnoſcũt ܐ ܘ ܝ ا و ي olim אמות הקריאה *Matres lectionis* dictas.

Alternant hæ ſine eſſentialis vel formalis ſignificationis in radice mutatione.

15. Accentuum Ebræorum ratio vel doctrina hactenus à nemine, nec ab ipſis Ebræis aut Judæis, ſufficienter explicata.

16. Omnes Literæ conſonantes ſunt ſuâ naturâ radicales: per accidens quædam harum fiunt ſerviles, additæ, antè, intra vel poſt, radicalibus vel eſſentialibus ſuis.

17. Radix conſtat ordinariè tribus literis rad. ſive eſſentialibus: non 2. 3. 4. aut pluribus. Unde plurium literarum Voces, lingvæ genuinæ, reducuntur facilè ad ternarium numerum.

18. Radices in originaria SS. Lingvâ ſunt fere mille & ſeptingentæ.

19. Unius radicis ſeu thematis non niſi paucæ ſunt ſignificationes: imo idealis vel formalis una: reliquæ omnes ſubordinatæ & affines.

20. Omnis geminatio, ſeu literæ, ſyll. vocis alicujus,

(כל

(כל כפל לחזק הענין Kimchi) *eſt ad roborandam ſignificationem.*

21. Orationis partes Orienti ſunt tres fere: פֹּעַל ſeu פֹּעַל *Verbum*, שֵׁם *Nomen* & מִלָּה *Syncategorema.*

22. Vocum imperfectarum ſeu anomalarum formæ (quarum quidam Grammaticorum ultra triginta numerant) commodè hodiè ad Regulas generales pauciores revocantur.

23. Ut ut tres, quatuor, ſeptem, tredecim, &c. Conjugationum vulgò numerentur formæ, omnes tamen ad unam commodè revocantur: obſervatis ſcil. obſervandis.

24. Luxuriantur, Arabes maximè, in totidem (XIII. Conjugg.) formis, ob multiplicem unius radicis conſignificationem.

25. Tempora reverà ſunt duo, vel ad maximum tria: Duo, *Præteritum* & *Futurum:* quippe *Præſens* tempus verè non eſt, ſed τὸ νῦν, inſtans, & temporis copula. Tria, *Præſens*, (mandans ſeu imperans: Imperativus noſter) *Præteritum* & *Futurum.*

26. Participium Præſentis Verbi vicem ſubit.

27. Infinitivus affinitatem cum Nomine habet: Unde ſæpiusculè hæc inter ſe alternant: imò apud Arabes Infin. aliud nihil eſt, niſi Nomen verbale.

28. Præformantes & afformantes literæ Temporum ex Pronominibus maximam partem apud Orientales deſumuntur.

29. Vertumnus ſeu Proteus Orientis mirabilis *Enallage* cùm temporum tùm aliàs eſt.

30. *Neutrum* genus in Declinatione, (ratione formæ, non uſus) hic exulat.

31. Literarum, maximè congeneres quæ ſunt ſibi, permutatio in LL. Orr. multò frequentisſima eſt.

32. Vo-

32. Vocalium notas (extra Ebræos & ex parte Chaldæos) cùm reliqui Orientales pauciores habeant, nunc (ita Rabbini) ſæpè nullas addant literis ſuis: porrò Scheva compoſitum & mobile non agnoſcant: Dageſch forte Syri nullum; præter-eà literæ gutturales cum reliquis pari hic paſſu ambulent, multò abſolvuntur maximo negotio ijdem, quantum doctrinam de Vocalium punctorum, &c. permutatione.

33. Tandem, in omnibus & ſingulis LL. Orr. *Pleonaſmus, Ellipſis & Enallage* ex elegantijs, uſu, imò proprietate lingvarunt ſunt.

סליק

CL. V.

MARTINI TROSTI

GRAMMATICA EBRÆA,

Eademq;

UNIVERSALIS,

Recognita & locupletata,

Vice tertiâ:

In plurimis, iisdemq́; innumeris locis; prout ex collatione Exemplarium ſingulorū conſtabit: adeò ut meritò tandem Grammatica Nova dici poſſit.

Acceſſit huic Editioni poſteriori, in fine:

COMPENDIUM LEXICI EBRÆI PLENIORIS,

Radicum omnium & ſingularum, nec non Vocum derivatarum quarumcunq; notabiliorum, totius Codicis Biblici Vet. Inſtrumenti: concinnatum è Concordantiarum Opere poſtremo Baſil. Cl. Buxtorfij &c.

Autore

ANDREA SENNERTO, P.P.
in Academ. Witteberg.

WITTEBERGÆ,
Impenſis, JOBI WILHELMI FINCELII,
Literis, FRIDERICI WILHELMI FINCELI,
Anno cIↄ Iↄc LXIII.

DEO,

JEHOVA ELOHIM,
UNI, TRINO,

MAXIMO, OPTIMO,
SACRUM.

LECTORI BENEVOLO

שש

LEctor benevole: Tertiam dum paramus hac vice, א״ח Editionem Grammatices Ebrææ noſtræ (cui, quoad dum ſua eſſet, Autor primus, B. Troſtius titulum fecit: *Grammatica Ebræa generalis*, nos verò deinceps: *Grammatica Ebræa, eademq́; Universalis*) hæſitavi quadantenus, fateor ingenuè, an ſub Autoris primi laudati, an meo nomine qualicunq; prodire illa deberet editio poſterior quidem. Ac ſanè, certè, ſi & B. Mart. Troſtij, & noſtræ Editiones priores duæ (ut nihil quicquam dicam de hac tertiâ) ſint ad manus, conferanturq́; inter ſe diligentiùs aliquantùm, apparebit illicò & ad oculum, quàm ne quidem quaternio ſit in Autoris μακαρίτȣ editione (maturiùs præventi nonnihil morte temporali) imo nec pagina aut illius facies, quæ cum hiſce noſtris, præſertim poſteriore hac, editionibus per omnia conveniant: ut nihil heic dicam de Oeconomia nec non auctario totius Libri (aliis:) maximè ejusdem primi capitibus V. & VI. Autoris, de Literarum & Punctorum (abſtruſiore illâ doctrinâ) mutatione & abjectione generali, quæ nobis VIII. & IX. ſunt, non ſine ratione ſuâ quadam certâ, haud illa aſpernendaq́; ; item Libro II. de Syntaxi, quæ contractior

non-

nonnihil, dixiſſem penè manca, (quàm par neceſſumq; erat. Nihil addo præterea. Cæterùm, vicit tandem tamen æquitas, nec non amor adfectusq; erga Præceptorem Anteceſſoremq; pius, nomenq; celebre, imò immortale Viri, quod vel ſolâ, imâ hac novâ concinnaq; methodo Præceptorum Univerſalium ſibi conciliavit, ut autoris primi clariſſimiq; ה׳, præfigeretur poſtliminio, ut hactenus, quàm meum unum, ſolum. Et rectiſſimè omnino. Manet quippe, maneatq; ita ſemper, id (quod in primæ editionis præfatione ad Te, L. B. inſeruerimus forte) proverbij veterum ſplendidum: אי לאו דלי גברא האי חספא לא משתכחת מרגניתא תותיה *Si non elevaſſet Vir hic lapidem, non inventa fuiſſe margarita ſub eo.* Verum verò, ecquid in hac poſteriore noſtra editione maximè præſtitum ſit à nobis vicisſim, ſcire deſideras fortè. Ita ergò habe, paucisſimis: Opellæ totius, librorum, capitum, præceptorum ſive regularum, annotationum ſive exceptionum ad hæc, addo vel maximè paginarum quoq; ſingularum numerum faciesq; retinuimus iterum quidem eaſdem ferè, quas in prioribus editionibus noſtris: ut ne ſcil. turbetur memoria localis, quam vocant, eorum, qui non pauci hactenus nobiſcum uſi ſunt illis editionibus: mutata tamen in melius iterùm ſunt (ita ſperamus, ita confidimus) pauca quædam (quid? non pauca) nihilominus, adjectaq; etiam alia aliaq;, pro re natâ, ſicubi nimirum paginarum reiq; id admitteret ſaltem ratio. Teſtetur, verbo, uſus reiq; experientia. Prætereaq; de qui-

bus moneri poſſis, benevole Lector, hac vice non ſunt, offeruntq; ſeſe nobis. Unum niſi hoc adhuc. Additum, non ſine labore qvalicunqve, nec ratione ſuâ, huic Editioni poſteriori ſub finem (ſicut in Chaldaicis, Syriacis Arabicisq; Præceptis factum à me) *Compendium Lexici alicujus, vel Dictionarij, Ebraï plenius, Radicum omnium & ſingularum, nec non Vocum derivatarum qvarumcunqve notabiliorum, totius Codicis Biblici Vet. Inſtrumenti: conſcriptum & concinnatum ex Concordantiarum Opere poſtremo Baſil Cl. Job. Buxtorfij*: nullâ prætermiſſâ vel deficiente omninò radice ſive themate, nec derivato etiam notabiliore, qvotqvot in illo, Biblijsq. adeò extant quidem originariis. Exceptis tamen iis derivatis leviortis vocabulis (ut ne excreſceret liber laborqve) quæ ſemel, bis vel ter tantùm reperiuntur in illis: quanquam & horum bene multa ſint adſcripta nobis: ut & propria nomina atque particulæ, quas vocant, potiſſimæ. Addito hoc etiam poſtremum: Cl Buxtorfij (adeoq; & ex parte R. Nathanis, primi Concordantiarũ autoris) methodicam enumerationem Radicum & vocum derivatarum me retinuiſſe qvidem ſecutumq; illam, ſed interim ex libertate ſuâ qvadam [illegible] & nihilominus non rarò in [illegible] qvædam adhuc, nec pauca [illegible] poſſint omninò, [illegible] mutaſſe me alia aliaq; [illegible] Teſtetur vicissim dies & uſus. Radices [illegible] ſingulisq; Conjugationum, [illegible]

tium

non occurrentes, per abſentiam punctorum ab uſitatis maxime diſtinxi: derivata etiam à radicibus ſuis ſive themate, per Latina ſignificata, diverſo characterum genere expreſſa: & ſic conſeqventer. *καὶ ταῦτα δὴ μὲν ταῦτα.* B. Val. Lector bone, & bene utere, ſi placet, & hiſce viciſſim noſtris qvalibuscunq;. Iterum vale. Perſcript. in Muſæo noſtro, Calend. ipſis Octobr. anno Christiano clↃ IↃ c LXIII.

ANDR. SENNERTUS, P. P.

בג״ה

MARTINI TROSTI GRAMMATICA EBRÆA,

Eademq;

UNIVERSALIS,

Recognita & locupletata,

Vice tertiâ:

Autore

ANDR. SENNERTO, P.P.

GRammatica Ebræa eſt habitus intellectualis inſtrumentalis, conſiderans voces Ebræas, earumq; partes, ſpecies & affectiones communes & ſpeciales, ut rectè & bene loqvi, legere & ſcribere valeamus. Grammaticæ Ebrææ Definitio.

Partes ejus, *pro ratione Objecti duplicis, qvod tractat,* ſunt duæ: Etymologia (*ſub qvâ etiam comprehenduntur Orthographia & Proſodia, vulgò ſic dicta*) & Syntaxis. Partes.

Etymologia eſt pars Grammaticæ Ebrææ prior, qvæ verſatur circa voces ſingulas, earumq; partes, ſpecies & affectiones communes & ſpeciales. *Etymologia.*

Syntaxis eſt pars Grammaticæ Ebrææ poſterior, qvæ verſatur circa voces conjunctas, ſeu integram Orationem. *Sit E.* *Syntaxis.*

A LIBER

LIBER I.
De
ETYMOLOGIA.
CAPUT I.
De
Ebrææ lingvæ lectione.

I. Ebræi, cum cæteris ferè Orientalibus, prima lingvæ ſuæ Elementa habent Literas & Puncta: ex qvibus deinceps fiunt Syllabæ.

1. Conſonantes. II. Literæ ſive Conſonantes ſunt XXII, qvarum tabula hæc eſt:

Qvarum 1. Numerus 2. Figura. 3. Nomen. 4. Poteſtas.

Figura.	*Nomen.*	*Poteſtas.* Eſſentialis ſ. propria.	Accidentalis ſeu impropria.	
א	Aleph	*Aſſumit ſonum vocalis*	1	*Numeri Monadici.*
ב	Beth	*bb (appoſita.*	2	
ג	Gimel	*gh*	3	
ד	Daleth	*dh*	4	
ה	He	*h*	5	
ו	Vau	*v conſona.*	6	
ז	Sajin	*ſ. leniſſ.*	7	
ח	Cheth	*ch vulgò*	8	
ט	Teth	*t*	9	

Jod

י	Jod	*j*	10	*Denarii.*
כ	Caph	*ch*	20	
ל	Lamed	*l*	30	
מ	Mem	*m*	40	
נ	Nun	*n*	50	
ס	Samech	*ſ. acutum*	60	
ע	Ajin	*nobis ἄφωνον*	70	
פ	Pe	*ph*	80	
צ	Tsade	*ts*	90	
ק	Koph	*k*	100	*Centenarii qvatuor priores.*
ר	Reſch	*r*	200	
שׁ	Schin	*ſch*	300	
שׂ	Sin	*ſ vulgò*		
ת	Tau	*th*	400	

III. Conſonantes ſunt aut *Unifor-* 5. *Diviſio.*
mes, aut *Biformes*: Biformes, qvæ in 1.
fine vocis præſertim, aliam formam habent, atqve in principio & medio; eamq; aut non-nihil *Immutatam*, aut *Dilatatam* ſaltem.

Immutatam formam habent in fine vocis ordinariè:

כ מ נ פ צ

Finales: ך ם ן ף ץ

Dilatatam formam habent non-nunqvam:

א ה ל ם ת

א ה ל ם ת

Annotatio.

Ebræi non divellunt vocem : ſed ſpatium, qvod in lineâ exſcribendâ reſtat, iſtis vel dilatatis literjs complent ; vel dictionis , qvæ ſeqvitur, initiales literas unam vel plures ſine punctis ſuperfluè ponunt, integrâ voce ad ſeqventem lineam reſervatâ.

2. IV. Dividunt prætereà Grammatici Conſonantes ratione Inſtrumenti ſive Organi, qvod ab ipſis vel maximè afficitur, in certas qvasdam claſſes, ob mutuam literarum ejusdem organi & freqventem permutationem. *De qvâ infrà Cap. VIII. Reg. I.*

Literæ:	1. *Gutturis,*	אֲהֲחַע
	2. *Palati,*	גִּיכָק
	3. *Lingvæ,*	דְּטְלְנֶרֶת
	4. *Dentium,*	זַסְצָרַשׁ
	5. *Labiorum,*	בּוּמַף

Annotatio.

Literas gutturales Ebræi in ſummâ obſervatione habent. *Id qvod paſſim ex Grammaticâ, imprimis Cap. IX. Reg. gen. II. patebit.*

3. V. Deniq; literæ ſunt vel ſemper & perpetuò *Mobiles*, vel *Qvieſcentes* interdùm, nempe hæ : אֶהֱוִי. De qvibus,

bus, qvatenus nihil faciunt aliqvando ad lectionem lingvæ Ebrææ, ſive otioſæ planè, qvod pronunciationem, in voce exiſtunt, infrà agetur fuſiùs *Membr.* XVIII.

VI. Puncta Vocalia ſunt: II. Vocales.

Longa.			*Brevia.*	
Kamets	ָ	A	Pathach	ַ
Tſere	ֵ	E	Segol	ֶ
Chireck longum	ִי	I	Chireck parvum	(ִ)
Cholem	וֹ	O	Kametschatuph	ָ
Schureck	וּ	U	Kibbuts	ֻ

Annotationes.

1. Kamets componitur ex Pathach & Cholem: *Abraham de Balmes pag. 54.* Et effertur ſono qvodam obſcuro, aliqvantùm ad O, magis ad A inclinante; ſive eſt medius ſonus inter a & o. *Druſ. Opus. Gramm. p. 9.*

2. Chireck longum fulcrum ſuum Jod freqventer abjicit, præcipuè verò qvando aliud Jod accedit, ut פְּרִי *fructus*. Cognoſcitur autem & diſtingvitur â Chireck parvo, ex analogiâ vocis, ſive formâ nominis vel verbi; aut ex aliis locis in nominibus propriis, ut פְּרִי *fructus*, הֶאֱמִן *credidit*, דָּוִד *David.*

3. Cholem cum vel ſine fulcro ו ſcribitur. Qvando defectivè, hoc eſt, ſine fulcro ſcribitur, po-

nitur ad latus ſiniſtrum ejus literæ, cum qvâ movetur. *Abrab. de Balm. p. 51. & 39.* ut וָבֹהוּ תֹהוּ.

4. Punctum literæ שׁ & שׂ repræſentat etiam vocalem Cholem absq; fulcro ſcriptam: שׁ qvando præcedens litera nullam habet appoſitam vocalem, ut חֹשֶׁךְ *caligo*, מֹשֶׁה *Moſche*. שׂ qvando ipſa litera nullum habet adjunctum punctum, ut שֹׂכֵר *mercedem dans*.

5. Inter formam Kamets & Kamets chatuph nulla eſt differentia. *Elias Levita, Cantico 10. Balm. p. 55.* Sono tantùm differunt. Ipſa verò vocis analoga flexio, & punctorum mutatio Kamets-chatuph à Kamets magno diſtingvit.

III. Scheva. *Cujus 1. Natura & Officium.*

VII. Miniſter Vocalium eſt Scheva. *Elias Levita Cant. 6. Kimchi Michlol fol. 48. col. 4. Balm. p. 50.*

Ejus verum & proprium munus eſt, literas connectere; ſive plures conſonantes cum vocali in unam ſyllabam conjungere: adeoq; conſtituere ſyllabam compoſitam. *Petrus Martinius Technol. p. 87. & 89. Druſ. Opus. Gram p. 35.*

2. Diviſio. Scheva Simplex.

VIII. Eſtq; Simplex, aut Compoſitũ. Simplex notatur duobus punctis infra literam, hoc modo בְ, & per ě breviſſimum vulgò effertur.

Com-

Compoſitū {ֲ ֱ ֳ} Chateph {Pathach ֲ a; Segol ֱ e; Kamets ֳ o} *Compoſitū.*

In genere tria Schevajim compoſita appellantur חֲטָפִים *Chatephata*, ſive rapientia, & ut ipſum Scheva ſimplex per ſe ſyllabam non conſtituunt. *Balm. pag. 51. & 62.*

Annotatio.

Schevajim Compoſita propria puncta ſunt literarum gutturalium, qvibus loco Scheva ſimplicis mobilis perpetuò, qvieſcentis qvandoq; ſupponuntur. *De qvo infrà Cap. IX. Reg. gen. II.* Rarisſimè, atq; planè ἀνωμάλως & impropriè aliis qvoq; literis non-gutturalibus ſubſternuntur. *Vide ibid. Reg. gen. I. Membr. X.*

Eſtq; Scheva ſimplex porrò aliud *Mobile* vulgò, aliud immobile ſeu *Qvieſcens*: atq; hoc aliud *expreſſum*, aliud *ſubintellectum* ſeu mente conceptum. *De qvibus mox.*

IX. Trahit igitur (*juxta Membr. VII.*) Scheva ſimplex literam ſuam, ſub qvâ ponitur vel intelligitur, aut ad ſeqventem ſyllabam, aut ad præcedentem. *3. Mobi. et Quieſ.*

Si

Si ad ſeqventem ſyllabam, vocatur vulgò Scheva Mobile: Si ad præcedentem, Qvieſcens. *Druſ. Opus. p. 35.*

Scheva mobile.

X. Movetur ſive legitur Scheva:

1. Ab initio dictionis, ut: פְּרִי *fructus.* בְּרֵאשִׁית *in principio.*

2. Poſt vocalem naturâ longam accentu tonico non fultam, ut: פָּקְדוּ *viſitaverunt.* וּרְבוּ *multiplicamini.*

3. Poſt alterum Scheva expreſſum qvieſcens. ut יִשְׁרְצוּ *in magnâ copiâ producant.*

4. Sub literâ, qvæ habet dageſch forte, ut שִׁלְּחוּ *miſerunt.*

Scheva qvieſcens.

XI. Qvieſcit Scheva; ſive literam ſuam cum præcedente conſonante conjungendam eſſe docet:

Expreſſum.

1. Expreſſum, poſt Vocalem, Brevem, *ut* יַבְדֵּל *diſtingvat, Gen. 1, 7.* בְּהֶמְתָּם *jumentum eorum, cap. 34, 23.* יִרְדּוּ *dominentur, cap. 1, 26.* לְאָרְכָּהּ *per longitudinem ejus, cap. 13, 17.* מַשְׂכֻּרְתֶּךָ *merces tua, cap. 29, 15.*

Longam accentu tonico notatam, ut לֵכְנָה *ite.* פְּקֹדְנָה *viſitate.*

Subintellectum.

2. Subintellectum ſub ultimâ dictionis

nis literâ mobili, præcedente vocali qvacunqve; qvippe qvæ vocali deſtituta, virtute ſive poteſtate continet Scheva. *Elias Cant.6. Druſ. Opus. p.36.* ut פָּקַד *viſitavit*, שַׁבָּת *Sabbathum.* עֶרֶב *veſpera.*

Annotationes.

1. Scheva ſubintellectum in medio dictionis ſub qvalibet literâ mobili exprimitur. ut, פָּקְדָה â פָּקַד פֹּקְרָה â פֹּקֵד vel in ejus locum ſubſtituitur vocalis (mutatis tunc mutandis) prout genius ſive ratio vocis id reqvirit ut : פָּקְדָה פִּקְדִי

2. Sub ultimâ dictionis literâ expreſsè ponitur:

(1.) In litera ך finali vocali Kamets deſtitutâ, differentiæ cauſsâ, ut â ן finali diſtingvatur, ut דֶּרֶךְ *via.*

(2) Sub literis ק ט ת פ ד ב, ita tamen, ut præcedens litera mobilis habeat expreſſum Scheva, & utrumq; qvieſcit, ut וַיִּשְׁבְּ *captivavit*, *Num.12,1.* יֵרְדְּ *dominabitur*, *Pſal. 72,8.* תּוֹסְףְּ *addas*, *Prov. 30.7.* פָּקַדְתְּ *viſitaſti fœm.* קֹשְׁטְ *veritas.* תַּשְׁקְ *potum dabit*

Irregularia ſunt, & Scheva redundat, עָשִׂיתְ *feciſti*, *Gen.3,13.* Sic *2.Sam.14,2.* & *3.1.Reg.17,13. Ezech.23,40.*

XII. In locum Scheva ſubintellecti ſub literis guttural. ע ח ה poſt qvatuor ultimas *4. Punctum Vicarium: Pathach furtivum.*

ultimas vocales longas, collocatur Pathach גְּנוּבָה *furtivum*, qvod ante conſonantem ſono celerrimo profertur, ut אֱלֹהַּ *Deus.* רוּחַ *Spiritus.* יֹדֵעַ *ſciens.* מַזְרִיעַ *ſementans.*

Annotationes.

1. Pathach hoc ad præcedentem literam freqventer rejicitur, ut יַצְמַח *germinare faciat*, pro יַצְמִיחַ: aut planè abjicitur, qvando gutturalis accipit vocalem, ut אֱלֹהַּ *Deus*, pl. אֱלֹהִים

2. Pathach furtivum aſſumitur & pro priori Scheva expreſſo qvieſcente in fine dictionis, ſub literis ח & ע, ut שָׁמַעַתְּ *audiviſti*, וַיִּחַדְּ *lætatus eſt*, *Exod. 18, 9.* Huc refer שְׁמַעַן *audite, Gen. 4, 23.*

IV. Dageſch lene. XIII. In principio dictionis fere: It: Subſeqvens litera, poſt Scheva qvieſcens, tàm expreſſum, qvàm ſubintellectum, ſi fuerit בגדכפת, uſitatisſimè accipit punctum, qvod *Dageſch lene* appellant, & aſpirationem ab illâ tollit. *Exempla v. ſuprà Membr. XI.*

V. Dageſch forte. XIV. Porrò, ſeqventem literam attrahunt etiam nonnunqvam, qvoad partem, Vocales breves, (accentu ſcil. deſtitutæ) dum eidem punctum imprimunt

Dageſch

Dageſch forte dictum, qvod literam duplicat, ita quidem, ut prior literæ pars, cum præcedentis literæ vocali, poſterior cum appoſito puncto efferatur. ut: פִּקֵּד *pikked.*

Sed & ſeqventem literam per Dageſch forte attrahunt Vocales Longæ Kamets, Tſere & Cholem, accentu tonico notatæ. Ut: לָמָּה *qvare.* הֵחֵלָּה *incepit.* סֹבּוּ *circumite.*

Poſt Chireck longum verò & Schureck, qvatenus proprias vices ſuſtinent, non occurrit Dageſch forte. Qvatenus verò ſuſtinent vices alienas, ſive repræſentant vocales parvas, tunc utiq; occurrit Dageſch forte, etiam absque accentu. Ut, יוּלַּד *natus eſt*, pro יֻלַּד Sic הֲמִיתִּיו *interfeci eum*, 1. *Sam.* 17, 35. pro הֲמִתִּיו *Hoſ.* 2, 3. עֲרוּמִּים *nudi*, *Gen.* 2, 25. ut עֲרֻמָּה *Hoſ.* 2, 3.

Dageſch hoc literis omnibus inſcribitur, exceptis gutturalibus אהחע & ר. *De qvâ re infrà Cap. IX. Reg. gen. IV.*

Annotatio.

Litera puncto deſtituta Dageſch forte reſpuit. ut, צַו pro צַוֵּה *præcipe*, וַיְכַל pro וַיְכַלֶּה *perfecerat*,

XV. Eſtq;

1 *Characteriſticum.*

XV. Eſtq; 1. *Characteriſticum*, qvod in mediâ vocis literâ collocatur, & certam formam vocis indicat, ejusq; ſignificationem intendit, ut פִּתַּח *magno conatu aperuit, adeoq; per vim fregit. Balm. p. 14.*

Annotatio.

Ad Dageſch Characteriſticum referri qvoq; poteſt, imò debet, illa ſpecies τῦ Dageſch, qvæ poſt præpoſitam literam ſervilem primæ vocis literæ imprimitur, ut הַמֶּלֶךְ *hic Rex*, וַיֹּאמֶר *& dixit.*

2. *Compenſativum.*

XVI. 2. *Compenſativum*, qvod ſemper antecedentem literam abjectam in ſeqventi compenſat & repræſentat. ut: מַתָּן *donum*, à נָתַן *dedit.*

Annotationes.

1. Dageſch Characteriſticum & Compenſativum in unâ & eadem literâ nunqvam concurrunt.

2. Utrumq; Dageſch ex literâ ſchevatâ, maximè Jod præcedente pathach, freqventisſimè ejicitur, ut וַיְבַקְשׁוּ *& quæſiverunt, Joſ. 2, 22.* וַיִּשְׂאוּ *& elevaverunt Geneſ. 7, 17.* וַיְכַל *perfecerat.* וַיְהִי *fuit.*

3. Dageſch Compenſativum Chaldæi nonnunqvam reſolvunt in נ ſchevatum: Sic Ebræi, ut קִנְצֵי *fines, Job. 18, 2.* pro קִצֵּי

3. *Euphonicum.*

XVII. 3. *Euphonicum*, qvod לְתִפְאֶרֶת הַקְּרִיאָה ob euphoniam vocibus imprimitur, *Mich. fol. 2. col. 3.* ut מִקְּדָשׁ *ſanctuarium. Exod 15, 17.*

Exod. 15, 17. חָדְלוּ *ceſſaverunt. Jud. 5, 7.* קָטֹן *parvus,* קְטַנָּה. Sic אֲחֻזָּה *poſſeſſio.* גָּמָל *Camelus,* גְּמַלִּים. סְעִיף *cogitatio,* סְעִפִּים. מִשְׂגָּב *locus editus,* מִשְׂגַּבִּי *locus editus meus.*

Annotatio.

Literæ ſervili Dageſch Euphonicum rarisſimè inſcribitur, ut דָּנַנִּי *judicavit me, Gen. 30,6.*

XVIII. Qvælibet igitur Conſonans mobilis (*ut ex præcedentibus patet*) legitur per vocalem ſuam appoſitam, aut alienam conſonantis præcedentis: imò accuratè ſentiendo etiam ſubſeqventis. ut: בָּרָב/נִבְדַּל/פְּרִי adde: פֶּקֶר

Qvieſcens litera eſt, — VI. Literæ qvieſcẽtes,

I. Qvæ vocalem ſuam appoſitam propriam abjicit, ut רֵאשִׁית *principium*, pro רְאֵשִׁית, formæ שְׁאֵרִית *reliqviæ.* וִילְלַת & *ululatus,* pro וְיִלְלַת. בֵּית *domus*, pro בַּיִת. — 1.

Annotationes.

1. Fundamenti loco hìc notetur: Apud Syros ܐ qvieſcit non certâ aliqvâ & magnâ ratione, ſed tacitâ conſenſione gentis & uſu; ita qvidem, ut non patiatur ante ſe literam ſchevatam: ſed perpetuò vocalem ſuam ad præcedentem literam ſive radicalem ſ. ſervilem ſchevatam rejiciat; unde & ipſum א aliqvando excidit, ut ܘܐܡܪ ; ܘܐܡܪ & *dixit,* ܡܠܦ *docens. Vide Grammat. Cl. Lud. Dieu. p. 46. 47. 149.*

Sic apud Ebræos litera א, in certis vocibus, vocalem ſuam ad præcedentem literam ſchevatam rejicit, & ipſum א qvieſcit explicitè, qvandoq; etiam implicitè. *Mich. fol. 34. col. 3. & fol. 58. col. 2. & 3.* ut, מְלַאכְתּוֹ *opus ſuum*, *Geneſ. 2, 2.* pro מַלְאַכְתּוֹ ex מְלֶאכֶת pro מַלְאֶכֶת Sic קְרָאָה *occurſus*, לִקְרַאתְכֶם *in occurſum veſtri*, *Deut. 1, 44.* מֵאָה *centum*, מָאתַיִם *ducentæ*, *Geneſ. 32, 14.* שֵׂאת *ferre*, pro שְׂאֵת *cap. 36. 7.* א excluſo: אֲחַטֶּנָּה *luebam pro eo*, *cap. 31, 39.* pro אֲחַטְּאֶנָּה. Sic מַלְּפֵנוּ *docens nos*, *Job. 35, 11. &c.*

2. Similiter apud Syros Jud vocalem tertiam ad præcedentem literam ſchevatam rejicit, ut ܘܝܕܥ *& cognovit*. Sic & apud Ebræos litera Jod radicalis in his vocibus rejicit Chireck parvum ad præcedentem literam ſchevatam, ut וִילְלַת *& ululatus*, *Jerem. 25, 36.* כִּיתְרוֹן *ut emolumentum*, *Ecclеſ. 2, 13.* בִּיקְּרוֹתֶיךָ *inter pretioſas tuas*, *Pſal. 45, 10.* לִיקְּהַת *obedientia*, *Prov. 30, 18.*

2. II. Qvæ non legitur per vocalem alienam conſonantis præcedentis; ſive, qvæ Scheva qvieſcens, tàm expreſſum, qvàm ſubintellectum reſpuit: adeoqve qvieſcit in vocali præcedente homogeneâ ſibi ſ. appropriatâ, maximè longâ.

ח & א Et qvidem 1. Finale א & ה (dictionis) perpetuò qvieſcit, ſive nunqvam movetur per vocalem præcedentem. Ut

בָּרָא *creavit.* מֹצֵא *inveniens.* נָשִׂיא *princeps.* יָבוֹא *veniet.* הוּא *ipſe.* פֶּלֶא *miraculum.* שָׁוְא *fruſtra.* חֵטְא *peccatum.*

עָשָׂה *fecit,* רְאֵה *vide.* רְאוֹה *videre.* מֶה מַה *qvis? qvæ? qvod?*

Sic א radicale finale in medio dictionis poſitum perpetuò qvieſcit, h.e. Scheva qvieſcens perpetuò reſpuit: Ut:

פָּקַדְתִּי	ut	קָרָאתִי	pro	קָרָאתִי	קָרָא
נִפְקַדְתִּי		נִמְצֵאתִי		נִמְצֵאתִי	נִמְצָא
תִּלְבַּשְׁנָה		תִּמְצֶאנָה		תִּמְצֶאנָה	אֶמְצָא

ה finale verò in medio nunqvam qvieſcit. *Conf. Cap. VIII. Reg. ſpec. V.*

2. ו qvieſcit in initio, mediô, & fine præcedente vocali appropriatâ qvietis Cholem vel Schureck. Ut: וּבֵן *& filius,* אוּכַל *poſſum.* הוֹלִיד *genuit,* הוּשַׁב *habitatur.* פְּקָדוֹ/דְּבָרוֹ ו

Annotatio.

Syri Ebræorum ו qvieſcens movent per pethocho, ut ܐܰܘܠܶܕ *genuit.* Sic Ebræi, ut הַוְצֵא *educ, Geneſ. 8, 17.* חַוְשַׁר *dirige. Pſal. 5, 9.*

3. י in medio, tàm radicale, qvàm ſervile, Scheva qvieſcens expreſſum poſt vocales breves; & ſubintellectum י

tellectum poſt Tſere & Chirek longum perpetuò reſpuit. Et Jod qvieſcit: vel qvieſcens viciſſim mutatur: *qvo de mox infrà.*

י qvieſcit uſitatiſſimè præcedente Chirek longo, vel Tſere; in certis formationibus Segol: ut אִירַשׁ pro אֶירַשׁ *poſſidebo jure hæreditario.* אִירַע pro אֶירַע *ſciam.* יֵיצֵר pro יִיְצַר *formabit.* וִיהִי pro וִיְהִי *erit.* פְּנֵי *facies.* בְּכֶינָה *flete.* דְּבָרֶיךָ *verba tua.*

Sic Jod qvieſcit poſt Kamets, ſeqvente ו ſine vocali, ut: פָּנָיו *facies ejus.*

Nonnunqvam verò Jod qvieſcens *(ut ſuprà modò dictum,)* viciſſim planè mutatur. *De qvo infrà, Cap. VIII. Reg. ſpec. I.*

VII. Mappik. XIX. Notetur adhuc: Literæ naturâ mobili (*ad differentiam Qvieſcentis*) ה finali, & י in medio præcedente Chirek longo, ex uſu lingvæ, inſcribitur punctum מַפִּיק dictum, *(qvaſi Eductor)* qvod indicat, literas iſtas non eſſe qvieſcentes, ſed mobiles, ut: אֱלֹהַּ *Deus*, נֹהַּ *lamentum*, נְקִיִּים *innocentes.*

Annotationes.

1. Mappik ex litera ה ejicitur, qvando accipit vocalem, ut אֱלֹהִים

2. Mappik

2. Mappik etiam occurrit ad ornatum, ſive redundat, ut: בִּכּוּרָהּ *fructus præcox, Jeſ. 28, 4.*

3. In certis vocibus deficit, ut, וַתַּחְמְרָה *& bituminavit eam, Exod. 2, 3. V. Kimchi Michlol. fol. 9. col. 3. fol. 10. c. 2.*

XX. Ex literâ mobili & vocali deniq; fit Syllaba. VIII. Syllaba.

Eſtq; Simplex, aut Compoſita.

Simplex eſt, qvæ conſtat ex Conſonante unâ, & vocali longâ, ut: בָּרָא *creavit*, שֵׁנִי *ſecundus*: aut brevi, ita tamen, ut eadem accentum tonicum; aut ſeqvens conſona habeat vel Scheva compoſitum appoſitum, vel virtute ſuâ Dageſch, ut: מַיִם *aqva*, אֶרֶץ *terra*, יִבֶן *ædificabit*, יַעֲשֶׂה *faciet*, וֵאלֹהִים *& Deus*, אָהֳלוֹ *tentorium ejus*, הַחֹשֶׁךְ *tenebræ*. *Simplex.*

Annotatio.

Hinc qvando vocalis brevis absqve accentu, nec ſeqvente Schevâ compoſito, ſyllabam ſimplicem conſtitueret, tunc neceſſariò vel ſeqvens conſona accipit dageſch forte, vel vocalis ipſa mutatur. *De qvâ re alibi*, ut הַגָּדוֹל *magnus*, וַיַּבְדֵּל *& diviſit*: הָאָב *pater*, pro הַאָב / מֶלֶךְ *rex*, plur. מְלָכִים *reges*.

Compoſita. Compoſita eſt, in qvâ occurrit una vocalis, & conſonantes plures. Duæ autem vel plures conſonantes in unam ſyllabam conjunguntur per Scheva & ſimplex (qvodcunq;) & compoſitum, vel per Dageſch forte: *Ut patet ex ſuprà dictis. ut* פְּרִי *Pĕri,* יְבָרְכוּ *Jĕbba-rĕchu,* יִשְׁרְצוּ *Jiſch-rĕtsu,* פְּקֹדְנָה *Pĕkod-na,* פְּקֹד *Pĕkod,* וַיֵּרְדְּ *Vĕjerd,* בְּקֹשְׁט *Bĕkoſcht,* הָבוּ *Hăbbu,* אֱדוֹמִי *Ĕdo-mi,* חֳלִי *Chŏli,* פִּקֵּד *Pik-ked,* שִׁלְּחוּ *Schil-lechu. &c.*

CAPUT

Caput II.

De Accentibus.

I. Accentus eſt Tonicus, vel Euphonicus.

I. Accentus Tonicus. *Cujus*

II. Tonicus eſt, qvi naturalem h. e. veram & debitam cujuscunqve vocis prolationem primò moderatur.

1. Deſcriptio ſ. Natura.

III. Suprà vel infrà vocem collocatur.

2. Situs ſ. poſitus exterior.

Suprà ſeqventes XIV.		*Infrà ſeqventes XI.*	
Rebhia	ב֗	Silluk	בֽ
Sakeph-katon	ב֔	Athnach	ב֑
Sakeph gadol	ב֕	Jethibh	ב֚
Segolta	ב֒	Tiphcha	ב֖
Paſchta	ב֙	Tebhir	ב֛
Kadma	ב֨	Merca	ב֥
Gereſch	ב֜	Merca duplex	ב֦
Geraſchajim	ב֞	Munach	ב֣
Teliſcha gedola	ב֠	Mahpach	ב֤
Teliſcha ketanna	ב֩	Darga	ב֧
Karne para	ב֟	Jerach ben-jomo	ב֪
Paſer	ב֡		
Sarka	ב֮		
Schalſcheleth	ב֓		

3. Officium ſ. Uſus triplex:

IV. Accentus hi notant:

1. Dictionis prolationem, h. e. ſyllabarum elevationem vel depreſſionem: *ut dictum ſuprà. Bibliander pag. 51.* Unde Tonici vulgò appellantur.

2. Sententiæ diſtinctionem.

3. Ebræorum Muſicam & rationem cantûs oſtendunt; qvam internam accentuum naturam hodie cum ipſis Judæis ignoramus. *Abrah. de Balmis pag. 124.*

(1.) Etymologicus.

V. Singulæ igitur voces ſingulos habent accentus. Ac qvælibet qvidem dictio naturâ unicum tantùm accentum tonicum poſſidet: qvi & eandem ſyllabam, qvam occupat, afficit, & viciſſim occupat, qvam afficit tono. ut: מֶלֶךְ / גְּדֻלָּה / גָּדוֹל

Annotationes.

1. Ante lineolam Makkaph (*de qvâ infrà, Memb. XI.*) nullus proximè eſt accentus.

2. Contrà ſæpè bini, vel etiam tres, adſunt in libris metricis præcipuè. Sic & in Decalogo.

3. Ex-

3. Excipiuntur & hic accentus Præpoſitivi & Poſtpoſitivi, (qvos ſic vocant) qvi primæ & ultimæ vocis literæ ſemper adſcribuntur, nec tamen æqvè ubiqve vel ſemper eandem ſyllabam afficiunt : ſed ſaltem censentur alibi habere ſedem ſuam, aliam verò ſyllabam eminus qvaſi tono afficere. Præpoſitivi ſunt Teliſcha major & Jethibh, & in libris metricis Tiphcha. Poſtpoſitivi Paſchta, Segolta, Teliſcha ketanna & Sarka. Ac Præpoſitivi tum demum ſyllabam ſuam afficiunt tono, cùm, (ut patebit ex dicendis mox infrà) vocem monoſyllabam aut biſyllabam naturâ penacutam occupant : Poſtpoſitivi verò qvando voci naturà oxytonæ appoſiti ſunt. Qvando verò contrarium fit, tunc juxta flexionis analogiam vox proferenda eſt : & judicium de eadem ex Regulis de ſede naturali accentuum ſeqventibus (*Membr. VI.*) fieri poteſt ac debet.

4. Accentus poſtpoſitivi (præſertim Paſchta) in voce naturâ penacutâ geminantur , ita qvidem, ut prior tonum, poſterior verò ſedem nudè indicet, ut תֹּ֙הוּ֙ *Geneſ. 1, 2.* מַשֶּׂ֙גֶת֙ *apprehendens. Levit. 14, 21.*

VI. Accentus ratione toni aut eſt in penultimâ , aut ultimâ ſyllaba : nunqvam verò omninò in antepenultimâ.

Dictio habens accentum in penultimâ Ebræis dicitur מִלְעֵיל *Suprà:* In ultimâ מִלְרַע *Infrà.*

Milel ſunt, h. e. penacutæ utplurimum:

1. Qvæcunq; dictiones terminantur literâ aliqvâ qvieſcente, præſertim הוי, Item in ךָ & תָ: ut דְּבָרֶיךָ / פְּקַדְתִּי / פָּקַדְנוּ / הִפְקַדְתָּה

2. Qvæcunq; dictiones finiuntur in Segol, vel Pathach vicarium, item in Chirek parvum & Kametschatuph. ut: מֶלֶךְ *rex*, נַעַר *puer*, יַיִן *vinum*, וַיָּקָם *& ſurrexit.*

Milra ſunt reliqvæ dictiones omnes, ac potisſimæ qvidem, ut: פָּקַד פְּקֹד *viſita*, דָּבָר *verbum.* יִשְׂרָאֵל *Iſrael.*

Annotationes.

Excipiuntur 1. Terminata literâ aliqvâ qvieſcente, item in ךָ vel תָ: ſed qvam præcedit Scheva mobile, ſimplex vel compoſitum. ut פִּקְדוּ *viſitate*, לְשׁוֹנְךָ *lingva tua*, צָעֲקוּ *clamaverunt.*

2. Finita Segol, ſed terminata in ה radicale, vel ם & ן ſervilia. ut: מֹשֶׁה *Moſes*, פְּנֵיכֶם פְּנֵיכֶן *facies veſtra.* Hæc enim omnia Milra ſunt.

(2.) *Syntacticus.* VII. Simul & ſententiarum ſpatia diſtingvunt accentus tonici. Cujus reſpectu ſunt vel Reges ſeu diſtinctivi, vel Miniſtri. Reges ſunt vel Majores, qvi perfectiùs diſtingvunt ſermonem,

monem, & conſtituunt Periodum, ut *Silluk:* vel Colon, ut *Athnach:* vel Minores, qvi imperfectæ ſententiæ præſunt, & conſtituunt Comma, ut *Rebhia, Sakeph katon, Segolta :* vel Semicomma, ut *Sakeph gadol, Paſchta, Gereſch, Geraſchajim, Teliſcha gedola, Karne para, Paſer, Sarka, Schalſcheleth, Jethitbh, Tiphcha & Tebhir.* Miniſtri ſeu non-diſtinctivi ſunt, qvi, reges antecedendo, Orationem ad commodum membrum promovent & continuant, ut ſunt reliqvi : *Kadma, Teliſcha ketanna, Merca, Merca duplex, Munach, Mahpach, Darga, & Jerach ben-jomo.*

De Officio ſeu Uſu accentuum Muſico ſuprà dictum eſt, *Membr. IV.* *(3) Muſicus.*

VIII. Porrò, Accentus tonicus ſedem ſuam mutat, ſeu de loco in locum transfertur : *1. Neceſſariò. 2. Ob Euphoniam.* *4. Motus, ſ. Loci proprii mutatio.*

1. Neceſſariò, & per naturam Vocis *(1) Deſcenſus ulterior.*

Accen-

Accentus uſitatiſſimè ulterius deſcendit, (ad ſeq. nimir. ſyllabam vel literam) ob Vocis incrementum, & literarum ſervilium acceſſionem (mutatis tunc mutandis) ut: פָּקַד *viſitavit*, פָּקְדָה *viſitavit fœm.* פָּקְדוּ *viſitaverunt*, גָּדוֹל *magnus*, גְּדוֹלָה *magna.* דָּבָר *verbum*, דְּבָרִים *verba.*

IX. 2. *Ob Euphoniam*, accentus vel ſede ſuâ genuinâ movetur vel planè detrahitur.

Sede ſuâ genuinâ freqventer movetur: & vel ex penultimâ ad ultimam trajicitur, vel ex ultimâ ad penultimam rejicitur.

(1) Trajectio. Ex penultimâ ad ultimam freqventisſimê trajicit accentum non-diſtinctivum Vau Converſivum Præteriti in perſonis Præteriti verborum penacutis (excipe primam pluralem) ea tamen lege, ſi nimirum ſeqvens dictio non habet accentum in prima, ut: אָכַלְתָּ *comediſti*, וְאָכַלְתָּ *& comedes*, *Geneſ. 3, 18.* אסַפְתָּ *congregaſti*, וְאָסַפְתָּ *& congregabis*, *cap. 6. 21.* דִּבַּרְתִּי *locutus ſum*, וְדִבַּרְתִּי *& loqvar*, הִבְדִּילָה *diviſit*, וְהִבְדִּילָה *& dividet.*

X. Ex

X. Ex ultimâ ad penultimam rejicit accentum, non-diſtinctivum maximè: (3) *Rejectio.*

1. Vox monoſyllaba, aut biſyllaba penacuta ſubſeqvens. *Reuchlin. lib. de accent. pag. 29. & 30.* ut הִשָּׁמֶר לְךָ *Gen. 24, 6.* הֵהֵל בִּי *illuſit mihi, cap. 31, 7.* קָרָא לַיְלָה *vocavit noctem, c. 1. 5.*

2. Vau Converſivum Futuri ſecundi, in perſonis ſecundâ, tertia & prima plurali, terminatis literâ mobili, qvam præcedunt duæ vocales longæ, ut: וַיֹּאמֶר *& dixit,* וַיְבָרֶךְ *benedixit,* וַיָּקָם *& ſurrexit.* Excipe accentus majoris diſtinctionis, maximè Silluk, Athnach & Sakeph katon, qvi manent.

3. Sic Accentus diſtinctivus (maximè Silluk, Athnach, Rebhia & Sakeph katon) ultimæ ſyllabæ, poſtqvam mutavit Scheva præcedens in vocalem perfectam, ad eam retrocedit, ut: פָּרָה pro פָּרְתָה / יָרֵאָה pro יָרְאָה *timuit. V. & conf. infrà Cap. IX. Reg. gen. VI. Memb. III.*

XI. Plane aufert accentum tonicum à voce antecedente linea מַקֵּף dicta: 4) *Detractio.*

Makkaph. Qvæ eſt virgula transverſa inter duas vel plures dictiones poſita, qvæ iſtas dictiones unit, easdemq; ſub uno accentu tonico proferandas eſſe docet, ad majorem ſvavitatem auribus conciliandam, ut: יְהִי־אוֹר *ſit lux*, *Geneſ.1,3.* לֶךְ־לְךָ *abi tibi*, *cap.12,1.* כָּל־בֵּית־יִשְׂרָאֵל *omnis domus Iſrael*, *Exod. 40,38.*

Annotationes.

1. Makkaph â nonnullis habetur ſpecies accentus Euphonici, (nec malè:) qvia ad majorem conciliandam ſvavitatem ſermoni adhibetur.

2. Principaliter Makkaph voces monoſyllabas aliis longioribus ante vel ponè addit; ſed verò etiam biſyllabas. *Buxt. lib.1. cap.5.* Et qvidem vel tantùm duo Nomina jungit, vel mixtim Nomina, Verba & Particulas: nnnqvam verò duo Verba. *Buxt. ibid.*

3. Haud rarò ut arctiore vinculo vox præcedens cum ſeqvente per lineolam Makkaph conjungatur, primæ literæ ſeqventis dictionis Dageſch forte (Euphonicum) imprimitur, ut una videatur facta ex duabus, atq; unico proinde accentu proferenda. Qvam connexionis formam Ebræi רַחִיק (qvaſi *Arctator*, *Premens*) appellarunt, qvod violento qvaſi raptu, prior dictio ad ſeqventem trahatur. *Iſac. Gronbeccius de Accent. p. 46. ſeqq.* ut: אֶעֱשֶׂה־לּוֹ *faciam ipſi*, *Gen. 2,18.* נָתְנָה־לִּי *dedit mihi*, *cap.3,12.*

4. Qvin etiam absq; Makkaph ejusmodi vocum collectio

collectio haud raró fieri ſolet, dùm vox penacuta in Kamets, הָ vel הֶ finita, primæ literæ ſeqventis dictionis imponit Dageſch forte Evphonicum אָתֵי מֵרָחִיק (*veniens de longè*) dictum. *Mich, fol. 27. col. 4.* מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי לָמָּה לֹא הִגַּדְתָּ לִּי *qvid hoc feciſti mihi, cur non indicaſti mihi, Gen. 12,18.*

XII. Euphonicus accentus eſt מֶתֶג (q. *frenum* dictus) qvi pronunciationem vocalis nonnihil retinet atqve decorè ſuſpendit: & notatur rectâ virgulâ ſub literâ ante accentum tonicum ſecundo, tertio aut qvarto loco, hoc modo: הָיְתָה *erat.* — II. Accentꝰ Euphonicꝰ *Cujus 1. Deſcriptio.*

XIII. Uſus τȣ̃ Metheg eſt amplisſimus & freqventisſimus (in metro rarior.) *Qvem vide apud* CL. *Buxtorfium Theſaur. lib. 1. cap. 5. Erp. ibid.* — *2. Officium ſ. Uſus.*

XIV. Sæpè etiam extruditur Metheg ſ. mutatur; ſuccedentibus ipſi accentibus tonicis non-diſtinctivis (qvi proximum ſcil. locum ſortiri debebat in conſecutione) ex gr. Kadma, Munach vel Marca. *Vid. Buxt. & Erpen. cit. locis.* Non raró qvoq; planè omittitur. — *3. Remotio ſ. mutatio.*

III. Peſik & Soph-paſuk.

XV. Accentibus annumerantur: 1. פְּסִיק 2. סוֹף פָּסוּק.

Peſik eſt virgula recta perpendicularis inter duas dictiones poſita, pauſæ muſicæ nota, ut: אֱלֹהִים | לָאוֹר

Soph paſuk: hujus figura conſtat duobus punctis majoribus, qvæ ad finem ſingulorum verſuum notantur, hoc modo (:) & eſt perpetuus comes τῷ Silluk.

Annotatio.

In libris metricis, Jobo, Pſalmis & Proverbiis alia, qvàm in aliis libris Biblicis, accentuum ratio eſt, *Vid. Cl. Buxtorffii Theſaur. lib. 1. cap. 5.*

CAPUT

CAPUT III.

De

Voce in genere, ejusdemq; Affectionibus communibus, nec non Diviſione.

I. Vox in genere conſideratur ſecundùm affectiones ſuas communes: qvales ſunt, ὡς ἐν πλάτει ſic dictæ: 1. Originatio. (*aliis Species*) 2. Figura. 3. Significatio. 4. Forma. 5. Qvalitas. 6. Status. 7. Numerus. 8. Perſona. 9. Genus. *Affectiones Vocis communes IX.*

II. Ratione Originis Vox eſt *Primitiva* vel *derivata*. *I. Origo.*

Vox primitiva ab Ebræis appellatur שֹׁרֶשׁ *Radix*, qvæ communiter conſtat tribus literis radicalibus ſive eſſentialibus, ut: לָמַד *didicit*, אֶבֶן *lapis*, תַּחַת *ſub*: raro duabus, vel qvatuor, ut: לֹא *non*, בַּרְזֶל *ferrum*, כִּרְסֵם *ſiſſidit*; *Vox Primitiva.*

III. Literæ ſemper radicales ſunt XI, nempe hæ: גדזחטסעפצקר qvæ, qvatenus proprias vices ſuſtinent, nunqvam fiunt ſerviles. *Literæ radicales.*

Punctatio liter. radical.

IV. Prima radicalis aſſumit Scheva, qvando litera ſervilis præformativa præfigitur: (excipitur in verbis Futurum utrumq; & Infinitum Niphal) aut vocalem parvam Pathach, Chirek parvum, Kametschatuph vel Kibbuts, qvando Dageſch Characteriſticum ſeqvitur.

Vox Derivata.

V. Vox derivata fit â radice: & potiſſimùm qvidem verbali; rariùs nominali: 1. ſolâ vocalium mutatione, ut: מֶלֶךְ *rex*, â מָלַךְ *regnavit*. 2. Literæ alicujus radicalis detractione, ut: חֵן *gratia*, â חָנַן *gratioſus fuit*. בֵּן *filius*, â בָּנָה *ædificavit*. 3. Literarum ſervilium adjectione, ut: פָּקְדָה *viſitavit fœmina*, â פָּקַד *viſitavit*, שְׁמוּעָה *fama*, â שָׁמַע *audivit*, מַמְלָכָה *regnum*, â מָלַךְ *regnavit*. *De qvo paſſim in Grammaticâ.*

Literæ ſerviles.

VI. Literæ ſerviles itidem ſunt numero XI: א ב ה ו י כ ל מ נ שׁ ת (*memoriæ ergò compræhenſæ in vocibus* מֹשֶׁה וְכָלֵב אֵיתָן) qvæ

qvæ nimirum ipſis literis radicalibus præpoſitæ, inter- vel poſtpoſitæ vicariam locant operam radici, vel ſignificationem aliqvam radici ſuperaddunt. Et hæ freqventer etiam fiunt radicales, ut; בָּנָה *ædificavit*, כָּתַב *ſcripſit*.

Annotatio.

Pro diverſitate ſervitii, qvod præſtant Literæ ſerviles in diverſis locis, variè dividuntur & diverſa ſortiuntur nomina. Sic enim ex iis qvædam ſunt, & dicuntur *Otioſæ ſ. Paragogicæ*, qvædam *Negotioſæ*. *Paragogicæ* ſunt literæ אֶהֱוִינַת dictæ; *Negotioſæ* ſunt, & vel inſerviunt I. *In genere*, vocibus ſeu partibus orationis omnibus indiſcriminatim, v.gr. מֹשֶׁה וְכָלֵב II. *In ſpecie* & qvidem 1. *Verbo*, in formatione (1) *Futuri* in (α) *principio* literæ אֵיתָן, præformantes dictæ; (β) *in fine*, וּנָה afformantes dictæ: (2) in formatione *Infinitivi* reſtricti ſeu Gerundiorum, literæ בְּכָלֶם (3.) in formatione *reliqvorum temporum*, in initio literæ נַהֲמַת: qvæ verò in fine apponuntur, h.e. afformativæ literæ & ſyllabæ Præteriti, eæ ex Pronominibus integris deſumuntur (ſicut etiam præformantes & afformantes Futuri.) *Qvod evidentiſſimè patet ex Cap. VI. de Pronominibus. Confer Cl. Buxtorf. Theſ. lib. 1. cap. 12.* 2. *Nominibus*, in formatione *Derivativorum* â radice ſuâ, literæ הָאֶמַנְתִּי Et numeri *pluralis* â ſingulari ſuo יְמוֹת dictæ. *De qvibus paſſim in Grammaticâ.*

VII. Li-

Punctatio liter. ſervil.

VII. Literæ ſerviles præformantes aſſumunt Scheva: autuſitatisſimè vocalem longam Kamets, Tſere, Schurek, qvando ſecunda radicalis eſt abjecta: Et qvidem in Verbis Schurek in toto Hophal: Kamets vel Tſere in reliqvis Conjugationibus. *Exempla vide infrà Cap. VIII. Reg. ſpec. III. & IV.*

Annotatio.

Literæ ſerviles in Verbis, qvorum ſecunda radicalis eſt abjecta, Chaldæorum more, aliqvando retinent vocalem parvam ex Scheva profectam, & ſeqvens litera accipit pro more Dageſch forte, ut: וָאֶקֹּד *verticem inclinavi*, *Gen. 24, 48.* וַיִּקֹּד *v. 26.* נִחַר *aduſtus eſt*, *Pſal. 69, 4.* נִחַת *contritus eſt*, *2. Sam. 22, 34.* הִזִּילוּ *vilipenderunt*, *Thren. 1, 8.* הִסִּיתוּ *incitaverunt*, *Jer. 38, 22.* יַסִּית *incitabit*, *Jeſ. 36. 18.* מַסִּית *incitans*, *Jer. 43, 3.* הֻקַּם *conſtitutus eſt*, *2. Sam. 23, 1.* יֻפַּל *deturbabitur Job. 40, ult.*

Abjectio liter. ſervil.

VIII. Litera ſervilis præformativa præpoſita ſeqventem ſervilem extrudit. *Sive:* In Verbis characteriſtica temporis aliam characteriſticam temporis vel conjugationis excludit. Qvippe Ebræi concurſum duarum literarum

rum ſervilium diverſorum temporum in uno tempore regulariter vitant.

Annotatio.

Chaldæi in Conjugatione tertiâ freqventisſimè retinent Characteriſticam & conjugationis & temporis, ut: יְהוֹבְדוּן *perderent, Dan. 2, 18.*

Sic Ebræi, ut: יְהוֹדֶה *confitebatur Nehem. 11, 17.* אֲהוֹדֶנּוּ *celebrabo eum, Pſal. 28, 7.* יְהֵילִילוּ *ejulare facient, Eſa. 52, 5.* יְהוֹשִׁיעַ *ſervabit, Pſal. 116, 6.* מְהֻקְצָעוֹת *angulata, Ezech. 46, 22. Mich. fol. 22. col. 4.*

Sic יַאֲהִיל *ſplenderet, Job. 25, 5. cum* א *loco* ה.

IX. Litera tàm radicalis, qvàm ſervilis abjecta vocalem ſuam, vel cognatam, ad præcedentem literam, cujus punctum perit, ſemper rejicit. ***Puncti rejectio.***

X. Ratione figuræ Vox eſt *Simplex* vel *Compoſita*. Simplex, qvæ in alias individua eſt, ut: אָמַר *dixit*, אֵל *Deus*, הֵן *ecce*. Compoſita, qvæ contrà in alias dividi poteſt, ut: לוּלֵא *niſi*, ex לוּ *ſi* & לֹא *non*, עֲדֶנָּה *adhuc*, ex עַד & הֵנָּה, Sic אַבְרָם *Abram*, ex אָב *Pater*, & רָם *excelſus* &c. Sed hæc Compoſitionis ratio ex duabus juſtis & ſeparatis vocibus rarior ***II. Figura. Vox Simplex. Compoſita.***

 eſt

eſt apud Ebræos. *Vid. Buxt. l. 1. c. 6. Erpen. ibid.*

Annotatio.

Cæterùm datur adhuc alia qvædam Compoſitionis ratio in lingvis Orientalibus multò freqventisſima, qvâ voculæ inſeparabiles ac per ſe ſubſiſtere neſciæ aliis, cum in principio, tum fine adjunguntur, ut: הִפְקִיר *præfecit ad viſ.* הִפְקִידְךָ *præfecit te*, דָּבָר *verbum*, דְּבַרְכֶם *verbum veſtrum*, מָלַךְ *regnavit*, לִמְלֹךְ *ad regnandum*, קֶבֶר *ſepulchrum*, בְּקֶבֶר *in ſepulchro.*

III. Significatio. *Prima Orta.*

XI. Significatio vocis Ebrææ eſt vel *prima, originalis ſive principalis*; vel *ſecunda, orta ſive tralatitia.* De qvo ſuo loco rectiùs & fuſiùs.

IV. Forma. *Vox Declinabilis*

XII. Ratione formæ (accident. ſ. externæ) vox eſt *Declinabilis*, (flexilis) vel *Indeclinabilis* (inflexibilis.) Declinabilis, qvæ in diverſas formas flectitur; idq; per certos Numeros, Perſonas, Genera, atq; alijs modis. Eſtqve Verbum aut Nomen. Nomen primarium, vel ſecundarium ſeu vicarium, h. e. Pronomen. Indeclinabilis eſt Particula.

Indeclinabilis.

Anno-

Annotatio.

Participium Grammatici Ebræi includunt Verbo, ut modum certum Verbi. In dictione verò ſeu particulis comprehenduntur adverbia, præpoſitiones, conjunctiones & interjectiones.

XIII. Ratione qvalitatis vox eſt *Perfecta ſeu analoga*; vel *Imperfecta ſeu anomala*. Perfecta conſtat ſuis literis eſſentialibus, ſcil. radicalibus mobilibus, & ſervilibus, (ſicubi opus eſt) nec non punctis ordinariis & ſibi competentibus, & flectitur regulariter. Imperfecta, contrà qvocunqve modo ab analogia debitâ deficit. V. Qvalitas. *Vox Perfecta.* *Imperfecta.*

Annotationes.

1. Deflectit autem ferè vox Ebræa I. *ratione Literarum*: partim *qvieſcendo*; ſicut fermè omnia ea Verba, Nomina & Particulæ inde ortæ, qvæ unam aliqvam habent literarum radicalium, vel etiam plures, ex ordine qvieſcentium: אהוי: partim *deficiendo*, vel *immutando* aliqvid, ſicut iterùm fere eædē illæ Voces, vel qvæ agnoſcunt ſecundam radicalem tertiæ ſimilem, vel primam aut ultimam radicalem נ vel ת. II. *ratione Punctorum* etiam deficit vox Ebræa ab analogiâ vel communi punctandi ratione non uno modo. III. *ratione Inflexionis &c. Qvâ dere*

paſſim in Grammatica agitur: potiſſimum in Lib. I. Capitibus duobus poſtremis VIII. & IX.

2 Non cuiq; Voci imperfectæ (Verbo vel Nomini &c.) uſus loqvendi æqvè ubiqve vel ſemper imperfectam formam attribuit: ſed uſus hic conſulendus maximè eſt, qvando & in qvibus formationibus id fiat.

VI. Status. *Abſolutus. Conſtructus.*

XIV. Status vocis eſt *Abſolutus*, vel *Conſtructus*: qui & *Regiminis* in ſpecie dicitur, qvando ſpectatur ſub certa ratione in Nominibus, vel particulis etiam qvibusdam. Item *affixionis ſeu affixorum*, quando ſpectatur in pronominibus inſeparatis. *De qvâ re agitur ſpeciatim infrà in lib. II. de Syntaxi.*

VII. Numerus.

XV. Numerus eſt *Singularis* aut *Pluralis*. In Nominibus eſt etiam *Dualis. Vid. infrà Cap. V. Membr. VII.*

ו Servile qvieſcens in Verbis format fere numerum pluralem, ut: פָּקְדוּ *viſitaverunt*, פִּקְדוּ *viſitate*, יִפְקְדוּ *viſitabunt.*

Annotationes.

1. Literam hanc ו Chaldæi & Syri præcedente Jod radicali movent, ut: רְמִיו *projecerunt, Dan. 3, 21.* ܫܪܝܘ *cæperunt, Marc. 5, 17.* Sic Ebræi, ut: הִמְסִיו *liqvefecerunt, Joſ. 14, 8. Mich. fol. 42. col. 3.*

2. ו Ser-

2. Servile (ea Arabiſmo) adſciſcit in fine א otioſum in his vocibus, ut: הָהָלְכוּא *qui iverant*, *Joſ. 10, 24.* אָבִיא *voluerunt*, *Eſa. 28, 12.* יִנָּשׂוּא *portabuntur*, *Jerem. 10, 50.* נָשׂוּא *aſſumpſerunt*, *Pſ. 139, 20. V. Gramm. Arabicam Cl. Erpenii Lib. I. append. Can. ſpec. de Wau VI.*

XVI. Perſona eſt triplex: *Prima*, *Secunda* & *Tertia*. VIII. Perſona.

XVII. Genus eſt *Maſculinum*, *Fœmininum* & *Commune*. IX. Genus.

In Verbis prima perſona utriusqve numeri, & tertia pluralis Præteriti ſunt generis communis. Secunda verò utriusque numeri, & tertia ſingularis Præteriti, & utriusq; numeri Futuri ſecundi habent genus diſtinctum, maſculinum & fœmininum.

Fœmininum formatur per ה vel ת ut: פָּקְדָה *viſitavit fam.* נַחֲלָה & נַחֲלַת *poſſeſſio*, עֶזְרַת *auxilium*.

Annotationes.

1. Litera ה alſformativa generis, לְחוּק חָעִנְיָן *ad roborandam ſignificationem*, qvandoq; geminatur, & accentus ſuo loco manet, *Mich. fol. 38. col. 4.* ut: נִפְלְאָה *admirabilis fuit*, נִפְלְאָתָה *longè admirabilis fuit*, *2. Sam. 1, 26.*

הֶחְבְּאָתָה *diligentiſſimè abſcondit, Joſ.6,16.*
יְשׁוּעָה *ſalus*, יְשׁוּעָתָה *omnigena ſalus.*
צָרָה *anguſtia*, צָרָתָה *maxima anguſtia.*
עֶזְרָה *auxilium*, עֶזְרָתָה *auxilium pleniſſimum.*

Sic ה paragogicum: תָּבוֹאתָה *veniat, Deut. 33,16.*

2. Genus fœmininum Chaldæi & Syri formant per ת ſervile, & א, ut: פְּקֻדַּת פִּקְדַּת, טָבָא *bona*, מַלְכְּתָא *regina.*

Sic Ebræi: אָזְלַת *abiit, Deut.32,36.* וְשָׁבַת *& revertetur, Ezech.46,17.* חָטָאת *pœnas luit, Exod.5,16.* חַטָּאת *peccatum, Geneſ.4,7.* גָּבְהָא *extulit ſe, Ezech. 31,5.* קָרְחָא *calvitium*, זָרָא *faſtidium*, חָגָּא *titubatio.*

CAPUT

CAPUT IV.

De Verbo.

I. In Verbo in ſpecie conſideranda veniunt imprimis: 1. Conjugatio. 2. Diatheſis ſ. Forma. 3. Vis ſignificationis cujuscunqve Conjugationis. 4. Tempus 5. Formatio ſeu Deductio, cùm generalis temporum per omnes Conjugationes, tùm ſpecialis Conjugationum ſingularum.

II. Conjugationes Ebræi vulgò numerant *Qvatuor*. Qvarum priores tres, pro agendi & patiendi ſignificatione, duplicem formam habent, *Activam* & *Paſſivam*: qvarta uniformis eſt, h. e. *activa & paſſiva ſimul.* I. Conjugatio. II. Diatheſis ſ. Forma.

Et prima activa qvidem vocatur קַל *Kal* (antiqvitùs פָּעַל *Paal*) pasſiva נִפְעַל *Niphal*: Secunda activa פִּעֵל *Piel*, pasſiva פֻּעַל *Pual*: Tertia activa הִפְעִיל *Hiphil*, pasſiva הָפְעַל *Hophal*: Qvarta deniq; הִתְפַּעֵל *Hithpaël.*

Anno-

Annotationes.

1. Veriùs unica tantùm eſt Conjugatio: ratione ſcilicet flexionis & formationis temporum: juxta qvam reliqvæ omnes vulgo ſic dictæ Conjugationes formantur; accedente vel puncto characteriſtico, Dageſch forti, vel novâ characteriſticâ literâ, vel ſyllabâ. Numerantur verò vulgò qvatuor Conjugationum formæ, ob accedens punctum, vel literam aut ſyllabam characteriſticam, ut dictum: maximè verò ob alium atq; alium ejusdem Verbi ſignificandi modum, qvi adjectione unius vel alterius certi Characteris in lingvis Orientalibus exprimitur.

2. Juxta hanc inflexionis, modò dictam, rationem (ſive unam, ſive plures Conjugationum formas) flectuntur Verba omnia tàm perfecta, qvàm imperfecta, vulgò hactenus ſic dicta: Defectiva nimirum atq; Qvieſcentia primâ, ſecundâ vel tertiâ radicali.

3. Non qvodlibet Verbum uſitatum eſt in omnibus Conjugationum formis. Multa in unâ ſolum Conjugatione uſurpantur, multa in pluribus: vix aliqvod in omnibus. *Idqvod uſu & ex Dictionariis diſcendum eſt.* Sic verba abſoluta in qvalibet Conjugatione formam paſſivam etiam non agnoſcunt, niſi fortaſſis in eâ aliam habeant ſignificationem.

III. Vis ſignificationis Conjugg. I.

III. Vis ſignificationis Conjugationis primæ *ſimplex* & *originalis* cujuscunqve vocis eſt, qvam nimirum vox à pri-

â primâ ſuâ origine posſidet. Unde & ferè eadem קַל hoc eſt, *Levis* ſive *lenis* κατ' ἐξοχὴν dicitur.

Secunda Conjugatio communiter 2.
Intenſiva eſt, actionis ſcil. aut qvalitatis adhærentis, vel qvocunq; alio modo, pro ratione varietatis circumſtantiarum, &c. Et בִּנְיָן כָּבֵד Conjugatio *Gravis* vocatur: ob graviorem imprimis & intenſiorem factam primæ ſignificationis δύναμιν. Unde & ea verba, qvæ in prima Conjugatione intranſitiva ſive abſoluta ſunt, freqventer hîc activa fiunt ſeu tranſitiva; h. e. actionem notantia tranſeuntem in aliud ſubjectum. Ut: אָכַל *comedit*, אִכֵּל *devoravit*, רָקַד *ſalit*, רִקֵּד *ſaltavit*, שָׁבַר *fregit*, שִׁבֵּר *confregit, contrivit*, שָׁמַר *cuſtodivit*, שִׁמֵּר *diligenter cuſtodivit*, לָמַד *didicit*, לִמֵּד *docuit, ſeu diſcere fecit.*

Tertia Conjugatio ut plurimum 3.
Continuativa eſt, ſive *Translativa* quaſi actionis, vel qvalitatis adhærentis, aut cujuscunq; alterius rei in ſubjectum

aliud agens, ſive perſonam ſive rem; pro ratione itidem variantium hîc circumſtantiarum, maximè cauſſæ efficientis, impellentis, jubentis aut permittentis &c. Qvo nomine etiam â qvibusdam indigitatur בִּנְיָן הַכָּבֵד הַנּוֹסָף Conjugatio *gravis aucta*, ab adauctâ ſcil. & geminatâ qvaſi primæ ſimpliciſq; ſignificationis δυνάμει; nempe per translationem dictam actionis vel rei ſimilis in aliud ſubjectum agens. Unde & hîc, qvæ verba in primâ ſignificatione neutra ſ. abſoluta ſunt, fiunt tunc tranſitiva vel activa. Ut: הִפְקִיד *viſitare fecit*, i. e. *præfecit ad viſitandum alios*, הָפְקַד *factus eſt viſitari*, i. e. *viſitatus fuit ab alio qvodam, viſitare juſſo*, הֶאֱכִיל *fecit comedere alium*, h. e. *cibavit*, ab אָכַל *edit*, הִשְׁכִּיב *jacere fecit*, i. e. *proſtravit, collocavit*, â שָׁכַב *jacuit*, &c.

4. Qvarta deniq; Conjugatio *reciproca* ferè eſt, ut: שָׁמַר *cuſtodivit*, הִשְׁתַּמֵּר *cuſtodivit ſe*, vel *cuſtoditus eſt â ſeipſo*, הִתְבָּרֵךְ *benedixit ſe*, &c

Annotatio.

Cæterùm ſunt & adhuc danturq; aliæ qvædam Verba

Verborum ſignificationes, vel potiùs ſignificandi modi in ſingulis Conjugationum formis uſitati, uſu obſervandi & colligendi. Sic v. gr. aliqvando ſignificatio ſecundæ & tertiæ Conjugationis nihil aut parum diſcrepat â primævâ ſignificatione: aliqvando vero planè diverſa ab hac aut contraria eſt. Ut: דבר & דבר (in primâ & ſecundâ Conjugatione) *locutus, elocutus eſt*, חטא *peccavit*, חטא *expiavit à peccato*, שרש *radices egit*, שרש *radices evulſit*. Sic & qvæ Verba in primâ & ſecundâ Conjugatione inuſitata ſunt, in tertiâ tunc ſignificant, ut in Kal & Piel, ut: השליך *jecit projecit. Vid. omninò Cl. Buxtorfius, Erpenius, Glaſſius in Philog. ſacrâ, aliiq́, ad quos brevitatis ſtudio Lectorem hic remittimus.*

IV. Ratione Temporis verbum eſt *Finitum*, aut *Infinitum*. Qvibus annumeratur *Participium*. **IV. Temp9.**

Finitum eſt *Præteritum*, & *Futurum*.

Præteritum unicum eſt pro omnibus; ſive reliqvas Præteriti ſpecies, pro loci ratione & commoditate, includit. *Mercerus Gen. 1, v. 9.* ut: הבאת *adduxiſſes, Geneſ. 20, 9.* ואכלתי *& comediſſem, Lev. 10, 19.* **Præteritum**

Futurum duplex: *Primum* (vulgò *Imperativus*) & *Secundum*.

Futurum primum. Futurum primum agnoſcit tantûm ſecundam perſonam genere & numero diſtinctam; & affirmativè ſolùm uſurpatur: ac verba qvidem purè paſſiva, Pual & Hophal, id planè non agnoſcunt.

Futurum ſecundum. Futurum ſecundum itidem pro omnibus futuri ſpeciebus, (communiter ſic dictis) uſurpatur.

Infinitivus. Tempus Infinitum eſt, in qvo nullum certum tempus definitur: deſumit verò determinationem temporis, numeri, perſonæ, generis â verbo antecedente vel conſeqvente, vel ex toto contextu.

Participiū. Participium duplex eſt: *Præſens* (בֵּינוֹנִי It. פּוֹעֵל) & *Pæteritum* (פָּעוּל dictum.) Et utrumq; flectitur pro more inſtar nominis. Sed poſterius ſaltem in Kal & Pual in uſu eſt: & in Kal deſcendit â ſolis activis ſ. tranſitivis, & ſignificat paſſionem rei adhuc durantis, ſeu

tis, ſeu quæ etiamnum fit vel facta manet. ut: שָׁתוּל *plantatus, qui ſcilicet plantatus adhuc eſt, Pſalm. 1, 3. Vid. Aben Eſr. Exod. 18, 10.*

Sed & frequentisſima eſt in hac lingva temporum *Enallage.* Unde Ebræi imprimis freqventisſimè Præteritum & Futurum permutant, tùm per ſe & ſimpliciter poſitum, tùm præcipuè præfixâ litera ו converſivâ. *De qvo vide infrà Cap. VII. Membr. VII.* *Enallage temporum.*

Annotationes.

1. Tempus Præſens Ebræi efferunt per participium præſens; aut per præteritum, vel futurum ſecundum, in ſententiis generalioribus, cum ſignificatur actus continuus, vel quod perpetuo eſſe aut fieri debet vel ſolet. Ut: גָּלְלוּ *devolvunt, Gen. 29, 3.* אֲשֶׁר יֵאָכֵל *qvæ edi ſolet, vel poteſt, cap. 6, 21.* יֵאָמֵר *dicitur, cap. 10, 9. Vid. Raſche Geneſ. 28, 3. & regul. textuales Cl. Sixtini ab Amama pag. 79.*

2. Sic Præteritum imperfectum, (qvod fieri ſolet aſſiduè) & plusqvamperfectum nonnunqvam per Futurum ſecundum efferre ſolent. Ut: יַעֲלֶה *aſcendebat, Geneſ. 2, 6.* וַיְכַל בַּיּוֹם *perfecerat ante diem, cap. 2, 2.*

3. Tertiæ perſonæ Futuri primi ſeu Imperativi exprimuntur per Futurum ſecundum. Sic & præcepta negativa, præpoſitâ particulâ אַל *ne.*

 4. Infi-

4. Infinitivus venit & pro Gerundiis, utpote quæ per hunc exprimuntur, præpoſitis literis ſervilibus בְּכָלָם *De qvâ re fuſiùs infrà in Lib. II. Cap. ult.*

5. Participium utrumq; ſæpè in Nomen purum degenerat; Ut: שֹׁמֵר *cuſtos*, רֹעֶה *paſtor*, מְשָׁרֵת *miniſter*. Et paſſivum (Paul) etiam activè ſignificat. Ut: שָׁכוּן *habitans*, עָשׁוּק *oppreſſor*, *Prov.* 28, 17. נוֹשָׁע *Salvator*, *Zach.* 9, 9. *Vid. Mich. fol.* 7. *col.* 3. *Cl. Druſius, lib.* 1. *Obſerv. c.* 29.

V. Formatio temporum generalis.

Sequitur Formatio ſeu deductio temporum generalis per omnes Conjugationes IV.

De Præterito.

Præter.

V. Tertia maſculina Præteriti ipſam Radicem exhibet, â quâ reliqvæ perſonæ, aſſumtis certis literis vel ſyllabis afformativis, formantur hoc modo:

Plur. *Fœm.*	*Plur.* *Maſc.*		*Sing.* *Fœm.*	*Sing.* *Maſc.*	
Com	פָּקְדוּ	3	פָּקְדָה	פָּקַד	3
פְּקַדְתֶּן	פְּקַדְתֶּם	2	פָּקַדְתְּ	פָּקַדְתָּ	2
Com.	פָּקַדְנוּ	1	*Com.*	פָּקַדְתִּי	1

Annotatio.

Excipe: In tertiâ Conjugatione activâ Hiphil, tertia perſona utriusq; numeri ſub ſecundâ radicali non Scheva, ſed Chirek longum obtinet, & accentum ſecum retinet. Ut: הִפְקִידָה הִפְקִידוּ

Di

De Futuro primo.

VI. Futurum primum, ſive Imperativus, formatur à præterito mutatis tantùm ferè punctis. *Bibliander pag. 88.* Et à ſecundâ ſingulari maſculinâ formatur ſecunda fœminina, & numerus pluralis, per literas afformantes נָה י ו hoc modo: *Futur. I.*

Fœm.	*Maſc.*	
פִּקְדִי	פְּקֹד	*Sing.*
פְּקֹדְנָה	פִּקְדוּ	*Plur.*

Annotationes.

1. Nota: In Conjugatione tertiâ Hiphil, ſub ſecundâ radicali in ſingulari fœmininâ & plurali maſculinâ ibidem non eſt Scheva, ſed Chirek longum, ſicut in Præterito, & accentus ibidem manet. Ut: הַפְקִידוּ הַפְקִידִי

2. Accentus (ut ex paradigmate patet) regulariter eſt in ultimâ in ſecunda ſingulari maſculinâ, qvi ad literas afformativas י & ו, nunqvam verò ad ſyllabam afformativam נָה tranſit.

3. Verba finita ה deſinunt in tſere, ut רְאֵה *vide*, הַרְאֵה *oſtende*, צַוֵּה *præcipe*, הַקְרֵה *occurrere fac*, הִתְגָּרֵה *miſce*.

4. Tertia radicalis ה & tſere in pauciſſimis verbis abjicitur, ut צַו *præcipe*.

Hiphil: הַעַל *aſcendere fac*, *Exod. 33, 12.* Sic הַךְ *per-*

הַךְ *percute*, *cap.8*, *16.* הַט *inclina*, *Pſal. 17*, *6.* הַרְבֵּה *multiplica*, facit הֶרֶב *Iud.20*, *38. Pſal.51*, *4.* Sic הַרְפֵּה *deſiſte*, הֶרֶף *Deut.9*, *14.* cum duplici Segol.

Hithpael: הִתְגָּר *miſce*, *Deut. cap. 2*, *24.* הִתְחַל *oſtende te ægrotum*, *2.Sam.13*, *5.*

5. Litera ה ſyllabæ afformativæ נָה hîc, & in futuro ſecundo, in certis verbis aliqvando abjicitur, ut: קְרֶאןָ *vocate*, *Ruth.1*, *20.* & קְרֶאןָ *Exod.2*, *19.* Sic: שְׁמַעַן *audite*, *Gen.4*, *23.* abjecto ſimul etiam Kamets.

Kal. Fut. 2. וַתִּהְיֶיןָ *fuerunt*, *Geneſ.26*, *35.*

Niphal: תִּזָּכַרְןָ *memorabuntur*, *Ezech.3*, *20.*

Hiphil: וַתַּשְׁקֶיןָ *potarunt*, *Geneſ.19*, *33.*

Hithpael: וַתִּשְׁתַּחֲוֶיןָ *toto corpore ſeſe incurvarunt*, *cap.37*, *7.*

6. Ante eandem ſyllabam afformativam נָה in futuro utroq; aſſumitur in certis verbis Jod, per epentheſin, præcedente Segol, *Michlol. fol.7. col.3.*

Kal. Fut. I. צְאֶינָה *exite*, *Cant.3*, *11.*

Fut. II. וַתִּגְבְּהֶינָה *elevatæ ſunt*, *Ezech*, *16*, *50.*

תְּסֻבֶּינָה *circuibant*, *Geneſ. 37*, *7.* תְּמוּטֶינָה *nutabunt*, *Eſa.54*, *10.*

Niphal: תִּמָּצֶאינָה *invenientur*, *Jerem.50*, *20.*

Hiphil: וַתְּחִלֶּינָה *inceperunt*, *Geneſ. 41*, *54.*

תְּבִיאֶינָה *adducent*, *Levit.7*, *54.*

De Futuro ſecundo.

Futur. II. VII. Omnes futuri ſecundi perſonæ formantur à perſonis futuri primi; maximê à ſingulari maſculinâ: vel à tertiâ

tertiâ maſculina præteriti in verbis purè paſſivis, per literas Characteriſticas ſive præformantes איתן, & afformantes יונה hoc modo:

Plur. Fœm.	Plur. Masc.	Sing. Fœm.	Sing. Maſc.	
Com.	נפקד	Com.	אפקד	1
תפקדנה {	תפקדו	תפקדי	תפקד	2
	יפקדו	תפקד	יפקד	3

Annotationes.

1. Verba finita ה ſub ſecunda radicali aſſumunt Segol, ut:

Kal.	יראה	*videbit*	Niphal.	יראה
Piel.	יצוה	*præcipiet.*	Pual.	יצוה
Hiphil.	יכה	*percutiet.*	Hophal.	יכה

Hithpa. ישתחוה *toto corpore ſe incurvabit.*

2. Tertia radicalls ה & Segol in qvibusdam verbis, להריץ המלה *ad accelerandam pronunciationem*, abjicitur: maximè cùm præcedit ו converſivum. *M.cb. fol. 40. c. 4.* ut: ויעש *fecit, Geneſ. 1, 7.* ותהר *concepit, c. 4, 1.* ויען *reſpondit, cap. 18, 27.* ויחץ *diviſit, cap. 32, 7.* יהי *ſit cap. 1, 3.* יחי *vivat, cap. 19, 20.* וירא *vidit, cap. 1, 4.* cum ו converſivo habet pathach ſub ſervili litera loco chirek.

Niphal: וירא *viſus eſt, Gen. cap. 12, 7.*

Piel: ויכל *perfecerat, cap. 2, 2.* ויצו *interdixit, cap. 2. 16.* ותקש *difficilem reddidit, cap. 35, 16.*

Hiphil: יַפְתְּ *dilatabit, Gen. cap. 9, 27.* וַתַּשְׁקְ *potum dedit, cap. 21, 19.*

Hithpael: וַיִּתְגַּל *diſcooperuit ſe, cap. 9, 21.* וַתִּתְכַּס *operuit ſe, cap. 24, 65.* יִשְׁתַּחֲוֶה irregulariter facit יִשְׁתַּחוּ *cap. 18, 2. alibi.*

3. In certis verbis tantum ה abjicitur, & Segol ad primam radicalem, & accentus ad penultimam rejicitur, ut: יֶרֶב *multiplicet ſe, Gen. 1, 22.* וַיִּבֶן *ædificavit, cap. 2, 22.* וַיִּבֶז *ſprevit, cap. 25, 34.* יִצֶף *ſpeculetur, cap. 31, 49.* וַיִּקֶן *conduxit, cap. 33, 19.*

4. In tali caſu ſervilis præfixa aliqvando aſſumit tſere, ut וַיֵּרֶא *vidit, Gen. 3, 6.* וַיֵּשְׁתְּ *bibit, cap. 9, 21.* וַתֵּתַע *erravit, cap. 21, 14.* וַיֵּבְךְּ *flevit, verſ. 16.* וַתֵּרֶב *multiplicavit, cap. 43, 33.* וַיֵּט *tetendit, cap. 12, 8.*

5. Pauca verba in tali caſu ſpecialiter aſſumunt geminum Segol, ut תֶּרֶף *relaxes, Joſ. 10, 6.* וַיֶּגֶל *deportavit, 2. Reg. 18, 11.* תֶּמַח *deleri ſinas, Nehem. 13, 14.*

De Infinito.

Infinit. VIII. Tempus Infinitum maximam partem cum futuro primo coincidit.

Annotationes.

1. Finita ה formant tempus infinitum uſitatiſſimè in ו vel וֹת ut: עֲשׂה *facere, Pſal. 101, 3.*

Kal.	הֱיוֹת	*eſſe.*	Niph.	הִשָּׁנוֹת	*iterari.*
Piel.	צַוּוֹת	*præcipere.*	Hiph.	הַשְׁקוֹת	*irrigare.*
Hithp.	הִשְׁתַּחֲווֹת	*toto corpore ſe incurvare.*			

2. Pau-

2. Paucisſima verba finita ה regulariter formant tempus Infinitum, ut:

Kal. הֱיֹה *eſſe*, *Ezech.* 21, 15 רָאֹה *videre. Pſal.* 142, 5.

Niph. הִנָּקֵה *immunes exiſtendo*, *Jerem.* 25, 29.

Piel. עַנֵּה *affligere*, *Exod.* 22, 23. כַּלֵּה 1. *Sam.* 3, 12.

Hiph. הַחְיֵה *vivificare*, *Joſ.* 9, 20. הַרְבֵּה *multiplicare*, *Ezech.* 21, 15. & ex terminatione præteriti הַרְבָּה *Geneſ.* 3, 16. *cap.* 16, 10.

Hophal. הָפְּדֵה *redimendo*, *Lev.* 19, 20.

De Participio.

IX. Participium Conjugationis primæ formatur â Præterito, mutatis ſolùm punctis: In reliqvis verò Conjugationibus formatur à futuro ſecundo, præpoſitâ מ præformativâ literâ: & pathach finale, ſicubi eſt, mutatur in Kamets. *Particip.*

Annotatio.

Finita ה definunt in Segol, ut: עֹשֶׂה *faciens*, הַנִּרְאֶה *qvi viſus eſt*, *Gen.* 35, 1. מְכַסֶּה *celans*, *cap.* 18, 17. מְצֻפֶּה *obductus*, *Prov.* 26, 23. מַשְׁקֶה *irrigans*, *Gen.* 13, 10. מִשְׁתָּאֵה *obſtupeſcens*, *cap.* 24, 21.

Annotationes de ה ו *&* י *paragogico.*

1. Secunda perſona ſingularis maſculina Præteriti, & ſecunda ſingularis maſculina Futuri primi, ut & prima utriusque numeri Futuri ſecundi, & deniq;

niq; tempus Infinitum accipiunt nonnunquam ה paragogicum, præcedente undiq; Kamets, in qvo qvieſcit, ut: נְתַתָּה dediſti. Gen. 3, 12.

Fut. 1.	קְחָה	accipe.	הַגִּידָה	indica.
Fut. 2.	אֶקְבְּרָה	ſepeliam.	נִשְׁכְּבָה	cubemus.
	אוֹצִיאָה	educam.	נַגִּידָה	indicabimus.

Nota: Verba finita ה, in futuro utroq; rariſſimè aſſumunt ה paragogicum: ut & in aliis perſonis futuri ſecundi rarò hoc ה apponitur.

2. Tertia pluralis præteriti, & perſonæ futuri ſecundi in ו & י deſinentes, freqventer accipiunt ן paragogicum, ut: יִמָּצְאוּן inveniantur, Gen. 18, 29. יָדְעוּן cognoverunt, Deut. 8, 3. תַּעֲשִׂין facias, Ruth. 3, 4.

Et in hoc caſu in futuro ſecundo ſub ſecunda radicali occurrit qvandoqve vocalis longa, accentus verò in ultimâ, ut: תִּדְבָּקִין adhærebis, Ruth. 2, v. 8. יִכָּרֵתוּן intercidentur, Joſ. 3, 13.

3. Participium nonnunqvam aſſumit Jod paragogicum, ut: אֹסְרִי ligans, Geneſ. 49, 11. (freqventer, non ſemel tantùm, ita ut Jod ſignificet habitum, ex ſententiâ Merceri, fol. 733.) שֹׁכְנִי habitans, Deuter. 33, 16. Vide & Pſal. 123, 1, & 114, 8. Eſa. 22, 16.

Hiphil: מַגְבִּיהִי efferens ſe, מַשְׁפִּילִי deprimens, מוֹשִׁיבִי habitare faciens, מְקִימִי erigens, Pſ. 113, 5, 6, 9.

Hactenus de Verbo in genere; ſeqvitur Formatio ejusdem ſpecialis per ſingulas IV. Conjugationes.

X. Con-

Formatio ſpecialis Conjugationum ſingularũ.

X. CONJUGATIO I.

FORMA.

Paſſiva *Nipbal.*		Activa *Kal.*		
		Præteritum.		
Sing.		*Sing.*		
Fœm.	*Maſc.*	*Fœm.*	*Maſc.*	
נִפְקְדָה	נִפְקַד	פָּקְדָה	פָּקַד	3
נִפְקַדְתְּ	נִפְקַדְתָּ	פָּקַדְתְּ	פָּקַדְתָּ	2
Com.	נִפְקַדְתִּי	*Com.*	פָּקַדְתִּי	1
Plur.		*Plur.*		
Com.	נִפְקְדוּ	*Com.*	פָּקְדוּ	3
נִפְקַדְתֶּן	נִפְקַדְתֶּם	פְּקַדְתֶּן	פְּקַדְתֶּם	2
Com.	נִפְקַדְנוּ	*Com.*	פָּקַדְנוּ	1
		Futurum I.		
הִפָּקְדִי	הִפָּקֵד	פִּקְדִי	פְּקֹד קַד	*Sing.*
הִפָּקַדְנָה	הִפָּקְדוּ	פְּקֹדְנָה	פִּקְדוּ	*Plur.*
		Futurum II.		
Sing.		*Sing.*		
Com.	אֶפָּקֵד	*Com.*	אֶפְקֹד קַד	1
תִּפָּקְדִי	תִּפָּקֵד	תִּפְקְדִי	תִּפְקֹד	2
תִּפָּקֵד	יִפָּקֵד	תִּפְקֹד	יִפְקֹד	3
Plur.		*Plur.*		
Com.	נִפָּקֵד	*Com.*	נִפְקֹד	1
} תִּפָּקַדְנָה	תִּפָּקְדוּ	} תִּפְקֹדְנָה	תִּפְקְדוּ	2
	יִפָּקְדוּ		יִפְקְדוּ	3
		Infinitum.		
	הִפָּקֵד		פְּקֹד & פָּקוֹד	
		Particip. præſens, ſive Benoni.		
	נִפְקָד		פֹּקֵד	
			Præteritum Paul.	
			פָּקוּד	

Annotationes.

Ad Præteritum Kal.

1. Prima radicalis habet Kamets; ſecunda Pathach, vel cognatum tſere; rariùs cholem, ut זָקֵן *ſenuit*, מָלֵא *plenus fuit*, יָכֹל *potuit.*

2. Ob accentum deſcendentem à tertia ſingulari maſculinâ, ad ſeqventem ſyllabam, alterutra hujus perſonæ vocalis mutatur, ſive detrahitur.

3. Tſere in ſecundâ & primâ perſonis, ſeqvente literâ mobili, mutatur in Pathach; ſecus manet, ut; זָקַנְתָּ *ſenuiſti*, מָלֵאתָ *implevisti*, יָרֵא *timuit*, facit etiam וִרֵאתֶם *Joſ. 4, 24.* Cholem, verò manet; præterqvam qvando amittit accentum, tunc enim pro more mutatur.

Ad Futurum primum.

1. Prima radicalis in utroq; genere & numero habet Scheva: ſecunda cholem; vel pathach, maximè verba neutra, & qvæ ſecundam radicalem habent gutturalem אהחע, vel ultimam אחע, ut: שְׁאַל *interroga*, קְרָא *voca*, שְׁלַח *mitte*, שְׁמַע *audi.*

2. Cum ה paragogico Cholem ultimæ ſyllabæ uſitatisſimè mutatur in Kametschatuph, & transfertur ad primam radicalem; Scheva ad ſecundam, ut; אָכְלָה *ede, Geneſ. 27, 19.* Sed ex terminatione alterâ פְּקֹד fit שִׁכְבָה *concumbe, Geneſ. 39, 12.* שִׁמְעָה & שְׁמָעָה *audi, Dan. 9, 19.*

3. Seqventia verba primam radicalem י vel נ ut plurimum abjiciunt:

Nun

Nun.		Jod.	
accede.	גַּשׁ	*ſcito.*	דַּע
ſolve.	שַׁל	*da.*	הַב
oſculare.	שַׁק	*funde.*	צַק
tange.	גַּע	*poſſide.*	רַשׁ
tolle.	שָׂא	*deſcende.*	רֵד
da.	תֵּן	*vade.*	לֵךְ
ſuffla.	פְּחִי	*habita.*	שֵׁב
proficiſcimini.	סְעוּ	*exi.*	צֵא

Hanc anomaliam imitatur verbum לָקַח *accepit*, קַח *accipe. Weigan. fol. 38. & Bibliander pag. 70.* ab inuſitato נקח deducunt.

Ad Infinitum.

1. Sub primâ radicali occurrit etiam Kamets, ut וְהַמַּיִם הָיוּ הָלוֹךְ וְחָסוֹר *Et aqua fuerunt eundo & deficiendo Geneſ. 8, 5.* מָאֹס בָּרָע וּבָחוֹר בַּטּוֹב *reprobare malum, & eligere bonum, Eſa. 7, 15.*

2. Verba, qvæ in futuro primo deſinunt in Pathach, hîc conſtanter aſſumunt cholem, ut שְׁמֹעַ *audire*, שְׁלֹחַ *mittere*, בְּרֹא *creare*, שְׁכֹב *cubare*, & לִשְׁכַּב *Geneſ 34, 7.*

3. Cum ה paragogico cholem mutatur, ut in futuro primo, & literam ל uſitatisſimè præfixam habet, ut לְדָבְקָה *adherere, Deut. 11, 22.*

4. Prima radicalis י & נ in his verbis ut plurimum abjicitur, & formatur tempus infinitum per ת & geminum Segol, inſtar nominis, ut:

Nun

Nun.		Jod.	
accedere.	גֶּשֶׁת	*hereditare.*	רֶשֶׁת
plantare.	טַעַת	*deſcendere.*	רֶדֶת
tangere.	גַּעַת	*ire.*	לֶכֶת
ſufflare.	פַּחַת	*habitare.*	שֶׁבֶת
ferre. שׂוֹא & שְׂאֵת		*fundere.*	צֶקֶת
dare. תֵּת pro תְּנֶת		*parere.*	לֶדֶת
Sic: קַחַת *accipere*, &		*ſcire.*	דַּעַת
קַחַת *2. Reg. 12, 8.*		*exire.*	צֵאת

Ad Participium Præſens.

1. Prima radicalis habet Cholem: ſecunda tſere, ut: רֹמֵשׂ *reptans.*

2. Sub primâ radicali occurrit etiam Kamets, ut: שָׁלֵם *puniens*, *Geneſ. 15, 16.*

Ad Præteritum Paul.

1. Prima radicalis habet Kamets: ſecunda וּ, ut: אָסוּר *vinctus.*

2. Tertia radicalis ה mutatur in Jod, ut: תָּלוּי pro תָּלוּה *ſuſpenſus.*

Annotationes.

Ad Niphal.

Character Conjugationis Niphal eſt litera נ ſervilis, primæ radicali præfixa.

Ad Præteritum.

1. Præteritum formatur ab activo, præpoſito נ ſervili characteriſtico, ut dictum: & ſecunda radicalis regulariter habet Pathach.

2. Ter-

2. Terminale punctum hic aliqvando etiam eſt Cholem: (imprimis perpetuò in iis Verbis qvorum ſecunda radicalis Vau eſt abjecta) qvod & in reliqvis temporibus manet, ut: נֶהֱפוֹךְ *verſa eſt, Eſth.* 9, 1. נֶחְתּוֹם *ſignatur, cap.* 8, 8. נִמּוֹל *circumciſus eſt, Geneſ.* 17, 26. נָגוֹזּוּ *tonſi fuerunt, Nah.* 1, 12.

Fut. 1. הֵרֹמּוּ *attollite vos, Num.* 17, 10.

Fut. 2. יִתֹּם *abſumpta fuit, Gen.* 47, 15. תִּדּוֹמִּי *exſcinderis, Jerem.* 48, 2.

Infin. הֵאָכֹל *comedendo, Levit.* 7, 8. הֵאָסֵף *congregando, 2. Sam.* 17, 11.

Particip. נִמֹּלִים *circumciſi, Geneſ.* 34, 22.

Ad Futurum I.

Character ſpecialis futuri primi eſt ה. Prima radicalis aſſumit Kamets Immutabile: ſecunda tlere; vel cognatum pathach, principaliter in iis verbis, qvæ ſecundam radicalem tertiæ ſimilem contrahunt. Et Verba reciprocæ ſignificationis tantùm formant hoc futurum, ut: הֵאָסֵף *colligêris, aggrega te, Deut.* 32, 50.

Ad Infinitum.

Pauca verba retinent formam præteriti, ut: נִכְסוֹף *deſiderio affici, Geneſ.* 31, 30. נִלְחֹם *pugnando, Jud.* 11, 25. נִגּוֹף *percutiendo, cap.* 20, 38. נִשְׁאֹל *poſtulando, 1. Sam.* 20, 6. *Vide Mich. fol.* 18. *col.* 4.

Ad Participium.

Participium deſinit in Kamets, rariùs tſere.

CONJUGATIO II.

XI. Character eſt Dageſch forte.

FORMA.

Paſſiva *Pual.* | Activa *Piel.*

Præteritum.

Sing.			*Sing.*		
Fœm.		*Maſc.*	*Fœm.*	*Maſc.*	
פֻּקְּדָה		פֻּקַּד	פִּקְּדָה	פִּקֵּד	3
פֻּקַּדְתְּ		פֻּקַּדְתָּ	פִּקַּדְתְּ	פִּקַּדְתָּ	2
	Com.	פֻּקַּדְתִּי	*Com.*	פִּקַּדְתִּי	1
	Plur.		*Plur.*		
	Com.	פֻּקְּדוּ	*Com.*	פִּקְּדוּ	3
פֻּקַּדְתֶּן		פֻּקַּדְתֶּם	פִּקַּדְתֶּן	פִּקַּדְתֶּם	2
	Com.	פֻּקַּדְנוּ	*Com.*	פִּקַּדְנוּ	1

Futurum I.

Caret.	פַּקְּדִי	פַּקֵּד	*Sing.*
	פַּקֵּדְנָה	פַּקְּדוּ	*Plur.*

Futurum II.

Sing.			*Sing.*		
	Com.	אֲפֻקַּד	*Com.*	אֲפַקֵּד	1
תְּפֻקְּדִי		תְּפֻקַּד	תְּפַקְּדִי	תְּפַקֵּד	2
תְּפֻקַּד		יְפֻקַּד	תְּפַקֵּד	יְפַקֵּד	3
	Plur.		*Plur.*		
	Com.	נְפֻקַּד	*Com.*	נְפַקֵּד	1
תְּפֻקַּדְנָה {		תְּפֻקְּדוּ	תְּפַקֵּדְנָה {	תְּפַקְּדוּ	2
		יְפֻקְּדוּ		יְפַקְּדוּ	3

Leſin-

Infinitum.

פַּקֵּר | פֻּקֹּר

Participium Præſens.

מְפַקֵּר | מְפֻקָּר

Præteritum.

Annotationes.

1. Prima radicalis in Præterito Piel aſſumit chirek parvum; in reliqvis temporibus pathach. In Pual ubiqve Kibbuts, vel ejus loco nonnunqvam Kamets chatuph.

2. Secunda radicalis in Piel habet tſere, vel cognatum pathach, maximè ſi ſecunda vel tertia radicalis ſit litera gutturalis, vel ר: In Pual in tempore finito pathach, in infinito cholem.

3. Tria hæc verba in Præterito Piel ſæpiùs in Segol deſinunt, דִּבֶּר locutus eſt, כִּבֵּס lavit, כִּפֶּר expiavit.

4. Ad hanc Conjugationem reducuntur verba Qvadrilitera: h. e. ea, qvæ 1. per ſe in radice habent qvatuor vel qvinq; etiam literas: vt: פַּרְשֵׁז expandit. 2. qvæ habent loco Dageſch unam vel alteram radicis geminatam: ut: גִּלְגֵּל devolvit, â גָּלַל 3. in qvibus Dageſch ejectum ob vitandam κακοφωνίαν converſum eſt in Vau-Cholem, ut: זוֹרֵם inundavit, עוֹלֵל operatus eſt.

CONJUGATIO III.

XII. Characteriſtica eſt litera ה.

FORMA

Paſſiva *Hopbal.* Activa *Hipbil.*

Præteritum.

Sing. Fœm.	Maſc.	*Sing.* Fœm.	Maſc.	
הָפְקְדָה	הָפְקַד	הִפְקִידָה	הִפְקִיד	3
הָפְקַדְתְּ	הָפְקַדְתָּ	הִפְקַדְתְּ	הִפְקַדְתָּ	2
Com.	הָפְקַדְתִּי	*Com.*	הִפְקַדְתִּי	1
Plur.		*Plur.*		
Com.	הָפְקְדוּ	*Com.*	הִפְקִידוּ	3
הָפְקַדְתֶּן	הָפְקַדְתֶּם	הִפְקַדְתֶּן	הִפְקַדְתֶּם	2
Com.	הָפְקַדְנוּ	*Com.*	הִפְקַדְנוּ	1

Futurum I.

	Fœm.	Maſc.	
Caret.	הַפְקִידִי	הַפְקֵד	*Sing.*
	הַפְקֵדְנָה	הַפְקִידוּ	*Plur.*

Futurum II.

Sing.		*Sing.*		
Com.	אָפְקַד	*Com.*	אַפְקִיד קִר	1
תָּפְקְדִי	תָּפְקַד	תַּפְקִידִי	תַּפְקִיד	2
תָּפְקַד	יָפְקַד	תַּפְקִיד	יַפְקִיד	3
Plur.		*Plur.*		
Com.	נָפְקַד	*Com.*	נַפְקִיד	1
תָּפְקַדְנָה {	תָּפְקְדוּ	תַּפְקֵדְנָה {	תַּפְקִידוּ	2
	יָפְקְדוּ		יַפְקִידוּ	3

Infinitum.

הָפְקֵד	הַפְקִיד

Participium.

מָפְקָד	מַפְקִיד

Annotationes.

Ad Hiphil.

1. Character in Præterito habet Chirek parvum, ad differentiam futuri primi: in Futuro primo, adeoqve in reliqvis temporibus, ordinariè eſt Pathach, ortum ex Cateph pathach, propter ſeqvens ſcheva. Excipe. In Infinito in paucis verbis, ex punctatione præteriti, eſt Chirek parvum, ut: הַדְרִיכָהּ *calcare eam, Jer. 51, 33. V. Mich. fol. 22. c. 4.*

2. Secunda radicalis habet Chirek magnum uſitatiſſimè, vel Tſere aut cognatum Pathach. Chirek longum imprimis in tertiâ perſonâ præteriti, & participio; item in futuro utroqve, cum accedit litera afformativa, vel ה paragogicum, aut affixum; item in infinito, qvando præfiguntur literæ בכלם. *El. Levita in notis ad Mich. fol. 22. col. 3.* Tſere in ſecundâ ſingulari maſculinâ futuri primi, & in futuro ſecundo, qvando Vav converſivum præfigitur: item, perpetuò in iis verbis, qvæ ſecundam radicalem tertiæ ſimilem contrahunt. Pathach vel Tſere deniqve qvandocunqve ſeqvitur ſcheva qvieſcens expreſſum in medio.

3. Accentus ad literas afformativas יוה & ה paragogicum futuri, ex nativâ verbi formatione non tranſit.

Ad Hophal.

Character habet Kamets chatuph, vel cognatum Kibbuts; qvod, prius, ortum eſt ex Cateph kamets, ob ſubſeqvens ſcheva. Secunda radicalis in tempore finito habet Pathach; Infinito tſere.

CONJUGATIO IV.

Hithpael.

XIII. Character eſt ſyllaba הִתְ ; præpoſita undiq; Futuro 1. ſ. Infinito Piel.

Præteritum.

Fœm.	*Sing.*	*Maſc.*	
הִתְפַּקְּדָה		הִתְפַּקֵּד	3
הִתְפַּקַּדְתְּ		הִתְפַּקַּדְתָּ	2
	Com.	הִתְפַּקַּדְתִּי	1
	Plur.		
	Com.	הִתְפַּקְּדוּ	3
הִתְפַּקַּדְתֶּן		הִתְפַּקַּדְתֶּם	2
	Com.	הִתְפַּקַּדְנוּ	1

Futurum I.

הִתְפַּקְּדִי	הִתְפַּקֵּד	*Sing.*
הִתְפַּקֵּדְנָה	הִתְפַּקְּדוּ	*Plur.*

Futurum II.

	Sing.		
	Com.	אֶתְפַּקֵּד	1
תִּתְפַּקְּדִי		תִּתְפַּקֵּד	2
תִּתְפַּקֵּד		יִתְפַּקֵּד	3
	Plur.		
	Com.	נִתְפַּקֵּד	1
תִּתְפַּקֵּדְנָה }		תִּתְפַּקְּדוּ	2
		יִתְפַּקְּדוּ	3

Infinitum.

הִתְפַּקֵּד

Participium.

מִתְפַּקֵּד

Anno-

Annotationes.

1. Litera ה ſyllabæ characteriſticæ הת primæ radicali שׂסצ poſtponitur, & poſt צ mutatur in ט, ut: אֶשְׁתַּמֵּר *caveo mihi, Pſalm. 18, 24.* תִּסְתַּתֵּר *abdet ſeſe, Eſaiæ 29, 14.* נִצְטַדָּק *juſtificabimus nos, Geneſ. 44, 16.* הִצְטַיַּרְנוּ *inviaticum ſumpſimus, Joſ. 9, 12.*

2. Litera ה characteriſticæ aliqvando abjicitur, & compenſatur per Dageſch forte, etiam nullâ ſeqvente ſimili, vel cognata literâ. *Conf. infrà Cap. VIII. Reg. ſpec. VI. annot. 2.* ut: תִּכַּסֶּה *teget ſe, Prov. 26, 26.*

3. Verba hæc יָדָה, יָדַע, יכח, primam radicalem in literam ו mobilem mutant, ut: הִתְוַדָּה *confitebitur, Lev. 5, 5.*

4. Radix שָׁחַה tertiam geminat, & priorem in ו mutat, ut: הִשְׁתַּחֲוָה *toto corpore ſe incurvavit,* Quod ו in Fut. II. tertiâ perſ. ſing. abjecto ה *ἀνωμάλως* quieſcit in ו, ut: וַיִּשְׁתַּחוּ *incurvavit ſe, Geneſ. 18, 2. alibi.*

CAPUT

CAPUT V.

De Nomine.

I. Nominis conſideranda ſunt in primis: 1. Forma (*externa ſ. accidentalis.*) 2. Genus. 3. Motio. 4. Declinatio. 5. Numerus. 6. Caſus. 7. Comparatio.

I. Forma Nominum

II. Nomen, ratione formæ, eſt Nudum (*purum*) vel Auctum.

Nudum eſt, qvod ſolis literis radicalibus conſtat; iisdemq; vel omnibus, vel plerisq;.

Auctum, qvod ad thematis ſui literas, unam vel alteram ex literis ſervilibus האמנתיו ad ſui commodam formationem, antè vel pone vel utrinq; additam habet. Unde & vulgò *Heemanticum* vocatur.

Sunt autem hæ ferè Nominum (præſertim Perfectorum) cùm nudorum, tùm auctorum etiam potiſſimæ formæ: atq; oriuntur ex Verbis hoc modo, v. gr.

1. Nomi-

I. Nomina Nuda ex Kal.

mas. זָכָר 1
vagus. נָע
integer. תָּם
gravis. כָּבֵד 2
ſcientia. רֵעַ
peregrinus, גֵּר
gratia. חֵן
perfectus. תָּמִים 3
excellentia. שִׂיא
contentio. רִיב
purus. נָקִי
parvus. קָטֹן 4
excrementum. צֹאָה
bonus. טוֹב
omnis. כֹּל
aſtutus. עָרוּם 5
catulus. גּוּר
fuſcum. חוּם
natatio. שָׂחוּ
iniqvitas. אָוֶן 6
cor. לֵבָב 7
orbis. תֵּבֵל 8
cingulum. אֵזוֹר 9
præſepe. אֵבוּס 10
herba. עֵשֶׂב 11
fumus. קִיטוֹר 12
ſtella. כּוֹכָב 13
ſacerdos. כֹּהֵן 14
cibus. אֹכֶל 15
inanitas. בֹּהוּ 16
mane. בֹּקֶר 17
organum. עוּגָב 18
nox. לַיִל 19
terra. אֶרֶץ 20
ſcriptura. כְּתָב 21
puteus. בְּאֵר 22
dominus. גְּבִיר 23
abyſſus. תְּהוֹם 24
ſubſtantia. רְכוּשׁ 25
mel. דְּבַשׁ 26

Aucta
à principio.

indigena. אֶזְרָח א
oleum. יִצְהָר י
luctatio. נַפְתּוּל נ

Fine.

redemptio. פְּדוּיִם ם
fornax. כִּבְשָׁן ן
Ebræus. עִבְרִי י

II. Nomina Nuda ex Piel.

ſabbathum. שַׁבָּת
baculus. מַקֵּל
juſtus. צַדִּיק
catena. רַתּוּק
dux. אַלּוּף
maſſa. כִּכָּר
cæcus. עִוֵּר
potens. גִּבּוֹר
abominatio. שִׁקּוּץ

I Aucta

collectio. י יַלְקוּט
deſertum. מ מִדְבָּר
altare. מִזְבֵּחַ
intelligens. מַשְׂכִּיל
turris. מִגְדּוֹל
veſtimentum. מַלְבּוּשׁ
diſcipulus. ת תַּלְמִיד

IV. Ex Hithpael.

conſociatio. הִתְחַבְּרוּת
incurvatio. הִשְׁתַּחֲוָיָה

Aucta
à principio

veſtitus. מ מְכַסֶּה
confuſio. ת תְּבַלּוּל

fine.

dolor. ן עִצָּבוֹן

III. Nomina Aucta
ex Hiphil.

crudelis. א אַכְזָר
intelligentia. ה הַשְׂכֵּל

Annotationes.

1\. Nominibus Ebræi ex uſu lingvæ, tanqvam communem articulum, vel ob emphaſin, præfigunt ה cum pathach, ſeqvente dageſch: qvod vulgò He הַיְדִיעָה *Notitiæ*, vel *Demonſtrativum* ſive *Emphaticum*, vocant, valetq; ὁ η τc. *De qvo vide plura infrà Cap. VI. Membr. IX.*

2\. Paucis nominibus additur ה paragogicum, & accentus eſt in penultimâ. Ut: לַיִל & לַיְלָה *nox.* מָוֶת & מוֹתָה *mors.* נַחַל & נַחְלָה *torrens.* Sic Jod paragogicum. Ut: חֵצִי *ſagitta, 1. Sam. 20, 26.*

II. Genus. III. Genus Nominum cognoſcitur:

1. Ex ſignificatione.

Significatione generis Maſculini ſunt nomina propria virorum, officiorum virilium, fluviorum, montium, fontium, populorum & menſium.

Fœmi-

Fœminini generis ſunt nomina propria mulierum, muliebrium officiorum, regionum, urbium & membrorum corporis animalis, præſertim geminorum. Ut: יָד *manus.* רֶגֶל *pes.* אֹזֶן *auris.* זְרֹעַ *brachium.* עַיִן *oculus.* בֶּרֶךְ *genu.*

2. *Ex Conſtructione*, h. e. ex adjuncto verbo, nomine adjectivo, vel pronomine: in iis ſcil. nominibus, qvæ non habent terminationem fœmininam ה vel ת. Ut: הָאָרֶץ הָיְתָה *terra erat, Geneſ.1,2.*

3. *Ex terminatione.* Qvanqvam hac qvidem ratione non ſatis diſtinctè. Sicut patet ex regulis Grammaticorum perplurimis, earundemqve exceptionibus.

Annotationes.

1. Neutrum genus ſ. medium Ebræi non habent: ſed pro eo uſurpant in Adjectivis qvidem Subſtantivorum naturam induentibus vel maſculinum, ut: לֹא טוֹב *non bonum, Gen. 2,18.* vel fœmininum, ut: טוֹבָה *bona, & bonum.*

2. [illegible], ut vulgò vocant, ſeu Promiſcua etiam in hac lingua ferè dantur: ſuntq; ex maſculinis & fœmininis, itemq; communibus Nomina animalium

brutorum & volucrum; utpote in qvibus ſub unâ terminatione & uno genere grammatico uterqve ſexus phyſicus intelligitur. Ut: ἐπίκοινον maſculinum eſt: כֶּלֶב *canis, mas & fœminina*: ἐπίκοινον fœmininum eſt: יוֹנָה *columba & columbus*: ἐπίκοινον commune; גָּמָל *camelus, mas & fœminina*.

3. Nomina numeralia cardinalia â tribus ad decem incluſivè ſub terminatione maſculinâ fœminini generis ſunt, & viciſſim. *V. Elias Levita cap. ſpecierum* 13.

Fœm.		*Maſc.*
שָׁלֹשׁ	*tres.*	שְׁלֹשָׁה
אַרְבַּע	*qvatuor.*	אַרְבָּעָה
חָמֵשׁ	*qvinq;.*	חֲמִשָּׁה
שֵׁשׁ	*ſex.*	שִׁשָּׁה
שֶׁבַע	*ſeptem.*	שִׁבְעָה
שְׁמֹנֶה	*octo.*	שְׁמֹנָה
תֵּשַׁע	*novem.*	תִּשְׁעָה
עֶשֶׂר	*decem.*	עֲשָׂרָה

Eadem nomina â viginti usq; ad centum incluſivè (*Conf. infrà Memb. V. annot. 8.*) ſunt generis communis. Ut: עֶשְׂרִים *viginti*, שְׁלֹשִׁים *triginta*. מֵאָה *centum*. Sic אֶלֶף *mille*.

III. Motio. IV. Moventur Nomina é Maſculino in fœmininum genus; non tantùm Adjectiva. Ut: גָּדוֹל *magnus*, גְּדוֹלָה *magna*.

Sed etiam Subſtantiva, cùm ob ſexus differentiam (excipe animalium bruto-

brutorum & volucrum nomina, (*De quibus ſupra Membr. III. annot. 2.*) ut: אִישׁ *vir*, אִשָּׁה *mulier*. מֶלֶךְ *rex*, מַלְכָּה *regina*; tùm ob copiam ſermonis nude, ut: אֹכֶל *cibus*, אָכְלָה *idem.*

Literam ת, qvando vox deſinit in Cholem, præcedit unicum Segol; aliàs ſæpe geminum, & potisſimum in Participiis, excepto Paul in Kal. Ut: מִשְׁקָל *perpendiculum*, fœm. מִשְׁקֹלֶת. עִוֵּר *cæcus*, fœm. עִוֶּרֶת. רֹמֵשׂ *repens*, fœm. רֹמֶשֶׂת.

Nomina in Jod qvodcunq; deſinentia moventur in ת ſimplex, vel in ה ִ, impreſſo tunc inſimul literæ Jod puncto ventrali. Ut: שֵׁנִי *ſecundus*, שֵׁנִית *a*, עִבְרִי *Ebræus*, עִבְרִיָּה *a*, תַּחְתִּי *inferior*, תַּחְתִּית & תַּחְתִּיָּה.

Annotatio.

Litera ה aſſormativa generis tranſit in ת, qvando accedit י paragogicum. Ut: רַבָּתִי *copioſa*, pro רַבָּתִי *Thren. 1, 1.*

V. Declinationes Ebræi tantùm habent *Duas*: & flectunt nomina ſolùm de numero in numerum. IV. Declinatio.

Declinatio Prima Maſculinorum eſt, & ſingulari in formando plurali adjicit ſyll: ִים. ut: גָּדוֹל *magnus*, גְּדוֹלִים *magni*. *Prima.*

Nomina in Jod ſervile deſinentia, ob concurſum alterius Jod, illud uſitatiſſimè abjiciunt. *Michol. fol. 55.* Ut: נכרי *alienus,* נכרים *alieni,* עברי *Ebræus,* עברים Qvando regulariter flectuntur, tunc Jod accipit punctum ventrale, ut: עבריים *Exod. 3, 18.*

Annotationes.

1. Singularia tantùm ſunt (ἄκλιτα vulgo vocant ſ. *Defectiva*) nomina propria virorum, & appellativa metallorum, liqvidorum & alia nonnulla uſu obſervanda.

2. Pluralia tantùm ſunt nomina ætatum hæc: נעורים *infantia.* עלומים *adoleſcentia.* בתולים *virginitas.* זקונים *ſenectus.* חיים *vita:* (q. dicas *tempora vitæ*) & alia qvædam uſu obſervanda.

3. Qvædam nomina numerum multitudinis formant ab inuſitato ſingulari; ſive aliundè mutuantur. Ut: אהלים *tentoria,* ab אהל *Michol. fol. 53.* אמרים *ſermones,* ab אמר formæ עשב. קדשים *ſanctificationes,* à קדש *forma* אזן. ירחים *menſes,* à ירח שלוים *coturnices,* à שלו *Michol. fol. 51.*

שוקים *plateæ,* à שוק Sic דודים *caniſtra,* שורים *boves,* חוחים *ſpinæ,* מדונים *contentiones.*

חילים *exercitus,* à חיל formæ עצם *robur.* Sic תישים *hirci majores,* עירים *aſelli.*

בנים *filii,* à בנה formæ אין. Sic פנים *faciei.*

פתיים *ſimplices,* à פתה Sic גדיים *hœdi,* צביים *capreæ,* עדיים *ornamenta,* אריים *leones,* שפיים *eminentia loca,* כלים *vaſa,* à כל *Mich. fol. 61. col. 4.*

Ano-

Anomalia ſunt: יוֹם dies, יָמִים. רֹאשׁ caput, רָאשִׁים. עִיר civitas, עָרִים. אִנֹשׁ homo, אֲנָשִׁים. צִפֹּר avis, צִפֳּרִים. בַּיִת domus, facit בָּתִּים differentiæ cauſsâ, Mich. fol. 28. col. 1.

4. Nomina hæc formant numerum pluralem ex terminatione Declinationis primæ Maſculinorum Syro Chaldaicâ, in ין Ut: מַלְכִין reges, Proverb. 31,3. אַחֲרִין alii, Job. 31,10. שׁוֹמֵמִין deſolatæ, Thren. 1,4. אִיִּין inſulæ, Ezech. 26,18. חִטִּין tritica, Ezech. 4,9. חַיִּין vita, Job. 24, 22. יָמִין dies, Dan. 12,13. מִלִּין ſermones, Job. 12, 12. עִיִּין acervi, Mich. 3, 12. רָצִין curſores, 2. Reg. 11,13. Mich. fol. 4. Sic צִדֹנִין Tſidonii, 1. Reg. 11,33. Hinc בִּנְיָמִין Benjamin, Geneſ. 35. 18. Filius amœnorum, i. e Senectutis, cap. 44,20.

5. Sequentia nomina, in numero plurali aſſumunt Syrorum formam pluralis maſcul. conſtructam. Ut: גֹּבָי locuſtæ, Nah. 3,17. הֲרָרַי montes, Zach. 14,5. חַלּוֹנַי feneſtræ, Jer. 22,14. חוֹרַי alba opera, Jeſ. 19, 9. חֲשׂוּפַי retecti, Jeſ. 20,4. סוּרַי recedentes, Jerem. 17, 18. שָׂדַי agri, Hoſ. 10, 4. שָׂרַי principes, Jud. 5, 15. יָדַי manus, Ezech. 13, 19. Vid. Mich. fol. 4. col. 4. & Druſ. not. ad Jud. p. 205.

6. Pauca quædam nomina maſculina (δίκλιτα vocant ſ. abundantia) formant numerum pluralem non tantùm ἀναλόγως ex Declinatione primâ in ים: ſed etiam ex Declinatione ſecundâ, more fœmininorum. Ut: הֵיכָל palatium. Plur. הֵיכָלִים & הֵיכָלוֹת

7. Quædam nomina maſculina (ἑτερόκλιτα vulgò dicta) formant numerum pluralem ex Decli-
natione

natione ſecundâ tantùm; ita tamen, ut naturâ & conſtructione maneant maſculina. Ut: שֵׁם *nomen.* Plur. שְׁמוֹת *Gen. 2, 20.* הַלֻּחוֹת הָרִאשֹׁנִים *tabulæ priores, Deuter. 10, 2.* אָבוֹת יֹאכְלוּ *patres comedent, Ezech. 5, 10.*

8. Nomina numeralia Cardinalia, à tribus ad decem incluſivè, in numero plurali tot denarios ſignificant, qvod unitates denotabat ejus ſingulare, & ſunt generis communis. ut:

שִׁבְעִים	70	שְׁלֹשִׁים	30
שְׁמֹנִים	80	אַרְבָּעִים	40
תִּשְׁעִים	90	חֲמִשִּׁים	50
עֶשְׂרִים facit עֶשֶׂר	20	שִׁשִּׁים	60

Declinatio Secunda.

VI. Declinatio Secunda Fœmininorum eſt, & ſingulari in formatione pluralis numeri adjicit ſyllabam וֹת ut: אוֹת *ſignum*, אוֹתִיּוֹת *ſigna.*

Nomina perfecta fœminina formæ

hujus	מַלְכָּה	*regina*	faciunt	מַלְכוּת
	חֶלְקָה	*pars*		חֲלָקוֹת
	שִׁפְחָה	*ancilla*		שְׁפָחוֹת
	נַעֲרָה	*puella*		נְעָרוֹת

h. e. ſub primâ radicali aſſumunt Scheva, ſub ſecundâ Kamets. *Mich. fol. 55. col. 2.*

Litera ת afformativa generis unà cum Segol vel Pathach vicario præceden-

cedente, ſicubi eſt, abjicitur: (ה radicale v. manet:) & Jod ſervile qvieſcens, ſi qvod eſt, accipit punctum ventrale; Vau verò ſervile qvieſcens mutatur in Jod mobile. Ut: מַאֲכֶלֶת *culter*, מַאֲכָלוֹת. אַמְתַּחַת *ſaccus*, אַמְתָּחוֹת. מַשְׂכִּית *cogitatio*, מַשְׂכִּיּוֹת. מַלְכוּת *regnum*, מַלְכִיּוֹת. Sed עֵדוּת *teſtimonium*, עֵדְווֹת Vau movet.

Annotationes.

1. Singularia tantum ſunt nomina propria mulierum, & appellativa metallorum, liqvorum, & alia nonnulla uſu obſervanda.

2. Pluralia tantúm ſunt v. gr. תּוֹלְדוֹת *generationes.* מוֹעֵצוֹת *conſilia*, מַרְגְּלוֹת *ſtragula pedales*, &c.

3. Qvædam nomina & in hac declinatione numerum pluralem aliunde mutuantur. Ut: אֲמָהוֹת *ancillæ*, ab inuſitato אַמְהָת *Mich. fol. 56. col. 3. & 62. col. 4.*

בָּנוֹת *filiæ*, â בָּנָה. בְּאֵרוֹת *putei*, â בְּאֵרָה formæ שְׁאֵלָה *Mich. fol. 51.*

אֲחָיוֹת *ſorores*, ab אֲחָיָה. Sic כְּלָיוֹת *renes*, â כִּלְיָה formæ שִׁפְחָה

4. Pauciſſima qvædam nomina fœminina formant & hic numerum pluralem non tantúm in Declinatione ſecundâ, ſed & primâ, more maſculinorum. Ut: אֵימָה *terror.* Plur. אֵימוֹת & אֵימִים

5. Qvædam fœminina formant numerum multitudinis planè maſculinorum more; ita tamen ut

virtute maneant fœminina. Ut: שָׁנָה *annus*, שֶׁבַע שָׁנִים אחרוֹת *ſeptem anni alii*, *Geneſ. 29, 30.* נָשִׁים רַבּוֹת *mulieres multæ*, *Jud. 8, 30.*

V. Numerus. *Dualis.*

VII. Numerus in Nominibus eſt etiam *Dualis*; & in Declinatione utrâqve adjicit ſyll: ַיִם. Ut: יוֹם *dies*, יוֹמַיִם *biduum*, יָד *manus*, יָדַיִם *ambæ manus*. רֶגֶל *pes*, רַגְלַיִם *pedes*.

Literа afformativa generis manet; & ה mutatur in ת. Ut: שָׁנָה *annus*, שְׁנָתַיִם *biennium*.

Annotationes.

1. Dualia tantùm ſunt nomina maſculina qvædam. Ut: מַיִם *aquæ*, שָׁמַיִם *cæli*, אָבְנַיִם *ſella*, חָפְנַיִם *pugilli*, כִּלְאַיִם *heterogenea*, &c.

2. Qvædam nomina & hîc dualem numerum aliundè mutuantur. Ut: דְּלָתַיִם *valvæ*, à דָּלָה formæ שָׂפָה. שָׁדַיִם *ubera*, à שָׁדֶה. לְחָיַיִם *ambæ maxillæ*, à לְחִי.

VI. Caſus.

VIII. Caſus Ebræi habent non patentes, ſed latentes.

Litera ל aliqvando Dativum: את verbis activis ſubjunctum Accuſativum notat.

VII. Comparatio.

IX. Comparationis gradus Ebræi non terminatione vocum, ſed periphraſticè efferunt. *De qvo alibi.*

CAPUT

CAPUT VI.

De Pronomine.

I. Pronomina, Ebræis כִּנּוּיִם *Cognomina* dicta, ſunt Separata ſive Integra; vel Conjuncta.

II. Separata ſunt, qvæ ſeparatam dictionem conſtituunt, vel per ſe ſubſiſtunt. I. Pronomina Separata.

Suntqve 1. Perſonalia (*in ſpecie & κατ' ἐξοχὴν ſic dicta*) 2. Demonſtrativa. 3. Relativa. 4. Interrogativa.

Perſonalia genere & numero diſtingvuntur: & in Caſu recto ferè ſignificant tantum; reliqvi verò obliqvi Caſus per affixa (*de qvibus infrà Membr. XI*) exprimuntur. Cætera verò Pronomina integra omnia vel alterutro numero, vel numero & genere diſtincto ſimul defectiva ſunt. Indicat verò eadem (ſicut & hîc atq; undiq; Caſuum diſtinctionem) maximè contextus, vel aliud qvid.

Perſonalia.

III. Perſonalia ſunt:

	Pluralia.		Singularia.	Gen.	Perſ.
Nos	אֲנַחְנוּ & נַחְנוּ	*Ego*	אֲנִי & אָנֹכִי	C	1
Vos	אַתֶּם	*Tu*	אַתָּה	M	2
Vos	אַתֵּן & אַתֵּנָה	*Tu*	אַתְּ	F	2
Ipſi	הֵם & הֵמָּה	*Ipſe*	הוּא	M	3
Ipſæ	הֵן & הֵנָּה	*Ipſa*	הִיא	F	3

Demonſtrativa.

IV. Demonſtrativa ſunt: Singularia tantùm:

Maſcul. זֶה *Hic, Iſte, Ille.*

Fœm. זֹה & זֹאת *Hæc, Iſta, Illa.*

Comm. זוֹ & זוּ. *Hic, hæc, Iſte, iſta &c.*

Pluralia tantùm, utriusqve generis: אֵלֶּה & אֵל *Hi, iſti, illi, Hæ, iſtæ, illæ.*

Annotatio.

Pronominibus, Perſonal. & Demonſtrativis, tertiæ perſonæ eodem modo, ſicuti nominibus, præponitur nonnunqvam ob majorem emphaſin ה Emphaticum vulgò dictum. Ut: הַהוּא *Ipſe.* הַהִיא *Ipſa.* הַזֹּה *Iſte.* Et cum ל epenthetico: הַלָּזֶה *Geneſ. 24, 65. & 37, 19.* & הַלָּז *1. Sam. 17, 26.* per apocopen τῆς ה. הַזֹּאת *Iſta.* הַלֵּזוּ *Ezech. 36, 35.* הָאֵלֶּה & הָאֵל *illi.*

Relativum.

V. Relativum perſonæ & rei utriusqve generis & numeri eſt אֲשֶׁר *Qvi, Qvæ, Qvod.* Item nonnunq. זֶה & זוּ

Anno-

Annotatio.

Relativum אֲשֶׁר haud rarò induit naturam Conjunctionum: *Ut, qvod qvia, qvum ſi, &c. V. Dictionaria Forſt. Schindl. & aliorum.*

VI. Interrogativum Perſonæ utriusqve generis & numeri eſt מִי *qvis? qvæ? qvi? qvæ?* *Interrogativum.*

Interrogativum Rei cujuscunqve generis & numeri מָה *qvis? qvi? qvæ? qvod? qvid?* מַה verò ante רָחִיק vel ante literas אהחע non kametsatas: מֶה deniq; ante א & ר.

Annotatio.

Pronomen Interrogativum rei Syriacum ܡܢܐ occurrit *Exod.16, 15.* Ut: מָן הוּא כִּי לֹא יָדְעוּ מַה הוּא qvid *eſt hoc? qvia non ſciverunt qvid eſſet.*

VII. Pronomina Conjuncta ſunt, qvæ aliis vocibus adhærent, nec per ſe ſubſiſtunt. *II. Pronomina Conjucta.*

Suntq; Præfixa, vel Affixa (*Suffixa:*) qvæ â fine agglutinantur.

VIII. Præfixa ſunt הַ & שֶׁ ſeqvente poſt utrumq; Dageſch forti. *Præfixa.*

ה IX. Præfixum הַ ex ſeparato pronomine הוּא vel הִיא oritur.

Ejus Uſus eſt longè freqventisſimus. Præfigitur enim omnibus omninò partibus Orationis flexibilibus per omnes numeros, genera, caſus &c. At v. 1. Verbis qvidem in Præterito & Participiis tantùm. Et tunc relationis nota eſt, valetqve idem qvod relativum אֲשֶׁר *Qvi, Qvæ, Qvod.* 2. Nominibus, tàm Subſtantivis (excipe fere Propria Hominis) qvàm Adjectivis: iisqve, ſi conjungantur, nunc alterutri, nunc utriqve; ſed iisdem ſemper abſolutis, nunqvam verò conſtructis, vel cum affixis conjunctis. Et ex more lingvæ, niſi vulgò, Articuli loco venit, non ſecus atqve Græcorum vel Germanorum articulus (NB. Articulus, cum Scaligero de Cauſs. L. L. nobis propriè nullus eſt. V. illum *Lib. III. Cap. LXXII. p. m. 155.*) & reſtrictionis utplurimum nota eſt: h. e. ad rem determinatam, certam ac notam indigitandā adhibetur.

Ali-

Aliqvando v. inſuper planè peculiarem Emphaſin qvandam notat. Unde & vulgò הֵא הַיְדִיעָה *Notificans*, vel *Demonſtrativū* ſ. *Emphaticum* vocatur. Qvin imò è contrario nonnunqvam nihil admodùm vel parùm notitiam juvat, ſed pleonaſticum eſt, & ad luxuriem uſqve adhibetur, eam elegantem tamen & ſvavem. 3. Deniq; Pronominibus ſeparatis tertiæ perſonæ ob majorem emphaſin etiam præfigitur. *De qvo ſuprà Memb. IV. in annot.*

X. Præfixum שׁ ex integro relativo אֲשֶׁר deſumitur: pro qvo & eodem modo, per omnes numeros, genera & caſus uſurpatur, & relativè ſignificat *Qvi, qvæ, qvod.* Ac omnibus promiſcuè dictionibus itidem convenit. *Annotatio.* ש

Interdum Conjunctionaliter etiam ſignificat: *Ut, qvod, qvia &c.* non ſecus atq; integrum אֲשֶׁר

XI. Affixa oriuntur ex Pronominibus integris Perſonalibus, eo modo, ſicut ex ſeqventi pavlò pòſt ſchemate inclareſcit. *Affixa.*

Ex

Et verbis & particulis appoſita ſervant ſignificationem Integrorum: ſed in Caſu obliqvo ferè ſignificant ſolùm. Nominibus verò adjecta affixa primæ & ſecundæ perſonæ deſignant ſignificatione Poſſeſſiva, per omnes numeros & caſus: tertiæ verò perſonæ affixa notant pronomina relativa vel reciproca.

Caſuum deniqve diſtinctionem & hîc qvoqve vel contextus; vel literæ aut particulæ cùm ſeparabiles, tùm inſeparabiles præpoſitæ facilè monſtrabunt. Sic litera ל & hîc Dativi: את verò Accuſativi qvandoq; nota eſt.

Pluralia.				Singularia.					
Affixa.			Integra.	Affixa.			Integrâ.	*Gen.*	*Perſ.*
נוּ	*Noſter, a Nos.*		אֲנַחְנוּ	נִי & י	*Meus, a Ego*		אֲנִי	C	1
כֶם	*Veſter.*	*Vos.*	אַתֶּם	כָה ךָ	*Tuus.*	*Tu*	אַתָּה	M	2
כֶן	*Veſtra.*	*Vos.*	אַתֶּן	ךְ	*Tua.*	*Tu.*	אַתְּ	F	2
הֶם ם מוֹ	*Eorum.*	*Ipſi.*	הֵם	הוּ ו	*Ejus.*	*Ipſe.*	הוּא	M	3
הֶן ן	*Earum.*	*Ipſæ.*	הֵן	הָ ה	*Ejus.*	*Ipſa.*	הִיא	F	3

CAPUT

CAPUT VII.

De Particulis.

I. Particulæ, (Ebræis מִלִּים *Dictiones*, conciſæ ſcilicet, neqve variabiles) ſunt Separabiles, aut Inſeparabiles.

II. Particula Separabilis eſt, qvæ ſeparatim poſita per ſe ſubſiſtit. Et uſu addiſcenda venit. I. Particula Separabilis

III. Inſeparabiles, qvæ ſeparatam dictionem non conſtituunt; ſed ſemper aliis dictionibus præfiguntur. Et ſunt modò literæ qvædam, qvæ vulgò comprehenduntur in dictionibus משה וכלב II. Inſeparabiles.

Harum poſteriores qvatuor: וכלב (ſicut & ה præfixa litera. *Vid. infrà Membr. VI.*) punctum nativum & genuinum commune habent Scheva. Et ſignificatio earundem atqve uſus multiplex in ſermone uſu potiùs, qvàm ex præceptis addiſcenda veniunt. *V. & conſ. nihilominus Appendicem, noviter item adjectam â nobis infrà ſub finem Lib. II.*

מ IV. Particula מ ponitur loco ſeparatæ præpoſitionis מִן & idem ſignificat: *â, ab, è, ex, de &c.* & Chirek retinet ſeqvente Dageſch compenſativo ִּ ị. Ut: מִפְּרִי *de fructu.* מִמִּצְרַיִם *ex Ægypto.*

שׁ V. De literâ שׁ præfixâ ſuprà jam actum eſt inter Pronomina, *Cap. præced. VI. Memb. X. in annot.*

ה VI. ה Duplex eſt: præfixum & finale.

1. הֲ Præfixum *Interrogativum* eſt, & *Admirationis*, It: *Exclamationis.* Ut: הֲשֹׁמֵר *num cuſtos? Geneſ. 4, 9.* הֲשֹׁפֵט *an judex? cap. 18, 25.* הַאַתָּה *an tu? cap. 27, 21.*

Seqventi literæ aliqvando imprimit Dageſch forte Euphonicū & habet (-) Ut: הַלְּבֶן *num filio? Gen. 17, 17.* הַכְּתֹנֶת *num tunica? cap. 37, 32.* הַיִּיטַב *an bonum eſſet? Levit. 10, 19.*

2. ־ָה in fine dictionis eſt *Locale* ferè: & nominibus Loci & temporis appoſitum ſignificat *In, ad, verſus*; & vocem conſtituit ſemper penacutam, qvo modo ab ־ָה notâ fœm. generis diſcer-

diſcernitur. Ut: סְדֹומָה *Sodomam verſus, Geneſ. 19, 1.* הָעַיְנָה *ad fontem, cap. 24, 16.* שֵׂעִירָה *in Sehir, cap 33, 14.* יָמִימָה *in dies, Exod. 13, 10.* Sic אֶרֶץ *terra*, אַרְצָה cum pathach, *Gen. 12, 5.* קֶדֶם *oriens*, קֵדְמָה habet ( ) loco ( ) *Mich. fol. 51.*

VII. ו. De eo *Elias Levita cap. off. 6.* inqvit: *Venit Litera Vau punctata omnibus punctis, præter Cholem & Kibbuts. Non etiam punctatur cum uno ex tribus Chatephin. Eadem ratione nunqvam punctatur cum Kamets rapto.* Hæc ille. Id qvod intelligendum tamen eſt, fieri ſemper per accidens, nunqvam verò regulariter. *V. omninò ſupra M. III.* *Vau.*

Ante בּ֫ומָּה & literam ſchevatam (excipe Jod ſchevatum, & verba הָיָה *fuit* & חָיָה *vixit*, qvando prima radicalis accipit Scheva ſimpl.) perpetuò asſumit Schurek, & poteſtatem ſuam, qvâ Conſonans eſt, deponit. Ut: וּרְבוּ וּמִלְאוּ *& multiplicamini & implete, Gen. 1, 22.*

Ante vocem monoſyllabam, aut biſyllabam penacutam, etiam ante

בימף, uſitatisſimê habet Kamets. Ut: עֵץ טוֹב וָרָע *arbor boni & mali, Gen. 2, 9.* וָחֹם וְקַיִץ וָחֹרֶף וְיוֹם וָלַיְלָה *& æſtus, & æſtas, & hiems, & dies & nox. Geneſ. 8, ult.*

Eſtq; Vau id triplex *1. Copulativum.* *2. Converſivum* ſimul *3. Pleonaſticum.*

1. Copulativum. *1. Copulativum.* (חִבּוּר vulgò) ut: הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ *cælum & terra, Geneſ. 1, 1.*

2. Converſivum. 2. *Converſivum* (הִפּוּךְ) qvod inſimul convertit ſignificationem Præteriti in ſignificationem Futuri, aut contrà.

Præteriti. ו Præpoſitum *Præterito* mutat ſignificationem ejusdem in ſignificationem Futuri, qvando præcedit Futurum. Ut: יַעֲזָב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ *relinqvet qvisq; patrem ſuum & matrem ſuam, & adhærebit uxori ſuæ, Geneſ. 2, 24.* וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד *& erunt in carcarnem unam. Ibidem.*

Futuri. ו Converſivum præpoſitum *Futuro* mutat ſignificationem ejusdem in ſignificationem Præteriti: & notatur tunc

tunc regulariter cum Pathach ſeqvente Dageſch. Ut: וַיֹּאמֶר *& dixit*, וַיַּבְדֵּל *& diſtinxit*.

3. *Pleonaſticum*, qvod non tàm copulat, qvàm integros libros, capita, vel qvaslibet omninò ſententias, ex uſu & proprietate lingvæ inchoat. Ut: וַיְהִי *Et fuit in diebus, Ruth. 1, 1.* *3. Pleonaſticum.*

VIII. כ Nota *Similitudinis* eſt, principaliter. Ut: כְּעֵץ *ſicut arbor, Pſalm. 1, 3.* נֶחְשַׁבְנוּ כְּצֹאן טִבְחָה *reputatur, ſicut pecus mactationis, Pſal. 44, 23.* כ

IX. ל Præpoſitio *In, ad, &c.* ſæpisſime. Ut: לְיָמִים *in dies, Geneſ. 1, 14.* ל

Ante vocem monoſyllabam, aut biſyllabam penacutam habet qvandoqve Kamets. Ut: לָמַיִם *ad aqvas, Geneſ. 1, 6.* לָתֵת *ad dandum.*

X. ב Præpoſitio *In*, primariò. Ut: בְּרֵאשִׁית *in principio, Geneſ. 1, 1.* ב

Annotationes.

1. Particulæ כלב Nominibus & Participiis præpoſitæ, qvæ habent ה Emphaticum, illud freqventer extrudunt. Ut: בַּיּוֹם *in die*, pro בְּהַיּוֹם. בַּלַּיְלָה *in nocte*, pro בְּהַלַּיְלָה *Geneſ. 1, 18.* לַמְנַצֵּחַ *præfecto muſico*, pro לְהַמְנַצֵּחַ

2. Eodem modo particulæ כלב He Characteriſticum Infinitivi Niphal & Hiphil ſæpè extrudunt. Ut: לָלִין *ad pernoctandum*, *Geneſ. 24, 23.* pro לְהָלִין *V. Mich. fol. 18, & 22.*

3. Eædem illæ particulæ כלב adſciſcunt etiam nonnunqvam aliam qvandam particulam inſeparabilem expletivam tantùm, & nihil ſignificantem מוֹ: cum qvâ etiam ſeparatim vocibus præfiguntur; maximè in libris poëticis. Ut: כְּמוֹ לְמוֹ בְּמוֹ

CAPUT VIII.

De
Literarum mutatione & abjectione generali.

Actum hactenus fuit ferè de analogiâ Vocis: ſeqvitur nunc Anomalia. Qvæ potiſſimum conſiſtit in Literarum & Punctorum mutatione & abjectione generali. Utpote qvæ multo freqventiſſima eſt in lingvis Orientalibus. De illâ ergò hoc Capite; de hac verò in ſubſeqvente agemus. Illam verò hoc loco paucis Regulis, cùm generalibus, tum ſpecialibus, expeditam dabimus. Literæ generaliter mutantur & abjiciuntur:

REGULÆ GENERALES.

PRIMA.

Literæ Congeneres, ſive unius ejusdemqve organi facilè & crebrò inter ſe permutantur, ſignificatione manente, aut nonnihil immutatâ. Ut: Literæ Congen. ſ. ejusd. Organi.
אָנַח & עָנָה *afflictus fuit.* לִשְׁכָּה & נִשְׁכָּה *cubiculum.* עָלַז עָלַס & עָלַץ *exſultavit &c.*

SECUN-

SECUNDA.

Literæ: אהוי mob. & qvieſcentes.

Literæ אהוי tàm Mobiles, qvàm Qvieſcentes freqventisſimè inter ſe permutantur. Ut: גְּאָה & גֵּוָה *ſuperbia* à גָּאָה *elatus fuit*. יֶלֶד וְלָד & וָלָד *filius*, à יָלַד *peperit*. קָרָא & קָרָה *occurrit*. רְפָה *ſana, Pſal. 60, 4.* אֶרְפָּה *ſanabo, Jer. 3, 22.* à רָפָא *ſanavit*. Et vicisſim הֱוֵא *eſto, Job. 37, 6.* pro הוה vel הֱיֵה *Geneſ. 12, 2.* וַיֶּחֱלֵא & *ægrotavit, 2. Paral. 16, 12.* pro יֶחֱלֶה à חָלָה *ægrotavit*. Sic: אָהֳלֹה *tentorii ſui, Geneſ. 9, 21.* pro אהלו

Sic ה finale qvieſcens præcedente Chirek magno, puncto qvietis heterogeneo, in Nominibus perpetuò mutatur in lit. Jod. qvieſcentem homogeneam. Ut: פְּרִי *fructus*, pro פְּרִיה formæ גְּבִיר *dominus*.

Similiter ה finale qvieſcens poſt Cholem & Schurek degenerat in literam Vau qvieſcentem homogeneam. Ut: דְּיוֹ *atramentum*, שָׂחוּ *natatio*.

TERTIA.

Literæ: אוי qvieſcentes.

Literæ אוי implicitè freqventer qvieſcunt, h. e. abjiciuntur, manente vocali appropriatâ qvietis.

1. Aleph. Ut: מָצָתִי *inveni*, pro מצאתי. צָמֵתִי א
ſitio, Jud. 4, 19. pro צמאתי

Aleph verò radicale qvieſcens, ob aliud א ſervile præcedens, perpetuò abjicitur. Ut: אֹמַר *dicam*, pro אאמַר

Sic, in fine א qvandoq; excidit. Ut: הֶחֱטִי *peccare fecit, 2. Reg. 13, 6.*

2. Vau. Ut: הֹלִיד *genuit*, pro הוֹלִיד ו

3. Jod radicale qvieſcens præcedente tſere in Futuro ſecundo Kal fermè perpetuò (rariùs præcedente Chirek longo) vel in aliis temporibus, & vocibus, tàm radicale qvàm ſervile præcedente puncto qvietis qvocunqve abjicitur. Ut: י
וַיֵּדַע *& cognovit, Geneſ. 4, 1.* תֵּלְדִי *paries, cap. 3, 16.* וַיִּצֶר *& formavit, cap. 2, 19.* הִפְרֵתִי *fructificari faciam, cap. 17, 6.* מֵחֶלְבֵהֶן *de adipibus earum, cap. 4, 4.* דְּרָכֶךָ *vias tuas, Joſ. 1, 8.* אֹהָלָו *tentoria ſua, 2. Sam. 18, 17.*

REGULÆ SPECIALES.

REGULA I.

Prima radicalis Jod qvieſcens, in Niphal & Conjugatione tertiâ, & nominibus De Primâ Radicali: JOD.

minibus ex hac formatis, mutatur in literam ו qvieſcentem: quæ in Futuro utroque & Infinito Niphal iterùm fit mobilis. *De Qviete v. hujus literæ V. ſuprà Cap. I. Membr. XVIII.*

Ut:	נִפְקַד	ut	נִילַד	pro	נוֹלַד	*Niphal.*
	הִפְקִיד		הֵילִיד		הוֹלִיד	*Hiphil.*
	הָפְקַד		הָירַד		הוּרַד	*Hophal.*
	מִסְכֵּן		מֵיעַר		מוֹעֵר	*Nom.*
	מִשְׁפָּט		מֵיסָר		מוּסָר	

Annotationes.

1. Prima radicalis Jod in Niphal & Hiphil in his verbis & ſeqq. nominibus non mutatur, ſed manet. Ut:

Niphal: וַיִּיָּחֶל *continuit ſe ſe expectans, Geneſ. 8, 12.* יִיָּרֶה *jaculis confixitor, Exod. 19, 13.*

Hiphil: הֵיטִיב *benefecit, Gen. 12, 16.* אֵימִנָה *dexteram petam, cap. 13, 9.* הֵינִיקָה *lactavit, cap. 21, 7.* & מֵינֶקֶת *nutrix, cap. 35, 8.* הֵילִיל *ejulavit, Jerem. 47, 2.* הֵילִכִי *abduc, Exod. 2, 8.*

Nomina מֵיכָל *rivus.* מֵיטָב *bonitas.* תִּירוֹשׁ *muſtum,* תֵּימָן *auſter.* מֵישׁוֹר *rectitudo.* מֵישָׁרִים *rectitudines.* מֵיתָרִים *funes.*

2, Jod radicale qvieſcens in certis verbis abjicitur, & compenſatur per Dageſch forte; etiam in Niphal & Conjugatione tertia, nec non nominibus qvibusdam hinc ortis. Ut:

יַצִּק *ſu-*

יָצַק *fudit.* יִצֹק *Geneſ. 28, 18.* וַיִּצֹק *1. Reg. 22, 35.* וַיַּצִּיקֻם *collocaverunt ea, Joſ. 7, 23.*

יָצַר *formavit.* אֶצָּר *Jerem. 1, 5.* & וַיִּיצֶר *Gen. 2, 7.* & וַיֵּצֶר *anguſtia fuit, cap. 32, 7.* cum tſere diſcriminis cauſsâ.

יָצַת *accendit.* וַתִּצַּת *Eſa. 9, 18.* נִצְּתוּ *incenſa ſunt, Jerem. 9, 10.* הצית *cap. 11, 16.*

יצב. נִצַּבְתָּ *conſiſtes, Exod. 7, 15.* הִצַּבְתָּ *ſtatuiſti, Geneſ. 21, 29.* מַצָּב *ſtatio,* מַצֵּבָה *ſtatua.*

יצג. הִצַּגְתִּי *collocavi, Geneſ. 43, 8.* וַיַּצֵּג *cap. 30, 39.*

יצע. אַצִּיעָה *ſtratum ponam, Pſal. 139, 8.*

יקף. הִקִּיף *circumegit, Job. 19, 6.* וַיַּקַּף *& circumdedit, Thren. 3, 5.*

3. Verbum יָכֹל *potuit*, mutat primam radicalem in Futuro ſecundo Kal in ו, ut: אוּכַל *potero.*

REGULA II.

Prima radicalis Nun ſchevâ qvieſcente notata, præcedente litera ſervili præformativa, abjicitur, & compenſatur per Dageſch forte: Ut: *De Primâ Radicali: NUN.*

Fut. 2. Kal.	יִפָּקֵד	ut	יִנָּפַח	pro	יִפַּח	נָפַח
Niph. Præt.	נִפְקַד		נִנְגַּף		נִגַּף	נָגַף
Partic.	נִפְקָד		נִנְגָּף		נִגָּף	
Hiphil.	הִפְקִיד		הִנְגִּיד		הִגִּיד	נגר
Hophal.	הָפְקַד		הָנְגַּד		הֻגַּד	
Nom.	מַרְאֶה		מַנְתָּן		מַתָּן	נָתַן

Sic Nun ſervile eodem modo abjicitur. Ut: הִנָּפֵקֵר pro הִפָּקֵר נִפְקַר *Fut. 1. Niph.*

Annotationes.

1. Prima radicalis Nun gutturalem poſt ſe habens manet: præterqvam in Niphal, ubi itidem excidit ob concurſum alterius Nun. Ut: וַיִּנְהַג *abduxit, Gen. 31, 18.* וַתִּנְחַת *& deſcendit, Pſal. 38, 3.* & יֵחַת *Jerem. 21, 13.* הֵחַת *Proverb. 17, 10.* הִנְחַנִי *duxit me, Geneſ. 24, 48.* Sed in Niphal: נִחֲתוּ *demiſſa ſunt, Pſal. 38, 3.* Sic נִחַמְתִּי *pœnitet me, Geneſ. 6, 7.*

2. Nun radicale ſchevatum in certis vocibus, ex uſu lingvæ, etiam ante degeſſabilem aliqvando manet. Ut: הֲיִנְטֹר *num ſervabit iram? Jerem. 3, 5. &c.*

3. Anomaliam hanc ſeqvitur & Verb: לקח *accepit.*

REGULA III.

De Secundâ Radicali: VAU.

Secunda radicalis Vau in Conjugationibus primâ & tertiâ, & nominibus ex iisdem formatis, abjicitur.

In Conjugatione verò ſecundâ & qvartâ, & nominibus illinc ortis, qvieſcit in Cholem, & loco illius (mediæ radicalis) per dageſch characteriſticum geminandæ, duplicatur ultima.

Abjectæ literæ ו nota eſt Vocalis ſub primâ radicali Immutabilis. *Mich. fol.35. col. 1.*

Accentus in Conjugatione 1. & 3. ad literas afformativas & ה paragogicum rarisſimè tranſit.

Tertiæ perſonæ Præteriti Kal, ad differentiam Verborum, qvorum ſecunda radicalis tertiæ ſimilis eſt abjecta, mutant Pathach in Kamets.

Participium Kal deſinit etiam in Kamets. Ut: דָּן *judicans. Gen. 15, 14.* Et in genere fœminino accentum habet, differentiæ cauſsâ, in ultimâ. Ut: קָמָה *ſurgens, fœmin.* קָמָה *fœm. Præter. Raſche Geneſ. 29, 6. 9.*

Ante ſyllabam afformativam in perſonis 1. & 2. præteriti Niphal perpetuò: in iisdem verò perſonis in Hiphil aliqvando aſſumitur Cholem. Ut: נְפוֹצֹתֶם *diſperſi eſtis, Ezech. 11, 16.* וַהֲקִמֹתִי *ſtatuam, Geneſ. 6, 18.*

Paradigma.

פָּקַד	ut	קָוַם	pro	קָם	*Kal. Præter.*
פְּקוֹד		קְווֹם		קוּם	*Fut. 1.*
אֶפְקוֹד		אֶקְווֹם		אָקוּם	*Fut. 2.*
פְּקוֹד		קְוֹם		קוֹם	*Infinit.*
נִפְקַד		נִקְוַם		נָקוֹם	*Niph. Præt.*
הִפָּקֵד		הִקָּוֵם		הִקּוֹם	*Fut. 1.*
אֶפָּקֵד		אֶקָּוֵם		אֶקּוֹם	*Fut. 2.*
פִּקֵּד		קִוֵּם		קִמֵּם	*Piel. Præt.*
אֲפַקֵּד		אֲקַוֵּם		אֲקוֹמֵם	*Fut. 2.*
פֻּקַּד		קֻוַּם		קוֹמַם	*Pual. Præt.*
אֲפֻקַּד		אֲקֻוַּם		אֲקוֹמַם	*Fut. 2.*
הִפְקִיד		הִקְוִים		הֵקִים	*Hiph. Præt.*
הַפְקִיד		הַקְוִים		הָקִים	*Fut. 1.*
אַפְקִיד		אַקְוִים		אָקִים	*Fut. 2.*
הַפְקִיד		הַקְוִים		הָקִים	*Infinit.*
מַפְקִיד		מַקְוִים		מֵקִים	*Particip.*
הָפְקַד		הָקְוַם		הוּקַם	*Hoph. Præt.*
אָפְקַד		אָקְוַם		אוּקַם	*Fut. 2.*
הִתְפַּקֵּד		הִתְקַוֵּם		הִתְקוֹמֵם	*Hithpael.*

Annotationes.

1. Secunda radicalis Vau ſeqvente ה, & in paucis qvibusdam aliis, ubiq; manet; neq; ſubjacet huic Regulæ. Ut; הָיָה *fuit.* נָוָה *habitavit.* גָּוַע *exſpiravit.*

2. Secunda radicalis י in his vocibus mutatur in א quieſcens, vel mobile. Ut; קָאם *ſurrexit, Hoſ. 10, 14.* רָאמוֹת *altæ, Prov. 24, 8.* דָּאג *piſcis, Nehem. 13, 16.* שְׁאָטְךָ *depopulari tuo, Ezech. 25, 6. Vid. Cl. Buxtorffij Lex. in voce.*

voce עִיאם. רָאֲמָה *exaltabitur*, *Zach. 14, 10.* Sic כָּאֲרִי *foderunt*, *Pſalm. 22, 17.* De eo: Scire licet, *inquit Clariſs. Druſius*, *Grammat. pag. 55.* in lectione haberi כָּארִי: ſed Scriptura etiam in antiqviſſimis libris, iisq; correctiſſimis, habebat olim כָּאֲרוּ. Quod ipſimet Judæi non diffitentur. Videndi ſunt Johannes Iſaac adverſus Lindanum, & R. Jaacob filius Hajim Indice in Maſoram cùm alibi, tum in editione Veneta ſecunda, qvæ in folio folium complicat. Hæc Druſius. Videatur etiam *Elias Levita*, *Cantico 3. Kimchi lib. Radicum. Clariſs. Dn. Erpenius in Rudimentis ling. Arab. lib. 2. cap. 8. Mercerus ad Lexicon Pagnini fol. 166. Lexicon Ebr. D. Förſterj, alii.*

3. Qvædam Verba mutant mediam radialem ו in Conjugatione 2. & 4. in Jod: Ut: קִיֵּם *confirmavit*, *Eſth. 9, 32.* וְחִיַּבְתֶּם *reum efficietis*, *Dan. 1, 10.* הִצְטַיַּדְנוּ *in viaticum ſumpſimus*, *Joſ. 9, 12.* וַיִּצְטַיָּרוּ *legatos finxerunt ſe*, *v. 4.*

4. Seqventia Verba eandem mediam radicalem ו in Conjug. 2 & 4. abjiciunt, & loco dageſch characteriſtici imprimendi geminant primam & tertiam radicalem. Ut: כִּלְכֵּל *ſuſtentavit*, *Geneſ. 45, 11.* יְסַכְסֵךְ *miſcebit*, *Eſa. 9, 10.* יְפַרְפֵּר *diſrumpetur*, *Job. 16, 12.* מְטַלְטֵל *deportans*, *Eſa. 22, 17.* מְזַעְזֵעַ *commovens*, *Hab. 2, 7.* וַתִּתְחַלְחַל *indoluit*, *Eſth. 4, 4.*

5. Character Conjugationis Hiphil (ה) in his Verbis abjicitur. Ut: בִּין *intellexit*, *Dan. 10, 1.* רִיבוֹתָ *contendiſti. Job. 33, 13.* דִּיגוּם *piſcantur eos*, *Jerem. 16, 16.*

שִׂים *pone*

שׂוּם	*pone.*	בִּינָה	*intellige.*	דִּין	*judiciũ fac.*
שִׁית	*pone.*	שִׂיחָה	*loqvere.*	רִיב	*litiga.*
לִינוּ	*pernoctate.*	גִּילִי	*exſulta.*	שִׂישִׂי	*gaude.*
חִילוּ	*pavete.*	שִׁירוּ	*canite.*	נִירוּ	*novellate.*

REGULA IV.

De Secundâ Radic: TERTIÆ SIMILI.

Secunda radicalis tertiæ ſimilis in Conjugatione primâ & tertiâ & nominibus abjicitur, & compenſatur per Dageſch forte in tertiâ radicali, qvæ vocalem ſ. punctum posſidet: & in ſecundâ & primâ perſonis Præteriti ante ſyllabam afformativam conſtanter aſſumitur Cholem. Ut. זַמּוֹתָ *malum cogitaſti, Prov. 30, 33.* נְמַקּוֹתֶם *tabeſcetis, Ez. 24, 23.* הַחִלּוֹתָ *cœpiſti, Deut. 3, 24.* Accentus etiam hîc ad literas afformativas & ה paragogicum rarisſimè tranſit. Participium qvoqve utrumqve Kal perpetuò analogum eſt. Ut: סֹבֵב *circumiens, Geneſ. 2, 11.* אָרוּר *maledictus cap. 3, 14.*

In Conjugationibus verò ſecundâ & qvartâ ut plurimùm eadem Verba analoga ſunt: vel qvædam loco dageſch

geſch characteriſtici imprimendi geminant primam radicalem, qvam ſecundæ poſtponunt. Ut: גִּלְגַּלְתִּי *devolvam, Jerem. 51, 25.* סַלְסֵל *extolle, Proverb. 4, 8. &c.* Vel pauca qvædam alia loco dageſch characteriſtici aſſumunt Cholem. Ut: תְּסוֹבֵב *circumdabit, Jerem. 31, 22.* מְחוֹקֵק *legislator, Geneſ. 49, 10.*

Paradigma.

פָּקַד	ut	סָבַב	pro	סַב	*Kal. Præter.*
פְּקֹד		סְבֹב		סֹב	*Fut. 1.*
יִפְקֹד		יִסְבֹּב		יָסֹב	*Fut. 2.*
נִפְקַד		נִסְבַּב		נָסַב	*Niph. Præt.*
הִפָּקֵד		הִסָּבֵב		הִסֵּב	*Fut. 1.*
אֶפָּקֵד		אֶסָּבֵב		אֶסַּב	*Fut. 2.*
הִפְקִיד		הֵחֵל		הֵחֵל	*Hiph. Præt.*
הַפְקֵד		הַחְלֵל		הָחֵל	*Fut. 1.*
אַפְקִיד		אַחְלִיל		אָחֵל	*Fut. 2.*
מַפְקִיד		מַחְלִיל		מֵחֵל	*Particip.*
הָפְקַד		הָחְלַל		הוּחַל	*Hoph. Præt.*
יָפְקַד		יָחְלַל		יוּחַל	*Fut. 2.*

Annotationes.

1. Secunda radicalis tertiæ ſimilis, ex uſu lingvæ, in certis verbis & temporibus, itemq; in nomini-

bus manet. Ut: בָּלַל *confudit, Geneſ. 11, 9.* חָנַן *gratioſè dedit, cap. 33, 5.* גָּלֲלוּ *devolvunt, cap. 29, 3.* לִגְזוֹז *ad tondendum, c. 31, 19.*

2. Secundam radicalem tertiæ ſimilem Syri in participio præſenti mutant in] . Ut: עָאֵל *intrans.* Sic Ebræi: שֹׁאסַיִךְ *diripientes te, Jerem. 30, 16.* Sic וַיִּמָּאֵס *liqvefit, Job. 7, 5.* יִמָּאֲסוּ *liqveſiant, Pſ. 58. 8.*

3. Deniq; Verba, qvæ ſecundam radicalem contrahunt, formas aliqvando inter ſe permutant. Ut בַּז *ſprevit, Zach. 4, 10.* טַח *obduxit, Eſa. 44, 18. Mich. fol. 35.* Sic גְּדוּד יְגוּדֶנּוּ *turma turmatim depopulabitur eum, Geneſ. 49, 19.*

REGULA V.

De Tertiâ Radicali: HE.

Tertia radicalis ה, finalis qvieſcens, in medio nunqvam legitur: neqve per vocalem ſuam; neqve alienam conſonantis præcedentis, ſive, qvod idem eſt, ſcheva qvieſcens nunq. aſſumit.

In medio igitur ratione formationis mobilis mutatur, vel abjicitur.

Mutatur in ת, vel Jod.

ה mutatur in ת

הָ mutatur in ת, qvando ratione formationis ה afformativum generis accedit. *Mich. fol. 39. col. 2.* Ut:

Kal.

פְּקָדָה ut	הָיְתָה pro	הָיָתָה	הָיָה	*Kal.*
נִפְקְדָה	נִהְיְתָה	נִהְיָתָה	נִהְיָה	*Niphal.*
פִּקְּדָה	צִוְּתָה	צִוָּתָה	צִוָּה	*Piel.*
פֻּקְּדָה	צֻוְּתָה	צֻוָּתָה	צֻוָּה	*Pual.*
הִפְקִידָה	הִגְלְתָה	הִגְלָתָה	הִגְלָה	*Hiphil.*
הָפְקְדָה	הָגְלְתָה	הָגְלָתָה	הָגְלָה	*Hophal.*

Sic ה ſervile qvodcunq; eodem modo mutatur, qvando aliud ה accedit. Ut:

נִפְלָאֲתָה pro	נִפְלְאָתָה	נִפְלָאת	ה *aff. gen.*
אוּרָחָה	עֶזְרָתָה	עֶזְרָה	*gemm.*
לִשְׁכָּתָה	לִשְׁכָּהה	לִשְׁכָּה	ה *Locale.*
הַבָּאתָה	הַבָּאָתָה	הַבָּאת	*parag.*

Annotationes.

1. Litera ה repræſentans ה radicale in certis verbis abjicitur, & ה affixum fœminini generis mutatur in ת, differentiæ causâ, ut à maſculino diſcerni poſſit. *Altib. fol. 39. col. 2.* Ut: עָשָׂת *fecit, Levit. 25, 21.* pro עָשְׂתָה Sic: הֶלְאַת *fatigavit, Ezech. 24, 12.* הָגְלָת *tranſlata eſt, Jerem. 13, 19.*

2. ה Mutandum regulariter in ת nonnunqvam mutatur in Jod. Ut: חָסָיָה *confidit, Pſalm. 57, 2.* pro חָסְתָה

ה mutatur in Jod qvieſcens, qvando ratione formationis accipit Schevâ qvieſcens : & Jod qvieſcit in Kal *in Jod.*

in Chirek; in reliqvis Conjugationibus promiſcuè fere in Tſere vel Chirek: in Futuro utroq; in Segol. Ut:

פָּקַדְתִּי ut	קָנַהְתִי pro		קָנִיתִי		קָנָה	*Kal. Præt.*
פְּקַדְנָה	רְאֶהְנָה		רְאֶינָה		רְאֵה	*Fut. 1.*
תִּפְקַדְנָה	תִּרְאֶהְנָה		תִּרְאֶינָה		תִּרְאֶה	*Fut. 2.*
נִפְקַדְתִּי	נִגְלֵהְתִי		נִגְלֵיתִי		נִגְלָה	*Niph. Præt.*
תִּפָּקַדְנָה	תֵּעָשֶׂהְנָה		תֵּעָשֶׂינָה		תֵּעָשֶׂה	*Fut. 2.*
פִּקַּדְתָּ	צִוַּהְתָּ		צִוִּיתָ		צִוָּה	*Piel.*
פֻּקַּדְתִּי	עֻנַּהְתִי		עֻנֵּיתִי		עֻנָּה	*Pual.*
הִפְקַדְתִּי	הִפְרַהְתִי		הִפְרֵיתִי		הִפְרָה	*Hiphil.*

Annotatio.

Litera ה in verbo שָׁלָה hic mutatur in Vau mobile. Ut: שָׁלַוְתִּי *tranqvillus fui, Job. 3. ult.*

ה *abjicitur.* ה abjicitur, qvando ratione formationis accipit punctum ſive vocalem propriam. Ut:

פָּקְדוּ ut	חָיְהוּ pro	חָיוּ	חָיָה	*Præt. K.*
נִפְקְדוּ	נִגְלְהוּ	נִגְלוּ	נִגְלָה	*Niph.*
פִּקְּדוּ	עִנְּהוּ	עִנּוּ	עִנָּה	*Piel.*
פֻּקְּדוּ	כֻּסְּהוּ	כֻּסּוּ	כֻּסָּה	*Pual.*
הִפְקִידוּ	הִתְעְהוּ	הִתְעוּ	הִתְעָה	*Hiphil.*
הָפְקְדוּ	הָגְלְהוּ	הָגְלוּ	הָגְלָה	*Hophal.*
פִּקְדוּ	רְבְהוּ	רְבוּ	רְבֵה	*Fut. 1. K.*
הִפָּקְדוּ	הִגָּלְהוּ	הִגָּלוּ	הִגָּלֵה	*Niph.*
פַּקְּדוּ	צַוְּהוּ	צַוּוּ	צַוֵּה	*Piel.*
הַפְקִידוּ	הַשְׁקִיהוּ	הַשְׁקוּ	הַשְׁקֵה	*Hiphil. Fut. 2.*

יִפְקְדוּ	ut	יִרְדְּהוּ	pro	יִרְדּוּ	יִרְדֶּה	*Fut. 2. K.*
יִפָּקְדוּ		יִקָּוְהוּ		יִקָּווּ	יִקָּוֶה	*Niph.*
יְפַקְּדוּ		יְכַסְּהוּ		יְכַסּוּ	יְכַסֶּה	*Piel.*
יְפֻקְּדוּ		יְכֻסְּהוּ		יְכֻסּוּ	יְכֻסֶּה	*Pual.*
יַפְקִידוּ		יַשְׁקִיהוּ		יַשְׁקוּ	יַשְׁקֶה	*Hiph.*
		נְחָהַנִי		נָחַנִי	נָחָה	*Præt. cum*
		רָאָהָה		רָאָה	רָאָה	*Affix.*
		מְחֵהֵנִי		מְחֵנִי	מְחֵה	*Fut. 1.*
		יִרְאֵהָה		יִרְאֶהָ	יִרְאֶה	*Fut. 2.*
		צִוָּהוּ		צִוָּהוּ	צִוָּה	*Præt. Piel.*
		נַסֵּהֵנִי		נַסֵּנִי	נַסֵּה	*Fut. 1.*
		תְּכַלֶּהְנָה		תְּכַלֶּנָּה	תְּכַלֶּה	*Fut. 2.*
		הַעֲלֵהְהוּ		הַעֲלֵהוּ	הַעֲלֵה	*Hiph. F. 1.*
		תַּשְׁקֶהְהוּ		תַּשְׁקֵהוּ	תַּשְׁקֶה	*Fut. 2.*
		יְפֵהַת		יְפַת	יָפֶה	*Nom. fœm.*
		יְפֵהִים		יָפִים	יָפֶה	*Decl. 1.*
		מָנֵהוֹת		מָנוֹת	מָנֶה	*Decl. 2.*
		מַעֲשֵׂהוֹ		מַעֲשֵׂהוּ	מַעֲשֶׂה	*Affix.*
Sic:		הִנֵּהֵךְ		הִנֵּךְ	הִנֵּה	*Particul.*

Sic ה ſervile eodem modo abjicitur. Ut:

צדקהות	pro	צְדָקוֹת	צְדָקָה	*Nom. plur.*
יפהות		יָפוֹת	יָפָה	Sic:

Annotationes.

1. ה Radicale non abjicitur, ſed mutatur qvandoq; in literam cognatam אוי mobilem; rarò Jod qvieſcentem. Ut:

Præt. Kal. חָסָיוּ *conſiderunt, Deut. 32. 38.*

Fut. 1. בְּעָיוּ *qværite*, אֵתָיוּ *venite, Eſa. 21, 11.*

 Fut. 2.

Fut. 1. אֶהֱמָיָה *tumultuabor*, *Pſal. 77, 4.* יֶהֱמָיוּן *tumultuabuntur*, *Pſal. 39, 7.* יִבְכָּיוּן *defleant*, *Job. 31, 38.* יִשְׁתָּיוּן *bibent*, *Pſal. 78, 44.*

Niphal. נִטָּיוּ *extenduntur*, *Num. 24, 6.*

Piel: Fut. 1. דַּלְיוּ *elevate*, *Prov. 26, 6.*

Fut. 2. וַיְחַפְּאוּ *occultaverunt*, *2. Reg 17, 9.*

Hiphil. הִמְסִיו *liquefecerunt*, *Joſ. 14, 8.*

Partic. פֹּרִיָּה *fructificans.* בֹּכִיָּה *flens.*

Nom. עֶלְיוֹן *excelſus.* קִנְיָן *poſſeſſio.* חֶדְוָה *gaudium.* עֶרְוָה *nuditas.*

Declin. 1. טָלֶה *agnus*, טְלָאִים. כִּמְטַחֲוֵי *ut jaculantes*, *Geneſ. 21, 16.*

Declin. 2. מְנָאוֹת & מְנָיוֹת *partes.*

Affix. וַתְּעַנֶּהָ *afflixit eam*, *Gen. 16, 6.* יְחַיֵּנוּ *vivificabit nos*, *Hoſ. 6, 2.*

2. Qvatuor hæc verba tertiam radicalem ה ubique ſervant, movent, atq; regulariter planè flectuntur, unde & ה in fine cum Mappik notatur: nimirum; גָּבַהּ *excelluit.* כָּמַהּ *concupivit.* נָגַהּ *ſplenduit.* תָּמַהּ *Admiratus fuit.*

3. Deniq; Verba finita א & ה formas freqventer interſe confundunt & permutant, modò hoc, tum verò illo atq; alio modo. Ut:

Kal. Præt. מָלֵא *plenus fuit*, מָלוּ *Ezech. 28, 16.* אָתָה *venit*, אָתָנוּ *venimus*, *Jerem. 3, 22.*

Fut. 2. כָּלָא *cohibuit*, יִכְלֶה *prohibuit*, *Geneſ. 23, 6.* שָׁעָה *reſpexit*, אֶשְׁעָה *reſpiciam*, *Pſal. 119, 117.*

Particip. מָצָא *invenit*, מֹצֵא *inveniens*, *Eccleſ. 7, 26.* חָטָא *peccavit*, חֹטֵא *peccans*, *cap. 8, 11.* נָשָׂא *tulit*, נְשׂוּי *levatus*, *Pſal. 32, 1.*

Infini-

Infinit. שָׂנֵא *odit*, שְׂנאת *odiſſe*, *Prov. 8, 13.* מְלֹאת *implere*, *Lev. 12, 4.*

Niphal. רָפָא *ſanavit*, נִרְפָּתָה *ſanata eſt*, *Jer. 51, 9.* נִבָּא *prophetavit*, נִבֵּיתָ *prophetaſti*, *cap. 26, 9.*

Fut. 2. יֵרָפוּ *ſanata ſunt*, *2. Reg. 2, 22.*

Infinit. הִנָּבְאוֹת *prophetare*, *Zach. 13, 4.*

Piel: Præt. דִּכָּא *contrivit*, *Pſal. 143, 3.* רִפֵּאתִי *ſanavi*, *2. Reg. 2, 21.*

Fut. 2. רִפּוּ *ſanabunt*, *Jerem. 8, 11.*

Infinit. לְמַלֹּאות *ad implendum*, *2. Paralip. 36, 21.*

Hiphil. הִמְצֵיתִךָ *exhibui te*, *2. Sam. 3, 8.*

Hithpael. וְהִתְנַבִּית *prophetabis*, *1. Sam. 10, 6.*

Nomen. מוֹרָה *timor*, à יָרֵא *timuit*.

REGULA VI.

Tertia radicalis { נ / ת } ſchevâ qvieſcente notata, ſeqvente { נ / ת } perpetuo abjicitur, & compenſatur per Dageſch forte. Ut:

De Tertiâ Radicali: NUN & TAU.

K. Præt.	פָּקַדְנִי	ut	נְתַנְנוּ	pro	נָתַנּוּ	נָתַן
Fut.	תִּפְקֹדְנָה		תִּשְׁכֹּנְנָה		תִּשְׁכֹּנָּה	שָׁכַן
Niph.	נִפְקַדְנוּ		נִתַּנְנוּ		נִתַּנּוּ	נִתַּן
Hiph.	הַפְקֵדְנָה		הַאֲזֵנְנָה		הַאֲזֵנָּה	הֶאֱזִין
Kal.	פָּקַדְתָּ		כָּרַתְתָּ		כָּרַתָּ	כָּרַת
Niph.	נִפְקַדְתִּי		נִבְעַתְתִּי		נִבְעַתִּי	נִבְעַת
Piel.	פִּקַּדְתָּ		שִׁחַתְתָּ		שִׁחַתָּ	שִׁחֵת
Hiph.	הִפְקַדְתָּ		הִשְׁבַּתְתָּ		הִשְׁבַּתָּ	הִשְׁבִּית
Aff.			הֲמִתַּתְהוּ		הֲמִתִּי	הֵמִית

Anno-

Annotationes.

1. Tertia radicalis Nun Verbi נָתַן *dedit*, & ſecunda & tertia rad. in ſeqq. vocibus, ſchevâ qvieſcente notatæ ſeqvente literâ cognata ת, abjiciuntur, & compenſantur per Dageſch. Ut: נָתַתָּ *dediſti*, נָתַתִּי *dedi*. נְתַתֶּם *dediſtis*. נִתַּתֶּם *tradimini*. Sic Infinit. Kal. cum affix. תִּתִּי *dare me*, pro תִּנְתִּי à תֵּת pro תֶּנֶת

בְּנֶת à בִּנְתּוֹ pro בִּתּוֹ *filia*. בַּת

אִמְנֶת אֲמִנְתּוֹ אֲמִתּוֹ *veritas*. אמת

Sic & in ſeqventibus vocibus Nun abjectum compenſantur per Dageſch: אַף *ira*, pro אֶנֶף dual. אַפַּיִם *nares*. חִטָּה *triticum*, pro חִנְטָה. Sed in שְׁתַּיִם *duæ*, pro שְׁנְתַּיִם dageſch lene manſit. Sic & in אַתְּ *tu*. *Kimchi Mich.*

2. Sic ת ſervile ſchevâ qvieſcente notatum, ſeqvente ת perpetuò: ſeqvente verò literâ cognata רמן plerumqve abjicitur, & compenſatur per Dageſch. Ut: הִתַּמָּה *obſtupuit*. In Hithpael: הִתַּמְּהוּ *obſtupeſcite*, *Hab. 3, 5.* pro הִתְתַּמְּהוּ. וְהִנַּחַמְתִּי *conſolabor me*, *Ezech. 5, 13.* pro וְהִתְנַחַמְתִּי. הִטַּהֲרוּ *mundate vos*, *Geneſ. 35, 2.* אֶדַּמֶּה *aſſimilabo me*, *Eſa. 14, 14.* אֶדַּדֶּה *ſenſim incedam*, *cap. 38, 15.* מִדַּבֵּר *ſermocinans*. *Num. 7, 88.*

CAPUT

CAPUT IX.

De
Punctorum mutatione & abjectione generali.

Puncta ſive Vocales generaliter ex uſu hujus lingvæ mutantur vel abjiciuntur: I. Ob Euphoniam. II. Neceſſariò. Neceſſariò porrò mutationem vel abjectionem punctorum vocalium in hanc lingvam introduxerunt: 1. Literæ Gutturales: אהחע 2. Concurſus Schevajim. 3. Dageſch forte. 4. Literæ Qvieſcentes: אהוי 5. deniqve Accentus tonicus.

Variationis Punctorum Cauſæ VI.

Hæc igitur ſingula Membra ſingulis, iisdemq; VI. Regulis Generalibus includere viciſſim ſtudebimus: additâ mox Declaratione ſpeciali, per ſua certa membra ſpecialia. Sit E.

REGULA I. GENERALIS.

Ob Euphoniam Puncta Vocalia mutantur ſive alternant, qvæcunqve

Variatio Punctorũ ob Euphoniam.

O habent

habent qvandam ſoni affinitatem, aut aliàs communem familiam & cognationem. *Druſ. de tribus ſectis Judæorum lib. 3. c. 5.*

1. Kamets & Segol.

I. Kamets & Segol: & contrà.

Ut: אֶקְרָאֶה *clamabo, 1. Sam. 28, 15.* יְדַשְּׁנֶה *in cinerem redigat, Pſal. 20, 4.* אֶרֶץ & הָאָרֶץ *terra*; perpetuò cum Kamets, qvando præponitur ה Emphaticum.

2. Tſere & Chirek magnum.

II. Tſere & Chirek magn: & contrà.

Ut: Partic. Kal. תֹּמֵךְ & תּוֹמִיךְ *ſuſtentans, Pſ. 16, 5.* יוֹסִף *adjiciens, Eſa. 29, 14.*

Hiphil: יַפְקִיד & יַפְקֵד *proficiat.* מוֹצִיא & מוֹצֵא *educens, Pſal. 135, 7.*

3. Tſere. & Pathach.

III. Tſere & Pathach: & viciſſim.

1. Pro terminali puncto Tſere ſæpè ſubſtituitur Pathach; maximè ob gutturales ח ע & ר. Ut:

Niphal. F. 2. תִּשָּׁבַר *contereris, Ezech. 32, 28.*

Piel, Præt: אִבַּד *perdidit.* בֵּרַךְ *benedixit.*

Fut. 1. פַּלַּג *divide Pſal. 55, 10.*

Hiphil: הֵדַק *contrivit.* מֵסַב *circumducens, 1. Reg. 6. 29.*

Hithpael: הִתְאַנַּף *iratus eſt, Deut. 1, 37.*

2. E contrario loco Pathach aſſumitur Tſere. Ut: לָבֵשׁ & לָבַשׁ *induit, Pſal. 93, 1.* גֵּשׁ & גַּשׁ *Geneſ. 19, 9.* Unde & hæc verba tantùm habent tſere, שֵׁב *ſede.* צֵא *exi.* תֵּן *da. &c.*

יֹאמַר & יֹאמֵר *dicet.* יִקַּץ & וַיִּיקֵץ *evigilavit, Geneſ.*

Geneſ.9,24. Sic תֵּלֵד *pariet.* יֵרֵד *deſcendet.* יֵשֵׁב *ſedebit.* יֵצֵא *exibit.* תֵּלֵךְ *ibis.* אֶתֵּן *dabo:* qvæ tantùm ferè deſinunt in tſere.

IV. Cholem, Schurek & Kibbuts.

4. *Cholem, Schurek & Kibbuts.*

Qvæ alternatio in Verbis, qvæ ſecundam radicalem Vau abjiciunt, imprimis eſt uſitatisſima. Ut:

יָרֹם *exaltabitur, Num. 24,7.* יָרוּם *Pſal. 13,3.* יָרֻם *2. Sam. 22,47.*

קוּמוּ *ſurgite,* & קֻמוּ *Deut. 2,14.*

כִּבְשֻׁהָ *ſubjicite eam, Geneſ. 1,28.*

V. Pathach & Segol: & contrà.

5. *Pathach & Segol.*

1. Pathach literas gutturales אהחע Kamets vel Chatephkamets habentes non antecedit. In locum igitur iſtius pathach ſubſtituitur Segol. Mutata verò vel abjectâ vocali Kamets, Pathach redit, *Mich. fol. 16. col. 2. & fol. 24. col. 1.* Ut:

Verb: אֶתְנֶחָם *conſolabor me, Pſal. 119,52.*

Nom: אַחִים *fratres,* אֶחָיו *Geneſ. 9,22.* גַּחַל *pruna,* formæ שַׁבָּת & גַּחֲלֵי אֵשׁ *carbones ignis, 2. Sam. 22, 13.* הֶעָשִׁיר *dives, Exod. 30, 15.* הֶחֳדָשִׁים *calendæ, Nehem. 10, 28.* הֶאָמוּר *qvi diceris, Mich. 2, 7.* וַאֲשֶׁר לַחֶרֶב לֶחָרֶב *& qvi ad gladium, ad gladium, Jerem. 43,11.*

ה Interrog: הֶהָיְתָה *num fuit, Joel. 1,2.* הֶאָפֵס *num deficit? Pſal. 77,9.*

Sic ante ר & alibi nonnunqvam. Ut: הֶהָרָה *verſus montem, Gen. 14, 10.* שְׁאֶלְתֶּם *poſtulaſtis, 1. Sam. 12,13.* pro שְׁאַלְתֶּם. עֶדְרִים. *greges,* עֶדְרֵי צֹאן *Geneſ. 29, 2.*

2. Segol ſub & ante literam gutturalem עחה ultimam vel penultimam in vocibus paroxytonis nunqvam collocatur; ſed ejus loco Pathach vicarium. *Ab. Eſra Geneſ. 16, 8. Reuch. de Accent. p. 8. Weigan. fol. 4.* Ut:

Kal. F. 2. וַיִּשַׁע *blandè reſpexit, Geneſ. 4, 4.* וַיִּחַר *exarſit, v. 5.*

Infinit: דַּעַת *ſcire.* גַּעַת *tangere.* (*puer.*

Nom: פֹּעַל *opus.* פֶּתַח *janua.* זֶרַע *ſemen.* נַעַר

6 Pathach & Chirek parvum.

VI. Pathach & Chirek parvum.

1. Sub ſecundâ radicali Præteriti. Ut: יְלִדְתִּיךָ *genui te, Pſal. 2, 7.* וִירִשְׁתֶּם *poſſidebitis, Deut. 4, 1.* הִשְׁאִלְתִּיהוּ *expetivi eum, 1. Sam. 1, 28.* וְהִתְקַדִּשְׁתִּי *ſanctum declarabo me, Ezech. 38, 20.*

2. Sub primâ radicali gutturali עחה in Futuro 1. Kal. Ut:

הִגְרוּ	*occidite,*	ab	הֲרֹג
חִגְרוּ	*accingite,*		חֲגֹר
עִמְדוּ	*ſtate,*		עֲמֹד

3. In qvibusdam formis Nominum. Ut:

בַּז *præda,* fœm. בִּזָּה cum aff. בִּזָּהּ

מַר *menſura,* fœm. מִדָּה c. aff. מִדָּהּ

פַּת *fruſtum,* plur. פִּתִּים aff. פִּתֵּךְ

צַד *latus,* צִדִּים & צִדּוֹ

דָּם *ſangvis,* cum aff. דִּמְכֶם *Geneſ. 9, 5.*

אֲמָרִים *verba,* in reg. אִמְרֵי *cap. 49, 21.*

7. Segol & Chirek parvum.

VII. Segol & Chirek parvum: & viciſſim.

Ut:

Ut: Niph. Fut. 2. אִשָּׁבַע *jurabo*, & אִשָּׁבַע *Geneſ.* 21, 24. אִמָּלְטָה *eripiam me*, *cap.* 19, 20. אִבָּנֶה *ædificabor*, *c.* 16, 2.

Hiph. Præt. הִרְאִיתָם & הֶרְאָה *oſtendit*, *Geneſ.* 41. 28.

Nom: הִגָּיוֹן *meditatio*, הֶגְיוֹן לִבִּי *Pſalm.* 19, 15. אִשְׁתְּךָ *uxor tua*, & אֶשְׁתְּךָ *Pſalm.* 128, 3.

Sic: יֵשׁ *eſt*, יִשְׁכֶם & יֶשְׁכֶם *Geneſ.* 24, 49.

Cæterùm loco Segol ſub primâ radicali א in Futuro primo Kal conſtanter aſſumitur Chirek parvum. Ut: אֱכֹל *ede*, אִכְלוּ *edite*.

Eodem modo Verba, qvæ habent primam radicalem Jod in Vau mutatam, in Futuro 2. Niphal ſub literâ א ſervili tantùm aſſumunt Chirek. Ut: אִוָּלֵד *Job.* 3, 3.

VIII. Kametschatuph & Kibbuts: & viciſſim.

8. Kametschatuph & Kibbuts.

Ut: הָשְׁלַךְ (Hophal) *projectus eſt*, & הֻשְׁלַךְ *Dan.* 8, 11. גָּדְלוֹ *magnitudo ejus*, & גֻּדְלוֹ *Pſal.* 150, 2.

שֻׁדַּד (Pual) *vaſtatus eſt*, & שָׁדְּדָה *Nah.* 3, 7.

IX. Segol abjicitur.

9. Segol abjicitur.

Segol in certis vocibus tàm ultimæ qvàm penultimæ ſyllabæ ad accelerandam pronunciationem abjicitur, & in ejus locum ſubſtituitur Scheva; qvod ſub literâ א per tſere exprimitur. *Mich. fol.* 18, & 44.

Infin. Kal. שְׂאֵת *ferre*, *Geneſ.* 4, 7. & שְׂאת *cap.* 36, 7. צֵאת *exire*, *cap.* 24, 11.

Particip: יוֹלֶדֶת *pariens*, יֹלַדְתְּ *Geneſ.* 16, 11. מְצֹאת

inveniens, Cant. 8, 10. & מְצֹאת *2. Sam. 18, 22.* נֹשֵׂאת *afferens, 1. Reg. 10, 22.* & נֹשֵׂאת *Eſth. 2, 15.* יֹצֵאת *egrediens, Geneſ. 24, 43.*

Nom: קֹשְׁט *veritas*, pro קֹשֶׁט

Huc refer & נֵרְדְּ *nardus*, pro נֵרְד

10. Scheva ſimplex & Compoſit.

X. Deniq; Scheva ſimplex & Compoſitum, maximè Chateph-pathach, alternant; etiam ſub literis non gutturalibus; licet planè impropriè & irregulariter.

Ut: יִצְחַק *ridebit, Gen. 21, 6.* הַבְרָכָה *num benedictio? cap. 27, 38.* גְּנֻבְתִי *furto ablatum, cap. 31, 39.* יְפִי *pulchritudo.* לֻקֳחָה *deſumta eſt, Geneſ. 2, 23.*

REGULA II. GENERALIS.

Variatio Punctorū ob Literas Gutturales

Literæ Gutturales, ut hoſtem ſuum communem, reſpuunt Scheva ſimplex cùm mobile perpetuò, tùm verò qvieſcens nonnunqvam; & ejus loco aſſumunt Compoſitum. *Conf. Elias Levita, Cant. 9.* Et qvidem:

I. Scheva mobile.

I. Scheva ſimplex mobile perpetuò reſpuunt:

1. 1. *In Initio Dictionis*, Ut:

פְּקֹד	ut	אֱבֹד	pro	אֲבֹד
תְּהוֹם		אֱלֹהַּ		אֱלֹהַּ
פְּרִי		חֳלִי		חֲלִי

In

In Nominibus in ſpecie; Scheva profectum ex mutatione Kamets vel Segol mutatur in Chateph-pathach: ex mutatione Cholem in Chateph-kamets: ex mutatione v. Tsere nunc in nunc prout uſus poſtulat.

Ut: עָקָר	*ſterilis.*	fœm.	עֲקָרָה
עֶצֶם	*os.*	plur.	עֲצָמִים
אֹהֶל	*tentorium.*	plur.	אֳהָלִים

In Verbis, in Præterito Kal ſub primâ radicali ſemper eſt Cateph-patach. Ut:

אֲמַרְתֶּם	*dixiſtis.*	הֲלַכְתֶּם	*iviſtis.*
חֲשַׁבְתֶּם	*cogitaſtis.*	עֲבַרְתֶּם	*tranſiviſtis.*
הֲרָגוֹ	*occidit eum.*	וַעֲבַדְתַּנִי	*ſervies mihi?*

In Futuro primo & Infinito Kal, ſub primâ radicali א aſſumitur Chateph-ſegol: ſub primâ v. radicali חהע Chateph-pathach. Ut:

אֱמֹר	*dic.*	אֱכֹל	*edere.*
הֲפֹר	*ſubverte.*	הֲרֹג	*interficere.*
חֲתוֹם	*obſigna.*	הֲקִיר	*inveſtigare.*
עֲשֵׂה	*fac.*	עֲבֹד	*colere.*

Annotationes.

1. Excipiuntur hîc Verba הָיָה vel הָוָה *fuit*, & חָיָה *vixit.* Ut: הֱיִיתֶם *fuiſtis, Devt. 9, 7.* הֱיֵה *eſto, Geneſ.*

Geneſ. 27, 30. הֱיֵה *Exod. 18, 19.* & הֱיִי *Geneſ. 24, 60.* הֱיוֹת *eſſe, Geneſ. 2, 18.* וֶחְיֵה *& vives, Geneſ. 20, 7.* & חֲיִי *Ezech. 16, 5.*

2. Syri ſub literâ Olaph ſcheva exprimunt per vocalem ſecundam. Ut: ܐܶܡܰܪ *dixit.* Sic Ebræi, Ut: אֱפוּ *coqvite; Exod. 16, 23.* אֱתָיוּ *venite, Eſa. 2, 11.*

2. Sub literâ ה ſervili, ſeqvente gutturali, loco Chatheph-pathach conſtanter aſſumitur Pathach. *Mich. fol. 16. col. 3. Elias Lev. lib. offic. p. 79.* Ut: הַחִלָּם *incipere eorum, Geneſ. 11, 6.* הַהִצְלִיח *utrum ſecundasſet? cap. 24, 21.* הַאֱמֶת *num veritas? cap. 42, 16.* הַאַתָּה *an tu? cap. 27, 21.* הַעִיר *num adhuc? cap. 31, 14.*

2. 2. *In Medio:* & ejus loco aſſumunt Chateph-pathach.

(1) Poſt Vocalem longam, ut:

צָחֲקָה *riſit.* אֲשַׁלֵּחֲךָ *dimiſiſſem te.* יְבִיאֲךָ *adducet te.* מוֹעֲדִים *tempora conſtituta.* נוֹעֲצִי *conſultant.*

(2) Poſt alterum Scheva, qvieſcens, ut:

זַרְעֲךָ *ſemen tuum,* וְנִרְאֲתָה *conſpicietur.*

(3) Sic, poſt Vocalem parvam, ut:

בִּעֲרוּ *accenderunt, Ezech. 39, 9.* מְבַעֲרִים *ſuccendentes, Jer. 7, 18.* מְנַהֲגוֹת *deducentes, Nah. 2, 8.*

Annotatio.

Rariſſimè in Medio etiam aſſumitur Chateph-Segol vel Chateph-Kamets. Ut: תְּשַׁחֳדִי *munerasti, Ezech. 16, 33.* אֶחֱרוּ *tardaverunt, Jud. 5, 28.* יֹאחֱזוּךְ *apprehendent te, Jer. 13, 21.*

II. Dein-

II. Deinde Literæ Gutturales reſpuunt etiam Scheva Qvieſcens: *II. Scheva quieſcens.*

1. Perpetuo qvando præcedit Chirek parvum ortum ex mutatione τȣ̃ Scheva; & ejus loco aſſumunt Compoſitum *1. Poſt Chirek parvum.*

Chateph-Pathach vel Chateph-Segol,	qvod Chirek præcedens etiam extrudit & ſubſtituit:	Pathach Segol:

ex tritâ Grammaticorum regulâ: *Litera Gutturalis punctat ſe & præcedentem.* Ut:

Kal. Fut. 1.	אֶחֱזוּ	pro אֶחְזוּ	ut: פִּקְדוּ
	רַחֲצִי	רִחְצִי	
Niph. Præt.	נֶאֱמַר	נִאְמַר	נִפְקַד
	נֶהֱפַךְ	נִהְפַךְ	
Part.	נֶאֱחָז	נִאְחָז	נִפְקָד
Hiph. Præt.	הֶאֱמִין	הִאְמִין	הִפְקִיד
	וְהֶעֱמִיד	*ſtatuet, Num. 5, 30.*	
	וְהַעֲמַדְתָּ	*Num. 3, 6.* cum ו converſivo.	
Nomina:	מַעֲשֶׂה	מִעְשֶׂה	*Opus.*
	זַעֲקַת	זִעְקַת	*clamor.*
	נַעֲרֵי	נִעְרֵי	*pueri.*
	בַּעְלָהּ	בִּעְלָהּ	*maritus ejus.*
	צַעֲקָתָהּ	צִעְקָתָהּ	*clamor ejus.*
	נַעֲלֵיכֶם	נִעְלֵיכֶם	*calcei veſtri.*
Particula.	בַּעֲדוֹ	בִּעְדוֹ	*pro eo.*
Sic Chirek	שַׂנְאָךְ	שִׂנְאָךְ	ut: אִיבְךָ
in medio	בְּטַמַּאֲכֶם	בְּטַמִּאְכֶם	ut: בְּפָרְשְׂכֶם
extruditur.			

Cæterùm in Futuro ſecundo Kal:

(1) Sub literâ א aſſumitur Chateph-Segol. Ut: יֶאֱחַל pro יֶאֱחַר ut יִבְקַר

(2) Sub ה ח ע ſeq. { Cholem / Pathach } aſſumitur Chateph { Pathach. / Segol.

Ut: יַהֲרֹג *occidet.* יַחֲבֹשׁ *ſtravit.* יַעֲזֹב *relinqvet.* תֶּהְדַּר *honorabis.* וַיֶּחֱרַד *contremuit.* וַיֶּעְתַּר *oravit.*

Excipiuntur hæc verba. Ut: יֶהְדֹּף *expellet. Prov. 10, 3.* & וַיֶּחֱשֹׂף *detexit, Pſal. 29, 9.*

(3.) Finita ה ſub literâ ה & ח aſſumunt Chateph-Segol: ſub ע Chateph-pathach. Ut: יֶחֱרֶה *exardeſcet, Devt. 6, 15.* נַעֲשֶׂה *faciamus, Geneſ. 1, 26.*

Excipiuntur tria hæc verba, qvæ ſemper habent Chateph-pathach: יַחְתֶּה *accipiet, Proverb. 6, 27.* תַּחֲנֶה *caſtrametata fuerit, Pſal. 27, 3.* וַתַּהַר *concepit, Geneſ. 4, 1.*

2. Poſt Pathach, Segol & Kamets-chatuph.

2. Porrò Literæ gutturales aliqvando reſpuunt etiam Scheva Qvieſcens, & ejus loco aſſumunt Compoſitum

Chateph-Pathach / Chateph-Kamets / Chateph-Segol } qvando præcedit { -

qvod ſcil. Pathach & Kamets-chatuph præcedentis literæ eſt punctum eſſentiale & conſtitutivum, etiam extra uſum literæ gutturalis. *Conf. Cl. Buxt. Theſ. edit. 2. p. 28.*

Ut:

Ut :	אאסף pro	אאסף	ut אפקד	*Kal Fut. 2.*
	ארוג	אהרג		
	ארבש	אחבש		
	אעבר	אעבר		
	החוק	החוק	הפקר	*Hiph. F. 1.*
	יעבר	יעבר	יפקר	*Fut. 2.*
	הרבה	החרבה	הפקרת	*Hiph. Pr.*
	יעבר	יעמר	יפקר	*Fut. 2.*
	לחתמה	לחתמה	לרבקה	*Infin. Kal.*
	צחרים	צהרים	אזנים	*Nom.*
	אהלו	אהלו	אכלו	

3. Deniqve Literæ gutturales reſpuunt etiam Scheva qvieſcens poſt vocalem longam (qvâ talem) accentu tonico notatam. Ut: האהלה *in tabernaculum, Geneſ. 18, 6.* pro אהלה ut ברכה. Sic צערה *in Soar, cap. 19, 23.* *3. Poſt Vocalem longam, accent. ton. notatam.*

Annotationes.

1. Verba היה *fuit*, & חיה *vixit*, ſcheva qvieſcens, ex uſu lingvæ ferme perpetuò retinent, qvando litera ſervilis præfigitur. Ut: והייתם *eritis*, *Geneſ. 3, 5.* אהיה *ero*, *Exod. 3, 14.* & אהיה *Hoſ. 1, 9.* יהיה *erit*, [illegible] *eſſe*.

ויחיה & *vivite*, *Geneſ. 42, 18.* אחיה *vivam.* יחיה *vivet.* [illegible] *[illegible]*. Sic בהיה *lamentum*.

2. Prima radicalis א in Futuro ſecundo Kal per omnes perſonas Scheva Compoſitum in his Ver-

bis reſpuit, & qvieſcit præcedente cholem explicitè vel implicitè. Ut:

אָמַר *dixit*, יֹאמַר & אֹמַר
אָכַל *edit*, יֹאכַל & אֹכַל
אָבַד *periit*, יֹאבַד
אָבָה *voluit*, יֹאבֶה
אָפָה *panem coxit*, תֹּאפֶה

In ſeqventibus v. Verbis א & qvieſcit, & movetur nonnunqvam.

אָחַז *prehendit*, יֹאחֵז & יֶאְחֹז & אֲחֻזָּה
אָסַף *collegit*, יֹאסֵף & יֶאְסֹף & אֹסְפָה & אֶאסֹף
אָהַב *dilexit*, אֹהַב & יֶאֱהַב

Nota: אָנַשׁ facit: וָאָנוּשָׁה *ægritudine afficior*, *Pſal. 69, 21.* tum Kamets vocali cognatâ, ſub literâ א ſervili, abjecto radicali.

3. In qvibusdam vocibus loco Scheva ſimplicis cùm qvieſcentis, tùm mobilis etiam, aſſumitur & Chateph-pathach, & Chateph-ſegol, & contrà. Ut: עֲנוּ *reſpondete, 1. Sam. 12, 3.* & עֱנוּ *Num. 21, 17.* תֶּאֱסֹף *colliges, Deut. 28, 38.* תַּאַסְפִי *colliges, fœm. Joſ. 2, 28.*

In qvo caſu in 1. perſonâ ſing. Futuri Kal Chateph-pathach etiam extrudit Segol præcedens & ſubſtituit Pathach. Ut: אֶהֱרֹג *interficiam*, *Amos 2, 3.* & אַהַרְגָה *Gen. 27, 41.* אֶעֱנֶה *reſpondebo, Job. 9, 15:* & אַעֲנֶה *cap. 32, 17.*

REGULA

REGULA III. GENERALIS.

Probè etiam obſervetur Concurſus Schevajim: tàm Simplicis cum ſimplice, qvàm cum Compoſito & ſubſeqvente & præcedente ſimplex. Ebræi enim Concurſum duorum Schevajim ſimplicium non æqve ſemper ferunt: & Chatephin etiam ſ. tria Schevajim Compoſita Scheva ſimplex mobile ante ſe non ferunt; nec poſt ſe Scheva ſimplex expreſſum vel ſubintellectum. Hinc: Variatio Punctor. ob Concurſum Schevajim.

i. Duobus Schevajim ſimplicibus ratione formationis ſub literis non-gutturalibus concurrentibus, pro priori, ſuâ naturâ mobili, aſſumitur Chirek parvũ, nonnunqvam Pathach vel Segol. Ut: פקד *viſita*, פִּקְדִי *viſita fœm.* נֶפֶשׁ *anima*, נַפְשִׁי *anima mea*, *Geneſ.* 12, 13. Sic: אברך *benedicam*, אֲבָרְכָה *Ibid. verſ.* 2. מקלל *vilipendens*, מְקַלֶּלְךָ *verſ.* 3. *i. Simplicis & Simplicis.*

Annotationes.

1 Poſterius Scheva qvando perit (h. e. qvando

vel cum ipsâ literâ abjicitur, vel vocalis illa, (ex qvâ Scheva fuit profectum, aſſumitur) prius redit, ſive manet. Ut: פִּרוּ *fœtificate.* שִׁמְעִי *audite.*

2. Poſterius Scheva, (non prius) ex uſu lingvæ, in his nominibus mutatur. Ut: גְּבֶרֶת *domina*, גְּבִעְתָּהּ *Geneſ. 16, 4.* Sic בְּהֵמָה *jumentum.* שְׁכֵנָה *vicina.* חֲבֵרָה *ſocia.* יְבֵמָה *fratria.*

2. Compoſiti & Simplicis præcedentis. II. Scheva Compoſitum: Chateph-Pathach, Cateph-Segol & Chateph-Kamets Scheva ſimplex mobile præcedens perpetuò extrudunt, & ſubſtituunt affine punctum Pathach, Segol & Kamets-chatuph. Qvod, poſterius, vulgus Grammaticorum per Kamets longum effert: absq; dubio propter euphoniam.

Ut: וַאֲנִי *& ego*, pro וְאֲנִי
וֶאֱלֹהִים *& Deus*, pro וְאֱלֹהִים
וָאֳנִי *& navis.* וָחֳלִי *& morbus.*

Annotatio.

Chateph pathach & Chateph-Segol ſub litera א in hoc caſu aliqvando planè excidit. Ut:

(_) in voce אָדוֹן *Dominus*, poſt literas בכל, ut: לַאדֹנִי בַּאדֹנִי וַאדֹנִי pro לַאֲדֹנִי &c.

( ) in אֱלֹהִים *Deus*, poſt eaſdem literas בכל, & ſervilis præfixa accipit tſere. Ut: לֵאלֹהִים בֵּאלֹהִים כֵּאלֹהִים

Sic in [illegible] *abiere*, Chateph-ſegol tantùm excidit, quando præcedit לאמר ל

III. Sic: Scheva Compoſitum, ob Scheva ſimplex ſubſeqvens tam expreſſum qvàm ſubintellectum, ſuum Scheva abjicit. *Conſ. Elias Levita, Cant.* 12. *&* 13. Ut: *3 Compoſiti & Simplicis ſubſeqvētis.*

ויהרגו *occiderunt, Geneſ.* 34, 25. pro וַיַּהַרְגוּ
הידעתם *num cognoviſtis.* וַיַּעַשׂ *& fecit.*
תחטאו *peccetis, Gen.* 42, 22. pro תֶּחֶטְאוּ
אחליך *ſimilabimus tuum*, pro אֶחֱלֶיךָ

aut Compoſitio, h. e. Pathach vel Segol in certis vocibus excidit, manente ſigno compoſitionis (-) vel (∴) ſub præcedente literâ. Ut: ויחרבו *deſecerunt, Geneſ.* 8. 3. pro וַיֶּחֶרְבוּ. יאשמו *rei fient.*

Annotatio.

Compoſitio etiam abſq; ullâ neceſſitate, nullo Scheva ſeqvente, Euphoniæ cauſsâ, ſæpisſimè excidit, manente itidem ſigno compoſitionis ſub præcedente literâ. Ut: והיה *& eſto, Geneſ.* 12, 2. וִחְיָה *& vives, cap.* 20, 7. ויחפר *fodit, cap.* 26, 8.

REGULA IV. GENERALIS.

Literis Mobilibus poſt Vocalem Longam, qvà talem, accentu tonico non- *Variatio Punctorū ob Dageſch forte.*

non-fultam : & Gutturalibus אהחע & ר Dageſch forte nunqvam inſcribitur. Utpote qvæ id reſpuunt. Unde tunc mutantur Vocales & Longæ & Breves. Et qvidem :

1. Impreſſum: *Vocales Longæ.* I. Vocales Longæ accentum amittentes ob Dageſch forte ſubſeqvens tranſeunt in analogas breves:

Kamets	in	Pathach,
Tſere & Chirek-mag.		Chirek-parvum,
Cholem & Schurek		Kamets-chat. vel Kibb.

Ut: יָם *mare*, יַמִּים קֵן *nidus*, קִנִּים
עֹז *robur*, עֻזִּי חֹק חק *ſtatutum*, חֻקִּים

Annotatio.

Excipitur בַּיִת *domus*, differentiæ cauſſâ. *V. Mich. fol. 28: col. 1. Aben Eſra ad Exod. cap. 12, 7.*

2. Excluſū: *Vocales Breves.* II. Dageſch forte à literis gutturalibus אהחע & ר excluſum, ante ר fermè perpetuò, ante gutturales verò uſitatisſimè mutat vocalem brevem in oppoſitam longam Immutabilem:

Pathach	in	Kamets,	הָאָב	pro	הַאָב
Chirek parv.		Tsere,	בֵּרֵךְ		בִּרֵךְ
Kametschatuph vel Kibbuts,		Cholem. ut: טֹרַף			טֻרַף

Anno-

Annotationes.

1. Vocales breves aliqvando immutatæ manent, maximè Pathach ante ה & ח. Ut: הַחְשֵׁךְ *caligo.* מְרַחֶפֶת *cubans.*

2. Dageſch forte ex literis non gutturalibus præter omnem neceſſitatem qvandoq; ejicitur, & compenſatio fit, alternatione vocalium, eodem modo, ut ſuprà. Ut:

1. Characteriſticum: הֵהֵל *illuſit, Geneſ. 31, 7.* pro הֵתֵל. יְהָתֵלּוּ *illudent, Jerem. 9, 5.* הוּגָה *amotus fuit, 2. Sam. 20, 13.* הִתְפָּקְדוּ *recenſiti ſunt, Jud. 20, 16.*

2. Compenſativum: קָבָה *maledicito, Num. 22, 11.* יִשֵׁל *decutit, Job. 27, 8.* נָצֹא תֵּצֵא *omninò avolabit, Jerem. 48, 9. V. Kimchi.*

Niphal: וָאֵקַל *levis habeor, Geneſ. 16, 5.* איתם *integer ero, Pſal. 19, 14.* יִמַּר *amareſcet, Eſa. 24, 9.* תֵּאָמַנָה *nutrientur, cap. 60, 4.* תֵּעָגֵנָה *tardabimini, Ruth. 1, 13.*

Piel: הִרְנֵנָּה *prædicabunt, Pſal. 71, 22.*

Hiphil: וַיָּזֶד *coxit, Geneſ. 25, 29.* וַיָּשַׂר *ſerrâ diſſecuit, 1. Par. 20, 3.* וַנָּבֶל *deflexim*[illegible]*us, Eſa. 64, 6.*

Sic ex tertia radicali dageſch forte ejicitur. Ut: נָבֹזָה *deprædemur, 1. Sam. 14, 36.* הֵחֵלָּה *incepit, Jud. 20, 40.*

REGULA V. GENERALIS.

Literæ Qvieſcentes certam ante ſe reqvirunt Vocalem ſibi homogeneam, ut plurimùm longam: & proinde Variatio Punctorũ ob Literas Quieſcentes

inde mutant vocalem heterogeneam præcedentem in appropriatam qvietis Immutabilem. Et qvidem:

א & ה I. א & ה { finale Pathach { qvodcunqve, Præteriti in omn. Conjug. } mutat in (.)

ut: *Kal.Præt.*	בָּרָא	pro	בָּרַא	*Kal.*	עָשֵׂה	pro	עָשָׂה
Fut. 1.	קְרָא		קְרַא	*Niphal.*	נִרְאָה		נִרְאַה
Fut. 2.	יִקְרָא		יִקְרַא	*Piel.*	צִוָּה		צִוַּה
Niphal.	נִמְצָא		נִמְצַא	*Pual.*	צֻוָּה		צֻוַּה

א II. א verò Medianum Pathach Præteriti Kal mutat in Kamets: In reliqvis v. Conjugationibus in Tsere: Futuri utriusq; in Segol. Ut:

קָרַאתִי	pro	קָרָאתִי	ut:	פָּקַדְתִּי	*Kal. Pr.*
נִמְצַאתִי		נִמְצֵאתִי		נִפְקַדְתִּי	*Niphal.*
מִלַּאתָ		מִלֵּאתָ		פִּקַּדְתָּ	*Piel.*
הוֹצַאתִי		הוֹצֵאתִי		הִפְקַדְתִּי	*Hiphil.*
מְצַאנָה		מְצֶאנָה		שְׁמַעְנָה	*Kal. F. 1.*
תִּמְצַאנָה		תִּמְצֶאנָה		תִּלְבַּשְׁנָה	*Fut. 2.*
תִּמָּצַאנָה		תִּמָּצֶאנָה		תִּזָּכַרְנָה	*Niph. F. 2.*

ה III. Litera ה nunqvam qvieſcit præcedente Chirek magno, puncto qvietis heterogeneo. In Verbis igitur Chirek magnum Præteriti extruditur, & in

in locum ejusdem ſubſtituitur appropriata vocalis qvietis *Kamets*. Ut:
הִשְׁקָה pro הִשְׁקִיָה ut : הִפְקִיר

De Nominibus verò *V. ſuprà Cap. VIII. Reg. gen. II.*

IV. Vau Vocalem præcedentem heterogeneam mutat in appropriatam Cholem vel Schurek. ו

V. Jod Vocalem præcedentem heterogeneam mutat, & ſubſtituit Chirek longum vel Tsere: in certis formationibus Segol. *Exempla vide ſuprà Cap. I. Memb. XVIII.* י

VI. Jod radicale vicarium (ortum ex mutatione הﬡ) in fine qvieſcens, in medio ratione formationis mobile per punctum vel vocalem propriam (absq; Mappik) præcedenti literæ dat Scheva. Ut: שְׁבִי *captivitas*, שִׁבְיָה *fœm.* פְּרִי *fructus*, פִּרְיוֹ

REGULA VI. GENERALIS.

Et Accentus tonicus ſede ſuâ genuinâ motus, tam neceſſariò ſive ob vocis Variatio Punctorũ obAccentũ tonicum.

vocis incrementum, qvàm ob euphoniam: nec non idem diſtinctivus ad vocem ordinariè accedens puncta vocalia ex uſu hujus lingvæ variè mutat. Et qvidem:

ſit:

1. Neceſſariò ſ. ob Vocis incrementũ.

I. Ob vocis incrementum, ſive literarum ſervilium acceſſionem, & Accentum adeò uſitatisſimè ad ſeqventem literam vel ſyllabam deſcendentem, mutantur Vocales & penultimæ & ultimæ ſyllabæ.

1. Penultimæ Syllabę *Kamets & Tſere.*

1. Penultimæ ſyllabæ.

1. Kamets & Tsere in Scheva. Ut:

Kamets:

גָּדוֹל *magnus*, גְּדוֹלָה צָבָא *exercitus*, צְבָאֹם
דָּבָר *verbum*, דְּבָרִים צְדָקָה *juſtitia*, צִדְקָתִי
מָאוֹר *luminare*, מְאוֹרוֹת דְּבָרִים *verba*, דִּבְרֵיכֶם
בָּרָא *creavit*, בְּרָאָם צֵלָע *coſta*, צַלְעֹתָיו

Tſere.

עֵדֶר *grex*, עֲדָרִים לֵבָב *Cor*, לְבָבִי

Annotationes.

1. Kamets penultimæ ſyllabæ non mutatur, ſed manet, qvando ſeqvens vocalis tranſit in Scheva. Ut:

Ut: תְּקֵרָה à פָּקַר *viſitavit.* יְכָלְוּ à יָכֹל *potuit.* חִבְּבֵךְ ab חִבְּבְרִי

2. Kamets penultimæ ſyllabæ in hiſce vocibus nunqvam (etiam in regimine) mutatur. Ut: מָגֵן *clypeus.* מָעֹז *robur.* מָסָךְ *tegumentum.* אָלָה *exſecratio.* בָּרוּת *cibus.* גָלוּת *captivitas.* חָזוּת *viſio.*

3. Sic Kamets penultimæ ſyllabæ in his ſubſeqventium Nominum ſuffixis immutatum manet. Ut:

In Motione: בָּגוֹדָה *perfida, Jerem. 3, 7.*

In Declinatione: ▭ שָׁלִישִׁים *tribuni*, שָׁבוּעִים *ſeptimanæ*, differentiæ cauſa. *Mich. fol. 54. c. 4. & f. 66.*

Cum affixis: קָטַנִּי *minimus meus*, *1. Reg. 12, 10.* קָטָבְךָ *exitium tuum*, *Hoſ. 13, 14.* קָבָלוֹ *adverſum ſibi*, *Ezech. 26, 9.* Sic,

בַּקָּשָׁה	*petitio.*	נֶחָמָה	*conſolatio.*
עַוָּתָה	*perverſitas.*	אַזְכָּרָה	*ſuffimentum.*
[illegible]	[illegible]	אִכָּרִים	*agricolæ.*
כַּשָּׁפִים	*maleſici.*	מַעֲבָדִים	*opera.*
קָרְבָּנִים	*oblationes.*	חַטָּאִים	*peccata.*
מוֹצָאִים	*exitus.*	צֶאֱצָאִים	*filij.*
חַמָּנִים	*ſtatuæ ſolares.*	מָעֻזִּים	*munitiones.*
מוֹרָשִׁים	*poſſeſſiones.*	בָּתִּים	*domus.*
מַכָּרִים	*noti.*	תְּעָלוֹת	*aqvæductus.*
דָּלִיּוֹת	*propagines.*	קְעָרוֹת	*ſcutellæ.*

2. Cholem habens poſt ſe Segol vel Pathach vicarium mutatur in Kametschatuph, qvando ſeqvens Segol vel *Cholem.*

 Pathach

pathach vicarium tranſit in Scheva: aut in Scheva, qvando ſegol tranſit in *Kamets*. Ut:

חֹזֶק *robur*, חָזְקָה   קֹדֶשׁ *ſanctitas*, קָדְשִׁי
רֹחַב *latitudo*, רָחְבָּה   קֹמֶץ *pugillus*, קְמָצִים

Segol & Pathach vicarium. 3. Segol & Pathach vicarium ſeqvente ſegol vel pathach vicario tranſit in Scheva. Ut:

קֶצֶף *ſpuma*, קְצָפָה   מֶלֶךְ *rex*, מְלָכִים
אֶרֶץ *terra*, אֲרָצוֹת   צֶלֶם *imago*, צַלְמוֹ
נַעַר *puer*, נְעָרִים   פַּעַם *vice*, פְּעָמִים

2. Ultimæ Syllabæ. II. *Ultimæ ſyllabæ* mutantur Vocales & Longæ & Breves.

Longæ. *Longæ.*

Kamets. 1. Kamets, ante affixa כֶם & כֶן in Pathach. Ut: דָּבָר *verbum*, דְּבַרְכֶם *verbum veſtrum*, בִּגְלַל *propter*, בִּגְלַלְכֶם *propter vos*. Sic, אָח *frater*, in plur. facit אַחִים

Tſere. 2. Tſere Verbi, & Nominis ſi nullum Kamets vel Scheva præceſſerit, tranſit in Scheva. Ut: זָקֵן זָקְנָה זָקְנוּ *Kal. Præt.*

	יִפְקְדוּ	יִפְקֹד	רְדָה	רַד	*Kal. F. 1.*
Infin.	לְיִסְרָה	יַסֹּר	תְּנָה	תֵּן	
Aff.	תִּתְּכֶם	תֵּת	לְכוּ	לֵךְ	
	אֹהֲבֵהוּ	אֶתֵּן	יֹאכְלוּ	יֹאכַל	*Fut. 2.*
	הַבְּרָאָם	הִבָּרֵא	הִפָּכִי	הִפָּךְ	*Part.*
	בֵּרְכֵנִי	בֵּרֵךְ	הִשָּׁבְעָה	הִשָּׁבֵעַ	*Niph. F. 1.*
	יְשַׁלְּחֵהוּ	יְשַׁלַּח	הִפָּקְדוּ	הִפָּקֵד	
	יְגַדְּךָ	יְגַד	אִמָּלְטָה	אִמָּלֵט	*Fut. 2.*
Nom.	שׁוֹבֵבָה	שׁוֹבֵב	יִפָּקְדוּ	יִפָּקֵד	
	עִירָה	עִיר	פַּלְּטָה	פַּלֵּט	*Piel. F. 1.*
	מוֹעֲדִים	מוֹעֵד	פַּקְּדוּ	פַּקֵּד	
	אֹיְבַי	אֹיֵב	אֲגַדְּלָה	אֲגַדֵּל	*Fut. 2.*

Annotationes.

1. Seqventia Nomina Tſere mutant in Scheva, etiamſi præcellat Scheva : מִזְבֵּחַ *altare.* מִסְפֵּד *planctus.* מַעֲשֵׂר *decimæ.* צְפַרְדֵּעַ *rana.*

2. Tſere immutatum ex uſu lingvæ nonnunqvam manet. Ut : שֹׁלֵחֲךָ *mittens te, 1.Sam. 21, 2.* וַנְּשַׁלֵּחֲךָ *Geneſ. 26, 29. cap. 32. 16.*

Sic Tſere ſub ſecundâ radicali in tertiâ præteriti Kal cum affixis immutatum manet. Ut : וּשְׁאֵלְךָ *rogaverit te, Geneſ. 32, 17.* אֲהֵבוֹ *dilexit eum, cap. 44, 20. V. & conſ. Lib. II. cap. 2. ſuo loco.*

Similiter in his Nominibus & Participiis Tſere manet : שֹׁמֵמָה *deſolata.* שׁוֹבֵבָה *refractaria,* & שֹׁבֵבָה *Jerem. 8, 5.* נֹקֵבָה *copula.* בֹּעֵרָה *ardens,* & בֹּעֵרָה *Jeſa. 30, 33.* יוֹלֵדָה *pariens.* נֹצֵרָה *cuſtodiens.* מוֹרֵדֶת *refractaria.* רוֹמֵמָה *excelſa.* מְשַׁכֵּלָה *abortiens.*

מְכַשֵּׁפָה

מְכַשֵּׁפָה *præſtigiatrix.* מְרַקֵּדָה *ſubſiliens.* מִתְנַכֵּרָה *aliam ſe præbens.*

שֹׁמְמִים *ſtupenda.* תּוֹפְפִים *tympanizantes.* עֲטַלֵּפִים *veſpertiliones.* שִׁלֵּשִׁים *tertiani.* רִבֵּעִים *qvartani.*

3. Monoſyllaba pleraq; Nomina Tſere invariatum ubiq; retinent. Ut: גֵּו *corpus.* זֵר *limbus.* עֵץ *lignum.* רֵעַ *ſcientia.* רֵעַ *amicus.*

Sed בֵּן *filius,* & שֵׁם *nomen,* cum affixis id mutant in Scheva. Ut: בְּנִי *filius meus.* שְׁמִי *nomen meum.*

Cholem. 3. Cholem Verbi purum mutatur in Scheva: ſeqvente verò Schevâ mutatur in Kamets-chatuph. Ut:

	יִפְקְדוּ	יִפְקֹד	יָכְלוּ	יָכֹל	*Kal Præt.*
Aff.	יִרְדְּפֵם	יִרְדֹּף	יְכָלְתֶּם		
	אֶעֶזְבְךָ	אֶעֱזֹב	פִּקְדוּ	פְּקֹד	*Fut. 1.*
	אֲכָלְךָ	אֱכֹל	נִשְׂרְפָה	נִשְׂרֹף	*Fut. 2.*

Breves.

Breves.

Vocales breves Pathach, Segol & Chirek-parvum mutantur, qvando in locum Scheva qvieſcentis ſubintellecti vel expreſſi ſeqventis ſubſtituitur Vocalis: Et qvidem;

Pathach. 1. Pathach Verbi mutatur in Scheva: accedente verò affixo tempori finito

nito conſtanter mutatur in Kamets. Ut:

Prat.	דָּרְגוֹ	חָרַג	פָּקְדָה	פָּקַד	*Prat.*
Fut. 1.	שְׁמַעְנִי	שְׁמַע	שִׁכְבָה	שְׁכַב	*Fut. 1.*
Fut. 2.	יִשְׁאָלֵהוּ	יִשְׁאַל	שִׁמְעִי	שְׁמַע	
			אֶשְׁמְעָה	אֶשְׁמַע	*Fut. 2.*
			יִפְקְדוּ	יִפְקֹד	
			שִׁכְבַת	שְׁכַב	*Infinit.*

Annotatio.

Verba imitantur hæ particulæ עַל & עַד *uſq;* cum affixis. Ut: עָדֶיךָ עָלֶיךָ *V. infra ſuo loco.*

2. Segol & Pathach vicarium in declinatione mutatur in Kamets: In duali numero, & cum affixis in Scheva. Sed in motione ſ. genere fœminino modò in Scheva, modò in *K*amets mutatur. Ut: *Segol & Pathach vicarium.*

צְלָעוֹת	צֶלַע	מְלָכִים	מֶלֶךְ	*Declin.*
חָפְנַיִם	חֹפֶן	בִּרְכַּיִם	בֶּרֶךְ	*Dual.*
נַעֲרוֹ	נַעַר	מַלְכִּי	מֶלֶךְ	*c. aff.*
סְעָרָה	סַעַר	מַלְכָּה	מֶלֶךְ	*fœm.*

Annotatio.

Sic Segol & Pathach vicarium eodem modo mutatur in Scheva, qvando accedit Jod vel ה paragogicum aut locale, qvamvis accentus non deſcendat ad ultimam. Ut: מָוֶת מוֹתָה *mors*, נֶגֶב *auſter, meridies*, נֶגְבָּה *verſus meridiem*. אֹהֶבֶת *amans*, אֹהַבְתִּי *Hoſ. 10, 11.*

Chirek parvum. 3. Chirek parvum ſub literâ Jod abjicitur, & Jod qvieſcit, uſitatiſſimè in Tſere. Ut:

זֵיתִים	זַיִת	צֵידָה	צַיִד
עֵינַיִם	עַיִן	לֵילוֹת	לַיִל
שֵׁיתוֹ	שַׁיִת	בֵּיתִי	בַּיִת

Annotationes.

Qvando ſit Vocis incrementum, & nihilominus accentus in penultimâ manet, tunc loco Chirek parvi ſub literâ Jod ſubſtituitur Scheva. Ut: לַיִל *nox*, לַיְלָה. מַיִם *aqva*, מַיְמָה. בַּיִת *domus*, בַּיְתָה & בֵּיתָה

II. Ob Euphoniam. II. Accentus tonicus ob Euphoniam ſede ſuâ genuinâ motus, vel planè ablatus, mutat Vocales longas Cholem & Tſere ultimæ ſyllabæ, ante conſonam mobilem, uſitatiſſimè in cognatas breves: illam in Kamets-chatuph, hanc in Segol. *Exempla vide ſuprà Cap. II. Memb. X. & XI.*

III. Ob acceſſum Accentûs diſtinctivi. III. Accentus, maximè diſtinctivi Silluk, Athnach, Rebhia & Sakeph katon ad Vocem ordinariè accedentes:

1. Uſi-

1. Uſitatisſimè mutant Pathach qvodcunqve, & Segol in nominibus ſeqvente ſegol in Kamets. Ut: יָצַר *formavit.* מַיִם *aqva.* כָּרֶם *vinea.* 1.

2. Iidem accentus non ferunt ante ſe Scheva, tàm ſimplex qvàm compoſitum: ſed illud mutant. Etqvidem: 2.

(1.) Ante affixum ךָ Scheva mutatur in Segol. Ut: יִירָשֶׁךָ *hereditabit te, Geneſ. 15, 4.* pro יִירָשְׁךָ, Sic: זַרְעֶךָ *ſemen tuum, ibid. v. 5.* pro זַרְעֲךָ.

Annotatio.

In ſeqventibus particulis כ, ל, עם & אֵת Scheva non mutatur, ſed fit transpoſitio punctorum, ut: בָּךְ pro בְּךָ, לָךְ pro לְךָ, עִמָּךְ pro עִמְּךָ, אִתָּךְ pro אִתְּךָ & אוֹתָךְ pro אוֹתְךָ.

(2.) Ante Chirek longum terminans dictionem monoſyllabam itidem Scheva mutatur in Segol. Ut: שֶׁבִי *captivitas,* pro שְׁבִי *Devt. 28, 41.* וַיֶּהִי *ſit, Pſalm. 33, 9.* יֶחִי *vivet, Devt. 4 33.* Sic: עֶדִי *ornamentum* pro עֲדִי

Sed Compoſitum Chateph-Kamets mutatur in Cholem. Ut: יֹפִי *pulchritudo, Eſa. 3, 23.* חֹלִי *cap. 53, 3.* pro חֳלִי

Annotatio.

אֲנִי *ego*, facit, אָנִי *Geneſ. 27, 24.* חֲצִי *dimidium* חֵצִי *Mich. fol. 61. col. 4.*

(3) Ante terminationes Verborum הוּי, itemqve ה paragogicum, pro Schevâ ſub ſecundâ radicali redit illa Vocalis, ex qvâ ſcheva fuit profectum, & (-) & (∴) pro more mutatur in Kamets. Ut:

timuit,	יָרְאָה	pro	יָרְאָה	*Kal. Præt.*
elegerunt,	בָּחֲרוּ		בָּחֲרוּ	
lætare,	שִׂמְחִי		שִׂמְחִי	*Fut. 1.*
comedam,	אֹכְלָה		אֹכְלָה	*Fut. 2.*

LIBRI PRIMI FINIS.

LIBER

LIBER II.
De
SYNTAXI.
CAPUT I.
De
Syntaxi Nominum.
REGULA I.

Subſtantivum cum Subſtantivo ejusdem rei ſine copulâ in eodem genere, numero & caſu convenit. Latini hanc ſtructuram *Appoſitionem* vocant. Ut: נַעֲרָה בְתוּלָה *puella virgo, Deut. 22,28.* אִשָּׁה אַלְמָנָה אָנִי *mulier vidua ſum, 2. Sam. 14,5.* אֲנָשִׁים אַחִים אֲנָחְנוּ *Viri fratres ſumus, Geneſ. 13,8.* I. Syntaxis Convenientiæ. 1 *Subſtâtivi & Subſtâtivi.*

REGULA II.

Subſtantivum & Adjectivum in eodem genere, numero & caſu conveniunt. Ac Subſtantivum qvidem ſemper præcedit fere. Ut: אֵל רַחוּם וְחַנּוּן *Deus miſericors & gratioſus, Exod. 34, 6.* בֵּן חָכָם יְשַׂמַּח אָב *filius ſapiens lætificat patrem, Prov. 15, 20.* 2. *Subſtâtivi & Adjectivi.*

Sic etiam Pronomina ferè (*conf. infrà Cap. II. Reg. III.*) & Participia adjecti-

adjectivè ſubſtantivis addita. Ut: בַּיָּמִים הָהֵם *In diebus illis, Gen. 6, 4.* בֵּן מֵבִין *filius intelligens, Prov. 28, 7.*

Annotationes.

1. Adjectivum qvando præcedit, tunc ſubintelligendum Verbum ſubſtantivum EST vel SUNT intercedens. Ut: גָּדוֹל עֲוֹנִי *magna* (eſt) *iniquitas mea, Gen. 4, 13.* אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת נֹחַ *iſta*, (ſunt) *generationes Noach. cap. 6, 9.*

2. Nomina numeralia Cardinalia poſt (אֶחָד) *Unum* diverſam hîc ac peculiarem ferè ſuam ſeqvuntur rationem: maximè rationem loci, numeri & ſtatus ſi ſpectes. Sic dico v. gr. שְׁנַיִם עֵצִים *duo ligna*, שִׁבְעָה פָּרִים *ſeptem juvenci*, שְׁלֹשִׁים שָׁנָה *triginta anni*, שְׁנֵי בָנִים *duo filij. De qvo fuſius alibi.*

3. Pro Adjectivo nonnunqvam periphraſticè, nec minùs eleganter venit Subſtantivum aliud, præcedente hoc præpoſitione מ ל ב ſive מִן. Ut: מַיִם בַּיַּמִּים *aqvæ* in maribus, *h. e. marinæ, Geneſ. 1, 22.* מִזְמוֹר לְתוֹדָה *Pſalmus* ad gratiarum actionum, *h. e.* εὐχαριςικός. *Pſal. 100, 1.* אַרְיֵה מִיַּעַר *leo* de ſylva, *i. e. ſylveſtris, Jer. 5, 6.*

4. Non invenuſtè etiam loco Adjectivi hîc adhibetur particula ſeparata ſ. Adverbium. Ut: דַּם חִנָּם *ſangvis* immeritò, *i. e. innocens, 1. Sam. 25, 31.* מִפַּחַד פִּתְאֹם *à pavore* ſubitò, *i. e. ſubitaneo, Prov. 3, 25.*

NB. 5. Ex elegantiis, proprietate & uſu lingvæ eſt, qvando haud raro hîc, nec non alibi ſæpisſimè, commu-

committitur Enallage generis numeri,vel ſimilis; aut Pleonaſmus ſive Ellipſis eſt nominis (Vocis) alterutrius (alicujus.) Cujus anomaliæ ratio & uſus multiplex eſt. *De qva re fuſius alibi.*

REGULA III.

Subſtantivum regit Subſtantivum rei diverſæ in Genitivo caſu. *II. Syntaxis Rectionis: 1. Subſtātivi & Subſtantivi*

Freqventer יבאו סמוך על סמיך *Mich. fol 50. col. 3.* hoc eſt: Rectio Subſtantivorum per plures voces ſeriatim continuatur: ut: אֵלֶּה יְמֵי שְׁנֵי חַיֵּי אַבְרָהָם *illi ſunt dies annorum vita Abrahami, Geneſ. 25, 7.* Ubi:

Et qvidem I. Prioris Nominis Literæ & Puncta ut plurimum mutantur vel abjiciuntur. *1. Variatio nom. prior. ratione: (1) Literarum.*

II. Afformativa Generis ה tranſit in ת *ת aff gener.*
Ut: דָּגָה *piſcis,* דְּגַת הַיָּם *piſcis maris.*
זְעָקָה *clamor,* זַעֲקַת סְדֹם *clamor Sedom.*

III. ים Nota multitudinis abjicitur, & Jod qvieſcit præcedente Tſere ◌ֵ. Ut: *ם multitud.*
מַיִם *aqua,* מֵי הַמַּבּוּל & מֵימֵי *Gen. 7, 7. & Exod. 7, 19.*

Annotatio.

Nomen שְׁנַיִם & שְׁתַּיִם in compoſitione cum nomine עָשָׂר & עֶשְׂרֵה *decem* aliqvando retinent ם, præce-

præcedente Jod in tſere qvieſcente. Ut: שְׁנֵים עָשָׂר *duodecim, Geneſ. 17, 20.* שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה *cap. 5, 8.*

(2.) *Punctorum: Kamets.* IV. Kamets penultimæ ſyllabæ in utroqve genere & numero mutatur in Scheva: Ultimæ ſyllabæ, ſeqvente literâ mobili, in Pathach. Ut:

חָאָרֶץ	זְהַב	*aurum,*	זָהָב
יְהוָה	יְרֵא	*timens,*	יָרֵא
הַמַּיִם	פְּנֵי	*facies,*	פָּנִים
עוֹלָם	גִּבְעוֹת	*colles,*	גְּבָעוֹת

Annotationes.

1. Kamets penultimæ ſyllabæ in certis vocibus manet immutatum: Ut:

Exitus,	מוֹצָאִים	*Inqviſitio,*	בַּקָּרָה
Poſſeſſiones,	מוֹרָשִׁים	*Domus,*	בָּתִּים
Plantationes,	מַטָּעִים	*Capellæ,*	גְּדָיִים
Tegumentum,	מָסָךְ	*Caniſtra,*	דּוּדָאִים
Spelunca,	מְעָרָה	*Meditatio,*	הָגוּת
Propugnacula,	מְצָדוֹת	*Agnitio,*	הַכָּרָה
Convocationes,	מִקְרָאִים	*Prægnantes,*	הָרוֹת
Expoſitio,	פָּרָשָׁה	*Peccatores,*	חַטָּאִים
Inqvilini,	תּוֹשָׁבִים	*Peccata,*	חֲטָאִים
Aqvæductus,	תְּעָלָה	*Fabri,*	חָרָשִׁים
V. Mich. f. 59, 2. & 53, 4. & 55, 4.		*Maxillæ,*	לְחָיַיִם

2. Kamets ultimæ ſyllabæ in his vocibus immutatum manet: כְּתָב *ſcriptura, 2. Paralip. 35, 4.* מִבְטָח *fiducia, Pſal. 65, 6.* מַתָּן *donum, Prov. 18, 6.* שְׁאָר *reſiduum,*

dium, Eſa.10,9. יָם *mare, Geneſ.14,3.* Qvod poſterius tamen cum nomine סוּף conſtructum aſſumit pathach. *V. Michl. fol.57. col.4.*

3. Nomina hæc: אָב *pater*, אָח *frater*, חָם *ſocer*, mutant Kamets in Chateph-pathach (differentiæ cauſsâ) & in fine aſſumunt Jod qvieſcens in Chirek. Ut: הוּא אֲבִי כָּל־בְּנֵי עֵבֶר אֲחִי יֶפֶת הַגָּדוֹל, *ipſe pater filiorum omnium Eber, frater Jephthe majoris, Geneſ. 10, 21.* Sed אֲב in regimine analogicè tamen reperitur אַב *Geneſ.17.v.4.& 5.*

V. Tſere penultimæ ſyllabæ in certis qvibusdam nominibus mutatur in Scheva: Ultimæ Syllabæ (maximè præcedente Kamets) in Pathach. Ut: *Tſere.*

Penultimæ Syllabæ: בְּהֵמָה *beſtia*, חֵמָא *ira*, חֲשֵׁכָה *caligo.* לֵבָב *cor.* לְבֵנָה *later.* מֵאָה *centum.* מַצֵּבָה *ſtatua.* נְבֵלָה *cadaver*, עֵדָה *cœtus.* עֵצָה *conſilium.* פֵּאָה *angulus.* שֵׁנָה *ſomnus.* שֵׂעָר *pilus.* תּוֹעֵבָה *abominatio.*

Sic in plurali numero. Ut: זְקֵנִים *ſeniores*, זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל Sic שֵׁמוֹת *nomina.* שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל *Geneſ. 25, 13.*

Ultimæ ſyllabæ: זָקֵן *ſenex.* חָדֵל *ceſſatio.* חָסֵר *deficiens.* חָצֵר *atrium.* יָתֵד *paxillus.* כָּבֵד *gravis.* עָרֵל *incircumciſus.* קָצֵר *brevis.* שָׂבֵעַ *ſatur.* שָׁכֵן *habitator.* שָׁפֵל *humilis.* מַרְבֵּץ *cubile.* מִזְבֵּחַ *altare.* מִסְפֵּד *planctus.* מַהֲלֵךְ *iter.* מַעֲשֵׂר *decima.* קֵן *nidus.*

Segol.

VI. Segol ultimæ ſyllabæ ante ה mutatur in Tſere. Ut: מִקְוֶה *congregatio*, מִקְוֵה הַמַּיִם *Geneſ.* 1, 10.

Annotatio.

Rariùs Segol ante ה manet. *Mich. fol. 61, col. 2.* רֵעֶה הַמֶּלֶךְ *amicus regis*, 1. *Reg.* 4, 5.

Chirek parvum.

VII. Chirek parvum in formâ בַּיִת abjicitur, & Jod qvieſcit in Tſere. Ut: בֵּית יְהוָה *domus Dei.*

2. Rectionis Modg obſer. (1) circa ה emphat. & affixor. uſum.

VIII. Priori Nomini nec Articulus ſive ה emphaticum, nec Affixum apponitur: qvod ſi ergò alterutrum appoſitum habet, tunc idem nomen in formâ conſtructâ, ſed ſine articulo vel affixo uſitatiſſimè iteratur. Ut:

הַקֹּל קוֹל יַעֲקֹב וְהַיָּדַיִם יְדֵי עֵשָׂו *hæc vox*, vox *Jacobi*, & *hæ manus*, manus *Eſavi*, *Geneſ.* 27, 22.

וְהַמִּכְתָּב מִכְתַּב אֱלֹהִים הוּא *& hæc ſcriptura*, ſcriptura *Dei erat*, *Exod.* 32, 16.

וְהִנֵּה הַמָּקוֹם מְקוֹם מִקְנֶה *Et ecce hic locus*, locus *pecoris*, *Num.* 32, 1.

עַד הַנָּהָר נְהַר פְּרָת *ad flumen*, flumen *Perat*, *Deut.* 11, 24.

עַל הַזָּקָן זְקַן אַהֲרֹן *ſuper barbam*, barbam *Aaron*, *Pſal.* 133. 2. *Vide &* 1. *Reg.* 8, 27. *Ezech. cap.* 47, 3, 4. *Zach.* 6, 1.

וַיַּפְשִׁיטוּ אֶת יוֹסֵף אֶת כֻּתָּנְתּוֹ אֶת כְּתֹנֶת הַפַּסִּים *& exſpoliaverunt Joſeph tunicâ ſua*, tunicâ *fruſtorum*, *Geneſ. 37, 23.*

אֶת גְּבִיעִי גְּבִיעַ הַכֶּסֶף *ſcyphum meum*, ſcyphum *argenteum*, *cap. 44, 2.*

וְהִנֵּה עַרְשׂוֹ עֶרֶשׂ בַּרְזֶל *& ecce lectus ejus*, lectus *ferreus*, *Deut. 3, 11.*

רְשָׁפֶיהָ רִשְׁפֵּי אֵשׁ *prunæ ejus*, prunæ *ignis*, *Cant. 8, 9.*

IX. Poſteriori Subſtantivo eleganter nonnunqvam præfigitur particula inſeparabilis בלם, vel ſeparabilis עַל אֶל אֶת אַחַר *Mub. fol. 4. col. 4.*

(2) Circa particularũ interpoſitionem.

1. ב, ut: הָרֵי בַגִּלְבֹּעַ *montes Gilboæ*, 2. *Sam. 1, 21.* יֹשְׁבֵי בְאֶרֶץ *habitatores terræ*, *Eſa. 9, 1.* כְּשִׂמְחַת בַּקָּצִיר *ſecundum lætitiam meſſis*, *verſ. 3.* מַשְׁלִיכֵי בַיְאוֹר *projicientes in rivum*, q. d. *projectores rivi*, *cap. 19, 8.*

2. ל ut: מִזְמוֹר לְדָוִד *Pſalmus Davidis Pſal. 3, 1.* שִׁיר לַמַּעֲלוֹת *canticum graduum*, *Pſal. 121, 1.* קִנְצֵי לְמִלִּין *fines ſermonum*, *Job. 18, 2.* מְשַׁחֲרֵי לַטָּרֶף *maneqverentes prædam* q. *diluculatores prædæ*, *Job. 24, 5.*

3. מ ut: לִנְבִיאֵי מִלִּבָּם *prophetis ex corde ſuo*, ſive *cordis*, *Ezech. 13, 2.*

הַאֱלֹהֵי מִקָּרֹב אָנִי *an Deus ex propinqvo ſum*, ſ. *propinqvitatis*, *Jer. 23, 23.*

גְּמוּלֵי מֵחָלָב עַתִּיקֵי מִשָּׁדָיִם *depulſi à lacte (lactis) avulſi ab uberibus (uberum) Eſa. 28, 9.*

4. על ut: הֹלְכֵי עַל דֶּרֶךְ *ambulantes per viam*, h. e. *ambula-*

ambulatores viæ, Jud. 5, 10. יֹשְׁבֵי עַל־ טַבּוּר הָאָרֶץ *habitantes in editiore loco terræ*, i. e. *habitatores editioris loci terræ, Ezech. 38, 12.*

5. אֶל ut: יוֹרְדֵי אֶל־אַבְנֵי בוֹר *Eſa. 14, 19.*

6. אֵת ut: מְשׂוֹשׂ אֶת־רְצִין *cap. 8, 6. Mich. 3, 8.*

3. Uſus. (1) in deſcript. Adjectivorum.

X. Duorum Subſtantivorum prius vel poſterius ſæpè Adjectivi circumſcriptio eſt, abſtracto ſcil. pro concreto poſito. Ut:

Prius: אַשְׁרֵי הָאִישׁ *Beatitudines Viri, Pſal. 1, 1.* id eſt, Vir beatus ſ. beatitudinum. טֻמְאַת אָדָם *immunditia hominis, Levit. 7, 21.* id eſt, homo immundus, ſ. immunditiei. פְּסִילֵי אֱלֹהִים *ſculptilia Deorum, Deut. 12, 3.* hoc eſt, Dij ſculptiles ſ. ſculptilium.

Poſterius: אִישׁ דָּמִים וּמִרְמָה *Vir ſangvinum & fraudis,* id eſt, ſangvinolentus & fraudulentus, *Pſal. 5, 7.* אִישׁ לָשׁוֹן *Vir lingvæ*, id eſt, lingvax, maledicus. *Pſal. 140, 12.* לֶחֶם שְׂעֹרִים *panis hordeorum*, i. e. hordeaceus, *Jud. 7, 13.*

(2) in deſcript. Gradus Superlativi.

XI. Subſtantivum ſeipſum, vel aliud ejusdem notionis (Synonymum) regens, auxeſin & ſuperlativam locutionem denotat, ut: עֶבֶד עֲבָדִים *ſervus ſervorum*, hoc eſt, viliſſimus, *Geneſ. 9, 25.*

מֶלֶךְ מְלָכִים *rex regum*, id eſt, ſummus & potentiſſimus, *Ezech. 26, 7.*

רָעַת רָעַתְכֶם *malitia malitiæ veſtræ*, hoc eſt, ſumma & peſſima, *Hoſ. 10, 15.*

לַהֶבֶת שַׁלְהֶבֶת *flamma flammæ, h. e.* vehementiſſima, *Ezech. cap. 20, 47. Vide Kimchi.*

אִשׁוֹן חֹשֶׁךְ *obſcuritas tenebrarum, i. e.* denſiſſima, *Proverb. 20, 26.*

הַבְלֵי שָׁוְא *vanitates vanitatis, h. e.* vaniſſimæ, *Pſal. 31, 7.*

מִטִּיט הַיָּוֵן *de cœno luti, i. e.* profundiſſimo, *Pſal. 40, 3.*

חֲרוֹן אַף *excandeſcentia iræ*, hoc eſt, maxima, *Zeph. 2, 2.*

Aliqvando v. duo ſynonyma ſe invicem regunt ſolius elegantiæ cauſsâ, *Sixt. ab Amama*, ut; אַדְמַת עָפָר *terra pulveris, Dan. 12, 2.* דֶּרֶךְ נְתִיבָה *via ſemitæ, Proverb. 12. ult.* מְגִלַּת סֵפֶר *volumen libri, Pſal. 48, 1.*

Annotationes.

1. Probè etiam hoc loco obſervetur qvorundam Nominum forma conſtructa peculiaris:

Conſtructa.		Etymologica.
אִין	*iniqvitas*	אָוֶן
אַיֶּלֶת	*cerva*	אַיָּלָה
אֲרִי	*leo*	אַרְיֵה
אֵשֶׁת	*uxor*	אִשָּׁה
אַשְׁמֹרֶת	*vigilia*	אַשְׁמוּרָה
בִּן & בֶּן	*filius*	בֵּן
גְּבֶרֶת	*auguſta*	גְּבִירָה
גְּזֶרֶת	*maceria*	גְּזֵרָה
דְּבֶלֶת	*palatha*	דְּבֵלָה
דֵּי	*ſufficientia*	דַּי
חֵי	*vita*	חַי
יֶרַח	*luna*	יָרֵחַ

יֶרֶךְ	*femur*	יָרֵךְ
כֶּתֶף	*humerus*	כָּתֵף
לַהֶבֶת	*flamma*	לֶהָבָה
מוֹת	*mors*	מָוֶת
מַחֲשֶׁבֶת	*cogitatio*	מַחֲשָׁבָה
מְלֶאכֶת	*opus*	מְלָאכָה
מַמְלֶכֶת	*regnum*	מַמְלָכָה
מֶמְשֶׁלֶת	*dominium*	מֶמְשָׁלָה
מַפֶּלֶת	*cadaver*	מַפָּלָה
מַצֶּבֶת	*ſtatua*	מַצָּבָה
מִשְׁעֶנֶת	*baculus*	מִשְׁעָנָה
מִשְׁפַּחַת	*familia*	מִשְׁפָּחָה
עֲטֶרֶת	*corona*	עֲטָרָה
עֲצֶרֶת	*interdictio*	עֲצָרָה
עֲקֶרֶת	*ſterilis*	עֲקָרָה
פִּי	*os, oris*	פֶּה
צֶלַע	*latus*	צֵלָע
קְטֹרֶת	*ſuffitus*	קְטֹרָה
תּוֹךְ	*medium*	תָּוֶךְ
תּוֹכַחַת	*increpatio*	תּוֹכֵחָה
תִּפְאֶרֶת	*ornamentum*	תִּפְאָרָה
	Sic:	
שְׁלֹשֶׁת	*tres*	שְׁלֹשָׁה
אַרְבַּעַת	*qvatuor*	אַרְבָּעָה
חֲמֵשֶׁת	*qvinqve*	חֲמִשָּׁה
שֵׁשֶׁת	*ſex*	שִׁשָּׁה
שְׁבַע	*ſeptem*	שֶׁבַע
עֲשֶׂרֶת	*decem*	עֲשָׂרָה

2. In certis Vocibus occurrit nonnunqvam hic ו vel י paragogicum. Ut: חַיְתוֹ אֶרֶץ *beſtia terræ, Geneſ. 1, 24.*

גְנֻבְתִי

גְּנֻבְתִי יוֹם וּגְנֻבְתִי לָיְלָה *furto ſublatum diei, & furto ſublatum noctis*, *cap.* 31, 39.

בְּנִי אֲתֹנוֹ *filium aſinæ*, *cap.* 49, 11.

בְּנוֹ בְעוֹר *filius Beor*, *Num.* 24, 3. *V. Raſche hic.*

עַל דִּבְרָתִי מַלְכִּי־צֶדֶק *ſecundùm ductum vel ordinem Melchiſedek*, *Pſal.* 100, 4. *V. AbenEſra h. l.*

לְמַעְיְנוֹ מָיִם *in fontem aqvarum*, *Pſal.* 114, 8.

מְלֵאֲתִי מִשְׁפָּט *plena judicij*, *Eſa.* 1, 21.

3. Prius Subſtantivum pleonaſticè ſæpè, ſed eleganter, repetitur: qvando nimirum Vox altera ab eodem dependet. Ut:

אֲבִי מִלְכָּה וַאֲבִי יִסְכָּה *patris Milcha*, & patris *Jiſcha*, *Geneſ.* 11, 29.

אֲחִי אֶשְׁכֹּל וַאֲחִי עָנֵר *fratris Eſchol*, & fratris *Aner*, *cap.* 14, 13.

כְּלֵי כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב *vaſa argenti*, & vaſa *auri*, *cap.* 24, 53.

בְּעֵינֵי חֲמוֹר וּבְעֵינֵי שְׁכֶם *in oculis Chamor*, & oculis *Schechem*, *cap.* 34, 18.

רְאֵה אֶת־שְׁלוֹם אַחֶיךָ וְאֶת שְׁלוֹם הַצֹּאן *vide pacem fratrum tuorum*, & pacem *gregis*, *cap.* 37, 14.

יֶתֶר שְׂאֵת וְיֶתֶר עָז *excellentia dignitatis*, & excellentia *roboris*, *cap.* 49, 3.

4. Aliqvando regimen ſ. regens repetendum: *ſive* מלה תשמש בעבור אחרת *AbenEſra ad Pſal.* 45, 7. Ut: לְהָשִׁיב אֲמָרִים אֱמֶת *ad reſpondendum verba*, (אִמְרֵי Verba) *veritatis*, *Prov.* 22, 21.

אָנֹכִי הָאֵל בֵּית־אֵל *ego Deus*, (Deus) *Bethel*, *Geneſ.* 31, 13. *V. Raſche.*

הַנְּחָלִים

הַנְּחָלִים אַרְנוֹן *flumina* (flumina) *Arnonis*, *Num. 21, 14.*

כִּסְאֲךָ אֱלֹהִים עוֹלָם *ſolium tuum*, *ô Deus*, (ſolium) *ſeculi, Pſal. 45, 7.*

הָאֹהֱלָה שָׂרָה *in tentorium* (tentorium) *Saræ*, *Gen. 24, 67. AbenEſra, Deut. 29, 10.* Confer omninò etiam *annotat. ſeq. 5.*

Qvin imò aliqvando aut prioris aut poſterioris nominis ellipſis eſt omnimodè. *V. omninò Cl. Buxt. Theſ. lib. 2. cap. 4.*

5. Nomen abſolutum freqventer ponitur loco conſtructi. Ut: חֵמָה אַפִּי *excandeſcentia iræ ſuæ*, *Eſa, 42, 25.* מַיִם לַחַץ *aqva oppreſſionis*, *1. Reg. 22, 27. V. Mich. fol. 50. col. 1.* Confer & ſuprà *annot. præced.* 4.

Rariùs forma conſtructa pro etymologicâ uſurpatur. *Mich. fol. 63. c. 3.* Aliud tamen placet alijs. V. illos.

6. Deniqve reperitur etiam Conſtructio Subſtantivi cum Verbo Infinito, vel adverbio; *ſive:* loco poſterioris Subſtantivi poſitum Verbum Infinitum nominaſcens, vel adverbium. Ut: בְּיוֹם עֲשׂוֹת *in die* facere, q. dicas *factionis*, *ſ. qvâ fecit*, *Geneſ. 2, 4.* בִּימֵי שְׁפֹט *in diebus* judicare, *i.e. judicij*, *Ruth. 1, 1.* דְּמֵי חִנָּם *ſangvines* immeritò, *i.e. innocentes ſ. innocenter & immeritò effuſus, 1. Reg. 2, 31. &c.*

7. Hypallage ſive Vocum regentis & recti inverſio fit nonnunq. etiam. *V. Glaſſ. Ph. S. lib. III. tr. 1. Can. 43. Idiotiſmi noſtri, Can. 85.*

REGULA

REGULA IV.

Adjectivum regit Subſtantivum, rei diverſæ in caſu obliqvo ferè qvocunqve. *1. Adjectivi & Subſtãtivi.*

Atqve huc pertinent locutiones hæ Latinorum, qvæcunqve formam, qvalitatem, magnitudinem, cauſam, inſtrumentum, modum, aut qvamcunqve aliam ſubjecti affectionem vel circumſtantiam in ſpecie ſignificant: v. gr. notitiam, deſiderium, curam, laudem, metum, ſimilitudinem, copiam, partem, aut his ſimilia vel contraria, &c.

Et fit Rectio hæc iisdem Variationis legibus, qvibus Subſtantivorum. Ut:

גְּדוֹל הָעֵצָה וְרַב הָעֲלִילִיָּה *magnus conſilio, & multus opere, Jer. 32, 19.*

קְטֹן בָּנָיו *minimus filiorum ejus, 2. Par. 21, 17.*

נְקִי כַפַּיִם וּבַר לֵבָב *innocens manibus, & purus animi, Pſalm. 24, 4.*

גְּדוֹלֵי הָעִיר *optimates urbis, 2. Reg. 10, 6.*

עָרִיצֵי גוֹיִם *ferociſſimi gentium, Ezech. 28, 7.*

מְלֵא יָמִים *plenus dierum, Jer. 6, 11.*

שְׂבַע יָמִים *ſatur dierum. 1. Paral. 29, 28.*

חוֹלַת אַהֲבָה *ægra amoris, Cant. 2, 5.*

חֲגוּרַת שַׂק *accincta ſacco, Joel. 1, 8.*

לְנִשְׁבְּרֵי לֵב וְאֶת־דַּכְּאֵי רוּחַ *contritis corde & attritos ſpiritu, Pſal. 34, 19.*

מְאִירַת עֵינָיִם *illuminans oculos, Pſal. 19, 9.*

מְשַׂמְּחֵי־לֵב *lætificantia animum. Ibid.*

בֶּן־שְׁמֹנַת יָמִים *filius octo dierum, Gen. 17, 12.*

CAPUT

CAPUT II.

De
Syntaxi Pronominum.

REGULA I.

Pronomina ſeparata, maximè Perſonalia, haud raro peculiari lingvæ elegantiâ veniunt loco Verbi Subſtantivi SUM; aut Ellipſin ejus inducunt. Ut:

I. Syntaxis Pronomin. Separatorum: 1. Perſonal.

כִּי עֵירֹם אָנֹכִי *quia nudus* eram, *Geneſ.* 3, 11.

כֻּלָּנוּ בְּנֵי אִישׁ אֶחָד נָחְנוּ כֵּנִים אֲנַחְנוּ *omnes nos filij viri unius* ſumus, *probi* ſumus, *cap.* 42, 11.

כִּי עָפָר אַתָּה *quia pulvis* es, *cap.* 3, 19.

כִּי עֵירֻמִּם הֵם *quod nudi* eſſent, *cap.* 3, 7.

כִּי טֹבֹת הֵנָּה *quod pulchræ* eſſent, *cap.* 6, 2.

מִי אֵלֶּה לָּךְ *qui* (ſunt) *iſti tibi?* *cap.* 33, 5.

מָה־אֱנוֹשׁ *quid* (eſt) *homo?* *Pſal.* 8, 5.

REGULA II.

Pronominis Demonſtrativi repetitio diſtributionem ſignificat. Ut:

2 Demonſtr.

וְקָרָא זֶה אֶל־זֶה *& clamabat hic ad hunc, Jeſ.* 6, 3. id eſt, alter ad alterum.

אֵלֶּה בָרֶכֶב וְאֵלֶּה בַסּוּסִים *Illi in curribus, & illi in equis*, i. e. hi & illi, *Pſal.* 20, 8.

REGULA III.

3. *Relativ.* Pronomina relativè poſita, tàm integra qvàm affixa, cum antecedente ſuo Subſtantivo conveniunt (regulariter) genere & numero, (*Conf. ſuprà Cap. I. Reg. II.*) Caſu verò non ſemper: ſed is reſpondet ferè Verbo ſeqventi aut præcedenti. Ut:

הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתָּה עִמָּדִי *mulier iſta*, qvam *dediſti mecum, Gen.* 3, 12.

וְאֵיבָה אָשִׁית בֵּינְךָ וּבֵין הָאִשָּׁה וּבֵין זַרְעֲךָ וּבֵין זַרְעָהּ הוּא יְשׁוּפְךָ רֹאשׁ *& inimicitiam ponam inter te, & inter mulierem, & inter ſemen tuum, & inter ſemen ejus :* ipſum *conteret tibi caput, cap.* 3, 15.

Annotatio.

Aliqvando relativum convenit genere & numero cum propiore Subſtantivo, cum deberet reſpondere remotiori antecedenti. Ut:

כִּי בָתֵּי עָרֵי הַלְוִיִּם הִוא אֲחֻזָּתָם *nam domus* (plur.) *civitatum Levitarum*, ipſa *eſt poſſeſſio ipſorum*, *Lev.* 25, 33. רְאֵה חַיִּים עִם אִשָּׁה כִּי הוּא חֶלְקְךָ בַּחַיִּים *fruere vità cum uxore*, *nam* הוּא חֵלֶק maſc. gen. *Ecclеſ.* 9, 9. Sic: אוֹר עֵינַי גַּם הֵם אֵין אִתִּי *lux oculorum*, ipſi *non ſunt apud me, Pſal.* 38, 11. *pro* ipſa.

REGULA

REGULA IV.

Pronomen relativum אֲשֶׁר nomini Subſtantivo poſtpoſitum, qvando in Caſu obliqvo efferri debet, tunc regulariter ferè eo in loco facit pleonaſticam locutionem, repetitione pronominis affixi ejusdem notionis; cui (ſicubi opus eſt) proponitur particula inſeparabilis, cum qvâ ipſum regi debebat: vel adverbii שָׁם cùm de loco ſermo ibidem eſt. Ut:

כָּל־הָעֵץ אֲשֶׁר־בּוֹ פְרִי *omnem arborem*, qvâ *in eâ fructus ejus*, *Geneſ. 1, 29.*

כַּמֹּץ אֲשֶׁר־תִּדְּפֶנּוּ רוּחַ *ſicut gluma*, qvam *diſpellit* eam *ventus*, *Pſal. 1, 4.*

אֵת כָּל־אֶרֶץ הַחֲוִילָה אֲשֶׁר שָׁם הַזָּהָב *totam regionem Chavilah*, qvâ illic *aurum*, *Geneſ. 2, 11.*

וַתֵּצֵא מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיְתָה־שָׁמָּה *& egreſſa eſt ex loco illo*, qvo *fuerat* illic, *Ruth. 1, 7.*

REGULA V.

Pronomina Interrogativa, qvando in conſtructione præcedunt, in Caſu recto ferè (excipe cùm habent 4. *Interrog.*

præfixum ל) qvando v. ſeqvuntur, in Caſu obliqvo ſignificant.

מִי אַתָּה בְּנִי Qvis (*es*) *tu fili mi? Gen.27,18.*

מִי אַתְּ בִּתִּי Qvæ (*es*) *tu filia mea? Ruth.3,16.*

מִי דָוִד וּמִי בֶן־יִשַׁי qvis *David,& qvis filius Jiſchai? 1. Sam. 25,10.*

מָה־אֱנוֹשׁ qvid (*eſt*) *homo? Pſal.8,5.*

לְמִי אַתָּה וּלְמִי אֵלֶּה לְפָנֶיךָ cujus *es, &* cujus *ſunt iſta ante te? Gen.32,17.*

לְמִי הַנַּעֲרָה הַזֹּאת cujus *eſt puella hæc? Ruth. 2,5.*

בַּת־מִי אַתְּ *filia* cujus *es tu? Gen. 24, 23.*

בֶּן־מִי אַתָּה הַנַּעַר *filius* cujus *es tu, mi puer? 1. Sam. 17, 58.*

אֶת־שׁוֹר מִי לָקַחְתִּי וַחֲמוֹר מִי לָקַחְתִּי *bovem* cujus *accepi, & aſinum* cujus *accepi? 1. Sam. 12, 3.*

Regula VI.

II. Syntaxis Affixorum. Affixa Nominibus, Verbis atqve Particulis ſubjunguntur certâ lege & certis ſub conditionibus: ſicuti mox ex ſeqq. Sectionibus & earundem Membris id patebit.

I. De

I. De Affixorum ſubjunctione in genere.

I. Non omnia Affixa omnibus promiſcuè Dictionibus & Partibus Orationis, neqve iisdem ſub qvibuscunqve vocum formis ſ. formationibus: v. gr. numero, perſonis, temporibus &c. conveniunt. Sed certa affixa Nominibus tantùm, certa Verbis, certa utrisqve: alia ſingulari numero tantùm, alia plurali, alia utriqve: alia (in Verbis) primæ, ſecundæ vel tertiæ perſonis: alia deniq; huic vel illi tempori conveniunt. *De qvibus fuſius in ſubſeqventibus agendum.* V. gr: *1. Affixorum ſubjũgẽdor. Diverſitas.*

Sic Affixum Jod primæ perſonæ Nominibus agglutinatur; נִי Verbis.

Vox habens tertiam radicalem ה uſitatisſimè aſſumit הוּ, rarisſimè וֹ: (הָ, vix ה) qvod הוּ in Nominibus ſibi præmittit Tſere: (ֵה) De Verbis V. infrà paulò *Sect. III. Memb. III.* Ut: שָׂדֶה *ager*, שָׂדֵהוּ *agri ſui*

ſui, Geneſ. 23, 9. מִקְנֶה *poſſeßio,* מִקְנֵהוּ *cap. 31, 18.* צִוָּה *præcepit,* צִוָּהוּ *cap. 7, 5.* מִקְרֶה *accidens ejus, Ruth. 2, 3.*

Annotatio.

Sic alia nonnulla Nomina (non finita ה) aſſumunt הוּ, affixum verbale aliàs. Ut; מִין *ſpecies,* לְמִינֵהוּ *ſecundùm ſpeciem ſuam, Gen. 1, 12.* עֵינֵיהוּ *oculi ejus, Job. 24, 23.* אַשְׁרֵהוּ *beatitudines ejus, Prov. 29, 18.* גִּבּוֹרֵהוּ *fortes ejus, Nah. 2, 4.*

2. Affixionis ratio ſ. modus circa Genus & Numerum obſervādus.

II. Affixa Nominibus ſive Verbis in fine appoſita, cum antecedente Subſtantivo, aut cum re vel perſonâ, de qvibus ſermo eſt, in eodem genere & numero convenire debent: non autem cum iis vocibus qvibus affiguntur. Hinc Nomen vel Verbum generis maſculini vel numeri ſingularis habere poteſt poſt ſe affixum generis fœminini vel numeri pluralis: & viciſſim. Ut: יַעֲזָב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ *relinqvet vir patrem ſuum & matrem ſuam, & adhærebit uxori ſuæ, Geneſ. 2, 24.*

3. Litera ה ſervil.

III. Litera ה ſervilis qvæcunqve mutatur in ת. Ut: צְדָקָה *juſtitia,* צִדְקָתִי *juſtitia mea,* גְּנֻבָתַם *furata eſſet eos, Geneſ. 31, 32.* קָרְבָה *accedere,* בְּקָרְבָתָם *in accedere eos, Lev. 16, 1*

Anno-

Annotatio.

Litera ה repræſentans ה afformativum generis in certis qvibusdam nominibus abjicitur. *Michl. fol.55, col.3.& 60.col.4.* Ut: נִצָּה *flos ejus Gen.*40,10. pro נִצָּהּ פִּשְׁתִּי *linum meum, Hoſ.2.v.9.* pro פִּשְׁתָּתִי

IV. Affixa, qvando Vox in Conſonantem terminatur, certam ante ſe reqvirunt Vocalem. De qvo ſpeciatim infra paulò *Sect.II. Memb.IV.* & *Sect.III. Membr.III.* *4. Vocalis prævia.*

Vox verò in Vocalem, (Jod vel ו ſervile) deſinens, nudum aſſumit affixum, absqve prævia aliâ Vocali. Ut: צִוִּיתִיךָ *præcepi tibi, Geneſ.*3,11. אִשְּׁרוּנִי *beatam me prædicabunt, Gen.*30,13. אָבִיךָ *pater tuus.*

V. Probè etiam obſervetur Accentûs ſedes, qvam ſibi Vox affixum poſt ſe regens & accentum gerens, reqvirit. *V.& conf. Sect ſeq. Membr. IV.* *5. Accentûs Sedes.*

II. De Affixorum ſubjunctione cum Nominibus.

I. Nomina appellativa qvæcunqve: propria verò & gentilia affixa nunqvam aſſumunt. *1. Qualitas Nominum.*

2. Affixionis Ratio ſ. modus.

ם *multitudinis.*

II. ם nota multitudinis abjicitur, manente Jod nude, abſqve ullo puncto competente ſibi aliàs prævio.

Affixum verò Jod & iſtam multitudinis notam (Jod) ſemper extrudit. Ut: דְּבָרַי *Verba mea.*

Annotationes.

1. Haud raró Jod, nota multitudinis, & ipſa deficit etiam alibi. *Exempla V. Lib. I. Cap. VIII. Reg. gen. III.*

2. Chaldæi literam Jod ante affixum הי mutant in ו, ut: לְעַבְדוֹהִי *ſervis ſuis, Dan. 2,7.* Sic Ebræi ante idem affix: Chaldaicum; תַּגְמוּלוֹהִי *beneficia ejus, Pſ. 116,12.*

וֹת *term. plur. fœm.*

III. Fœmininum plurale in וֹת ante affixa, (præter Jod, ם & ן) aſſumit Jod. Ut: מִצַּלְעֹתָיו *de coſtis ejus, Gen. 2, 21.* בְּדוֹרוֹתָיו *in generationib ſuis.*

Annotatio.

Raró & hoc Jod omittitur. Ut: צִדְקֹתָו *Ezech. 18, 24.*

Schema aff. Nom.

IV. Schema Affix. Nominum hoc eſt:

Plural.		Sing.			
Verba דְּבָרִים		*Verbum* דָּבָר			
				Gen.	*Perſ.*
דְּבָרֵינוּ	דְּבָרַי	דְּבָרֵנוּ	דְּבָרִי	C.	1.
דִּבְרֵיכֶם	דְּבָרֶיךָ	דְּבַרְכֶם	דְּבָרְךָ	M.	2.
דִּבְרֵיכֶן	דְּבָרַיִךְ	דְּבַרְכֶן	דְּבָרֵךְ	F.	
דִּבְרֵיהֶם	דְּבָרָיו	דְּבָרָם	דְּבָרוֹ	M.	3.
דִּבְרֵיהֶן	דְּבָרֶיהָ	דְּבָרָן	דְּבָרָהּ	F.	

Anno-

Annotationes.

1. Raro affixa הם & הן nominibus ſingularibus (iisdemq́; potiſſimum imperfectis) agglutinantur. Ut: למינהם *in ſpecie ſua*, *Geneſ.* 1, 21. חלבהן *adipem eorum*, *Levit.* 8, 16. מקנהם *pecus eorum*, *Gen.* 34, 23. פריהן *fructum eorum*, *Jer.* 29, 28.

2. Affixa ם & ן pluralibus non aſſiguntur, niſi fœmininis in plurali. Ut: למשפחתם ללשנתם בארצתם *ad familias ſuas, ad linguas ſuas, in terris ſuis*, *Gen.* 10, 20.

3. Affixum מו & ſingularibus & pluralibus apponitur. Ut: פימו *ore ſuo*, *Pſal.* 17, 10. פרימו *fructum eorum*, *Pſalm.* 21, 11. צרימו *hoſtes eorum*, *Deuter.* 32, 27. אלהימו *dii eorum*, *v.* 37. Dual. כפימו *manibus ſuis*, *Job* 27, 23.

4. In hiſce Nominibus occurrit affixum ſecundæ perſonæ Syriacum: עונכי *iniquitatem tuam*, *Pſ.* 103, 3. המעטרכי *coronas te*, *ibid.* חייכי *vitam tuam*, *v.* 4. נעוריכי *juventus tua*, *v.* 5. למנוחיכי *in requiem tuam*, *Pſal.* 116, 7. בתוככי *in medio tui*, *v.* 19. רעתכי *malum tuum*, *Jerem.* 11, 15. שכניכי *vicinis tuis*, 2. *Reg.* 4, 3. נשיכי *debitum tuum*, *v.* 7. *V.* *Mich. fol.* 9. *col.* 4. & *fol.* 50. *c.* 2.

Sic Affixum tertiæ perſonæ Chaldaicum: תגמולוהי *retributiones ejus*, *Pſal.* 116, 12 *V.* *ſupra Memb.* II. *annot.* 2. *Mich. fol.* 42. *col.* 4.

5. Quædam affixa etiam aſſumunt ה paragogicum. Ut: כלנה *omnia hæc*, *Geneſ.* 42, 36 pro כלן Sic אליהמה *ſuperliminaria eorum*, *Ezech.* 40, 16. pro אליהם

6. Tria hæc nomina: אָב *pater*, אָח *frater*, חָם *ſocer*, in numero ſingulari ante affixa (excipe Jod affix. primæ perſonæ) aſſumunt Jod, præcedente Chirck. Ut: אָבִיךָ *pater tuus.* אָבִי *pater meus.*

Eadem nomina reſpuunt affixa ה ם & ן & illorum loco ſemper aſſumunt ־ָה הֶם & ־ֶן. Hæc imitatur ferè פִּי *os, oris*, ut: פִּיהָ פִּיהֶם

7. Notetur & hic qvorundam nominum forma affixionis peculiaris: qvippe qvæ affixa non aſſumunt ſub formâ etymologicâ, ſed ſyntacticâ: contrà morem alias uſitatum: *Conf. ſuprà Cap. I. Reg. III. Memb. VIII.*

	Syntactica.		Etymologica.
[Huc refer:	און	*iniqvitas*	אָוֶן
אַשְׁרֵי *beati-*	ארְבַּעַת	*qvatuor*	אַרְבָּעָה
tudines,	אֵשֶׁת	*uxor*	אִשָּׁה
Pſal. 1, 1. alibi,	בְּהֶמַת	*beſtia*	בְּהֵמָה
ab inus. אָשֶׁר]	מות	*mors*	מָוֶת
	סוּסַת	*eqva*	סוּסָה
	מְלֶאכֶת	*opus*	מְלָאכָה
	מִלְחֶמֶת	*bellum*	מִלְחָמָה
	מַמְלֶכֶת	*regnum*	מַמְלָכָה
	מֶמְשֶׁלֶת	*dominium*	מֶמְשָׁלָה
	מַצֶּבֶת	*ſtatua*	מַצֵּבָה
	מִשְׁפַּחַת	*familia*	מִשְׁפָּחָה
	פִּי	*os, oris*	פֶּה
	שֵׂיה	*pecus*	שֶׂה
	שְׁלשֶׁת	*tres*	שְׁלשָׁה
	תּוֹךְ	*medium*	תָּוֶךְ

Nota:

Nota: Nomen. פִּי *os, oris*, ante affixum Jod ſingulare, Jod radicale ſuum abjicit. *Mich. fol.* 36. Ut: פִּי *os meum*, *Gen.* 45, 12. pro פִּיִי Et Vau affixum tertiæ perſonæ ſing. movet: פִּיו

8. Forma Nominis inuſitata nonnunqvam aſſumit affixa. Ut: שְׁאֵלָתִי *petitio mea, Job.* 6,8. à formâ inuſitatâ שְׁאֵלָה pro שְׁאֵלָה *petitio.* גֶּלֲלוֹ *ſtercus ipſius, Job.* 20,7 à formâ inuſitatâ גֵּלֶל pro גָּלָל *ſtercus.* דַּלְתֶךָ *janua tua Eſa* 26 20. à דַּלְת pro דֶּלֶת *janua* &c.

III. *De Affixorum ſubjunctione cum Verbis.*

I. Verba Activa propriè tantùm aſſumunt affixa. *Verbi Qualitas.*

Annotatio.

Sed & Neutra, Intranſitiva & Infinitum paſſivum Niphal haud rarò eadem admittunt. Sicut infrà declarabitur ſuis in locis.

II. Perſona prima reſpuit affixum primæ perſonæ: ſecunda ſecundæ. Tertia verò perſona ſimilia affixa aſſumit. *Perſona.*

Sic Perſona deſinens in { ו ‍, י } recipit { הוּ , הָ } non { ו , ה }

III. Affixa & hîc certam ante ſe requirunt Vocalem. Et quidem: *Schema aff. Verb.*

Singularia.

נִי in Præterito. נִי in reliqq. temporibus.
דִי in Præterito. דִי in reliqq. temporibus.
הָ in Futuro utroq;.

Pluralia.

נוּ in Præterito. נוּ in reliqq. temporibus.
ם in Præt. & Inf. ם in Futuro utroq;.
ן in Præt. & Inf. ן in Futuro utroq;.

Reliqva affixa Verbis appoſita Vocalem ante ſe exigunt ad normam nominum ſingularium. Ut:
ךָ ךְ וֹ הּ כֶם כֶן

De Præterito, præſertim Kal, in ſpecie.

פְּקָדָהּ פְּקָדוֹ

De Præterito. IV. In Verbis perfectis puncta duo priora transponuntur. Et loco Kamets in his verbis, qvæ ſub ſecundâ radicali habent Tſere, illud aſſumitur. Conf. & mox *annot. ſeq. 1.* Ut: גְּנָבְתָם *furata eſſet eos, Geneſ. 31, 32.* גְּמָלוּךָ *retribuerunt tibi, c. 50, 17.* אֲהֵבַתְהוּ *dilexit eum, 1. Sam. 18, 28.* שְׂנֵאוּנִי *oderunt me, Pſ. 25, 19.*

פְּקַדְתָּ פְּקַדְתִּי פְּקַדְנוּ

Kamets ſub primâ radicali mutatur in Scheva: & Vocalis affixi perpetuò extrudit Kamets literæ ת afformativæ. Ut: וַעֲבַדְתַּנִי *& ſervies mihi, Gen. 29, 15.* בֵּרַכְנוּכֶם *benediximus vobis, Pſal. 118, 27.*

פקדת

פְּקַדְתְּ

Aſſumit Jod in Chirek qvieſcens: tanqvam alteram notam fœminini generis ſecundæ Perſonæ ; juxta *Cl. Buxtorf. Theſaur. lib. 2. Cap. 17.* Ut: נְתַתִּיהוּ *poſuiſti eum, Ezech. 16, 19.*

פְּקַדְתֶּם פְּקַדְתֶּן

Mem & Nun abjicitur, & loco Segol ſub literâ ת aſſumitur ו, tanqvam alia nota pluralis numeri, vel alternans Kibbuts. Ut: הֶעֱלִיתֻנוּ *aſcendere feciſtis nos, Num. 20, 5.* Vide & *Zach. 7, 5.*

Annotationes.

1. Affixa הוּ הָ נִי נוּ ךָ in tertiâ fœmininâ Præteriti Kal, & in reliqvis Conjugationibus, peculiari ratione præmittunt ſibi Scheva qvieſcens; qvod (imò qvodcunq; affixor.) mutat Kamets præcedens, ſub tertiâ radicali, in Pathach. Ut: אֲכָלַתְהוּ *devoravit eum, Geneſ. 37, 20.* הֶחֱזִקַתְנוּ *apprehendit nos, Jerem. 6, 24.*

2. Litera ה affixi הוּ & הָ in hac tertiâ fœmininâ Præteriti haud raro mutatur in ת. *Mich. fol. 10. col. 2. Druſ. Gram. p. 114.* Ut:

Kal: יְלָדַתּוּ *peperit eum, Ruth. 4, 15.*

גְּמָלַתּוּ *ablactavit eum, 1. Sam. 1, 24.*

גְּנָבַתּוּ *furatus eſt eum, Job. 21, 18.*

שְׁזָפַתּוּ *vidit eum, cap. 28, 7.*

אֲחָזָתַּת *tenuit eam, Jerem. 49, 24.*

Pil:

Piel: בִּעֲתַתּוּ *terruit eum*, 2.*Sam.*16,14.
וְזִהֲמַתּוּ *abominari fecit eum*, *Job.*33,20.
יִסְּרַתּוּ *erudivit eum*, *Proverb.*31,1.
וְכִלַּתּוּ *conſumet eum*, *Zach.*5,4.
צִוָּתָה *præcepit ei*, *Ruth.* 3,6.
כִּעֲסַתָּה *irritabat eam*, 1. *Sam.*1,6.
חִלְּקַתָּה *diviſit eam*, *Eſa.*34,17.
שִׁכְּלַתָּה *orbavit eam*, *Ezech.*14,15.
Hiphil: הִטַּתּוּ *declinare fecit eum*, *Prov.*7,20.

3. Affixum ם in tertiâ fœmin. Præteriti etiam Pathach ante ſe exigit, & accentus eſt in penultimâ. Ut: בִּקְשָׁתַם *quæſivit eos*, *Hoſ.*2,7.

4. Finita ה in tertiâ perſonâ fœmin. Præteriti in formâ contractâ (de quâ *Lib. I. Cap. VIII. Reg. ſpec.* 1. *annot. I. pag.* 99.) aſſumunt affixa. Ut:
Kal: רָאַתְךָ *vidit te*, *Job.*42,5.
Piel: חִיַּתְנִי *vivificavit me*, *Pſal.*119,8.
Hiphil: הֶעֱלָתַם *aſcendere fecit eos*, *Joſ.*2,6.

De Futuro utroq́ʒ, præcipuè Kal.

De Futuro utroq́ʒ

V. Verba, qvæ in ſingulari numero tantùm deſinunt in pathach, pro Scheva ſub ſecundâ radicali in Futuro utroque Kal conſtanter aſſumunt Kamets. *Michlol. fol.*12. *col* 3. Ut: שְׁמָעוּנִי *audite me*, *Geneſ.*23,8. יִשְׁאָלוּנִי *interrogabant me*, *Pſal.*35,11.

Annotationes.

1. Affixa ו & ה in Futuris rariora ſunt. Ut יִפְגָּעֶהָ *offendit eam*, *Geneſ.*(illegible),7.

2. In

2. In Futuro utroq; Conjugationis cujuscunq; ante affixum ו fermè perpetuò, ante הָ verò freqventiſſimè aſſumitur *Nun epentheticum Dageſſatum*, præcedente Segol: & affixum ו qvieſcit in Schurek; Kamets verò affixi הָ ſub literâ Nun collocatur. Ut:

Fut. 1. Kal: קָחֶנּוּ *accipe eum*, 1.*Sam.*16,11.

שְׁמָעֶנָּה *audi illud*, *Job* 5, 27.

Fut. 2. Kal: אֶעֶרְבֶנּוּ *ſpondebo pro eo*, *Gen.* 43, 8.

נַכֶּנּוּ *percutiamus eum*, *cap.* 37, 21.

אֶתְּנֶנָּה *dabo eam*, *cap.* 13,15.

Piel: אֲעַשְּׂרֶנּוּ *decimabo illud*, *Gen.* 28, 22.

תְּבַקְשֶׁנָּה *qværebas eam*, *cap.* 31, 39.

Hiphil: אֲשִׂימֶנּוּ *ponam eum*, *cap.* 21, 13, & 18.

Hoc imitantur Infinitivus Piel ſemel: לְיַחְמֵנָּה *ad incaleſcendum eam*, *Geneſ.* 30, 42. & particulæ מִן אֵין הִנֵּה עוֹד *Vid. infrà Sect. IV. Memb. I.*

3. Ante affixa נִי ךָ הוּ & הָ in Futuro ſecundo cujuscunq; Conjugationis aſſumitur qvandoqve *Nun epentheticum Schevatum*, præcedente in ſingulari numero Segol vel Pathach: qvod ante נִי, rariùs ךָ, in ſingulari numero abjicitur, & compenſatur per Dageſch forte. *M. b. fol.* 17, *col.* 1. Ut:

Kal: אֶתְּקֶנְךָּ *evellam te*, *Jerem.* 22,24.

יִצְּרֶנְהוּ *cuſtodient eum*, *Deut.* 32, 10.

יִמְצָאֻנְנִי *invenient me*, *Proverb.* 1, 28.

יִמְצָאֻנְהָ *invenient eam*, *Jerem.* 2,24.

Piel: תְּבָרְכַנִּי *benedicat mihi*, *Gen.* 27, 29.

יְשַׁבְּחוּנְךָ *laudabunt te*, *Pſal.* 63, 4.

Hiphil: אַרְאֶךָּ *monſtrabo tibi*, *Gen.* 12, 1.

Hoc imitantur particulæ: מִן הִנֵּה אֵין אֵיֶּה & עוֹד. *De qvo ſuo loco infrà.*

4. In Hiphil Futuri utriusq; perſonis ſecundà ſingulari fœmininà, & ſecundà & tertià plurali maſculinâ accentus ulterius deſcendit.

De Futuro 1. & Infinito Kal.

De Futuro 1. & Infinito.

פְּקֹד

VI. Cholem ultimæ ſyllabæ mutatur in Kamets-chatuph, & transfertur ad primam radicalem: Scheva ad ſecundam. *Confer ſuprà Lib. I. Cap. IV. Membr. X. in annotat.* Ut: פָּקְדֵנִי *viſita me, Pſal. 106,4.* לְעָבְדָהּ וּלְשָׁמְרָהּ *ad colendum eum, & ad cuſtodiendum eum, Geneſ. 2, 15.*

Annotationes.

1. Finita ה in Infinito ad terminationem וֹת affixa aſſumunt. Ut: לַעֲשׂוֹתוֹ *ad faciendum illud, Geneſ. 41, 32.* & עֲשֹׂהוּ *Exod. 18, 18.*

2. Tempus Infinitum etiam aſſumit affixum Jod primæ perſonæ, quod ex ſententià *Cornel. Bertrami p. 167.* agentis ut plurimum eſt, ſicut נִי patientis.

3. Infinitum paſſivum Niphal etiam admittit affixa. Ut: בְּיוֹם הִבָּרְאָם *in die creari eos, Geneſ. 5, 2* בְּהִמֹּלוֹ *cùm circumcideretur ipſe, cap. 17, 24.*

De Participiis.

De Participiis.

VII. Participium utrumqve in affixorum aſſumtione imitatur nomina in utroqve genere & numero.

Forma

Forma ſingularis fœmin. gen. in הָ affixa non admittit: ſed altera in ת eadem aſſumit.

De Verbis Intranſitivis.

VIII. Verba Intranſitiva ſ. Neutra quando affixa aſſumunt, tunc ſubintelligenda commoda præpoſitio ſeu particula: v. gr. ל ב מִן עִם עַל *&c. Conf. Michl. fol. 10, col. 1.* Ut: *De Verbis Intranſitivis.*

ל ut: עֲשִׂיתִנִי *feci mihi, Ezech. 29, 3.* pro עָשִׂיתִי לִי
נְתַתָּנִי *dediſti mihi, Joſ. 15, 19.* pro נָתַתָּ לִי
הֲשִׁיבֵנִי *refer ad me, Gen. 37, 14.* pro הָשִׁיב לִי
יְשַׁלֶּמְךָ *rependat tibi, 1. Sam. 24, 20.* pro יְשַׁלֵּם לְךָ
יְבֹאֶנּוּ *obveniet illi, Job. 15, 21* pro יָבוֹא לוֹ
אֲגִידֶנּוּ *indicabo illi, cap. 31, 37.* pro אַגִּיד לוֹ
בִּשְּׁלָם *coxit eis, 1 Reg. 19, 21.* pro בִּשֵּׁל לָהֶם
ב ut: יִלָּחֲמוּנִי *oppugnarunt me, Pſal. 109, 2.* pro בִּי
יֹמְרוּךָ *loquuntur de te, Pſal. 139,* pro בְּךָ
יְשֻׂשׂוּם *lætabuntur de eis, Eſa. 35, 1.* pro בָּם
מִן ut: חֲזַקְתַּנִי *fortior fuiſti me, Jer. 20, 7.* pro מִמֶּנִּי
קְדַשְׁתִּיךָ *ſanctior ſum te, Eſa. 65, 5.* pro מִמְּךָ
שְׂעָרִים *horruerunt ab eis, Deut. 32, 17.* pro מֵהֶם
עִם ut: יִזְבְּלֵנִי *habitabit mecum, Gen. 30, 20.* pro עִמִּי
יְגֻרְךָ *commorabitur tecum, Pſal. 5, 5.* pro עִמְּךָ
דַּבְּרוֹ *loqui cum eo, Gen. 37, 4.* pro עִמּוֹ
אֶל ut: יִזְעָקוּךָ *clamabunt ad te, Nehem. 9, 28,* pro אֵלֶיךָ

עַל ut: קָמַי *inſurgentes contra te, Pſalm. 18, 40.* pro עָלַי

IV. *De Affixorum ſubjunctione cum Particulis.*

Particulæ Separabiles. I. Particulæ ſeparabiles affixa aſſumunt ad normam nominum ſingularium, vel pluralium; aut more Verborum. Et qvidem:

Affixa ſuſcipiunt particulæ hæ fere ſeqq: ex qvibus עַל עַד בִּלְעֲדֵי בֵּין אֶל אַחַר & תַּחַת imprimis ea ſuſcipiunt ad normam nominum pluralium & ante eadem aſſumunt literam Jod:

אַחַר *poſt*, ut: אַחֲרַי *poſt me*, אַחֲרֶיךָ *poſt te*, אַחֲרָיו *poſt eum*, אַחֲרֵינוּ *poſt nos &c.*

אַיֵּה *ubi?* ut: אַיּוֹ *ubi ille?* אַיָּם *ubi illi?* אַיֶּכָּה *ubi tu? Geneſ. 3, 9.* cum Nun epenthetico ſchevato ſed excluſo.

אֵין *non*, ut: אֵינְךָ *non tu*, אֵינֶנִּי *non ego, Exod. 4, 10.* cum Nun epenthetico ſchevato, ſed excluſo: אֵינֶנּוּ *non ipſe*, & אֵינֶנָּה *non ipſa*, cum Nun epenthetico dageſſato.

אֶל *ad*, ut: אֵלַי *ad me*, אֵלֶיךָ *ad te*, אֵלָיו *ad eum.* אֲלֵיכֶם אֲלֵיכֶן *ad vos*, אֲלֵיהֶם *ad eos*, אֲלֵיהֶן *ad eas.*

אֵצֶל *juxta*, ut: אֶצְלִי *apud me*, אֶצְלוֹ *apud eum*, אֶצְלָהּ *apud eam.*

אֵת nota

אֶת־ nota caſus accuſativi mutatur in אוֹת־, ut: אוֹתִי *me*, אֹתָנוּ *nos*, אֹתְךָ & אֹתָךְ (in diſtinctione poſitum V. ſupra *Lib. I. cap. ult. in f.*) *te*, אוֹתוֹ *eum*, אֹתָם & אֹתְהֶם & אֹתָם *eos*, אֶתְכֶם אֶתְכֶן *vos*, cum Segol

אֶת־ præpoſitio *cum*, differentiæ cauſsâ ת dageſſat, ut: אִתִּי *mecum*, אִתְּךָ & אִתָּךְ (in diſtinctione poſitum V. ſupra *cit. l.*) & אִתֵּךְ *tecum*, אִתּוֹ *cum eo*, אִתָּנוּ *nobiſcum*, אִתְּכֶם אִתָּם

בִּגְלַל־ *propter*, ut: בִּגְלָלְךָ *propter te*, בִּגְלַלְכֶם *propter vos*

בֵּין *inter*, ut: בֵּינִי וּבֵינֶךָ *inter me & te*, *Geneſ.* 13, 8. בֵּינִי וּבֵינֶךָ 1. *Sam.* 20, 23 Sic *Geneſ.* 3, 15. בֵּינֵינוּ & בֵּינוֹתֵינוּ *inter nos*, בֵּינֵיכֶם *inter vos*, בֵּינֵיהֶם & בֵּינֵהֶם *inter eos*.

בִּלְעֲדֵי *præter*, ut בִּלְעָדַי *præter me*, *Gen.* 41, 16.

בִּלְתִּי *absq́, præter*, ut: בִּלְתִּי *absq́ me*, בִּלְתְּךָ *absq́ te*

בַּעֲבוּר *propter*, ut: בַּעֲבוּרִי *propter me*, בַּעֲבוּרְךָ *propter te* &c.

בְּעַד *pro, circa*, ut: בַּעֲדִי *pro* vel *circa me*, בַּעַדְךָ vel בַּעֲדֶךָ *pro vel circa te*, בַּעֲדוֹ *pro eo*, *Gen.* 7, 16.

הִנֵּה *ecce*, ut: הִנְנִי *ecce ego*, *Gen.* 22, 1. הִנֵּנִי *c.* 16, 13. & (bis) הִנֶּנִּי *cap.* 22, 7. & 27. 18. cum Nun epenthetico ſchevato, ſed excluſo. הִנְנוּ *ecce nos*, & (ter) הִנֶּנּוּ *Gen.* 44, 16. & 50, 18. & *Num.* 14, 40.

זוּלַת *præter*, ut: זוּלָתִי *præter me*, זוּלָתְךָ *præter te*.

לְמַעַן *propter*, ut: לְמַעֲנִי *propter me*, לְמַעַנְךָ *propter te*, לְמַעֲנוֹ *propter ipſum*.

מִן *à, ab, è, ex, de*, ut: מִנִּי & מֶנִּי *à me*, מִמֶּנּוּ & מֶנְהוּ *ab eo*, מִנְּהֶם & מֵהֶם *ab illis*. Et ſæpiùs geminatâ literâ מ, ut: מִמְּךָ & מִמֶּךָּ (in pauſâ) *à te*, מִכֶּם *à vobis*: Sic cum Nun epenthetico ſchevato, ſed excluſo: מִמֶּנִּי *à me*, & dageſſato: מִמֶּנּוּ *ab eo*.

נֶגֶד *coràm*, ut: נֶגְדִּי *coram me*, נֶגְדְּךָ *coram te*.

עַד *usq; ad*, ut: עָדַי *ad me* (cum (ָ) V. ſuprà *Lib. I. cap. 9. circa finem*) עָדֶיךָ *ad te*, עָדֶיהָ *ad eam*, עֲדֵיכֶם *ad eam.*

עוֹד *adbuc*, עוֹדִי *adbuc ego*, & עוֹדֶנִּי cum Nun epenthetico ſchevato, excluſo. עוֹדְךָ *adbuc tu*, עוֹדֶנּוּ *adbuc ipſe*, cum Nun epenth. dageſſato.

עַל *ſuper, contrà*, ut: עָלַי *contrà me*, (cum Kamets, ſicut עַד) עָלֶיךָ *contrà te*, & עָלָיְכִי *Pſ. 116, 7.* cum affixo ſecundæ perſonæ Syriaco, עָלָיו & עָלֵימוֹ (מוֹ pro ו aff. ſingul. numeri poſito) *ſuper eum, Job. 27, 23.* & ſic deinceps, ut עַד *usq;*.

עִם *cum*, ut. עִמִּי *mecum*, עִמָּנוּ *nobiſcum*, עִמְּךָ & עִמָּךְ (in pauſâ) *tecum*, &c.

עִמָּדִי *mecum*, aff. Jod tantùm aſſumit.

תַּחַת *ſub*, ut: תַּחְתַּי & תַּחְתֵּנִי *ſub me*, תַּחְתֵּינוּ תַּחְתֶּיךָ תַּחְתֶּיהָ & תַּחְתֶּנָּה *ſub ea*, cum Nun ep. dag.

Annotatio.

Pauca qvædam peculiarem ſuam ſeqvuntur rationem.

Inſeparabiles. II. Particulæ inſeparabiles: & qvidem literæ ב כ ל cum affixis נוּ ךָ כֶם כֶן הֶם & הֶן aſſumunt Kamets. Ut: בָּנוּ *in nobis*, בָּהֶם *in eis*, כָּכֶם *ſicut vos*, כָּהֵן *ſicut ille*, לָךְ *tibi*, לָכֶם *vobis*.

Cum

Cum reliqvis affixis punctum amant & aſſumunt more nominum ſingularium, ut: בָּן בָּם בּוֹ בָּהּ בִּי &c.

Litera כ in ſpecie qvoqve aſſumit ſyllabam expletivam מוֹ (cum qvâ & ſeparatim alias uſurpatur, *Conf ſupra Cap. VII. annot.3.*) & notatur tunc cum omnibus affixis cum Kamets, exceptis his qvatuor: כם כן הם & הן ut: כָּמוֹנִי *ſicut ego*, כָּמוֹךָ *ſicut tu*, כָּמוֹהוּ *ſicut ille*, כָּמוֹנוּ *ſicut nos*, כְּמוֹכֶם כְּמוֹכֶן כְּמוֹהֶם כְּמוֹהֶן.

Reliqvæ particulæ inſeparabiles affixa non ſuſcipiunt.

Annotationes.

1. Freqventer יבוא השם במקום הכנוי *Michl. fol. 9. col. 1.* hoc eſt: Loco Pronominis (affixi) repetitur Nomen Subſtantivum antecedens. Ut: וַיֹּאמֶר לֶמֶךְ לְנָשָׁיו עָדָה וְצִלָּה שְׁמַעַן קוֹלִי נְשֵׁי לֶמֶךְ *dixit Lamech uxoribus ſuis Ada & Silla, audite vocem meam uxores* Lamech, pro *meæ*, *Geneſ. 4, 23.*

וַיֵּצְאוּ לָלֶכֶת אַרְצָה כְּנַעַן וַיָּבֹאוּ אַרְצָה כְּנָעַן *egreſſi ſunt ut irent in terram Canaan, & venerunt* in terram Canaan, pro *in eam*, *cap. 12, 5.*

וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת יִפְתָּח וְאֶת שְׁמוּאֵל *miſit Dominus Jiphtach &* Schmuel, pro *me*, *1. Sam. 12, 11. Vide & Zach. 1, 16.*

2. Pro-

2. Pronomen Integrum loco affixi ponitur. Ut: וּלְשֵׁת גַּם הוּא יֻלַּד בֵּן *& ipſi Seth natus eſt filius, Geneſ. 4, 26. V. Mercerus ad cap. 10, verſ. 21.*

3. Pleonaſmus hic familiaris admodum & elegans eſt: & adhibetur לְתוֹסֶפֶת הַבֵּיאוּר h. e. emphaticè & energeticè planè, ſive ad majorem declarationem & tollendam omnem ambiguitatem. Isq; qvadruplex ferè, niſi qvincuplex, eſt. *V. omninò Idiotiſmos noſtros, Cap. XIII.*

(1) Pleonaſmus Integri cum integro. Ut: אָנֹכִי אָנֹכִי ego, ego, *Jeſ. 43, 24.* אֲנִי אֲנִי ego, ego, *Hoſ. 5, 14.* אֲנִי אָנָא אֲנִי בָא ego *qvò* ego *venio, Geneſ. 37, 30.* הִיא גַּם הִוא ipſa *etiam* ipſa, *q. d. ipſiſſima Sara, cap. 20, 5.*

(2.) Pleonaſmus Integri & affixi, & viciſſim: Ut: אָנֹכִי בַּדֶּרֶךְ נָחַנִי me *hac viâ duxit* me, *Gen.* 24, 27.

בָּרְכֵנִי גַם אָנִי *benedic* mihi, *etiam* mihi, *cap.* 27, 35.

יְהוּדָה אַתָּה יוֹדוּךָ *Juda* te *laudabunt* te, *cap. 49, 8.*

אֶת דָּמְךָ גַּם אָתָּה *ſangvinem* tuum, *etiam* tuum, 1. *Reg.* 21, 19.

יִשְׂמַח לִבִּי גַם אָנִי *lætabitur cor* meum, *etiam* meum, *Prov. 23, 15.*

אָבַד זִכְרָם הֵמָּה *perit memoria* eorum, eorum (inqvam) *Pſal. 9, 7.*

Nota: Cum אֲשֶׁר hic pleonaſmus ferè perpetuus eſt. *De qvo ſupra actum eſt. Reg. IV.*

(3.) Pleonaſmus affixi & affixi ejusdem: Ut: זְבָדַנִי אֱלֹהִים אֹתִי זֵבֶד טוֹב *donavit* me *Deus,* me (inqvam) *donatione bonâ Gen. 30, 20.*

בר

כִּי אֹתוֹ כְהַיּוֹם תִּמְצְאוּן אֹתוֹ *qvia* cum *hoc ipſo die invenietis* eum, 1.*Sam.9,13.*

מְצוּדָתִי וּמְפַלְטִי לִי *munitio mea*, & *liberator* meus, meus (inqvam) 2. *Sam.22,2.*

צָרַי וְאֹיְבַי לִי *hoſtes mei*, & *inimici* mei, mei (inqvam) *Pſal.27,2.*

(4) Pleonaſmus Affixi, qvod Vocem ad qvam refertur, præcedit. Ut: וַתִּרְאֵהוּ אֶת הַיֶּלֶד & *vidit* ipſum *puerum. Exod.2,6.*

נַפְשׁוֹ עָצֵל *anima* ipſius *pigri, Prov.13,4.*

מִטָּתוֹ שֶׁלִּשְׁלֹמֹה *lectus* ipſius *Selomonis Cant.3,7.*

כִּי הִזְהַרְתּוֹ צַדִּיק *qvum admonueris* ipſum *juſtum, Ezech.3,21.*

Nota: Cum affixo pleonaſtico elegantisſimè etiam iteratur litera vel particula ſeparabilis illa, qvæ Voci præmittitur. V. gr.

ב, ut: כִּי יִהְיֶה בוֹ בְעֹרוֹ *cum fuerit* in eâ *in cute ejus, Levit.13,18.*

ל, ut: אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לָהֶם לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל *qvam ego do* illis *filiis Iſrael, Joſ.1,2.*

את, ut: הַגּוֹי וְהַמַּמְלָכָה אֲשֶׁר לֹא יַעַבְדוּ אֹתוֹ אֶת נְבוּכַדְנֶאצַּר *gens & regnum, qvæ non ſervient* illi *Nebucadnezar, Jerem.27,8.*

על, ut: כִּי בָא עָלֶיהָ עַל בָּבֶל *qvia venit* contra eam, *contra Babel. cap.51,56.*

(5.) Pleonaſmus Affixi, qvod Vocem, ad qvam refertur, ſeqvitur. Ut:

אֶת כָּל הָאָרֶץ לְךָ אֶתְּנֶנָּה *omnem hanc terram tibi dabo* eam, *Geneſ.13,15.*

את־בן־האמה לגוי אשימנו *filium ancillæ in gentem ponam* eum, *cap.* 21, 13.

כל־הבן הילוד היארה תשליכהו *omnem filium natum in rivum projicite* eum, *Exod.* 1, 22.

כפר שמים מי ילדו *pruinam cœli qvis gignit* eam, *Job.* 38, 29.

החכם עיניו בראשו *ſapientis oculi* ejus *in capite ipſius*, *Eccleſ.* 2, 14.

Hnc refer illa qvoq;, atq; ſimilia: V. gr.

פרא בודד לו *onager ſolitarius* ſibi, *Hoſ.* 8, 9.

העגלה המלאה לה *plauſtrum plenum* ſibi, *Amos* 2, 13.

לך־לך *ito* tibi, *Gen.* 12, 1.

שבו לכם *ſedete* vobis, *cap.* 22, 5. *&c.*

Nota: Cum affixo pleonaſtico iteratur & hic litera vel particula illa, qvæ Voci præmittitur. V. gr.

מ, ut: ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו *& ex arbore ſcientiæ boni & mali non comodes* ex ea, *Geneſ.* 2, 17.

את, ut: את יהוה צבאות אתו הקדישו *Dominum exercituum* ipſum *ſanctificabitis*, *Eſ.* 8, 13.

CAPUT

CAPUT III.

De
Syntaxi Verborum.

REGULA I.

Verbum finitum qvodvis admittit ante vel poſt ſe Nomen, Pronomen vel Participium (qvatenus id vicem gerit Nominis) ſub Caſu recto, cum qvo convenit in eodem genere, numero & perſonâ. Ut:

I. Syntaxis Verbi cum Nomine, &c.

1. *Syntaxis Convenientiæ.*

הארץ היתה *terra erat, Geneſ. 1, 2.*

ותוצא הארץ *palàm produxit terra, verſ. 12.*

ישרצו המים *reptiſicent aqvæ, verſ. 20.*

לקחה זאת *deſumpta eſt ipſa. Cap. 2, 23.*

האזינו השמים ותשמע הארץ *auribus percipite o cœli, & audito o terra Devt. 32, 1.*

ועתה מלכים השכילו הוסרו שפטי ארץ *& nunc o reges animadvertite, erudimini o Judices terræ, Pſal. 2, 10.*

Obſerventur autem hoc loco probè ſeqq:

Annotationes.

1. Duobus vel pluribus Subſtantivis ſingul. (1.) reſpondet ut plurimum Verbum plurale, ut: ומשה אהרן וחור עלו *Moſes, Aaron & Hur aſcendebant.*

bant, *Exod.* 17, 10. (2.) haud rarò proprioris, vel (3.) dignioris habetur reſpectus. (Præſtat autem maſculinum fœminino, pluralis ferè ſingulari, perſona prima ſecundæ, ſecunda tertiæ) ut: וַתִּכְתֹּב אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וּמָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי *& ſcripſit* (ſing. fœminin. *Eſther regina, & Mordochai Judæus*, *Eſth* 9, 29.

שֶׁמֶן וּקְטֹרֶת יְשַׂמַּח־לֵב *unguentum & ſuffitus lætificat cor*, *Proverb.* 27, 9.

וַנַּחַלְמָה חֲלוֹם בְּלַיְלָה אֶחָד אֲנִי וָהוּא *& ſomniavimus ſomnium nocte eadem, ego & ipſe*, *Gen.* 41, 11.

2. Duo Subſtantiva in ſtatu conſtructo qvandò inter ſe conjunguntur, Verbum haud rarò reſpondet poſteriori recto, cùm deberet convenire priori regenti. Ut:

נֶגַע צָרַעַת כִּי תִהְיֶה בְּאָדָם *plaga lepræ cùm fuerit in homine*, *Levit.* 13, 9. pro יִהְיֶה *erit.* maſc.

רֹב שָׁנִים יוֹדִיעוּ חָכְמָה *multitudo annorum ſcire facient ſapientiam*, *Job.* 32, 7. pro יוֹדִיעַ *ſcire faciet.* Sic:

קוֹל דְּמֵי אָחִיךָ צֹעֲקִים אֵלַי *vox ſangvinum fratris tui clamantes ad me*, *Gen.* 4, 10. pro צֹעֵק *clamans.*

3. Verba Paſſiva haud rarò conveniunt cum Nominibus, &c. in Caſu recto mediante ſ. intercedente particulâ אֶת: pleonaſticè qvidem, ſed emphaticè tamen. Ut: וַיִּוָּלֵד לַחֲנוֹךְ אֶת עִירָד *& natus eſt iſi Chanoch Irad*, *Geneſ.* 4, 18.

לֹא יִקָּרֵא עוֹד אֶת שִׁמְךָ אַבְרָם *non vocabitur ultrà nomen tuum Abram*, 17, 5.

וַיּוּשַׁב אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אַהֲרֹן אֶל פַּרְעֹה *reductus eſt Moſche & Aaron ad Pharaonem, Exod.10,8.*

4. Verbum Subſtantivum הָיָה (ſic & Paſſiva verba nuncupandi) admittit utrinqve Nomen, &c. in Caſu recto; qvorum poſterius tamen cum illo non ſemper convenit in eodem genere vel numero. Ut:

הָאָרֶץ הָיְתָה תֹהוּ וָבֹהוּ *terra erat ſolitudo & inanitas, Geneſ. 1, 2.*

דְּבָרֶיךָ יִהְיוּ אֱמֶת *verba tua ſunt veritas, 2. Sam. 7, 28.*

הַהוּא יִקָּרֵא אֶרֶץ רְפָאִים *ipſe vocabitur terra gigantum, Deut. 3, 13.*

5. Cum Verbo הָיָה (ſive expreſſo ſive ſubintellecto) poſteriori Nomini eleganter admodum præfigitur litera ב vel ל, & Caſus rectus adeò venuſtè in obliqvum convertitur. Ut:

וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד *eruntq; in carnem unam*, id eſt, *caro una, Geneſ.2, 24.*

וַיְהִי לְמַטֶּה בְּכַפּוֹ *fuitq; in baculum in manu ejus*, id eſt, *fuit* (ſerpens) *vel factus eſt baculus, Exod. 4, 4.*

הוּא יִהְיֶה לְרֹאשׁ וְאַתָּה תִּהְיֶה לְזָנָב *ipſe erit in caput, tu verò in caudam*, hoc eſt, *caput, cauda, Deuter. 28, 44.*

וְאַתְּ הָיִית בְּעֹכְרָי *tu es in turbatoribus, vel turbantibus me*, h. e. *turbator, vel perturbans me, Jud.11, 35.*

יְהוָה לִי בְּעֹזְרָי *Dominus* (הָיָה eſt) *mihi in auxiliatoribus meis*, h. e. *auxiliator meus, Pſal.118,7.*

Sic

Sic & cum Verbis paſſivis nuncupandi priori nomini præfigitur particula inſeparabilis, & Caſus rectus in obliqvum convertitur. Ut: לזאת יִקָּרֵא אִשָּׁה *ad hanc vocabitur virago*, i. e. *hæc*, *Gen.* 2, 23.

לַנָּבִיא הַיּוֹם יִקָּרֵא לְפָנִים הָרֹאֶה *ad prophetam hodie, vocabatur olim videns*, i. e. *propheta*, 1. *Sam.* 9, 9.

6. Verbi Subſtantivi Ellipſis hîc freqventiſſima & communiſſima eſt; ſed Præſentis perpetua ferme. Ut: וְחֹשֶׁךְ עַל־פְּנֵי תְהוֹם *& tenebræ*, (erant) *in ſuperficie abyſſi*, *Gen.* 1, 2.

וַיַּרְא אֱלֹהִים כִּי טוֹב *& vidit Deus*, *qvod* (eſſet) *bonum*, *ibid. v.* 10.

זֹאת אוֹת־הַבְּרִית *hoc* (eſt) *ſignum fœderis iſtius*, *cap.* 9, 12.

וְשָׂפָה אֶחָת לְכֻלָּם *& labium unum* (eſt) *omnibus ipſis*, *cap.* 11, 6.

פֶּה לָהֶם וְלֹא יְדַבֵּרוּ *os* (eſt) *eis*, *& non loqvuntur*, *Pſal.* 115, 5.

7. Ellipſis Nominis vel Pronominis, &c. ſæpiſſime hic imperſonalem qvaſi locutionem inducit. Ut:

עַל־כֵּן קָרָא לַבְּאֵר *idcirco vocavit* (ſcil. *qvisq*) *puteum iſtum*, *&c. Gen.* 16, 14. hoc eſt, vocabatur *puteus iſte*, Man hieß ihn.

וַיִּקְרָא שְׁמוֹ *& vocabit* (ſcil. *quisqve* [illegible]) *nomen ejus*, *Jeſ.* 9, 6. h. e. vocabitur *nomen ejus*. Lutherus: Und Er heiſt. Conf. *Jer.* 23, 6. Sic:

וְלֵילוֹת עָמָל מִנּוּ לִי *& noctes* [illegible] *conſtituerunt mihi*, *Job.* 7, 3. h. e. conſtitutæ ſunt *mihi*, imperſonaliter. Luther. Elender Nächt ſind mir viel worden.

REGULA II.

Verbum finitum regit ante vel ponè Nomen, Pronomen vel Participium (qvatenus id uſum habet Nominis) in Caſu obliqvo aliqvo (atqve hunc ex proprietate & uſu liugvæ ſuæ:) nunc nude & ſimpliciter, nunc (& potisſimùm qvidem) mediante ſ. intercedente particulâ qvadam inſeparabili, aut ſeparabili. 2. *Syntaxis Rectionis.*

Qvædam Verba etiam regunt Nomen vel Pronomen, &c. mediantibus diverſis particulis.

Qvæ conſtructionis ratio (modò dicta) Ebræis propria & peculiaris multos & elegantes idiotiſmos, & unius radicis ſæpè plures & diverſas ſignificationes efficit.

Particulæ autem hùc facientes potisſimùm hæ ſunt: ב, ל, את, אל, עַל, אחרי, אֵצֶל, בין, בעַד, מִן עם, & תחת: qvarum uſus uſu potiùs & ex lectione, qvàm

qvàm aliunde addiſcitur. Vide interim *Cl. Buxtorf. Theſ. lib. II. cap.11, 12. & 13. Erpen. lib. 5. cap. 3. alios.* Ut:

הֲשָׁמַע עָם קוֹל אֱלֹהִים מְדַבֵּר וַיֶּחִי *nunqvid audivit populus vocem Dei loqventis & vixit? Deuter. 4, 33.*

בֵּן אֵינֶנּוּ שֹׁמֵעַ בְּקוֹל אָבִיו וּבְקוֹל אִמּוֹ *filius non obediens voci patris ſui & voci matris ſuæ, cap. 21, 18.*

כִּי שָׁמַעְתָּ לְקוֹל אִשְׁתֶּךָ *quia paruiſti voci uxoris tuæ, Gen. 3, 17.*

וַיְצַו יוֹסֵף אֶת עֲבָדָיו אֶת הָרֹפְאִים *præcepit Joſeph ſervis ſuis medicis, Gen. 50, 2.*

אֶשְׁמְעָה מַה יְצַוֶּה יְהוָה לָכֶם *audiam, qvid præcipiat Dominus vobis, Numer. 9, 8.*

וַיַּעַשׂ כְּכֹל אֲשֶׁר צִוְּתָה עָלָיו אֶסְתֵּר *fecit ſecundùm omnia, qvæ præcepit ei Eſther, Eſth. 4, 17,*

Annotationes.

1. Verba qvædam regunt duos Caſus obliqvos, alterum perſonæ, rei alterum. Ut:

הַלְאֵל יְלַמֶּד דָּעַת *nunqvid DEum docebit ſcientiam? Job. 21, 22.*

אוֹדִיעָה דְבָרַי אֶתְכֶם *nota faciam verba mea vobis, Proverb. 1. 23.*

שְׁאַל נָא אֶת הַכֹּהֲנִים תּוֹרָה *interroga nunc ſacerdotes legem, Hag. 2, 12.*

2. Verbum, maximè intranſitivum, nomen conjugatum ſive verbale ſuum, vel aliud ejusdem notionis regens, auxeſin ſive vehementiam qvandam notat. *Conf. Mich. fol. 13.* Ut:

תַּדְשֵׁא הָאָרֶץ דֶּשֶׁא עֵשֶׂב מַזְרִיעַ זֶרַע herba-ſcat *terra* herbam teneram, *herbam* ſeminificantem ſemen, *Geneſ.* 1, 11.

וַיֶּחֱרַד יִצְחָק חֲרָדָה גְּדֹלָה עַד מְאֹד con-tremuit *Iiſchac* tremore *magno valde, cap.* 27,33.

וַיִּצְעַק צְעָקָה גְּדֹלָה וּמָרָה עַד מְאֹד clama-vit clamore *magno & amaro valde, verſ.* 34.

3. Ellipſis Verbi ſive Nominis conjugati hic crebra eſt; ſive: Verbum ſæpè habet incluſum verbale ſuum ſ. nomen conjugatum verbo: & è contrariò, Verba nominibus incluſa latent.

(1.) Ellipſis Nominis conjugati. Ut: וַיהוָה הִמְטִיר עַל סְדֹם וְעַל עֲמֹרָה גָּפְרִית *Dominus pluit ſuper Sodomam & Hamoram* (מָטָר pluviam) *ſulphuris, Gen* 19, 24.

לֹא אוּכַל אָנֹכִי לְבַדִּי לָשֵׂאת אֶת כָּל הָעָם הַזֶּה *non poſſum ego ſolus ferre* (מַשָּׂא onus) *populi hujus, Num.* 11, 14. *Confer verſ.* 17.

וַתִּלְבַּשׁ אֶסְתֵּר מַלְכוּת *induit ſe Eſther* (לְבוּשׁ veſtimento) *regio, Eſth.* 5, 1. Conf. *cap.* 6, 8. It: *Mich. fol.* 17, 4.

פֶּן אִישַׁן הַמָּוֶת *ne dormiam* (שֵׁנָה ſomnium) *mortis, Pſal.* 13, 4. Conf. *Jerem.* 51, 29. & *AbenEſr.*

שִׁפְטוּ יָתוֹם רִיבוּ אַלְמָנָה *judicate* (מִשְׁפַּט judicium) *pupilli, contendite ſ. cauſam agite viduæ, Jeſ.* 1, 17.

(2.) Ellipſis Verbi, & pronominis אֲשֶׁר ſimul. Ut:

בְּחֶמְלַת יְהוָה עָלָיו *propter clementiam Domini* (אֲשֶׁר חָמַל quâ clementia uſus eſt) *erga eum, Geneſ.* 19, 16.

בְּאַהֲבָתוֹ אוֹתָהּ *ob amorem ejus* (אֲשֶׁר אָהַב qvo amavit) *eam, cap. 29, 2.*

הַקֹּרוֹת אֹתָם *evenientia* (אֲשֶׁר קָרוּ qvæ evenerunt) *eis, cap. 42, 29.*

בְּשִׂנְאַת יְהוָה אֹתָנוּ *propter odium Domini* (אֲשֶׁר שָׂנֵא qvo odit) *nos, Deut. 1, 27.*

כְּמַהְפֵּכַת אֱלֹהִים אֶת סְדֹם *ſecundùm ſubverſionem Dei* (אֲשֶׁר הָפַךְ qva ſubvertit) *Sodomam, Eſa. 13, 19.* Integrè hic locus extat *Deuter 29, 23.*

Confer *Deuter. 7, 8. 1. Sam. 18, 13. 2. Sam. 3, 11. 1. Reg. 10, 9. Eſa. 29, 13. Hoſ. 3, 1.*

(3) Sic Verbum לָקַח & חָתָה *accepit*, pro ratione ſenſus, aliud Verbum in ſe includunt: v. gr. *adduco, transfero, do, pono, &c. Druſ. Comm. Moſch. p. 435.*

וַיִּקְחוּ אֶת לוֹט *& acceperunt* (& abduxerunt) *Loth. Geneſ.* 14. 12.

וַיִּקַּח הָאִישׁ נֶזֶם זָהָב וּשְׁנֵי צְמִידִים עַל יָדֶיהָ *& accepit vir ille monile aureum* (& impoſuit naſo ejus) *& duas armillas* (& impoſuit) *manibus ejus cap.* 24, 22. Conf. omninò *verſ.* 47.

לָקַחְתָּ מַתָּנוֹת בָּאָדָם *accepiſti* (& dediſti) *dona hominibus, Pſal. 68, 19.*

כִּי גֶחָלִים אַתָּה חֹתֶה עַל רֹאשׁוֹ *qvoniam carbones ignis capies* (& pones) *ſuper caput ejus, Prov. 25, 22.*

REGULA III.

II. Syntaxis Verbi cum Verbo Infinito.

Verbum finitum regit Verbum alterum in Infinito modo; idqve vel nudè & ſimpliciter, vel intercedente ל. Ut:

לא

לֹא יֹאבֶה יְהוָה סְלֹחַ לוֹ *non vult Dominus condonare illi, Deut, 29, 20,*

לֹא אָבוּא שְׁמוֹעַ *noluerunt audire, Jeſ.28,12.*

לֹא אוּכַל לָקוּם *non poſſum ſurgere, Geneſ.31, 35.*

לֹא אוּכַל לָשֵׂאת *non poſſum ferre, Num.11,14. Conf. Geneſ. 44, 1.*

Annotationes.

1. Tempus Infinitum Verbo ſuo, aut alii ejusdem notionis, ex eadem aut diverſa Conjugatione apponitur, augendæ ſignificationis cauſâ.

Et ſi Infinitum præcedit, illa geminatio rei vehementiam & actionis intentionem & celeritatem ferè notat: qvod ſi verò ſeqvitur, actionis continuationem & freqventationem infert. *Conf. Mich. fol.* 11. *col.* 6.

Et locutio illa, ſi affirmativa eſt, ſicuti certius & efficacius affirmat; ita additâ negatione vehementiùs negat. Negatio verò vel præponitur vel interponitur.

In Kal (in hoc caſu) ſub primâ radicali eſt Kamets. In Hiphil ſub ſecundâ radicali Tſere.

Verba, qvæ ſecundam radicalem ו contrahunt, in Kal deſinunt in Cholem.

Finita ה deniq; deſinunt in ו vel ה. ut:

(1) Infinitum præcedit (*) in locutione affirmativa; ut: אָכֹל תֹּאכֵל *omnino ſ. liberè edes, Geneſ. 2, 16.* הָלֹךְ הָלַכְתָּ *omnino abiiſti, cap. 31, 30.* טָרֹף טֹרַף *certò diſcer-*

diſcerptus eſt, 37, 33. (Hiphil) הֲהָשֵׁב אָשִׁיב אֶת בִּנְךָ *an omnino ducam filium tuum? cap.* 24, 5.

הֲבוֹא מוֹת תָּמוּת *certo morieris, Geneſ.* 2, 17. הֲבוֹא נָבוֹא *num certò veniemus? cap.* 37, 10. Singulare eſt חוּל תָּחוּל *valde dolebit, Ezech.* 30, 16.

רָאוֹ רָאִינוּ הָיוֹ יִהְיֶה *certo erit, Geneſ.* 18, 18. *omninò vidimus, cap.* 26, 28. זָנֹה תִזְנֶה *extremè ſcortabitur, Hoſ.* 1, 2. Nota: הָיוֹת אֶהְיֶה *omninò ero, Pſal.* 50, 21. V. *Michlol Kimchi, fol.* 39 *col.* 3. & *El. Levitæ notas.*

(3) In locutione negativâ: ut לֹא מוֹת תְּמֻתוּן *planè non moriemini, Geneſ.* 3, 4. Ita rectisſimè Cl. Buxtorfius. Piſcator verò: Es iſt nicht gewiß/ daß ihr ſterben werdet.

אָח לֹא פָּדֹה יִפְדֶּה אִישׁ *fratrem nullo modo redimet qvisqvam, Pſal.* 49, 8. Piſcator: Keiner kan ſeinen Bruder einiges weges erlöſen.

וְהַצֵּל לֹא הִצַּלְתָּ אֶת עַמֶּךָ *nullo modo liberaſti populum tuum, Exod.* 5. *ult.* Piſcator: Du haſt dein Volck gar nicht errettet.

וְהָמֵת אַל תְּמִיתֻהוּ *nullo modo interficite eum,* 1. *Reg.* 3, 26. & 27. Piſcator: Tödtet es ja nicht.

וְהוֹשֵׁעַ לֹא יוֹשִׁיעוּ לָהֶם *nullo modo ſervabunt eos, Jerem.* 11, 12. Piſcator: Sie werden ſie gantz und gar nicht erretten.

(2) Infinitum ſeqvitur. Ut:

שִׁמְעוּ שָׁמוֹעַ וְאַל תָּבִינוּ וּרְאוּ רָאוֹ וְאַל תֵּדָעוּ *indeſinenter ſ. ſæpius audietis, & non intelligetis, ſæpius videbitis, & non cognoſcetis, Eſa.* 6, 9.

וַיִּשְׁפֹּט שָׁפוֹט *indeſinenter judicabit, Geneſ.* 19, 9.

וַיֹּאכַל גַּם אָכוֹל *indeſinenter edebat, cap.* 31, 15.

2. Limi-

2. Tempus Infinitum qvandoqve reſolvitur in Præteritum, Futurum vel Participium. Ut: Præt. הוֹאִיל בֵּאֵר *voluit declarare, Deuter. 1, 5.* אוּכַל וְרָאִיתִי *potero aſpicere, Eſth. 8, 6.*

Fut. 1. הוֹאֵל קַח *velis accipere, 2. Reg. 5, 23.* הוֹאֵל וּבָרֵךְ *velis benedicere, 2. Sam. 7, 29.*

Fut. 2. וַיָּחֶל נָטֹעַ *incepit plantare, Geneſ. 9, 20.* אַל תַּרְבּוּ תְדַבְּרוּ *ne multiplicetis loqvi, 1. Sam. 2, 3.*

Part. יֹדֵעַ נַגֵּן *ſcientem pulſare, cap. 16, 16. & 17.*

3. Infinitum tempus vicisſim ſæpe pro finito venit. Ut: pro Præſ. ſ. Præt: אֲשֶׁר תְּנָה הוֹדְךָ עַל הַשָּׁמָיִם *qvi dare*(das)*gloriam tuam ſuper cœlos, Pſal. 8, 2.* pro Fut. I. זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת *recordari* (recordare) *diei ſabbathi Exod. 20, 8.* pro Fut. II. בְּיַד דָּוִד עַבְדִּי הוֹשִׁיעַ אֶת עַמִּי *per manum David ſervi mei ſervare* (ſervabo) *populum meum, 2. Sam. 3, 18.* pro Particip. אַל תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפֶרֶד אֵין הָבִין *ne ſitis ſicut eqvus & mulus non intelligere*, i. e. intelligentes, *Pſal. 32, 9.* &c.

4. Aliqvando Tempus Infinitum planè omittitur. *Mich. fol. 18. col. 1.* Ut: לֹא אוּכַל אָוֶן וַעֲצָרָה *non poſſum* (נְשֹׂא ferre ſc.) *iniqvitatem & feſtivitatem, Eſa. 1, 13.*

CAPUT

CAPUT IV.

De
Syntaxi Particularum.

REGULA I.

I. Syntaxis Particularum ſeparatarum.

Particulæ Separabiles regunt Verbum vel Nomen magis in hoc, qvàm alio Tempore vel Caſu. Qvod uſu potiſſimùm addiſcendum eſt. V. gr.

אַחַר vel אַחֲרֵי *poſt, poſtea* in Præterito & Futuro. Ut : וְאַחַר נִגַּשׁ יוֹסֵף *poſtea acceſſit Joſeph, Geneſ.* 33, 7. וְאַחֲרֵי־כֵן יֵצְאוּ *poſtea egredientur, cap. 15, 14.* Sic in Infinito : אַחֲרֵי בְלֹתִי *poſt conſeneſcere me, Geneſ.* 18, 12.

טֶרֶם *anteqvam*, in Præterito & Futuro, ut: טֶרֶם כִּלָּה לְדַבֵּר *anteqvam abſolviſſet loqvi, Geneſ. 24, 15.* טֶרֶם יִצְמָח *anteqvam orietur, cap. 2, 5.*

עַד *usq;, donec*, in Futuro potiſſimum. Ut: עַד תְּמֻתוּן *donec moriamini, Jeſ. 22, 14.*

אֶל *ad*, in Accuſativo, ut: לֵךְ אֶל נְמָלָה עָצֵל *vade ad formicam piger, Proverb. 6, 6.*

אֶת *cum*, in Ablativo, ut: כָּרַתְנוּ בְרִית אֶת מָוֶת וְעִם שְׁאוֹל *pepigimus fœdus cum morte & cum inferno, Jeſ. 28, 15.*

REGULA II.

Præ cæteris probè obſervetur Syntaxis Particularum Negativarum:

לֹא

לֹא אֵין בַּל בְּלִי בִּלְתִּי אַל & פֶּן: ut & integrarum propoſitionum ſ. ſententiarum negativarum. Ex. gr.

1. Particulæ לֹא & אֵין voci כל additæ univerſalem negationem efficiunt. Ut:

לֹא תַעֲשֶׂה כָל מְלָאכָה *non facies qvicqvam ſ. ullum opus, Exod. 20, 10.*

לֹא יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כָל חָי *non juſtificabitur coram te qvicqvam, vel ullus vivens, Pſal. 143, 2.*

וְלָרָשׁ אֵין כֹּל *& pauperi non erat qvicqvam, 2. Sam. 12, 3.*

אֵין לְשִׁפְחָתְךָ כֹל בַּבַּיִת *non eſt ancillæ tuæ qvicqvam in domo, 2 Reg. 4, 3.*

2. לֹא *non*, omnibus temporibus præponitur, excepto futuro primo. Ut: לֹא שָׁעָה *non benevolè aſpexit, Geneſ. 4, 5.* לֹא יִירָשְׁךָ זֶה *non hæreditabit te iſte, cap. 15, 4.*

Participiis, & Nominibus qvæ pronomen demonſtrativum appoſitum habent, junctum de certo aliqvo & individuo negat: עַל אָדָם מְיוּחָד *de homine proprio. Kimchi lib. rad. in voce* אֵין, Ut: וְלֹא יוֹדֵעַ עַוָּל בֹּשֶׁת *non ſcit iniqvus erubeſcere*, ſc. populus Judaicus, de qvo ſermo eſt, *Sophi. 3, 5.* הוּא בֵן לֹא חָכָם *ipſe filius non ſapiens, Hoſ. 13, 13.*

3. אין *non*, participio jungitur; & negat generaliter de totâ aliqvâ & certâ ſpecie: qvo modo à לֹא diſtingvitur. *Conf. Kimchi cit. loco.* Ut: תֶּבֶן אֵין נִתָּן *palea nulla eſt data, Exod. 5, 16.*

ואין

וְאֵין רֹאֶה וְאֵין יוֹדֵעַ וְאֵין מֵקִיץ *& nullus videns, & nullus ſciens, & nullus vigilans*, 1. *Sam.* 26, 11.

Eadem (particula) negat rem, non actionem, & ellipſin nominis haud rarò inducit. *Sixt. ab Amama.*

שַׁלֵּם יְשַׁלֵּם אִם אֵין לוֹ וְנִמְכַּר בִּגְנֵבָתוֹ *Omninò ſolvat, & ſi non ei* (erit ſolutio) *vendetur pro furto ſuo*, *Exod.* 22, 3.

יִכָּרֵת מָשִׁיחַ וְאֵין לוֹ *exſcindetur Meſſias, & non ei*, (erit כֶּרֶת exciſio) *Daniel* 9, 26. nempe, reſurget: *generationem ejus quis enarraturus eſt? Eſa.* 53, 8.

4. בַּל *non, neqvaqvam*, בְּלִי & בִּלְתִּי *non*, præterito & futuro apponuntur. Ut:

בַּל רָאָה *non vidit*, *Pſal.* 10, 11. בַּל חָלִיתִי *non ægrotavi*, *Proverb.* 23, 35. בַּל יִדְרֹשׁ *non reqviret*, *Pſalm.* 10, 4. בַּל תִּמְצָא *non invenies*, *vorſ.* 15. בַּל יוֹסִיף *neqvaqvam addet*, *verſ.* 18.

עַל בְּלִי הִגִּיד לוֹ *eò qvod non indicaviſſet ei*, *Geneſ.* 31, 20. אֹסֶף בְּלִי יָבוֹא *collectio non veniet*, *Eſa.* 32, 10.

עַד בִּלְתִּי הִשְׁאִיר לוֹ שָׂרִיד *non reliqvit ei ſuperſtitem*, *Num.* 21, 35.

בִּלְתִּי freqventer etiam aſſumit ab initio לְ: & idem valet, qvod שֶׁלֹּא *ut non*, *Kimchi lib. rad.* Ut: לְבִלְתִּי שָׁבוּ אִישׁ מֵרָעָתוֹ *ut non convertantur à malitiâ ſuâ*, *Jerem.* 23, 14. לְבִלְתִּי תֶחֱטָאוּ *ut non peccetis*, *Exod.* 20, 20. Sic cum Infinito ſæpiſſime. Ut:

לְבִלְתִּי

לְבִלְתִּי אֲכָל־מִמֶּנּוּ *ut non comederes ex eâ, Gen.3,11.*
לְבִלְתִּי הַכּוֹת אוֹתוֹ *ne interfeceret eum, cap.4,15.*

5. אַל־ *ne* & פֶּן *ne, ut ne*, futuro tantum conveniunt: & אַל eſt תְּחִנָּה *deprecantis*, vel אַזְהָרָה *dehortantis*, raro, *negantis. Kimchi lib. rad.* Ut:

אַל תִּירָא *ne timeas, Genes.15,1.*
אַל תַּעַשׂ לוֹ *ne facias ipſi, cap.22,12.*
פֶּן תְּמֻתוּן *ne moriamini, cap.3,3.*
פֶּן יִשְׁלַח יָדוֹ *ne extendat manum ſuam, verſ.22.*

6. Ebræi qvod affirmant, negatione contraria illuſtrant. *Druſius.*

וַתְּהִי שָׂרַי עֲקָרָה אֵין לָהּ וָלָד *fuit Sara ſterilis, non fuit ei filius, Geneſ.11,30.*

בְּתוּלָה וְאִישׁ לֹא יְדָעָהּ *virgo, & vir non cognovit eam, cap.24,16.*

וְהֵבֵאתִי עָלַי קְלָלָה וְלֹא בְרָכָה *& adducam ſuper me maledictionem, & non benedictionem, cap.27,12.*

וְנִחְיֶה וְלֹא נָמוּת *& vivamus, & non moriamur, cap.42,2.* Sic: *Deuter.33,6.*

7. Negatione contrarij Ebræi vehementiſſimè affirmant. Ut:

דֶּרֶךְ לֹא טוֹב *via non bona*, h. e. peſſima, *Pſal.36,5.*

גּוֹי לֹא חָסִיד *gens non benigna*, h. e. crudelis, *Pſal.43,1.*

לֹא יִשְׂמַח אֲבִי נָבָל *non gaudet ſtulti pater*, i. e. vehementer dolet, *Proverb.17,21.*

8. Particula negandi, ſive negatio ipſa ex priore membro aliqvando repetenda eſt. *Mich. fol.17.col.4.* Ut:

יְחִי רְאוּבֵן וְאַל־ יָמֹת וִיהִי מְתָיו מִסְפָּר *vivat Ruben, & non moriatur, & (non) ſit hominibus ejus numerus, Deuter. 33, 6.*

וְלֹא לָמַדְתִּי חָכְמָה וְדַעַת קְדֹשִׁים אֵדָע *non didici ſapientiam, & ſcientiam ſanctorum (non) cognovi, Proverb 30, 3.* Conf. *I ſal. 9, 19. &c.*

9. Particula לְבַדּוֹ *ſolùm, tantum* in locutione negativâ ſepiuſculè omittitur. *V. Mich. fol. 17. col. 4.* Ut:

לֹא יַעֲקֹב יֵאָמֵר עוֹד שִׁמְךָ *non* (tantùm) *Jacob vocabitur nomen tuum, Geneſ. 32, 27.*

לֹא עָלֵינוּ תְלֻנֹּתֵיכֶם *non* (tantùm) *contra nos murmurationes veſtræ, Exod. 16, 8.*

כִּי חֶסֶד חָפַצְתִּי וְלֹא זָבַח *qvia beneficentiam volo, & non* (ſolùm) *ſacrificium, Hoſ. 6, 6.*

קִרְעוּ לְבַבְכֶם וְאַל בִּגְדֵיכֶם *ſcindite cor veſtrum, & non* (ſolùm) *veſtes veſtras, Joel, 2, 13.*

REGULA III.

Præpoſitiones qvædam ſeparabiles regunt Nomen mediante præfixo ל; pleonaſticè qvidem, ſed eleganter & venuſtè. Ut:

מִתַּחַת לָרָקִיעַ *ſub firmamento, Geneſ. 1, 7.* Hoc ל *verſ. 6.*

מֵעַל לָרָקִיעַ *ſupra firmamentum, Ibid. verſ. 7.*

מִחוּץ לָעִיר *extra civitatem, cap. 19, 16.*

סָבִיב לַמַּחֲנֶה *circa caſtra, Exod. 16, 13.*

סְבִיבֹת

מִבֵּית לַפָּרֹכֶת *intra velum, cap.26, 33.*

עֵבֶר לַיָּם *trans mare, Deuter.30, 13.*

Huc refer genus dicendi contractum. *Mich. fol.67.col.4.* Ut: בֵּין מַיִם לָמָיִם *inter aqvas & aqvas, Geneſ.1, 6.* pro בֵּין מַיִם וּבֵין הַמָּיִם ſicut *verſ. 4.* בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ.

בֵּין הַבְּהֵמָה הַטְּהֹרָה לַטְּמֵאָה וּבֵין הָעוֹף הַטָּמֵא לַטָּהוֹר *inter beſtiam mundam & immundam, & inter avem immundam & mundam, Levit.20, 25.* pro qvo habetur *cap. 11. ult.* בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהֹר.

בֵּין אִישׁ לְאִישׁ *inter virum & virum, Ezech. 18, 8.* pro qvo eſt *Deuter.1, 16.* בֵּין אִישׁ וּבֵין אָחִיו.

In qvo caſu aliqvando ו interponitur. Ut: בֵּין הָאוּלָם וְלַמִּזְבֵּחַ *inter veſtibulum & altare, Joel. 2, 17.* aliàs minus. *Conſ. Cl. Buxtorf. Theſ. Lib. II. cap. 20.*

REGULA IV.

Particulæ inſeparabiles בלם Nominibus præpoſitæ faciunt periphraſin Adverbij ſæpisſime. Ut: II. Syntaxis Particular. Inſeparabilium. 1. cum Nominibus.

בְּמִרְמָה *dolosè, Gen.34, 13.* בֶּאֱמֶת *verè, Jud.9, 15.* בְּתָמִים *integrè, ibid. verſ.16.* בְּמֵישָׁרִים *rectiſſimè, Eſai. 9, 9.*

לַשֶּׁקֶר *falsò, mendaciter, Levit.19, 12.* לָבֶטַח *confidenter, ſecurè, cap.25, 18.* לְצֶדֶק *juſtè, Eſa. 32, 1.*

מִבַּיִת *intrinſecus, Geneſ.6, 14.*

Nota: Particula aliqvando omittitur, & nomen tàm in formà etymologicà, qvàm ſyntacticà rectionis adverbiaſcit. Ut:

בֶּטַח *confidenter, Geneſ.34,25.* חֶרֶשׁ *cl`àm, Joſ.2,1.* שִׁבְעָתַיִם *ſeptuplum, Gen. ſ.4,24.* נוֹרָאוֹת *tremendè, Pſal.139,14.*

קִדְמַת אַשּׁוּר *cor.àm Aſſur, Gen. 2,14.* רַבַּת *multum, Pſal.65,10.* קַדְמַת שָׁלַף *anteqvam extrahat, Pſal. 129,6.*

Regula V.

2. Cum Verbis,

Particulæ inſeparabiles כבלם Infinito præfixæ conſtituunt Gerundia, ut plurimùm. Sive: Ipſæ naturam induunt Adverbiorum ſ. Conjunctionum, & Verbum Infinitum reſolvunt in finitum.

1. ב Conſtituit Gerundium in DO; ſive: induit naturam Adverbiorum *Qvum, Qvando, Dum* vel *Poſtqvam. Vid. uſ. de* מב *pag. 47.* Ut: בִּשְׁכֹּן *in habitando, Genſ.35 21.* id eſt, cum habitaret Iſrael. בְּבוֹא *in veniendo, Pſalm.51,12.* h. e. qvum veniret aut veniſſet ad ipſum Nathan.

Poteſt & locutio hæc explicari per duos Ablativos Conſeqventiæ, qvos vocant. Ut *habitante Iſraele vel Jacobo; & veniente ad ipſum Nathane propheta.* Vel ſimpliciter: *In habitare, in venire.* Sic Græci: ἐν τῷ εἰσελθεῖν πρὸς αὐτὸν Νάθαν τὸν προφήτην.

2. ב Simi-

2. כ Similiter induit naturam τῦ כַּאֲשֶׁר ſive explicatur per *Qvum*, *Qvando*, *Poſtqvam*, *Sicut*, *Qvemadmodum &c.* & notat proprie punctum ſ. articulum ipſum temporis, quo aliqvid fit. Et ipſum etiam nonnunqvam reſolvitur in duos Ablativos Conſeqventiæ, vel ſimpliciter reddi poteſt, ut: כִּשְׁמֹעַ עֵשָׂו אֶת־דִּבְרֵי אָבִיו *qvum audiviſſet* (extempore) *Eſau*, vel *audiente Eſavo verba patris ſui*, *Geneſ.* 27, 34. vel ἐν τῷ ἀκοῦσαι, ut redditur. *Jeſ.* 37, 1. כַּעֲבוֹר סוּפָה וְאֵין רָשָׁע *Ut, qvemadmodum* (qvam citò) *tranſit turbo, & non eſt impius*, h. e. tantâ celeritate deſiniteſſe impius, qvantâ tranſire ſolet turbo, *Proverb.* 10, 25. *V. Mercerus.*

3. ל Facit Gerundium in DUM vel DI: Item DO: & explicatur per לְמַעַן *Ut*: לְהַבְדִּיל *ad diſtingvendum*, לְהָאִיר *ad illuminandum*, *Gen.* 1, *v.* 14, & 15. עֵת לְהַשְׁלִיךְ אֲבָנִים *tempus projiciendi lapides. Eccleſ.* 3, 5. Poteſt & ipſum per Supinum explicari: קַמְתִּי אֲנִי לִפְתֹּחַ *ſurrexi ego apertum amico meo*, *Cant.* 5, 5. Græci: ἀνοῖξαι, *aperire*. In DO. ut: לֵאמֹר *dicendo*, *Gen.* 1, 22. לַעֲשׂוֹת *faciendo*, *cap.* 2, 3. לָתֵת לָהֶם לָחֶם *dando eis panem*, *Ruth.* 1, 6.

4. מ Facit Gerundium in DO: & (1) Negativè ſumitur, explicaturqve per *ne*, *ut non*: מֵרְאֹת *à videndo*, h. e. *ne* vel *ut non videret*, *Gen.* 27, 1. vel (2) Comparativè: ut, טוֹב לַחֲסוֹת בַּיהוָה מִבְּטֹחַ בָּאָדָם *bonum eſt confidere in Domino præ ſperare* (ſperando) *in hominibus*, *Pſal.* 118, 8. h. e. melius eſt confidere in Deo, qvam &c.

REGULA VI.

3. cum aliis Particulis.

Particulæ inſeparabiles ב ל מ aliis particulis, ex indole lingvæ, pleonaſticè licet, eleganter tamen præponuntur; & ſæpè eas in alienam naturam commutant. Ut:

1. ב, ut: בִּמְאֹד מְאֹד in *valdè valdè*, h. e. copioſisſimè, *Geneſ. 17, 6.*

בְּעַד הַחַלּוֹן *per feneſtram, cap. 26, 8.*

בְּטֶרֶם יִקְרַב *priusqvam adveniſſet, cap. 37, 18.*

בְּעוֹד כִּבְרַת אֶרֶץ *qvum adhuc* (ſc. ſupereſſet) *exigvum ſpatium terræ, cap. 48, 7.*

בִּבְלִי דַעַת in *non* (ſc. absqve) *ſcientiâ, Deuter. 4, 42.*

וַיֹּאמֶר זֶה בְּכֹה וְזֶה בְּכֹה *& dixit iſte in ſic, & iſte in ſic, 1. Reg. 22, 20.*

בְּכֵן אָבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ *ita demum ingrediar ad regem, Eſth. 4, 15.*

בְּבֵין חָצִיר in *inter gramen, Eſa. 44, 4.*

בְּלוֹא כֶסֶף in *non* (h. e. absqve) *argento. cap. 55, 1.*

2. ל, ut:

לְבִלְתִּי אֲכָל־מִמֶּנּוּ *ut non comederes ab eâ, Geneſ. 3, 11.*

לְנֹכַח הַצֹּאן ad *coràm pecudibus, cap. 30, 38.*

אֵלְכָה לְנֶגְדֶּךָ *ibo ante te, cap 33, 12.*

לְמִן הַיּוֹם ad *ab ipſo die, Exod. 9, 18.*

לבעבור

לְבַעֲבוּר נַסּוֹת אֶתְכֶם ad *propter tentare vos*, h. e. *ut tentaret vos*, *cap. 20, 20.*

לְמִקָּטֹן *a parvo, 2. Reg. 23, 2.*

לְאֵין מִסְפָּר ad *non* (absqve) *numero, 1. Paral. 22, 4.*

וְיָשֵׂם לְאַל מִלָּתִי *rediget* ad *non* (in nihilum) *ſermonem meum, Job. 24, 25.*

לַחוּץ ad *extra, foras, Pſal. 41, 7.*

לְאָחוֹר ad *retro, retrorſum, Pſal. 114, 3.*

לְמַטָּה ad *infrà, deorſum, Eſa 37, 31.*

לְמַעְלָה ad *ſuprà, ſurſum, Ibid.*

לְמִנִּי ad *ab, inde ab, Mich. 7, 12.*

3. מ, ut:

מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם de *ſub cœlo, Geneſ. 1, 9.*

מִחוּץ לָעִיר de *extra urbem, cap. 19, 16.*

מִמַּעַל לָעֵצִים *ſupra ligna, cap. 22, 9.*

מֵאָז à *tunc*, i. e. *ab eo tempore, cap. 39, 5.*

מִבִּלְתִּי יְכֹלֶת יְהוָה à *non poſſe Dominum*, h. e. *non potuit, Deuter. 9, 28.*

מִבַּלְעֲדֵי מִזְבַּח יְהוָה *præter altare Domini, Joſ. 22, 19.*

מִבֵּין הַמִּזְבֵּחַ de *inter altare, 2. Reg. 16, 14.*

מֵאֵין יוֹשֵׁב à *non* (absque) *habitatore, Eſa. 5, 9.*

מִטֶּרֶם ab *ante, antequam, Hag. 2, 16.*

Nota: Interdum ל & מ concurrunt in unà voce; Ut: מִלְמַעְלָה *ſuperne, Geneſ. 6, 16.* מִלְּמַטָּה *inferne, Exod. 26, 24.* Sic: מִלִּפְנֵי de *ante*. מִלְּעֻמַּת de *coràm*. Singulare eſt: לְמִבָּרִאשֹׁנָה *inde a principio, 1. Par. 15, 13.* ubi omnes tres literæ מ ל ב concurrunt.

Anno-

Annotationes ad Cap. IV. in genere.

1. Particulæ tàm ſeparabiles, qvàm inſeparabiles ſæpè abundant; ſive aliis vocibus cùm flexibilibus tùm inflexibilibus otioſè apponuntur.

(1.) Separabiles, v.gr. כֵּן אֶת &c. Ut:

אֶל מוּל הָהָר *e regione montis*, *Exod.* 34,3.

אֶל עֵבֶר הַיָּם *trans mare*, *Deuter.* 30,31.

אֶל תַּחַת גֶּפֶן וְאֶל תַּחַת תְּאֵנָה *ſub vitem & ſub ficum*, *Zach.* 3,10.

אַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ *poſtea exibunt*, *Geneſ.* 15,14. Conf. *Deuter.* 21,3.

Particulæ ſeqventes: עַד אֵת אֵצֶל אַחֲרֵי vel אַחַר & עִם cùm præpoſitione מִן vel מ freqventer redundant. Ut:

מֵאַחַר הַצֹּאן *de* poſt *ovibus*, 2. *Sam.* 7,8. Conf. *Pſalm.* 78,71.

וַיֵּלֶךְ מֵאִצְלוֹ *abiit ab ipſo*, 1. *Reg.* 20,6.

מֵאֵת אֶחָיו *à fratribus ſuis*, *Geneſ.* 38,1.

מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה *de ſuperficie terræ*, *cap.* 4,14.

מֵעִם אֲדֹנִי *à Domino meo*, *cap.* 24,27.

Huc refer ea etiam, qvæ ſparſim ſuprà dicta ſunt *Cap. I. Reg. III. Memb.* 9. *Cap. II. Reg. II.* & *Reg. VI. Annot.* 3. *in fine cap. Cap. III. Reg. I. Annot.* 3. Item *Reg. II.*

(2.) Inſeparabiles, v.gr. ו ל &c. Ut:

וְאַיָּה וַעֲנָה *& Ajah & Anah*, *Gen.* 36,24. pro qvo 1. *Paral.* 1,40. אַיָּה עֲנָה

וּמִמָּחֳרָת וְהַנּוֹתָר מִמֶּנּוּ יֵאָכֵל *& craſtino die & quod ſuperfuerit ex eo comedetur*, *Lev.* 7,16.

תפירשו

וַיִּחַר לְקַיִן & iratus eſt Cain, Geneſ. 4, 5.

הַשְּׁלִשִׁי לְאַבְשָׁלוֹם *tertius Abſolom*, 1. *Paral.* 3, 2.

וּלְשָׂרִים לְמִשְׁפָּט יָשֹׂרוּ & *principes ad judicium præerunt*, *Eſa.* 32, 1.

Huc refer illud qvoq; ל, qvod eſt ante ה locale. Ut: לִשְׁאוֹלָה *ad ſepulchrum usq;*, *Pſal.* 9, 18. לַצָּפוֹנָה *ad ſeptentrionem*, לַנֶּגְבָּה *ad meridiem*. Item ea, qvæ ſparſim ſuprà allata ſunt *Lib. I. Cap. VII. Memb. VII. Lib. II. Cap. I. Reg. III. Memb. IX. Cap. II. Reg. VI. Annot.* 3. *in fine cap. Cap. III. Reg. I. Annot.* 5. & *Reg. II. Cap. IV. Reg. III.* & *VI.*

2. Duo Synonyma juxta ſe poſita auxeſin ſ. emphaſin majorem notant. Ut:

הֲמִבְּלִי אֵין קְבָרִים בְּמִצְרַיִם *an quod non* (eſſent) *non ſepulchra in Ægypto? Exod.* 14, 11. hoc eſt, nulla prorſus vel omninò.

הֲרַק אַךְ בְּמֹשֶׁה *an ſolum tantummodò per Moſen? Num.* 12, 2. q. dicas: unicè per illum Moſen.

כְּמוֹ כֵן יְמוּתוּן *ſimiliter ſic peribunt*, *Jeſ.* 51, 6. omninò ſimiliter, vel, ſimili prorſus modo.

בִּלְתִּי אִם גְּוִיָּתֵנוּ *præterquam unicè, vel nudè corpus noſtrum*, *Geneſ.* 47, 18.

וְאַף גַּם זֹאת *ſed eſto, ſit ita qvoq; hoc. Levit.* 26. 44.

3. Particulæ tàm ſeparabiles, quàm inſeparabiles (maximè hæ) freqventer omittuntur. בִּהְיוֹת הַדָּבָר מוּבָן מֵהָעִנְיָן וְסָמַךְ הַכָּתוּב עַל הַמֵּבִין *Mich. fol.* 17. *Col.* 2, & 3.

(1.) Separabiles, v.gr. כִּי שֶׁ vel אֲשֶׁר &c. Ut:

כִּי עַל־כֵּן לֹא נְתַתִּיהָ *nam idcirco non dedi eam*, *Geneſ.38,26.* pro שֶׁלֹּא vel אֲשֶׁר לֹא qvod *non.*

יֵדְעוּ גוֹיִם אֱנוֹשׁ הֵמָּה *cognoſcant gentes* (כִּי qvod) *homo ſint*, *Pſal.9,21.* i. e. ſe homines eſſe.

Huc refer ea, quæ ſuprà dicta ſunt Cap. II. Reg. VI. Sect. III. Memb. VIII. & de particulis negandi: לֹא אַל לְבַדּוֹ *Cap. IV. Reg. II. Memb. VIII. & IX.* Item qvæ extant *Reg. III.*

(2.) Inſeparabiles.

1. י, ut: אֶרְדֹּף אַשִּׂיג אֲחַלֵּק *perſeqvar, fugientem comprehendam, dividam, Exod.15,9.*

כָּרַע נָפַל שָׁכָב *incurvabit ſe, cecidit, jacuit, Jud.5,27.*

שֶׁמֶשׁ יָרֵחַ עָמַד *ſol, luna ſtetit, Hab.3,11.*

כְּסוּס עָגוּר *ſicut grus* (aut) *hirundo, Jeſ.38,14.* Conf. *cap.17,6.*

2. הֲ *V. Mich. fol.16, col.2.* Ut:

אַתָּה זֶה בְּנִי עֵשָׂו an *tu es filius meus Eſau?* *Geneſ.27,24.*

וְאֶת־הָרָע לֹא נְקַבֵּל *& malum non* ne *accipiemus? Job.2,10.*

תִּמְשֹׁךְ לִוְיָתָן בְּחַכָּה num *trahes Livjathan hamo? cap.40,20.*

וְאַתָּה בֵּית־לֶחֶם אֶפְרָתָה צָעִיר *& tu Bethlehem Ephrathah parva ne es? Mich.5,1. V. Druſ.*

3. בְּ, ut: מַרְאֶה וְלֹא בְחִידֹת *& (in) viſione, & non in ænigmatibus, Num.12,8.* pro וּבְמַרְאֶה

הַנִּמְצָא בֵּית יְהוָה *qvod inveniebatur (in) domo Domini, 2.Reg.16,8.*

4. כְּ, ut: גּוּר אַרְיֵה יְהוּדָה ut *catulus leonis Jehuda, Geneſ.49,9.*

חֲמֹר גָּרֶם ſicut *aſinus oſſeus, verſ.14.*

5. לְ, ut:

5. ל, ut: וְדָוִד הִגִּיד *& Davidi annunciavit qviſpiam*, *2. Sam.15,31.* pro וּלְדָוִד

6. מ, ut: כִּי עָפָר אַתָּה *nam* (ex) *pulvere es*, *Geneſ.3,19.* pro מֵעָפָר Conf. *Eccl.3,20.*

הִשָּׁמְרוּ לָכֶם עֲלוֹת בָּהָר *cavete vobis* (ab) *aſcendendo in montem*, *Exod.19,12.* pro מֵעֲלוֹת

וַיַּעַשׂ מִכְסֶה לָאֹהֶל עֹרֹת אֵלִים *& fecit tegmen tabernaculo* (è) *pellibus arietum*, *cap. 36,19.* pro מֵעֹרוֹת

עַד יִקֹּם גּוֹי אֹיְבָיו *donec ulciſceretur ſe gens* (de) *inimicis ſuis*, *Joſ.10,13.* pro מֵאֹיְבָיו conf. *1. Sam.14,24. Jer.15,15. & alibi paſſim.*

Huc refer & *Cap.II, Reg. VI. Sect.III. Memb.VIII.* & *Cap.IV. Reg.IV.*

4. Particulæ cùm ſeparabiles tùm inſeparabiles variè inter ſe permutantur. V.gr.

אֶל *ad*, pro עַל *propter*: בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל שָׁאוּל בְּכֶינָה *filiæ Iſrael propter Saulem flete*, *2. Sam.1,24.* Conf. omninò *verſ.12.* Sic: אֵרֵד אֶל־בְּנִי אָבֵל שְׁאֹלָה *deſcendam propter filium meum lugens in ſepulchrum*, *Geneſ.37,35.*

אַל *non*, pro מִן *præ*: קְחוּ מוּסָרִי וְאַל כָּסֶף וְדַעַת מֵחָרוּץ נִבְחָר *accipite inſtitutionem meam*, *& non argentum*, (ſc. præ argento) *& ſcientiam præ auro ſelecto*, *Proverb.8,18.* קִרְעוּ לְבַבְכֶם וְאַל בִּגְדֵיכֶם *ſcindite cor veſtrum*, *& non veſtimenta veſtra*, *Joel.2,13.* h.e. potiùs, qvàm veſtimenta.

ו pro כ vel כֵּן *ſic: Proverb.10,25. &c.*

LIBRI SECUNDI
FINIS.

APPEN-

APPENDIX:

De

Literis משה וכלב: Earundem ſcil. uſu vario, & ſignificationibus. Item: Pleonaſmo, ellipſi, enallage &c.

ὡς ἐν τύπῳ καὶ συνόψει.

I. Litera מ.

HUjus primaria ſignificatio eſt *à* vel *ab:* notatq; hac ratione vel cauſam efficientem, vel temporis & loci circumſtantiam, vel negationem & privationem, vel deniq; diſtributionem. Item: *ex, de:* notatq; cauſam materialem, motum e loco, ſubjectum ex vel de qvo, qvamcunq; circumſtantiam aliam. It: *præ*, infertq; iterum vel cauſam vel comparationem qvandam. V. & conf. partem ſuprà Lib. I. Cap. VII. membr. 4. pag. 82. Sed & facit eadem Adjectivi periphraſin, Lib. II. Cap. I. reg. 2. pag. 134. & Adverbij, Cap. IV. reg. 4. pag. 180. Conſtituit etiam Gerundium in *do*, reg. 5. pag. 189. De cætero etiam ſignificat tum poſtea: *propter, ante, poſt, ad, apud, in, contra, præter, cum*. Pleonaſmus ejusdem (vel qvaſi) V. ſuprà pag. 154. 169. 170. impr. v. p. 191. Ellipſis: pag. 187. impr. p. 195.

II. Li-

II. Litera ש.

Refert hæc pronomen relativum אֲשֶׁר *qvi, qvæ, qvod.* Hinc conjunctionaliter etiam ſignificat: *ut, qvod, qvia.* V. Lib. I. Cap. VI. memb. 10. pag. 79 & Cap. VII. memb. 5. pag. 82. Cenſetur & ipſa nonnunqvam πλεονάζειν, nonnunqvam item deficere.

III. Litera ה.

Hæc venit primò vulgò loco articuli Græcorum vel Germanorum præpoſitivi: ὁ, ἡ, τὸ, der/ die/ das. V. & conf. ſupra Lib. I. Cap. V. memb. 2. pag. 66. & Cap. VI. memb. 4. pag. 76. memb. 9. pag. 78. Secundò, pronomen refert relativum אֲשֶׁר *qvi, qvæ, qvod,* Cap. VI. membr. 9. pag. 78. Porro, tertiò Interrogationis, admirationis & exclamationis nota eſt, Cap. VII. memb. 6. pag. 82. Deniq; qvartò in fine dictionis Locale fere eſt: & nominibus loci, item temporis, appoſitum ſignificat *In, ad, verſus, &c.* Ibid. pag. cit. Ellipſis ejusdem etiam reperitur. V. & conf. pag. 194.

IV. Litera Vau.

Vau Proteus eſt qvaſi Ebræorum. Siqvidem induta hæc litera omnes fere orationis partes longè lateq; divagatur. Principalis ejusdem ſignificatio eſt, qvod ſit copula, *Et* ſignificans. Nuncqve nuda eadem, nunc verò, ac ſæpisſimè qvidem, & ipſa ſimul converſiva temporum, præteriti in

futuri ſignificationem & viciſſim. V. ſupra Lib. I. Cap. VII. memb. 7. p. 84. Porrò, Conjunctionum & aliarum inducit formam ſive naturam, ſignificatq; item adeò: *etiam, ſi, aut, ſed* vel *autem, tamen, qvamvis, qvia, itaq.* Præpoſitionem: *cum:* Adverbia: *tunc, donec, qvum* vel *qvando, qvantùm, ſic* vel *ut, imò* vel *qvin, nempe.* Verbaliter idem eſt, qvod *τὸ inqvam,* nec non voculæ *id* vel *hoc eſt.* Pronominaliter deniq; refert relativum: *qvi, qvæ, qvod.* Unde pleonaſmus ejusdem non infreqvens etiam eſt. Conf. ſuprà pag. 85. & 192. Ellipſis item: pag. 194. Enallage: pag. 195.

V. Litera כ.

Hujus palmarium officium eſt, qvod ſit nota ſimilitudinis. V. ſuprà Lib. I. Cap. VII. memb. 8. pag. 85. Deinceps ſignificat idem qvod כַּאֲשֶׁר ſcil. *qvum, qvando, poſtqvam, ſicut, qvemadmodum* &c. V. Lib. II. Cap. IV. reg. 5. pag. 189. Porrò: *tàm, qvàm,* ſive *cùm, tùm:* item: *circiter,* ſeu *propè, ſecundùm* vel *juxta, qvomodo,* &c. Pleonaſmus ejusdem etiam occurrit. Ellipſis item ejusdem. V. ſuperiùs pag. 194.

VI. Litera ל.

Multò freqventiſſima hæc qvoq, eſt, & primariò notat præpoſitionem *In, ad,* cum accuſativo. V. Lib. I. Cap. VII. memb. 9. pag. 85. Hacq; ratione dicit

dicit & motum ad aliqvid, & eſſentiam rei, porrò ejusdem qvoq; conditionem & ſtatum, deniqve cauſam etiam finalem infert. Sed & atq; imprimis Dativi caſus nota eſt: V. ſuperiùs aliqvàm, Cap. V. memb. 8. pag. 74. & Cap. VI. memb. 11. pag. 80. (qvin & reliquis caſibus omnibus inſervit.) Præſertim verò periphraſin facit etiam Adjectivi Lib. II. Cap. I. reg. 2. pag. 134. & Infinitivo non rarò præmittitur Cap. III. reg. 3. pag. 178. Gerundiaq; conſtituit ſæpiſſimè in *dum, di, do.* Cap. IV. reg. 5. pag. 189. Etiam adverbia, nominibus ſcil. præpoſita eadem, reg. præced. 4. pag. 187. De cætero notat qvoq; & ipſa variatim: *in* viciſſim, ſed cum ablativo, porrò *inter, ſuper, juxta, erga, ſecundùm, contrà, de, à* vel *ab, præ* vel *propter, pro, cum, ſicut, qvoad.* Pleonaſmus ejusdem creber ſanè (vel certè referri hic poſſunt pag. ſeqq. pleraq;) V. pag. 134. 139. 169. 173. 175 186. impr. v. p. 190. & 192. Ellipſis: pag. 163. & 187. impr. p. 195.

VII. Litera ב.

Deniq; hæc principaliter denotat præpoſitionem *In*, qvâ ablativum regit. V. & conf. Lib. I. Cap. VII. memb. 10. pag. 85. Inſertqve eò locum & ſubjectum in qvo, tempus porrò, nec non qvalitatem vel rem qvamcunqve. Facit & ipſa Adjectivi periphraſin. Lib. II. Cap. I. reg. 2. pag. 134. & Adverbij, Cap. IV. reg. 4. pag. 187. Conſtituit adhæc eadem qvoq; Gerundium in *do*, & explicatur per *qvùm, qvando, dum* vel *poſtqvam* reg. 5. p. 188. Præterea

terea notat etiam non rarò: *inter*, *ad*, *contra*, *ex* ſive *de*, *pro*, *propter*, *per*, *cum*, *ſive* vel *tàm*, *qvàm*. Tandem Dativo & Accuſativo formandis inſervit qvoqve nonnunqvam. Pleonaſmus (aut certe idem iterùm qvaſi talis) V. viciſſim pag. 134. 139. 169. 173. 175. impr. v. pag. 190. Ellipſis: pag. 163. & 187. impr. pag. 194.

FINIS.

Compendium
LEXICI EBRÆI
PLENIORIS;

Radicum omnium & ſingularũ, nec non Vocum derivatarum qvarumcunqve notabiliorum, totius Codicis Biblici Vet. Inſtrumenti: concinnatum è Concordantiarum Opere poſtremo Baſil. Cl. Joh. Buxtorfij &c.

Autore

Andr. Sennerto, P. P.

א

אֵב Viror,virgultum.
אָבִיב ſpica, ariſta: nom. menſis.
אָבַד perijt,interijt.
אֲבֵדָה res perdita.
אֲבַדּוֹן perditio.
אָבָה voluit, acqvievit.
אָב pater.
אֶבְיוֹן egenus,pauper.
אִבְחָה terror: mucro flammans.
אבך elevari, extolli.
אָבַל luxit.
אֵבֶל luctus.
אָבֵל planicies
אֲבָל at,ſed: verè
אֶבֶן lapis, pondus: perpendiculū.
אֵבוּס præſepe
אָבָק pulvis.
אָבִיר fortis, potens.
אַבִּיר idem.
אֵבֶר ala, penna.
אֲגֻדָּה faſciculus, agmen.
אֱגוֹז nux.
אֶגֶל gutta.
אֲגַם ſtagnum, palus.
אַגְמוֹן juncus.
אַגָּן crater.
אֲגַפִּים alæ: agmina.
אָגַר collegit.
אִגֶּרֶת epiſtola.
ארב cruciare
אָדַם rubuit, rufus fuit.
אָדוֹם ruber,rufus.
אַדְמוֹנִי idem.
אֲדַמְדָּם ſubrubidus.
אֲדָמָה terra.
אָדָם homo.
אָדוֹן dominus.
אֲדֹנָי Dominus DEUS.
אֶדֶן baſis.
אדר magnificus, validus fuit.
אַדִּיר magnificus.
אֶדֶר magnificentia.
אַדֶּרֶת toga magnifica.
אֲדָר menſ. Februar.
אָהַב dilexit.
אַהֲבָה amor, dilectio.
אֹהֶל tentorium.
אָהַל tentorium fixit, movit.
אֲהָלִים aloe, ſantali. (vid.
אוֹ aut,vel,ſive.
אוֹב pytho: uter.
אוֹדוֹת propter, cauſā.
אוּר titio, torris.
אָוָה deſideravit, concupivit.
אַוָּה deſiderium.
תַּאֲוָה idem.

נָאוָה *pulchra decora fuit.*
נאוה *caulæ, habitacula.*
אוח ſimia : muſtela.
אוי eheu, væ.
אויל ſtultus.
אִולת *ſtultitia.*
אָוֶן iniqvitas, vanitas.
אוֹן *robur, potentia: opes.*
אין *lugere, qviritari.*
אוץ אָץ feſtinavit, urſit.
אור illuxit.
אוֹר *lux, lumen.*
אור *ignis.*
מָאור *luminare.*
אות ſignum
אָז tunc.
אזוב hyſſopus.
אָזַל abijt.
אִזן auſcultavit.
אזן *auris.*
מאֹזְנַיִם *lances, ſtatera.*
אזק catena
אָזַר cinxit.
אֵזוֹר *cingulum.*
אח ah, heu: focus.
אֶחָד unus, a, um.
אָח frater.
אחוה *ſeror.*
אָחַז apprehendit: poſſedit.

אֲחֻזָּה *poſſeſſio.*
אַחֲלַי utinam.
אַחַר poſt, poſtea.
אַחֵר *alius.*
אָחוֹר *retrò, poſterum.*
אחרון *poſterior, tremus.*
אֲחֹרַנִּית *retrorſum.*
אחרית *poſteritas; extremũ.*
אִחַר *diſtulit, tardavit.*
אַט· ſenſim , leniter.
אָטָד rhamnus, ſpina.
אָטַם clauſit, obturavit·
אֵטוּן funis, filum.
אטר clauſit: ſcæva.
אִי ubi.
אִי *inſula.*
אַיָּה *cornix.*
אָיַב inimicatus eſt.
אוֹיֵב *inimicus.*
אֵיבָה *inimicitia.*
אֵיד vapor; calamitas.
אֵיךְ qvomodo , ubinam?
אֱיָל virtus, vires.
אֵל *fortis : DEUS.*
אַיִל *arietis: limen.*
אַיָּל *cervus.*
אָיוֹם formidabilis.
אֵימָה *terror, formido.*

אֵמִים *gigantes*
אַיִן non, nihil, nullꝰ, nemo.
אִין *non.*
אֵיפָה Epha, menſura.
אֵיפֹא *ubinam ?*
אִישׁ vir, maritus: aliqvis.
אִשָּׁה *mulier, uxor.*
אִישׁוֹן *nigredo: pupilla.*
אֵיתָן fortis, robuſtus, robur.
אַךְ tantum, utiq;.
אָכַל edit, comedit, cōſumſit.
אֹכֶל *cibus.*
מַאֲכָל *idem.*
מַאֲכֶלֶת *culter, gladius*
אָכֵן certè, verè, utiqve.
אָכַף incurvavit ſe.
אִכָּר agricola.
אֵל אֵלֶּה hi, iſti, hæ, iſtæ, &c.
אַל ne, neqvaqvam.
אֶל ad, apud, juxta, &c.
אֱלִיל nihil, res nihili.
אֱלִילִים *idola.*
אָלָה juravit, exſecratus eſt.
אָלָה *adjuratio, jusjurād.*
אַלְיָה *caudaovis, arietis.*

אֵלָה *qvercus.*
אֱלֹהַּ *DEUS.*
אלח fœtidum fieri.
אלם obmutuit
אִלֵּם *mutus.*
אִלֵּם *ligavit, colligavit.*
אֲלֻמָּה *faſciculus*
אַלְמָן נָה *viduus, a*
אַלְמָנוּת *viduitas.*
אַלְמוֹנִי *nom. fictitium*
אוּלָם *porticus, veſtibulum.*
אֵילָם *idem.*
אֵלוֹן planities.
אֶלֶף mille.
אָלַף *didicit.*
אַלּוּף *doctor, dux, bos.*
אָלַץ arctavit, urſit.
אִם ſi, ſiqvidem; an, utrū?
אֵם *mater.*
אוּם *natio, populus.*
אַמָּה *cubitus*
אָמָה ancilla
אמל languit.
אָמַן nutrivit
נֶאֱמַן *firmus, fidus fuit.*
הֶאֱמִין *credidit.*
אֱמוּנָה *fides, veritas.*
אֲמָנָה *firmitas.*
אָמְנָם *vere, revera*
אֱמֶת *fides, veritas.*

אָמֵן *Amen, verum, firmũ.*
אָמֵץ robuſtus, fortis fuit.
אַמִּיץ *robuſtus, fortis.*
אָמַר dixit, locutus eſt.
אֹמֶר *dictum, verbum, ſermo.*
אִמְרָה *idem.*
הֶאֱמִיר *exaltavit.*
אֶמֶשׁ heri, heſterna nocte.
אָן אָנָה qvo? usq; qvo? qvorſũ?
אֲנִי אָנֹכִי ego
אָנָה luxit, mœſtus fuit
אִנָּה *tradidit :*
אֳנִי *navis, claſſis.*
אָנַח gemuit, ſuſpiravit.
אֲנָחָה *gemitus, ſuſpir.*
אֲנָךְ perpendiculum
אָנַס coegit
אָנַף iratus fuit.
אַף אַפַּיִם *ira: facies, vultus: naſus.*
אָנַק clamavit, exclam.
אֲנָקָה *clamor, exclamatio.*
אָנַשׁ æger fuit.
אָנוּשׁ *æger, mortifer.*
אֱנוֹשׁ *homo, mortalis.*
נָשִׁים *mulieres, uxores*
אָסָם horreum :
אָסוֹן mors, exitium
אָסַף collegit, cõgregavit.
אֹסֶף *collectio.*
אָסַר ligavit, vincivit.
אָסִיר *vinctus.*
אִסָּר *obligatio.*
אַף etiam, qvoq;.
אָפַף circumdedit.
אָפַד amicivit, accinxit.
אֵפוֹד *Ephod, amiculum ſacrum.*
אָפָה coxit.
אֹפֶה *coqvus, piſtor.*
אֹפֶל caligo.
אֲפֵלָה *idem.*
אוֹפָן rota.
אָפֵס deſiit, defecit.
אֶפֶס *defectùs, finis: nihil: niſi, præter.*
אֶפְעֶה vipera.
אָפַק continuit, corroboravit ſe.
אָפִיק *fortis, validus: torrens, alveus.*
אֵפֶר cinis.
אוֹפִיר *Ophir, nom. propr.*
אָצַל repoſuit, ſervavit.
אֵצֶל *apud, juxta.*
אָצַר recondidit, repoſuit.
אוֹצָר *theſaurus.*
אָרַר maledixit, execratus (eſt.

 מארה

מְאֵרָה *maledictio.*
אָרַב inſidiatus eſt.
מַאֲרָב *inſidiæ.*
אַרְבֶּה *locuſta.*
אֲרֻבָּה *feneſtra.*
אָרַג texuit, attexuit.
אָרָה carpſit, decerpſit.
אֲרִי *leo*
אַרְיֵה *idem.*
אֻרְוֹת *præſepia, ſtabulum.*
אֶרֶז cedrus.
אָרַח iter fecit.
אֹרַח *iter, via, ſemita.*
אֲרֻחָה *viaticum, cibarium.*
אָרַךְ prolongari, produci.
אֹרֶךְ *longitudo.*
אָרֵךְ *idem*: *longus.*
אֲרוּכָה *ſenitas, curatio.*
אֲרָם Aram, nom. propr.
אַרְמוֹן *palatium, arx.*
אָרוֹן arca.
אֶרֶץ terra.
ארש pronunciavit
אָרַשׂ deſponſavit.
אֵשׁ ignis.
אִשֶּׁה *ignitum ſacrificium.*
אָשִׁישׁ fundamentum.
אֲשִׁישָׁה *lagena.* qvæ.
אֶשֶׁד effuſio, decurſus a-

אָשְׁדָּה fundamentum.
אֶשֶׁךְ teſtis, teſticulus.
אֵשֶׁל nemus, arboretum.
אָשַׁם deliqvit, reus fuit: deſolari.
אָשָׁם *delictum, reatus.*
אַשְׁמָה *idem.*
אַשְׁפָּה pharetra: ſtercus
אָשַׁר inceſſit: beavit, beatum prædicavit.
אָשׁוּר *greſſus, inceſſus.*
אַשְׁרֵי *beatitudines. beatus.*
אֲשֶׁר *qvi, qvæ, qvod.*
אֲשֵׁרָה *lucus.*
אַתָּה אַתְּ tu.
אֵת ligo: cum partic.
אָתָה venit, acceſſit.
אָתוֹן aſinus, a.
אַבְנֵט baltheus
אַרְגָּמָן purpura

ב

בֵּאֵר declaravit
בְּאֵר *puteus.*
בָּאַשׁ fœtuit, putruit.
בַּג cibus
בָּגַד prævaricatus eſt, perfidè egit.
בֶּגֶד *perfidia: veſtis.*
בַּד linum, lineum.

בדים

בדים *mendaces : vectes: rami : artus, membra.*
בדד ſolitarius fuit.
בדד *ſolus.*
לבד *ſeorſum, præter.*
בדא comminiſci.
בדיל ſtannum
הבדיל *ſeparavit, diſtinxit.*
בדק inquiſivit, rimatus eſt
בדק *rima, labes.*
בהו inanitas, vacuum.
בהל turbari, terreri.
בהמה beſtia, pecus.
בהן pollex.
בהק vitiligo.
בהרת papula alba.
בוא בא venit, ingreſſus eſt : occubuit
מבוא *aditus, ingreſſus*
תבואה *proventus.*
בוז בז ſprevit, contemſit.
בוז *contemtus.*
בוך perplexum eſſe.
בול proventus
בוס calcare, conculcare.
בוץ byſſus.
בור בור fovea, ciſterna.
בוש tardare, differre : pudere, erubeſcere.

בשת *pudor : idolum pudendum.*
בזז בז ſpoliavit, diripuit.
בז *præda.*
בזה *idem.*
בזה ſprevit.
בזק fulgur.
בזר ſparſit, diſperſit.
בחל faſtidivit.
בחן probavit, exploravit.
בחר elegit, ſelegit.
בחור *electus : juvenis.*
מבחר *delectus, ſelectum.*
בטא pronunciavit
בטח fidere, confidere.
בטח *fiducia, ſecuritas.*
מבטח *idem.*
בטל ceſſare.
בטן venter, uterus.
בין inter : medium : intellexit.
בינה *intelligentia.*
תבונה *idem.*
ביצה ביצים ovum, a.
ביר puteus.
בירה *palatium.*
בית בית domus.
ביתן *palatium.*

בכא

בָּכָא morus arbor.
בָּכָה flevit.
בְּכִי *fletus.*
בְּכֹר primogenitus,um.
בְּכֹרָה *primogenitura.*
בְּכִירָה *primogenita.*
בִּכּוּרִים *primitiæ.*
בִּכֵּר *primogenitum proferre,inſtituere.*
בַּל בְּלִי non, neqvaqvam.
בְּלִיַּעַל *neqvam, neqvitia.*
בָּלַל confudit,miſcuit.
בְּלִיל *pabulum mixtum.*
בלג recreare ſe.
בָּלָה veteraſcere, atteri.
בַּלָּהָה *terror.*
בָּלַם conſtringere.
בָּלַס miſcere.
בָּלַע abſorpit, deglutivit.
בָּלַק exinanivit.
בִּלְתִּי non: niſi: abſq;.
בָּמָה וֹת excelſum, a.
בָּנָה ædificavit, exſtruxit.
בִּנְיָן *ædificium.*
בֵּן בֶּן *filius.*
בַּת *filia.*
תַּבְנִית *ſtructura,ſimilitudo.*
בֹּסֶר omphax, uva immatura.
בָּעָה petere: bullare: tumere.

בָּעַט recalcitrare.
בָּעַל dominari: uxorem ducere.
בַּעַל בָּעַל *dominus: maritus.*
בָּעַר arſit, exarſit: accendit: removit: obbruteſcere.
בְּעִיר *brutum.*
בַּעַר *brutus, ſtupidus.*
בעת terruit, perturbavit.
בֹּץ lutum,cœnum.
בָּצָל cepa.
בָּצַע qvæſtum facere: dividere.
בֶּצַע *qvæſtus,lucrum: fruſtulum.*
בָּצֵק intumuit.
בָּצֵק *maſſa farin.*
בָּצַר præcidit, vindemiavit: munivit.
בָּצִיר *vindemia.*
בְּצוּרָה *munitum.*
מִבְצָר *munitio.*
בְּצַר *aurum lectiſſ.*
בָּקַק evacuavit.
בָּקַע ſcidit,fidit, rupit.
בִּקְעָה *vallis, contract.*
בִּקֵּר qvæſivit, inqviſivit.
בֹּקֶר *mane, diluculum.*
בָּקָר *bos, boves.*

בקש

בקש qvæſivit, reqviſiv.
בקשה *petitio, qvæſtio.*
בר בר filius: frumentum.
ברר purgavit, purificavit: ſelegit.
בר *purus, mundus.*
בר *frumentum, triticũ.*
בר *puritas.*
ברא creavit
בריא *pinguis, e.*
ברד grandinare.
ברד *grando.*
ברה comedit: ſelegit.
בריה *cibus, edulium.*
ברח fugere, fugit.
בריח *vectis*
ברך benedixit; genua flexit.
ברכה *benedictio.*
ברך *genu.*
ברכה *piſcina.*
ברום veſtis pretioſa.
ברק fulguravit.
ברק *fulgur.*
ברוש abies.
ברית fœdus, pactum.
בשל elixare, coqvere.
בשם aroma.
בוס conculcare.
בשר nunciavit, annunc.
בשרה *nuncium.*
בשר *caro.*
בת bath, menſura liq.
בתולה virgo, virginitas.
בתק transfixit.
בתר diſſecuit.
בלעדי præter, præterqvam.
ברזל ferrum.

ג

גג tectum.
גאה altum eſſe, excellere, ſuperbire.
גאה *elatus, ſuperbus*
גא *idem.*
גוה *ſuperbia.*
גאון *idem: excellentia.*
גאות *idem.*
גאוה *idem.*
גאל redemit, vindicavit
גאלה *redemptio, vindiciæ.*
גאל *polluere, contaminare.*
גב gibbus: tergum; fornix: excelſum.
גבא lacuna, palus.
גבה altum, elatum eſſe: efferre ſe, ſuperbire.
גבה *altus, elatꝰ, excelſus*

גבח recalvaſter.
גבול terminus
גבל terminavit.
גבן caſeus.
גבע collis.
גבעה idem
גביע ſcyphus, calix.
גבר valuit, prævaluit: robuſtus fuit.
גבר vir.
גבור potens, validus.
גביר herus, dominus.
גבירת hera.
גבורה potentia, virtus.
גביש unio, margarita.
גד coriandrum.
גדד turmatim convenire; depopulari.
גד turma.
גדוד idem.
התגודד incidere ſe, caſtram inducere.
גדי hœdus.
גדיות ripæ.
גדל creſcere, magnum eſſe, fieri.
גדול magnus, magnificus.
גדל magnitudo.
גדולה idem, magnificentia.

מגדל turris.
מגדלה idem.
גדע ſuccidit.
גדף blaſphemavit, probro affecit.
גדר ſepſit, ſepem obduxit.
גדר ſepes, materia, paries
גדרה idem.
גדיש meta frumenti.
גה hic, pronom.
גהה mederi, ſanare.
גהר expandere ſe pronum.
גו corpus.
גו idem.
גוב locuſta.
גבים foſſæ, foveæ.
גוז abſcidit.
גיח exiit, prodiit.
גוי gens.
גיל exultavit.
גיל exultatio.
גוע expiravit.
גוף corpus.
גור peregrinari, commorari; timere; congregare.
גור catulus.
גר peregrinus, advena.

מגור

[illegible] *peregrinatio.*
[illegible] *metus, formido : congregatio.*
[illegible] gleba, pulvis.
[illegible] totondit.
[illegible] *vellus*
[illegible] *vellus, tonſura.*
[illegible] *caeſura, lapis caeſus, politus.*
[illegible] rapuit, diripuit.
[illegible] *rapina.*
[illegible] *pullus.*
[illegible] eruca.
[illegible] truncus.
[illegible] ſecuit, abſcidit : decrevit.
[illegible] *ſectio, ſegmentum*
[illegible] pruna, carbo.
[illegible] Venter.
[illegible] vallis.
[illegible] *[illegible]m.*
[illegible] [illegible].
[illegible] ſimilitudo.
[illegible] claudere.
[illegible] calx.
[illegible] volvere, convol. devolv. volutare : pullus.
[illegible] *acervus, ſcaturigo, fluctus.*

מְגִלַּת *volumen, liber convolutus.*
גְּלִיל *limes, tractus.*
גֻּלָּה *lecythus, lenticula.*
גֻּלּוֹת *ſcaturigines, orbes.*
גַּלְגַּל *orbis, rota.*
גֻּלְגֹּלֶת *calvaria, cranium*
גֵּלֶל *ſtercus.*
גִּלּוּלִים *idola ſtercorea.*
בִּגְלַל *propter.*
גַּלָּב tonſor.
גֶּלֶד cutis, pellis.
גָּלָה migrare, deportari, abduci : revelavit.
גּוֹלָה *migratio, deportatio, captivitas.*
גָּלוּת *deportatio, tranſmigratio.*
גִּלַּח raſit, abraſit.
גָּלַם convolvit.
גָּלַע miſcuit.
גָּלַשׁ detondit, deglabravit.
גַּם etiam, qvoq;.
גָּמָא abſorpſit, exhauſit.
גֹּמֶא *juncus, ſcirpus,*
גֹּמֶד cubitus
גַּמָּדִים adverſari.
גָּמַל retribuit, rependit: ablactavit, educavit.

גָּמוּל *re-*

גְּמִיל *retributio: beneficium.*
גָּמָל *camelus.*
גּוּמָץ foſſa.
גָּמַר deficere, conſumi.
גַּן hortus.
גַּנָּה *idem.*
גָּנַן protexit.
מָגֵן *clypeus, ſcutum.*
גָּנַב furari, ſurripere.
גַּנָּב *fur.*
גֶּנֶז theſaurus.
גָּעָה mugivit, boavit.
גָּעַל faſtidivit.
גָּעַר increpavit.
גְּעָרָה *increpatio.*
גָּעַשׁ commoveri.
גַּף ala.
גֶּפֶן vitis.
גָּפְרִית ſulphur.
גָּרַר ſecuit, diſſecuit.
מְגֵרָה *ſerra.*
גָּרָב ſcabies, pſora.
גָּרַד ſcabere, ſcalpere ſe.
גָּרָה miſcere lites, contendere.
גֵּרָה *rumen, cibꝰ ruminis: obulus.*
גָּרוֹן *guttur.*
גָּרַז ſuccidi, exſcidi.

גּוֹרָל ſors.
גֶּרֶם os, oſſis
גָּרַם exoſſare, oſſa confringere.
גֹּרֶן arca.
גָּרַס frangi, comminui.
גָּרַע diminuere, ſuccidere.
גָּרַף everrere.
אֶגְרוֹף *pugnus.*
גָּרַשׁ expulit, ejecit.
מִגְרָשׁ *ſuburbium.*
גֶּרֶשׂ conciſum, contuſum.
גָּשַׁשׁ palpavit.
גֶּשֶׁם pluvia, imber.
גַּת torcular.
גַּלְמוּד ſolitarius
גַּרְגְּרוֹת fauces.

ד

דַּד uber, mamma.
דָּאַב doluit, mœſtus fuit.
דָּאַג ſolicitus fuit.
דְּאָגָה *ſolicitudo.*
דָּאָה volavit.
דָּב ſtercus columbin.
דָּבַב loqvi.
דִּבָּה *infamia, diffamatio.*
דֹּבֶא robur.
דְּבֵלָה palatha, maſſa ficui.

דבק ad-

דָּבַק adhæſit: perſeqvi, asſeqvi.
דִּבֵּר locutus, elocut9 eſt.
דָּבָר *verbum. res: aliquid.*
דִּבֵּר *perdidit.*
דֶּבֶר *peſtis.*
מִדְבָּר *deſertum.*
דֹּבֶר *Ductus, ovile, caula.*
דְּבֶלֶת *ſpu[illegible]s.*
דְּבִיר *adytum.*
דְּבַשׁ mel.
דָּגָה multiplicari more piſcium.
דֶּגֶל vexillum.
דָּגָן frumentum.
דָּגַר collegit.
דדה vagare, procedere ſenſim.
דהם attonitus fuit.
דָּהַר plauſit
דוב urſus.
דָּג דָּגָה piſcis.
דוג *piſcari.*
דוד dilectus: patruus.
דודים *amores*
דוד *lebes, ahenum, caniſtrum.*
דודאים *mandragora.*
דוה langvidus fuit.
דוח dupulit, abluit.

דוך tutudit, tundere.
דום ſiluit.
דון דָּן judicavit, diſceptavit.
דִּין *judicium, cauſa, lis.*
מָדוֹן *contentio, lis.*
מִדְיָנִים *contentiones, lites.*
דוץ exſilire gaudio.
דור habitare: ætas, generatio: pyra, rogus. (re.
דוש triturare, conculcare.
דָּחָה depulit, impulit.
דֹּחַן milium.
דָּחַף impulit.
דָּחַק presſit.
דַּי דֵּי ſufficientia.
בְּדֵי *in, inter, pro.*
כְּדֵי *juxta.*
מִדֵּי *a, ex, ab, de, præ &c.*
דַּיָּה milvus
דָּיֵק turris: munitio, propugnaculū
דִּכָּא attrivit, contrivit.
דַּכָּא *attritus, contritus.*
דכה atteri, conteri.
דַּךְ *attritus, pauper.*
דָּלַל attenuari: elevari.
דַּל דָּל *tenuis, attenuatus*
דָּלַג ſubſilijt, inſilijt.

דָּלָה haurire, elevare.
דְּלִי *ſitula.*
דָּלִיּוֹת *propagines.*
דלח turbavit, conturb.
דָּלַף ſtillavit.
דלק arſit, accenſus fuit: perſecutus, inſectatus fuit.
דֶּלֶת janua, oſtium.
דְּלָתַיִם *valvæ, fores.*
דָּם ſangvis.
דָּמַם ſiluit, conticuit: expectavit, ſubſtitit.
דָּמָה ſimilem eſſe, aſſimilari: imaginatus eſt: exſcindere, i.
דמות *ſimilitudo.*
דֹּמֶן fimus.
דָּמַע lachrymatus eſt.
דמעה lachryma.
דּוֹנַג cera.
דעך extingvi.
דפק pulſare, impellere.
דָּקַק comminuere, comminui.
דַּק דק *minutus, tenuis.*
דָּקַר transfixit, transfodit
דַּר parius lapis
דרור libertas
דֵּרָאוֹן nauſea, contemtus.

דָּרַךְ calcavit: ince[illegible]
דֶּרֶךְ *via, iter: mo[illegible] con-ſuet[illegible].*
דרום meridies: auſter.
דָּרַשׁ qvæſivit, inq[illegible] per-contatus eſt, conſuluit.
דָּשָׁא germinare, herbeſcere.
דֶּשֶׁא *herba, gramen.*
דשן pingvedo: cinis.
דָּשֵׁן *pingvis*
דִּשֵּׁן *pingvefacere.*
דָּת lex edictum.

ה

הָהּ אֲהָהּ ah, dolentis vox.
הֵא ecce.
הֶבֶל vanitas.
הָבַל *evaneſcere.*
הבן ebenum, lignum-
הבר contemplari.
הָגָה meditari: eloqvi: muſſitare: [illegible]
הגן rectum, conveniens.
הידד celeuſma.
הדה extendit.
הדך contrivit, conculcavit.
הֲדֹם ſcabellum

[illegible] myrtus.
[illegible] depulit, impulit, expulit.
[illegible] honor.
[illegible] honoravit.
[illegible] heus.
[illegible] ille, ipſe.
[illegible] decor, decus, gloria.
[illegible] eſt, fuit, eſſe.
[illegible] *Nomen DEI eſſent.*
[illegible] *ærumna, pravitas.*
[illegible] heu, heus, hei, eheu, væ.
[illegible] ſubſtantia, opes
[illegible] ſtertere, dormire.
[illegible] væ, vox planctus
[illegible] illa, ipſa.
[illegible] eſt, fuit, eſſe.
[illegible] qvomodo.
[illegible] ſtrepere, turbare.
[illegible] *ſtrepitus, tumultus*
[illegible] velle: menſura liqvidorum.
[illegible] templum.
[illegible] obfirmavit ſe.
[illegible] laudare: inſanire: ſplendere.
[illegible] *laus.*
[illegible] ultra, ulterius.

הלך ivit, ambulavit, adivit, abivit.
הלך *itio: viator.*
הליכות *itiones, itinera.*
מהלך *iter.*
הלם confringere, contundere.
הלם *huc, hic.*
המם contrivit, qvaſſavit.
המה fremuit, ſtrepuit.
המון multitudo, copia, turba.
המסים ſtipulæ.
המר fovea.
הן הנה en, ecce.
הסה ſilere.
הפך vertere, ti, mutare, ri.
מהפכת *cippus, ſubverſio.*
תהפכות *perverſitates.*
הצן armorum genus
הר הרר mons.
הרג occidit, interfecit.
הרג *occiſio, cædes.*
הרגה *idem.*
הרה concepit

הרה

הָרָה gravida, prægnans.
הָרַס diruit, deſtruxit.
החרת producere lingvam
הֵתֵל illuſit, ludificavit.

ו

וָו וָוִים uncinus, ni.

ז

זְאֵב lupus.
זְבוּב muſca
זָבַד donavit.
זָבַח mactavit, ſacrificavit
זֶבַח *ſacrificium.*
מִזְבֵּחַ *altare*
זָבַל habitavit.
זַג cortex uvarum
זֶה זוֹת hic, iſte, hæc, iſta &c.
זָהָב aurum.
זהם abominari.
זהר monere, admon: ſplendere.
זוּ hic, iſte &c.
זיב fluere, fluxu laborare.
זוֹב *fluxus.*
זיד ſuperbire, ſuperbè agere.
זֵד *ſuperbus.*
זָדוֹן *ſuperbia.*
זָוִיּוֹת anguli.

מְזוּזָה poſtis.
זול vile eſſe, vilipendere
זַן ſpecies.
מָזוֹן *alimentum.*
זוע movere, commovere ſe.
זַעֲוָה *commotio.*
זור premere, comprimere: alienari.
זָר *alienus, extraneus.*
מָזוֹר *ulcus ſanatio ejus.*
זחח tolli, auferri.
זָחַל repere, ſerpere.
זִו nom. menſis
זִיז fera: ſplendor.
זִקִּים ſcintillæ: compedes.
זַיִת olea, oliva.
זָכַךְ purus, mundus fuit.
זָךְ זַךְ *purus, mundus.*
זָכָה purus, mundus fuit.
זָכַר recordari, memorari:
זָכָר *mas.*
זֵכֶר *memoria.*
זִכָּרוֹן *monumentum.*
זִכְרוֹן *idem.*
אַזְכָּרָה *ſuffimentum, odoramentum.*
זולל epulo, comeſſator.
מַזְלֵג faſcina.

זולת præter.
זמם cogitavit.
זמה *ſcelus.*
מזמה *cogitatio, ſcelus.*
זמן tempus.
זמן *paravit, præpar.*
זמר putavit, præcidit.
זמורה *palmes, ſurculus.*
זמר *pſallere, canere.*
זמרה *cantio, cantatio, carmen.*
מזמור *pſalmus.*
זנב cauda.
זנב *decaudare.*
זנה ſcortatus eſt.
זונה *ſcortum, meretrix.*
זנות *ſcortatio.*
זנונים *ſcortationes.*
תזנות *ſcortatio.*
זנח rejicit, depulit.
זנק exſilire.
זעם indignari, deteſtari.
זעם *indignatio, ira.*
זעף indignari, turbari.
זעף *indignatio.*
זעק clamavit, exclamavit.
זעקה *clamor.*
זער parum, pauculum.
זפת pix.

זקק fudit, liqvavit.
זקן ſenuit, ſenex fuit.
זקן *ſenex.*
זקן *barba.*
זקנה *ſenectus.*
זקף erexit.
זרב diffluere, diffundi.
זרה ventilavit, diſperſit; cingere.
זר *limbus, corona.*
זרח oriri, exoriri.
מזרח *ortus, oriens plaga.*
אזרח *indigena.*
זרם inundare.
זרם *inundatio.*
זרע ſeminavit, ſevit.
זרע *ſemen.*
זרוע *brachium.*
זרק ſparſit.
מזרק *crater.*
זרת ſpithama.
זלעפה procella.

ח

חח hamus, uncus, fibula.
חוח *ſpina.*
חבב dilexit.
חבא abſcondere, i, occultare, i.
מחבת ſartago.
חבט excuſſit.

חָבַל pignorari, in pignus accipere: corrumpere, perdere.
חֲבֹל *pignus.*
חֶבֶל *corruptio: funis: tractus: pars, portio: turba, caterva.*
חִבֵּל *parturivit.*
חֵבֶל *dolor.*
חֹבֵל *nauta, nauclerus.*
חֲבֻלוֹת *ſolertiæ, conſilium prudens.*
חָבַק amplexus eſt.
חָבַר ſociari, conjungi: incantare.
חָבֵר *ſocius.*
חֶבֶר *ſocietas, incantatio.*
מַחְבֶּרֶת *junctura, commiſſura.*
חַבּוּרָה *vibex, livor.*
חָבַשׁ ligavit, obligavit
חָגַג feriari, feſtum celebrare: tripudiare
חַג חָג *feſtum.*
חָגָב locuſta.
חֲגוִים fiſſuræ.
חָגַר cinxit, accinxit.
חֲגוֹר *cingulum*
חָדַד acui, acutum eſſe.
חַדָּה *acutum.*

חָדָה lætari, gaudere.
חָדַל ceſſavit.
חֵדֶק ſpina.
חֶדֶר conclave, cubiculum, penetrale.
חִדֵּשׁ renovare, inſtaurare.
חָדָשׁ *novus, recens.*
חֹדֶשׁ *menſis, novilunium.*
חוֹב debitor, reus.
חוּג circinare.
חוּג *circulus, ambitus.*
חוּד ænigma propoſuit.
חִידָה *ænigma.*
חִוָּה indicavit.
חוּז terminus.
חוּט filum, funiculus.
חוּל dolere, dolore affici: parturire: trepidare: manſit, perſedit: formavit.
חִיל *dolor.*
חַלְחָלָה *cruciatus, agritudo.*
חוֹל *arena.*
חוּס pepercit.
חוּץ foris, forâs, extra: præter, præterquam: platea, vicus.

חיצון

חיצון *exterior, exterius.*
חור albus, candidus.
חור *nobilis: foramen.*
חוש feſtinavit.
חזיז fulgetrum, nubes.
חזה vidit, aſpexit, reſpexit.
חזון *viſio.*
חזיון *idem.*
חזות *idem.*
מחזה *idem.*
חזה *pectus.*
חזק invaluit, prævaluit, validus, fortis fuit: confirmari.
החזיק *confirmavit: apprehendit, retinuit.*
חזק *fortis, robuſtus.*
חזק *robur.*
חזיר porcus, ſus.
חטא peccavit.
חטא *mundavit, expiavit.*
חטא *peccatum.*
חטאה *idem.*
חטאה *idem.*
חטאה *idem.*
חטאים *peccatores.*
חטב cæcidit, ſuccid.
חטם diſtulit, prolongavit

חטף rapuit.
חטר virga, baculus.
חיה vivere, vixit, vivificavit.
חיה, *vita: vivens, vivum: fera, beſtia: cœtus, caterva.*
חיים *vita: vivi, viventes.*
חי חי *vita: vivens, vivum*
חות *villa.*
חיל חיל robur, vires: antemurale, propugnaculum: exercitus, copiæ: opes, ſubſtantia.
חין gratia.
חיץ paries.
חיק ſinus, gremium.
חך palatum.
חכה *hamus.*
חכה exſpectavit, præſtolatus eſt.
חכם ſapuit, ſapiens fuit.
חכם *ſapiens.*
חכמה *ſapientia.*
חלל vulnerari, confodi: tripudiare.
חלל *vulneratus, confoſſus, occiſus:*

חָלִיל *fiſtula, tibia.*
מָחוֹל *chorus.*
נִחַל *profanare.*
חִלֵּל *idem, profanavit.*
חֹל *profanum, commune.*
חָלִילָה *abſit: tanq. profanū.*
חַלָּה *placenta.*
חַלּוֹן *feneſtra.*
הֵחֵל *incepit.*
תְּחִלָּה *initium, principium.*
חֶלְאָה ſpuma.
חָלָב lac.
חֵלֶב *adeps, pingvedo.*
חֶלֶד tempus, mundus.
חָלָה ægrotavit.
חֳלִי *morbus.*
מַחֲלָה *idem, infirmitas.*
תַּחֲלֻאִים *morbi, ægritudines*
חִלָּה *precatus eſt, depr.*
חָלַט feſtinavit.
חֵלְכָה pauper, afflictus.
חָלַם ſomniavit.
חֲלוֹם *ſomnium.*
חָלַף tranſire, mutare, ri.
חֵלֶף *pro, vice.*
חֲלִיפוֹת *mutationes, vices.*
חָלַץ exuere, extrahere: liberare.
חֲלָצַיִם *lumbi.*
חָלַק partiri, dividere: læve, molle eſſe: blandiri.
חֵלֶק *pars, portio.*
מַחֲלֹקֶת *diſtributio.*
חָלָק *lævis, mollis: blandus.*
חֶלְקָה *lævitas, blanditiæ.*
חָלַשׁ debilis fuit: debilitavit.
חָמַם incaluit, calefactus (fuit.
חֹם *calor, æſtus.*
חַמָּה *calor, Sol.*
חַמָּנִים *ſtatuæ ſolares.*
חֶמְאָה butyrum.
חָמַד deſideravit, concupivit.
חֶמֶד *deſiderium.*
חֶמְדָּה *idem.*
חֲמוּדוֹת *deſideria.*
מַחְמָד *deſiderium.*
חָם ſocer.
חָמוֹת *ſocrus.*
חוֹמָה *murus.*
חֹמֶט limax, teſtudo.
חָמַל pepercit, clementia uſus eſt.
חֶמְלָה *clementia.*
חָמַס rapere, diripere, vim facere.
חָמָס *rapina: vis, violentia, injuria.*

חמץ

חָמֵץ fermentari.
חָמֵץ *fermentum.*
חֹמֶץ *acetum.*
חָמַק circuivit, ſubduxit ſe.
חָמַר bituminare: turbari, turbidum eſſe.
חֹמֶר *lutum, cæmentum: menſura.*
חֵמָר *bitumen.*
חֲמוֹר *aſinus.*
חָמֵשׁ quinque.
חֲמִשִּׁים *quinquaginta.*
חֲמִישִׁי *quintus.*
חֲמִישִׁית *quinta pars.*
חֵמֶת uter, lagena.
חָנַן gratioſum eſſe, gratiam facere.
חֵן *gratia.*
חַנּוּן *gratioſus.*
תְּחִנָּה *deprecatio.*
תַּחֲנוּנִים *deprecationes.*
חִנָּם *gratis.*
חָנָה caſtrametari, caſtra ponere.
מַחֲנֶה *caſtra, acies.*
חֲנִית *haſta.*
חָנַט proferre, protrudere: aromatibus condire.

חִטָּה *triticum.*
חָנַךְ initiavit.
חֲנֻכָּה *initiatio, dedicatio.*
חָנֵף profanare, ri.
חָנֵף *profanus, hypocrita.*
חָנַק ſtrangulavit.
חֶסֶד benignitas: beneficium: beneficentia: probrum.
חֶסֶד *idem.*
חָסִיד *benignus, beneficus: ſanctus.*
חֲסִידָה *ciconia.*
חָסָה confugere: ſperare, confidere.
מַחְסֶה *receptus, refugium: ſpes.*
חָסַל abſumſit, conſumſit.
חָסִיל *bruchus.*
חָסַם obthuravit, capiſtravit.
חָסַן fortis, robuſtus fuit.
חֹסֶן *robur.*
חָסֵר deeſſe, deficere: egere.
חֶסֶר *defectus, inopia.*
חֹסֶר *idem.*
חָסֵר *deficiens, egens.*
מַחְסוֹר *penuria, egeſtas.*
חָפַף texit, obtexit.

חֻפָּה *protectio, thalamus.*
חוֹף *portus.*
חָפָה texit, obtexit.
חָפַז trepidiavit: feſtinavit.
חֹפֶן pugillus, pugnus.
חָפֵץ velle: delectari, cõplacere.
חָפֵץ *volens, deſiderans.*
חֵפֶץ *voluntas, deſiderium, delectatio.*
חָפַר fodere, effodere: perveſtigare: erubeſcere, pudore affici.
חפש liberum eſſe.
חָפַשׂ ſcrutatus, perſcrutatus eſt.
חצץ ejaculari; exſcindi.
חֵץ *ſagitta.*
חָצָץ *ſcrupus, lapillus.*
חָצַב cædere, exſcindere,
חָצָה dimidiare, dividere, partiri.
חֲצִי *dimidium, dimidia (pars.*
חֲצִי *idem.*
מַחֲצִית *idem.*
חֹצֶן brachium, lacertus.
חָצֵר atrium.
חָצִיר *gramen, fœnum.*

חֲצֹצְרָה *tuba.*
מַחְצְרִים *clangentes.*
חָקַק deſcribere, decernere, ſtatuere.
חֹק *ſtatutum, decretum.*
חִקָּה exſculpere, exprimere.
חָקַר inveſtigare, ſcrutari.
חֵקֶר *ſcrutatio, perveſtigatio.*
חָרַי exarſit, exuſtus eſt, exſiccari.
חָרֵב ſiccari, exſiccari, vaſtare, [illegible]
חֹרֶב *ſiccitas, æſtus: vaſtitas, deſolatio.*
חָרֵב *vaſtus, deſolatus.*
חָרְבָּה *idem.*
חֶרֶב *gladius.*
חרג contremiſcere.
חָרַד tremere, trepidare, formidare.
חָרֵד *trepidus.*
חֲרָדָה *tremor, trepidatio.*
חָרָה exarſit ira.
חֳרִי *ira, ardor, æſtus.*
חָרוֹן *idem.*
חִרְחֵר *miſcere, commiſcere.*
חרז torques.
חֶרֶט ſtylus ſcriptorius.

חרי

חרך aduſſit.
חרל urtica.
חרם anathemizavit,devovit.
חרם *anathema, res devota: rete,plaga:*
חֶרֶס ſol: prurigo: teſta.
חָרַף probris afficere, exponere.
חרפה *probrum, opprobr.*
חרף *hyems.*
חרץ movere,ri: præcidere, decidere: ſtatuere.
חרוץ *ſedulus : aurum.*
חָרִיץ *tribula.*
חרק frendere,ſtridere.
חָרַשׁ tacere, ſurdum agere: arare,exarare: fabricari, machinari.
חרש *ſurdus.*
חריש *aratio.*
חָרָשׁ *faber, artifex.*
חרש *ſylva,ſaltus,virgultum.*
חרש teſta.
חרת exarare, exſculpere.
חשש qvisquiliæ.
חָשַׁב cogitavit,reputavit, imputavit.

חֶשְׁבּוֹן *cogitatio, ſupputatio.*
מַחֲשָׁבָה *idem.*
חָשָׁה ſiluit, tacuit.
חָשַׁךְ obſcurus, tenebroſus fuit.
חשך *tenebræ.*
חֲשֵׁכָה *idem.*
מַחְשָׁךְ *idem, loca tenebricoſa.*
חָשַׂךְ cohibuit, ſubtraxit.
חשל debilem eſſe.
חשן pectorale ornam.
חָשַׂף nudare,denudare: exhaurire.
חָשַׁק amavit, deſideravit.
חֵשֶׁק *deſiderium.*
חֲשׁוּקִים *faſciæ,cinctura.*
חשר colligatio.
חתת frangi, conteri:conſternari.
חַת *terror.*
חִתִּית *idem.*
מְחִתָּה *idem.*
חָתָה cepit, accepit.
מַחְתָּה *thuribulum, acerra: forceps, trulla.*
חתך decidere.
חָתַל faſcijs involvi.
חָתַם obſignavit.

חותם *ſigil-*

רוֹתָם *ſigillum.*
חתן affinitatem contrahere.
חֹתֵן *ſocer.*
חָתָן *gener, ſponſus.*
חָתַף rapuit.
חָתַר fodere: ſulcare.
חַלָּמִישׁ ſilex, petra.
חַרְטֹם magus, genethliacꝰ.

ט

טָבַח mactavit.
טַבָּח *coquus : ſatelles.*
טֶבַח *mactatio.*
טָבַל tinxit, intinxit.
טבע demergi, ſubmergi.
טַבַּעַת *annulus.*
טַבּוּר umbilicus.
טָהַר mundus fuit: mundare.
טָהוֹר *mundus, purus.*
טָהֳרָה *purgatio, munditie s.*
טוב bonum eſſe: benefacere.
טוב *bonus: bonitas.*
טָוָה nevit.
טוח levit, oblevit.
טור ordo.
טוש volavit.
טחה jaculare.
טָחַן moluit, commol.
טְחוֹרִים mariſcæ, hæmorrhoides.
טֹטָפוֹת frontalia.
טִיט cœnum, lutum.
טִיל jacere, projicere.
טִירָה palatium, caſtell: arx.
טלל tegere, obtegere.
טַל טַל *ros.*
טלא maculoſum eſſe.
טָלֶה *agnus.*
טָמֵא pollui, pollutũ eſſe.
טָמֵא *pollutus, um.*
טֻמְאָה *pollutio, immunditie s.*
טמה obthurare, obſtruere.
טָמַן abſcondere, recond.
מַטְמוֹן *theſaurus.*
טֶנֶא corbis, caniſtrum.
טנף inqvinare.
טעה errare.
טָעַם guſtavit.
טַעַם *guſtus, ſapor.*
מַטְעַמִּים *cupediæ ſapidæ.*
טָעַן onerare: confodere.
טַף parvulus.
טֶפַח palmus.
טָפַל concinnavit: conſuit.

טפש ob-

טפש obeſari, ping[u]efieri.
טרד aſſiduum, continuũ eſſe.
טרה humidum eſſe.
טרח fatigare.
טרם antè, anteqvam: nondum.
טרף rapuit, dilaceravit.
טרף *rapina.*
טרף *idem.*
טרפה *raptum, diſcerptum.*

י

יאב deſideravit.
יאל velle, acqvieſcere: ſtulteſcere.
יאר rivus.
יאש deſperare.
יאת acqvievit, conſenſit.
יבב vociferari.
יבל afferre, apportare, adducere.
יובל *fluvius, aqvæ ductus.*
יבול *proventus, pabulum.*
יובל *jubilæus annus: aries.*
יבם ducere ex affinitatis jure in uxorem.
יבש aruit, exaruit: exſiccari.
יבש *aridus, ſiccus.*
יבשה *arida.*
יגב ager: agricola.
יגה mœrere, mœſtitiâ afficere.
יגון *mœror, mœſtitia.*
תוגה *idem.*
יגע laborare, fatigare.
יגע *defatigatus.*
יגיע *labor, fatigatio.*
יגר metuere, formidare.
יד manus: latè ſumitur.
ידיד dilectus.
ידה jecit, dejec. projec. jaculari.
הודה *confiteri, celebrare.*
תודה *confeſſio, celebratio, (laus.*
יהודי *Judæus.*
ידע ſcivit, cognovit: exſcindere, di, perdi.
דע *ſcientia, ſententia.*
דעה *idem, cognitio.*
דעת *idem.*
מדע *idem.*
מודע *cognatus, affinis.*
ידעני *ariolus*
יהב dedit.
יהיר arrogans, ſuperbus.
יום dies, tempus.
ימים *pl. dies, tempora.*
ימימה *annuatim, qvotannis, in ſin-*

in ſingulos dies.
יוֹמָם *interdiu.*
יָוֵן cœnum,lutum.
יוֹנָה columba.
יָזַם cogitavit.
יזן armari.
יזע ſudor , labor.
יָחַד uniri,aduniri.
יָחִיד *unicus.*
יַחַד *una, ſimul, pariter.*
יַחְדָּו *idem.*
יָחַל exſpectare, ſperare.
תּוֹחֶלֶת *ſpes, exſpectatio.*
יָחַם caluit,incaluit: concepit.
חֵמָה *excandeſcentia.*
יָחֵף diſcalceatus.
יחש recenſeri per familiam.
יטב bonũ eſſe, vel videri.
מֵיטָב *optimum.*
יַיִן vinum.
יכח arguere, increpare, reprehend: dijudicare ; diſceptare.
תּוֹכַחַת *correptio,reprehẽſio.*
יָכֹל poſſe prævalere.
מִיכַל *rivus.*
ילל ejulare.
יְלָלָה *ejulatus.*
יָלַד genuit, peperit.
יֶלֶד *puer, natus.*
יִלּוֹד *natus.*
לֵדָה *partus.*
מוֹלֶדֶת *nativitas, progenies, cognatio.*
תּוֹלְדוֹת *generationes.*
ילך ire,ambulare.
יַלֶּפֶת ſcabies ſanioſa.
יֶלֶק bruchus.
יָם mare : lacus: occidens.
יָמִין dextera,um: meridies, auſter.
יְמָנִי *dexter.*
הימין *dextram petere.*
תֵּימָן *meridies, auſter.*
ימר efferri.
יָנָה oppreſſit.
ינח ſivit, permiſit, reliquit; ſtatuit, collocavit.
ינק ſuxit, lactavit.
יוֹנֶקֶת *ramus tener.*
יסד fundavit.
יסוד *fundamentum.*
מוסד *idem.*
יסך unxit.
יָסַף addidit,adjecit.

יסר

יסר castigavit,erudivit.
מוסר *caſtigatio,eruditio.*
מוסר *vinculum.*
יעד indixit, conſtituit locum vel tempus: deſponſavit: convenit, congregavit.
עדה *congregatio,conventus: cœtus.*
מועד *tempus ſtatutũ, certum, feſtivum: conventus, feſtivitas, ſolennitas.*
יעה ejicere, everrere.
יעים *ſcopæ.*
יעז robuſtus.
יעט amicivit.
יעל prodeſſe.
יעלים *rupicapræ.*
יען propter, propterea: qvia, qvandoq.
יענה *ulula.*
יעף fatigari, defetiſci.
חיעפים *vires.*
יעץ conſuluit.
עצה *conſilium.*
מועצות *conſilia.*
יער ſylva.
יפה pulchrum eſſe.
יפה *pulcher.*

יפי *pulchritudo.*
יפח ſpirare, anhelare.
יפע ſplendere, illucere.
מופת prodigium, portent.
יצא exivit, prodijt, egreſſus eſt.
הוציא *eduxit, protulit.*
מוצא *exitus.*
תוצאות *exitus, egresſiones.*
צאצאים *prognati, propagines.*
יצב ſtatuit, conſtituit: ſtare, ſiſti.
נצב *præfectus, præſtitutus.*
מצב *ſtatio, ſtatus.*
מצבה *ſtatua.*
מצבת *idem.*
יצג ſiſtere, conſiſtere.
יצע ſternere, ſubſter.
יציע *ſtratum.*
יצק fudit, effudit.
מוצק *fuſum, firmum.*
מוצקת *fuſura.*
יצר finxit, formavit.
יוצר *fictor: figulus.*
יצר *figmentum, cogitatio.*
יצת accendi, exuri.
יקב torcular.
יקד arſit, exarſit.
מוקד *focus, ardor.*

יְקָהָה obedientia.
יקע luxari,luxatum pendere.
יקף circumire, circumdare.
יָקַץ evigilavit, expergefactus eſt.
יָקַר *pretioſum eſſe.*
יָקָר *pretioſus.* (*honor,*
יְקָר *res pretioſa, gloria,*
יָקַשׁ. laqveum tendere.
יָקוּשׁ *auceps.*
מוֹקֵשׁ *laqveus,tendiculū.*
יָרֵא timuit, extimuit.
נוֹרָא *timendus,terribilis.*
יִרְאָה *timor, terror.*
מוֹרָא *idem.*
יָרַד deſcendit.
מוֹרָד *declivis, e.*
יָרָה jacere,projecere: jaculari: pluere.
יוֹרֶה *pluvia tempeſtiva.*
הוֹרָה *docuit.*
תוֹרָה *doctrina,lex.*
יָרֵחַ luna: menſis.
יֶרַח *idem.*
יָרַט pervertere.
יָרֵךְ femur, latus.
יְרֵכָה *idem.* (deri-
יָרַע malum eſſe, vel vi-

יְרִיעָה *aulæum, cortina.*
יָרַק ſpuere, exſpuere.
יֶרֶק *olus,viriditas.*
יָרָק *idem.*
יֵרָקוֹן *rubigo.*
יְרַקְרַק *ſubviridis.*
יָרַשׁ poſſedit jure hæreditario.
נוֹרַשׁ - *pauperem fieri.*
הוֹרִישׁ *poſſeſſione expulit.*
יְרֻשָּׁה *poſſeſſio,hæreditas.*
מוֹרָשׁ *idem.*
תִּירוֹשׁ *muſtum.*
יָשֵׁשׁ decrepitus.
יָשַׁב ſedit: manſit: habitavit.
מוֹשָׁב *habitatio, ſedes.*
תּוֹשָׁב *incola, inqvilinus.*
יֵשׁ eſt, ſunt.
תּוּשִׁיָּה *eſſentia, ſubſtantia.*
יֶשַׁח depreſsio.
יָשַׁם deſolari.
יְשִׁימוֹן *ſolitudo.*
יָשֵׁן dormire.
שֵׁנָה *ſomnus.*
יָשָׁן *vetus, ris.*
יֵשַׁע ſalus, auxilium.
יֶשַׁע *idem.*
יְשׁוּעָה *idem.*
יְשׁוּעָתָה *idem.*

תשועה

תְּשׁוּעָה *idem.*
הוֹשִׁיעַ *ſalvavit, ſervavit.*
יָשְׁפֵה Iaſpis, lap. pret.
יָשַׁר rectum eſſe, vel videri.
יָשָׁר *rectus, um.*
יֹשֶׁר *rectitudo.*
מֵישָׁרִים *rectitudines.*
מִישׁוֹר *planicies.*
יָתֵד clavus, paxillus.
יָתוֹם pupillus.
יָתַר reliqvit, reſiduum fecit.
יֶתֶר *reliquum, reſiduum, excellentia: chorda, nervus, funis.*
יוֹתֵר *idem. ampliùs, magis.*
יִתְרוֹן *emolumentum, præſtantia.*
יֹתֶרֶת *reticulum hepatis.*

כ

כָּאַב doluit.
כְּאֵב *dolor.*
מַכְאוֹב *idem.*
כָּאָה atterere, conterere, dolore afficere, ci.
נִכְאֶה *attritus.*
כָּבֵד grave eſſe, aggravari; honorari, re.
כָּבֵד *gravis: iecur.*
כֹּבֶד *gravitas.*
כָּבוֹד *honor, gloria.*
כָּבָה extingvi, ere.
כֶּבֶל compes, catena.
כָּבַס lavit, abluit
כּוֹבֵס *fullo.*
כּוֹבַע galea.
כְּבָר jam.
כַּבִּיר *validus.*
כְּבִיר *pulvinar.*
כְּבָרָה *cribrum, vannus.*
כָּבַשׁ ſubigere, ſubjicere; domare.
כִּבְשָׁן *fornax.*
כֶּבֶשׂ ovis, agnus.
כִּידוֹד ſcintilla.
כַּד cadus, hydria.
כַּדּוּר pila.
כָּהָה caligavit; ſtringi, cōtrahi: corrugari.
כֵּהֶה *ſtrictum, contractū, contractio.*
כָּהַן ſacerdotem egit.
כֹּהֵן *ſacerdos.*
כְּהֻנָּה *ſacerdotium.*
כֹּה ſic, ita.
כָּוָה uri, aduri.
מִכְוָה aduſtio.
כֹּחַ vis, vires, robur.

כּוּל capere, complecti, continere: ſuſtentare.

כֵּן ſic, ita.

כּוּן aptari, parari: rectũ, firmum, ſtabile eſſe.

כֵּן *rectus, rectum, rectè: baſis.*

מָכוֹן *locus paratus, baſis, ſedes.*

כּוֹס calix, poculum: bubo, avis.

כֹּר corus, menſura.

כּוּר catinus, fornax.

כּוּשׁ Æthiopia.

כּוּשִׁי *Æthiops.*

כָּזַב mentiri.

כָּזָב *mendacium.*

אַכְזָר crudelis.

אַכְזָרִי *idem.*

כָּחַד celari, abſcondi: exſcindi.

כָּחַל ſucare.

כָּחַשׁ mentiri, negare: emaciari.

כַּחַשׁ *mendacium: macies.*

כִּי qvia, qvoniã, qvod, qvamvis, nam, ideò, &c.

כִּיד exitium, pernicies.

כִּידוֹן *lancea, haſta.*

כִּילַי tenax, avarus.

כִּימָה Plejades, Vergiliæ.

כִּיס loculus, marſupiũ.

כֵּיף petra.

כִּיּוֹר labrum, concha: lampas

כּוֹכָב ſtella.

כִּכָּר maſſa, fruſtum: planities: talentum.

כֹּל omnis, e, totum, univerſum: qvicqvam &c.

כָּלַל perficere, abſolvere.

כָּלִיל *perfectum, abſolutũ, totum.*

כַּלָּה *ſponſa, nurus.*

כָּלָא clauſit, incluſit: cohibuit, coercuit.

כֶּלֶא *carcer.*

כִּלְאַיִם *diverſa, heterogenea.*

כֶּלֶב canis.

כְּלוּב *caniſtrum, cavea.*

כָּלָה conſumi, deficere, finiri, aboleri, perfici: ſperare, exſpectare.

כָּלָה *conſumptio, conſummatio.*

תכלית

תַּכְלִית *perfectio, finis.*
כִּלְיוֹת *renes.*
כְּלִי *vas, inſtrumentum.*
כֶּלַח ſenium, ſenectus.
כָּלַם pudefieri, rubore, ignominiâ perfundi.
כְּלִמּוּת *ignominia, pudor.*
כֵּילַף malleus.
כָּמַהּ deſideravit.
כּוּמָז cingula pendula,
כַּמֹּן cyminum.
כָּמַס recondere.
כָּמַר aſtuare: atrari.
כְּמָרִים *ſacrificuli.*
מִכְמָר *rete.*
כֵּן כִּנִּים pediculi.
כָּנָה cognominare.
כָּנַס collegit, congreg.
מִכְנָסַיִם *femoralia.*
כָּנַע humiliare ſe, ri·
כְּנַעַן nom. propr. (*for.*
כְּנַעֲנִי *Cananaus: negotia.*
כָּנָף ala, ora.
כִּנּוֹר cithara.
כָּסַס numeravit, ſupput.
כִּסֵּא ſolium, thronus.
כָּסָה texit, obtexit, occultavit.
כְּסוּת *tegumentum, operimentum.*

מִכְסֶה *tegmen, operculum.*
כָּסַח ſuccidit, excidit.
כְּסִיל ſtultus, ſtolidus: Orion vel Plejades.
כֶּסֶל *ſtultitia: ſpes, fiducia: ilia.*
כָּסַם totondit.
כֻּסֶּמֶת zea, ſpelta.
כָּסַף appetivit, expetivit.
כֶּסֶף *argentum, pecunia,*
כְּסָתוֹת pulvilli.
כָּעַס indignari: irritare ad iram.
כַּעַס *indignatio.*
כָּפַף curvavit, incurv.
כַּף *curvatura, curvum: vola, manus, planta: acerra, acetabulum: ſpatha: ramus.*
כָּפָה ſupprimere, ſedare.
כָּפַל duplicavit, condupl.
כֶּפֶל *duplum.*
כָּפַן collegit, congreg.
כָּפָן *fames.*
כָּפִיס tignum, trabs.
כָּפַר picavit, pice obduxit: expiare, placare.

כפר

כפר *pix: expiatio, redemptio: pagus, vicus: cyprus, arb.*
כפרת *expiatoriū, propitiator.*
כפרים *expiationes.*
כפיר *leo juvenis.*
כפור *crater, pelvis: pruina.*
כפש operire.
כר agnus, aries: paſcuū.
כרוב Cherubinus.
כרה fodere: convivium apparare: emere, apparare.
כרם vinea.
כורמים *vinitores.*
כרע incurvavi ſe, procubuit.
כרעים *crura.*
כרש ingluvies.
כרת cædere, ſuccidere, ab-exſcindere.
כריתות *reciſſio, repudium.*
כרתי *Keretæus.*
כשב ovis, agnus.
כשה operire.
כשל impegit, offendit, corruit.
מכשול *offendiculum.*
כשף præſtigijs uti.
כשפים *præſtigia.*
כשפים *præſtigiatores.*
כשר rectum eſſe.
כתת contundere, conterere.
כתית *tuſum.*
כתב ſcripſit, con-de-reſcripſit, &c.
כתב *ſcriptum, ſcriptura.*
מכתב *idem.*
כתל paries.
כתם aurum.
מכתם *aureolum.*
כתנת tunica.
כתנת *idem.*
כתף humerus; latus.
כתפות *humeralia, ſcapulæ.*
כתר cinxit: coronavit: exſpectavit.
כתר *corona.*
כתרת *idem, coronamentū.*
כתש contudit.
מכתש *mortarium: [illegible]*
כפתר malogranatum.
כרמל Carmel, n. pr. arvū, ſpica virens.

ל

לא non.
לאב ſitis, ſiccitas.
לאה defatigari, [illegible]
הלאה *moleſtia.* [illegible]
[illegible]

מלאך legatus : nuncius: angelus.
מלאכה *opus, eris.*
מלאכת *idem.*
לבב placentas parare.
לבבות *placenta.*
לבב cor, animus.
לב *idem.*
לביא leo immanis.
לבט conturbari, perverti.
לבן album eſſe : dealbare.
לבן *albus, um*
לבנה *luna.*
לבנה *later.*
לבנה *populus, arbor.*
לבונה *thus.*
לבנון *Libanus, mons.*
לבש veſtivit ſe, induit.
לבוש *indumentum, veſtis.*
מלבוש *idem.*
אלגומים lignum thyinum, cedri ſpecies.
להה inſanire, furere.
להב flamma.
להבה *idem.*
להבת *idem.*
שלהבת *idem.*
להג lectio, ſtudium.

לָהַט ardere, flammare.
להם blandiri.
לַהֲקַת cœtus, congr.
לוּ utinam : quæſo : fortasſis. &c.
לוג ſextarius, mens. liq.
לָוָה mutuari, mutuò accipere : adhærere, adjungere ſe.
לִוְיָתָן *Levjathan, balæna, ſerp. marinus.*
לוז deceſſit, receſſit.
לוּחַ tabula.
לח *virens, recens.*
לוט abſcōdere, operire.
לָט *abſconſio : clam.*
לול cochlea.
לֻלָאוֹת *laqveoli, ligulæ.*
לון pernoctare, divertere : murmurare.
מָלוֹן *diverſorium, hoſpit.*
תְּלֻנּוֹת *murmurationes.*
לוע abſorberi, deglutire.
לוץ illudere, deridere : eloqvi, interpretari.
לֵץ *deriſor.*
לָצוֹן *deriſio.*
מליץ *interpres : orator.*
לוש depſere.

לז il-

לָז ille, illa, ipſe, ipſa.
לְחִי maxill[illegible], gena.
לחך lambere, delingere.
לָחַם veſci: pugnare, oppugnare, bellare.
לחם *panis, cibus.*
מִלְחָמָה *bellum.*
מִלְחֶמֶת *idem.*
לָחַץ preſſit, com-oppreſſit.
לַחַץ *oppreſſio.*
לָחַשׁ muſſitare, incantare.
לַחַשׁ *muſſitatio, incantatio.*
לְטָאָה ſtellio: lacerta.
לָטַשׁ acuere, polire.
לַיִל nox.
לַיְלָה *idem.*
לַיִשׁ leo vetus.
לָכַד cepit, occupav. deprehendit.
לָמַד didicit: docuit: aſsveſcere.
לִמּוּד *doctus, aſſuetus.*
לָעַב ſubſannare.
לָעַג ſubſannavit, irriſit.
לַעַג *ſubſannatio: ſannio.*
לָעַז barbarus.
לעט guſtare.
לַעֲנָה abſinthium.
לַפִּיד lampas, fax, tæda.
לָפַת inclinavit,
מֶלְצַר præfectus.
לָקַק lambere, lingere.
לָקַח cepit, accepit, [illegible] lit, abſtulit, &c.
לקח *diſciplina, [illegible]*
מַלְקֹחַ *captura: [illegible]*
מַלְקָחַיִם *forcipes.*
לָקַט legit, collegit.
לָקַשׁ vindemiavit.
מַלְקוֹשׁ *pluvia ſerotina.*
לְשַׁד humor.
לִשְׁכָּה cubiculum.
לֶשֶׁם achates lap. pre[illegible]
לָשׁוֹן lingva, ſermo.
מֶלְתָּחָה veſtiarium.
לֶתֶךְ ſemicorus, ſeſqvichomer.
לתע commoli.

מ

מְאֹד valde.
מֵאָה centum.
מְאוּם aliqvid, qvicqvam.
מָאֵן renuere.
מָאַס ſpernere, abominari.
מאר dolere.
מֶגֶד pretioſum, res pretioſa.
מִגְדָּנוֹת *res pretioſæ.*
מַגָּל falx.

מגן de-

מגן dedere, tradere.
מגר dejecit, detruſit.
מד veſtis, veſtiment.
מדד menſurare, metiri.
מדה *menſura, dimenſio.*
מדינה provincia.
מה מה מ־ qvid, qvod, qvæ? qvàm &c.
מהל miſcere.
מהר feſtinare, accelerare: dotare, dotem conſtituere.
מהר *feſtinus: feſtinanter.*
מהרה *feſtinatio, celeritas: citò, celeriter.*
מהר *dos.*
מוג ſolvi, diſſol. liqvefieri.
מוח medulla.
מוש moveri, dimoveri, declinare, vacillare.
מוט *dimotio: vectis: jugum, lorum.*
מול circumcidit, ſuccidit.
מול *coràm, contrà, erga, &c.*
מום vitium, macula, labes.

תמונה imago, ſimilitudo.
מוץ gluma.
מור myrrha.
מיש recedere, diſcedere, amovere, ri.
מות mori.
מת *moriens, mortuus.*
מות *mors.*
מזג miſtio.
מזה exuſtus.
מזח zona; robur, vires.
ממזר ſpurius, nothus.
מחה delevit, abſterſit.
מחץ fregit, vulneravit.
מחק abradere, abſcind.
מחר cras.
מחרת *idem.*
מחיר *pretium.*
מטה infrà, infernè.
מטיל vectis, baculus.
מטר pluvia.
המטיר *depluit, pluv. demiſit.*
מי qvis, qvi, qvæ?
מים aqua, æ.
מין ſpecies.
מיץ premere.
מיק contabeſcere.
המיר mutare, commut.
תמורה *com-permutatio.*

 מכר

מָכַךְ attenuari, humil.
מָכַר vendere, tradere.
מֶכֶר *venditio, res vendalis: pretium vend.*
מִמְכָּר *venditio.*
מְכֵרוֹת *converſationes: gladij, macheræ.*
מָלַל loqvi, dicere.
מִלָּה *dictio, verbum, ſermo.*
מָלֵא plenum eſſe, impleri, re-
מָלֵא *plenus.*
מִלּוּא *plenitudo.*
מִלּוֹא *Millo, munitio.*
מֶלַח ſal.
מָלַח *ſalivit,*
מַלָּחִים *nautæ.*
מָלַט eripere, liberare.
מָלַךְ regnavit.
מֶלֶךְ *rex.*
מַלְכוּת *regnum.*
מְלוּכָה *idem.*
מַמְלָכָה *idem.*
מֹלֶךְ *Molech, idol.*
מָלַץ dulce, ſvave eſſe.
מָלַק ungve ſecare.
מִן â, ab, de, e, ex, præ &c.
מָנָה numeravit, ſupput: paravit, conſtituit: præfecit.
מָנֶה *mina, pond. libra.*
מָן *manna: pars portio.*
מִנְחָה munus, donum, oblatio.
מָנַע cohibuit, inhibuit, prohib.
מָנוֹר jugum textorum.
מָסַס liqui fieri, diſſolvi
מַס *tributum.*
הִמְסָה liquefacere, diſſol-
מָסַךְ miſcuit: vere.
מִמְסָךְ *mixtura, libamen miſtum.*
מָסַר tradidit.
מָעַר vacillavit, mutavit.
מֵעִים viſcera.
מָעַט parum eſſe, fieri minui.
מְעַט *parum, paucum, paucitatem.*
מָעַךְ compreſſit.
מָעַל prævaricatus eſt.
מַעַל *prævaricatio.*
מְעִיל *pallium.*
לְמַעַן propter, propterea.
מְעָרָה ſpelunca.
מַצָּה azymum, infermentatum.

מצץ exprimere.
מצא invenit.
מצד arx, munitio.
מצוד idem.
מצודה idem.
מצה expreſſit, exſuxit.
מצח frons.
מקק tabeſcere, tabefieri.
מקל baculus.
מר gutta.
מרר amarum eſſe, fieri.
מר, מרר amarus amaritudo.
מרורים res amaræ.
הממררים amaritudines.
מרמס [illegible]
מריא pinguis, e, ſaginatum.
מורג tribula.
מרה rebellavit.
מרדות rebellavit.
מרי rebellio.
מורה novacula.
מרח applicavit: cōtudit.
מרט depilavit, glabravit: expolivit.
נמרץ acre, vehemens, validum eſſe.
מרק terſit, expolivit: mūdavit.
תמרוק mundatio.
מָרָק jus, juſculum.

מָשַׁשׁ palpavit, contrectavit.
מָשָׁה extraxit.
מֶשִׁי *ſericum.*
מָשַׁח unxit.
מָשִׁיחַ *unctus, Meſſias.*
מִשְׁחָה *unctio.*
מָשַׁךְ traxit, ex-protraxit.
מֶשֶׁךְ *tractus, tractio.*
מָשַׁל dominari: parabolicè loqvi, proverbijs uti.
מֶמְשָׁלָה *dominium.*
מָשָׁל *parabola, proverb.*
מֶשֶׁק derelictionis locus.
מֶתֶג frænum.
מְתִים homines.
מָתַח extendit.
אַמְתַּחַת *ſaccus.*
מָתַי qvando? qvousq; usqveqvo?
מָתְנַיִם lumbi.
מָתַק dulce eſſe, dulceſcere.
מָתוֹק *dulcis, ſvavis, e.*
מהמה cunctari, morari.

נ

נָא qvæſo, obſecro: nunc; crudum.
נָאַם dixit, dicere.

נאם *idem, dictum.*
נאף adulterare, adulter. committere.
נאץ ſprevit, contemſit.
נאק vociferari, gemere.
נאקה *clamor, gemitus.*
נאר deteſtari.
נביב vacuus, um.
נבא prophetari, vaticinari.
נביא *propheta.*
נבואה *prophetia.*
נבח latrare.
נבט intueri, reſpicere.
מבט *exſpectatio.*
נבל emarceſcere, flacceſc. cadere, decidere ex marcore: ſtulteſcere, ſtultè agere.
נבל *ſtultus.*
נבלה *ſtultitia, flagitum, turpitudo.*
נבלה *cadaver.*
נבל *uter, lagena: nablium.*
מבול *diluvium.*
נבע ſcaturivit: eructavit.
מבוע *ſcaturigo.*

נגב auſter, auſtralis plaga.
נגד coram, contra, ex adverſo &c.
הגיד *indicavit, nunciavit, annunciavit.*
נגיד *dux, princeps, anteceſſor.*
נגה ſplendere.
נגה *ſplendor.*
נגח cornuferire, petere.
נגן pulſare muſice.
נגינה *pulſatio muſica.*
נגע tangere, attingere, lædere, percutere: plagis afficere.
נגע *plaga.*
נגף cedere, percutere, offendere, impingere.
נגף *plaga.*
מגפה *idem.*
נגר defluere, diffluere.
נגש deceſſit, appropinquavit.
נגש exigere, arctare, premere.
נד acervus, cumulus.
נדד vagari, errare, fugere.
נדב ſpontè, ſpontaneum dare vel offerre.

נדיב

נדיב *ſpontaneus, voluntarius, liberalis princeps.*

נדבה *voluntaria oblatio: voluntarie, liberaliter.*

נדה longè removere.

נדה *ſeparatio, remotio: ſeparata, menſtruaſa: menſtrua impuritas.*

נדח depellere, impell. diſpell: vibrare.

נדן vagina.

נדף de dis-impellere.

נדר vovit.

נדר נדר *votum.*

נהה lamentari.

נהי נהי *lamentum.*

נהג ducere, duxit.

נהל ducere, ſolenniter & commodè.

נהם rugiit, fremuit.

נהמה *rugitus, fremitus.*

נהק rudit: aſin. propr.

נהר confluere.

נהר *fluvius flumen.*

נוא irritum fecit: fregit, rupit

נוב progerminare, fructum ferre: eloqvi.

תנובה *fructus, proventus.*

ניב *idem, eloqvium.*

נוד vagari, migrare: condolere, ſolari.

נוד *vagatio: Nod, nom. region.*

נד ניד *ſolatium.*

נאד *uter, tris.*

נוה habitavit, inhabit.

נוה *habitaculum: caula.*

נוח qvievit, reqvievit.

נוח *qvies, reqvies.*

נחת *idem.*

ניחוח *idem.*

מנוח *idem.*

מנוח *idem.*

נוט nutavit.

נום dormitavit.

תנומה *dormitatio.*

נוס fugere, aufug. coneffug.

מנוס *fuga, effugium, perfug.*

נוע move-

נִכְחוֹת *rectum, rectitudo.*
נָכַל machinari.
נְכָסִים opes, facultates.
נָכַר agnoſcere: ignotū, alienū ſe gerere.
נָכְרִי *alienus, alienigena.*
נָכְרִי *idem.*
נְכֹת theſaurus, i.
נְכֹאת *cera.*
נָלָה abſolvere.
נָמַל circumcidere, i.
נְמָלָה *formica.*
נָמֵר pardus.
נָסַס vexillum erigere, ferre.
נֵס vexillum, ſign. mi-
נָסַג recedere. (litare.
נָסָה tentare, probare.
מַסָּה *tentatio, probatio.*
נָסַח evellere.
נָסַךְ fundere, eff: libare, inungere: expandere, obtegere.
נֶסֶךְ *fuſio, fuſile: libamen: tegumentum.*
מַסֵּכָה *idem.*
נָסַע proficiſci.
מַסָּע *profectio.*
נָסַק aſcendere.
נָעַל claudere, obſervare: calceavit.
נַעַל *calceus.*
מַנְעוּל *ſera, peſſulus.*
נָעֵם amœnum, jucundū eſſe.
נָעִים *amœnus, jucund.*
נֹעַם *amœnitas, jucund.*
נַעֲצוּץ virgultum.
נַעַר puer.
נֹעַר *pueritia.*
נְעוּרִים *juventus, adoleſcentia.*
נָעַר *excuſſit: rudit, aſin.*
נָפַח flare, efflare, &c.
נֹפֶךְ ſmaragdus.
נָפַל cecidit, cadere.
נֵפֶל *abortus.*
נְפִילִים *gigantes.*
מַפֶּלֶת *caſus, ruina.*
נָפַץ ſpargi, diſpergi: collidi.
נֶפֶשׁ anima, ſpiritus.
נֵץ accipiter.
נְצִיב tumulus, ſtatua, ſtatio: præfectus ſtationum.
נָצָה volare, avol: rixari, contendere: vaſtari, deſtrui.
נוֹצָה *pluma.*

מַצָּה *jurgium.*
נִצַּח vincere, prævalere: præfuit: urſit.
לַמְנַצֵּחַ *victor, præfectus operis alicujus.*
נֶצַח *æternitas, æternum: robur.*
נִצַּל evadere, eripi: ſpoliare.
נָצַר cuſtodivit, ſervavit: vaſtari.
נֵצֶר ſurculus.
נְקִיק ſcopulus, dens petræ.
נָקַב perforare, transfigere: maledicere, execrari.
נְקֵבָה *fœmina.*
מַקֶּבֶת *perforatio, caverna: malleus.*
נָקֹד punctum, punctatũ: mica.
נָקָה purus, mundus, innocens fuit.
נָקִי *purus, mund. innoc.*
נִקָּיוֹן *munditia, innocẽtia.*
נָקַם ulciſci, vindicare.
נָקָם *ultio, vindicta.*
נקף concidere, excid.
נָקַר effodere, perfod.

נָקַשׁ illaqveare, ri
נֵרְדְּ nardus.
נשׁשׁ oblivïſci.
נָשָׂא ferre, portare: levare, attollere: proferre, pronunciare: recenſere, accipere: honorare: donare, condon: conſumere, comburere.
נָשִׂיא *princeps.*
מַשָּׂא *onus, prophetia.*
מַשְׂאֵת *donum, munus.*
שְׂאֵת *inflammatio, tumor cum inflamm.*
נשׁא decipere, ſeducere.
נשׁב perflare, ſuffl.
נשׂג aſſeqvi, attingere.
נָשָׁה oblivi[ſ]ci: mutuare, mutuo dare: [illegible]
מַשָּׁא *debitum, mutuum.*
נָשַׁךְ mordere.
נֶשֶׁךְ *uſura, fœnus.*
נִשְׁכָּה *cubiculum.*
נָשַׁל abjicere, ejicere, extrahere.
נְשָׁמָה anima, halitus.
נָשַׁף flare, ſufflare.
נֶשֶׁף *crepuſculum.*

נשק

נָשַׁק oſculari.
נֶשֶׁק *arma, armamentarium.*
נָשַׁק accendere, combu-
נֶשֶׁר aqvila. (rere.
נָשַׁר ſerrare.
נָשְׁתָה periit, defecit.
נְתִיב ſemita.
נִתַּח dividere membratim.
נֵתַח *membrum fruſtum.*
נָתַךְ fundi, effundi.
נָתַן dare, tradere.
מַתָּן *donum.*
מַתָּת *idem.*
נְתִינִים *Nethinæi, deditiſervi.*
נָתַס diruere, deſtruere.
נָתַץ diruit, deſtruxit, confregit.
נָתַק avulſit, evul. divul. tranſtul. disrupit.
נֶתֶק *porrigo.*
אַתִּיק *periſtylium.*
נָתַר ſalire, ſubſil: ſolvere, diſſol: expedire.
נָתַשׁ evellere, exſtirpare

ס

סָס tinea, blatta. (arid.
סְאָה Seah, Satum, mens.

סָאַן confligere.
סָבַב circuire, circumdare: vertere ſe.
סָבִיב *circuitus, ambitus: circum, circa, circumqvaq;.*
מֵסַב *circuitus, accubitus circularis.*
סָבָא ingurgitare, inebriare ſe.
סָבַךְ perplexum eſſe.
סְבַךְ *perplexitas.*
סָבַל portavit, bajulavit. onerari.
סַבָּל *bajulus; onus.*
סֵבֶל *onus.*
סָגַד procubuit adorandi vel honorandi cauſa.
סְגֻלָּה peculium.
סְגָנִים antiſtites, principes Babylon.
סָגַר claudere: tradere, dedere.
מַסְגֵּר *carcer.*
מִסְגֶּרֶת *clauſura, tænia.*
סָגִיר *purificatum.*
מַסְגֵּר *faber.*
סָדִין ſindon, linteum.
סְדָרִים ordines.

סַהַר carcer, turris rotunda.
סוּג avertere ſe, retrocedere.
סוֹד arcanum, ſecretum.
מַסְוֶה velum, velamen.
סוּךְ ungere, i.
סוּס eqvus.
סוּף deficere, conſumi, finiri.
סוֹף *finis, extremitas.*
סוּף *alga, juncus.*
סוּפָה *turbo, ventus.*
סוּר recedere, declinare, divertere.
סָרָה *receſſio, averſio, dimotio, apoſtaſia.*
סוּת veſtimentum.
סָחַב traxit.
סְחָה abraſit.
סָחַף everrit.
סָחַר circuire, negotiari.
סוֹחֵר *mercator, negotiator.*
סַחַר *negotiatio, mercatus.*
סְחֹרַת *idem.*
סָחִישׁ ſponte renatum.
סִיג ſcoria.
סִיר olla: ſpina.
סוּת incitare, ſeducere.

סָכַךְ texit, obtex: obduxit, operuit.
סֹךְ *tugurium.*
מָסָךְ *tegumentum.*
סכל ſtultum eſſe, agere; efficere.
סָכָל *ſtultus, ſtolidus.*
סִכְלוּת *ſtultitia.*
סָכַן profuit: aſsvevit.
סֹכֵן *theſaurarius.*
מִסְכְּנוֹת *theſauri: penuria.*
מִסְכֵּן *indigens, penurioſus.*
סכר occluſit, tradidit.
סכת attendere.
סַל caniſtrum.
סֶלָה vox pauſæ & attentionis.
סָלַל aggregavit, contumulavit, extulit.
סֹלְלָה *agger.*
מְסִלָּה *via trita; aggeſta.*
סלא æſtimare.
סלד æſtuare, uri.
סלה æſtimare: conculcare
סָלַח condonavit, remiſit.
סֻלָּם ſcala.
סִלּוֹן ſpina.
סֶלַע petra.
סִלֵּף pervertere.

סלת

סלת ſimila, ſimilago.
סמים aromata.
סמך niti, inniti: fulcire, imponere.
סמל ſimulachrum.
נסמן deſignare.
סמר horruit, riguit.
מסמרים *clavi.*
סנה rubus.
סעד fulcivit, ſuſtentavit.
סערה tempeſtas.
סעיף ramus; ſcopulus: cogitatio.
סער turbo, procella.
סף limen: pelvis, cra(ter.
מספוא pabulum.
ספד planxit.
מספד *planctus.*
ספה conſumere, i: addere.
ספח aſſociare ſe, adhærere.
ספיח *ſponte renatum.*
ספחת *ſcabies tenax.*
ספל phiala, pelvis.
ספן texit, obtexit.
ספק plaudere, complodere.
ספר numerare: narrare, recenſere.

מספר *numerus, enumeratio.*
ספר *liber, epiſtola: recenſio.*
סופר *ſcriba, legisperitus.*
ספיר *ſapphirus.*
סקל lapidavit.
סרר refragari.
סורר *refractar. contumax.*
סרב refractarius.
סריון lorica.
סרח redundare, luxur.
סרנים ſatrapæ.
סריס eunuchus.
מסרף avunculus.
סתו hyems.
סתם obthuravit, occlus.
סתר latuit, abſcondit ſe.
סתר *abſconſio, latibulum.*
מסתר *latebra.*
סמדר uva prima.
סנור cæcitas.
סנפיר pinnæ piſcium.
ע עבד ſervire, miniſtrare: colere, operari.
עבד *ſervus.*
עבודה *ſervitus, miniſterium.*
עבה craſſus, denſus fuit.
עב *trabs.*
עב *denſitas.*
עבי *idem, craſſities.*

עָבַט pignorari, mutuari dato pignore.
עֲבוֹט *pignus.*
עָבַר tranſivit, prætergreſſus eſt: excandeſcere.
עֵבֶר *trans, ultra: tranſitus, latus.*
מַעֲבָר *vadum.*
עִבְרִי *Ebræus.*
עֶבְרָה *excandeſcentia, furor.*
בַּעֲבוּר *propter, propterea,*
עָבַשׁ mucidum fieri. (*ut.*
עבת contorqvere.
עָבוֹת *tortile, contortum: funis.*
עָגַב adamavit, amaſium, am egit.
עוּגָב *organum.*
עגן retardare ſe.
עֵגֶל vitulus.
עָגוֹל *rotundum.*
עָגִיל *inauris.*
עֲגָלָה *plauſtrum.*
מַעְגָּל *orbita.*
עָגַם anxius fuit.
עָגוּר hirundo.
עַד usq;, uſq; ad, donec, &c. os, verba; æternitas, ſeculum, tempus long. præda.
עדד ſublevare.
עָדָה ornavit: tranſivit.
עֲדִי *ornatus, ornam.*
עדן oblectare ſe.
עֶדֶן עֵדֶן *voluptas, delect. Eden.*
מַעֲדַנִּים *deliciæ.*
עָדַף redundare, abund.
עָדַר deeſſe, deſiderari.
עדר *grex.*
עֲדָשִׁים lentes.
עוג placentes coxit, pa(rav.
עֻגָּה *placenta.*
עיר ſpoliare.
עַד *ſpolium.*
העיד *teſtari, teſtificari.*
עֵד *teſtis, teſtimonium.*
עדות *teſtimonium.*
עוד *adhuc, amplius, deinceps.*
עָוָה inique, perverse egit.
עָוֹן *iniquitas, perverſitas.*
עויל lactens, infans.
עִוֵּל inique egit.
עַוָּל *iniquus.*
עָוֶל *iniquitas.*

מעון habitaculum.
עוף volare, a-advol. obſcurari: fulgere.
עוף *avis, volatile.*
עפעפים *palpebræ.*
עור evigilare, expergiſci: nudare, retegere: excœcare.
ער *vigil.*
ער *inimicus, adverſ.*
עור *pellis, cutis.*
עור *cœcus.*
עוש congregare ſe.
עות oportunè loqvi: pervertere, ſubv.
עז capra.
עוז roborare, ri.
עז *robuſtus, fortis: durus, ſævus.*
עוז *robur, fort. potentia:*
עזב reliqvit, dereliq.
עזבונים *nundinæ.*
עזק circumſepire.
עזר juare, adjuv. auxil.
עזר *auxilium, adjum.*
עזרה *atrium.*
עט ſtylus, calamus.
עטה operire, amicire, i: declinare.
עטין mulctrale: uber.
עטה operire, i: obrui.
עטר coronare: circumdare.
עטרה *corona.*
עטישה ſternutatio.
עיב obnubilare.
עב *nubes.*
עיה עי acervus, tumulus.
עיז congregare.
עיט involare: irruere.
עיט *avis, volucr.*
עים robur, fortitudo.
עין עין oculus: fons: color.
מעין *fons.*
עיף laſſus, defeſſus fuit.
עיף *feſſus, laſſus.*
העיק premere.
עיר urbs, civitas.
עיר *aſellus, pullus as.*
עיש arcturus.
עכס compes.
עכר turbavit, conturb.
עלל facere, operari: machinari: illudere: racemare.
עול *jugum, onus.*
עולל לל *puer, parvulus.*
עלילה *actio, opus.*
מעללים *actiones.*

עלילות

עֲלָלוֹת *racemi.*
עִלֵּג balbus, balbutiens.
עָלָה aſcendere, conſcendere: recedere, accedere : ſuccidere.
עָל *excelſus.*
עַל *ſuper, ſupra : contra: coram: ad, apud, juxta &c.*
עָלֶה *folium.*
עוֹלָה *holocauſtum.*
עֲלִיָּה *aſcenſus, cœnaculum ſuper.*
עֶלְיוֹן *excelſus, ſupremus.*
מַעֲלָה *aſcenſus, gradus; excellentia, dignitas.*
מַעְלָה *ſupra: ſurſum.*
מִמַּעַל *deſuper, ſupernè.*
תְּעָלָה *aqvæ ductus.*
עָלַז exſultavit.
עַלִּיז *exſultabundus.*
עֲלָטָה caligo.
עָלַם latitavit, occultum, abſcond. eſſe.
עַלְמָה *adoleſcentula, puella, virgo.*
עֲלוּמִים *adoleſcentia.*
עוֹלָם *ſeculum.*
עָלַס exſultavit.

עָלַף deficere animo: tegere, obteg.
עָלַץ exſultavit.
עֲלוּקָה hirudo, ſangviſuga.
עִם cum; juxta, prope, apud.
עַם עָם populus.
עָמַד ſtare, adſtare, ſubſiſtere.
עַמּוּד *columna.*
מַעֲמָד *ſtatus, conſtitutio.*
עָמַל laboravit, moleſtiam tulit.
עָמֵל *laborioſus.*
עָמָל *labor, moleſtia.*
עָמַס oneravit.
עָמַק profundum eſſe.
עָמֹק *profundus, um.*
עֵמֶק *vallis, convall.*
מַעֲמַקִּים *profunditates.*
עֹמֶר Homer, menſ. liq.
עָמִיר *manipulus.*
עָמִית ſocius, proximus.
עֻמַּת *ſecundùm, juxta, è regione.*
עָנָן nubes.
עוֹנֵן *præſtigijs uti.*
עֵנָב uva.
עָנַג oblectare ſe.
עֹנֶג *deliciæ, voluptas.*

תענוג *idem.*
ענד alligare, annectere.
ענה reſpondere: exaudire; clamare, loqvi, canere: teſtificari: affligere, i.
מענה *reſponſum, exauditio.*
עני *afflictus, pauper.*
ענו *humilis, manſuetus.*
עני *paupertes, afflictio.*
ענות *idem.* (*do.*
ענוה *humilitas, manſvetu-*
ענין *negotium, occupatio,*
ענף ramus. (*res.*
ענק torqves: Anak. n.p.
ענש mulctavit.
עסס calcavit, concul.
עסיס ſuccus, muſtum.
עפאים rami, frondes.
עפל clivus.
עפר pulvis.
עופרת *plumbum.*
עץ lignum: arbor.
עצב doluit: dolore affecit.
עצב *dolor, moleſtia.*
עצב *idem.*
עצבון *idem.*
עצבת *idem.*
עצבים *idola.*

מעצד aſcia, ſecuris, dola-
עצר claudere. (bra.
עצל pigrum eſſe.
עצל *piger.*
עצם roborari; potentē, numeroſum eſſe.
עצום *robuſtus, potens, numeroſus.*
עצם *os, oſſis: corpus, ſubſtantia; robur.*
עצר occluſit: obtinuit: cohibuit: imperavit.
עצר *occluſio: cohibitio.*
עצרת *feſtum, dies feriatus.*
עקב ſupplantavit, defraud.
עקב *calx, calcaneus: finis, extremum: merces.*
עקד ligavit, collig.
עקד *varium, maculoſum,*
מעקה lorica.
עקל perverſum, tortuoſum eſſe.
עקר exſtirpavit, eradic.
עקר *ſterilis.*
עקש pervertere.
עקש *perverſus.*
עריר ſolitarius, ἄτεκνος.
ערב miſcere, commiſcere:

re: negatiari: ſpõdere: oppignorare; adveſperaſcere: ſvave, amœnum eſſe.

עֶרֶב *veſpera.*

עֵרֶב *trama, ſubtegm.*

עָרֹב *colluvies.*

עֹרֵב *corvus.*

עֲרָב *Arabia.*

עֲרָבָה *deſertum, locus campeſtris.*

מַעֲרָב *occidens: commercium, negotiatio.*

עֲרָבִים *ſalices.*

עָרַג vociferari.

עֲרוּגָה *areola.*

עָרוֹד onager.

עָרָה nudare, ri: evacuare, i, effundere, i: adhærere.

עֶרְוָה *nuditas, pudenda.*

עֶרְיָה *retectio.*

עָרַךְ ornare, diſponere: æſtimare, taxare; comparare.

עֵרֶךְ *ordo, ordinatio, diſpoſitio. æſtimatio.*

מַעֲרָכָה *acies, ſtrues.*

ערל præputiatum cenſere, habere.

עָרֵל *præputiatus, incircumciſus.*

עָרְלָה *præputium.*

עָרַם callidè agere, aſtu uti.

עָרוּם *callidus, aſtutus.*

עָרְמָה *calliditas, aſtutia.*

עָרוֹם *nudus.*

עֵירֹם *idem, nuditas.*

עֲרֵמָה *acervus.*

עַרְמוֹן *caſtanea, arb.*

ערם maſſa farinæ.

עֹרֶף cervix.

עָרַף *decollavit.*

עָרַץ formidabilem, fortem ſe exhibere: expaveſcere, formidare.

עָרִיץ *fortis, potens, violentus.*

ערק fugere.

עֶרֶשׂ lectus, ſponda.

עָשֵׁשׁ veteraſcere, contabeſcere.

עָשׁ *tinea.*

עֵשֶׂב herba.

עָשָׂה facere, fecit: operatus eſt.

מַעֲשֶׂה *factum, opus, opificium.*

עָשַׁן fumare.

עָשָׁן *fumus.*
עָשַׁק oppreſſit: fraudavit.
עֹשֶׁק *oppreſſio, fraus.*
עֵשֶׂק litigare, contend.
עָשַׁר diteſcere, ditari.
עָשִׁיר *dives.*
עֹשֶׁר *divitiæ.*
עָשַׂר decimavit
עָשָׂר *decem, decimus.*
עָשׂוֹר *idem.*
עֶשְׂרֵה *idem.*
עֶשְׂרִים *viginti, vigeſimus.*
עָשׂוֹר *decem, decimus: decachordum.*
עֲשִׂירִי *decimus.*
עִשָּׂרוֹן *decima pars.*
מַעֲשֵׂר *decima, æ.*
עָשַׁת nitidum eſſe; cogitavit.
עַשְׁתֵּי *undecim, us.*
עֵת tempus.
עַתָּה *jam, nunc, modò.*
עָתַד paravit.
עָתִידוֹת *paratus.*
עַתּוּדִים *hirci.*
עתם obſcurari.
עָתַק veteraſcere: transferri.
עָתָק durum.

עָתַר deprecari: ſupplex orare.
עֲטַלֵּף veſpertilio.
עַכְבָּר mus.
עַקְרָב ſcorpio.
עַרְעָר myrica, virgultum ſylveſtre.
עֲרָפֶל caligo.
עשתרות grex. Aſtaroth, n. pr. idoli.

פ

פֵּאָה angulus, latus.
פֵּאֵר ornare; gloriari.
פְּאֵר *ornatus, ornam: decus.*
תִּפְאֶרֶת *idem: gloria.*
פֹּארָה *ramus.*
פַּגִּים groſſuli.
פִּגּוּל res fœtida, abominabilis.
פָּגַע occurrere, incurr: irruere: intercedere.
פֶּגֶר cadaver.
פָּגַשׁ occurrere.
פָּדָה redemit.
פְּדוּת *redemptio.*
פַּדָּן nom. propr. loci.
פדע redimere.
פֶּדֶר adeps.

פה פי os, oris: acies: juxta, ſecundum.
פה *hic, huc.*
פוג intermittere: debilitari.
פוח afflavit, aſpiravit: illaqveavit.
פח *laqveus.*
פוך fucus, ſtibium: carbunculus, lap. pr.
פול faba.
פן ne fortè, ne, ut ne, ut non.
פוץ ſpargi, diſpergi.
פיק titubare, vacill: proferre, perficere.
פור diſrumpi, conteri: irritum facere.
פור *ſors.*
פוש abūdare, augeſcere.
פות cardines: pudenda, nates.
פזז roborari.
פז *aurum purum.*
פזר diſpergere.
פחד pavit, expavit.
פחד *pavor, metus.*
פחה dux, princeps.
פחזים leves, inſtabiles.
פחם carbo, pruna.

פחת fovea, foſſa.
פטדה topazius.
פטר dimittere, i; laxare, aperire.
פטר *dimiſſio, laxatio, apertio.*
פטיש malleus.
פיד calamitas, infort.
פים labium, os.
פך lenticula.
פלל orare, precari: judicare.
תפלה *oratio, precatio.*
פלילים *judices.*
פלא mirum, admirabile eſſe: ſeparare.
פלא *mirum, mirab. miraculum.*
פלני *nom. fictum alicujus.*
פלג diviſit.
פלג *rivus.*
פלד lampas.
פרד ſegregare, i. ſepar.
פלח diſſecare.
פלח *fragmen, ſegmen.*
פלט evaſit, effugit.
פליט *profugus.*
פליטה *effugium, reſiduum.*
פלך tractꝰ. ſci[illegible]
פלס libravit, append[illegible]
[illegible]

פלס *ſtatera, bilanx.*
פלץ contremiſcere.
פלצות *tremor, horror.*
מפלצת *ſtatua: idolum.*
פלש volvere ſe, conſpergere ſe.
פנה angulus, extremitas.
פנינים margaritæ.
פנג balſamum.
פנה aſpexit, reſp: vertere ſe, declinare.
פנים *facies, vultus, conſpectus: ſuperficies.*
לפנים *ante, coràm, antea.*
פנים *intrà, interius, intimum.*
פנימי *intimus, a, um.*
פנה *expedire, expurgare.*
פנק delicatè nutrire.
פסים fruſta, particulæ.
פסס defecit.
פסג roborare, extollere.
פסגה *collis.*
פסח tranſire, tranſilire, ſubſil.
פסח *tranſitus: Paſcha, agnus paſchalis.*
פסח *claudus.*
פסל ſculpere, dolore.
פסל *ſculptile, idolum.*

פעה exclamavit.
אפעה *vipera.*
פעל facere, operari.
פעל *opus, merces operis.*
פעלה *idem.*
פעם vice.
פעם agitare, concutere, pulſare.
פעמון *tintinabulum.*
פעמים *pedes, inceſſus.*
פער aperuit, diſtendit, os propriè.
פעור *Pehor, n. pr.*
פצה aperuit, liberavit.
פצח perſonare præ lætit.
פצל decorticavit.
פצם diffregit.
פצע vulneravit.
פצע *vulnus.*
פצר urgere, inſtare.
פקד viſitavit: deſideravit: numeravit, luſtravit: mandavit: præfecit: depoſuit.
פקיד *præfectus.*
פקדה *viſitatio: præfectura.*
מפקד *cenſus: mandatum.*
פקודים *mandata.*
פקח aperuit.
פקעים cucurbitæ agreſt.

פַּר juvencus.
פָּרוּר cacabus,olla.
פֶּרֶא onager.
פָּרַד ſeparavit,disjunx.
פֶּרֶד *mulus.*
פָּרָה fructuoſus fuit, fructum protulit.
פְּרִי *fructus.*
פְּרָזוֹת pagi.
פְּרָזִי *paganus.*
פָּרַח effloruit.
פֶּרַח *flos,germen.*
אֶפְרֹחִים *pulli avium.*
פְּרַט particularitas.
פֶּרֶךְ ſævitia.
פָּרֹכֶת *velum.*
פָּרַם diſcindere.
פָּרַס partiri, diffindere.
פַּרְסָה *ungula fiſſa.*
פָּרַע ab-rejicere, deſerere:nudare:ulciſci.
פָּרַץ rumpere,irrump.effringere, diruere.
פָּרִיץ *effractor.*
פֶּרֶץ *ruptura.*
פָּרַק rumpere,ab-diſrũp. dilacer: eripere.
פָּרַשׁ exponere,explicare: pungere.
פָּרָשׁ eqves.

פֶּרֶשׁ *fimus , ſtercus.*
פָּרַשׂ expandere, extend. diſcindere.
פְּרָת Euphrates, fluv.
פָּשָׂה diffundere ſe.
פשח diſcerpere.
פָּשַׁט exuere, nudare, detrahere : irruere.
פָּשַׁע prævaricari , deficere.
פֶּשַׁע *defectio, prævaricat.*
פָּשַׂע incedere, ingredi.
פָּשַׂק divaricavit.
פֵּשֶׁר interpretatio.
פִּשְׁתָּה linum.
פָּתַת fregit.
פַּת *fruſtum, buccella.*
פָּתָה ſeducere, i: pellicere, i.
פְּתִי *ſimplex, fatuus, ſimplicitas.*
פִּתְאֹם *ſubitò, repentè.*
פָּתַח aperire, ſolvere: ſculpere, in-exſculpere.
פֶּתַח *janua, oſtium, foras ingreſſus.*
מַפְתֵּחַ *clavis.*
פִּתּוּחַ *ſculptura.*
פָּתַל luctari : cũtorqveri.
פָּתִיל *filum , funiculus.*

פתן

panniculus.
פֶּתֶן aſpis.
מִפְתָּן *limen.*
פֶּתַע repentè, in momento.
פָּתַר interpretari.
פִּתְרוֹן *interpretatio.*
פִּילֶגֶשׁ concubina.
פַּרְדֵּס hortus, Paradiſus.

צ

צֶאֱלִים umbroſa.
צָב tectum, cameratũ: teſtudo.
צָבָא militare, convenire turmatim.
צָבָא *exercitus, militia: tempus certum, defin.*
צָבָה intumuit.
צְבִי *gloria, decus, ornam: caprea, capreolus.*
צָבַט porrigere.
צָבַע coloravit.
צֶבַע *color.*
אֶצְבַּע *digitus.*
צָבַר congreg. coacervare.
צְבָתִים manipuli.
צַד latus.
צָדָה inſidiari, venari.
צָדַק juſtificari, juſtum eſſe.
צַדִּיק *juſtus.*
צֶדֶק *juſtitia.*
צְדָקָה *idem.*
צָהֹב fulvus, fulgens.
צָהַל hinnire: exultare.
צֹהַר feneſtra.
צָהֳרַיִם *meridies.*
יִצְהָר oleum.
צֵא צֹאָה excrementum, fimus.
צוּד venari.
צַיִד *venatio: viaticum.*
מָצוֹד *rete.*
צֵדָה *viaticum.*
צִוָּה præcepit, mandavit.
מִצְוָה *præceptum, mand.*
צָוַח vociferari.
צְוָחָה *vociferatio, clamor.*
מְצוּלָה profundnm, ditas.
צוּם jejunare.
צוֹם *jejunium.*
צֹאן grex, es, oves, pecudes.
צוּף exundare: natare.
צוּף *favus mellis.*

צוּק ar-

צוק arctari, arctè adhærere ; conſiſtere, collocari.
מצוק *anguſtia.*
צור obſidere: ligare: formare : hoſtiliter agere, anguſtare.
צור *rupes.*
צורה *forma.*
מצור *obſidio, munitio.*
צר צר *hoſtis: anguſtia.*
ציר *legatus.*
צירים *tormina, dolores.*
צואר *collum.*
צחח nitidum, candidum, ſerenum: ſiccum, aridum eſſe.
צח nom. *idem.*
צחנה putredo, fœtor.
צחק riſit, illuſit.
צחר candor, nitor.
צי navis.
ציה *ſiccitas, terra ſicca.*
ציים *barbari, deſertorum. ll. incolæ.*
ציון monumentum.
ציץ floruit, efflor.
ציץ *flos: lamina, bractea. penna, alæ.*
ציצת *cicinnus : fimbria.*
הציתה incendit, ſuccend.
צלל obumbrari: tinnire, palpitare.
צלל *umbra.*
צל *idem.*
צלצלים *cymbala.*
מצלתים *tintinabula.*
צלה aſſavit.
צלח proſperare ; tranſire, irruere.
צלם imago.
צלמות *umbra mortis.*
צלע claudicare.
צלע *latus: coſta; claudicatio: trabs.*
צמה coma, crines.
צמא ſitivit.
צמא *ſitis.*
צמד conjugare, copulare ſe.
צמיד *armilla.*
צמד *par, jugum.*
צמח germinare, efflorescere.
צמח *germen.*
צמק flacceſcere.
צמוקים *uvæ paſſæ, flaccidæ.*
צמר lana.
צמרת *ramus ſurculus.*
צמת exſcidit, ſuccidit.
צנה cly-

צנה clypeus, ſcutum: frigus.
צנינים *ſpinæ, aculei.*
צנח infigi: deſilire.
צנומה gracilis, tenuis.
צנע humiliter, modeſtè egit.
צנף volutare, convolvere.
צניף *cidaris.*
מצנפת *idem.*
צינק compes.
צנור canalis, tubus.
צעד gradi, pro-ingredi.
צעד *greſſus.*
אצעדה *periſcelis: armilla.*
צעה peregrinari.
צען transferri.
צעק clamavit.
צעקה *clamor.*
צער minui, diminui.
צעיר *parvus, exiguus.*
מצער *perexiguum, paucum.*
צפד cohærere.
צפה ſpeculari, explorare: obducere, obteg.
מצפה *ſpecula, Mitzpa n. pr.*
צפוי *obductio, tectorium.*
צפחת ampulla.
צפן abſcondere, recond. reponere.

צפון *ſeptentrio, Aquilo.*
צפע baſiliſcus, ſerp.
צפר circuire: mane diſcedere.
צפירה *circuitus.*
צפור *avis: paſſer.*
צפיר *hircus.*
צפירן *anguis.*
צפירה *mane.*
צפת coronamentum.
צקלון gluma.
צרר ligavit: anguſtavit: hoſtiliter egit.
צרור *ligamen, faſciculus.*
נצרב aduri, comburi.
צרבת *inflammatio.*
צרי opobalſamum.
צרח clamavit.
צריח *arx, turris.*
צרך neceſſitas.
צרוע leproſus.
מצרע *idem.*
צרעת *lepra.*
צרעה *crabro.*
צרף conflare, purgare: probare.
צרף *conflator, aurifaber.*
צפצף pipire, more avium.
צפרדע rana, ranæ, pl.

ק

קאה platea, pelicanus.

קאה vomuit, evomuit.
קיא *vomitus.*
קב Cabus, mens.
קבב execrari, maledicere.
קבל accipere, re-ſuſcip.
קבל *coram, ex adverſo.*
קבע rapere, dirip. ſpoliare.
קובע *galea.*
קבעת *fæx.*
קבץ colligere, congreg.
קבר ſepelire.
קבר *ſepulchrum.*
קבורה *ſepultura.*
קדד inclinare, incurvare verticem honor. ergò.
קדקד *vertex.*
קדה *caſia.*
קדח accendere, di.
קדם antevertere, prævenire.
קדם *ante: antiquitas. Oriens.*
קדים *Oriens, orientalis: Eurus.*
קדמני *antiquus, oriental.*
קדר obtenebrari: atrari.
קדש ſanctum eſſe, ſanctificari, &c. præparare, &c.
קדוש *ſanctus.*
קדש *ſanctitas, res ſancta.*
מקדש *ſanctuarium.*
קדש *meritorius.*
קדשה *meretrix.*
קהה obſtupeſcere.
קהל congregare.
קהלת *Eccleſiaſtes.*
קהל *congregatio, cœtus.*
קוה exſpectare, confidere, congreg.
מקוה *exſpectatio, ſpes.*
תקוה *idem.*
קו *linea, am[illegible]*
מקוה *netum.*
קוט faſtidire, faſtidio habere: lugere.
קול vox, ſonus, ſonitus, &c.
קום ſurgere, ſtare.
קמה *ſeges.*
קומה *ſtatura, altitudo.*
יקום *ſubſiſtens, ſubſtantia.*
מקום *locus.*
קונן lam[illegible]
קינה *lamentatio, lamentum.*
קוף ſimia.
קוץ tædere, diſſ[illegible] evigilare.

gilari, expergiſci.
קוץ *ſpina.*
קיץ *æſtas.*
קור fodere fontem.
מקור *fons, ſcaturigo.*
קטב lues, excidium.
קטל occidere.
קטן parvum, parum eſſe.
קטן *parvus, minor, minimus.*
קטנה *parva, minor, minima.*
קטן *parvus, minor.*
קטף decerpſit.
קטר adolere, ſuffire.
קיטור *fumus.*
קטרת *ſuffitus.*
מקטרת *thuribulum.*
קיקיון ricinus frutex.
קיר paries, murus.
קלל levem, vilem eſſe: maledicere; terſit.
קל *levis, velox, celer.*
קללה *maledictio.*
קלה aſſare, torrere: vilipendere, i.
קלי *toſtum.*
קלון *ignominia.*

קלחת olla, ahenum.
מקלט refugium, aſylum.
קלס ludificavit, eluſit: laudavit.
קלע ſculpſit: fundâ projecit.
קלע *funda: pl. ſculpturæ, cortinæ.*
קלשון furca.
קמח farina.
קמט corrugari: ſuccidi.
קמל ex-ſuccindi.
קמץ collegit.
קמץ *pugillus, manipul.*
קמוש ſpina.
קנן nidificavit.
קן *nidus.*
קנא zelotypus fuit: æmulari, invidere.
קנא *zelotes.*
קנאה *zelus, zelotypia, invidia.*
קנה emere, comparare: poſſidere.
קנין *acqviſitio, poſſeſſio.*
מקנה *idem: pecus, peculium:*
מקנה *idem.*

קָנֶה *canna, calamus, arundo.*
קִנָּמוֹן cinamomum.
קָסַס ſuccidere.
קָסַם divinavit.
קֶסֶם *divinatio.*
קֶסֶת atramentarium.
קְעָרָה ſcutella.
קָפָא concreſcere, coagulari.
קִפֵּד præcidere.
קִפּוֹד merula avis.
קָפַץ occludere: ſubſilire.
קָצַץ amputavit, truncav.
קֵץ *finis, terminus, extremum.*
קָצַב præcidit.
קֶצֶב *caſura.*
קָצָה ſcidit, ſuc-præ-abſcidit, abraſit.
קָצָה *finis, extremum.*
קֵצֶה *idem.*
מִקְצָה *idem.*
מִקְצָת *idem.*
קְצוֹת *extremitates.*
קֶצַח nigella.
קָצִין dux, ductor.
קצע abradere.
מִקְצוֹעַ *angulus.*
קָצַף efferveſcere ira: ſpu-(mare.

קֶצֶף *fervor, fervens ira: ſpuma.*
קָצַר breve, curtum, anguſtum eſſe: metere, demetere.
קָצֵר *brevis, curtus.*
קָצִיר *meſſis: ramus.*
קוֹר frigus.
קָרָה *idem.*
קָרָא vocavit, ad-con-invoc: clamavit, excl: legit: accidit, evenit, obven: occurrit.
מִקְרָא *convocatio: Scriptura ſacra, quaſi d. Lectura.*
לִקְרַאת *obviam, in occurſum.*
קָרַב appropinqvavit, acceſlit.
קָרוֹב *propinqvus, prope.*
קָרְבָּן *oblatio.*
קֶרֶב *medium, intim: inteſtinum-inter, intra.*
קְרָב *prælium, bell. confl.*
קָרָה ob-evenit, accid, occurrit: contignare, contabulare.
קֶרִי *accidens, caſus.*
מִקְרֶה *idem, eventus.*

קירה

קירה *trabs, tignum.*
קרת *civitas.*
קריה *idem.*
קרח. glabrare ſe, calvitiũ ſibi inducere.
קרחה *calvitium.*
קרח *gelu, glacies.*
קרם ſuperindere, obducere.
קרן cornu.
קרן *radiavit.*
קרס curvum, reflexum eſſe.
קרסים *anſulæ.*
קרע laceravit, fidit.
קרעים *fragmenta, fruſta.*
קרץ nictavit, annuit: excidit, concid.
קרש aſſer, tabula, tabulatum.
קשש ſcrutari, inqvirere.
קש *ſtramen, ſtipula.*
קשאים cucumeres.
קשב auſcultavit, attend. intentus fuit.
קשה durum, difficile eſſe.
קשה *durus, difficilis.*
מקשה *implexum, difficile.*
קשות ſcutellæ, opercula.
הקשיח obdurare, duriter tractare.
קשט veritas.
קשיטה agnus, numi ſpecies.
קשר ligavit, collig: conſpiravit.
קשר *conſpiratio, conjug.*
קשת arcus.
קרדום ſecuris.
קרקע ſolum, fundum.
קשקשת ſqvama.

ר

ראה vidit, aſpex. in-reſpexit, &c.
ראי *viſus, viſio.*
מראה *idem, aſpectus, vultꝰ.*
ראם monoceros, unicornis.
ראש caput, latè: princip. ſummitas, vertex: venenum, cicuta.
ראשון *primus, prior.*
ראשית *principium, primar. primitiæ.*
מראשות *cervicalia.*
רבב multum eſſe, multiplicari, &c. jaculari.
רב רב *multus, um: magnꝰ, um. magiſter.*
רב *multitudo.*
רבבה *myrias.*

רִבּוֹא *idem.*
רְבִיבִים *imbres.*
רָבַד inſtruxit.
רָבִיד *torques.*
רָבָה multum eſſe, multiplicari : educare.
הַרְבֵּה *multum, plurimùm.*
מַרְבִּית *multitudo.*
תַּרְבִּית *fœnus.*
תַּרְבּוּת *ſoboles.*
מֻרְבֶּכֶת frixum.
רָבַע qvadratum eſſe vel fieri : coire.
רֶבַע *qvarta pars.*
אַרְבַּע *qvatuor.*
אַרְבָּעִים *qvadraginta.*
רְבִיעִי *qvartus.*
רִבֵּעִים *qvartani.*
רָבַץ cubavit.
רֵבֶץ *accubitus.*
מַרְבֵּץ *cubile.*
מַרְבֵּק *ſaginarium.*
רֶגֶב gleba.
רָגַז contremiſcere, cō-moveri ad iram.
רֹגֶז *commotio.*
רָגַל obtrectare : explorare.
רֶגֶל *pes.*
רַגְלַי *pedes.*
מַרְגְּלוֹת *pedalia, ſtragula ped.*
רֹגֵל *fullo.*
רְגָלִים *vices temporum.*
רָגַם lapidavit.
רָגַן murmurare, ſuſurr.
רָגַע rumpi, findi : qvieſcere.
רֶגַע *momentum.*
רָגַשׁ tumultuari.
רָדַד expandere, extend.
רְדִיד *carbaſus : peplum.*
רָדָה dominari; accipere.
נִרְדַּם ſomno ſopiri, obrui.
רִדְמָה *ſopor.*
רָדַף perſeqvi.
רָהָה timere, expaveſc.
רָהַב corroborare, ri.
רַהַב ſuperbia, potentia, robur.
רָהִיט ambulacrum.
רוּב litigare, contend. cauſam agere.
רִיב *lis, cauſa, controverſa.*
יָרִיב *litigator, ans.*
מְרִיבָה *contentio.*
רוּד dominari : plangere.
רָוָה inebriari, irrigare.
רָוַח latum, ſpatioſū eſſe.

רוּחַ *ſpiritus, ventus, flatus, aer.*
רוּם altum, elatum eſſe: efferre ſe. efferri.
רָם *excelſus, a, um.*
רוּם *elatio, altitudo.*
מָרוֹם *altum, altitudo.*
תְּרוּמָה *oblatio voluntaria.*
רוּעַ malum eſſe vel videri, malefacere: clangere, vociferari: confringere, i, contereɪe, i.
רַע רָע *malus, um, malitia.*
רֹעַ *malitia, malignitas.*
תְּרוּעָה *clangor, vociferatio.*
רְעִירוּת *contritio.*
רוּף concutere, qvaſſare.
רוּץ currere, &c.
מֵרוּץ *curſus.*
רוּשׁ pauperari, re
רָשׁ *pauper.*
רֵישׁ *paupertas.*
רָזָה emaciare.
רָזוֹן *macies.*
רוּד lugere.
רוּם annuere, innuere.
רֹזְנִים dominatores.
רָחַב dilatari.
רָחָב *latus, amplus.*
רַחַב *latitudo.*
רְחוֹב *platea.*
רָחֵל ovis.
רָחַם diligere, miſereri.
רַחוּם *miſericors.*
רַחַם *miſericordia.*
רֶחֶם *uterus.*
רָחַף commovere ſe, ri.
רָחַץ lavit, lavit ſe.
רָחַק longè, procul eſſe, abeſſe, abire.
רָחוֹק *longinqvus, longè, procul.*
מֶרְחָק *longinquitas.*
רָחַשׁ excogitavit.
רְטֹט horror, tremor.
רָטַב madere, humidum eſſe.
רִטֵּשׁ alliſit, colliſit.
הֵרִיחַ odorari.
רֵיחַ *odor, odoratus.*
רֵחַיִם *molæ.*
הֵרִיק evacuare: evaginare, exſerere.

ריק *vacuus, um, inanis, e,*
רֵיקָם *immeritò, inaniter: vacuè.*
רִיר ſalivare.
רָכַךְ molliri, molleſcere, molle eſſe.
רַךְ *mollis, tener.*
רָכַב eqvitavit.
רֶכֶב *currus.*
מֶרְכָּבָה *idem.*
רֹכֵל negotiator: aromatarius.
רְכֻלָּה *mercatura.*
רָכִיל *detractor, criminator.*
רָכַס attollere.
רָכַשׁ acqviſivit, compar.
רְכוּשׁ *ſubſtantia, facultates.*
רָמַם excelſum eſſe, extollere ſe: verminare.
רִמָּה *vermis.*
רָמָה jecit, projec. jaculari: fallere, defraudare,
רְמִיָּה *fraus, dolus.*
מִרְמָה *idem.*
תַּרְמִית *idem.*
רֹמַח lancea.
רַמָּךְ eqva

רִמּוֹן malogranatum.
רָמַס calcare, conculc. proculc.
מִרְמָס *conculcatio.*
רָמַשׂ repere, reptare.
רֶמֶשׂ *reptile.*
רָנַן canere, cantare: clamare, excl.
רְנָנָה *cantus.*
רִנָּה *idem, clamor.*
רָנָה ſonuit.
רָסַס conſperſit.
רֶסֶן frænum.
רָעֵב eſurivit.
רָעֵב *eſuriens, famelicus.*
רָעָב *fames.*
רָעָה paſcere, i, depaſc. conſociare ſe.
רֹעֶה *paſtor.*
מִרְעֶה *paſcuum.*
רֵעַ *ſocius, amicus: cogitatio.*
רֵעֶה *amicus.*
רַעְיָה *amica.*
רְעוּת *idem: cogitatio.*
מֵרֵעַ *amicus, ſocius.*
רעל horrere, tremere.
רָעַם tonare intonare: perſtrepere, percellere.

רעם *to-*

רַעַם *tonitru.*
רַעֲנָן virens, vireſcens.
רָעַף ſtillare, deſtill.
רָעַץ confringere.
רָעַשׁ movere ſe, ri, contremiſcere.
רַעַשׁ *motus, commotio.*
רָפָא curare, ſanare.
רֹפֵא *Medicus.*
מַרְפֵּא *Medicina, ſanatio.*
רָפָה *gigas.*
רְפָאִים *mortui.*
רָפַד ſtravit, ſubſtrav.
רָפָה remittere, remiſſum eſſe, deſiſtere, deficere.
רָפֶה *remiſſus, debilis.*
רָפַס conculcare, conturbare.
רָפַק aſſociare ſe.
רֶפֶשׁ cœnum, lutum.
רֶפֶת bovile.
רָצַץ quaſſare, conq: conterere, confring.
רָצַד exilire.
רָצָה voluit, acqvievit: benevolus fuit, acceptum habuit.
רָצוֹן *voluntas, benevolentia.*

רָצַח occidere, interfic.
רָצַע perforare.
רָצַף ſternere.
רִצְפָּה *pavimentum.*
רַק tantum, tantummodò
רָקַק attenuare: ſpuere, exſp.
רַקָּה *tenuis: tempora.*
רָקִיק *laganum, placenta tenuis.*
רֹק *ſputum.*
רָקַב putreſcere.
רָקָב *putredo.*
רָקַד ſubſilire, ſaltare.
רָקַח condire, conficere ungventa &c.
רֹקַח *ungvent. pigment.*
רָקַם acu-pingere.
רֹקֵם *phrygio, acupictor.*
רִקְמָה *opus phrigionic.*
רָקַע expandere, extend.
רָקִיעַ *expanſum, firmam.*
תַּרְשִׁישׁ Tarſis, n. pr.
רִשְׁיוֹן facultas, licentia.
רָשַׁם exarare.
רָשַׁע improbum eſſe, & agere.
רָשָׁע *improbus, impius.*
רֶשַׁע *improbitas.*

 רשף pru-

רשף pruna, anthrax.
רשת rete.
רתת tremor.
רתח fervefacere.
רתם juniperus.
רתק concatenare.
רתוק *catena.*

ש

שש byſſus, xylinum.
שש ſex.
ששים *ſexaginta.*
ששי *ſextus.*
שושן lilium.
ששר ſinopis, minium.
שאב hauſit.
שאג rugijt.
שאגה *rugitus.*
שאה vaſtari: tumultuari.
שואה *vaſtatio, vaſtitas.*
שאון *tumultus, ſtrep.*
משאה *vaſtatio, vaſtitas.*
תשאות *fragores, clamores.*
שאט depopulari: ſpern:
שאל rogare, interrog. qværere, petere &c. mutuari.
שאלה *petitio.*
שאול *ſepulchrum.*
שאנן tranqvillum eſſe.
שאנן *tranqvillus.*

שאף hauſit, anhelavit, aſpirav.
שאר reſiduum, reliq: eſſe.
שאר *reliquus, reſiduum.*
שארית *idem, reliquia.*
שאר *propinquus, prox: caro, corpus.*
משארה *mactra.*
שאר fermentum.
שבב frangere.
שובב *rebellis, averſus.*
שבה captivum capere, ducere, tenere &c.
שבי *captivitas.*
שבית *idem.*
שבית *idem.*
שבח laudavit: compeſcuit.
שבט virga, baculus, ſceptrum: tribus ſtylus.
שבכה rete, reticulum.
שביל ſemita, via.
שבלת *ſpica: fluvius, fluentum.*
שבע ſeptem.
שבעים *ſeptuaginta.*
שביעי *ſeptimus.*

שבוע

שָׁבוּעַ *ſeptimana.*
נִשְׁבַּע juravit.
שְׁבוּעָה *jurament. exſecratio.*
שָׂבַע ſatiari, ſaturari.
שָׂבֵעַ *ſatur.*
שֹׂבַע *ſaturitas.*
שָׂבָע *idem.*
שָׁבַץ ocellatum, teſſelatum opus facere.
מִשְׁבְּצוֹת *fundæ, palæ annuli.*
שָׁבַר frangere, conteſfr. &c. emere, vendere.
שֶׁבֶר *fractura, fractio, cōtritio: annona.*
מִשְׁבָּר *matrix, os matr:* pl. *fluctus.*
שִׂבֵּר ſperare, expectare.
שָׁבַת qvievit, ceſſav.
שַׁבָּת *qvies, Sabbathum.*
שַׁבָּתוֹן *qvies, ceſſatio.*
שֶׁבֶת *idem.*
שָׁגַג erravit.
שְׁגָגָה *error.*
שָׂגָא creſcere, augere.
שָׂגַב extolli, exaltari.
מִשְׂגָּב *locus editus, ſubl.*
שָׁגָה errare.
שָׁגַח pro reſpicere.
שָׁגַל vitiare, violare mulierem.
מְשֻׁגָּע amens, demens.
שֶׁגֶר fœtus.
שַׁד mamma, uber.
שָׁדַד vaſtari, devaſtari.
שֹׁד *vaſtator, vaſtitas, vaſtatio: pingvedo.*
שַׁדַּי *omnipotens DEus.*
שִׂדֵּד occavit.
שָׂדֶה ager, campus.
שְׁדֵמָה arvum, ager: vitis.
שִׁדָּפוֹן uredo.
שְׂדֵרוֹת ordines.
שֶׂה pecus, parva propriè.
שָׂהֵד teſtis.
שֹׁהַם onyx, ſardonix.
שַׂהֲרֹנִים lunulæ, ornam. ſp.
שׁוּב reverti, redire: reſtituere, reducere: avertere, i: qvieſcere: requieſcere.
תְּשׁוּבָה *reditus, regreſſio.*
מְשׁוּבָה *averſio: averſa.*
שׂוּב caneſcere.
שֵׂיבָה *canities.*

שוּר linire, oblin.
שִׂיר *calx.*
שָׁוָה æqvari, adæq. prodeſſe: ponere, pro-diſpon.
שָׁוְא *vanitas, falſitas: fruſtra.*
שׁוּחָה fovea, foſſa.
שַׁחַת *idem.*
שׁוּט circuire, peragr.
שׁוֹט *flagellum, ſcutica.*
שִׁטִּים *cedri.*
שָׁטִים *remiges, remi.*
שׂוּךְ ſepivit, obſep.
מְשׂוּכָה *ſepimentum.*
שׁוּל fimbria.
שָׁמַיִם cœli.
שׂוּם poſuit, appoſ. &c.
שׁוּעַ vociferari.
שׁוַע *vociferatio.*
שַׁוְעָה *idem, clamor.*
שׁוּף conterere.
שׁוּק appetere: redund.
שׁוֹק *armus, crus.*
שׁוּק *platea, vicus.*
שׁוּר canere, cantare: cōtemplari, intueri.
שִׁיר *canticum.*
שִׁירוּת *contemplatio.*
שׁוֹר *bos.*

שׁוּר *murus.*
שׂוּר principem agere, principatū gerere.
שַׂר *princeps.*
מְשׂוּרָה *menſura.*
שׂוּשׂ gaudere, lætari.
שָׂשׂוֹן *gaudium.*
מָשׂוֹשׂ *idem.*
שׁוּת poſuit, app: diſ: re- (poſ.
שָׁזַף conſpexit.
מָשְׁזָר contortum, cūdupl.
שָׁחַח curvare, i, incurvare ſe, i, deprimi.
שָׁחַד munerare.
שֹׁחַד *munus.*
שׁחה incurvare ſe, honoris causà.
שָׂחָה natavit.
שָׁחַט mactavit, jugulav.
שָׂחַט exprimere.
שַׁחַל leo ferox.
שְׁחִין ulcus.
שָׁחִיס ſponte-naſcens.
שַׁחַף larus, avis.
שַׁחֶפֶת *tabes, phtiſis*
שְׁחִיף tectorium.
שַׁחַץ ſuperbia.
שָׁחַק contudit, comminu.
שַׁחַק *cœlum.*
שָׂחַק luſit, riſit.

שְׂחוֹק *riſus, luſus.*
שָׁחַר nigrum eſſe, denigrari: qværere, perveſtigare.
שָׁחֹר *niger.*
שַׁחַר *aurora.*
שָׁחַת perdere, corrump.
שַׁחַת *fovea, rete.*
שָׂטָה declinavit.
שָׁטַח expandit.
שָׂטַם odiſſe, odio perſeq.
שָׂטַן adverſari, odio habere.
שָׂטָן *Satan, adverſarius.*
שָׁטַף inundare, immerg.
שֶׁטֶף *inundatio.*
שֹׁטֵר moderator.
שַׁי munus.
שִׂיא inſectatio.
שִׂיחַ meditari, loqvi.
שִׂיחַ *meditatio, colloq: ſtirps, frutex.*
שִׁילֹה Schiloh.
שֵׁינִים urinæ.
שֵׁרוֹת catenulæ.
שַׁיִשׁ marmor.
שַׁיִת vepres, vepretum.
שָׁכַךְ ſedari, qvieſcere.
שָׁכַב jacere, cubare, accũbere, &c.
שְׁכָבָה *ſtratum, cubitus, cubatio.*
מִשְׁכָּב *cubile, cubicul. concubitus.*
מַשְׂכִּית effigies, imago.
שָׁכַח oblivíſci.
שָׁכַל orbare, i: abortire.
שָׁכוּל *orbus, orbatus.*
שְׁכוֹל *orbitas.*
אֶשְׁכֹּל *botrus, bacca.*
שָׂכַל intelligenter, prudenter agere, ſe gerere: ſecundari, proſperari.
מַשְׂכִּיל *prudens, intelligens: proſper, ſecundus.*
שֵׂכֶל *intellectus, intelligentia, prud.*
שֶׂכֶל *idem.*
הִשְׁכִּים ſurgere, mane-ſurgere.
שְׁכֶם *humerus, latus: pars, portio.*
שָׁכַן habitavit, inhab.
שָׁכֵן *hab. inhabitator. vicinus.*
מִשְׁכָּן *habitaculum, tabernaculum.*
שַׂכִּין ſpina, culter.
שָׁכַר inebriari.

שכוֹר

שִׁכּוֹר *ebrius.*
שֵׁכָר *ſicera, potus inebr.*
שָׂכַר mercede conducere, mercedẽ dare.
שָׂכִיר *mercenarius.*
שָׂכָר *merces.*
שָׁלַל ſpoliare, prædari.
שׁוֹלָל *ſpoliatus.*
שָׁלָל *præda, ſpolium.*
שְׁלַבִּים gradus, ſcalæ.
שֶׁלֶג nix.
שָׁלָה tranqvillum eſſe, qvieſcere: errare: obliviſci.
שָׁלֵו. *tranqvillus.*
שַׁלְוָה *tranqvillitas.*
שִׁלְיָה *ſecundina.*
שִׁילֹה *Schilo, nom. Meſſ.*
שְׂלָו coturnix.
שָׁלַח mittere, e-di-immittere, &c. propagare.
מִשְׁלָח *miſſio, emiſſio.*
שֶׁלַח *gladius.*
שֻׁלְחָן *menſa*
שָׁלַט dominari.
שַׁלִּיט *dominator.*
שְׁלָטִים *ſcuta, umbones.*
הִשְׁלִיךְ jacere, ab-projicere, &c.

שָׁלַם rependere, perſolv. retribuere: abſolvi, compleri, perfici: pace frui, pacem habere,
שִׁלֻּם *retributio.*
שָׁלֵם *completũ, integrum, perfectum.*
שָׁלוֹם *pax, proſperitas.*
שֶׁלֶם *ſacrificium pac. f. eu. chariſt.*
שַׂלְמָה veſtis, veſtim.
שָׁלַף extrahere, ſtringere,
שָׁלוֹשׁ tres.
שְׁלוֹשִׁים *triginta.*
שְׁלִישִׁי *tertius.*
שִׁלְשׁוֹם *nudius tertius.*
שִׁלֵּשׁ *tertiavit, tertio fecit, triplic.*
שָׁלִישׁ *tribunus, dux.*
שֵׁם nomen.
שָׁמֵם obſtupeſcere; deſolari.
שְׁמָמָה *deſolatio.*
שַׁמָּה *idem: ſtupor.*
מְשַׁמָּה *idem.*
שְׂמָמִית araneus, a.
נִשְׁמַד perdere, diſperd.
שָׂמַח lætari, lætum eſſe.

שמחה

שִׂמְחָה *lætitia.*
שָׁמַט intermittere, dimitt.
שְׁמִטָּה *intermisſio.*
שְׂמִיכָה ſtragula villoſa.
שְׂמֹאל ſiniſtra manus.
שְׂמָלִי *ſiniſter, a, um.*
הִשְׂמִיל *ſiniſtrare, ad ſiniſtr. flectere.*
שִׂמְלָה *veſtis, veſtim.*
שָׁמֵן ſaginari: pingvem eſſe, fieri.
שֶׁמֶן *pingvedo, oleū, ungv.*
שָׁמֵן *pinguis.*
מִשְׁמָן *pingvedo.*
שְׁמֹנָה octo.
שְׁמֹנִים *octoginta.*
שְׁמִינִי *octavus.*
שָׁמַע audire, auſcultare, obtemperare.
שֵׁמַע *auditio, rumor, fama, nuncium, ſonus.*
שְׁמוּעָה *fama, rumor.*
מִשְׁמַע *idem, obedientia.*
שֶׁמֶץ pauxillum, parum.
שָׁמַר cuſtodire, ſervare, obſervare.
מִשְׁמָר *cuſtodia, carcer, obſervatio.*
מִשְׁמֶרֶת *idem.*
אַשְׁמוּרָה *vigilia.*
שְׁמֻרִים *faces.*
שָׁמִיר *ſentis, ſenticetum: Adamas.*
שֶׁמֶשׁ ſol.
שֵׁן dens: ſcopulus.
שָׁנַן acuere.
שְׁנִינָה *dicterium, acutè dictum.*
שָׂנֵא odit, odio habuit.
שִׂנְאָה *odium.*
אֶשְׁנָב feneſtra.
שָׁנָה mutari, variari: iterare, ſecundò facere.
שְׁנַיִם *duo.*
שְׁתַּיִם *duæ.*
שֵׁנִי *ſecundus.*
מִשְׁנֶה *duplum, ſecundar. vicarium.*
שָׁנָה *annus.*
שְׁנָתַיִם *biennium.*
שָׁנִי *dibaphum coccin. bis tinctum.*
שָׁנַס accingere.
שָׁסַס diripere, conculcare.
מְשִׁסָּה *direptio.*

שָׁסָה di-

שָׁסָה diripuit, conculcav.
שָׁסַע findere, diffind. bifidum eſſe.
שֶׁסַע *fiſſura.*
שִׁסֵּף diſſecuit.
שָׁעָה reſpexit: terreri, obſtupeſcere: deſiſtere, abſtinere.
שַׁעֲטָה ſtrepitus.
שֹׁעַל pugillus.
שׁוּעָל *vulpes.* (bere.
נִשְׁעַן niti, inniti, incum-
מִשְׁעָן *baculus, ſcipio.*
שְׂעִפִּים cogitationes.
שָׁעַר æſtimavit.
שַׁעַר *porta, janua.*
שֹׁעֵר *janitor.*
שָׂעַר horrere, horreſcere: procelloſum eſſe.
שַׂעַר *horror: turbo.*
שֵׂעָר *pilus, capillus.*
שָׂעִיר *hircus, ſatyrus, dæmon ſylv.*
שְׂעֹרָה *hordeum.*
שְׁפִיפֹן ceraſtes, ſerp. ſp.
נִשְׁפָּה eminere.
שְׁפִי *clivus, locus eminens.*
שָׂפָה labium: ſermo: ora, ripa, litus.
שִׁפְחָה ancilla.
מִשְׁפָּחָה *familia, genus.*

שָׁפַט judicare, judicem agere.
נִשְׁפַּט *judicium ſubijt, diſce-*
שְׁפָטִים *judicia.* (*pravit*
מִשְׁפָּט *judicium.*
שָׁפַךְ fudit, effud. prof.
שָׁפֵל humiliari, deprimi.
שָׁפָל *humilis, ſubmiſſus.*
שְׁפֵלָה *planities, locus humilis, depreſſ.*
שָׂפָם myſtax.
שָׁפָן cuniculus.
שֶׁפַע affluentia.
שָׂפַק ſufficere: plaudere, complodi.
שָׁפַר pulchrū, decorum eſſe.
שׁוֹפָר *tuba, buccina.*
שָׁפַת diſponere.
שְׁצַף pauculum.
שַׂק שָׂק ſaccus, cilicium.
שָׁקַק diſcurrere.
שָׁקַד vigilare: ſedulū eſſe.
שָׁקֵד *amygdala, arb.*
נִשְׂקַד conjunctum, collig.
הִשְׁקָה potum præbere, irrigare.
מַשְׁקֶה *pincerna, irrigatio.*
שָׁקַט qvievit. (ere.
שָׁקַל pendere, append. ponderare, libr.
שֶׁקֶל *ſiclus, moneta.*

מִשְׁקָל

מִשְׁקָל *pondus.*
שִׁקְמִים ſicomori.
שָׁקַע ſubmergi.
נִשְׁקַף proſpicere, reſp.
מַשְׁקוֹף *ſuperliminare.*
שִׁקֵּץ abominari, deteſtari.
שֶׁקֶץ *abominatio, res abo-*
שִׁקּוּץ *idem.* (*min.*
שָׁקַר mentire, fallere.
שֶׁקֶר *mendacium, falſitas.*
שָׂקַר nutare, nictare.
שֹׁרֶר umbilicus.
שׂוֹר principatũ tenuit.
שָׁרָב æſtus:locus torridus.
שׂרג implicari.
שָׂרִיגִים *palmites.*
שָׂרַד ſupereſſe.
שָׂרִיד *ſuperſtes, reſiduus,*
שְׂרָד *miniſterium.* (*um.*
שָׁרָה ſolvere, diſſol.
שִׁרְיוֹן *lorica.*
שִׁרְיָן *idem.*
שָׁרוֹן *Scharon, n.pr: planities.*
שָׂרָה principem gerere.
שָׂרַט cædere, incidere.
שְׂרוֹךְ corrigia calcei.
שָׂרַע redundare.
שָׂרַף comburere.
שָׂרָף *præſter, ſerp. ign.*

שְׂרֵפָה *incendium, uſtio.*
שָׁרַץ repere, reptare: abundè proging.
שֶׁרֶץ *reptile, reptilia.*
שָׁרַק ſibilare, exſibil.
שְׁרֵקָה *ſibilus.*
שֹׂרֵק vitis ſelecta.
שֹׁרֶשׁ radix.
שֵׁרֵשׁ *radicari: eradicare.*
שֵׁרֵת miniſtrare.
מַשְׂרֵת ſartago.
שָׁתָה bibere, ebibere, cõpotare.
מִשְׁתֶּה *convivium, potus, potio.*
שְׁתִי *idem: ſtamen.*
שָׁתַל plantare.
שָׁתַם aperire, recludere; occludere.
הִשְׁתִּין mingere.
שָׁתַק ſilere, tacere.
שִׁעֲשַׁע oblectare ſe.
שַׁעֲשׁוּעִים *oblectationes.*
שַׁרְבִיט ſceptrum.
שַׁרְשְׁרֹת catenæ.

ת

תָּא thalamus.
תָּאַב deſiderare.
תָּאַב *abominari.*
תְּאוֹ bubalus.
תָּאַם gemellos parere.

תאמים *gemelli.*
תאנה ficus, arb. & fr.
תאר definire, delin. deſcrib. formare.
תאר *forma, ſpecies.*
תבה arca.
תבל orbis habitabilis.
תבל *flagitium, ſcelus.*
תבן ſtramen.
תהו inanitas, e: res informis.
תהום abyſſus.
תוה deſignare, determinare, deſcribere.
תו *ſignum.*
תוך medium.
תוך *idem: fraus, dolus.*
תיכון *idem, medianum.*
תור explorare, ſcrutari.
תור *turtur: terminus: torqves: forma.*
תזז amputare, reſecare.
תחש taxus, melis.
תחת ſub, ſubter, infrà: pro, loco, in locũ: propterea qvòd, eo qvòd &c.
תחתי *inferior.*
תחתון *idem.*
תיש hircus, caper.
תך fraus, dolus.

תכר jungi.
תכלת hyacinthus.
תכן expendere, perpẽd, aptare, diſp...
תכן *ſumma, demenſ...*
מתכנת *idem, forma, diſpoſitio.*
תלל aggerare, accumul.
תל *agger, tumulus.*
תלה ſuſpendere.
תלם ſulcus, aratio.
תולע coccus, coccineum.
תולעת *vermis.*
מתלעות *dentes molares.*
תמם abſolvi, compleri, finiri: conſumi, deficere.
תמים *perfectus, integer: integritas.*
תם תם *idem.*
תמים *Tummim.*
תמיד jugis, e: jugiter.
תמה admirari, obſtupeſcere.
תמוז Tãmus, n. pr. idoli.
תמך apprehẽdere, tenere, ſuſtentare.
תמול heri: antè, antea.
אתמול *idem.*
תמר palma.
תמר *idem.*

תמרה

תִּמֹּרָה *idem.*
תִּימֲרוֹת *columnæ fumi.*
תַּנִּין draco, cetus, balena, ſerpens.
תָּנָה mercede conducere; confabulari.
אֶתְנַן *merces.*
תְּנוּךְ tenerum, imũ auris.
תַּנּוּר furnus, fornax.
נִתְעַב abominari.
תּוֹעֵבָה *abominatio.*
תָּעָה errare, oberr.
תַּעַר novacula: vagina.
תֹּף tympanum.
תַּפּוּחַ pomum.
תָּפֵל inſulſum, inſipid.
תָּפַר conſuere.
תָּפַשׂ prehendere, appreh. capare.
תֹּפֶת Topheth, n. pr. loci.
תָּקַן ordinari, dirigi: corrigi.
תָּקַע figere: clangere, plaudere.
תָּקַף fortẽ, robuſtũ eſſe.
תֹּקֶף *robur.*
תִּרְזָה ilex.
תֹּרֶן malus navis.
תְּרָפִים idola, imagines.
תֵּשַׁע novem.
תִּשְׁעִים *nonaginta.*
תְּשִׁיעִי *nonus.*
תּוֹתָח baliſta, telum.
תַּעְתֵּעַ ſeducere.

סליק:

EMENDANDA.

Pag. 5. lin. 4. pro *qvod*, lege *qvoad* : pag. 9. lin. 5. pro פֵּכַר lege פַּקָר : lin. 10. pro פִּקְרָנָה lege בְּקְרָנָה : lin. 19. pro 12. leg. 21 : pag. 11. lin. ult. pro וַיְכַל leg. וַיְכַל : pag. 13. lin. 1. pro חָרֵלוּ leg. חָרֵדוּ : lin. 14. pro בָּרַב leg. בָּרָא : pag. 16. lin. 7. pro אֵירַשׁ leg. אִירַשׁ : pag. 18. lin. 10. pro בִּקְשֵׁם leg. בִּקְשָׁם : pag. 22. lin. 5. pro הַפְּקָנָה leg. הִפְקִדְנָה : pro פָּקְדָנוּ leg. פְּקַדְנוּ : pag. 31. lin. 18. pro וונָה leg. יוֹנָה : pag. 33. lin. 10. pro מחק leg. מָחֹק : pag. 37. lin. pen. pro נַפּ leg. נִפּ : p. 41. lin. 17. pro אבל leg. אֲבֵל : pag. 45. lin. 15. pro *ſignicatur* leg. *ſignificatur* : pag. 47. lin. 18. pro הִפֵּ : leg. הִפְ : pag. 49. lin. 18. pro *radicalls* lege *radicalis* : pag. 53. lin. 17. pro פִּקְרוּ leg. פִּקְדוּ : pag. 56. lin. 5. pro רֶרת leg. רֶדֶת : pag. 62. lin. 21. pro הִתְפַּקְּדִי leg. דִי : pag. 66. lin. 8. pro תַלְמִיד leg. מִיד : pag. 68. lin. 18. pro שְׁמִעָה leg. עָה : pag. 69. lin. ult. pro גָרוֹלִים leg. גְ : pag. 70. lin. 7. pro עִבְרִיִים leg. רִיִּים pag. 71. l. 2. pro *Anomalia* leg. *Anomala*. lin. 3 pro שִׁים leg. שִׂים : lin. 4. pro רִים leg. רִים : pag. 75. lin. 4. pro כִּנוּיִם leg. יִים. pag. 76. lin. 7. pro אֲרַת leg. אָר : lin. 16. pro אל leg. אֵל : lin. 24. pro הָאֵלֶּה leg. הָ : pag. 83. lin. 5. pro אַרְצָה leg. אַרְצָה : pag. 85. l. 12. lege, *reputantur* : pag. 95. lin. pen. pro 23. leg. 13. pag. 96. l. 3. pro שִׁית leg. שִׁית : p. 108. lin. 9. pro רַעַת leg. דַּעַת : lin. 18. pro הִגְרוּ leg. הִרְגוּ : pag. 112. lin. 10. pro לִיח leg. לֵיחַ : lin. pen. pro יאחַ leg. יאחַ : pag. 114. lin. 18. pro כִין leg. מִין : pag. 117. lin. 18. lege : *viſita* : pag. 118 lin. 6. pro גִבע leg. גִּבַר : pag. 119. l. 3. lege : *pracedit* : lin. 22. pro וְחִיה leg. וְהִיָה : pro וְחִיַּה leg. וְחִיַּה : pag. 123. lin. 7. poſt, *appropriatam*, lege, *quietis* : pag. 129. lin. 5. pro שָׁמַע leg. שָׁבַע : pag. 130. l. 8. lege, *Annotatio* : pag. 134. lin. 14. pro עֲצִים leg. עֵצִים : pag. 136. lin. 11. pro גְבָהוֹת leg. עוֹת : pag. 139. l. 21. lege :

ge: *quærentes* : lin. 27. pro אַתִּיקִי leg. עַתִּי: pag. 141. lin. 4. leg. חֶשְׁבָּה: lin. 16. leg. 40, 8. pag. 142. l. 13. pro טְשׁ leg. מְשׁ: pag. 143. l. 7. leg. 110. pag. 144. l. 19. omittatur: *deniq.* lin. 26. leg. *eſſuſ.* lin. ult. leg. *Idiotiſmi*. pag. 148. lin. 22. pro בַּחֲיִים leg. בַּחַ: lin. 23. leg. חֵלֶק: pag. 149. l. 9. leg. *præpon.* pag. 161. l. 7. pro ק leg. קָ: lin. 28. pro 29. leg. 19. pag. 163. l. 9. poſt עִם lege: אל: pag. 166. l. 10. pro *eam*, lege *vos* : pag. 167. l. 19. pro מֶלֶךְ leg. לֵמֶךְ: pag. 169. l. 21. pro כֵּיר leg. כֵּי: pag. 170. l. 21. leg. *conandis*. pag. 178. lin. 3. leg. 29, 20. pag. 185. lin. 3. leg. 4, 15. lin. 13. pro רֵחַ leg. רֵת : pag. 186. l. 9. leg. *ſæpiuſculè*. l. 16. leg. *ſcindite*. pag. 188. lin. pen. pro Ναθαν, leg. Ναβαι. pag. 193. lin. 5. leg. *principes*. lin. 23. pro גּוֹיְתֵנוּ leg. גְּוִיָּתֵנוּ: lin. 25. pro וְאַף leg. וַיִּ: pag. 202. col. 1. lin. 10. leg. אֶבְיוֹן : lin. 27. ſtagnum. col. 2. lin. 2. leg. אִגֶּרֶת: lin. 16. אֹרֶר : pag. 203. col. 1. lin. 19. leg. אֹזֶן lin. pen. *ſoror*. col. 2. l. 4. אַחַר: pag. 204. col. 1. l. 13. אַךְ: col. 2. l. 12. אִירָם: pag. 205. col. 2. l. 12. אֹפֶל pag. 206. col. 1. l. 25. אֲרַשׁ: pag. 107. col. 1. l. 16. בֹּהַק: lin. 17. בֶּהֶרֶת: col. 2. l. 23. בִּינָה: pag. 208. col. 1. lin. 23. בִּנָה: col. 2. l. 25. בָּקַק pag. 209. col. 2. lin. ult. leg. גַּבַּת pag. 110. col. 1. lin. 1. omiſs. גֹּבַהּ *altitudo, elatio*. pag. 112. col. 2. lin. 10. leg. אֶגְרוֹף: pag. 213. col. 1. lin. 22. leg: רָגָה רָג : col. 2. l. 2. ſiluit. pag. 214. lin. 6. accenſus. lin. 21. רֹגַז: col. 2. lin. 15. נָוֶה: pag. 215. col. 1. l. 24. הֵיכָל pag. 217. col. 1. l. 20. leg. rejecit. col. 2. lin. pen. leg. ſaturitate. pag. 218. col. 2. l. 24 : *ægritudo*. pag. 219. col. 2. l. 16. leg. ; ח. pag. 220. col. 1. l. 14. חָלָד: pag. 221. col. 1. lin. 10. חֵמֶר col. 2. l. 11. leg. *beneficus*. lin. pen. leg. מַחְסוֹר. pag. 226. col. 1. lin. 9. יָחִיד col. 2. l. 6. מוֹלֶדֶת. pag. 227. col. 2. l. 18. leg. conſtituere. pag. 228. col. 1. l. 13. *tendicula*. lin. 20. projicere. lin. 27. יָרַשׁ pag. 232. col. 1. l. 22. *reſciſſio*. pag. 234. col. 1. l. 18. לַיִשׁ : lin. ult. לַבִּיר: pag. 235. col. 2. lin. 17. מְחָרַת pag. 237. col. 2. l. 7. מִשְׁחָה pag. 238. col. 2. l. 23. acceſsit. pag. 239. col. 1. lin.

12. נָרַח lin. 21. נָהַל : col. 2. l. 12. נֵר : pag. 140. col. 1. l. 12. *cande-labr.* col. 2. l. 24 filius. pag. 241. col. 1. l. 28. מַסָּע : pag. 244. col. 2. l. 11. מִסְכְּנוֹת : p. 247. col. 1. l. 24. juvare. pag. 248, col. 1. l. 26. עַלְמָה : pag. 250. col. 2. l. ult. עָשָׁן : pag. 251. col. 2. l. 1. עֲרָפֶל : pag. 253. col. 1. l. 4. *ſtatua*. pag. 256. col. 2. l. 6. צְלָלִים pag. 259. col. 1. l. 5. מָקוֹר : pag. 264. col. 1. l. 20. verminare, lin. pen. רִמָּה : col 2. l. 4. *conculcatio*. pag. 265. col. 2. l. 15. רָקַד lin. 24. תַּרְשִׁישׁ pag. 266. col. 1. l. 1. רֶשֶׁף col. 2. lin. 17. שְׁבִית lin. antep. שֶׁבַע : pag. 267. col. 1. l. 6. שֶׁבַע l. antep. שָׂגַב ; pag. 268. col. 1. l. 3. שָׁוָה : pag. 272. col. 2. l. 5. מִשְׁפָּט : lin. 9 שִׁפְלַת : lin. 25. נִשְׁקָר : lin. 27. מַשְׁקֶרֶת

Et ſi qvæ his ſunt ſimilia alia : neq; enim lernam hunc ſuſpicati ſumus mendorum, neq; integro libro, præſertim Dictionario, accuratè pervolvendo hac vice vacavimus.

B. V.

CHALDAISMUS
&
SYRIASMUS:
hoc eſt,

PRÆCEPTA UTRIUSQVE LINGVÆ,
In harmoniâ ad Ebræa, eademq; Univerſalia,
(ipſa antehac edita illa ab autore ſeorſum & vice tertiâ)
conſcripta, exemplis itemq; ſufficientibus è Daniele,
Esrâ & N. Teſtamento Syro confirmata
illuſtrataq;,

Acceſſit in fine
LEXICI UTRIUSQVE LINGVÆ COMPENDIUM,
Radicum & Vocum quarumcunqve notabiliorum
ex iisdem Daniele, Esrâ novoq; Teſtamento
Syro, &c.

Autore

ANDREA SENNERTO, P.P.
in Academ. VVitteberg.

Editio altera.

WITTEBERGÆ,
Typis & ſumptibus FINCELIANIS:
Anno 1666.

Lectori Benevolo
S. P.

LECTOR BENEVOLE: Et ſua qvædam Lingvarum CHALDÆÆ itemq; SYRIACÆ Dignitas, necesſitas utilitasqve eſt: extra controverſiam. Paucis; Id eſtoqve unicum hac vice rei probandæ momentum: qvòd, qvemadmodum matre, Ebræa S. S. lingva, necnon ex parte Chaldæâ (Chaldaica autem habemus in Codice S. Jerem. *cap. X. comm. 11.* Daniel. *cap. II. â verſ. 4. ad fin. capp. III. IV. V. VI. & VII. integra*, Esræ *cap. IV. â verſ. 8. ad fin. cap. V. totum. VI. usq; ad comm. 19. & VII. â verſ. 11. usq; ad 27:* in unâ ſummâ fere *Capita X.*) uſus eſt DEUS ter Max. Opt in conſcribendo Verbo ſuo Vet. Inſtrumenti, itemqve qvotiescunq; condeſcenderet primis hominibus, ſermonesq; cæderet qvaſi στόμα πρὸς στόμα cum illis: ita Syrâ deinceps lingvâ, præ reliqvis Orientalibus, Servator noſter, JESUS CHRISTUS, Deus-homo, qvam diu in carne ageret in his terris, itemqve in condendo Novo ſuo Inſtrumento: qvòd, poſteaqvam qvidem in originibus ſuis Græcè concipi voluiſſet antè, mox tamen in hocce ipſo idiomate (Syro) divulgari voluit etiam, ſtatim videlicet in primâ Eccleſiæ ſuæ naſcentis infantiâ, Antiochenæ, ceu creditur, illius, cujus fit in Actuum cap. XI. commate 26. mentio, qvæ & rem ſimulq; nomen primùm Chriſtiano Orbi contulit. Verum verò hæc transeant: aliaqve plura non adferam hoc loco de dignitate & uſu illarum lingvarum, dici qvæ qvidem poterant circa v. gr. Targumim, ſic vocata, vel paraphraſes

V. Inſtrumenti Chaldaicas, Talmud Judæorum, denique, Scripta Rabbinica, Pſalterii verſionem Syriacam, aliaq; ejus generis: cùm de puro ſcil. & mero Chaldaiſmo & Syriaſmo hìc & nunc ſermo nobis ſit, non mixtò. Tranſeant hæc, dico. Ad rem potiùs.

En exhibemus adeò Tibi, Lector benevole, Grammaticen, ſive qvod idem eſt, *Præcepta Gramm.* utriusq; lingvæ, *Chaldaicæ* nempe *&* *Syriacæ*, (& conjunctim qvidem illa ob affinitatem ſuam maximam) item, alteriusq; noſtræ [illegible]nis; qvæ, ut primùm, ita etiam nunc, in ſenſu ſano, *Chaldaiſmi* & *Syriaſmi* inſcribere placuit nomine. De hiſce I. hæc imprimis videbantur hac vice notatu mihi digna: primò, (ut ex parte qvidem jam dictum) Chaldaica & Syra intelligere nos pura, mera: illa prout in V. Inſtrumenti libris, nominatim Daniele & Esra, hæc in N. Teſtamento Syro, extra controverſiam illo poſt Codicem Græcum ſcripto vetuſtiſſimo, reperiuntur: mixti qvippe generis ſunt, ejusdemqve nitoris minimè, qvæ in Targumim, Talmude notatisq; ſuprà ſcriptis ſunt habenturqve! de qvibus alio in loco. Deinde, qvùm hæ Lingvæ (ita Orientales reliqvæ) matre cum Ebræâ plurima habeant communia (unde rectiùs ordine naturæ & doctrinæ præmittuntur Ebræa) non abſolutè, ſed in σχέσει ſua qvadam, h. e. unâ & continuâ harmoniâ ſive Præcepta nobis ſunt conſcripta: ita tamen vicisſim, ut ambo illa, & Ebræa & Chaldæo-Syra, potius extarent in diverſis, qvàm uno, diſtinctisqve libris: de qvo mox. Porrò, Ebræa intelligimus, illa Noſtra ſuperiora, tertiæ nunc Editionis: ad qvorum qvidem ductum, Oeconomiam, methodum, verbo, Libros, capita, membra fere, præcepta, annotationes (qvantum qvidem lingvæ patitur utriusque genius) hæc præſentia Chaldæo Syra concinnavimus. Dixi verò ſuprà, in diverſis diſtinctisqve Libris, Confuſionis ti-

mum

mnis vitandæ ergò: ideò, ut ne tyronum vel diſcentium (qvibus qvàm maximè ſcribimus,& inſervire debemus) mox in primo limine, ſi ſemel & ſimul conjungantur omnia, turbentur conceptus & memoria: oblatis, dico repetoqve ſub unum qvaſi obtutum, ſimul & ſemel omnibus & ſingulis, homogeneis & heterogeneis; In una tamen & continua harmoniâ, ut ſucceſſu temporis & provectior factus diſcens, & in qvibus conveniant hæ LL. & in qvibus differant viciſſim, videat idem nunc intelligatq;: addo notanter, ut ne unius ejusdemq; rei propoſitæ jam ſemel in præcedentibus & ſuperioribus (Ebræis) tædioſâ opus ſit repetitione (hic) & inſeqvioribus. Ita enim adhuc animo ſedet, rectiùs hunc qvidem in modum, ordine & diſtinctè, diſcentibus tradi ſingula, qvàm aliàs vel conjunctim: facto Compendio ſic diſpendio. Sanè, non levia aut brevia ſunt unius ſolius Ebrææ originalis lingvæ initia, & omninò diſtinctum & peculiare ſibi ſtudium reqvirunt: qvibus deinceps commodiùs multò Chaldæa, Syra, Arabica, &c. ſubjunguntur.

Pluribus intentus minor eſt ad ſingula ſenſus, vetus id qvidem eſt; *& uni rei immorari atq; innutriri ante omnia oporteat*, inqvit Seneca ſapiens, *ſi velis aliqvid trahere, qvod fideliter hæreat: nusqvam eſt, qvi ubiq; eſt, nusqvam habitat, qvi ubiq; habitat.* Qvo tamen ipſo præjudicare nemini, multò minus aliorum labores malevolè carpere animum induximus: abſit, abſit! Neq; enim ignoti eſſe poſſunt nobis Cll. Virorum, Bonav. Cornelii Bertrami, Buxtorfij, Angeli Caninii; maximè v. Ludovici de Dieu, aliorum, ingenioſi & eruditi labores qvibus conjunxerunt lingvas ſimiles, in ſe ſe vel aliàs (in ſuo genere) boni & laudabiles. At verò, cui fini hoc ab ipſis factum? an qvò ſemel & ſimul hæ lingvæ addiſcantur à tyrone? qvod non puto, me Deus, qvia perperàm certè id fieret. Cui ergò alii fini? An ut har-

moniam ſic habeamus illarum lingvarum? Bene; in tantum qvidem & hactenus. Cæterùm, hanc noſſe non tam tyronum, ſed provectiorum intereſt, imò Doctorum: qvibus ut pote exercitatis, hæc atqve talia ignota eſſe minimè poſſunt. Ac certum id eſto nobis, perſvaſumq; optem idem aliis: non aliâ de cauſa conjunxiſſe laudatos Scriptores lingvas (ſpunculè & ipſas laudatas, niſi ut oſtenderent harum Concordiam vel harmoniam in pluribus: qvod non ſemel expreſſit Lud. de Dieu: haud verò ut ſimul & ſemel addiſcendas proponerent Lectoribus ſuis: ac tandem ſponſionem hiſce fecerim, Ebræam lingvam ex. gr. ex laudato Dieu uno, ſolo neminem ſufficienter addiſciturum, (adderem ferme Chaldæa,) ſola verò Syriaca. Sed & viciſſim hæcce, tranſeant. Nunc, ex qvibus Scriptoribus aut DD. profecimus (fateamur, qvid obſtat?) in conſcribendis Præceptis hiſce noſtris, etiam non reticendum fortè. Nominamus igitur præ cæteris Viros Clariſs. ad manus qvi qvidem nobis, *Fabritium Boderianum*, *B. Corn. Bertramum*, *Maſium*, *Waſerum*, *Mercerum*, *Buxtorfios*, *Crineſium*, imprimis verò *Cl. Ludov. de Dieu*, & rudera item relicta *à B. Mart.* TROSTIO, addita deinceps *à Dn. D. Wellero*, *b. m.* editioni qvondam ſecundæ Gramm. gener. Troſtianæ, è ſtylo, qvod dicas, veteri. Agnoſcent nimirum ſua ſinguli. Qvid multis? & noſtra item qvæ ſunt, Lector æqvus. Certè, addo, atqve vel regulis, iisdemqve generaliſſimis hæc & talia, ſingula, incluſa dare, exemplorumqve inductione firmare & munire (ut fert inſtituti qvidem noſtri ratio in præſenti) non adeo exigui momenti res operæq; vel contemnendæ fuit. Teſtetur experientia. Deniq; in gratiam tyronum, appendicis in vicem, *Ebræi Chaldæi* (è Daniele uno ſolo nec non Eſra) & *Syri* (è N. Teſtamento Syriaco) *Compendium* ſubnectere & placuit. In

qvo

quo qvidem conſcribendo ita me geſſi, ut omiſſis purè Ebræis (nec non propriis & indeclinabilibus fere) Chaldæa pura (ita Syra) appoſuerim tantùm: dein radices utrinqve minus uſitatas in una alteraqve Conjugatione, primâ præſertim, per abſentiam vocalium punctorum diſtingverem ab uſitatioribus; porrò, derivata ſeu orta vocabula ab originariis diverſitate charactorum Latinorum: tandem, ſingulis ſuis vocibus uſitatiora ac propriiſſima ſua adſcriberem ſignificata. Tantum. B: Vale, Lector benevole, & modò cum hiſce ſuperioribus noſtris, (Ebræis & Chaldæo-Syris) Arabica & Rabbinica, eadem conſcripta methodo, publiciq; partim facta partim mox facienda juris, confer (ſi placet & confert) atq; boni conſule omnia. It: Vale, in Domino. Scribeb. Wittenbergæ, Calendis ipſis Januar. cIↃ c LXVI.

ANDR. SENNERTUS, P.P.

כ״ר

CHALDAISMI & SYRIASMI,

h. e.

GRAMMATICÆ CHALDÆÆ & SYRIACÆ

LIBER I.

De

ETYMOLOGIA,

CAPUT I.

De

Lingvæ Chaldææ, & potiſſimùm Syræ Lectione.

I. CHaldæi & literas & puncta Ebræorum per omnia retinent. 1. Literæ.

II. Syri proprios Literarum & Vocalium characteres habent. Literarum tabula hæc eſt ſubſeqvens:

A *Figura.*

Figura.	*Nomen.*	*Poteſtas.*
ܐ	Olaph.	א
ܒ	Beth.	ב
ܓ	Gomal.	ג
ܕ	Dolath.	ד
ܗ	He.	ה
ܘ	VVau.	ו
ܙ	Sai.	ז
ܚ	Cheth.	ח
ܛ	Teth.	ט
ܝ	Jud.	י
ܟ	Coph.	כ
ܠ	Lomad.	ל
ܡ	Mim.	מ
ܢ	Nun.	נ
ܣ	Semchath.	ס
ܥ	Ae.	ע
ܦ	Pe.	פ
	Tsode.	צ
ܩ	Koph.	ק
ܪ	Riſch.	ר
ܫ	Schin.	ש
ܬ	Tau.	ת

Annotationes.

1. Syri literas, in ſcriptionis baſi maximè, connectunt inter ſe. Et qvidem præcedenti & ſeqventi literæ annectuntur hæ ſeqventes, h. m.

ב ג ח ט י כ ל מ נ ס ע פ ק ש

ܒܓܚܛܝܟܠܡܢܣܥܦܩܫ

Præcedenti literæ vero tantum annectuntur ſeqventes:

א ד ה ו ז צ ר ת

ܐ ܕ ܗ ܘ ܙ ܨ ܪ ܬ

ac ܕ & ܪ qvidem tunc invertuntur, manente puncto nihilominus. ut: ܒܕ (ב cum ד) ܒܪ (ב cum ר) & ܠ ac ܠ a dextris aſſumunt lineolam, uti patet ex ſuperioribus item. v. gr. ܦܫܛܬ פַּשְׁטֵת *expandi*, *Rom. 10, 21.*

2. Seqventes literæ in fine dictionis formam habent nonnihil immutatam:

כ ל לל מ נ ע

ܟ ܠ ܠܠ ܡ ܢ ܥ

Sic ܐ literæ ܠ præpoſitum obliqvè ut plurimum pingitur, h. m. ܠܐ Et viciſsim ܠ τῷ ܐ h. m. ܐܠ

3. Wau Syri in principio dictionis efferunt ut Germanorum W. *Scalig. ad Euſeb. fol. 103.*

4. ש Ebræorum ſiniſtrum Syri non agnoſcunt; ſed ejus loco adhibent ܣ. ut: ܣܡܠܐ pro שְׂמָאלָא *ſiniſtrum*.

2. Vocales. III. Vocales Syri exprimunt & per figuras & per puncta; h. m.

1. ܒܰ ܒܲ Pethocho A Pathach Ebr.
2. ܒܶ ܒܷ Rebhotso E Tsere & Segol.
3. ܒܺ ܒܻ Chebhotso I Chireck utrumq;.
4. ܒܳ ܒܴ Sekopho O Kamets chatuph.
5. ܘܽ ܘܼ Etsotso U ו vel Kibbuts.

Annotationes.

1. Arbitrarium eſt, obſervatis obſervandis, pro commoditate ſcribentis commiſcere figuras & puncta: h. e. unam dictionis ſyllabam figuris, alteram punctis informare.

2. Figurarum 2. 3. & 5. etiam infra literam collocantur, (ac multo uſitatiùs qvidem) prima & qvarta tantùm fere ſuprà literam.

3. Etsotso ſine fulcro Wau non ſcribitur (excepto ܟܽܠ *omnis* & ܡܶܛܽܠ *propter*) ac ſubſcriptum qvidem refert ו Ebræorum, impoſitum Kibbuts.

4. Kamets Ebr. longum per vocalem qvartam Sekopho exprimunt: & viciſſim Sekopho in reductione per Kamets longum efferunt.

5. Cholem Ebr. hic commutatur in Vocalem qvintam vel qvartam; aut diphthongum. ut. [illegible] dies, ܝܰܘܡܳܐ *V. & conf. infrà Cap. IX. R[illegible]*

[illegible]

6. Notetur & à legente Vocalium non rarò illegitimus (qvod ad debitam ſibi literam) poſitus, qvin immò planè abſentia: qvam rem ſeu defectum ex analogiâ Grammaticâ dijudicare aut ſupplere oportet.

7. Nota & imprimis: Διφθογγοειδὲς qvid agnoſcere Syros, qvatenus nempe literæ ܘ & ܝ valorem conſonantium amittentes, naturamq; vocalium indutæ, cum præcedente vocali in unam ſyllabam coaleſcunt. Harum ſic dictarum diphthongorum plures alii, alii pauciores numerant: crebriores hæ tres ſunt: AU. ut: ܠܘ *non*, ܡܘܬܐ *mors*, ܐܘܠܕ *genuit*, ܡܠܟܘܗܝ *reges ejus.* AI. ut: ܒܝܬܐ *domus*, ܗܘܝܬܘܢ *fuiſtis.* OI. ut: ܩܕܡܝܬܐ *prima*, ܟܘܫܝ *Kuſchoi. V. & conf. Cl. Dieu Gramm. LL. Or. harm. cap. 4. & Schvventer. diatrib. peculiar.*

IV. Scheva ſimplex apud Chaldæos etiam qvieſcit poſt vocalem longam qvamcunq; ut: שְׁאֵלְתָא *petitio, Dan. 4, 14.* יָקִדְתָּא *ardens, c. 3, 6.* גְּבוּרְתָּא *potentia, c. 2, 20.* בֵּלְשַׁאצַּר *Belſchatſar, cap. 5, 1.* 3. Scheva.

V. Syri Scheva ſimplex tantùm agnoſcunt; & qvidem qvieſcens fere, qvale

ſuâ naturâ eſt omne Scheva: præterqvam forſan in iis locis, ubi conſonarum connexio δυσφωνίαν parit, ibi enim cenſetur vulgò eſſe mobile. Ejus tamen notam perpetuò omittunt: qvibus verò literis ſit adſcribendum, monſtrabit litera puncto carens, maximè verò analoga vocis flexio & punctatio.

Annotatio.

Pathach furtivum (punctum vicarium quod eſt τȣ̃ Scheva ſubintellecti apud Ebr.) Syri non agnoſcunt.

4. Dageſch lene. VI. Literis ܒܓܕܟܦܬ Syri punctum imponunt aut ſubſcribunt. Impoſitum ܩܘܫܝܐ *Kuſchoi* appellant, quod aſpirationem ab illis tollit, ſicut Ebræorum Dageſch lene. Subſcriptum, [illegible] *Ruchoch* dictum, illis relinqvit, ſicut רפה Ebræorum.

5. Dageſch forte. VII. Dageſch Compenſativum Chaldæi I. ut plurimum omittunt. ut [illegible] egredientes, Dan. 4, 4. [illegible] *communicati*, cap. 2, 34. pro [illegible] 2. reſolvunt quandoque

doq; in Nun ſchevatum. ut: יִנְתֵּן *daret, Dan. 2, 16.* הַנְעֵל *introduxit, v. 25.* מַנְדְּעָא *ſcientia, v. 21.*

VIII. Syri Dageſch forte Ebræorum non agnoſcunt: ejus tamen loco literis ܬܦܟ ܕܓܒ imponūt punctū ܩܘܫܝ qvotieſcūq; ratione formationis in Ebraiſmo aut Chaldaiſmo per Dageſch forte geminantur. ut: ܣܰܒܰܪ *evangelizavit*, lego *ſabbar*, ܣܰܒܰܪܬ fœm. *Marc. 16. 10.* lege *ſabbrath*, ſic ܡܣܰܒܪܳܢܳܐ msa-brono, *evangeliſta, Actor. 21, 8.*

Annotatio.

Utrumq; punctum & ipſum, *Kuſchoi* nempe & *Rucokh*, non æqvè ſemper tamen exprimitur, ſed ex genio vocis apponendum dijudicatur.

IX. Literas Qvieſcentes Chaldæi totidem agnoſcunt, qvot Ebræi: Syri habent tres ܝ ܘ ܐ: & qvieſcunt hæ (apud Syros) non certâ aliqvà & magnâ ratione, ſed tacita conſenſione gentis & uſu. 6. Literæ Qvieſcētes.

Annotationes.

1. Qvietis ratio, hæc nempe qvod ad vocalem appropriatam, cadem utrinq; fere eſt, qvæ apud Ebræos.

2. ܘ apud

2. ܗ apud Syros qvieſcere recuſat: ideò Mappik genuinum qvoq; non habent. Id igitur punctum, qvod *τῷ* ܗ affixo fœm. gen. imponunt, ut ܠܗ̇ *ei*, fœm. ܫܡܗ̇ *nomen ejus*, ſcil. Eliſabethæ, *Luc. 1, 5.* diacriticum veriùs eſt, qvod diſtingvit hoc affixum â ſuò maſculino. ut: ܠܗ *ei*, maſc. ܫܡܗ *nomen ejus*, ſcil. Zachariæ, *Ibid.*

ܐ I. ܐ ergò vocalem ſuam vel rejicit ad præcedentem literam vel plane abjicit.

1. Rejicit perpetuò vocalem ſuam ad præcedentem literam ſchevatam qvamcunq; (radicalem vel ſervilem) qvam utpote ante ſe non patitur. ut: ܫܐܠ *petiit*, pro ܫܐܠ / ܡܐܐ *centum*, pro ܡܐܐ / ܘܐܡܪ & *dixit*, pro ܘܐܡܪ / ܘܐܠܗܐ & *DEUS*. Ac præcedens litera tunc vocalem ſuam, qvā natura ſuâ habet, ſive ratione formationis retinet, non aliter ac ſi ſeqvens eſſet ſchevata. ut: ܘܟܐܐ & *cohibuit*, *Marc. 1, 25.* pro ܘܟܐܐ / ܘܐܒܐܫ *malè affecit*, *Act. 7, 19.* pro / ܘܐܒܐܫ

Annotatio.

Litera ܐ freqventer hinc excidit, præcipuè in verbo ܐܠܦ *docuit.* ut: ܡܠܦ *docens*, *Marc. ...*

pro

pro ܡܐܠܦ vel ܡܐܠܦ / ܡܠܦܢܐ *doctor*, *Matth.* 12, 38. pro ܡܐܠܦܢܐ

2. Abjicit planè vocalem ſuam ܐ, & qvod ad pronunciationem otium agit in certis qvibusdam vocibus. v. gr. ܐܢܫ & ܐܢܫܐ lege *noſch* & *noſcho*, *homo*, ܐܪܙܐ lege *roſò*, *myſterium*, ܐܚܪܝܢܐ lego *charino*, *alius*, cum ſui ſimilibus, *v. & conſ. Cl. Troſtl Lex. Syr. p. 31. ſeq. Dieu Gramm. harm. cap. 8.* præcipue vero in pronomine ܐܢܐ *ego* poſt participium præſens, nomen & pronomen idem ܐܢܐ qvando pro verbo ſubſtantivo ponitur. ut: ܟܬܒ ܐܢܐ lege *cothebh-no*, *ſcribens ego h. e. ſum*, *1. Joh. 2, 1.* ܡܥܡܕ ܐܢܐ lege *mahmed-no*, *baptizans ego*, *h. e. ſum Matth. 3, 11.* ܩܕܝܫ ܐܢܐ *ſanctus ego, i. e. ſum*, *Petr. 1, 16.* ܐܢܐ ܐܢܐ *ego ſum*, *Marc. 14, 62.* Qvietem hanc deſignabant olim lineâ tranſverſâ (Virgula occultans) literæ ſubjacente, h. m. ܐܢܐ *ego*, ܐܢܫ ܐܢܫܐ *homo*; qvæ

 tamen

tamen hodie in libris impreſsis, imprimis in N. T. Syro Viennæ excuſo, rariſsimè conſpicitur; ſubintelligitur nihilominus, qvotieſcunq; ܐ in ſimilibus vocibus, nec non orationis dicto complexu vocali diſtituitur.

Annotatio.

Otium hoc agunt atq; an[...]t Virgulam hanc occultantem nec non aliæ qvædam literæ in certis qvibusdam vocibus non qvieſcentes aliis: v. gr.

1. ܕ in ܥܺܕܬܳܐ lege *itho, eccleſia*, ܚܰܕܬܳܐ *chatho novus.*

2. ܗ idq; (1.) in Verbo ܝܗܒ *dedit*, ut pote qvod rejicit vocalem primam ad primam radicalem, qvoties tertia radicalis ratione formationis eſt ſchevata. ut: ܝܶܗܒ *jabb* lege, pro ܝܗܒ plur. ܝܗܒܘ (2.) In Verbo Subſtantivo ܗܘܳܐ *fuit*, qvotieſcunq; præterito, participio & futuro poſtpoſitum tẽpora format, vel etiam qvando ſimpliciter oritur. ut: ܗܘܳܬ ܢܳܦܩܳܐ lege *nophcho voth, exibat*, Marc. ܗܘܳܐ ܡܥܰܡܶܕ *baptizabat*, ibid. ܗܘܳܐ ܗܘܳܐ *erat*, ܗܘܳܐ ܠܳܐ *non.* (3.) In affixis ܘܗ, præcipuè verò ܗܝ, ut & ipſum Jud. ut: ܫܒܺܝܠܰܘܗܝ lege *ſchbbilau, ſemitæ ejus Marc. 1,3. V. & conf. Cap. V. annot. 1.*

[illegible]

3. ܠ in verbo ܐܶܙܰܠ *abiit*, qvoties per vocalem, & ܐ per Scheva effertur; ejusq; vocalis ad præcedentem literam ſchevatam rejicitur. ut: ܐܶܙܰܠܬ lego *eſath*, *abiit*, fœm. *Marc. 16, 10.* pro ܐܶܙܠܰܬ *eslath.* ܐܶܙܠܶܬ *abii*, *Matth. 25, 25.* Conf. *cap. 14, 15. Marc. 6, 31.*

4. ܢ in his vocibus: ܐܢܬܬܐ *mulier*, ܫܢܬܐ *annus*, ܣܦܝܢܬܐ *navis*, ܡܕܝܢܬܐ *civitas*, ܓܢܒܪܐ *gigas*, ܙܒܝܢܬܐ *redemta*, ܙܒܢܬܐ *vice*, ܓܢܒܐ *latus*, ܐܢܬ *tu*, ܐܢܬܝ *tu*, fœm. ܐܢܬܘܢ *vos*, ܐܢܬܝܢ *vos*, fœm.

(Nota: Litera ܢ & ܕ ſchevatæ, qvando vocalem accipiunt, in certis vocibus in plurali numero & regimine proferuntur ſive leguntur. ut: ܡܕܝܢܬܐ *civitates*, *Marc. 1, 38.* ܠܡܕܝܢܬܐ *in civitatem*, *Matth. 4, 5.* ܥܕܬܐ *eccleſia*, *Actor. 15, 14.*)

5. ܪ in voce ܒܪܬܐ *filia*, qvando in regimine collocatur. ut: ܒܪܬ ܫܢܝܢ *filia annorum*, *Marc. 5, 42.*

6. Deniq; literarum geminatarum qvarumcunq; prior in nominibus pluralis numeri, qvorum ſingulare unicam tantum habuit, etiam occultatur. ut: ܥܡܐ *populus*, plur. ܥܡܡܐ & ܥܡܡܝܢ / ܟܠܬܐ *ſponſa*, *nurus* plur. ܟܠܠܬܐ

[Nota: Virgulæ ſuperiori ſimilis, prout *Me*[illegible] & *Mehgjono* h. e. currere aut [illegible] oppoſitio meditari facientis nomine venit, nemini u- ſus V. apud *Cl. Dus. cit. l.*]

ܘ & ܝ 2. VVau & Jud ſervile afformativum numeri & generis (in fine vocis) Syri etiam non efferunt: unde præcedens litera regulariter nullam appoſitam vocalem habet. ut: ܦܩܕܘ & ܦܩܕܝ *mandave- runt*. ܐܢܬܝ *tu*, fœm.

Similiter Jud affixorum. ut: ܫܡܝ *nomen meum*, *Luc. 21, 8.* ܡܫܚܢܝ *unxit me*, *cap. 4, 18.* ܡܠܟܟܝ *rex tuus*, *Joh. 12, 15.* ܙܩܘܦܝܗܝ *crucifige eum*, *Marc. 15, 13.*

ܝ 3. Litera Jud Vocalem tertiam ad præcedētem literam ſchevatam & ipſa repetit. ut: ܝܕܥ & *cognovit*, pro ܝܕܥ / ܐܬܝܕܥ *innotuit*, *Marc. 6, 14.* pro ܐܬܝܕܥ

Annotatio.

Aliàs Vau & Jod Ebræorum & Chaldæorum quieſcens quodcunq; Syri movent fere præcedente Pethocho, ita tamen ut cum hoc diphthongum [illegible] ut: יְלִיד *genuit*, ܐܘܠܕ *Matth. 1, 2.* [illegible]

[illegible]

Digitized by Google

fecit, *Dan. 2, 15.* ܐܘܕܥ *Luc. 2, 15.* עַבְדוֹהִי *ſervis ejus*, *Dan. 2, 7.* ܥܒܕܘܗܝ *Marc. 13, 34.* הֵימִן *credidit*, *Dan. 6, 24.* ܗܝܡܢ *Job. 3, 18.* עֲנָנֵי שְׁמַיָּא *nubes cœli*, *Dan. 7, 13.* ܥܢܢܝ ܫܡܝܐ *Marc. 14, 62.* בְּיוֹמֵיהוֹן *in diebus illis*, *Dan. 2, 44.* ܒܝܘܡܝܟܘܢ *in diebus veſtris*, *Actor. 13, 41.* Si Wau & Jud ſuum proprium quieſcens. ut: ܝܘܡ *dies*, ܝܘܡܐ idem, ܣܘܦ *finis*, ܣܘܦܐ idem, ܚܝܠ *virtus*, ܚܝܠܐ

X. Syllabæ ratio eadem Chaldæis & Syris eſt, qvæ Ebræis. 7.Syllaba.

Annotatio.

Nec Lectorem turbet deniq; varietas vel ſitus etiam punctorum aliorum atq; aliorum apud Syros, præter ea, qvæ ſeu unum vel gemina ſub, ſupra vel utrinq; appoſita conſonis ſuperiùs vidimus, ut qvod ܕ & ܪ diſtingvit, vocalia qvinq;, porro Kuſchoi & Ruchoch; NB. inſuper Vocum qvarundam ambiguam lectionem & ſignificationem abſentibus vocalibus puncto diſtingunt: deniq; tempora etiam & perſonas, itemq; numerum in Verbis & Nominibus ut ſpecies: de qvo, poſteriori, ſuo loco. (*V. & conf. ubi ubi* *Tabul. ſive Schema ſubſeqvens*) Hoc notent ut ſolum loco Voces ambiguæ lectionis, qvæ uno puncto vel ſuprà vel ſubſcripto (excipe

ܐܬܐ אָתָא *ſignum* & ܐܬܐ אָתֵא *veniens*, qvæ ad latus literæ ܬ dextrum & ſiniſtrum poſitum habent) diſtinguntur hoc modo:

ܐܝܕܐ אִידָא *manus*, ܐܝܕܐ אֵידָא *quæ?*
ܒܝܫܐ בִּישָׁא *malus*, ܒܝܫܐ בָּישָׁא *miſer.*
ܒܟܝܐ בְּכָיָא *fletus*, ܒܟܝܐ בַּכְיָא *flens.*
ܕܝܢܐ דִּינָא *judicium*, ܕܝܢܐ דַּיָּנָא *judex.*
ܚܕܬܐ חַדְתָּא *novus*, ܚܕܬܐ חֲדַתָּא *nova.*
ܡܠܟܐ מִלְכָּא *conſilium*, ܡܠܟܐ מַלְכָּא *rex.*
ܥܒܕܐ עַבְדָּא *ſervus*, ܥܒܕܐ עֲבָדָא *opus.*
ܥܘܠܐ עוּלָא *infans*, ܥܘܠܐ עַוְלָא *iniquitas.*
ܪܚܡܐ רַחְמֵא *viſcera*, ܪܚܡܐ רָחְמָא *amicus.*
ܫܢܬܐ שְׁנְתָא *ſomnus*, ܫܢܬܐ שַׁנְתָא *annus.*
ܗܘ הוּ *ipſe*, ܗܘ הַו *ille.*
ܗܝ הִי *ipſa*, ܗܝ הַי *illa.*
ܗܢܘܢ הִנּוּן *ipſi*, ܗܢܘܢ הָנוּן *illi.*
ܗܢܝܢ הִנֵּין *ipſæ*, ܗܢܝܢ הָנֵין *illæ.*
ܡܢ מִן *â, ex*, ܡܢ מַן *quis?*

Huc refer ܐܢܐ *ego*, & ܐܢܐ idem (*ego*) qvorum prius integrè legitur, poſterius mutilum, *Vide ſuprà membr. IX. num. 2.*

SCHEMA

SCHEMA

Punctorum diacriticorum uſu apud Syros maximè frequentatorum miniſterium repræſentans.

Puncta Syri agnoſcunt diacritica & 1. Unum.
2. Socia duo.

- 1. Unicum
  - ſubſcriptum
    1. Literæ Dolath, ܕ
    2. Vocalis 5. Etsotso, ܘ quaten. reſpondet Ebræorum ו
    3. Ruchoch ܒ, qvod reſpondet τῷ Raphe Ebr.
    4. Vocibus qvibusdam ambiguis.
    5. Præteriti 3.æ & 2.æ maſcul. ſing.
    6. Futuri II. ſecundis & 3tiis perſonis utriusq; numeri.
  - ſuperpoſitum
    1. Literæ Riſch, ܪ
    2. Vocalis 5. Etsotso ܘ, qvaten. reſpondet Ebræorum (·)
    3. Kuſchoi ܒ, qvod reſpondet τῷ Dageſch leni Ebr.
    4. Vocibus qvibusdam ambiguis: qvò refer etiã Mappik ſpuriũ.
    5. Præteriti 1.æ ſingulari.
    6. Futuri II. perſonis primis.
    7. Participio præſenti.
  - ad latus poſitum.
    1. Vocibus ambiguis: ܐܬܐ *ſignum*, & ܐܬܐ *veniens.*
    2. Præteriti tertiæ fœm. ſingul.

1. Voca-

II. So[illegible] quo:

1. Vocales: 1. 2. 3. & 4ta. ܒ݁ ܒ ܒ ܒ
2. Ribbui dicta: numero ſcil. plurali & in nominibus, & verbis qvidem gen. fœm. tantùm impoſita.
3. Singularibus collectivis impoſita ut ܥܢܐ *grex.*

Nota:

Rariuſculè Præteriti reliqvis perſonis (e[illegible] ſuperiores) Imperativo item & Infinito ſubſcribitur unicum punctum: utpote qvas perſonas & tempora literæ afformantes ſatis diſtingvunt. Diſtinctionum deniq; notas unico itidem puncto Syri, vel duobus h. m. (:) (˙.) vel tribus (∴) aut qvatuor etiam majuſculis (∴)(⁘) exprimunt. De qvo mox ſuoq; loco.

Caput

CAPUT II.

De Accentibus.

I. Chaldæis eadem accentuum ratio eſt, qvæ apud Ebræos. 1. Accentus.

II. Syri accentuum notas nullas agnoſcunt: cæteroqvi modulatio vocum ſeqvitur etiam fere analogiam accentuum apud Ebræos. Obſervari tamen poſſunt qvoq; Regulæ hæ III. ſeqventes:

1. Diſſyllaba, qvorum utraq; ſyllaba eſt ſimplex, accentum habent in penultimâ. ut: ܛܳܒܳܐ tóbho, *bonus:* qvorum utraq; eſt compoſita in ultimâ. ut ܝܶܠܦܶܬ lemdeth, *didici.*

2. In Diſſyllabis, qvorum alterutra eſt compoſita (per ſcheva qvodcunq;) accentus eſt in eadem. ut. ܟܬܳܒܳܐ cthóbho, *liber*, ܡܰܠܟܳܐ málco, *rex*, ܗܰܠܶܟ halech, *ivit.*

3. In Polyſyllabis accentus eſt in penultima. ut: ܡܰܙܡܽܘܪܳܐ maſmuro, *Pſalmus*, ܡܰܪܬܝܳܢܽܘܬܳܐ martjonutho, *admonitio.*

1. Diſtinctionum notæ. III. Diſtinctionum notas tamen habent Syri: puncto uno, vel duobus ſiniſtrorſum paulò vel dextrorſum inflexis h. m. (.̇) (.̇) vel tribus in formam Kibbuts Ebr. (∴) majuſculis inter dictiones collocatis, qvæ inciſa, colon majus & minus, itemq; interrogationis ſignum conſtituunt *V. & conſ. ex gr. Matth. I. verſ. 1. 13. 16. 20. &c. cap. II. verſ. 5. 6. 10. 12. 13. 15. 16. 18. 19. 20. &c.* Periodum denique integram vel verſus inter ſe, ita maximas qvaslibet interpunctationes qvatuor punctis craſsioribus, hoc modo (∴) vel hoc (::) diſtingunt indigitantq;: aut unico etiam non raro craſsiore.

Annotatio.

Modi hi diſtingvendi, vel diſtinctionum notæ non tamen καθ' ἀκρίβειαν adhibentur ubiq; vel obſervantur à Scriptoribus, cùm in editis tùm M.SS. Syris. Teſtetur experientia.

CAPUT

CAPUT III.

De affectionibus Vocum qvibusdam communibus.

Circa affectiones Vocum communes 1. Originem. 2. Numerum. 3. Genus hæc imprimis conſideranda veniunt hoc loco ſeqventia.

I. Litera ד & ܕ Chaldæis & Syris eſt ſervilis: ש ܫ verò radicalis. 1. Origo.

II. Literæ ſerviles apud Chaldæos & Syros retinent Scheva, qvando ſecunda radicalis Vau abjicitur. ut: יְקִים *ſuſcitabit, Dan. 2,44.* ܡܩܝܡ *Rom. 3,5.* Qvando vero ſecunda radicalis tertiæ ſimilis abjicitur, apud Chaldæos literæ ſerviles retinent vocalem parvam ſuam, & ſeqvens litera pro more accipit Dageſch forte. ut: הַדִּיקוּ *comminuerunt, Dan. 6,24.* Apud Syros verò in Peal aſſumunt vocalem ſecundam. ut: ܬܪܓ *concupiſces, Rom. 7,7.*

Annotatio.

In Verbis qvorum ſecunda radiculis Vau abjicitur

citur Chaldæi qvandoq; ex Ebraiſmo habent Kamets ut: מְזוֹן *eſca*, *Dan. 4,9.*

1. Numerus. III. Syri numero plurali uſitatiſſimè duo puncta imponunt ܪ̈ܒܘܝ *Ribbui* dicta; qvæ pluralem numerum à ſingulari diſtingunt. ut: ܡܰܠܟܳܐ *rex*, plur. ܡ̈ܰܠܟܶܐ *reges*. In Verbis genus fœmininum tantum illa aſſumit. ut: ܦܰܩ̈ܶܕܝ *præceperunt* fœm.

Annotatio.

In litera ܪ qvando collocantur, tunc puncta illa coaleſcunt. ut ܪܽܘܚܳܐ *ſpiritus*, plur. ܪ̈ܘܚܐ

IV. Vau ſervile afformativum pluralis numeri in Verbis Chaldæi & Syri præcedente (manente) Jod radicali (tertiâ) movent. ut: רְמִיו *projecerunt*, *Dan. 3,21.* שַׁנִּיו *mutarunt*, *verſ. 28.* ܫܰܪܺܝܘ *cæperunt Marc. 5, 17.* ܠܐܶܝܘ *laborarunt. Joh. 4,38.*

Tertia v. radicali ה, א vel Jod abjectâ apud Chaldæos Vau qvieſcit præcedente Cholem. ut: עֲנוֹ *reſponderunt*, *Dan. 2,7.* Apud Syros id (ut & fere Jod

Jud ſervile, plur.) in perſonis qvidem tertiis Præteriti & plurali futuri primi diphthongeſcit præcedente pthocho. ut: ܗܘܘ *fuerunt, Matth. 4, 18.* ܗ̈ܘܝܳܢ *fuerunt*, fœm. *cap. 27, 55.* ܐܬܘ *venerunt, Matth. 17, 14.* ܐ̈ܬܝܳܢ *venerunt*, fœm. *cap. 27, 55.* ܬܘ *venite, cap. 11, 28.*

Annotatio.

Excipe: Si tertia radicalis abjecta fuerit Jud apud Syros, tunc enim Jud ſervile afformativum plur. fœm. generis qvieſcit. ut: ܠܐ̈ܝܢ *laborarunt*, fœm. *Philipp. 4, 3.* [illegible] *incipiunt, Luc. 21, 28.*

V. Genus fœmininum Chaldæi & Syri formant per ת ſervile, vel ܐ aut Jod. ut: פָּקֶדֶת Chald. פִּקְּדַת Syrus: ܦܩܶܕܬ݀ מַלְכְּתָא ܡܰܠܟܬܳܐ & טָבְתָא ܛܳܒܬܳܐ *bona.* מַלְכָּא ܡܰܠܟܬܳܐ Et in plurali numero: Chald. פָּקְדָא Syr. ܦܰܩ̈ܕܶܝܢ *præceperunt*, fœm. 3. Genus.

Tertia pluralis Præteriti in Verbis hîc habet genus diſtinctum. *Vide & conf. Paradigma.*

CAPUT IV.

De Verbo.

I. In Verbo in ſpecie conſideranda heîc veniunt: 1. Conjugatio, nec non Diatheſes ſive formæ earundem. 2. Significatio. 3. Tempus. 4. Formatio ejusdem cùm generalis, tùm ſpecialis ratione Conjugationum ſingularum.

1. Conjugatio & Diatheſis ſ. forma. II. Conjugationes Chaldæi & Syri tantùm habent tres; qvartam Ebræorum non agnoſcunt: & Chaldæi qvidem in Conjugatione tertia peculiare paſſivum non habent, ſed imitantur formam Ebræorum. Prima activa vocatur *Peal* ſive *Peël*, Secunda *Paël* ſive *Paal*, Tertia *Aphel:* paſſivis additâ modò ſyllabâ את vel ܐܬ.

2. Significatio. III. Conjugationes Paſſivæ hic etiam habent ſignificationem reciprocam. ut ܠܐ ܬܬܪܝܡ (in Ethpeal) *ne extollaris à te*, & *ne efferas te*, *Rom. 11, 20.* itemq; in ſecundâ paſſiva potiſſimum ſignificatio

ſæpe

ſæpè eſt purè activa. ut: ܐܶܣܬܰܟܰܠ *intellexit.* Sic ܐܶܬܟܰܬܫܶܬ *certavi, 2. Timoth. 4,7.* conf. & *Actor. 4,21. 2. Corinth. 4,12.* qvò referunt & *Gal. 5, 6.*

IV. Præteriti ſecundam & primam perſonam Chaldæi exprimunt per participium Verbo ſubſtantivo הוא junctum. ut: חָזֵא הֲוַיְתָ *videns fuiſti, Dan. 2,31.* pro *vidiſti.* חָזֵא הֲוֵית *vidi, cap. 4, 7.* 3. Tempus.

V. Præteritum imperfectum Chaldæi & Syri exprimunt per participium præſens & verbum ſubſtantivum: qvod apud Chaldæos uſitatisſimè præcedit, rarius ſeqvitur. ut: דִּי הֲוָה צָבֵא הֲוָה קָטֵל וְדִי הֲוָה צָבֵא הֲוָה מַחֵא *qvos volebat, occidebat, & qvos volebat, vivificabat, Dan. 5, 19.* הֲוָה מְהַלֵּךְ *deambulabat, cap. 4, 26.* ܗ݁ܘܳܐ ܡܥܰܡܶܕ *baptiſabat, Marc. 1, 4.*

VI. Plusqvam perfectum Syri exprimunt per Verbum, qvo utendum erat, & ſubſtantivum ܗܘܳܐ ipſi præpoſitum. ut:

ut: ܐܺܝܬ݂ ܗ݈ܘܳܐ *erat, Marc. 1, 6.* ܦܰܩܶܕܘ ܗ݈ܘܰܘ *præceperant, Joh. 11, 57.* ܠܳܐ ܡܳܐܶܬ݂ ܗ݈ܘܳܐ ܐܰܚܝ *non mortuus fuiſſet frater meus, verſu 37.*

VII. Futurum primum Syri item exprimunt per participium poſtpoſitum ſecundæ perſonæ præteriti verbi ſubſtantivi ܗܘܐ. ut: ܗ݈ܘܺܝܬ ܥܳܒܶܕ *eſto faciens,* i. e. *fac, Luc. 10, 37.* ܗ݈ܘܰܝܬܽܘܢ ܐܳܡܪܺܝܢ *eſtote dicentes,* i. e. *dicite, cap. 11, 2.* ܗ݈ܘܰܝܬܽܘܢ ܪܳܚܡܺܝܢ *diligite, Rom. 12, 10.*

VIII. Futuri II. ſecundam & tertiam perſonam Syri etiam exprimunt per participium præſens, & eandem (Futuri 2.) perſonam verbi ſubſtantivi ܗܘܐ. ut: ܢܶܗܘܶܐ ܐܳܟ݂ܶܠ ܘܫܳܬܶܐ *erit comedens & bibens,* i. e. *comedet & bibet, Matth. 24, 49.* ܬܶܗܘܽܘܢ ܩܳܝܡܺܝܢ *eritis ſtantes,* i. e. *ſtabitis, Luc. 13, 25.*

4. Formatio Temporum generalis.

De Formatione Temporum in genere.

De Præterito.

Præter. IX. Ejus formatio hæc eſt, utrinq;:

Chald.

Chald.

Plur.			Sing.		
Fœm.	Maſc.		Fœm.	Maſc.	
פקרא	פקדו	3	פקדת	פקד	3
פקדן	פקדתין	2		Com. פקדת	2
	Com. פקדנא	1		Com. פקדת	1

Syr.

Plur.			Sing.		
Fœm.	Maſc.		Fœm.	Maſc.	
פקדי	פקדו	3	פקדת	פקד	3
פקדתין	פקדתון	2	פקדתי	פקדת	2
	Com. פקדן	1		Com. פקדת	1

Annotationes.

1. Syri perſonarum ambiguam lectionem puncto diſtinguunt. Et primæ qvidem vel ſecundæ radicali in tertiâ & ſecundâ maſculina ſingul. Præteriti punctum ſubſcribunt. ut: ܦܩܕ *præcepit*, ܦܩܕܬ *præcepiſti:* qvod primæ ſingulari imponunt. ut: ܦܩܕܬ *præcepi.* In tertiâ verò fœmin. ſing. ad latus ſiniſtrum literæ ܬ collocant. ut: ܦܩܕܬ *præcepit*, fœm.

2. Tertia fœm. & prima ſingul. Præteriti apud Chaldæos, maximè ob literam gutturalem vel ר deſinit etiam nonnunq. in unicum vel geminum Segol aut pathach vicarium. ut: אמרת *dixit*, fœm. *Dan.* 7,16. התגזרת *abſciſſus*, *cap.* 2,34. השתכחת *inventa eſt*, *cap.* 5,11. השכחת *inveni*, *cap.* 2,25. Sic; הדקת *comminuit*, *cap.* 2,34. הקמת *erexi*, *cap.* 3,14.

3. Tertia radicalis in primâ perſonâ plurali apud Syros rariſſimè habet vocalem appoſitam, ut: ܢܶܙܒܶܢ emamus, Luc. 9, 13. Eadem perſona nonnunquam deſinit etiam in ܢ ut: ܢܐܙܶܠ abeamus, ibid. ܫܠܶܝܢ ceſſavimus, Coloſ. 1, 9.

De Futuro primo.

Futur. I. X. Ejus formatio hæc eſt, utrinq;

Chald.

Fœm.	Maſc.	
פקרי	פקר	Sing.
פקרָנָא	פקרו	Plur.

Syr.

Fœm.	Maſc.	
פקרי	פקר	Sing.
פקרִין	פקרו	Plur.

Annotationes.

1. Accentus apud Chaldæos ad literas afformativas (qvemadmodum etiam in tertia & prima plur. Præteriti) non tranſit. ut: אִמַרוּ dicite, Dan. 2, 4 & אֲמַרוּ dixerunt, cap. 4, 23.

2. Finita ܐ apud Syros ſub ſecundâ radicali ſemper habent vocalem qvartam, qvam in fœminine genere etiam retinent. ut: ܚܰܘܳܐ oſtende, Marc. ܫܕܳܐ projice, Matth. 17, 27. ܐܶܬܓܠܳܐ [illegible] Marc.

Marc. 1, 41. ܩܪܝ *voca*, fœm. *Job. 4, 16.* ܬܐ *veni, ibid.* ܒܟܝܝܢ *flete, Luc. 23, 28.* ܚܙܝܝܢ *videte, Matth. 28, 6.* Sic lege ܬܝܝܢ *venite, ibid.* Viennenſe exemplar, & qvi hoc ſecutus maximè eſt, in Cothenienſi. Troſtius legunt ܬܐ ܝܢ Singulare & forſan mendoſum eſt: ܐܫܬܝ *bibe, Luc. 12, 19.*

De Futuro ſecundo.

XI. Hujus formatio hæc eſt, utrinq;: *Futur. II.*

Chald.

Plur.		*Sing.*		
Fœm.	*Maſc.*	*Fœm.*	*Maſc.*	
	Com. נפקר		*Com.* אפקר	1
תפקרן	תִּפְקְרוּן	תִּפְקְרִי	תִּפקר	2
יפקרן	יִפְקְרוּן	תִּפקר	יִפקר	3

Syr.

Plur.		*Sing.*		
Fœm.	*Maſc.*	*Fœm.*	*Maſc.*	
	Com. נפקר		*Com.* אפקר	1
תפקרן	תפקְרוּן	תפקְרִין	תפקר	2
נפקרן	נפקְרוּן	תפקרי	נפקר	3

Annotationes.

1. Syri tertiam perſonam (exceptâ ſing. fœm.) formant per Nun, ut: ܢܦܩܘܕ Et primæ radicali in

li in utroq; genere & numero punctum ſubſcribunt. ut: ܢܚܫ *patietur*, *Luc. 12, 47.* qvod primæ perſonæ utriusq; numeri imponunt, differentiæ cauſa. ut: ܐܟܬܘܒ *ſcribam*, *cap. 1, 3.* ܢܗܝܡܢ *credimus*, *Marc. 15, 32.*

2. Tertia fœmin. ſingularis literam Jud ſervilem frequentiſſimè abjicit. ܬܥܒܪ *transibit*, *Marc. 13,* ... ܬܬܟܪܙ *prædicabitur*, *Matth. 24, 14.*

3. Finita ܐ apud Chaldæos & Syros definunt in Tsere vel Rebhotso. ut: יִבְעֵא *petere*, *Dan. 6, 7.* תֶּהֱוֵא *erit*, *cap. 2, 42.* נְחַוֵּא *indicabimus*, *v. 4.* ܐܫܪܐ *ſolvam*, *Marc. 1, 7.* ܢܦܠܘܢ *cadent*, *Matth. 24, 29.* ܬܬܚܙܐ *conſpicietur*, *Ibid.* ...

De Infinito.

Infinit. XII. Chaldæi loco Characteriſticæ in principio in omnibus Conjugationibus præponunt ל; in prima activa מ & ל: & in fine in primâ paſſivâ & reliquis Conjugationibus omnibus apponunt א vel ה præcedente gemino Kametſa, ut:

Peal:	לְמִשְׁבַּק	*dimittere*, *Dan. 4, 23.*
Ethpeal:	לְהִתְקְטָלָה	*interfici*, *cap. 2, 13.*
Pael:	לְקַטָּלָה	*idem*, *ibidem* ... *v. 30.*
Aphel:	לְהַשְׁפָּלָה	*humiliare*, *cap. 4, 34.*

Syn

Syri â principio in omnibus Cõjugationibus præponunt ܡ &ܠ: &in fine in prima paſſivà, & reliqvis Conjugationibus omnibus apponunt VVau præcedente Sekopho. ut:

Peal: ܠܡܫܒܩ *remittere, Marc. 2,7.*
Ethpeal: ܠܡܬܟܪܝܘ *triſtitiâ affici, Matth. 26,37.*
Paël: ܠܡܦܩܕܘ *præcipere, cap. 11, 1.*
Aphel: ܠܡܟܪܙܘ *prædicare, cap. 4, 17.*

Rariſſime in prima activà VVau hoc apponitur. ut: ܠܡܦܪܫܘ *diſcedere, Luc. 9, 33.* pro qvo habetur ܠܡܦܪܫ *Ebr. 5, ult.*

Annotatio.

Finita ܐ apud Chaldæos deſinunt in Tſere: ut: לְגַלָּאָה *revelare, Dan. 2, 47.* לְמִבְנֵא *ædificare, Eſdr. 5, 2.* & cum ה parag. לְמִבְנְיָה *verſ. 3.*

De Participio.

XIII. Formatur & ipſum ut in Ebraiſmo. Syri in Benoni Peal imprimis in utroq; numero punctum imponunt, qvod *Particip.*

 hoc

hoc à Præterito diſtingvit. Conf. *Matth. 19. v. 14. & 27.* Item: utriq; Benoni & Paul, qvando proprias vices ſuſtinent, non raro præponunt ܕ vel particulam ܟܕ ut ܟܕ ܝܬܒ *ſedens, Marc. 2. 14.* ܟܕ ܡܘܕܝܢ *confitentes, Matth. 3, 6.* ܟܕ ܫܩܝܠ *portatus, Marc. 2, 3.*

Paſſiv. *De Paſſivo, in genere.*

XIV. Chaldæi activo præponunt ſyllabam characteriſticam הִת vel אִת, Syri ܐܬ. Rarisſimè hoc item Chaldæi.

Annotatio.

Litera ת ܬ ſyllabæ characteriſticæ primæ radicali ש צ ס ז Syr. ܫ ܨ ܣ ܙ poſtponitur, & poſt ז ܙ mutatur in ד ܕ poſt צ ܨ in ט ܛ. Confer Ebræorum Conjugationem qvartam, *in præceptis noſtris Ed. ann. 1. ut:* הִזְדְּמִנְתּוּן *præparaſtis, Dan. 2, 9.* יִצְטַבַּע *intingatur, cap. 4, 12.* ܐܙܕܕܩ *juſtificatus eſt, Rom. 4, 2.* ܐܬܦܠܓܘ *diviſi ſunt, Marc. 1, 10.* ܐܣܛܒܝܬ *complacitum eſt, ibid. v. 11.*

Annotatio de Nun paragogico.

Nun paragogicum etiam occurrit apud Syros: ut: ܐܙܠܝܢ *abierunt*, fœm. *Matth. 28, 8.* ܐܡܪܝܢ *dixerunt, Marc. 16, 8.* ܥܠܝܢ *ingreſſæ ſunt, v. 5.* Sic in Imperativis præcipuè omnium Conjugationum. ut: ܗܒܝܢ *date, Matth. 25, 8.* ܐܙܠܝܢ *ite, verſ. 9.* ܙܒܢܝܢ *emite, ibid.* & alibi.

XV.

Formatio Verbi ſpecialis per ſingulas Conjugationes ſeqvitur: 5. Formatio Verbi ſpecialis.

[*Verte.*]

Annotationes.

Ad Præteritum Peal.

1. Prima radicalis habet Scheva; ſecunda aſſumit vocalem primam vel ſecundam: maximè verba intranſitiva. ut: שְׁמַע *audivit*, ܕܚܶܠ *timuit.*

2. Verbum ܝܗܰܒ *dedit*, rejicit vocalem primam ad primam radicalem, h. m. ܝܰܗܒ. *Conſ. ſuprà Cap. I. membr. IX. num. 2. pag. 10.*

3. Verbi ܕܟܰܪ *recordatus eſt*, prima radicalis ܕ punctatur & pronunciatur hic & in futuro primo, ut Olaph: *h. m.* ܕܶܟܰܪ *Conſ. infra Cap. IX. Reg. I. membr. 4.*

4. Verbum שְׁתָה ܫܬܳܐ *bibit*, aſſumit in Præterito & futuro primo Peal Aleph. ut: אִשְׁתִּיו *biberunt, Dan. 5, 4.* ܐܶܫܬܺܝܘ *Marc. 14, 23.* ܐܶܫܬܺܝ *bibe, Luc. 12, 19.*

Ad Futurum primum.

1. Prima radicalis habet Scheva: ſecunda aſſumit vocalem qvintam vel primam; maxime Verba illa, qvorum ſecunda radicalis in præterito habet vocalem ſecundam. ut: פְּרֻק *redime, Dan. 4, 24.* אֱמַר *dic, cap. 2, 4.* ܦܩܽܘܕ *præcipe, Matth. 14, 28.* ܪܚܰܡ *dilige, cap. 5, 43.* à ܪܚܶܡ *dilexit tenerè.*

2. Occurrit & vocalis ſecunda ſub ſecunda radicali. ut: ܥܒܶܕ *fac, Rom. 13, 3.* ܙܒܶܢܘ *emite, Matth. 25, 9.*

3. Seqven-

5. Seqventia Verba primam radicalem א נ י ſæpe abjiciunt. Aleph: זִיל abi, Marc. 1, 44. הָא venite, [illegible]. Jod: דַּע ſcito, cognoſce, Dan. 6, 15. Ebr. 8, [illegible] 1 Joh. 2, ult. הַב da, Dan. 5, 17. Matth. 6, 11. חַב [illegible], Marc. 10, 16. Nun: חוּת deſcende, טַר ſerva, [illegible], סַב accipe, סַק aſcende, פַּל projice, פְּצִי [illegible], פּוּקוּ exite, קַפוּ adhæreſcite, קוּשׁוּ pulſate, [illegible].

Ad Futurum ſecundum.

Verbum ܚܝܐ vixit, ſub literis ܐ ܬ (has enim [illegible] tantùm agnoſcunt Syri.) habet vocalem [illegible], & mediam radicalem Jud hic & in Infinito abjicit. ut: ܢܚܐ vivet, Matth. 10, 22. pro ܢܚܝܐ / ܬܚܐ item. cap. 9, 8. & cum ܐ redundante ܐܬܚܐ [illegible] ܕܐܚܝܘܢ 1. Theſſ. 2, 16. & ܬܚܘܢ 1. Timoth. 2, 4. Sic ܐܬܥܩܐ moleſtum fit, Gal. 6, 9. Infinitum: ܠܡܚܐ ſervari, Actor. 15, 1.

Ad Infinitum.

Mem Characteriſticum apud Chaldæos in certis verbis nonnunq. abjicitur: ut: לְהֱוֵא eſſe, Dan. 2, 20. pro לְמִהְוֵא / לְבְנֵא ædificare, Esdr. 5, 3. & cum Dageſch euphonico לְבְּנֵא verſ. 13.

Ad Participium præſens.

1. Prima radicalis habet vocalem qvartam, loco Scheva: ſecunda vocalem ſecundam. ut: עָנֵה reſpondens, Dan. 2, 5. ܕܡܟ dormiens, Marc. 4, 38.

4, 38. ܟܦܢ *eſuriens*, 1. *Corinth.* 11, 21. Sic אזל *abiens*, *Dan.* 2, 5. חשחין *opus habentes*, *cap.* 3, 16. פרסין *dividentes*, *cap.* 5, 25. ܦܪܫܝܢܢ *diſcernimus*, 1. *Joh.* 2, 20.

2. Verbum ܚܝܐ *vixit*, facit ܡܚܐ *Act.* 2, 47. & ܡܚܝܝܢ *Luc.* 20, 38.

Ad Participium præteritum.

1. Prima radicalis habet Scheva: ſecunda vocalem tertiam; ſeqvente א vel ה ſecundam. uti בריך *benedictus*, *Dan.* 3, 28. חזא *viſum erat*, *v.* 19. ܟܬܝܒ *ſcriptum*, *Marc.* 1, 2. ܪܡܐ *projectum*, *cap.* 2, 4.

2. Sub primâ radicali apud Syros occurrit etiam Pthocho. ut: ܟܦܝܢ *eſuriens*, *Matth.* 25, 44. ܬܡܝܗܝܢ ܗܘܘ *obſtupeſcentes*, *Marc.* 1, 22.

3. Participium hoc Chaldæi flectunt per perſonas, genera & numeros, inſtar Præteriti uti: יהיבת *data*, *Dan.* 7, 12. יהיבו *data ſunt*, *Esdr.* 5, 14. כפתו *ligati ſunt*, *Dan.* 3, 21. Huc refer: תקילתא *appenſus es*, *cap.* 5, 27. & פריסת *diviſum eſt*, *verſ.* 28.

CON-

CONJUGATIO I. PASSIVA,

ETHPEEL.

Syr.		Chald.		
		Præteritum.		
Sing.		*Sing.*		
Fœm.	*Maſc.*	*Fœm.*	*Maſc.*	
אתפקרת	ארפקר	אתפקרת	ארפקד	3.
אתפקרתי	אתפקרת	*Com.*	אתפקרת	2.
Com.	אתפקרת	*Com.*	אתפקדת	1.
Plur.		*Plur.*		
אתפקרי	אתפקרו	אתפקרא	אתפקרו	3.
אתפקרתין	אתפקרתון	אתפקרתן	אתפקרתין	2.
Com.	אתפקרן	*Com.*	אתפקרנא	1.
		Futurum. I.		
אתפקרי	אתפקר	אתפקרי	אתפקר	*Sing.*
אתפקרין	אתפקרו	אתפקרנא	אתפקרי	*Plur.*
		Futurum. II.		
Sing.		*Sing.*		
Com.	ארפקר	*Com.*	אתפקד	1.
תתפקרין	תתפקר	תתפקרין	תתפקד	2.
תתפקר	נתפקר	תתפקר	יתפקד	3.
Plur.		*Plur.*		
Com.	נתפקר	*Com.*	נתפקד	1.
תתפקרן	תתפקרון	תתפקרן	תתפקדון	2.
נתפקרן	נתפקרון	יתפקרן	יתפקדון	3.
		Infinitum.		
	למתפקרו		לאתפקדא	
	Particip.	*præſens.*		
	מתפקר		מתפקד	

Syr.

ut: ܐܺܝܬ ܗ݇ܘܳܐ *erat, Marc.1,6.* ܦܩܰܕܘ ܗ݇ܘܰܘ *præceperant, Joh.11,57.* ܠܐ ܡܺܝܬ ܗ݇ܘܳܐ ܐܰܚܝ *non mortuus fuiſſet frater meus, verſ.32.*

VII. Futurum primum Syri item exprimunt per participium poſtpoſitum ſecundæ perſonæ præteriti verbi ſubſtantivi ܗܘܐ. ut: ܗܘܝܬ ܥܒܶܕ *eſto faciens,* i. e. *fac, Luc. 10, 37.* ܗܘܝܬܘܢ ܐܡܪܝܢ *eſtote dicentes,* i. e. *dicite, cap. 11, 2.* ܗܘܝܬܘܢ ܪ̈ܚܡܝܢ *diligite, Rom. 12, 10.*

VIII. Futuri II. ſecundam & tertiam perſonam Syri etiam exprimunt per participium præſens, & eandem (Futuri 2.) perſonam verbi ſubſtantivi ܗܘܐ. ut: ܢܶܗܘܶܐ ܐܳܟܶܠ ܘܫܳܬܶܐ *erit comedens & bibens,* i.e. *comedet & bibet, Matth. 24,49.* ܬܶܗܘܘܢ ܩܳܝܡܝܢ *eritis ſtantes,* i.e. *ſtabitis, Luc. 13, 25.*

4. Formatio Temporum generalis.

De Formatione Temporum in genere.

De Præterito.

Præter. IX. Ejus formatio hæc eſt, utrinq;:

Chald.

Chald.

Plur. Fœm.	Plur. Maſc.		Sing. Fœm.	Sing. Maſc.	
פקדא	פַּקְדוּ	3	פִּקְדַת	פְּקַד	3
פקדתן	פְּקַדְתּוּן	2		Com. פְּקַדְתְּ	2
	Com. פְּקַדְנָא	1		Com. פִּקְדֵת	1

Syr.

Plur. Fœm.	Plur. Maſc.		Sing. Fœm.	Sing. Maſc.	
פקדי	פַּקְדוּ	3	פִּקְדַת	פְּקַד	3
פקדתין	פְּקַדְתּוּן	2	פְּקַדְתִּי	פְּקַדְתְּ	2
	Com. פְּקַדְן	1		Com. פֶּקְדֵת	1

Annotationes.

1. Syri perſonarum ambiguam lectionem puncto diſtinguunt. Et primæ quidem vel ſecundæ radicali in tertia & ſecunda maſculina ſingul. Præteriti punctum ſubſcribunt. ut: ܦܩܕ *præcepit*, ܦܩܕܬ *præcepiſti*, quod primæ ſingulari imponunt. ut: ܦܩܕܬ *præcepi*. In tertia verò fœmin. ſing. ad latus ſiniſtrum literæ ܬ collocant. ut: ܦܩܕܬ *præcepit*, fœm.

2. Tertia fœm. & prima ſingul. Præteriti apud Chaldæos, maximè ob literam gutturalem vel ר deſinit etiam nonnunq. in unicum vel geminum Segol aut pathach vicarium. ut: אֲמַרֶת *dixit*, fœm. *Dan. 5,10.* הִתְגְּזֶרֶת *abſciſſus, cap. 2,34.* הִשְׁתְּכַחַת *[illegible], cap. 5,11.* הַשְׁכַּחַת *inveni, cap. 2,25.* Sic: הַדֶּקֶת *comminuit, cap. 2,34.* הֲקֵמֶת *erexi, cap. 3,14.*

3. Tertia radicalis in primâ perſonâ plurali apud Syros rariſſimè habet vocalem appoſitam. ut: ܙܒܢܢ *emamus, Luc. 9, 13.* Eadem perſona nonnunq. definit etiam in ܢ ut: ܐܙܠܢ *abeamus, ibid.* ܫܠܝܢ *ceſſavimus, Coloſ. 1, 9.*

De Futuro primo.

Futur. I. X. Ejus formatio hæc eſt, utrinq;

Chald.

Fœm.	*Maſc.*	
פקְרִי	פקר	*Sing.*
פקְרָנָא	פקרו	*Plur.*

Syr.

Fœm.	*Maſc.*	
פקרי	פקר	*Sing.*
פקרין	פקרו	*Plur.*

Annotationes.

1. Accentus ápud Chaldæos ad literas afformativas (qvemadmodum etiam in tertia & primâ plur. Præteriti) non tranſit. ut: אֱמַרוּ *dicite, Dan. [illegible], 9.* & אמַרוּ *dixerunt, cap. 4, 23.*

2. Finita ܐ apud Syros ſub ſecundâ radicali ſemper habent vocalem qvartam, qvam in fœminino genere etiam retinent. ut: ܚܘܐ *oſtende, Marc. 1, 44.* ܫܕܐ *projice, Matth. 17, 27.* ܐܬܕܟܝ *mundus eſto, Marc.*

[illegible] [Syriac] veni, fœm. *Job.* 4,16. [Syriac] *veni, ibid.* [Syriac] *flere, Luc.* 23, 28. [Syriac] *videte, Matth.* [illegible] Sic lege [Syriac] *venite, ibid.* Viennenſe exemplar, qui hoc ſeculus maximè eſt, in Cothenienſi [illegible] legunt [Syriac] Singulare & forſan [illegible] eſt. [Syriac] *bibe, Luc.* 12, 19.

De Futuro ſecundo.

XI. Hujus formatio hæc eſt, utrinq;: *Futur. II.*

Chald.

Plur.			*Sing.*	
Fœm.	*Maſc.*	*Fœm.*	*Maſc.*	
	Com. נִפְקַר		*Com.* אֶפְקַר	1
תִּפְקְרָן	תִּפְקְרוּן	תִּפְקְרִי	תִּפְקַר	2
יִפְקְרָן	יִפְקְרוּן	תִּפְקַר	יִפְקַר	3

Syr.

Plur.			*Sing.*	
Fœm.	*Maſc.*	*Fœm.*	*Maſc.*	
	Com. נִפְקַר		*Com.* אֶפְקַר	1
תִּפְקְרָן	תִּפְקְרוּן	תִּפְקְרִין	תִּפְקַר	2
נִפְקְרָן	נִפְקְרוּן	תִּפְקְרִי	נִפְקַר	3

Annotationes.

1. Syri tertiam perſonam (exceptâ ſing. fœm.) formant per Nun, ut: [Syriac] Et primæ radica-

li in utroq; genere & numero punctum ſubſcribunt, ut: ܢܬܢܓܕ *patietur, Luc. 12, 47.* qvod primæ perſonæ utriusq; numeri imponunt, differentiæ cauſa. ut: ܐܟܬܘܒ *ſcribam, cap. 1, 3.* ܢܗܝܡܢ *credimus, Marc. 15, 32.*

2. Tertia fœmin. ſingularis literam Jud ſervilem freqventisſimè abjicit. ܬܥܒܪ *transibit, Marc. 13, [illegible].* ܬܬܟܪܙ *prædicabitur, Matth. 24, 14.*

3. Finita א ܐ apud Chaldæos & Syros definunt in Tsere vel Rebhotso. ut: יִבְעֵא *petenti, Dan. 6, 7.* תֶּהֱוֵא *erit, cap. 2, 42.* נְחַוֵּא *indicabimus, v. 4.* ܐܫܪܐ *ſolvam, Marc. 1, 7.* ܢܚܘܐ *oſtendit, Matth. 24, 29.* ܢܬܚܙܐ *conſpicietur, Ibid. v. 30.*

De Infinito.

Infinit. XII. Chaldæi loco Characteriſticæ in principio in omnibus Conjugationibus præponunt ל; in prima activa מ & ל: & in fine in prima paſſiva & reliqvis Conjugationibus omnibus apponunt א vel ה præcedente gemino Kametz. ut:

Peal:	לְמִשְׁבַּק	*dimittere, Dan. 4, 23.*
Ethpeal:	לְהִתְקְטָלָה	*interfici, cap. 2, 13.*
Pael:	לְקַטָּלָה	*idem, ibidem verſ. 14.*
Aphel:	לְהַשְׁפָּלָה	*humiliare, cap. 4, [illegible].*

Syri

Syri à principio in omnibus Cõjugationibus præponunt ܡ & ܠ: & in fine in prima paſſiva, & reliqvis Conjugationibus omnibus apponunt VVau præcedente Sekopho. ut:

Peal. ܠܡܫܒܩ *remittere, Marc. 2, 7.*
Ethpeal: ܠܡܬܟܪܝܘ *triſtitiâ affici, Matth. 26, 37.*
Pael: ܠܡܦܩܕܘ *præcipere, cap. 11, 1.*
Aphel: ܠܡܟܪܙܘ *prædicare, cap. 4, 17.*

Rariſſime in prima activà VVau hoc apponitur. ut: ܠܡܦܪܫܘ *diſcedere, Luc. 9, 33.* pro qvo habetur ܠܡܦܪܫ *Ebr. 5, ult.*

Annotatio.

Finitiva ן apud Chaldæos deſinunt in Tſere : ut [illegible] *revelare. Dan. 2, 47.* לְמִבְנֵא *ædificare, Ezr. 5, 2.* & cum ה parагog. לְמִבְנְיָה *vers. 3.*

De Participio.

XIII. Formatur & ipſum ut in Ebraiſmo. Syri in Benoni Peal imprimis in utroque numero punctum imponunt, qvod *Particip.*

 hoc

hoc à Præterito diſtingvit. Conf. *Matth. 19. v. 14. & 27.* Item: utriq; Benoni & Paul, qvando proprias vices ſuſtinent, non raro præponunt ܕ vel particulam ܟܕ ut: ܕܝܳܬܶܒ *ſedens, Marc. 2. 14.* ܟܰܕ ܡܰܘܕܶܝܢ *conſitentes, Matth. 3, 6.* ܟܰܕ ܫܩܝܠ *portatus, Marc. 2, 3.*

Paſſiv. *De Paſſivo, in genere.*

XIV. Chaldæi activo præponunt ſyllabam characteriſticam הת vel את Syri ܐܬ. Rarisſimè hoc item Chaldæi.

Annotatio.

Litera ת ܬ ſyllabæ characteriſticæ primæ radicali ש צ ס ז Syr. ܫ ܨ ܣ ܙ poſtponitur, & poſt ז ܙ mutatur in ד ܕ poſt צ ܨ in ט ܛ. Confer Ebræorum Conjugationem qvartam, *in præceptis noſtræ Ed. ann. 1. ut:* הִזְדַּמִּנְתּוּן *præparaſtis, Dan. 2, 9.* יִצְטַבַּע *intingatur, cap. 4, 12.* ܐܙܕܕܩ *juſtificatus eſt, Rom. 4, 2.* ܐܣܛܕܩܘ *diviſi ſunt, Marc. 1, 10.* ܐܨܛܒܝܬ *complacitum eſt, ibid. v. 11.*

Anno-

Annotatio de Nun paragogico.

Nun paragogicum etiam occurrit apud Syros: ut: ܐܙܠܝܢ *abierunt*, fœm. *Matth. 28, 8.* ܐܡܪܝܢ *dixerunt, Marc. 16, 8.* ܥܠܝܢ *ingreſſæ ſunt, v. 5.* Sic in Imperativis præcipuè omnium Conjugationum: ut: ܗܒܘܢ *date, Matth. 25, 8.* ܐܙܠܘܢ *ite, verſ. 9.* ܐܦܩܘܢ *emitte, ibid.* & alibi.

XV.

Formatio Verbi ſpecialis per ſingulas Conjugationes ſequitur:

5. Formatio Verbi ſpecialis.

[*Verte.*]

CONJUGATIO I. ACTIVA,

PEAL.

Syr. | **Chald.**

Preteritum.

Syr. *Fœm.*	Syr. *Maſc.*	Chald. *Fœm.*	Chald. *Maſc.*	
Sing.		*Sing.*		
פְּקְדַתִּי	פְּקַד	פִּקְדַת	פְּקַד	3
פְּקַדְתִּי	פְּקַדְתְּ	*Com.*	פְּקַדְתְּ	2
Com.	פְּקְדֵת	*Com.*	פִּקְדֵת	1
Plur.		*Plur.*		
פְּקַדִי	פְּקַדוּ	פְּקַדָא	פְּקַדוּ	3
פְּקַדְתֵּין	פְּקַדְתּוּן	פְּקַדְתֵּן	פְּקַדְתּוּן	2
Com.	פְּקַדְן	*Com.*	פְּקַדְנָא	1

Futurum. I.

Syr.		Chald.		
פקודי	פקיר קַד	פקודי	פְּקוּר קַד	*Sing.*
פְּקוּדִין	פְּקִידוּ	פקודנא	פקודו	*Plur.*

Futurum. II.

Syr. *Fœm.*	Syr. *Maſc.*	Chald. *Fœm.*	Chald. *Maſc.*	
Sing.		*Sing.*		
Com.	אֶפְקוּר	*Com.*	אפקוּר קַד	1
תִּפְקְדִין	תִּפְקוּר	תִּפְקְדִי	תִּפְקוּד	2
תִּפְקוּדִי	נִפְקוּר	תִּפְקוּד	יִפְקוּד	3
Plur.		*Plur.*		
Com.	נִפְקוּר	*Com.*	נִפְקוּר	1
תִּפְקְדָן	תִּפְקְדוּן	תִּפְקְדָן	תִּפְקְדוּן	2
נִפְקְדָן	נִפְקְדוּן	יִפְקְדָן	יִפְקְדוּן	3

Infinitum.

Syr.	Chald.
לְמִפְקַד	למִפְקַד
Particip.	*præſens.*
פָּקַר	פָּקַד
Particip.	*preterit.*
פְּקִיד	פְּקִיד

Syr. Conjug. I. Activa, charactere proprio.

Præteritum.

Plur. Fœm.	*Plur.* Maſc.	*Sing.* Fœm.	*Sing.* Maſc.	
ܦܩܕܝ	ܦܩܕܘ	ܦܩܕܬ	ܦܩܕ	3
ܦܩܕܬܝܢ	ܦܩܕܬܘܢ	ܦܩܕܬܝ	ܦܩܕܬ	2
Com.	ܦܩܕܢ	*Com.*	ܦܩܕܬ	1

Futurum. I.

Plur. Fœm.	*Plur.* Maſc.	*Sing.* Fœm.	*Sing.* Maſc.
ܦܩܘܕܝܢ	ܦܩܘܕܘ	ܦܩܘܕܝ	ܦܩܘܕ

Futurum II.

Plur. Fœm.	*Plur.* Maſc.	*Sing.* Fœm.	*Sing.* Maſc.	
Com.	ܢܦܩܘܕ	*Com.*	ܐܦܩܘܕ	1
ܬܦܩܕܢ	ܬܦܩܕܘܢ	ܬܦܩܕܝܢ	ܬܦܩܘܕ	2
ܢܦܩܕܢ	ܢܦܩܕܘܢ	ܬܦܩܘܕ	ܢܦܩܘܕ	3

Infinitum.

ܠܡܦܩܕ

Participium præſens.

ܦܩܕ

Participium præteritum.

ܦܩܝܕ

Annotationes.

Ad Præteritum Peal.

1. Prima radicalis habet Scheva; ſecunda aſſumit vocalem primam vel ſecundam: maxime verba intranſitiva. ut: שְׁמַע *audivit*, ܕܚܶܠ *timuit*.

2. Verbum ܝܗܒ *dedit*, rejicit vocalem primam ad primam radicalem, h. m. ܝܗܒ Conf. *ſuprà Cap.I. membr.IX. num. 2. pag. 10.*

3. Verbi ܕܟܪ *recordatus eſt*, prima radicalis ܟ punctatur & pronunciatur hic & in futuro primo, ut Olaph: *h. m.* ܕܟܰܪ *Conf. infra Cap. IX. Reg. I. membr. 4.*

4. Verbum שְׁתָה ܐܫܬܝ *bibit*, aſſumit in Præterito & futuro primo Peal Aleph. ut: אִשְׁתִּיו *biberunt, Dan. 5, 4.* ܐܶܫܬܝܘ *Marc. 14, 23.* ܐܶܫܬܝ *bibe, Luc. 12, 19.*

Ad Futurum primum.

1. Prima radicalis habet Scheva: ſecunda aſſumit vocalem qvintam vel primam; maxime Verba illa, qvorum ſecunda radicalis in præterito habet vocalem ſecundam. ut: פְּרֻק *redime, Dan. 4, 24.* אֱמַר *dic, cap. 2, 4.* ܦܩܘܕ *præcipe, Matth. 14, 28.* ܪܚܡ *dilige, cap. 5, 43.* à ܪܚܡ *dilexit vel timè.*

2. Occurrit & vocalis ſecunda ſub ſecunda radicali. ut: ܥܒܶܕ *fac, Rom. 13, 3.* ܙܒܶܢ *emite, Matth. 25, 9.*

3. Seqven-

5. Seqventia Verba primam radicalem א י נ ſæpe abjiciunt. Aleph: זִיל abi, Marc. 1, 44. תָא veni, age, ſuccede. Jod: דַע ſcito, cognoſce, Dan. 6, 15. Ebr. 9, 10. & Johb. 1, ult. הַב da, Dan. 5, 17. Matth. 6, 11. הַב [illegible] Marc. 15, 36. Nun: חִית descende, טַר ſerva, [illegible], סַב accipe, סַק aſcende, פַּל projice, פַּצִּי [illegible], פּוּקוּ exite, קַפּוּ adhæreſcite, קוּשׁוּ pulſate, [illegible] tolle.

Ad Futurum ſecundum.

Verbum ܚܝܐ vixit, ſub literis ܢ ܬ ܐ (has enim tres tantùm agnoſcunt Syri.) habet vocalem [illegible], & mediam radicalem Jud hic & in Infinito [illegible] ut: ܢܚܐ vivet, Matth. 10, 22. pro ܢܚܝܐ / ܐܚܐ item. cap. 9, 8. & cum ܐ redundante ܠܐܝܚܐ [illegible] 10, 5. ܢܐܚܘܢ 1. Theſſ. 2, 16. & ܢܚܘܢ 1. Timoth. 2, 4. Sic ܠܐܥܩܐ moleſtum fit, Gal. 6, 9. [illegible] ܠܡܬܚܝܐ ſervari, Actor. 15, 1.

Ad Infinitum.

Mem Characteriſticum apud Chaldæos in certis verbis nonnunq. abjicitur: ut: לְהוּת eſſe, [illegible] pro לְמִהוּת / לִבְנָא ædificare, Esdr. 5, 3. & cum Dageſch euphonico לִבְּנָא verſ. 13.

Ad Participium præſens.

Prima radicalis habet vocalem qvartam, [illegible] Schevâ: ſecunda vocalem ſecundam. ut: עָנֵין reſpondens, Dan. 2, 5. ܕܡܟ dormiens, Marc. 4, 38.

4, 38. ܟܦܢ *eſuriens*, 1. *Corinth.* 11, 21. Sic אָזֵל *abiens*, *Dan.* 2, 5. חָשְׁחִין *opus habentes*, *cap.* 3, 16. פָּלְגִין *dividentes*, *cap.* 5, 25. ܦܪ̈ܫܝܢ *diſcernentes*, 1. *Joh.* 2, 20.

2. Verbum ܚܝܐ *vixit*, facit ܚܐܝܢ *Act.* 2, 47. & ܚܝ̈ܝܢ *Luc.* 20, 38.

Ad Participium præteritum.

1. Prima radicalis habet Scheva: ſecunda vocalem tertiam; ſeqvente א vel ה ſecundam. ut בְּרִיךְ *benedictus*, *Dan.* 3, 28. חֲזֵא *viſum erat*, *v.* 19. ܟܬܝܒ *ſcriptum*, *Marc.* 1, 2. ܪܡܐ *projectum*, *cap.* 2, 4.

2. Sub primâ radicali apud Syros occurrit etiam Pthocho. ut: ܐܒܝܕ *periens*, *Matth.* 18, 11. ܬܡܝܗܝܢ *obſtupeſcentes*, *Marc.* 1, 22.

3. Participium hoc Chaldæi flectunt per perſonas, genera & numeros, inſtar Præteriti. ut: יְהִיבַת *data*, *Dan.* 7, 12. יְהִיבוּ *data ſunt*, *Esdr.* 5, 14. כְּפִתוּ *ligati ſunt*, *Dan.* 3, 21. Huc refer: תְּקִילְתָּא *appenſus es*, *cap.* 5, 27. & פְּרִיסַת *diviſum eſt*, *verſ.* 28.

CON-

Conjugatio I. Passiva,

Ethpeel.

Syr.		Chald.		
Præteritum.				
Sing.		*Sing.*		
Fœm.	*Maſc.*	*Fœm.*	*Maſc.*	
אתפקדת	אתפקד	אתפקדת	אתפקד	3.
אתפקדתי	אתפקדת	*Com.*	אתפקדת	2.
Com.	אתפקדת	*Com.*	אתפקדת	1.
Plur.		*Plur.*		
אתפקדי	אתפקדו	אתפקדא	אתפקדו	3.
אתפקדתין	אתפקדתון	אתפקדתן	אתפקדתון	2.
Com.	אתפקדן	*Com.*	אתפקדנא	1.
Futurum. I.				
אתפקדי	אתפקד	אתפקדי	אתפקד	*Sing.*
אתפקדין	אתפקדו	אתפקדנא	אתפקדו	*Plur.*
Futurum. II.				
Sing.		*Sing.*		
Com.	אתפקד	*Com.*	אתפקד	1.
תתפקדין	תתפקד	תתפקדין	תתפקד	2.
תתפקדי	נתפקד	תתפקד	יתפקד	3.
Plur.		*Plur.*		
Com.	נתפקד	*Com.*	נתפקד	1.
תתפקדן	תתפקדון	תתפקדן	תתפקדון	2.
נתפקדן	נתפקדון	יתפקדן	יתפקדון	3.
Infinitum.				
	למתפקדו		לאתפקדא	
	Particip.	*præſens.*		
	מתפקד		מתפקד	

Syr. Conjug. I. Paſsiva, charactere proprio.

Præteritum.

Plur. Fœm.	Maſc.	*Sing.* Fœm.	Maſc.	
ܐܬܦܩ̈ܕܢ	ܐܬܦܩܕܘ	ܐܬܦܩܕܬ	ܐܬܦܩܕ	3
ܐܬܦܩܕܬܝܢ	ܐܬܦܩܕܬܘܢ	ܐܬܦܩܕܬܝ	ܐܬܦܩܕܬ	2
Com.	ܐܬܦܩܕܢ	Com.	ܐܬܦܩܕܬ	1

Futurum. I.

Plur. Fœm.	Maſc.	*Sing.* Fœm.	Maſc.
ܐܬܦܩ̈ܕܝܢ	ܐܬܦܩܕܘ	ܐܬܦܩܕܝ	ܐܬܦܩܕ

Futurum. II.

Plur. Fœm.	Maſc.	*Sing.* Fœm.	Maſc.	
Com.	ܢܬܦܩܕ	Com.	ܐܬܦܩܕ	1
ܬܬܦܩ̈ܕܢ	ܬܬܦܩܕܘܢ	ܬܬܦܩܕܝܢ	ܬܬܦܩܕ	2
ܢܬܦܩ̈ܕܢ	ܢܬܦܩܕܘܢ	ܬܬܦܩܕ	ܢܬܦܩܕ	3

Infinitum.

ܠܡܬܦܩܳܕܘ

Particip. præſens

ܡܬܦܩܕ

Anno-

Annotationes.

Ad Præteritum Ethpeël.

1. Secunda radicalis hic habet vocalem ſecundam, varius primam.

2. Apud Syros poſt characteriſticam ſyllabam ܐܬ occurrit nonnunqvam ܝ epentheticum. ut: ܐܬܝܟܪܝ *diſplicuit*, *Marc.* 14, 4.

Ad Futurum primum.

Apud Chaldæos coincidit id cum activo; præpoſitâ tantùm ſyllabâ characteriſticâ אִתְ־: Apud Syros prima radicalis habet Pthocho: ſecundæ radicali ſubducitur lineola occultationis, qvæ abſentiam vocalis indicat. V. item & conf. *annotat.* 2. *ad paſs. Ethpaal.*

Ad Futurum ſecundum.

Secunda radicalis habet vocalem ſecundam, ut in Præterito.

Ad Infinitum.

In Infinito ſubſternitur pro more apud Chaldæos duplex Kamets; apud Syros Sekopho.

CONJUGATIO II. ACTIVA,

PAEL.

Syr.		Chald.		
		Præteritum.		
Sing.		*Sing.*		
Fœm.	*Maſc.*	*Fœm.*	*Maſc.*	
פַּקְּדַת	פַּקֵּד	פַּקְּדַת	פַּקֵּד	3.
פַּקְּדְתִּי	פַּקֶּדְתְּ	*Com.*	פַּקֵּדְתְּ	2.
Com.	פַּקְּדֶת	*Com*	פַּקְּדֵת	1.
Plur.		*Plur.*		
פַּקְּדִי	פַּקֶּדוּ	פַּקְּדָא	פַּקִּדוּ	3
פַּקֶּדְתֵּין	פַּקֶּדְתּוּן	פַּקֶּדְתֵּן	פַּקֶּדְתּוּן	2.
Com.	פַּקֶּדְן	*Com.*	פַּקֶּדְנָא	1.
		Futurum. I.		
פַּקֶּדִי	פַּקֶּד	פַּקֶּדִי	פַּקֶּד	*Sing.*
פַּקֶּדֵין	פַּקֶּדוּ	פַּקֶּדְנָא	פַּקֶּדוּ	*Plur.*
		Futurum. II.		
Sing.		*Sing.*		
Com.	אֲפַקֵּד	*Com.*	אֲפַקֵּד	1.
תְּפַקְּדִין	תְּפַקֵּד	תְּפַקְּדִין	תְּפַקֵּד	2.
תְּפַקְּדִי	נְפַקֵּד	תְּפַקֵּד	יְפַקֵּד	3.
Plur.		*Plur.*		
Com.	נְפַקֵּד	*Com.*	נְפַקֵּד	1.
תְּפַקְּדָן	תְּפַקְּדוּן	תְּפַקְּדָן	תְּפַקְּדוּן	2.
נְפַקְּדָן	נְפַקְּדוּן	יְפַקְּדָן	יְפַקְּדוּן	3.
		Infinitum.		
	לְמְפַקָּדוּ			לְפַקָּדָא
		Particip. præſens.		
	מְפַקֵּד			מְפַקֵּד
		Particip. præterit.		
	מְפַקַּד			מְפַקַּד

Syr. Conjug. II. Activa, charactere proprio.

Præteritum.

Plur.		*Sing.*		
Fœm.	*Maſc.*	*Fœm.*	*Maſc.*	
ܦܩܕܝ	ܦܩܕܘ	ܦܩܕܬ	ܦܩܕ	3
ܦܩܕܬܝܢ	ܦܩܕܬܘܢ	ܦܩܕܬܝ	ܦܩܕܬ	2
Com.	ܦܩܕܢ	*Com.*	ܦܩܕܬ	1

Futurum. I.

Plur.		*Sing.*	
Fœm.	*Maſc.*	*Fœm.*	*Maſc.*
ܦܩܕܝܢ	ܦܩܕܘ	ܦܩܕܝ	ܦܩܕ

Futurum. II.

Plur.		*Sing.*		
Fœm.	*Maſc.*	*Fœm.*	*Maſc.*	
Com.	ܢܦܩܕ	*Com.*	ܐܦܩܕ	1
ܬܦܩܕܢ	ܬܦܩܕܘܢ	ܬܦܩܕܝܢ	ܬܦܩܕ	2
ܢܦܩܕܢ	ܢܦܩܕܘܢ	ܬܦܩܕ	ܢܦܩܕ	3

Infinitivus.

ܠܡܦܩܕܘ

Particip. præſens,

ܡܦܩܕ

Particip. præteritum.

ܡܦܩܕ

 Anno-

Annotationes.

1. Apud Chaldæos character Dageſch forte manet, ut in Ebraiſmo.

2. Prima radicalis & apud Chaldæos & apud Syros ubiq; habet vocalem primam, ſecunda ſecundam.

3. Syri loco Dageſch fortis Ebræorum nonnunqvam interponunt Jud vel Wau. ut: ܡܣܝܟܝܢ *ſperans*, *1. Cor. 13, 6.* pro ܡܣܟܝܢ / ܡܫܘܬܦ & ܫܘܬܦܐ *particeps*, *Actor. 8, 1. Rom. 11, 17.*

4. Syri Verba qvadrilitera formant, qvæ ad hanc Conjugationem pertinent, præponendo ܫ ܣ vel ܬ. ut: ܫܥܒܕ *ſervituti ſubjecit*, ab ܥܒܕ / ܬܠܡܕ *diſcipulos fecit*, ab Ebr. למד, hinc ܬܠܡܝܕܐ *diſcipulus*, *Joh. 18, 15.* Sic ܫܠܗܒܝܬܐ *flamma*, *Luc. 16, 24.* & Ebr. שַׁלְהֶבֶת *flamma*, *Ezech. 20, 47. Cant. 8, 6.* Ita Chaldæi: שַׁכְלֵל *perfecit*, *Esdr. 5, 11.* שַׁכְלְלוּ *perficiunt*, *cap. 4, 12.*

CON-

CONJUGATIO II. PASSIVA,

ETHPAAL.

Syr.		Chald.		
Præteritum.				
Sing.		*Sing.*		
Fœm.	*Maſc.*	*Fœm.*	*Maſc.*	
אתפקדת	אתפקד	אתפקדת	אתפקד	3.
אתפקדתי	אתפקדת	*Com.*	אתפקדת	2.
Com.	אתפקדת	*Com.*	אתפקדת	1.
Plur.		*Plur.*		
אתפקדי	אתפקדו	אתפקדא	אתפקדי	3.
אתפקדתין	אתפקדתון	אתפקדתין	אתפקדתון	2.
Com.	אתפקדן	*Com.*	אתפקדנא	1.
Futurum. I.				
אתפקדי	אתפקד	אתפקדי	אתפקד	*Sing.*
אתפקדין	אתפקדו	אתפקדנא	אתפקדי	*Plur.*
Futurum. II.				
Sing.		*Sing.*		
Com.	אתפקד	*Com.*	אתפקד	1.
תתפקדין	תתפקד	תתפקדין	תתפקד	2.
תתפקד	נתפקד	תתפקד	יתפקד	3.
Plur.		*Plur.*		
Com.	נתפקד	*Com.*	נתפקד	1.
תתפקדן	תתפקדון	תתפקדן	תתפקדון	2.
נתפקדן	נתפקדון	יתפקדן	יתפקדון	3.
Infinitum.				
	למתפקדו		לאתפקדא	
Particip.		*præſens.*		
	מתפקד		מתפקד	

Syr. Conjug. II. Paſsiva, charactere proprio.

Præteritum.

Plur. Fæm.	*Plur.* Maſc.	*Sing.* Fæm.	*Sing.* Maſ.	
ܐܬܦܩ̈ܕܝ	ܐܬܦܩܕܘ	ܐܬܦܩܕܬ	ܐܬܦܩܕ	3
ܐܬܦܩܕ̈ܬܝܢ	ܐܬܦܩܕܬܘܢ	ܐܬܦܩܕܬܝ	ܐܬܦܩܕܬ	2
Com.	ܐܬܦܩܕܢ	Com.	ܐܬܦܩܕܬ	1

Futurum. I.

Plur. Fæm.	*Plur.* Maſc.	*Sing.* Fæm.	*Sing.* Maſ.
ܐܬܦܩ̈ܕܝܢ	ܐܬܦܩܕܘ	ܐܬܦܩܕܝ	ܐܬܦܩܕ

Futurum. II.

Plur. Fæm.	*Plur.* Maſc.	*Sing.* Fæm.	*Sing.* Maſ.	
Com.	ܢܬܦܩܕ	Com.	ܐܬܦܩܕ	1
ܬܬܦܩ̈ܕܢ	ܬܬܦܩܕܘܢ	ܬܬܦܩܕܝܢ	ܬܬܦܩܕ	2
ܢܬܦܩ̈ܕܢ	ܢܬܦܩܕܘܢ	ܬܬܦܩܕ	ܢܬܦܩܕ	3

Infinitivus.

ܠܡܬܦܩܕܘ

Particip. præſens.

ܡܬܦܩܕ

Anno-

Annotationes.

1. Et prima & ſecunda radicalis habet vocalem primam.

2. In Futuro primo & hîc apud Syros ſecundæ radicali linea occultationis ſubducitur, qvæ abſentiam vocalis indicat. ut: ܐܙܕܗܪ *cave*, 1. *Timoth.* 4, 16. ܐܬܕܟܪ *memor eſto*, 2. *Timoth.* 2, 8. Excipitur (1.) Secunda fœmin. pluralis, qvæ non rarò plene ſcribitur. ut: ܐܫܬܥܒܕܝܢ *ſubjiciamini/ciamur*, 1. *Petr.* 3, 1. (2.) Verba deſinentia in ܐ. ut: ܐܬܕܟܐ *mundus eſto*, *Marc.* 1, 41. (3.) Verbum ܐܬܪܚܡ *miſerere*.

3. In Infinito ſubſternitur pro more apud Chaldæos Kamets: apud Syros Sekopho.

CONJUGATIO III. ACTIVA,

APHEL.

Syr.		Chald.		
		Præteritum.		
Sing.		*Sing.*		
Fœm.	*Maſc.*	*Fœm.*	*Maſc.*	
אַפְקְרַת	אַפְקֵר	הַפְקְרַת	הַפְקִיד קֵד	3.
אַפְקְרְתִּי	אַפְקְרַתְּ		*Com.* הַפְקֵרְתְּ	2.
	Com. אַפְקְרֵת		*Com.* הַפְקְרֵת	1.
Plur.		*Plur.*		
אַפְקְרִי	אַפְקְרוּ	הַפְקְרָא	הַפְקִרוּ	3.
אַפְקְרְתֵּין	אַפְקְרְתּוּן	הַפְקְרְתֵּן	הַפְקֵרְתּוּן	2.
	Com. אַפְקְרְן		*Com.* הַפְקֵרְנָא	1.
		Futurum. I.		
אַפְקְרִי	אַפְקֵר	הַפְקִרִי	הַפְקֵר	*Sing.*
אַפְקְרֵין	אַפְקְרוּ	הַפְקֵרְנָא	הַפְקִרִי	*Plur.*
		Futurum. II.		
Sing.		*Sing.*		
	Com. אַפְקֵר		*Com.* אַפְקֵד	1.
תַּפְקְרִין	תַּפְקֵר	תַּפְקְרִין	תַּפְקֵד	2.
תַּפְקְרִי	נַפְקֵר	תַּפְקֵד	יַפְקֵד	3.
Plur.		*Plur.*		
	Com. נַפְקֵר		*Com.* נַפְקֵר	1.
תַּפְקְרָן	תַּפְקְרוּן	תַּפְקְרָן	תַּפְקְדִין	2.
נַפְקְרָן	נַפְקְרִין	יַפְקְרָן	יַפְקְרָן	3.
		Infinitum.		
	לְמַפְקָרוּ		לְהַפְקָרָא	
	Particip.	*præſens.*		
	מַפְקֵר		מַפְקֵד	
	Particip.	*præterit.*		
	מַפְקַר		מַפְקַד	

Syr. Conjug. III. Aphel, charactere proprio.

Præteritum.

Plur. Fœm.	*Plur.* Maſc.	*Sing.* Fœm.	*Sing.* Maſc.	
ܐܦܩܕ̈ܝ	ܐܦܩܕܘ	ܐܦܩܕܬ	ܐܦܩܕ	3
ܐܦܩܕ̈ܬܝܢ	ܐܦܩܕܬܘܢ	ܐܦܩܕܬܝ	ܐܦܩܕܬ	2
Com.	ܐܦܩܕܢ	Com.	ܐܦܩܕܬ	1

Futurum. I.

Plur. Fœm.	*Plur.* Maſc.	*Sing.* Fœm.	*Sing.* Maſc.
ܐܦܩܕ̈ܝܢ	ܐܦܩܕܘ	ܐܦܩܕܝ	ܐܦܩܕ

Futurum. II.

Plur. Fœm.	*Plur.* Maſc.	*Sing.* Fœm.	*Sing.* Maſc.	
Com.	ܢܦܩܕ	Com.	ܐܦܩܕ	1
ܬܦܩ̈ܕܢ	ܬܦܩܕܘܢ	ܬܦܩܕܝܢ	ܬܦܩܕ	2
ܢܦܩ̈ܕܢ	ܢܦܩܕܘܢ	ܬܦܩܕ	ܢܦܩܕ	3

Infinitum.

ܠܡܦܩܕܘ

Particip. præſens

ܡܦܩܕ

Particip. præteritum.

ܡܦܩܕ

Anno-

Annotationes.

1. Chaldæi characteriſticam Ebræorum ה retinent, raró Syrorum ܐܬ aſſumunt. Syri ܐ literam cognatam habent. Et character ubiq; aſſumit vocalem primam. Hinc lucem accipit אַבְרֵךְ i. e. *flecte genua* vel *flectenda eſſe genua*, *Gen. 41, 43.* conf. *Jerem. 25, 3.*

2. Chaldæi freqventisſimè characteriſticam & conjugationis & temporis retinent. ut: יְהֹבְדוּן *perderent*, *Dan. 2, 18.* מְהָקֵים *erigens*, *verſ. 21.*

3. Syri in Verbo ܗܝܡܢ *credidit*, characteriſticam Ebræorum ה retinent. ut: ܡܗܝܡܢ *credens*, *Marc. 16, 16.* Sic & ܐ in ſeqventibus verbis: ܐܓܢ *ad locum tutum ſe recepit*, *Actor. 2, 26. 2. Cor. 12, 9.* ܬܐܚܬ *deduceres*, *Actor. 23, 20.* ܬܐܚܐ *ſervaturus ſis*, *1. Cor. 7, 16.* ܠܡܐܚܒܘ *diligere*, *Rom. 13, 8.* ܠܡܐܚܝܘ *vivificare*, *Ebr. 7, 25.*

4. Verbum ܐܫܟܚ *potuit*, *invenit*, ſub litera characteriſticâ ſemper aſſumit vocalem ſecundam. ut: ܢܫܟܚ *poſſet*, *Marc. 1, 45.* ܠܡܫܟܚ *Luc. 11, 7.*

5. Secunda radicalis apud Chaldæos habet chireck magnum vel tsere: apud Syros tantùm Rebotso.

6. Ver-

6. Verbum Syr. ܚܝܐ *vixit*, mediam radicalem Iud in omnibus temporibus abjicit. ut: ܐܚܝܢ *ſervavit*, *Marc. 15,31.* ܐܚܐ *ſerva*, *Luc. 10,5?* ܡܚܐ *ſervans*, *cap. 9,24.* Sic מְחָא *Dan. 5,19.*

Annotatio
Ad Conjugationem III.
Paſsivam.

Syri ܐ characteriſticum activ. mutant in ܬ, & ſub ſecunda radicali eſt Pthocho. Occurrunt verò in N. T. ſeqq. fere exempla: ܐܘܣܦ *addidit, adjecit*: paſſ: ܐܬܬܘܣܦ *adjiciebatur*, *Act. 11,24.* ܢܬܬܘܣܦܘܢ & ܡܬܬܘܣܦ *Matth. 25,29. Marc. 4,24.* ܐܬܗܝܡܢ *concreditum eſt*, *Gal. 2,7. 1. Timoth. 3,16.* alibi, ܗ retinet.

CAPUT V.

De Nomine.

I. Nominis conſideranda ſunt hîc qvidem, qvemadmodum etiam apud Ebræos: 1. Forma. 2. Genus atq; Motio. 3. Declinatio. 4. Numerus. 5. Caſus.

1. Forma. II. Nomen ratione formæ & ipſum hîc eſt Nudum vel Auctum.

Annotatio.

Nominibus hiſce in utroq; genere & numero ut plurimùm in fine apponunt א ܐ emphaticum ſive formativum; Chaldæi qvidem præcedente (..) Syri verò præcedente Sekopho. Imò hiſce adeo id freqvens eſt, ut qvædam nomina rarò vel nunqvam occurrant absq; illo. ut: ܡܰܘܬܳܐ *mors, &c.*

III. Formæ nominum nudorum apud Syros perplurimæ ſunt, & penè infinitæ, qvarum varietas ideo uſu rectius addiſcitur: ſunt tamen potisſimæ, præſertim perfectorum nominum, hæ ſeqq.

Diffici-

difficilis,	ܥܲܛܝܼܠܵܐ &	ܥܲܛܝܼܠ	1.
juſtus,	ܙܲܕܝܼܩܵܐ	ܙܲܕܝܼܩ	2.
mendax,	ܕܲܓܵܠܵܐ	ܕܲܓܵܠ	3.
infans,	ܡܲܠܘܿܕܵܐ		4.
lingua,	ܠܸܫܵܢܵܐ	ܠܸܫܵܢ	5.
tenebræ,	ܚܸܫܘܿܟܵܐ	ܚܸܫܘܿܟ	6.
ſeculum,	ܥܵܠܡܵܐ	ܥܵܠܲܡ	7.
dominus,	ܡܵܪܝܵܐ	ܡܵܪܵܐ	8.
adverſarius,	ܣܵܛܵܢܵܐ		9.
rapax,	ܚܲܛܘܿܦܵܐ	ܚܲܛܘܿܦ	10.
occurſus,	ܐܘܿܪܥܵܐ	ܐܘܿܪܥ	11.
intellectus,	ܣܘܼܟܵܠܵܐ	ܣܘܼܟܵܠ	12.
Vir,	ܓܲܒܪܵܐ	ܓܲܒܲܪ	13.
caro,	ܒܸܣܪܵܐ	ܒܸܣܲܪ	14.
rex,	ܡܲܠܟܵܐ	ܡܸܠܸܟ	15.
argentum,	ܟܸܣܦܵܐ	ܟܸܣܸܦ	16.
cura,	ܒܛܝܼܠܵܐ	ܒܛܝܼܠ	17.
ſcriptura,	ܟܬܵܒܵܐ	ܟܬܵܒ	18.
parvus,	ܙܥܘܿܪܵܐ	ܙܥܘܿܪ	19.
ſanctitas,	ܩܘܼܕܫܵܐ		20.

IV. Aucta nomina vel â principio dictionis, vel in fine additam habent literam ſervilem vel ſyllabam integram: & qvidem: â principio:

1. ܐ. ut: ܐܺܝܩܳܪ *gloria*, ܐܺܝܕܳܐ *manus.* Chald. יְדָא *Dan.* 5.5. אַחֲוָיַת אֲחִידָן *indicatio ænigmatum, verſ.* 12.
2. ܡ. ut: ܡܰܓܕܠܳܐ *turris*, ܡܰܘܬܒܳܐ *ſedes*, ܡܰܙܡܽܘܪܳܐ *cantus.*
3. ܬ. ut: ܬܰܘܬܳܒܳܐ *inqvilinus*, ܬܰܛܠܺܝܠܳܐ *tectum*, ܬܶܫܒܽܘܚܬܳܐ *gloria.*
4. Syllab: ܡܫܬ. ut: ܡܶܫܬܰܡܥܳܢܽܘܬܳܐ *Obedientia.*

In fine:

1. VVau. ut: ܡܰܠܟܽܘ *regnum.*
2. Jud. ut: ܢܽܘܟܪܳܝ *alienus.*
3. Nun. ut: ܦܽܘܩܕܳܢ *præceptum.*
4. ܢܐ ut: ܢܰܦܫܳܢܳܐ *animalis.*
5. ܬܢܝ ut: ܕܚܽܘܠܬܳܢܳܝ *timidus.*

2. Genus & Motio. V. Generis fœminini duplex hic forma occurrit: ſimplex altera, altera emphatica.

Sim-

Simplex forma adjicit maſculino ſuo ſimplici א - ܐ ut: טָב ܛܳܒ *bonus*, טָבָא ܛܳܒܳܐ *bona*. חַכִּים ܡܚܰܟܡܳܐ *ſapiens*, חַכִּימָא ܡܚܰܟܡܬܳܐ *fœmin.*

Annotationes.

1. Coincidit ergò maſculinum emphaticum cum fœminino ſimplici. Cognoſcitur verò & diſtingvitur hoc א afformativum generis ab א emphatico ex appoſito nomine vel verbo, h. e. ex conſtructione. ut: דָּתָא נֶפְקַת *lex egreſſa eſt*, Dan. 2,13. ܘܗܘܳܐ ܥܢܳܢܳܐ *& facta eſt nubes*, Marc. 9, 7. ܐܳܬܳܐ ܩܰܕܡܳܝܬܳܐ *ſignum primum*, Job. 2, 11.

2. Chaldæi ה Ebr. freqventer retinent. ut: כִּדְבָה *mendacium, mendax*, Dan. 2, 9.

3. Finita in Jod, præcedente Pathach, apud Chaldæos id mutant in א præcedente (ָ) cui ה Ebræorum additur. ut: מִצְרִי *Ægyptius*, מִצְרָאָה *Ægyptia*. תְּלִיתָי *tertius*, fœm. תְּלִיתָאָה *tertia*, Dan. 2,39.

VI. Emphatica forma adjicit maſculino ſuo ſimplici (qvod, ſi non in uſu eſt, reductione tale fingendum ſeu formandum è maſcul. emphatico) ſyllabam תָא ܬܳܐ ut: טָב ܛܳܒ bonus, טָבְתָא ܛܳܒܬܳܐ bona, ܒܪ filius, ܒܪܬܐ filia, ܓܒܪ vir, ܓܒܪܬܐ virago, ܚܒܪ ſocius, ܚܒܪܬܐ ſocia,

ſocia, ܪܚܡܐ *amicus*, ܪܚܡܬܐ *amica*. ܡܬܥܠܝܢ *elatus*, ܡܬܥܠܝܢܬܐ *elata*.

Vel ante ܐ ܐ emphaticum maſcu. aſſumitur Tau, præcedente, ſub litera mobili, fere Scheva. ut: טָבָא ܛܒܐ *bonus*, טָבְתָא ܛܒܬܐ *bona*, מַלְכָּא ܡܠܟܐ *rex*, מַלְכְּתָא ܡܠܟܬܐ *regina*, *Dan.* 5, 10. *Matth.* 12, 42. ܐܠܗܐ *DEUS*, ܐܠܗܬܐ *Dea*, *Actor.* 19. *v.* 27. & 37.

Sic ante ܐ ܐ fœmininorum & ipſum. ut: חָכְמָא ܚܟܡܐ *ſapientia*, חָכְמְתָא ܚܟܡܬܐ idem, *Dan.* 2, 20. *Jacob.* 3, 13. ܡܠܐ *verbum*, *ſermo*, ܡܠܬܐ idem, *Matth.* 15, 6.

Annotationes.

1. Jud radicale præcedenti literæ ſubjicit vocalem tertiam. ut: ܛܠܝܐ *puer*, ܛܠܝܬܐ *puella*, *Luc.* 8, 54. At Pthocho, Jud radicale præcedens manet. ut: ܡܫܡܠܝܐ *perfectus*, *Actor.* 11, 24. ܡܫܡܠܝܬܐ *perfecta*, *Jacob.* 1, 17.

2. Jud ſervile vocalem ſuam abjicit. ut: ܢܘܟܪܝܐ *alienus*, ܢܘܟܪܝܬܐ *aliena*, *Actor.* 7, 6.

ܫܡܝܢܝܐ

ܩܕܡܝܐ primum, ܩܕܡܝܬܐ prima, Matth. 27, 64. Sic: קַדְמָיְתָא Dan. 7, 4.

3. Deſinentia in ܝ aſſumunt in genere fœm. Iud præcedente vocali tertiâ. ut: ܡܫܡܫܢܐ miniſter, Matth. 20, 26. ܡܫܡܫܢܝܬܐ miniſtra, Rom. 16, 1. ܡܚܝܢܐ ſervator, vivificator, 1. Tim. 4, 10. ܡܚܝܢܝܬܐ vivificatrix, 1. Cor. 15, 45. Sic: ܡܪܒܝܢܝܬܐ nutrix, 1. Theſſ. 2, 7.

4. Quædam ſpecialem ſuam ſeqvuntur rationem. ut: ܚܕܘܐ gaudium, ܚܕܘܬܐ idem, Philip. 2. ܡܐܟܠܐ cibus, ܡܐܟܘܠܬܐ idem, Job. 6. ܐܚܐ frater, ܚܬܐ ſoror, uſu notanda.

VII. In Declinatione utraq; duplex hac viciſſim occurrit pluralis numeri terminatio: una ſimplex, altera emphatica. Utraq; item, Syris præcipuè, freqventiſſima. 3. Declinatio.

In Declinatione primâ ſimplex forma ſingulari numero, emphatico maximè, adjicit ין ܝܢ ut: אֱלָהָא Deus, plur. אֱלָהִין dii, Dan. 2, 11. קַדִּישׁ ſanctus, קַדִּישִׁין ſancti, cap. 4, 5. חַכִּימִין ſapientes, cap. 2, 21. Prima.

ܓܒܪܐ

ܓܰܒܪܳܐ *vir*, ܓܰܒܪ̈ܺܝܢ *viri*, *Actor. 11, 11.* ܩܰܕܺܝܫ̈ܺܝܢ *ſancti*, *Col. 1, 22.* ܚܰܟܺܝܡ̈ܺܝܢ *ſapientes*, *Luc. 16, 8.*

Annotationes.

1. Jod ſervile Chaldæi mutant in א & (—) præcedens in (ו) ut: כַּשְׂדָּי *Chaldæus*, plur. כַּשְׂדָּאִין *Dan. 3, 8.* יְהוּדָאִין *Judæi*, *verſ. 12.*

2. Participia finita tertiâ radicali א vel Jod apud Chaldæos numerum pluralem formant per יִן ut: חָזַיִן *videntes*, *Dan. 3, 27.* עָנַיִן *reſpondentes*, *verſ. 24.* שָׁתַיִן *bibentes*, *cap. 5, 23.*

3. Finita ܐ & ܐ apud Syros deſinunt in ܝܢ, ut: ܛܠܝܐ *puer*, ܛܠܝܢ *pueri*, *1. Cor. 14, 20.* ܓܠܐ *revelans*, *manifeſtus*, ܓܠܝܢ *manifeſti*, *2. Cor. 5, 11.* ܡܛܥܝܢܐ *ſeductor*, ܡܛܥܝܢܝܢ *ſeductores*, *Rom. 16, 18.* ܡܣܠܝܐ *reprobus*, ܡܣܠܝܝܢ *reprobi*, *2. Cor. 13, 6.*

VIII. Forma emphatica numeri pluralis apud Chaldæos deſinit in יָּא, ut: אֱלָהַיָּא *dii*, *Jerem. 10, 11.* חַכִּימַיָּא *ſapientes*, *Dan. 2, 13.*

Apud Syros definit in ܐ ſcil. mutatâ tantum vocali qvartâ (ſing. numeri emphatici) in ſecundam. ut: ܓܰܒܪܳܐ *vir*, ܓܰܒܪ̈ܶܐ

ܓܒܪ̈ܐ *viri*, ܡܰܠܟܳܐ *rex*, ܡܰܠܟ̈ܶܐ *reges*. ܚܰܟܺܝܡ̈ܶܐ *ſapientes*.

Annotationes.

1. Formam Chaldæorum ſeqvuntur nomina Syriaca hæc, quæ formantur à verbis finitis ܐ aut ܝ, vel etiam ſimplicē numerum pluralem formant per ܝܢ ut: ܒܢܝ̈ܐ *filii*, *1. Cor. 4, 14.* ܓܒܝ̈ܐ *electi*, *Matth. 20, 16.* ܡܳܪ̈ܝܐ *domini*, *Eph. 6, 9.* ܫܢ̈ܝܐ *anni* *Act. 20, 31.* ܡܣܠܝ̈ܐ *reprobi*, *2. Cor. 13, 5.* Sic: ܡ̈ܝܐ *aqvæ*, ܫܡܝ̈ܐ *cœli*.

Excipiuntur: ܛܠܝ̈ܐ *pueri*, *Matth. 15, 38.* ܩܨܝ̈ܐ *fragmenta*, *Joh. 6. v. 12. & 13* ܚܕܝ̈ܐ *pectora*, *Luc. 23, 48.* ܚܛܝ̈ܐ *peccatores*, *Marc. 2, 15.*

2. Formam Syrorum viciſsim imitantur voces Chaldaicæ hæ qvidem: כַּשְׂדָּיֵא *Chaldæi*, *Dan. 2, 5.* [illegible] *collectores*, *cap. 3, 2.* יְהוּדָיֵא *Judæi*, *v. 8.* קַרְצֵיא [illegible] *cap. 3, 8.* לֵוָיֵא *Levitæ*, *Esr. 6, 16.*

3. Qvædam nomina maſculina formant etiam, ut potiſsimum apud Syros, numerum pluralem more fœminarum ſecundum, ita tamen ut natura & conſtructione maneant maſculina. ut: ܡܳܪܝܳܐ *domini*, ܡܳܪ̈ܘܳܬܐ *domini*, *Luc. 16, 13.* ܠܠܝܳܐ *nox*, ܠܠܝ̈ܳܘܳܢ *noctes*, *Matth. 4, 2.* ܐܰܒܳܐ *pater*, ܐܰܒܳܗ̈ܬܳܐ *patres*, *Joh. 7, 22.* ܝܰܘܡܳܐ *dies*,

ܝܘ̈ܡܬܐ *dies, pl. Actor. 28, 12.* ܐܪܝܐ *leo,* ܐܪ̈ܝܘܬܐ *leones, Ebr. 11, 33.* Chald. ſic: אַרְיָוָתָא *Dan. 6, 7.* פַּחֲוָתָא *duces, cap. 3, 2.* כָּרְסָוָן *folia, throni, cap. 7, 9.*

Declinatio Secunda. IX. In Declinatione ſecunda ſimplex forma ſingulari numero ſimplici vel abſoluto (qvi, ſi non in uſu eſt, reductione & ipſe fingendus ſeu formandus eſt ex emphatico *V. & conf. omnino praeced. membr. V. & VI.*) utrobiq; adjicit ܝ ـ ut: נְפַשׁ ܢܦܫ & נַפְשָׁא ܢܦܫܐ *anima,* נַפְשָׁן ܢ̈ܦܫܢ *animae,* מְדִינָא ܡܕܝܢܬܐ *civitas,* מְדִינָן ܡܕ̈ܝܢܢ *civitates, Esr. 4, 19. Luc. 8, 4.* מַתְּנָן רַבְרְבָן שַׂגִּיאָן *munera magna & multa, Dan. 2, 48.*

Forma emphatica eidem (ſimplici ſingulari) adjicit ـָתָא ܬܐ. ut: מְדִינָתָא ܡܕ̈ܝܢܬܐ *civitates, Dan. 3, 2. Luc. 4, 43.*

Annotationes.

1. Jod, itemq; א in qvibusdam nominibus, apud Syros præcipuè, mutantur in Wau mobile præcedente Pthocho. ut: ܡܪܘܬܐ *dominus,* ܡܪܘܬܐ *dominat. Luc. 16, 13.* ܚܘܝܐ *ſerpens,* ܚ̈ܘܘܬܐ *ſerpentes, Matth. 10, 16.* ܐܬܐ *ſignum,* ܐ̈ܬܘܬܐ *ſigna, cap.*

v. 21. 11. Sic אַרְיֵה leo, אַרְיָוָן & אַרְיָוָתָא *leones*, *Dan.* 6, 7.

2. Vau ſervile quieſcens Chaldæi movent præcedente Scheva; Syri præcedente Pthocho. ut: מַלְכוּ ܡܠܟܘܬܐ *regnum*, מַלְכְוָתָא ܡܠܟܘ̈ܬܐ *regna*, *Dan.* 7, 22. *Matth.* 4, 8. ܒܥܘ *petitio, oratio*, ܒܥܘ̈ & ܒܥܘ̈ܬܐ *preces*, *Eph.* 6, 18. *Matth.* 23, 13.

3. Quædam fœminina etiam hîc formant numerum pluralem ex declinatione primâ, ita tamen ut forma maneant fœminina. ut: ܪܘܚܐ *ſpiritus*, ܪ̈ܘܚܐ plur. *Marc.* 1, 27. ܣܦܝܢܬܐ *navis*, ܣܦܝ̈ܢܐ plur. *cap.* 4, 36. ܡܠܬܐ *verbum*, ܡ̈ܠܐ *verba*, *Luc.* 23, 9.

4. Nomina hæc in plurali numero ſub qvacunq; formæ aſſumunt ־ָה. ut: אַבָא ܐܒܐ *pater*, ܐ̈ܒܗܝܟܘܢ *patres*, *Ebr.* 12, 9. & ܐ̈ܒܗܐ 1. *Joh.* 2. 13. & 14. & ܐ̈ܒܗܬܐ *Act.* 7, 2. Sic: אֲבָהָתָנָא *Esr.* 5, 12. ܫܡܐ *nomen*, ܫ̈ܡܗܝܗܝܢ *nomina*, *Joh.* 10, 3. & ܫ̈ܡܗܐ, *Matth.* 10, 2. Sic: שְׁמָהָתְהֹם *Esr.* 5, 10. ܐܡܐ *mater*, ܐ̈ܡܗܬܐ *matres*, *Marc.* 10, 30.

5. Sequentia nomina ſub forma & terminatione ſingularis numeri adſciſcunt puncta plural. Ribbui dicta, & ratione ſignificationis modò ſingularia modò pluralia ſunt: ܪ̈ܟܫܐ *equi*, *Jac.* 3, 3. ܪ̈ܚܫܐ *reptilia*, *verſ.* 7. ܒܩ̈ܪܐ *grex*, *Matth.* 8, 30. ܥܢ̈ܐ *grex ovium*, *Joh.* 10, 1. ܐ̈ܢܫܐ *homines*.

4. Numerus. X. Numerus Dualis apud Chaldæos deſinit in ־ין ut: ידין *duæ manus, Dan.* *2,34.* רַגְלַין *pedes, cap. 7, 4.*

Annotatio.

Rarior tamen hic eſt, imò rariſſimus. nam quæ dualia ſunt Ebræis, eorum bonam partem pluraliter formant & Chaldæi & Syri.

5. Caſus. XI. Accuſativi Caſus nota apud Chaldæos eſt ܝܳܬ: pro qva Syri ſæpiùs utuntur literâ ܠ.

CAPUT

CAPUT VI.

De Pronomine.

I. Pronomina Integra qvidem ſunt hæc: Perſonalia, qvæ ſola genere & numero diſtinguuntur. 1. Pronomina ſeparata.

Chaldaica:

Pluralia.				Singularia.	Gen.	Pers.
[illegible]	אנחנא	C.	*Ego,*	אֲנָא	C.	1.
[illegible]	אנתון	M.	*Tu,*	אַנְתְּ	C.	2.
[illegible]	אנתין	F.				
[illegible]	אנון & המון	M.	*Ipſe,*	איהו & הוּא	M.	3.
[illegible]	אנין & הנין	F.	*Ipſa,*	איהי & הִיא	F.	3.

Syriaca:

Pluralia.				Singularia.	Gen.	Pers.
[illegible]	ܚܢܢ	C.	*Ego,*	ܐܢܐ	C.	1.
[illegible]	ܐܢܬܘܢ	M.	*Tu,*	ܐܢܬ	M.	2.
[illegible]	ܐܢܬܝܢ	F.	*Tu,*	ܐܢܬܝ	F.	2.
[illegible]	ܐܢܘܢ & ܗܢܘܢ, ܗܢܘܢ	M.	*Ipſe,*	ܗܘ & ܗܘ	M.	3.
[illegible]	ܐܢܝܢ & ܗܢܝܢ, ܗܢܝܢ	F.	*Ipſa,*	ܗܝ & ܗܝ	F.	3.

II. Demonſtrativa ſunt: Singularia tantùm:

Chald: Maſc. דך & דין *hic, iſte, ille.*
Fœm. דך דא vel דנא *hæc, iſta, illa.*
Comm. דכן *hic, hæc, iſte, iſta.*
Syr: Maſc. ܗܳܢܳܐ ܗܳܢܘ & ܗܰܘܢܘ *hic, iſte.*
Fœm. ܗܳܕܶܐ & ܗܳܕܳܐ *hæc, iſta.*

Pluralia tantùm ſunt utriusq; generis fere:
Chald: אלך & אליך *illi:* it: אלין & אילו *illi, illæ.*
Syr: ܗܳܠܶܝܢ & ܐܳܠܶܝܢ ſeqvente ܕ *illi, illæ.*

III. Relativum perſonæ & rei utriusq; generis & numeri eſt apud Chaldæos די Syris præfixum (de qvo infra) ܕ *qvi, qvæ, qvod.*

IV. Interrogativum Perſonæ Chaldæis eſt מַן: apud Syros ܡܰܢ *qvis? qvi? qvæ?* & ܐܰܝܢܳܐ *qvis, qvi?* ܐܰܝܕܳܐ *qvæ?* item ܐܰܝܠܶܝܢ *qvinam, qvænam?*

Interrogativum rei: Chald. מה & מא Syr. ܡܳܐ, ܡܳܢܳܐ & ܡܰܢ abjecto ܐ, *qvid?*

Annotationes.

1. Pronomina Syriaca perſonalia (*conf. [illegible] V. ſupr. Cap. I. membr. IX. num. 2.*) inprimis ܗܘ & ܗܘܢ qvando pro Verbo ſubſtantivo ponuntur, aut pleonaſticè [illegible]

ſunt, coaleſcunt pronunciatione (imò non raro [illegible] etiam [illegible] *infra paulo annot. 2.*) cum præcedente dictione, ita qvidem ut prior pronominis litera non efferatur; & ܗܘ etiam mutat vocalem præcedentem præcedentis dictionis finitæ in ܐ Sekopho in Pthocho. ut: ܡܗܝܡܢ ܗܘ *fidelis eſt*, [illegible] lege *mhaiman-u* ܐܢܬ ܗܘ *tu es*, *Marc.* [illegible] lege, *ath-u* ܐܢܐ ܗܘ *ego ſum? Matth. 26, 25.* lege *ana-u* pro ܐܢܐ ܗܘ Sic ܡܢܐ ܗܘ *quæ eſt? Marc.* [illegible] lege *mona-u* pro, ܡܢܐ ܗܘ

[illegible] Scriptione concreſcunt etiam Pronomina [illegible] vel abjectâ utplurimum priori [illegible] præcedente dictione, cujus ſi poſtrema ܐ eſt, & ipſa perit, Sekopho antecedente mutato [illegible] in Pthocho. ut: ܓܠܝܗܘ *manifeſtum eſt*, *Gal.* [illegible] lege, *galjo*, (occultatò ſive otium [illegible] & ipſo Jud, *conf. & V. ſuperiùs Cap. I. membr.* [illegible] pro ܓܠܝܐ ܗܘ Sic ܚܝܒܘ *debitor eſt*, *Gal.* 5, 3. lego *chajobu* pro ܚܝܒ ܗܘ [illegible] ܗܢܘ [illegible] *Rom.* [illegible], 18. lege *bonau* pro ܗܢܐ ܗܘ. Eodem modo reperitur legiturq; ܒܥܐܢܐ *rogo*, [illegible] pro ܒܥܐ ܐܢܐ & ܡܨܠܝܢܐ *oro*, *Rom.* [illegible] pro ܡܨܠܐ ܐܢܐ &c.

[illegible] Pronomina interrogativa ſeqvente ܝ vel ܕ notant

tant etiam relativum pronomen, qvod ad ſeqvens refertur. ut: מַן דִּי *qvisqvis*, *Dan. 3, 6. & [illegible]* *22. & 29. c. 5, 21.* Ita etiam Syris: ܕ ܡܰܢ pro qvo ſæpe etiam utuntur ܕ ܡܰܢ݂ܘ *Dict. cap. [illegible] p. 144.*

1. Pronomina Conjuncta.

V. Pronomina Conjuncta & hic ſunt Præfixa vel Affixa.

VI. Præfixum pronomen utriusq; generis & numeri Chaldæi habent ד Syris eſt ܕ Et idem notat, qvod Ebr. אשׁר vel præfixum שׁ h. e. *qvi, quæ, qvod.*

VII. Affixa & hic oriuntur ex Pronominibus integris perſonalibus, hoc modo:

Chaldaiça:

Pluralia.		Singularia.	
			[illegible]
ן, & נא נו *Noſter, a.*	אנחנא C.	ני י *[illegible]*	1.
כם & כון *Veſter,*	אנתון M.	ך *Tuus, a.* [illegible] C.	2.
כן *Veſtra,*	אנתן F.		
הם & הון *Eorum,*	הנון M.	ה *[illegible]* [illegible] M.	
הן *Earum,*	הנין F.	הא ה *[illegible]*, [illegible]	
			Syra.

Syriaca:

Pluralia				Singularia				Gen.	Pers.
ـܢ	*Noſter,a.*	ܕܝܠܢ	C.	ـܝ	*Meus,a.*	ܕܝܠܝ	C.		1.
ـܟܘܢ	*Veſter,*	ܕܝܠܟܘܢ	M.	ـܟ	*Tuus,*	ܕܝܠܟ	M.		2.
ـܟܝܢ	*Veſtra,*	ܕܝܠܟܝܢ	F.	ـܟܝ	*Tua,*	ܕܝܠܟܝ	F.		2.
ـܗܘܢ	*Eorum,*	ܕܝܠܗܘܢ	M.	ـܘܗܝ ـܗ	*Ejus,*	ܕܝܠܗ	M.		3.
ـܗܝܢ	*Earum,*	ܕܝܠܗܝܢ	F.	ـܗ	*Ejus,*	ܕܝܠܗ	F.		3.

CAPUT VII.

De Particulis.

I. Particulæ ſeparabiles uſu addiſcendæ veniunt.

II. Inſeparabiles Syris tantùm ſunt: 1. ܒ, ſignificans *In, per, propter, cum*, &c. 2. ܘ copula, & 3. ܠ, *ad, in, propter.* Et præfiguntur ſingulæ & ipſæ per Scheva.

Annotatio.

Syri adverbia bene multa formant ex nominibus, addita Syllaba ܐܝܬ præcedente Sekopho. ut: ܡܗܝܡܢܐ *ſapiens*, ܡܗܝܡܢܐܝܬ *ſapienter*, ܒܝܫܐ *malum*, ܒܝܫܐܝܬ *malè.*

CAPUT

CAPUT VIII.

De
Literarum mutatione & abjectione generali.

Hactenus analogia fere Vocum; ſeqvitur Anomalia: qvæ potiſſimùm & hîc conſiſtit in Literarum & Vocalium mutatione & abjectione generali. Hoc loco de Literarum mutatione & abjectione generali proponimus Regulas haſce & generales & ſpeciales ſeqq.

REGULÆ GENERALES.

PRIMA.

Literæ non-congeneres.

Literæ etiam non-congeneres hîc crebrò & facilè inter ſe permutantur. ut: Ebr. מִזְבֵּחַ *altare*, Chald. מַדְבְּחָא *Esr. 7, 17.* Syr. ܡܰܕܒܚܳܐ *Matth. 5, 23.* אַלְמָנָה *vidua*, Chald. אַרְמְלָא Syr. ܐܪܡܠܬܐ *Marc. 12, 42.* אֶרֶץ *terra*, Chald. אַרְעָא & אַרְקָא *Jerem. 10, 11.* Syr. ܐܪܥܐ *Marc. 4, 8.*

SECUNDA.

Literæ א ה ו י

Literæ א ה ו י etiam hîc, imprimis ܐ ܗ ܘ ܝ apud Syros, freqventer inter ſe per-

permutantur. ut: מַלְכָּא *rex*, מַלְכָּה *Dan. 2, 11.* ܐܠܗܐ *Deus*, ܐܠܗܗ *Actor. 13, 17. 2. Cor. 4, 4.* שְׁאוֹל *ſepulchrum*, *infernus*, Syr. ܫܝܘܠ *Matth. 11, 23. Rom. 10, 7.* V. & conf. Regul. ſpeciales ſeqq: I. II. IV. & impr. VI.

Sic ה finale qvieſcens præcedente puncto qvietis heterogeneo mutatur in literam qvieſcentem eidem homogeneam. ut: גְּלִי *revelatum eſt*, *Dan. 2, 30.* pro גְּלִיה Sic זָכוּ *puritas, Dan. 6, 22.* שָׁלוּ *error*, *ibid. v. 4.* & manente he, שָׁלָה *cap. 3, 29.*

TERTIA.

א rad. qvieſcés. Aleph præprimis radicale qvieſcens etiam hîc implicitè qvieſcit: h. e. tàm proprium, qvàm vicarium ob א ſervile præcedens perpetuò excidit. ut: ܐܡܪ *dicam, Luc. 7, 40.* pro ܐܐܡܪ / ܐܟܘܠ *edam*, *Marc. 14, 14.* pro ܐܐܟܘܠ / ܐܫܘܕ *effundam, Act. 2, 17.* pro ܐܐܫܘܕ Sic ܐܪܬ *jure hæreditario poſſidebo*, *Marc. 10, 17.* à ܝܪܬ / ܐܬܪ *lucri-*

lucriſaciam, *1. Cor. 9, 19.* â ܐܬܠ

In aliis vocibus ܐ rarò implicitè qviеſcit. ut: לְמֵמַר *dicendo Esr.5,11.* pro לְמֵאמַר *Dan.2,9.* לְמֵתֵא *ad veniendum*, *Dan.3,2.* לְמֵזֵא *ad accendendum*, *v.19.* ܢܶܐܠܕܳܢ *pariant*, *1.Tim.5,14.* pro ܢܶܐܠܕܳܢ / ܠܡܶܐܚܕܽܘܢܳܝ *caperetis me*, *Luc.22,52.* ܡܶܐܬܝܳܬܶܗ *adventum ejus*, *1. Cor.11,26.* ܫܶܬܺܝܢ *ſexaginta*, *Marc. 4,8.* ܒܫܶܬܺܝܢ *v.20.* â ſing. ܐܶܫܬܳܐ *ſex*, *Luc. 1,26.* Hinc *Dieu in annotat. ad Apocalyps. p. 191.* ܫܬܐ & ܫܬܝܢ ſi habent â principio unam ex literis ܒܟܘܦ ſemper legitur, ac ſi eſſet ibi ܐ affectum Rebhotso.

REGULÆ SPECIALES.

REGULA. I.

Prima radicalis ܐ accipiens ratione formationis Scheva qvieſcens in Conjugatione primâ activâ qvieſcit apud Chaldæos præcedente Tsere; apud Syros præcedente Rebhotso vel Chebhotso: in Conjugatione tertiâ utrobiq; mutatur De Primâ Radicali ALEPH.

in Vau qvieſcens, qvod apud Syros diphthongeſcit pro more cum præced. vocali. ut: תֵּאמְרוּן *dicetis, Jer. 10, 11.* יֵאבַדוּ *peribunt, ibid.* יֵאכֻל *comedebat, Dan. 4, 30.* ܢܐܡܪ *dicet, Marc. 10, 32.* ܢܐܟܘܠ *comedet, cap. 11, 14.* ܠܡܐܙܠ *abire, Joh. 7, 35.* & ܠܡܐܙܠ *Matth. 14, 16.* In Aphel: תְּהוֹבֵד *perdas, Dan. 2, 24.* ܐܘܒܕ *perdidit, Matth. 22, 7.* ܐܘܟܠ *ciba, Rom. 12, 20.*

Annotationes.

1. Qvædam, imprimis Verbum אתא *venit*, & אמן mutant א in Aphel in Jod. ut: הֵיתִיו *adduxerunt, Dan. 5, 3.* ܐܝܬܝ *adduxit, Marc. 6, 28.* הֵימִן *credidit, Dan. 6, 23.* ܗܝܡܢ *credit, Joh. 3, 18.* ܡܗܝܡܢ *ibid:*

2. Pauca verba qvædam א in formâ paſſivâ abjiciunt, & ejus loco aſſumunt Tau. ut: ܐܬܬܚܕ *clauſa eſt, Matth. 25, 10.* ܐܬܬܢܚ *ingemuit, Marc. 7, 34.* ܐܬܬܓܪ *negociatus eſt, Matth. 25, 16. 17.*

REGULA II.

De Primâ Radicali JOD.

Prima radicalis Jod apud Chaldæos ſe habet ut in Ebraiſmo: apud Syros in Futuro II. & Infinito Peal mutatur in א qvieſcens

eſcens in vocali tertiâ; in Aphel in VVau. ut: ייטב *bonum erit*, *Esr. 7,18.* הוֹדַע *notum fecit*, *Dan. 2, 15*, ܬܶܐܠܰܕ *pariet*, *Matth. 1,23.* ܢܺܐܪܰܬ *jure hæreditario poſſidebit*, *cap. 19, 29.* ܠܡܺܐܪܰܬ *poſſidere*, 1. *Cor. 15,50.* In Aphel: ܐܰܘܠܶܕ *genuit*, *Matth. 1, 2.* ܐܰܘܕܰܥ *oſtendit*, *Luc. 2, 15.*

Annotationes.

1. Prima radicalis Jod in certis vocibus abjicitur, & apud Chaldæos compenſatur per Dageſch forte. ut: ܢܶܬܶܒ *ſedebit*, *Marc. 4,1.* ܢܶܕܰܥ *cognoſcet*, *c. 5,43.* ܠܡܶܕܰܥ *noſſe*, *cap. 4,11.* ܡܰܕܥܳܐ *notitia*, 1. *Joh. 5, 20.* יִתִּב *ſedebit*, *Dan. 7, 26.* יִכֻּל *poterit*, *cap. 5, 16.* אִנְדַּע *ſciam*, *cap. 2, 9.*

2. Jud radicale in Conjugatione tertiâ in his vocibus immutatum manet. ut: הֵיבֵל *adduxit*, *Esr. 5,14.* לְהֵיבָלָה *adferendum*, *cap. 7, 15.* ܐܰܝܠܶܠܘ *ejulate*, *Jacob. 5, 1.* ܡܝܰܠܠܺܝܢ *ejulantes*, *Marc. 5, 38.* ܐܰܝܢܶܩܘ *lactaverunt*, *Luc. 11, 27.* ܡܰܝܢܩܳܢ *lactantes*, *Matth. 24, 19.* ܬܰܝܡܢܳܐ *auſter*, *meridies*, *cap. 12, 42.*

REGULA III.

Prima radicalis Nun abjicitur ut in Ebraiſmo. ut: יִפֵּל *cecidit*, *Dan. 3, 6.* הַסִּיקוּ *aſcen-* De Prima Radicali NUN.

aſcendere fecerunt, verſ. 22. מַתְּנָא *donum, cap.* 5, 12. ܢܦܩ *exivit*, Futur. ܢܦܘܩ *Act.* 19, 40. Infinit. ܠܡܦܩ *Marc.* 9, 29. Aphel præt. ܐܦܩ, *cap.* 1, 34.

Annotationes.

1. Prima radicalis Nun ſeqvente gutturali etiam hic manet. ut: ܢܢܗܪ *lucebit, Matth.* 5, 16. ܐܢܗܪ *lucere fecit, accendit, Act.* 16, 29. Sic הָנְחַת *depoſitus eſt, Dan.* 5, 20. Excipe idem Verbum נחת *deſcendit*, qvod & ipſum primam radicalem aliqvando abjicit. ut: אֲחֵת *deſcendere fac, Esr.* 5, 15. ܢܚܘܬ *deſcendet, Marc.* 13, 15. ܐܚܬ *depoſuit, cap.* 15, 46. pro ܐܢܚܬ

2. Nun radicale ſchevatum apud Chaldæos etiam aliqvando ante dageſſabilem manet. ut: יִנְתֵּן *daret, Dan.* 2, 16. הַנְפֵּק *eduxerat, cap.* 5, 2. הַנְפִּקוּ *eduxerant, verſ.* 3. תְּהַנְזִק *damnum attuleris, Esr.* 4, 13.

REGULA IV.

De Secũdâ Radicali: VAU.

Secunda radicalis Vau hîc ſi habet ut in Ebraiſmo: obſervatis tamen obſervandis hiſce ſeqventibus:

In toto Præterito Peal prima radicalis habet apud Chaldæos Kamets, apud Syros

ros vocalem qvartam Sekopho, differentiæ cauſsâ.

In Participio præſenti Peal & apud Chaldæos & Syros Vau mutatur in Aleph: qvod, apud Syros præcipuè, in genere fœm. & plurali iterum mutatur in Jod.

In forma paſsivâ literam Tau ſyllabæ characteriſticæ Chaldæi per dageſch fortè geminant; Syri expreſsè ponunt: (excipe Futuri II. perſonas, qvæ ܠ præfixum habent, hæ enim non geminant) nec primæ radicali שׁצט poſtponunt: & terminatio his eſt vocalis tertia; Chaldæis per omnia tempora Kamets.

In Paël apud Syros VVau mutatur in Jud, aut planè manet.

In Aphel ſecunda radicalis hîc habet vocalem tertiam: participium præteritum qvartam.

Paradigma Chaldæum.

פְּקַד	ut	קְוַם	pro	קָם —	*Peal Præter.*
פקוּר		קְווּם		קִים	*Fut. 1.*
אֶפְקוּר		אִקְווּם		אֲקִים	*Fut. 2. pers. 1.*
תִּפְקוּר		תִּקְוּים		תְּקוּם	*pers. 2.*
לְמִפְקַר		לְמִקְוַם		לְמִקָּם	*Infinit.*
פָּקֵד		קָוֵם		קָאֵם	*Particip. præs.*
פָּקְדַיָא		קָוְמַיָא		קָאֲמַיָא	*plur.*
פְּקִיד		קְוִים		קִים	*Part. præter.*
יִתְפְּקַד		יִתְשְׁוַם		יִתְּשָׂם	*Ethpeel. Fut. 2.*
		יִתְזְוַן		יִתְּזִין	
הַפְקִיר		הַקְוִים		הֲקִים	*Aphel Præter.*
הַפְקֵר		הַקְוֵם		הֲקִים	*Fut. 1.*
אַפְקֵר		אַקְוֵם		אֲקִים	*Fut. 2.*
מַפְקֵר		מַקְוֵם		מְקִים	*Part. præs.*
מַפְקַר		מַקְוַם		מְקָם	*præt.*

Paradigma Syrum.

ܦܩܰܕ	ut	ܩܘܰܡ	pro	ܩܳܡ	*Peal Præter.*
ܦܩܘܕ		ܩܘܘܡ		ܩܘܡ	*Fut. 1.*
ܐܦܩܘܕ		ܐܩܘܘܡ		ܐܩܘܡ	*Fut. 2. pers. 1.*
ܬܦܩܘܕ		ܬܩܘܘܡ		ܬܩܘܡ	*pers. 2.*
ܠܡܦܩܕ		ܠܡܩܘܡ		ܠܡܩܡ	*Infinit.*
ܦܳܩܶܕ		ܩܳܘܶܡ		ܩܳܐܶܡ	*Particip. præſ.*
ܦܳܩܕܳܐ		ܩܳܘܡܳܐ		ܩܳܝܡܳܐ	*fœm.*
ܦܳܩܕܝܢ		ܩܳܘܡܝܢ		ܩܳܝܡܝܢ	*plur.*
ܦܩܝܕ		ܩܘܝܡ		ܩܝܡ	*Part. præter.*

Ethpeel

ܐܬܬܩܝܡ ܐܬܬܩܝܡܬ ܐܬܬܩܝܡܬ ܐܬܩܝܡܘ	*Ethpeel præt.*
ܐܬܬܩܝܡܢ ܐܬܩܝܡܬܘܢ	
ܬܬܩܝܡ ܬܬܩܝܡܘܢ ܬܬܩܝܡܝܢ	*Fut. 2. pers. 2.*
ܐܩܝܡ ܐܩܝܡܘ ܐܩܝܡܝ	*Aphel præter.*
ܡܩܝܡ ܡܩܝܡܝܢ ܡܩܝܡܢ	*P. præs.*
ܡܩܡ ܡܩܡܝܢ ܡܩܡܢ	*præt.*

Annotationes.

1. Secunda radicalis Wau & apud Syros nonnunqvam manet ubiq;. ut: ܕܘܢܚ *exortũ eſt, Matth. 13, 5.* ܡܬܒܣܝܡ *delectatur, cap, 12, 18.* ܚܘܪܘ *candida facta ſunt, cap. 17, 2.* ܪܘܙܘ *exultate cap. 5, 12.* Paël: ܙܘܓ *copulavit, Marc, 10, 9.* ܟܘܣ *corrige, 1. Tim. 5, 20.* Aphel: ܡܥܘܠ *iniqvè agens, Matth. 20, 13.*

2. Verbum ܗܘܐ *fuit*, mediam radicalem qvandoq; abjicit, qvandoq; retinet. ut: ܐܗܘܐ *ero, Matth. 17, 17.* & ܐܗܘܐ *1. Corinth. 6, 18.* ܬܗܘܐ *erit Matth. 17, 20.* & ܬܗܘܐ *Luc. 18, 22.* Ex qvibus lucem accipit יהוא *erit, Eccleſiaſt. 11, 3.*

3. Verbum ܡܝܬ *mortuus eſt*, in toto Præterito retinet vocalem tertiam. ut: ܡܝܬܬ *mortua eſt, Marc, 12, 22.* ܡܝܬܘ *mortui ſunt, Matth. 2, 20.* Sic ܡܝܬܐ *mortale, Rom. 6, 12.*

4. Verbum ܣܳܡ *poſuit*, in Futuro utroq; aſſumit vocalem tertiam. ut: ܣܺܝܡ *pone, Marc. 5, 23.* ܣܺܝܡܘ *ponite, Luc. 9, 44.* ܐܶܣܺܝܡ *ponam, Matth. 12, 18.* Sic שִׂימוּ *ponite, Esr. 4, 20.*

5. Seqventia verba: ܪܰܘܪܶܡ *exaltavit, Philip. 2, 8.* ܐܶܬܪܰܘܪܰܡ *exaltatum, fuit, Act. 19, 17.* ܡܬܕܰܠܕܠܺܝܢ *commoti, Epheſ. 4, 14.* abjectâ mediâ radicali Wau in paël geminant & hîc primam & tertiam radicalem. Sic ܥܺܐܕܳܐ *feſtum, Marc. 14, 2.*

REGULA V.

De Secũdâ Radicali: TERTIÆ SIMILI.

Secunda radicalis tertiæ ſimilis & hîc fere imitatur Ebraiſmum: obſervatis ſcil. obſervandis hiſce ſeqventibus:

Tertia fœminina & prima ſingularis Præteriti Peal aſſumunt apud Syros ſub primâ radicali Rebhotso.

In Participio præſenti Peal & hîc, præcipuè apud Syros, ſecunda radicalis mutatur in ܐ: qvod in genere fœminino & plurali viciſsim qvandoq; excidit. Sic & in Nominibus.

Para-

Paradigma Chaldæum.

פְּקַר	ut	עֲלַל	pro	עַל	*Præt. Peal.*
פִּקְרַת		עֲלָלַת		עַלַּת	*tertia fœm.*
פְּקוֹר		עֲלוֹל		עוֹל	*Fut. 1.*
אַפְקִיר		אַדְקוֹק		אֲדוֹק	*Fut. 2.*
לְמִפְקַר		לְמִדְקַק		לְמִדַּק	*Infinit.*
פָּקַר		עָלֵל &	עָאֵל vel	עָל	*Particip:*
פָּקְרִין		עָלְלִין		עָלִין	*plur.*
הַפְקִיר		הַדְקִיק		הַדִּיק	*Aphel.*

Paradigma Syrum.

ܦܩܰܪ	ut	ܥܠܰܠ	pro	ܥܰܠ	*Præt. Peal.*
ܦܶܩܪܰܬ		ܥܶܠܠܰܬ		ܥܶܠܰܬ	*tertia fœm.*
ܦܶܩܪܶܬ		ܥܶܠܠܶܬ		ܥܶܠܶܬ	*prima pers.*
ܦܳܩܰܪ		ܥܳܠܶܠ		ܥܳܐܶܠ	*Particip.*
ܦܳܩܪܳܐ		ܥܳܠܠܳܐ		ܥܳܠܳܐ	*fœm.*
ܦܳܩܪܺܝܢ		ܥܳܠܠܺܝܢ		ܥܳܠܺܝܢ	*plur.*
ܡܰܦܩܳܢܳܐ		ܡܥܰܠܢܳܐ		ܡܥܰܠܢܳܐ	*Nomen.*
ܐܰܦܶܩ		ܐܰܥܠܶܠ		ܐܰܥܶܠ	*Aphel.*

Annotatio.

In Conjugatione ſecundâ, qvando geminata prima radicalis ſecũdæ poſtponitur, ut: ܡܓܰܪܓܰܪ *trahens, Act. 8, 3.* גַּלְגִּלּוֹהִי *rotæ ejus, Dan. 7, 9.* tunc ſecunda

cunda tertiæ ſimilis qvandoq; ommittitur. ut: גֻּלְגֹּלֶת *cranium, calvaria, 2. Reg. 9, 35.* hinc ܓܓܘܠܬܐ *Matth. 27, 33. Marc. 15, 22. Job. 19, 17.* גַּרְגֶּרֶת *faux, guttur,* hinc ܓܓܪܬܐ *guttura, Rom. 3, 13.* שַׁלְשֶׁלֶת *catena,* hinc ܫܫܠܬܐ *catenæ Act. 21, 33.* & ܫܫܠܬܐ *Marc. 5, 4.* Hinc בָּבֶל *Babel, Geneſ. 11, 9.* pro בַּלְבֵּל

REGULA. VI.

De Tertiâ Radicali: ALEPH & JOD.

Tertia Radicalis ה Ebræorum apud Chaldæos ut plurimum, apud Syros perpetuò mutatur in א ܐ vel Jod. ut הָיָה vel הֲוָה *fuit*, Chald. הֲוָא Syrus: ܗܘܐ / בְּנָה *ædificavit*, Syr. ܒܢܐ / שְׁלָה *qvievit*, Syr. ܫܠܐ / חַוָּה *indicavit*, Syr. ܚܘܝ

Qvod Aleph vel Jod (imò qvodcunq; radicale) iterùm mutatur vel abjicitur.

1. Aleph mutatur.

Et qvidem I. Aphel mutatur in Jod (1.) In Conjugationis primæ activæ Præteriti perſonis ſecundâ & primâ utriusq; numeri: qvod apud Chaldæos in primâ perſonâ utriusq; numeri & ſecundâ plurali qvieſcit, in ſecundâ ſingulari movetur;

tur; apud Syros verò tantùm in primâ ſingulari qvieſcit in vocali tertiâ. ut: צְבִית *volui, Dan. 7, 19.* הֲוֵית *fui, cap. 4, 1.* רְמֵינָא *projecimus, cap. 3, 24.* חֲזֵיתוֹן *vidiſtis, cap. 2, 8.* רְבַית *creviſti, cap. 4, 19.* הֲוַיְתָ *fuiſti, cap. 2, 31.* Syr. ܗܘܺܝܬ *fui, Marc. 14, 49.* ܗܘܰܝܬ *fuiſti, v. 67.* ܗܘܰܝܢ *fuimus, Matth. 23, 30.*

(2.) In Futuro I. Conjugationis dictæ (in Futuro ſecundo א manet ſive redit) qvod in ſing. maſcul. qvieſcit, differentiæ cauſsâ. ut: חֱיִי *vive, Dan. 2, 4.* ܚܙܺܝ *vide, Marc. 1, 44.* ܪܥܺܝ *paſce, Joh. 21, 15.* ܒܟܶܝܶܝܢ *flete,* fœm. *Luc. 23, 28.* Excipitur ܐܬܳܐ *venit,* qvod facit ܬܳܐ *veni, Matth. 5, 24.* ad differentiam ܬܳܝ *veni,* fœm. *Joh. 4, 16.* Futur. II. אֶבְעֵא *qværam, Dan. 7, 16.* יִבְעֵא *petierit, cap. 6, 7.* תֶּהֱוֵא *erit, Esr. 6, 8.* ܐܶܫܪܶܐ *ſolvam, Marc. 1, 7.* ܢܶܒܟܶܐ *flebit, cap. 14, 72.* ܬܶܗܘܶܐ *erit, 1. Cor. 7, 39.*

(3.) In reliqvarum Conjugationum Præteritis qvibuscunq; (in reliqvis temporibus

poribus fere א eſt manetq; ſemper י) qvod in omnibus perſonis qvieſcit, excepta tertiâ fœmin. ſingulari, ubi movetur. ut. הִתְמְלִי *repletus eſt, Dan.3,19.* רַבִּי *magnificavit, cap. 2, 48.* הִתְנַבִּי *prophetavit, Esr.5,1.* הַגְלִי *tranſtulit, cap. 4,10.* ſic: שַׁנִּיו *mutarunt, Dan.3, 28.* הַיְתִיו *attulerunt, cap. 5,3.* ſed: אֶתְכְּרִיַּת tertia fœm. g. *exciſus eſt, Dan.7,15.* Syr. ܐܬܚܙܝ *conſpectus eſt, Matth. 1,20.* ܡܰܠܝ *implevit, Act.3, 18.* ܐܬܡܰܠܝ *repletus eſt, cap.4,8.* ܐܪܡܝ *injecit, Joh.7,30.* ſic: ܙܢܝܘ *ſcortati ſunt, 1.Cor. 10,8.* ܐܣܠܝܘ *reprobaverunt, Matth.21, 42.* ſed in tertia fœm. ſing. ܐܬܒܪܝܬ *creata eſt, Marc.2, 27.* ܫܪܝܬ *cœpit, cap.14, 69.* ܐܬܡܠܝܬ *impleta eſt, Luc.1,41.* ܐܪܡܝܬ *immiſit, Matth. 26,12.* Futurum I. ܚܘܐ *oſtende, Matth. 8, 4.* ܐܬܪܥܐ *reconciliator, cap.5, 24.* ܐܪܡܐ *projice, cap.17, 27.* Futurum II. יִתְרְמֵא *projicietur, Dan. 3, 6.* אֲחַוֵּא *indicabo, cap.2,24.* יִשְׁתַּנֵּא *mutabitur, cap.2,9.* יְהַשְׁנֵא *mutabit, Esr.6,1.* ܢܬܩܪܐ *vocabi-*

vocabitur, *Matth.* 5, 19. ܢܬܟܣܐ *teget*, 1. *Cor.* 11, 7. ܬܬܟܣܐ *tegetur*, *verſ.* 6. ܬܒܣܐ *deſpicies*, 1. *Tim.* 4, 14. Infinit. לְמִבְנֵא *ædificare*, *Eſr.* 5, 2. ܠܡܒܟܐ *flere*, *Joh.* 11, 31. Particip. צָבֵא *volens*, *Dan.* 5, 19. שָׁרֵא *habitata*, *cap.* 2, 22. מִתְבְּנֵא *ædificata*, *Eſr.* 5, 8. ܚܕܐ *gaudens*, *Luc.* 15, 5. ܒܩܐ *probatus*, *Rom.* 14, 18. ܡܩܪܝܐ *vocatus*, *Act.* 3, 2. &c.

Annotatio.

Participium Peil ſive Præteritum, Paſſivum, Conjugationis ſecundæ & tertiæ & ipſum amat Jod, differentiæ cauſsâ. ut: ܡܚܝܐ *percuſſus*, *Luc.* 16, 20. ܡܣܝܐ *ablutus*, *Ebr.* 10, 23.

2. Aleph abjicitur: (1.) Qvando ratione formationis accipit vocalem. ut: רְמוֹ *projecerunt*, *Dan.* 6, 17. pro רְמַאו / אֲתוֹ *venerunt*, *Eſr.* 4, 12. pro אֲתַאו / אֱתוֹ *venite*, *Dan.* 3, 26. pro אֱתָאו / יִקְרוֹן *legent*, *cap.* 5, 15. pro יִקְרְאוֹן / יְשַׁנּוֹן *mutabunt*, *cap.* 4, 13. pro יְשַׁנְּאוֹן / Paſs: יִשְׁתַּנּוֹן *mutabantur*, *cap.* 7, 28. Syr. ܬܒܟܘܢ *flebitis*, *Luc.* 6, 25. ܬܒܟܝܢ fœmin. *c.* 23, 28. ܢܚܙܘܢ *videbunt*, *Matth.* 5, 8. — א *abjicitur.*

Paël: ܢܐܣܘܢ *ſanabunt*, *Marc. 3, 15.* Et tertia fœm. ſing. Præteriti Conjugationis primæ activæ apud Chaldæos deſinit in (ת) apud Syros in Sekopho. ut רְבָת *crevit*, *Dan. 4, 19.* pro רְבָאת / הֲוָת *fuit*, *cap. 7, 19.* & הֲוָת *cap. 2, 35.* Syr. ܗܘܳܬ *fuit*, *Marc. 1, 5.* ܚܝܳܬ *vixit*, *Luc. 2, 36.* & ܚܝܬ *Rom. 7, 9.* Ante terminationem verò ܝ eſt vocalis ſecunda. ut: ܬܚܙܝܢ *videbis*, fœm. *Joh. 11, 40.* ܚܙܝܢ *videntes*, *Marc. 8, 18.* ܩܪܝܢ *vocati*, *Luc. 14, 24.*

Sic ܐ ſervile eodem fere modo abjicitur. ut: אֱלָהָא *Deus*, אֱלָהִין *Dii*, pro אֱלָהָאִין / ܓܒܪܐ *vir*, ܓܒܪ̈ܝܢ *viri*. Declin. 2. ܢܦܫܐ *anima*, ܢܦ̈ܫܢ *animæ*. Cum affixo: ܢܦܫܝ *anima mea*, ܒܪܐ *filius*, ܒܪܗ *filius ejus*, *Joh. 17, 12.*

(2) Ante literas ܘ & ܝ apud Syros. ut: ܗܘܘ *fuerunt*, *Matth. 4, 18.* ܗܘܝ *fuerunt*, fœm. *cap. 27, 55.* ܐܬܘ *venerunt*, *Matth. 17, 14.* ܐܬܝ *venerunt*, fœm. *cap. 27, 55.* ܬܝ

veni,

veni, fœm. *Joh. 4, 16.* ܬܘ *venite*, maſc. *verſ. 29.* Paël: ܨܠܘ *orate*, *Matth. 5, 44.* Aphel: ܐܪܡܘ *projicite*, *Joh. 21, 6.*

Annotationes.

1. Aleph abjiciendum regulariter qvod erat, nonnunqvam vel in certis formationibus mutatur in Jod: v. gr. in Participiorum fœmininis utriusq; numeri, Futuri II. plural. ſecundis & tertiis fœmininis, &c. ut: ܒܥܝܐ *qværens*, fœm. *Marc. 8, 12.* ܚܙܝܢ *videntes*, fœm. *Matth. 27, 55.* ܬܒܟܝܢ *flebitis*, fœm. *Luc. 23, 28.* ܢܐܬܝܢ *venient*, fœm. *Matth. 23, 36.* Sic: ܡܪܐ *Dominus*, ܡܪܝܐ *idem*, cum ܐ emphatico, ܛܠܐ *puer*, ܛܠܝܐ *idem*. Chald. דְּמְיָה *ſimilis*, *Dan. 7, 5.* שָׁנְיָן *diverſæ*, *verſ. 3.* פְּתָיֵהּ *latitudo ejus*, *Dan. 3, 1.* חֲטָיָךְ *peccata tua*, *cap. 4, 24.*

2. Aleph in certis qvibusdam vocibus perpetuò manet. v. gr. ܒܝܐ *conſolatus eſt alium*, ܒܝܐܘ *conſolati ſunt*, *Act. 16, 40.* Sic ܛܡܐ *polluit*, vel *pollutus fuit.* Ita: מַלְאת *implevit*, *Dan. 2, 35.* שָׂנְאָיךְ *odio habentes te*, *cap. 4, 16.*

II. Jod radicale: 1. Qvieſcit & ipſum in omnium Conjugationum Præteriti 2. Jod.
perſonis; exceptâ tertiâ fœmin. ſing. in

qvà movetur. ut. ܫܠܐ *ceſſavit, Petr. 4,1.* ſed ܫܠܝܬ fœm. *Matth.14.32.* ܠܐܝ *laboravit,* ܠܐܝܬ *laboravi,* 1.*Cor.15,* 10. ܠܐܝܘ *laborarunt, Joh. 4, 38.* ܠܐܝܬܘܢ *laboraſtis, Ibid.* ܠܐܝܢ *laboravimus, Luc.* 5,5. ſed ܠܐܝܬ *laboravit,* fœmin. *Rom. 16,6.* ſic: ܐܬܒܪܝܬ *creatum eſt,* fœm. *Marc. 2,27.* ܫܪܝܬ *cœpit, cap.14, 69.* ܐܬܡܠܝܬ *impleta eſt, Luc. 1, 41.* ܐܪܡܝܬ *immiſit, Matth. 26,12. V. & conf. omninò ſuprà p.79.& impr. ſeq.* Sic רְמִיו *projecerunt, Dan.3,21.* מַנִּי *conſtituit, c.2,24.* מַנִּיתָ *præfeciſti, c.3, 12.* שַׁנִּיו *mutarunt, v.28.* אֶשְׁתַּנִּי *immutatus fuit, v.19.*

2. Mutatur in ܐ in Futuro utroq; Infinito & Participiis. ut: ܢܠܐܐ *laborabit, Epheſ. 4, 28.* ܠܡܠܐܐ *laborare, Act. 20,35.* ܠܐܐ *laborans, 1. Cor.16,:6.* Sic alia pluraq; exempla vide ſuprà pag. modò citatâ, impr. 80.

3. Abjicitur, ante Vau (excipe Præterita omnia) & Jud ſervile: & Jud ſervile quieſcit fere, VVau verò pro more diphthon-

thongeſcit cum Pthocho. ut: ܠܐܝ̈ܝܢ *laborarunt*, fœm. *Philipp. 4,3.* ܩܪܝܢ *voca*, fœm. *Joh. 4,16.* ܒܟܘ *flete*, *Rom. 12,15.* Ethpeel: ܐܬܚܙܝ̈ܝܢ *viſæ fuerunt*, *Luc. 24,11.* Paël: ܫܪܝ̈ܝܢ *inceperunt*, fœm. *cap. 21,28.* Ethpaal: ܐܬܐܣܝ̈ܝܢ *ſanatæ ſunt*, *cap. 8,2.* Aphel: ܐܝܬܝ̈ܝܢ *apportarunt*, fœm. *cap. 24,1.* Sed: ܠܐܝܘ *laborarunt*, maſc. *Joh. 4, 38.* ܚܕܝܘ *gaviſi ſunt*, *Matth. 2,10.* Ethpeel: ܐܬܚܙܝܘ *viſi fuerurt*, *c. 13,26.* Paël: ܫܪܝܘ *cœperunt*, *Marc. 5, 17, &c.* Sic Chaldæus: רְמִיו *projecerunt*, *Dan. 3, 21.* שַׁנִּיו *mutarunt*, *verſ. 28.* ubi Jod manet conſtanter. *V. & conſ. omninò pag. 80. & 84.*

Sic Jud ſervile ante aliud. ut: ܟܘܪܣܝܐ *thronus*, ܟܘܪܣܝ *thronus meus*, *Actor. 7,49.* pro ܟܘܪܣܝܝ V. & conf. *Lib. II. Cap. II. membr. 3. ann. 1.*

Annotationes.

1. Jud radicale in Verbis ante Nun paragogicum & Nominibus ante Wau ſervile etiam manet. ut:

 ܠܐܝܝܢ

ܠܐܝ̈ܝܢ *laborarunt*, fœm. *Rom. 16,12.* ܐܣܝܘܬܐ *ſanatio, Actor. 4,22.* ܙܢܝܘܬܐ *ſcortatio, Rom. 1, 29.*

2. Finita ܐ & Jod formas freqventer inter ſe confundunt & permutant: non ſecus atq; finita ܐ & ה apud Ebræos. ut: ܡܛܐ *pervenit*, ܡܛܬ fœm. *1. Cor. 14,36.* & ܡܛܝܬ *cap. 10,11.* qvaſi à ܡܛܝ. Sic viciſſim à ܫܠܝ *ceſſavit*, eſt ܫܠܝܢ *ceſſavimus*, *Coloſſ. 1,9.* pro ܫܠܝܢ tanqvam radix eſſet ܫܠܐ.

3. Obſerva deniq; tertiam radicalem in certis qvibusdam vocibus abjicere Syros: qvod ſingulare eſt. ut: ܫܒܬܐ *Sabbathum*, à ܫܒܬ vel Ebr. שבת V. & conf. Fuller. *miſcell. ſacr. lib. 1. pag. 70.*

Sic eſt reperiturq; ܒܝܬ *domus*, *Matth. 12, 25.* pro ܒܝܬܐ à בית.

CAPUT

CAPUT IX.

De
Punctorum mutatione generali.

Chaldæis eadem hæc fere obſervatur, qvæ Ebræis. Apud Syros parciùs nonnihil illa inſtituitur ubiq;: imprimis cùm Vocales tantùm qvinq; agnoſcant, nullum Scheva compoſitum, ita Dageſch forte Ebræorum, præterea literæ gutturales pari paſſu cum reliqvis fere ambulent: unde multò abſolvuntur maximo negotio Syri. Obſerventur nihilominus viciſſim hæc ſeqq:

REGULA I.

Ob Euphoniam puncta vocaſia mutantur ſive alternant maximé hæc: Variatio Punctor. ob Euphoniam.

1. Tsere & Chireck utrumq; apud Chaldæos. ut: יְתִיב & ותב *ſedit*, *Dan.7. v. 9. & 10.* קְטַל *interfecit*, *cap.3,22.* יְכִל *potens*, *v.17.* pro יְכֵל Apud Syros: ܐܬܬܦܝܣ *acqvievit*, *Act. 21,* 14.

2. Pro terminali puncto Tsere & hîc ſubſtituitur Pathach, maximè ſi ſeqvatur

ח ה

ע ח ה vel ר ut יָדַע *ſciens, Dan.* 2, 8. שַׁבַּח *laudavit, c.* 5, 4. הוֹדַע *notum fecit, cap.* 2, 15. Syr. ܢܳܓܗ *illuceſcens, Matth.* 28, 1. ܐܳܡܰܪ *dicens, Marc.* 1, 15. ܐܶܬܐܡܰܪ *dictum eſt, Matth.* 2, 15. ܐܰܘܕܰܥ *notum fecit, Luc.* 2, 15. ܐܰܬܡܗܳܗ *admirari fecit, dementavit, Act.* 8, 11.

3. Cholem Ebræorum Chaldæi uſitatiſſimè mutant in Kamets longum: Syri in vocalem qvartam vel qvintam; item in diphthongum. ut: לֹא *non*, Chald. לָא *Jerem.* 10, 11. טוֹב *bonus*, Chald. & Syrus: טָב ܛܳܒ / אֱלוֹהַּ *Deus*, Chald. & Syr. אֱלָהָא ܐܠܳܗܳܐ / כֹּל *omnis*, Syr. ܟܽܠ / יוֹם *dies*, Syr. ܝܰܘܡ & ܝܳܘܡܳܐ Sic. ܠܳܐ *non*.

4. Loco Scheva Syri aſſumunt Vocalem ſecundam, primam vel tertiam.

(1.) Secundam, ſub literâ Olaph. ut: ܐܶܡܰܪ *dixit*, pro ܐܡܰܪ / ܐܶܟܰܠ *edit*, pro ܐܟܰܠ / Fut. II. ܐܶܗܠܶܟ *ambulabo*, ܐܶܣܺܝܡ *ponam, Matth.* 12, 18. Sic Chaldæi: אֵזֵה *accenſa, Dan.* 3, 22. אֵזֵל *vade, Eſr.* 5, 15.

(2.) Primam, itidem ſub litera ܐ, in Impe-

Imperativo quidem & Participio Peil Conjugationis primæ. ut: ܐܟܘܠ *ede*, [illegible] ܐܟܘܠܘ *edite*, *Matth.* 26, 26. ܐܬܐܡܪ *dictum eſt*, *cap.* 3, 3. ܐܬܝܢ *venientes*, *Marc.* 8, 3.

(3.) Tertiam, ſub literâ Jud initiali. ut: ܝܕܥ *ſcivit*, *cognovit*, pro ܝܕܥ / ܢܕܥܘܢ *ſcient*, *Marc.* 3, 28.

Annotatio.

Manet præterea Variatio punctorum imitatur etiam hic Ebraiſmum, ut ſuprà dictum; præſertim apud [illegible] loco Pathach eſt Segol. ut: הַעֲדָה [illegible], *Dan.* 1, 7. pro הַעֲדָה Sic pro Pathach eſt Chateph. ut: הִתְרַמְּיָתוּן *præparaſtis*, *Dan.* 2, 9. pro [illegible] Ita Scheva Compoſitum etiam hic occurrit ſub literis non-gutturalibus. ut: קְרִי *lectum* [illegible] קֳדָם *coram*, *Dan.* 2. *v.* 6. & 15. & alibi.

REGULA II.

Literæ gutturales etiam apud Chaldæos reſpuunt Scheva ſimplex & ejus loco aſſumunt compoſitum: & imitantur Chaldæi hic fere per omnia Ebræos. Obſervetur tamen: In Futuro primo Peal ſub omnibus literis gutturalibus eſt (ֱ) ut: Variatio Punctorum ob Literas gutturales.

אמר *dic*, *Dan.* 2, 4. חיי *vive*, *ibid.* חוו *eſtote*, *Eſr.* 4, 21. & חֱוו *cap.* 6, 6.

Syri abſolvuntur hoc negotio immenſo intricatoq;. Saltim reſpice & notes *Reg. I. membr. 4.*

REGULA III.

Variatio Punctor. ob Concurſum Schevajim. Ob Concurſum Schevajim tam Simplicis cum ſimplice, qvàm cum compoſito variatio punctorum apud Chaldæos itidem eodem inſtituitur modo, qvo Ebræis.

Syri duobus Schevajim ab initio concurrentibus, pro priori aſſumunt Vocalem ſecundam vel primam, raro tertiam, ut: פְּקֻרת Chald. פְּקֻרת Syrus: ܦܩܘܕ Fut. II. Chald. תִפְקוּרת Syr. ܢܦܩܘܕ. Sic: ܒܣܪ *caro*, cum ܐ emphat. ܒܣܪܐ *idem*. ܟܣܦ *argentum*, ܟܣܦܐ *idem*. Sed: ܓܒܪ *vir*, ܓܒܪܐ idem. ܡܠܟܝܢ *reges*, ܡܠܟܐ idem, ܒܫܡܝܐ *in cœlis*. Et ܢܡܫܚܘܢ *ungent*, *Jac.* 5, 14. ܢܬܟܬܒܢ *ſcribantur*, 2. *Cor.* 3, 1.

Simi-

Annotatio.

Poſterius Scheva qvando perit, & hîc prius re-ſtat, ut: [illegible] *erexit*, ſorm. *Dan. 2, 19.* pro רְבֵאַרְתְּ/ Syr. ܗܘܳܬ *fuit*, pro ܗܘܳܬ

REGULA IV.

Ob Olaph finale Pthocho Præteriti Syri mutant in Sekopho. ut: ܗܘܳܐ *fuit*, ܚܙܳܐ *vidit*, ܚܝܳܐ *vixit*. In Nominibus verò ܝ radicale præcedenti literæ dat Rebhoſo. ut: ܛܠܶܐ *puer*, ܚܶܙܘܳܐ *aſpectus*.

Variatio Punctor. ob literas Qvieſcẽtis.

Vau verò & Jod Ebræorum & Chaldæorum qvieſcens qvodcunq; Syri movent præcedente Pthocho, ita tamen ut cum hoc diphthongeſcat. Exempla V. ſupra *Cap. I. membr. 9. pag. 12. ſeq.*

REGULA V.

Ob Vocis incrementum ſive literarum ſervilium acceſſionem etiam hîc qvidem inſtituitur vocalium qvædam mutatio, cum penultimæ tum ultimæ ſyllabæ, ſed non æqve item freqvens eadem, imprimis maximeq; apud Syros, qvam apud Ebræos. Teſtetur experientia.

Variatio Punctor. ob Vocis incremẽtum.

Tsere imprimis & Pathach (ſic Pthocho & Rebhotſo) ultimæ ſyllabæ qvotiescunq; ſubſeqvens litera accipit vocalem, propriam, regulariter mutantur in Scheva. ut: [illegible] *caro*, [illegible] idem, [illegible] *tempus*, [illegible] idem, [illegible] *deſtruxit*, [illegible] *deſtruxit eam*, *Esr.* 5, 12. [illegible] *ſervus*, [illegible] *ſervi ejus*, *Dan.* 2, 7.

Syr. [illegible] *caro*, [illegible] idem, [illegible] *argentum*, [illegible] idem. [illegible] *adhæſit*, [illegible] *adhæſit ei*, *Marc.* 3, 7.

Annotationes.

1. Manet Tsere ac Rebhotſo tamen nonnunqvam. v. gr. in terminatis tsere verbis. ut: [illegible] *ceſſavit*, [illegible] fœm. *Esr.* 4, *ult.* Sic ante affixa qvædam. ut: [illegible] *ciba eum*, *Rom.* 12, 20.

2. Pthocho & Rebhotſo in monoſyllabis (propriiſimè ſic dictis) aliqvando manet, plerumq; tamen mutatur & ipſum in Scheva. ut: [illegible] *filius*, [illegible] *idem*; ſed [illegible] *filia*. [illegible] *cor*, [illegible] *idem*, & [illegible] *cor ejus*, *Matth.* 12, 40. ſed [illegible] *nomen*, [illegible]

[illegible] ſem, & ܫܡܗ *nomen ejus*, 1. *Joh.* 2, 12.

3. De cætero, qvod Chaldæos impr. attinet, ut ex parte ſupra jam dictum, confer etiam hîc Ebraiſmum. Ita v. gr. Kamets ult. ſyll. ante affixum כין mutatur in (—) ut: דַתְכִין *lex veſtra*, *Dan.* 2, 9. à [illegible] &c.

4. Syri verò, qvemadmodum etiam modò ſupra ex parte vel implicite dictum, (in Reg. generali) puncta vocalia qvinq; penultimæ ſyllabæ, & Chebhotso, Sekoplio atq; Etsotso ultimæ ſyllabæ immutata conſtanter retinent. Teſtetur viciſſim experientia: exceptis excipiendis uſu notandis forſan pauciſſimis: Chebhotso ex. gr. imprimisq; & Etsotso fortè qvod attinet. &c.

LIBRI PRIMI
FINIS.

LIBER II.

De SYNTAXI

CAPUT I.

De Rectione Nominis.

REGULA.

Subſtantivum & abſolutum & emphaticum qvodvis regit alterum in Genitivo caſu. Et qvidem:

I. Poſteriori Subſtantivo uſitatiſſimè (ordinariè qvādocunq; anteit emphaticū regens) Chaldæi præponūt particulā דִּי Syri ܕ ut notam genitivi caſus; abſq; ulla aliqvâ vocis præcedentis mutatione, ut: שַׁלִּיטָא דִּי מַלְכָּא *præfectus regis, Dan. 2, 15.* אֻשַּׁיָּא דִּי בֵית אֱלָהָא *fundamenta domus Dei, Esr. 5, 16.* ܡܠܟܐ ܕܝܗܘܕܝܐ *rex Judæorum, Matth. 2, 2.* ܡܠܟܘܬܐ ܕܫܡܝܐ *regnum cœlorum, cap. 3, 2.* ܦܪܚܬܐ ܕܫܡܝܐ *volucres cœli, cap. 8, 20.* ܥܘܡܩܐ ܕܝܡܐ *profunditates maris, Actor. 27, 41.*

Nonnunqvam tamen (in qvo caſu ordina-

dinarie forma abſoluta ſeu ſimplex præcedit. *conſ. omninò ſeqq. ordine membra)* negligitur ◌ְ & ◌ֵ vel ◌ָ: & mutatio punctorum inſtituitur Chaldæis aliqvâ ex parte more Ebræis uſitato. ut: כְּתָב סְפַר *ſcriptura libri*, *Esr. 6, 18.* כְּדָת מָדַי *juxta legem Medorum*, *Dan. 6, 8. & 13.* & בְּדָת אֱלָהָךְ *in lege* D*EI*, *Esr. 7, 14.* ܟܣܦ ܪܫܐ *argentum capitis, cenſus*, *Matth. 7, 24.* Conf. omnino, ceu dictum, membra ſeqq.

II. Feminina in ſpecie, eâ lege, ſi ſcil. non interponantur ſupra dictæ particulæ, primum reductâ formâ emphaticâ ad ſimplicem (id ſicubi opus qvoq; fuerit) apud Chaldæos formam Ebræorum ſyntacticam imitantur. ut: מִלַּת מַלְכָּא *verbum regis*, *Dan. 2, 10.* מְדִינְתָּא *provincia*, מְדִינַת בָּבֶל *provincia Babel*, *verſ. 48.* Apud Syros ܬ mutant in ܠ præcedente Ptacho, puncto ex uſu lingvæ appoſito, eadem ex cauſa. ut: ܕܚܠܬ ܐܠܗܐ

timor

timor Dei, Act. 9, 30. ܡܨܥܬܐ *medietas*, emphat. ܡܨܥܐ ſimpl. ܡܨܥܬ ܝܡܐ *medium maris, Marc. 6, 47.*

Deſinentia vero in יתא utrobiq; א cum vocali præcedente abjiciunt. ut: מַלְכוּת אֲנָשָׁא *regnum hominis, Dan. 4, 14.* ܡܠܟܘܬ ܫܡܝܐ *regnum cælorum, Matth. 11, 11.* ܩܫܝܘܬ ܠܒܗܘܢ *durities cordis ipſorum, Marc. 3, 5.*

III. Plurale maſculinum Nun abjicit, & Jod apud Chaldæos qvieſcit pro motu in Tsere: Syris movetur ſuo modo per pthocho. ut: חַכִּימֵי בָבֶל *ſapientes Babel, Dan. 2, 2.* ܒ̈ܢܝ ܐܘܪܫܠܡ *filii Uriſchelem, Marc. 1, 5.*

Deſinentia verò Syrorum in ܝ̈ literam Jud geminant præcedente Scheva. ut: ܣ̈ܢܝܝ ܛܒ̈ܬܐ *oſores bonorum, 1. Tim. 3, 3.* ܩ̈ܫܝܝ ܩܕܠܐ *duri cervice, Act. 7, 51.*

IV. Fœmininum plurale mutat Nun finale in ת. ut: אֶצְבְּעָת רַגְלַיָּא *digiti pedum, Dan. 2, 42.* ܒ̈ܢܬ ܩܠܐ *filiæ vocum, Act. 12, 22.*

CAPUT

CAPUT. II.

De Affixorum ſubjunctione.

REGULA.

Affixa Nominibus, Verbis atq; Particulis item ſubjunguntur certâ lege & conditionibus.

I. De Affixorum ſubjunctione cum Nominibus.

I. Nomen emphaticum plerumq; aſſumit affixa; abjecto, pro more fere, prius ſemper ܐ emphatico, cum præced. vocali: qvæ & ipſa hîc certam præcedenti literæ apponunt vocalem. V. infrà paulo Membr. III.

II. Nun nota multitudinis abjicitur manente Jod, ut in Ebraiſmo.

Affixum verò Jod & hîc iſtam notam multitudinis (Jod) ſemper extrudit. ut: יְדַי *manus meæ, Dan. 3, 15.* ܐܚܝ *fratres mei, Matth 25, 40.*

Affixum ה ܗܘܢ mutat Jod multitudinis (imò qvodcunq;) in Vau, qvod apud Chaldæos qvieſcit in Cholem, apud Sy-

ros movetur, more ſuo, præcedente pthocho. ut ܠ: לְעַבְדוֹהִי *ſervis ſuis*, *Dan.* 2, 7. ܠܥܒ̈ܕܘܗܝ *Marc.* 13,34. Sic: חֲדוֹהִי *pectus ejus*, *Dan.* 2, 32. â חדי / עֲלוֹהִי *ſuper eo*, *cap.* 3, 28. *Conf. infrà paulo annot.* 4.

III. Schema Affix: Nominum hoc eſto: ac qvæ maſculinorum, eadem fœmininorũ ratio qvoq; eſt, obſervatis ſcil. obſervandis. *Chald:*

Plur.		Sing.		Gen. Pers.
עבדינא	עבדי	עבדנא	עבדי	C. 1.
עבדיכון	עבדיך	עבדכון	עבדך	M. } 2.
עבדיכן	עבדיך	עבדכן	עבדך	F.
עבדיהון	עבדוהי	עבדהון	עבדה	M. } 3.
עבדיהן	עבדיה	עבדהן	עבדה	F.

Syr:

Plur.		Sing.		Gen. Pers.
ܥܒ̈ܕܝܢ	ܥܒ̈ܕܝ	ܥܒܕܢ	ܥܒܕܝ	C. 1.
ܥܒ̈ܕܝܟܘܢ	ܥܒ̈ܕܝܟ	ܥܒܕܟܘܢ	ܥܒܕܟ	M. } 2.
ܥܒ̈ܕܝܟܝܢ	ܥܒ̈ܕܝܟܝ	ܥܒܕܟܝܢ	ܥܒܕܟܝ	F.
ܥܒ̈ܕܝܗܘܢ	ܥܒ̈ܕܘܗܝ	ܥܒܕܗܘܢ	ܥܒܕܗ	M. } 3.
ܥܒ̈ܕܝܗܝܢ	ܥܒ̈ܕܝܗ	ܥܒܕܗܝܢ	ܥܒܕܗ	F.

Anno-

Annotationes.

1. Ante affixa Syr. ܗܝ ܗܘܢ ܟܝ ܟܘܢ ܝ in certis formis Nominum utriusq; generis in ſingulari numero aſſumitur vocalis prima, ſecunda vel tertia (ita tamen, ut non proximè præcedat affixum ipſum, ſed ad præcedentem literam radicalem ſchevatā rejiciatur. ut: ܒܪܐ *filius,* ܒܪܝ *filius meus, Matth.* 3, 17. ܒܪܬܐ *filia,* ܒܪܬܝ *filia mea, Matth.* 9, 18. ܛܠܝܐ *puer,* ܛܠܝܝ *puer meus, Matth.* 8, 6. & ܒܪܐ *filius,* ܒܪܟܘܢ *filius veſter, Joh.* 11, 49. ܒܥܘܬܐ *petitio,* ܒܥܘܬܗܘܢ *petitio eorum, Luc.* 23, 24. Sic: ܕܡܐ *ſanguis, Matth.* 26, 28. ܫܡܐ *nomen, Luc.* 21, 8. ܟܪܣܐ *venter, Gal.* 1, 15. ܪܚܡܐ *amicus, Luc.* 11, 5. ܡܘܒܠܐ *onus, Matth.* 11, 30. ܕܒܚܬܐ *ſacrificium, Marc.* 7, 11. ܟܘܪܣܝܐ *thronus,* ܟܘܪܣܝܝ *thronus meus, Actor.* 7, 49. abjecto Jud altero ſervili, heemantico, pro more. Sic fœmin: ܡܠܬܐ *verbum, Job.* 5, 24. ܫܥܬܐ *hora, cap.* 2, 4. ܐܢܬܬܐ *mulier, Luc.* 1, 18. ܪܚܡܬܗ *dilectio, Joh.* 15, 9. *&c.*

2. Affixum הִי rariuſculè ſingulari numero: ־ֵהּ plurali apponitur. ut: חֲדוֹהִי *pectus ejus, Dan.* 2, 32. אֲבוּהִי *pater ejus, cap.* 5, 2. חַרְצֵהּ *lumbi ejus, verſ.* 6. Reperitur & aff. fœm. g. ־ַהּ ut: פֻּמַּהּ *os ejus, Dan.* 7, 5.

3. Occurrit etiam in hiſce nominibus affixum ex pronomine integro ܢܝ: ut: ܥܪܛܠܝܢܝ

 nudi

nudi nos, 1. *Cor.* 4, 11. ܡܚܝܒܢܢ *debitores no[illegible]*, 1. *Joh.* 4, 11. Sic: ܙܟܝܢܢ *victores nos*, *Rom.* 8, 37.

4. Nomina hæc ܐܒܐ *pater*, & ܐܚܐ *frater*, ante affixum Jud aſſumunt vocalem qvartam: ante alia affixa retinent pthocho, & aſſumunt inſuper loco Jod Ebræorum *(conf. ſuprà membr. 2.)* Wau. ut: ܐܒܝ *pater meus*, *Matth.* 7, 21. ܐܚܝ *frater meus*, *Marc.* 3, 35. ܐܒܘܢ *pater noſter*, *Matth.* 6, 9. ܐܚܘܢ *frater noſter*, *Rom.* 14, 21, &c. Sic & ܚܡܐ *ſocer*, facit ܚܡܘܗܝ *ſocer ejus*, *Joh.* [illegible] Chald. אבוך *pater tuus*, *Dan.* 5, 11. אֲבוּהִי *pater ejus*, *v.* [illegible]

5. Nomen Syr. ܡܪܝܐ *Dominus*, non aſſumit affixa, ſub hac formà, ſed ܡܪܐ ut: ܡܪܗ *dominus ejus*, *Marc.* 2, 28. ܡܪܝ *domine mi*, *Matth.* 7, 21.

II. De Affixorum ſubjunctione cum Verbis.

I. Chaldæi imitantur maximè hîc Syros.

II. Apud Syros tertia & prima ſingulares Præteriti & tempus Infinitum aſſumunt affixum ܗ maſc. g: excipe verba finita ܐ, qvæ in tertia Præteriti Peal (extra ſing. fœm.) aſſumunt ܝܗ. Secunda vero utriusq; numeri, tertia & prima plurales Præ-

Præteriti, ſecunda Futuri primi utriusq; numeri, ut & omnes perſonæ Futuri II. aſſumunt ܗܘܢ: exceptis paucis, qvæ etiam ܗ accipiunt.

Affixa ܗܘܢ & ܗܝܢ Verbis nunqvam apponuntur, ſed illorum loco pronomina integra ܐܢܘܢ & ܐܢܝܢ ut: ܩܪܐ ܐܢܘܢ *vocavit eos, Marc. 3, 23.* Sic: רמו אנון *projecerunt eos, Dan. 6, 24.*

III. Affixa & hîc certam ante ſe reqvirũt Vocalem. Et qvidem (apud Syros potiſſimum) hanc vel nudè, vel qvædam horum, ſcil. ܢܝ ܗܘܢ ܗ & ܝ mediante litera Jud; modò tertia radicalis etiam non ſit Jud: ܗܘܢ etiam intercedente VVau: hoc modo: *Singularia.*

ܢܝ in Præteriti 3. pers. ſing.
Futuri II. 2. & 3. ſing.
Infinito.

ܢܝ Præter. 2. utriusq; num: (exc. 2. fœm. ſing.) & 3. fœm. g. plur.
Futur. I. fœm. plur.
Futur. II. 2. & 3. plural.

ܢܝ Futur. I. maſc. ſing.
Futur. II. 2. ſing. rariùs.

ܝܳܗܝ Præter. 2. utriusq; num. (exc. 2. fœm. ſing.) 3. fœm. g. & 1. plur.
Fut. I. maſc. ſing. & fœm. plur.
Fut. II. 2. & 3. plural.
ܘܗܝ Fut. II. numer. ſing. & 1. plur.
ܝܗ̇ Fut. I. maſc. ſing.
ܝܗ̇ Fut. II. numer. ſing. & 1. plur.

Pluralia.

ܢ in ܢ Præter. 2. utriusq; num. (exc. 2. fœm. ſing.) & 3. fœm. g. plur.
Futur. I. fœm. plur.
Futur. II. 2. & 3. plural.
ܟ Futur. I. maſc. ſing.
Futur. II. 2. ſing. rariùs.
ܟܽܘܢ Præter. 1. plural.
Futur. II. 3. plur.
ܟܶܝܢ Præter 1. plural.
Futur. II. 3. plural.

Reliqva affixa & hîc vocalem exigunt ante ſe ad normam nominum ſingular. ut: ܟܶܝܢ ܟܽܘܢ ܢ ܗ ܗ ܟܝ ܟ

Annotatio.

Ut ne exemplo careat præcedens Schema, unum atq; alterum ſaltim dabimus circa ſingula affixa appoſita, (plura enim, prolixum nimis foret) ut. ܡܫܰܚܰܢܝ *unxit me, Luc. 4, 18.* ܫܒܰܩܬܽܘܢܝ *dereliquiſti*

reliquisti me, Matth. 27, 46. ܢܛܪܘܢܝ ſervame, Joh. 17, 30. ܢܛܪܬܝܗܝ ſervaſti hoc, Job. 2, 10 ܐܟܠܝܘܗܝ comedam illud, Luc. 22, 16. ܢܛܠܩܘܗ abſcinde eam, Marc. 9, 43. ܢܛܠܡܝܗ fraudabit eam, 1 Cor. 6, 26. ܬܡܗܘܢ obſtupefecerunt nos, Luc. 24, 22. ܐܠܦܢ doce nos, Luc. 11, 1. ܦܘܩܕܢܝ manda- menta vobis, 1. Theſ. 4, 11. ܦܘܩܕܢܝܟܘܢ &c.

De Præterito, in ſpecie.

IV. Apud Syros tertia fœmin. & prima ſing. Præteriti in omnium Conjugationum formis cum omnibus affixis (excep. 3. fœm. cum aff. ܟܘܢ & ܟܝܢ) aſſumunt puncta tertiæ perſonæ maſc. generis; & contexus perſonas haſce diſtinguit. Finita verò ܬ vel ܝ puncta etymologica illarum perſonarum retinent. ut: ܫܒܩܬܗ *reliqvit eam*, *Marc.* 9, 32. à ܫܒܩܬ / ܫܒܩܬܟܝ *reliqvi te*, 1 Petr. 5. à ܫܒܩܬ Pael: ܦܪܫܬܗ *excepit eum*, Luc. 11, 38. Aphel: ܐܥܡܕܬܟܘܢ *baptizavi vos*, *Marc.* 1, 8. Sed: ܓܠܬܗ *revelavit*, fœm. eum.

Secun-

Secunda ſing. fœmin. ܬܝ Jud ſervili præmittit vocalem tertiam. ut: ܦܩܰܕܬܺܝܗܘܢ & ܦܩܰܕܬܺܝܗ̇ â ܦܩܰܕܬܝ

Tertia plural. maſc. ܘ VVau ſervili dat vocalem qvintam. ut: ܕܒܰܪܘܗܝ *deduxerunt eum, Marc. 4, 36.*

De Futuro primo.

V. Plur. maſculina Peal, ܦܩܘܕܘ primæ radicali dat ut plurimum vocalem qvintam, ſecundæ Scheva: & VVau ſervile etiã accipit Etsotso. ut: ܙܩܘܦܘܗܝ *crucifigite eum, Joh. 19, 6.* ܐܡܪܘܗܝ *dicite id, Matth. 10, 27.* ܫܡܰܥܘܢܝ *audite me, Actor. 15, 13.*

Secunda verò ſing. fœm. etiam ܝ Jud ſervili præmittit Chebhotso. ut: ܬܦܩܘܕܝܗܘܢ

De Futuro ſecundo.

VI. Chaldæi ante affixa ני ה & ך perpetuò (rariùs ante alia) aſſumunt Nun epentheticũ dageſſatũ, præcedente in ſingulari numero (.) vel (∴) Et in numero plurali

plurali Nun ſervile afformativum, ſicubi eſt, abjicitur & compenſatur per dageſch forte. ut: יְהוֹדְעֻנַּנִי *ſcire fecit me, Dan. 7, 16.* יְחַוִּנַּהּ *indicabit eam, cap. 2, 11.* יְשֵׁזְבִנָּךְ *liberabis te, cap. 6, 16.* יִשְׁאֲלִנְּכוֹן *rogaverit vos, Esr. 7, 21.* Sic in plur: יְבַהֲלֻנַּנִי *terrebant me, Dan. 4, 2.* יְבַהֲלֻנֵּהּ *perturbabant eum, verſ. 16.*

Ts Jod ſervilis in tertiâ fœm. ſing. apud Syros nulla habetur ratio. ut: à ܬܦܩܘܕܝܢ eſt ܬܦܩܘܕܝܢ

De Infinito.

VII. In primâ paſſivâ & Pael atq; Aphel forma affixionis deſinit in וּתֵהּ ܘܬܗ̇ לְשֵׁיזָבוּתֵהּ *ad liberandum eum, Dan. 6, 14.* לְהוֹדָעֻתַנִי *ad notificandum mihi, cap. 2, 26.* ܠܡܩܒܠܘܬܗ̇ *ad recipiendum eam, 1. Timoth. 1, 15.* ܠܡܘܒܕܘܬܢ *ad perdendum nos, Marc. 1, 24.*

De Participio.

VIII. Participio utriq; Syri imprimis, & Chaldæi apponunt affixa, ſic dicta, in

O caſu

caſu recto ex pronominibus integris primæ & ſecundæ perſonæ, rariùs tertiæ. *V. & conf. Lib. I. Cap. VI. annot. 1. & 2.* Olaph radicali, ſicubi eſt, & ſervili afform. gen. fœm. abjecto. ut: ܫܳܐܶܠܢܳܐ *rogans ego, Eph.3,13.* pro ܫܳܐܶܠܳܐ ܐܢܳܐ / ܒܳܥܝܢܳܐ *petens ego, Rom.12,1.* pro ܒܳܥܶܐ ܐܢܳܐ / ܝܳܕܥܰܬܝ *cognoſceres tu*, fœm. *Luc. 19, 42.* pro ܝܳܕܥܳܐ ܐܢ̱ܬܝ / ܡܝܰܩܪܳܘ *honorabilis, honoratus ipſe, Ebr.13,4.* pro ܡܝܰܩܰܪ ܗ̣ܽܘ Plur. ܐܳܒܕܺܝܢܰܢ *periimus nos, Marc.4,38.* ܠܒܺܝܫܺܝܢܰܢ *induti ſumus nos, Ebr. 13, 13.* ܐܳܟܠܺܝܬܽܘܢ *comeditis vos, Gal. 5, 15.* ܣܢܺܝܩܺܝܬܽܘܢ *opus habetis vos, 1. Theſſ. 4, 9.*

Annotationes.

1. Tertia radicalis Aleph (maximè apud Syros) Præteriti Peal, Futuri primi Paël & Aphel ante omnia affixa abjicitur, manente vocali qvarta. ut: בְּנָהִי *ædificavit eum, Esr. 5, 11.* ܚܙܳܗ̇ *vidit eam, Matth. 9, 22.* ܩܪܳܢܝ *vocavit me, Act. 23, 18.* ܩܪܳܢ *vocavit nos, 1. Joh. 3, 1.* ܩܪܳܟܽܘܢ *vocavit vos, Gal. 1, 6.* Fut. I. Paël: ܚܰܘܳܝܢܝ *oſtende mihi, Jac. 2, 18.* ܚܰܘܳܢ *oſtende nobis, Joh. 14, 8.* Aphel: ܐܰܝܬܳܝܗܝ *adduc eum, Matth. 17, 17.*

2. Eadem

2. Eadem tertia radicalis Olaph in forma etymologicâ Præteriti & Futuri primi ante literam Wau ſervilem abjecta apud Syros, cum affixis iterùm redit, præcedente hanc vocali primâ; & Wau ſervile qvandoq; geminatur. ut: ܚܙܐܘܗܝ *viderunt eum, Marc. 2, 16.* & ܚܙܐܘܘܗܝ *Actor. 3, 9.* ܒܥܐܘܢܝ *qvæſiverunt me, Rom. 10, 20.* ܩܪܐܘܢ *vocarunt nos, Act. 28, 2.* Futur. I. Peal: ܙܟܐܘܗܝ *vincite illud, Rom. 12, 21.* Paël: ܚܘܐܘܢܝ *oſtendite mihi, Luc. 20, 24.* Aphel: ܐܝܬܐܘܗܝ *adducite eum, Marc. 9, 19.*

3. Idem Olaph rad. finale mutatur in Futuro II. in omnibus Conjugationum formis, ac Infinito Peal in Jud, qvod ibi qvieſcit cum omnibus affixis in vocali ſecundâ (cum ܗ non rarò in tertiâ) hic movetur, mutato item Sekopho præcedente in Scheva. ut: ܐܒܢܝܘܗܝ *ædificabo eum, Matth. 26, 61* ܐܒܢܝܗ *ædificabo eam, cap. 16, 18.* & ܐܬܒܥܝܗ (Ethpeel) *vindicabo eam, Luc. 18, 5.* Paël: ܐܚܘܝܟܘܢ *oſtendam vobis, Luc. 6, 47.* Aphel: ܢܫܩܝܟܘܢ *bibendum dabit vobis, Luc. 9, 41.* Infinit: ܠܡܚܙܝܘܗܝ *videre eum, Luc. 23, 8.* ܠܡܚܙܝܟ *videre te, 1. Tim. 1, 4.* Sic Chaldæus: למזיה *ſuccendere eam, Dan. 3, 19.* כמצביה *juxta velle ſuum, cap. 4, 32.*

4. Tertia rad. Jud finalis qvieſcens Præteriti Paël

& Aphel fit mobilis(præterqvam ante ܟܘܢ & ܟܝܢ) mutato item præcedente Chebhotso in Scheva. ut: ܐܣܝ *ſanavit*, ܐܣܝܗ *ſanavit illum, Matth.12,22.* ܐܣܝܗ̇ *ſanavit illam, Luc. 22,51.* Aphel: ܐܫܘܝ *dignum fecit*, ܐܫܘܝܢ *dignos fecit nos, Col. 1, 12.* Sed: ܐܦܨܝ *ſervavit*, ܐܦܨܝܟܘܢ *ſervavit vos, cap. 2, 13.*

Sic ante ܘ ſervile plural. ut: ܐܝܬܝܘ *adduxerunt*, ܐܝܬܝܘܗܝ *adduxerunt eum, Luc. 22,54.*

Eodem modo Jud ſervile in 3. fœm. plural. ut: à ܓܠܝ fit ܓܠܝܗܝ.

5. Futurum I. Peal in finitis ܐ peculiarem ſuam ſeqvitur rationem: ſingulari maſculino nudè appoſito affixo. ut: à ܓܠܐ fit ܓܠܢܝ *revela me*, ܓܠܢ *nos*. In ſing. fœminino v. Jud ſervile fit mobile per Chebhotso: ܓܠܝܢܝ *revela fœm. me*, ܓܠܝܢ *nos*.

6. Affixum ܗܝ imprimis, item ܟܘܢ & ܟܝܢ in verbis finitis ܐ etiã committunt non rarô aliqvid contra communem legem: uſus qvæ qvidem ſuppeditabit.

7. Sic ante idem aff. ܗܝ in qvibuscunq; verbis in Futur. II. literæ ܘ interdum apponitur & vocalis qvinta. ut: ܢܐܣܘܪܝܘܗܝ *ligabit eum, Matth. 12, 29.*

III. De

III. *De Affixorum ſubjunctione cum Particulis.*

Particulæ ſeqventes hîc inſtar nominum maſculinorum pluralium affixa aſſumunt: qvibus annumeramus hac vice Verbum Subſtantivum ἄκλιτον: אִית vel אִיתַי (ab Ebr: יֵשׁ) Syr: ܐܝܬ *eſt, ſunt.* ut: איתיה *eſt ipſa*, *Dan.* 2, 11. הַאִיתָךְ *an es tu*, *verſ.* 26. איתיכון *eſtis vos*, *cap.* 3, 14. Ita Syrus: ܐܝܬܘܗܝ / ܐܝܬܝܗ̇ / ܐܝܬܝܟܘܢ.

אַחֲרֵי, *poſt*, *poſtea.* ut אַחֲרֵיהוֹן *poſt eos*, *Dan.* 7, 24.

בֵּין & ܒܝܢ vel ܒܝܢܬ *inter.* ut: ביניהן *inter ea*, *Dan.* 7, 8. ܒܝܢܬܘܗܝ *inter ſe* vel *illum*, *Marc.* 4, 34. ܒܝܢܬܗܘܢ *inter ſeſe* vel *illos*, *cap.* 10, 26. & ܒܝܢܬܟܘܢ, *inter vos*, *cap.* 9, 33.

ܒܠܚܘܕ *ſolùm.* ܒܠܚܘܕܝܢ *ſoli nos*, q. ſeorſim, *Marc.* 9, 33. ܒܠܚܘܕܝܗܘܢ *ſoli ipſi*, *cap.* 4, 10.

ܚܕܪ & ܚܕܪܝ, *circùm*, *juxta.* ut: ܚܕܪܘܗܝ *circa ipſum*, *Marc.* 3, 32.

ܚܠܦ *pro, vice.* ut: ܚܠܦܝܢ *pro nobis, Rom. 8, 34.*

ܠܝܬ *non*, (cui reſpondet Arab. لَيْسَ) ut: ܠܝܬܘܗܝ *non ipſe, Luc.24, 6.*

ܡܛܠܬ *propter*, inſtar plural. fœminini aſſumit affixa. ut: ܡܛܠܬܝ *propter me, Marc. 8, 35.* ܡܛܠܬܗ *propter ipſum.*

ܥܠ *ſuper*, ܥܠܝܟ *ſuper te, Marc. 5, 19.* ܥܠܘܗܝ *ſuper eum, cap. 1, 10.*

ܡܢ vel ܡܢ ܠܘܬ *â, ad, apud.* ut: ܡܢ ܠܘܬܗܘܢ *ab eis, Act. 13, 42.*

ܩܕܡ *ante, coram.* ut: ܩܕܡܘܗܝ *coram illo, Matth. 8, 16.* ܩܕܡܝܗܘܢ *ante eos, c. 2, 9.* Sic: קֳדָמוֹהִי *coram eo, Dan. 4, 5.* קֳדָמֵיהוֹן *eis, verſ. 4.*

ܬܚܬ vel ܬܚܘܬ *ſub, ſubter, infra.* ut: ܬܚܬܘܗܝ *ſub eo.* Sic: תַּחְתּוֹהִי *Dan. 4, 1.* & תְּחוֹתוֹהִי *verſ. 9. & 18.*

Annotatio.

Pleonaſmus Affixorum & hic qvoq; ſatis creber eſt: & Syri qvidem affixum pleonaſticum cum nominibus

minibus ſæpè particulæ ܕܺܝܠ cum verbis literæ ܠ apponunt. ut: ܐܰܒܽܘܢ ܕܺܝܠܰܢ ܠܰܢ *pater noſter, noſter inqvam, Job. 8, 39.* ܠܰܢ ܡܫܺܝܚܳܐ ܙܰܒܢܰܢ *nos, Chriſtus redemit nos, Gal. 3, 13.* &c.

CAPUT III.

De Syntaxi Verbi.

REGULA I.

Verbum regit Nomen & hîc mediante qvadam particulâ inſeparabili vel ſeparata. v. gr. ܒ, ܠ, ܥܰܠ, ܡܶܢ, ܥܰܡ ut: ܟܐܳܐ ܒܪܽܘܚܳܐ ܘܒܝܰܡܳܐ *repreſſit ventum & mare, Matth. 8, 26.* ܕܒܰܪ ܠܛܰܠܝܳܐ ܘܰܠܐܶܡܶܗ *aſſumſit puerum & matrem ejus, cap. 2, 21.* ܥܰܠ ܒܪܶܗ ܠܳܐ ܚܳܣ *filio ſuo non pepercit, Rom. 8, 32.* ܕܳܚܶܠ ܗ݇ܘܳܐ ܡܶܢ ܐܰܠܳܗܳܐ *timebat Deum, Act. 18, 7.* ܗܰܪܛ ܒܳܬܰܪ ܙܰܕܺܝܩܽܘܬܳܐ *ſectare juſtitiam, 1. Timoth. 6, 11.*

REGULA II.

Verbum regit alterum in Infinito. ut: אמר לכפתה *juſſit ligare; Dan. 3, 20.* ܨܒܺܝܬ ܠܡܶܟܢܫܽܘ *volui congregare, Luc. 13, 34.*

Ac Syri qvidem præpoſitionem ܡܢ ſeparatim ſeqvente ܕ Infinito nonnunq. præfigunt. ut: ܕܫܠܐ ܡܢ ܠܡܥܠܘ *qvi ceſſat ab ingrediendo*, i. e. ingredi, *Ebr.* 4, 1.

Annotationes.

1. Tempus Infinitum absq, ܠ Verbo ſuo & hic, vel etiam Participio augendæ ſignificationis cauſsâ apponitur. ut: ܡܦܩܕ ܦܩܕ ܠܗ *omninò præcepit ipſi, Joh.* 13, 29. ܡܡܬ ܢܡܘܬ *utiq, morietur, Matth.* 15, 4. ܡܒܪܟܘ ܐܒܪܟܟ *benedicendo benedicam, Ebr.* 6, 14. ܡܣܓܝܘ ܐܣܓܝܟ *multiplicando multiplicabo, Ibid.* i. e. *certò ac copioſiſſimè.* Particip: ܡܕܡܐ ܕܡܐ ܠܗ *prorſus ſimilis eſt ei, Joh.* 9, 9.

Nota: Loco Infiniti temporis, ſub hac phraſi, qvandoq; etiam aſſumitur Nomen ſive Participium. ut: ܡܫܡܥ ܬܫܡܥܘܢ *auditione audietis, Matth.* 13, 14. ܚܙܝܢ ܢܚܙܘܢ / ܫܡܥܝܢ ܢܫܡܥܘܢ *videntes videbunt, audientes audient, Marc.* 4. 12.

2. Tempus Infinitum Syri freqventisſimè etiam reſolvunt in Futurum II. absq; vel præfixo eidem ܕ aut Participium: rariùs in Præteritum. v. gr. in Fut: II. ܕܢܫܟܚܘܢ ܢܫܟܢܘܢ *ut poſſit habitabit*, pro *habitare, Marc.* 4, 32. ܫܪܝ ܕܢܒܟܐ *incepit ut fleret*, pro *flere, cap.* 14, *ult.* ܒܥܝܬ ܕܐܟܢܫ *volui congre-*

congregare, Matt:23,37. In Partic: ܫܪܝ ܗܘܐ ܡܟܪܙ *incepit prædicans*, pro *prædicare*, *Marc.1, 45.* ܫܒܘܩ ܗܘܘ ܩܒܪܝܢ *ſine ſepelientes*, i.e. *ſepelire*, *Matth. 8, 22.* In Præteritum: ܐܫܟܚܢ ܐܚܕܢ *potuimus apprehendimus*, hoc eſt, *apprehendere*, *Actor. 27, 16.*

3. Tempus Infinitum planè qvandoq; & hîc omittitur. ut: ܐܦܠܐ ܡܫܟܚܝܢ ܐܢܬܘܢ *non poteſtis* ſcil. *ferre. 1. Cor. 3, 2.*

REGULA III.

Verbum Subſtantivum הוא & ܗܘܐ Chaldæi atq; Syri imprimis ſæpisſimè adhibent in deſcriptione temporum plerorũq;: Præſentis, Præteriti, Præt. imperfecti, plusqvamperfecti & Futuri utriusq;, addito fere eidem participio præſenti ejus Verbi, qvo utendum erat. *V. & conf. Lib. I. Cap. IV. membr. 4.5.6.7. & 8.*

Sic acliton item אית vel אִיתַי ut: אִיתָנָא פָלְחִין *ſumus nos colentes*, i.e. *colimus, Dan. 3, 18.*

Annotatio.

Cum particulâ negandi ܠܐ Verbum ſubſtantivum freqventisſimè etiam planè otiatur. ut:

ܠܳܐ ܗܘܳܐ ܕܰܢܦܰܠ ܢܶܦܠܰܬ *non excidendo excidit*, i. e. *nullò modò*, *Rom. 9, 6.*

CAPUT IV.

De Syntaxi Particularum.

REGULA I.

Præpoſitio ſeparabilis ܒܶܝܢ vel ܒܰܝܢܳܬ & hîc regit Nomen mediante præfixo ܠ ut: ܒܶܝܢܳܬ ܗܰܝܟܠܳܐ ܠܰܡܰܕܒܚܳܐ *inter templum & altare*, *Matth. 23, 35.* ܒܶܝܢܳܬ ܓܰܒܪܳܐ ܠܰܐܢܬܬܳܐ *inter virum & mulierem*, *c.19,20.* ܒܶܝܢ ܐܰܢܬܬܳܐ ܠܰܒܬܽܘܠܬܳܐ *inter mulierem & virginem*, *1. Cor. 7, 34.*

REGULA II.

Particulæ tam ſeparabiles (hîc) qvàm inſeparabiles Nominibus præpoſitæ faciunt periphraſin Adverbii ſæpisſimè. ut: מִן יַצִּיב *verè*, *Dan.2, 8.* מִן קְשֹׁט *certò*, *verſ.47.* ܒܰܫܪܳܪܳܐ *verè*, *Actor. 10, 34.* ܒܚܶܟܡܬܳܐ *ſapienter*, *Col. 4, 5.* ܒܓܶܠܝܳܐ *palam*, ܒܟܽܘܣܝܳܐ *occultè*, *Joh. 7, 10.*

REGU-

REGULA III.

Particula מִן & ܡܶܢ præprimis apud Syros, & hîc aliis particulis pleonaſticè licet, eleganter tamen præponitur. ut: מִן תְּחוֹת שְׁמַיָּא *ſub cœlis, Jerem. 10, 11.* מִן קֳדָם מַלְכָּא *coram rege, Dan. 2, 15.* ܡܶܢ ܒܳܬܰܪ ܓܠܽܘܬܳܐ *poſt captivitatem, Matth. 1, 12.* ܡܶܢ ܩܕܳܡܰܝܟܽܘܢ *ante vos, cap. 5, 12.*

Annotatio.

Pleonaſmus, ita & Ellipſis, particularum cæteroqvin etiam hîc freqventer locum habet. v. gr. Pleonaſmus: ܦܪܰܩ ܡܶܢ ܠܘܳܬܶܗ *receſſit ab eo, Luc. 4, 13.* ܕܚܳܩܶܗ ܡܶܢ ܠܘܳܬܶܗ *repulit eum à ſe, Act. 7, 27.* Ellipſis: ܐܶܬܳܐ ܣܓܶܕ *venit, adoravit, Matth. 8, 2.* ܙܶܠ ܚܰܘܳܐ *abi, oſtende, verſ. 4.*

LIBRI SECUNDI FINIS.

LEXICI
CHALDAICI & SYRIACI
COMPENDIUM,

Radicum & Vocum qvarumcunq; notabiliorum è Daniele, Esrâ & Novo Teſtamento Syro, in gratiam tyronum,

Autore

Andr. Sennerto, P. P.

א

אַב pater.

אֲבַד periit.

אִגְּרָא epiſtola.

אֱדַיִן tunc.

אֲזָא accendit.

אֲזַל abiit.

אַח frater.

אִיתַי eſt, ſunt.

אֲכַל edit.

אֱלָהּ DEUS.

אֲלוּ ecce.

אִילָן arbor.

אֲלַף mille.

אֻמָּה natio.

הֵימִין credidit.

אֲמַר dixit.

אֲנָא ego.

אֱנָשׁ homo.

אַנְתְּ tu.

אֱסָר interdictum.

אָע lignum.

אֲרוּ ecce.

אַרְעָא terra.

אָשַׁף aſtrologus.

אֲתָה venit.

אַתּוּן fornax.

אֲתַר locus.

ב

בְּאֵשׁ malus fuit.

בְּהַל conturbavit.

בְּטֵל ceſſavit.

בַּיְתָא domus.

בִּית pernoctavit.

בְּרַךְ

בָּל cor, animus.
בְּלָא deterruit.
בְּלוֹ tributum.
בְּנָא ædificavit.
בְּנַס indignatus eſt.
בְּעָא petiit.
בְּעֵל dominus.
בַּקַּר qværſivit.
בַּר filius.
בָּרָא ager.
בְּרַם ſed, verùm.
בְּשַׂר caro.
בָּתַר poſt.

ג

גֹּב fovea.
גְּבַר vir.
גְּדַד ſuccidit
גּוֹא medium.
גְּשֵׁם corpus.

ד

דְּבַח ſacrificavit.
דְּהַב aurum.
דְּחַל timuit.
דִּי qvi,qvæ,qvod
דְּכַר recordatus eſt
דְּכַר *nom.* aries.
דְּקַק comminuit.
דְּרַע brachium.
דָּת lex.

ה

הָא & הֵא ecce.
הֲדָם fruſtum.
הֲוָא fuit.
הוּךְ profectus fuit.
הֵיכְלָא templum.
הֲלָךְ vectigal.
הֵן ſi.
הַרְהֵר cogitavit.

ז

זְבַן redemit.
זוּן aluit.
זוּע tremuit.
זִיו ſplendor.
זַמֵּן præparavit.
זְמַן *tempus.*
זַן ſpecies.

ח

חַבֵּל perdidit.
חַבְרָא ſocius.
חַד unus, a.
חֲדִי pectus.
חֲדַת novus.
חַוִּא indicavit.
חִוָּר albus.
חֲזָא vidit.
חֲיָא vixit.
חֵיוָא *beſtia.*
חָכְמָא ſapientia.
חֵלֶם ſomnium.
חֲלַף præteriit.
חֲלָק portio.
חֲמַר vinum.

חֲסַן poſſedit.
חִסְנָא *robur.*
חַסְפָּא lutum.
חֲצַף acceleravit.
חַרְטֹם magus.
חַרְצִין lumbi.
חֲשַׁח opus habuit.
חֲשַׁל debilitavit.

ט

טְאֵב bonus fuit.
טוּר mons.
טְוָת jejunus.
טִינָא lutum.
טְעֵם conſilium.
טְפַר ungvis.
טְרַד ejecit.

י

יְגַר cumulus.
יַד manus.
יְדַע ſcivit.
יְהַב dedit.
יְכִל potuit.
יַצִּיב veritas.
יְקַד arſit.
יְקַר glorioſus fuit.
יְתִב ſedit.
יַתִּיר excellens.

כ

כְּדַב mentitus eſt.
כְּהַל potuit.
כַּוָּא feneſtra.
כֹּל & כֹּלָּא omnis, e.
כְּנָוָת collegium.
כְּנֵמָא hujusmodi.
כְּנַשׁ congregavit.
כְּסַף argentum.
כְּעַן jam, nunc.
כְּפַת vinxit.
כְּרַז proclamavit.
כָּרְסֵא thronus.
כַּשְׂדַּי chaldæus.
כְּתַב ſcripſit.
כְּתַל paries.

ל

לָא non.
לְבַב cor, animus.
לְבַשׁ veſtivit.
לָהֵן qvamobrem.
לְוָת ad, apud.
לְחֶם convivium.
לְחֵנָה concubina.
לֵילְיָא nox.
לִשָּׁן lingva.

מ

מְאָה centum.
מִדָּה tributum.
מָה qvid? qvod?
מְחָא percuſſit.
מְטָא advenit.
מִלְּתָא verbum.

מְלַח

מלח ſal.
מלכא rex.
מלכותא *regnum*.
מן qvis, qvi, qvæ?
מנא numeravit.
מני *præfecit.*
מניכא torqves.
מרא dominus.
מרד rebellio.
משח oleum.

נ

נבי prophetavit.
נדב ſpontè dedit.
נהר fluvius.
נהורא *lux, ſplendor.*
נולי ſterqvilinium.
נור ignis.
נזק nocuit.
נחש æs.
נחת deſcendit.
נסך libavit.
נסק aſcendit.
נפל cecidit.
נפק egreſſus eſt.
נצל eripuit.
נקא mundus.
נקש colliſit.
נשא tulit.
נשר aqvila.
נשתון diploma.
נתן dedit.
נתר defluxit.

ס

סבר cogitavit.
סגד adoravit.
סלק aſcendit.
ספר liber.
סתר deſtruxit.

ע

עבד fecit.
עבד *ſervus.*
עבר trans.
עדר tranſivit.
עדן tempus.
עויה iniqvitas.
עיר vigil.
עור gluma.
עזקא annnlus ſign.
עליא excelſus.
על ingreſſus eſt.
עלה *cauſſa.*
עלם ſeculum.
ענה reſpondit.
ענת tempus.
עקר radix.
עשב herba.
עשר decem.
עשת cogitavit.
עתיק antiqvus.

פ

פם os, oris.
פחת princeps.

פחר

פֶּחָר figulus.
פַּלַג dimidium.
פְּלַח coluit.
פַּס pars.
פַּרְזֶל ferrum.
פְּרַס diviſit.
פַּרְשֶׁגֶן exemplar.
פְּשַׁר interpretatus eſt.
פִּתְגָם negotium.
פְּתָיָא latitudo.

צ

צְבָא voluit.
צְבַע tinxit.
צַלִּיא oravit.
צְלֵם ſtatua.
צִפְּרִין aves.
צְפִיר hircus.

ק

קַבֵּל accepit.
לָקֳבֵל *coràm, propter.*
קֳדָם coràm.
קַדִּישׁ ſanctus.
קָל vox.
קָם ſurrexit.
קְטַל occidit.
קְטַר ligavit.
קַיִט æſtas.
קְצָת pars, finis.
קְצַף ira.
קְרָא vocavit, legit.
קְרֵב acceſſit.
קִרְיָא civitas.
קַרְנָא cornu.
קְרַץ accuſatio.
קְשֹׁט veritas.

ר

רֵאשׁ caput.
רַב magnus.
רְבָה crevit.
רַגְלַיִן pedes.
רגשׁ convenit.
רֵוָא aſpectus.
רוּחָא ventus.
רְם elatus fuit.
רָז arcanum.
רְחַץ confidit.
רְמָא jecit.
רַע infrà, ſubtus.
רְעוּת voluntas.
רַעְיוֹן *cogitatio.*
רְעַע fregit.
רְשַׁם exaravit.

שׂ

שְׁאֵל petiit.
שְׁאַר reliqvus.
שְׁבִיבָא ſcintilla.
שַׁבַּח laudavit.
שְׁבַק ſivit, reliqvit.
שְׂגָא crevit.
שְׁדַר conatus eſt.

שְׁחַדוּתָא

שָׂהֲדוּתָא	teſtimonium.	שְׂעַר	capillus.
שָׂבַיָּא	ſenes.	שְׁפַל	humiliavit.
שַׁוִּי	poſuit.	שְׁפַר	pulcher fuit.
שָׂם	poſuit.	שְׁרָא	habitavit, ſolvit.
שָׁק	crus.	שָׁרְשׁ	radix.
שֵׁיזִב	eripuit.	שֵׁת & שִׁת	ſex.
שַׁטַּר	dominatus.	שְׁתָא	bibit.
שְׁכַח	invenit.	**ת**	
שְׂכַל	intellexit.	תְּבַר	fregit.
שַׁכְלֵל	perfecit.	תְּדִירָא	jugiter.
שְׁכַן	habitavit.	תּוּב	reverſus eſt.
שְׁלֵה	tranqvillus.	תְּוַהּ	trepidavit.
שְׁלֵוָה	*tranqvillitas.*	תּוֹר	bos.
שָׁלוּ	*error.*	תְּחוֹת	ſub, ſubter.
שְׁלַח	miſit.	תְּלַג	nix.
שְׁלֵט	dominatus eſt.	תְּלָת	tres.
שָׁלְטָן	*dominium.*	תַּמָּה	ibi, illic.
שְׁלָם	pax.	תִּנְיָן	ſecundus.
שֻׁם	nomen.	תְּקַל	ponderavit.
שְׁמַיָּא	cœli.	תְּקַף	fortis fuit.
שְׁמַע	audivit.	תַּרְגֵּם	expoſuit.
שְׁנָא	mutavit.	תְּרֵין	duo, æ.
שַׁעֲתָא	hora.	תְּרַע	porta.

ܐ

ܐܒܐ	pater.	ܐܒܢܐ	lapis.
ܐܒܕ	periit.	ܐܓܪ	mercede conduxit.
ܐܒܕܢܐ	*perditio.*	ܐܓܪܐ	*merces, præmiũ.*
ܐܒܠ	luxit.	ܐܓܝܪܐ	*mercenarius.*

Q ܐܓܪܬܐ

ܐܬܓܪܘܬܐ	*negotiatio, quæ-*	ܐܟܘܠܐ	*edax.*
ܐܓܪܐ	*tectum. (ſtus.*	ܡܐܟܘܠܐ	*cibus.*
ܐܓܪܬܐ	*epiſtola.*	ܡܐܟܘܠܬܐ	*idem.*
ܐܕܢܐ	auris.	ܐܟܪܐ	agricola.
ܐܘܐ	conſenſit.	ܐܠܠܝ	ejulavit.
ܐܘܝܘܬܐ	*unanimitas.*	ܐܠܗܐ	*DEUS.*
ܐܘܢܐ	*manſio.*	ܐܠܦ	didicit.
ܐܘܪܝܬܐ	lex.	ܐܠܦ	*docuit.*
ܐܙܠ	abiit.	ܡܠܦܢܐ	*doctor.*
ܐܚܐ	frater.	ܐܠܦܐ	*mille.*
ܚܬܐ	*ſoror.*	ܐܠܦܐ	*navis.*
ܐܚܝܢܐ	*cognatus.*	ܐܠܨ	coëgit.
ܐܚܕ	apprehendit.	ܐܠܝܨܐ	*anguſtus.*
ܐܘܚܕܢܐ	*poſſeſſio.*	ܐܘܠܨܢܐ	*afflictio.*
ܐܘܚܪ	diſtulit.	ܐܡܬܐ	ancilla.
ܐܚܪܢܐ	*alius.*	ܐܡܐ	mater.
ܐܚܪܢܝܐ	*idem.*	ܐܡܘܬܐ	*gentes.* (vit.
ܐܚܪܝܐ	*poſtremus.*	ܐܡܢ	perſevera-
ܚܪܬܐ	*finis.*	ܗܝܡܢ	*credidit.*
ܐܝܠ	*DEUS.*	ܐܡܝܢܐ	*ſtabilis.*
ܐܝܠܢܐ	arbor.	ܐܘܡܢܐ	*artifex.*
ܐܝܬ	eſt, ſunt.	ܐܘܡܢܘܬܐ	*ars.*
ܐܟܠ	edit.	ܡܗܝܡܢܐ	*fidelis.*

ܗܝܡܢܘܬܐ

ܗܝܡܢܘܬܐ *fides.*
ܐܡܪ dixit.
ܐܡܪܐ *agnus.*
ܐܢܚ ingemuit.
ܐܦܐ facies.
ܐܢܫ homo, qvidam.
ܐܢܬܬܐ *mulier.*
ܐܣܝ ſanavit.
ܐܣܝܐ *medicus.*
ܐܣܪ vinxit.
ܐܣܪܐ *vinculum.*
ܐܣܘܪܐ *idem.*
ܐܣܝܪܐ *vinctus.*
ܐܘܨܪܐ horreum.
ܐܪܝܐ leo.
ܐܘܪܝܐ præſepe.
ܐܘܪܚܐ via.
ܐܪܒ crevit.
ܐܬܘܪܝܐ Syrus.
ܐܪܡܠܬܐ vidua.
ܐܪܥ occurrit.
ܐܘܪܥܐ *occurſus.*
ܐܪܥܐ terra.
ܐܪܥܢܝܐ *terreſtris.*
ܐܫܬܐ febris.
ܐܫܕ effudit.
ܐܬܐ venit.
ܐܬܐ *ſignum.*
ܡܐܬܝܬܐ *adventus.*
ܐܬܘܬܐ *litera.*
ܐܬܢܐ aſina.
ܐܬܪ locus.

ܒ

ܒܐܫ malus fuit.
ܒܥܐ clamavit.
ܒܥܝܐ *provocatio.*
ܒܕܩ indicavit.
ܒܕܪ diſperſit.
ܒܗܠ qvievit.
ܒܗܬ erubuit.
ܒܗܬܬܐ *pudor.*
ܒܙ diripuit.
ܒܬ pernocta-
ܒܙܚ illuſit. (vit.
ܒܙܚܐ *irriſio.*
ܒܙܥ rupit.

ܒܙܥܐ *ruptura.*
ܒܚܪ vidit.
ܒܛܠ ceſſavit.
ܒܛܠ *abolevit.*
ܒܛܝܠܐ *otioſus, inutilis.*
ܒܘܛܠܐ *cura.*
ܒܛܢ concepit.
ܒܛܢܐ *uterus.*
ܒܝܐ conſolatus eſt.
ܒܘܝܐ *conſolatio.*
ܒܘܝܐܐ *idem.*
ܒܝܫ malus.
ܒܝܫܘܬܐ *malitia.*
ܒܝܬܐ domus.
ܒܟܐ flevit.
ܒܟܝܐ *fletus.*
ܒܘܟܪܐ primogenitus.
ܒܠܐ veteravit.
ܒܠܝܐ *vetus.*
ܒܠܡ occluſit.
ܒܠܥ abſorpſit.
ܒܢܐ ædificavit.
ܒܢܝܐ *filii.*

ܒܢܬܐ *filiæ.*
ܒܢܝܐ *architectus.*
ܒܢܝܢܐ *ædificium.*
ܒܣܐ ſprevit.
ܒܣܡ exſultavit.
ܒܣܝܡ *ſuavis.*
ܒܣܡܐ *unguentum.*
ܒܣܝܡܘܬܐ *lætitia.*
ܒܣܪ ſprevit.
ܒܣܪ *caro.*
ܒܥܐ qvæſivit.
ܒܥܬܐ *qvæſtio, diſput.*
ܒܥܘܬܐ *petitio.* (eſt.
ܒܥܪ peregrinatus
ܒܥܛ recalcitravit.
ܒܥܠܐ dominus, maritus.
ܒܥܠܕܒܒܐ *adverſarius.*
ܒܥܠܕܒܒܐ *inimicus.*
ܒܥܠܕܒܒܘܬܐ *inimicitia.*
ܒܥܝܪܐ jumentum.
ܒܨܐ inqviſivitt.
ܒܨܪ defecit.

ܒܨܝܪܐ

ܒܙܘܪܐ *parvulus.*
ܒܚܐ probavit.
ܒܘܚܢܐ *probatio.*
ܒܩܪܐ grex.
ܒܪ filius.
ܒܪܬܐ *filia.*
ܒܪܐ ſylva.
ܒܪܝܐ *extraneus.*
ܒܪܒܪܝܐ *barbarus.*
ܒܪܐ creavit.
ܒܪܘܝܐ *creator.*
ܒܪܝܬܐ *creatio,creatura.*
ܒܪܟ genua flexit.
ܒܘܪܟ *genu.*
ܒܘܪܟܐ *idem.*
ܒܪܟ benedixit.
ܒܘܪܟܬܐ *benedictio.*
ܒܪܩ fulguravit.
ܒܪܩܐ *fulgur.*
ܒܬܘܠܬܐ virgo.
ܒܬܘܠܘܬܐ *virginitas.*

ܓ

ܓܒܐ elegit.
ܓܒܝܐ *electus.*
ܓܒܝܘܬܐ *electio.*
ܓܒܐ pars, latus.
ܓܒܠ finxit.
ܓܒܝܠܬܐ *maſſa.*
ܓܒܝܢܐ cacumen.
ܓܒܪ viriliter egit
ܓܒܪ *vir.*
ܓܒܪ̈ܘܬܐ *virtutes, prodigia.*
ܓܕܝܐ hœdus.
ܓܕܠ contorſit.
ܡܓܕܠܐ *turris.*
ܓܕܦ blasphemavit.
ܓܘܕܦܐ *blaſphemia.*
ܓܕܫ evenit.
ܓܘ medium.
ܓܘܐ *commune.*
ܓܘܝܐ *interior.*
ܓܘܣ confugit.
ܓܝܣܐ *latro.*
ܓܪ ſcortatꝰ eſt.
ܓܝܪܐ *adulter.*

ܓܘܪܐ *adulterium.*
ܓܝܘܪܐ *proſelytus.*
ܓܙܐ theſaurus.
ܓܙܡ irruit.
ܓܙܪ circumcidit.
ܓܙܪܬܐ *circumciſio.*
ܓܙܪܬܐ *inſula.*
ܓܙܪܐ *grex.*
ܓܚܟ riſit.
ܓܘܚܟܐ *riſus.*
ܓܠܐ revelavit.
ܓܠܐ *manifeſtum.*
ܓܠܝܐ *idem.*
ܓܠܝܢܐ *manifeſtatio.*
ܓܠܝܢܘܬܐ *idem.*
ܓܠܙ abſtulit.
ܓܠܠܐ fluctus.
ܓܠܐ feſtuca.
ܓܡܠܐ camelus.
ܓܘܡܨܐ fovea. (fecit.
ܓܡܪ perfecit, de-
ܓܡܝܪܐ *perfectus.*
ܓܡܝܪܐ *perfectio.*

ܓܡܝܪܘܬܐ *idem.*
ܓܢܒ furatus eſt.
ܓܢܒܐ *fur.*
ܓܢܒܘܬܐ *furtum.*
ܓܢ habitav. ob-
ܓܢܬܐ *hortꝰ.* (texit.
ܓܢܘܢܐ *thalamus.*
ܓܥܐ clamavit.
ܓܥܠ cōmēdavit.
ܓܥܪ increpavit.
ܓܦܬܐ vitis.
ܓܦܐ ala.
ܓܪܐ incitavit. (ſo
ܓܪܒܐ lepra, lepro-
ܓܪܓ provocavit.
ܓܪܡܐ os, oſſis.
ܓܪܠ raſit.
ܓܪܝܨܬܐ placenta.
ܓܪܫ attraxit.
ܓܘܫܡܐ corpus.
ܓܫ palpavit.

ܕ

ܕܐܒܐ lupus.

ܕܒܚ

ܕܒܚ mactavit, (ſacrificavit.
ܕܒܚܬܐ *victima.*
ܡܕܒܚܐ *altare.*
ܕܒܩ adhæſit.
ܕܒܪ accepit, (duxit.
ܕܒܪ *rexit.*
ܕܒܪܐ *deſertum.*
ܡܕܒܪܐ *idem.*
ܡܕܒܪܢܐ *dux.*
ܕܒܫܐ mel.
ܕܓܠ negavit.
ܕܓܠ *mendax, (mēdacium.*
ܕܓܠܘܬܐ *mēdacium.*
ܕܗܒܐ aurum.
ܕܘܕ turbavit.
ܕܘܝܐ miſer.
ܕܘܝܘܬܐ *miſeria.*
ܕܘܟ locus.
ܕܢ judicavit.
ܕܝܢܐ *judex.*

ܕܝܢܐ *judicium, lis.*
ܡܕܝܢܬܐ *civitas.*
ܕܨ exſultavit.
ܕܝܩ inſpexit.
ܕܪܐ generatio.
ܕܪܬܐ atrium.
ܕܫ calcavit.
ܕܚܐ repulit.
ܕܚܠ timuit.
ܕܚܠܐ *timor.*
ܕܚܠܬܐ *idem.*
ܕܚܝܠ *formidabilis.*
ܕܚܩ rejecit.
ܕܚ̈ܫܐ miniſtri.
ܕܝܘܐ dæmoniū.
ܕܝܘܢܐ *dæmoniacꝰ.*
ܕܟܐ purificavit.
ܕܟܝܐ *mundus.*
ܕܘܟܝܐ *purificatio.*
ܬܕܟܝܬܐ. *idem.*
ܕܟܝܘܬܐ *puritas.*
ܕܟܪ recordatus (eſt.
ܕܟܪܐ *mas.*

ܕܘܟܪܢܐ

ܕܘܟܪܢܐ *memoria.*
ܕܠܐ hauſit.
ܕܠܚ turbavit.
ܕܠܝܠ facile.
ܕܠܩ arſit.
ܕܡܐ ſimilis fuit.
ܕܡܘܬܐ *ſimilitudo.*
ܕܡܐ ſangvis.
ܕܡܟ dormivit.
ܡܕܡܟܐ *diſcubitus.*
ܕܡܥܐ lachrymæ.
ܕܡܪ admiratus eſt.
ܕܘܡܪܐ *admiratio.*
ܬܕܡܘܪܬܐ *miraculum.*
ܕܢܚ exortus fuit.
ܕܢܚܐ *oriens.*
ܕܥܟ extinxit.
ܕܨ pupugit.
ܕܪܐ diſſipavit.
ܕܪܟ apprehendit.
ܕܪܥܐ brachium.
ܕܪܫ inqviſivit.
ܕܪܫܐ *diſputatio.*

ܗ

ܗܘܒܕ perdidit.
ܗܕܡ membrum.
ܗܕܪܐ honor.
ܗܘܐ fuit.
ܗܝܟܠܐ templum.
ܗܠܟ ambulavit.
ܗܠܠ laudavit.
ܗܡܐ neglexit.
ܗܢܐ profuit.
ܗܦܟ rediit, vertit
ܗܘܦܟܐ *converſationes.*
ܗܪܛ cucurrit.
ܗܪܪ moleſtiâ affecit.

ܘ

ܘܐܠ conveniēs, oportet.
ܘܠܝܐ *idem.*
ܘܠܝܬܐ *idem.*

ܙ

ܙܒܠ ſtercoravit.

ܙܒܢ

ܙܒܢ emit.
ܙܒܢ *vendidit.*
ܙܒܢܐ *tempus.*
ܙܕܩ juſtus fuit.
ܙܕܝܩ *juſtus.*
ܙܕܩܬܐ *eleemoſyna.*
ܙܕܝܩܘܬܐ *juſtitia.*
ܙܗܪ admonuit.
ܙܗܝܪ *cautus.*
ܙܘܝܬܐ angulus.
ܙܘܓ copulavit.
ܙܘܓܐ *jugum, par.*
ܙܘܙܐ denarius.
ܙܘܥ commotus eſt.
ܙܘܥܐ *commotio.*
ܙܝܢ armavit.
ܙܝܢܐ *armatura.*
ܙܝܬܐ olea, oliva.
ܙܟܐ vicit.
ܙܟܝܐ *innoxius.*
ܙܟܘܬܐ *victoria.*
ܙܠܚ defluxit.

ܙܠܠ hauſit.
ܙܡܢ invitavit.
ܙܡܪ cecinit.
ܙܡܪܐ *cantus.*
ܡܙܡܘܪܬܐ *cantio.*
ܙܢܝ̈ܐ ſpecies.
ܙܢܐ ſcortat9 eſt.
ܙܢܝ *ſcortator.*
ܙܢܝܬܐ *meretrix.*
ܙܢܝܘܬܐ *ſcortatio.*
ܙܥܩ clamavit.
ܙܥܘܪ minimus.
ܙܥܘܪܐ *idem.*
ܙܩܦ elevavit, (crucifixit.
ܙܩܝܦܐ *crux.*
ܙܩ̈ܐ utres.
ܙܪܥ ſeminavit.
ܙܪܥܐ *ſemen.*
ܙܪܘܥܐ *ſeminator.*

ܚ

- - ܚܒ dilexit.

R ܚܒܝܒܐ

ܚܒܝܒܐ *dilectus.*
ܚܘܒܐ *dilectio.*
ܚܒܛ confregit.
ܚܒܠ corrupit.
ܚܒܠܐ *corruptio.*
ܚܒܠܐ *funis.*
ܚܒܠܐ *dolor.*
ܚܒܢܢܐ piger.
ܚܒܨ compres-(ſit.
ܚܒܪܐ ſocius.
ܚܒܫ incluſit.
ܚܒܘܫܝܐ *carcer, an-(guſtia.*
ܚܓܝܣ claudus.
ܚܓܝܪ *idem.*
ܚܕ unus.
ܚܕܝ gaviſus eſt.
ܚܕܝܐ *hilaris.*
ܚܕܘܐ *gaudium.*
ܚܕܘܬܐ *idem.*
ܚܕܝܐ *pectus.*

ܚܕܪ univit, mē-(dicavit.
ܚܕܬ innovavit.
ܚܕܬܐ *novus.*
ܚܘܕܬܐ *renovatio.*
ܚܘܝ oſtendit.
ܬܚܘܝܬܐ *oſtenſio.*
ܚܒ reus fuit.
ܚܝܒܐ *debitor.*
ܚܘܒܐ *debitum.*
ܚܝܒܘܬܐ *condemna-*
ܚܝܒܘܬܐ *idem. (tio.*
ܚܘܝܐ ſerpens.
ܚܛ inſuit.
ܚܠܐ arena.
ܡܚܝܠܐ impotens.
ܚܣ pepercit.
ܚܘܣܝܐ *propitiatio.*
ܚܙܐ vidit.
ܚܘܪ albuit.
ܚܘܪܐ *albus.*
ܚܙܐ vidit.

ܚܙܘܐ

ܚܙܘܐ *viſio.*
ܚܙܬܐ *viſus.*
ܚܙܝܬܐ *conſpectus.*
ܡܚܙܝܬܐ *ſpeculum.*
ܚܙܩ profectus eſt, (cinxit.
ܚܙܩܐ *cingulum.*
ܚܙܝܪܐ porci.
ܚܛܐ peccavit.
ܚܛܝܐ *peccator.*
ܚܛܗܐ *peccatum.*
ܚܛܝܬܐ *idem.*
ܚܛܦ rapuit.
ܚܛܘܦ *raptor.*
ܚܛܘܦܝܐ *rapina.*
ܚܘܛܪܐ baculus.
ܚܝܐ vixit, revi-(xit.
ܐܚܝ *ſervavit.*
ܚܝ *vivens, us.*
ܚܝܐ *vita.*
ܚܝܘܬܐ *beſtia.*

ܡܚܝܢܐ *ſervator.*
ܚܝܠ corrobora-(vit.
ܚܝܠ *virtus.*
ܚܝܠܐ *robur.*
ܚܝܠܬܢ *potens.*
ܚܝܠܘܬܐ *exercitus, pl.*
ܚܟ ſuccinxit.
ܚܟܡ cognovit, (intellexit.
ܚܟܝܡ *ſapiens.*
ܚܟܡܬܐ *ſapientia.*
ܚܟܝܡܘܬܐ *idem.*
ܚܠܒܐ lac.
ܚܠܛ miſcuit.
ܚܠܐ pulvis.
ܚܠܐ acetum.
ܚܠܡ ſomniavit, (convaluit.
ܚܠܡܐ *ſomnium.*
ܚܠܝܡ *ſanus.*
ܚܠܦ mutavit.
ܚܠܨ ſpoliavit.

ܚܡܐ exaruit.
ܚܡܐ ſocer.
ܚܡܠ collegit.
ܚܡܡ calefactus eſt.
ܚܘܡܐ *calor.*
ܚܡܣܢ ſuſtinuit.
ܚܡܥ fermentatꝰ eſt.
ܚܡܪܐ vinum.
ܚܡܪܐ *aſinus.*
ܚܡܝܪܐ *fermentum.*
ܚܡܫ qvinqve.
ܚܡܬ iratus eſt.
ܚܡܬܐ *ira.*
ܚܛܐ triticum.
ܚܢ gratioſus fuit.
ܚܢܢܐ *gratia.*
ܚܢܦܐ ethnicus, (profanus.
ܚܢܩ ſuffocavit.
ܚܣܐ expiavit.
ܚܣܝܐ *benignus.*
ܚܘܣܝܢܐ *propitiator.*

ܚܣܕ exprobra-(vit.
ܚܣܕܐ *opprobrium*
ܚܣܡ faſcinavit, (æmulatus (eſt.
ܚܣܡܐ *æmulatio.*
ܚܣܢ fortis fuit.
ܚܣܪ defecit.
ܚܣܝܪ *inops.*
ܚܣܝܪܘܬܐ *penuria.*
ܚܦܐ obtexit.
ܚܦܛ ſolicitavit. (ſedulus (fuit.
ܚܦܝܛ *diligens.*
ܚܦܝܛܘܬܐ *diligentia.*
ܚܦܪ fodit.
ܚܪܐ effodit.
ܚܨܐ *dorſum, lũ-*
ܚܨܕ meſſuit. *(bi.*
ܚܨܕܐ *meſſis.*

ܚܨܕܘܬܐ

ܚܨܘܕܐ *meſſor.*
ܚܩܠܐ ager.
ܚܪܒ deſtruxit.
ܚܪܒܐ *gladius.*
ܚܘܪܒܐ *deſertum,* (*deſolatio.*
ܚܪܕܠܐ ſinapi.
ܚܪܐ contendit.
ܚܪܝܢܐ *contentio.*
ܚܪܡ anathematizavit.
ܚܪܝܡܐ aſtutus.
ܚܪܦ acuit.
ܚܪܩ frenduit.
ܚܘܪܩܐ *ſtridor.*
ܒܪ ܚܐܪܐ liber.
ܒܪ ܚܐܪܘܬܐ *libertas.*
ܚܪܫ mutus, ſurdus.
ܚܪܫܐ magus.
ܚܫܒ reputavit.
ܚܘܫܒܢ *ſupputatio.*
ܡܚܫܒܬܐ *cogitatio.*
ܚܫܚ utile, uſus eſt.

ܚܘܫܚܐ *utilitas.*
ܡܚܫܚܘܬܐ *uſus, neceſ-* (*ſitas.*
ܚܫܟ tenebroſus (fuit.
ܚܫܘܟܐ *tenebræ.*
ܚܫܡ cœnavit.
ܚܫܡܝܬܐ *cœna.*
ܚܫ paſſus eſt.
ܚܫܐ *paſſio.*
ܚܬܡ ſignavit.
ܚܬܡܐ *ſigillum.*
ܚܬܢܐ ſponſus.
ܚܬܪ inflatus. (fuit.
ܚܬܝܪܘܬܐ *ſuperbia.*

ܛ
ܛܒܒ divulgavit.
ܛܒܐ *fama.* (eſt.
ܛܒܥ immerſus
ܛܓܢ moleſtus (fuit.

 ܛܘܗܡܐ

ܛܘܗܡܐ familia.
ܛܝܒ paravit.
ܛܒ bonus.
ܛܒܘܬܐ *bonitas.*
ܛܝܒܘܬ *gratia, bene-(ficentia.*
ܛܘܪ mons.
ܛܚ illevit.
ܛܚܢ moluit.
ܛܝܢܐ lutum.
ܛܠܐ infans, puer.
ܛܠܝܐ *idem.*
ܛܠܝܬܐ *puella.*
ܛܠܝܘܬܐ *pueritia.*
ܛܠܠ texit.
ܛܠܠܐ *umbra.*
ܛܠܠܝܬܐ *idem.*
ܡܛܠܠܬܐ *tectum, taber-(naculum.*
ܛܠܡ iniqvè egit.
ܛܠܩ evanuit.
ܛܘܠܫܐ macula.

ܛܡܐ pollutus (fuit.
ܛܡܪ abſcondit.
ܛܢ æmulatus (eſt.
ܛܢܢܐ *zelotes.*
ܛܢܦ inqvinavit,
ܛܢܦܐ *impurus.*
ܛܢܦܘܬܐ *impuritas.*
ܛܥܐ aberravit.
ܛܥܝܘܬܐ *error.*
ܡܛܥܝܢܐ *impoſtor.*
ܛܘܥܝܝܢ *error.*
ܛܥܡ guſtavit.
ܛܥܢ portavit.
ܛܦܣ acqvievit, (obedivit.
ܛܘܦܣܐ *exemplum.*
ܛܪܕ repulit.
ܛܪܦ percusſit.
ܛܫܐ abſcondit.
ܛܘܫܝܐ *occultum.*

ܐܐ

ܝ

ܝܐܐ pulcher fuit.
ܝܒܠ deduxit.
ܡܘܒܠܐ *onus, ſarcina.*
ܝܒܫ exaruit.
ܝܒܫܬܐ *arida.*
ܝܒܝܫܐ *aridus.*
ܝܕܐ gratias egit.
ܐܝܕ manus.
ܐܝܕܐ *idem.*
ܝܕܥ ſcivit, cogn.
ܐܘܕܥ *notum fecit.*
ܝܕܝܥ *notus.*
ܝܕܥܬܐ *notitia.*
ܡܕܥܐ *mens, intellect.*
ܝܗܒ dedit.
ܝܗܘܒܐ *dator.*
ܡܘܗܒܬܐ *donum.*
ܝܘܡ dies.
ܝܘܡܐ *idem.*
ܝܘܡܢܐ *hodiernus.*
ܐܝܘܡܢܐ *idem.*

ܝܙܦ mutuatus (fuit.
ܝܚܝܕܝܐ unicus.
ܝܠܕ peperit, ge- (nuit.
ܝܠܕܐ *progenies.*
ܝܠܘܕܐ *infans.*
ܝܠܦ didicit.
ܝܠܝܦ *doctus.*
ܝܘܠܦܢܐ *doctrina.*
ܝܡܐ juravit.
ܡܘܡܬܐ *juramen- (tum.*
ܝܡܐ mare.
ܝܡܝܢܐ dextera.
ܬܝܡܢܐ *auſter.*
ܝܘܢܐ columba.
ܝܢܩ ſuxit.
ܝܣܦ adjecit.
ܝܥܐ germinavit
ܝܥܢܘܬܐ avaritia.
ܝܨܦ curavit.
ܝܨܦܬܐ *cura.*

ܝܩܕ

ܝܩܕ arſit.
ܝܩܪ onoravit.
ܝܩܪ *honoravit.*
ܝܩܝܪ *gravis, pretioſus.*
ܝܘܩܪܐ *onus.*
ܐܝܩܪ *honor.*
ܝܬܪ præſtans fuit.
ܝܪܚܐ menſis.
ܝܪܬ poſſedit.
ܝܪܬܐ *hæres.*
ܝܪܬܘܬܐ *hæreditas.*
ܝܫܛ extendit.
ܫܢܬܐ ſomnus.
ܝܬܒ ſedit.
ܡܘܬܒܐ *ſedes.*
ܬܘܬܒܐ *inqvilinus.*
ܝܬܪ lucratus eſt, abundavit.
ܝܬܝܪ *excellens,*
ܝܘܬܪܢ *lucrum.*
ܝܬܝܪܘܬܐ *abundantia.*
ܡܘܬܪܢܐ *utilis.*
ܡܝܬܪ *excellens.*

ܟ

ܟܐܐ inhibuit.
ܟܐܒ doluit.
ܟܐܒ *dolor, morbus.*
ܟܒܫ ſubjugavit.
ܟܘܒܫܐ *ſcabellum.*
ܟܕܒ mentitꝰ eſt
ܟܕܒܘܬܐ *mẽdacium.*
ܟܗܢܐ ſacerdos.
ܟܘܒܐ ſpinæ.
ܟܘܠ metitus eſt.
ܟܘܢ correxit.
ܟܐܢܐ *juſtus.*
ܟܐܢܘ *juſtitia.*
ܟܣܐ poculum.
ܟܝܢܐ natura, eſſentia.
ܟܝܣܐ crumena.
ܟܐܦ lapis.
ܟܘܟܒܐ ſtella.

ܟܠܐ

ܟܟܪܐ talentum.
ܟܠܐ prohibuit.
ܟܠܒܐ canis.
ܟܠܝܠܐ corona.
ܟܠ omnis, e.
ܟܠܬܐ ſponſa, nurus.
ܟܡܪ triſtis fuit.
ܟܘܡܪܐ *ſacerdos.* (vit.
ܟܢܐ cognomina-
ܟܢܬܐ *conſervus.*
ܟܢܦܐ extremitas.
ܟܢܫ congregavit.
ܟܢܫܐ *congregatio.*
ܟܢܘܫܬܐ *ſynagoga.*
ܟܣܐ operuit.
ܬܟܣܝܬܐ *velamen.*
ܟܣܣ arguit.
ܟܣܦ argentum.
ܟܦܢ eſurivit.
ܟܦܢܐ *fames.*
ܟܦܦ inclinavit.
ܟܦܪ negavit.

ܟܪܐ indoluit.
ܟܪܝ *decurtavit.*
ܟܪܝܐ *triſtitia.*
ܟܪܝܘܬܐ *idem.*
ܟܪܒ aravit.
ܟܪܗ ægrotavit.
ܟܪܝܗܐ *ægrotus.*
ܟܘܪܗܢܐ *infirmitas.*
ܟܪܝܗܘܬܐ *idem.*
ܟܪܙ prædicavit.
ܟܪܘܙܐ *præco.*
ܟܪܘܙܘܬܐ *prædicatio.*
ܟܪܟ involvit, (circuivit.
ܟܪܡܐ vinea.
ܟܪܣܐ venter.
ܟܘܪܣܝܐ *thronus.*
ܟܫܠ offendit.
ܡܟܫܘܠܐ *offendiculū.*
ܟܫܦ obſecravit.
ܟܬܒ ſcripſit. (*ra.*
ܟܬܒܐ *liber, ſcriptu*

ܟܬܢܐ linteum.
ܟܘܬܝܢܬܐ *tunica.*
ܟܬܪ manſit.
ܟܬܫ certavit.

ܠ

ܠܐܐ laboravit, (fatigavit.
ܠܐܐ *laſſus.*
ܠܐܘܬܐ *labor.*
ܡܠܐܟܐ angelus.
ܠܒܒ bono animo fuit.
ܠܒܐ *cor, animus.*
ܠܒܫ veſtivit ſe.
ܠܒܘܫܐ *veſtis.*
ܠܘܐ comitatus eſt.
ܠܘܚܐ tabula.
ܠܛ maledixit.
ܠܝܛ *maledictus.*
ܠܘܛܬܐ *maledictio.*
ܠܚܡ minatus fuit.
ܠܚܡܐ *panis, cibus.*
ܠܠܝܐ nox.

ܠܥܣ edit, mãduc
ܠܩܛ collegit.
ܠܫܢ lingua.

ܡ

ܡܐܐ centum.
ܡܐܢ moleſtè tu-(lit
ܡܐܢܐ *moleſtia.*
ܡܐܢܐ *vas, inſtru-(ment.*
ܡܘܡܐ macula, (vitium.
ܡܫ ſcrutatus (eſt.
ܡܝܬ mortuus (eſt.
ܡܝܬܐ *mortuus.*
ܡܘܬܐ *mors.*
ܡܙܓ miſcuit.
ܡܚܐ percuſſit, (cinxit.
ܡܚܘܬܐ *flagellum, (plaga.*

[illegible]

ܡܚܛܐ acus.
ܡܛܐ pervenit, (appropinqvavit.
ܡܛܪ pluit.
ܡܛܪܐ *pluvia.*
ܡܝܐ aqva.
ܡܟܟ demiſit ſe.
ܡܟܝܟ *humilis, lenis.*
ܡܟܝܟܘܬܐ *humilitas.*
ܡܟܣܐ vectigal.
ܡܟܣܐ *publicanus.*
ܡܣܟܢܐ pauper.
ܡܟܪ deſponſavit.
ܡܠܐ hauſit, plenus fuit.
ܡܠܐ *plenitudo.*
ܡܘܠܝܐ *idem.*
ܡܠܚ ſalivit.
ܡܠܚܐ *ſal.*
ܡܠܟ conſiliũ dedit, (promisſit, regnavit.
ܡܠܟܐ *rex.*

ܡܠܟܬܐ *regina.*
ܡܠܟܐ *conſilium.*
ܡܘܠܟܢܐ *promiſsio.*
ܡܠܟܘܬܐ *regnum.*
ܡܠܠ locutus eſt.
ܡܠܐ *ſermo, verbum.*
ܡܠܬܐ *idem.*
ܡܡܠܠܐ *idem.*
ܡܢܐ numeravit.
ܡܢܝܐ *mina.*
ܡܢܝܢ *numerus.*
ܡܢܬܐ *pars, portio.*
ܡܢܬܐ *capillus.*
ܡܢܥ pervenit.
ܡܨܐ potuit.
ܡܨܥܝܐ *mediator.*
ܡܨܥܬܐ *medium.*
ܡܪܐ *dominus.*
ܡܪܝܐ *idem.*

ܡܪ̈ܘܬܐ *dominationes.*
ܡܪܚ auſus eſt.
ܡܪܪ amarus fuit.
ܡܪܝܪܐ *amarus.*
ܡܫܚ unxit.
ܡܫܝܚܐ *unctus, Meſsias.*
ܡܫܚܐ *oleum, unguentum.*
ܡܫܘܚܬܐ *menſura.*
ܡܫܟܐ pellis.
ܡܬܚ extendit.
ܡܬܠܐ parabola.

ܢ

ܢܒܐ vaticinatus eſt.
ܢܒܝܐ *propheta.*
ܢܒܝܘܬܐ *vaticinium.*
ܢܒܥ ſcaturivit.
ܢܓܕ traxit, ſubduxit.
ܢܓܕ *flagellavit.*
ܢܓܕܐ *plaga.*
ܢܓܗ ſplenduit.
ܢܓܗܐ *lux, ſplēdor.*
ܢܓܕ attraxit.
ܢܓܝܪܐ *longanimis.*
ܢܓܝܪܘܬܐ *longanimitas.*
ܢܕܪ vovit.
ܢܗܪ illuxit.
ܢܘܗܪܐ *lux, lumen.*
ܢܗܝܪ *lucidus.*
ܢܗܪܐ *fluvius.*
ܢܚ quievit.
ܢܝܚ *quies.*
ܢܝܚܐ *idem.*
ܢܝܚܘܬܐ *lenitas.*
ܢܘܢܐ piſcis.
ܢܦ innuit.
ܢܘܪ ignis.
ܡܢܪܬܐ *candelabrū.*
ܢܟܣܐ æs, pecunia.
ܢܚܬ deſcendit.
ܢܚܬܐ *veſtis longa.*
ܢܛܪ ſervavit, cuſtodivit.

ܡܛܪܬܐ

ܢܛܘܪܬܐ	*cuſtodia.*	ܢܦܨ	excuſſit.
ܢܝܪܐ	jugum.	ܢܦܩ	exivit.
ܢܟܐ	percuſſit.	ܢܦܩܬܐ	*ſumptus.*
ܢܟܠ	fraudulenter	ܡܦܩܢܐ	*exitus.*
	(egit.	ܢܦܫ	anima.
ܢܟܠܐ	*fraus.*	ܢܨܒ	plantavit.
ܢܟܝܠ	*fraudulentus.*	ܢܨܐ	rixatus eſt.
ܢܟܣ	mactavit.	ܢܨܚ	vicit.
ܢܟܣܬܐ	*victima.*	ܢܩܒܬܐ	fœmina.
ܢܟܣܐ	*opes, facultates*	ܢܩܕܐ	purus.
ܢܟܦ	modeſtus,	ܢܩܝܐ	ovis.
	(caſtus fuit.	ܢܩܦ	adhæſit.
ܢܟܝܦ	*ſobrius, caſtus.*	ܢܩܪ	effodit.
ܢܟܦܘܬܐ	*ſobr. caſtitas.*	ܢܩܫ	pulſavit.
ܢܘܟܪܝ	alienus, peregr.	ܢܫܐ	mulieres.
ܢܡܘܣܐ	lex.	ܢܫܒ	flavit. (eſt.
ܢܣܐ	tentavit.	ܢܫܩ	oſculatus
ܢܣܝܘܢܐ	*tentatio.*	ܢܘܫܩܬܐ	*oſculum.*
ܢܣܒ	accepit, tulit.	ܢܬܠ	dedit.
ܢܣܩ	aſcendit.	ܣ	
ܢܦܚ	flavit.	ܣܐܒ	polluit.
ܢܦܠ	cecidit, ruit.	ܣܐܬܐ	modius.

ܣܐܢ calceavit.
ܡܣܐܢܐ calceamenta.
ܣܒܠ portavit.
ܣܒܥ ſaturfuit.
ܣܒܪ putavit,co-(gitavit.
ܣܒܪ *annunciavit, ſperavit.*
ܣܝܒܪ *ſuſtinuit.*
ܣܒܪ *ſpes.*
ܣܒܪܬܐ *evangelium.*
ܡܣܒܪܢܐ *evangeliſta.*
ܣܝܒܪܬܐ *eſca, cibus.*
ܡܣܝܒܪܢܘܬܐ *patientia.*
ܣܓܐ crevit.
ܣܓܝ *copioſus.*
ܣܓܝܐܐ *idem.*
ܣܘܓܐܐ *copia.*
ܣܓܕ adoravit.
ܣܓܦ afflixit.
ܣܕܩ ſcidit.
ܣܗܕ teſtatus eſt.
ܣܗܕܐ *teſtis.*
ܣܗܕܘ *teſtimonium.*
ܣܗܪܐ luna.
ܣܘܐ deſideravit
ܣܒ ſenuit.
ܣܒܐ *ſenex.*
ܣܝܓܐ ſepes.
ܣܘܟܐ rami.
ܣܡ poſuit.
ܣܝܡܬܐ *theſaurus.*
ܣܐܡܐ *argentum.*
ܣܝܡ *impoſitio.*
ܣܦ conſumſit.
ܣܘܦ *finis.*
ܣܚܐ lavit.
ܣܚܦ evertit.
ܣܛܐ declinavit.
ܣܛܢܐ *adverſarius.*
ܣܝܦܐ gladius.
ܣܟܐ expectavit.
ܣܟ *finis.*
ܣܟܠ intellexit.

ܐܣܬܟܠ

ܐܣܬܟܠ *offendit.*
ܣܟܠܐ *ſtultus.*
ܣܘܟܠܐ *intellectus.*
ܣܟܠܘܬܐ *delictum.*
ܣܟܪ occluſit.
ܣܠܐ rejecit, ſprevit.
ܣܠܩ aſcendit.
ܣܡܐ cœcus fuit.
ܣܡܝܐ *cœcus.*
ܣܡܟ diſcubuit.
ܣܡܠܐ ſiniſter.
ܣܢܐ odio habuit.
ܣܢܐܐ *inimicus.*
ܣܢܝܐ *deteſtabilis.*
ܣܢܝܐ *rubus.*
ܣܢܩ opus habuit.
ܣܘܢܩܢܐ *indigentia.*
ܣܢܝܩܘܬܐ *idem.*
ܣܣܐ tinea.
ܣܥܪ viſitavit, egit.
ܣܘܥܪܢܐ *viſitatio, opus.*
ܣܥܪܐ *capillus.*

ܣܦܬܐ litus.
ܣܦܝܢܬܐ navis.
ܣܦܣܪܐ gladius.
ܣܦܩ ſuffecit, acquievit.
ܣܦܪ totondit.
ܣܦܪܐ *liber.*
ܣܦܪܐ *ſcriba.*
ܣܩܘܒܠܐ adverſarius
ܣܪܝ fœtuit.
ܣܪܗܒ feſtinavit.
ܣܪܩ evacuavit.
ܣܪܝܩ *vacuus.*
ܣܪܝܩܘܬܐ *vanitas.*
ܣܬܐ hyemavit.
ܣܬܘܐ *hyems.*
ܣܬܪ deſtruxit.

ܥ

ܥܒܕ fecit.
ܥܒܕܐ *ſervus.*
ܥܒܕ *opus.*
ܥܒܕܘܬܐ *ſervitus.*

ܥܒܪ.

ܥܒܰܪ tranſivit.
ܥܒܳܪܳܐ *tranſitus.*
ܥܰܓܶܠ devolvit.
ܥܰܓܠ *citò, continuò.*
ܥܶܓܠܳܐ *vitulus.*
ܥܕܳܐ tranſivit.
ܥܶܕܳܢ tempus.
ܥܕܰܪ adjuvit.
ܥܽܘܕܪܳܢܳܐ *commodum.*
ܡܥܰܕܪܳܢܳܐ *adjutor.*
ܡܥܰܕܪܳܢܽܘܬܳܐ *auxilium.*
ܥܗܰܕ recordatus eſt.
ܥܗܶܢ aptus fuit.
ܥܽܘܒܳܐ ſinus.
ܥܝܰܕ conſuevit.
ܥܝܳܕܳܐ *conſuetudo.*
ܥܐܕܳܐ *feſtum.*
ܥܶܝܕܳܐ *idem.*
ܥܺܕܬܳܐ *conventus.*
ܥܰܘܠ iniqvus.
ܥܰܘܠܳܐ *iniqvitas.*
ܥܽܘܠܳܐ *infans.*

ܥܺܠܳܐ *pullus.*
ܥܶܕܪܳܐ greges.
ܥܟܰܒ triſtitia affectus eſt.
ܥܟܳܒܳܐ *afflictio.*
ܥܺܝܪ vigilavit.
ܥܘܺܝܪ *cæcus.*
ܥܙܰܙ infremuit.
ܥܛܳܐ delevit.
ܥܰܛܠ difficilis.
ܥܛܶܦ amicivit ſe.
ܥܰܝܢܳܐ oculus.
ܥܶܝܢ *coram.*
ܡܰܥܝܢܳܐ *fons.*
ܥܰܠܨ vim intulit.
ܥܰܠܽܘܨܳܐ *injuſtus, raptor.*
ܥܰܠܽܘܨܽܘܬܳܐ *avaritia.*
ܥܶܠܳܝܳܐ excelſus.
ܥܰܠ ingreſſus eſt.
ܥܶܠܬܳܐ *cauſſa.*
ܥܶܠܬܳܐ *idem.*

ܥܰܠܡܳܐ

ܥܠܡܐ mundus, ſeculum.
ܥܠܝܡܐ puer, adoleſc.
ܥܡܕ tinxit, baptizavit.
ܡܥܡܕܢܐ *baptiſta.*
ܡܥܡܘܕܝܬܐ *baptiſmus.*
ܥܡܠ laboravit, fatigavit.
ܥܡܠܐ *labor.*
ܥܡܐ populus.
ܥܡܝܩܐ profundus.
ܥܘܡܩܐ *profunditas.*
ܥܡܪ habitavit.
ܥܡܘܪܐ *inhabitator.*
ܥܣܒܐ *gramen.*
ܥܢܐ reſpondit.
ܥܢܢܐ *nubes.*
ܥܣܒܐ herba.
ܥܣܩܐ aſper, difficil.
ܥܣܪ decimavit.
ܥܣܪ *decem.*

ܥܦܪܐ pulvis.
ܥܪܐ contendit.
ܥܩܒ inqviſivit.
ܥܩܒܐ *calcaneus.*
ܥܩܡ pervertit.
ܡܥܩܡܐ *perverſus.*
ܥܩܪ eradicavit.
ܥܩܪܐ *radix.*
ܥܪܒ occubuit.
ܡܥܪܒܐ *occaſus.*
ܥܪܒܐ *ovis.*
ܥܪܛܠܝ nudus.
ܥܘܪܠܘܬܐ præputium.
ܥܪܣܐ lectus.
ܥܘܬܪܐ pecunia.
ܥܪܩ fugit.
ܥܬܕ paravit.
ܥܬܝܕ *paratus, futurus.*
ܥܬܩ inveteravit
ܥܬܝܩܐ *vetus.*

ܥܬܪ dives factꝰ
ܥܬܝܪ *dives.* (fuit.
ܥܘܬܪܐ *divitiæ.*

ܦ

ܦܓܥ occurrit.
ܦܓܪ corpus.
ܦܘܡ os, oris.
ܦܫ manſit.
ܦܚܐ laqveus.
ܦܚܡ aſſimilavit.
ܦܚܪܐ figulus.
ܐܦܝܣ perſvaſit.
ܦܝܣܐ *perſvaſio.*
ܦܟܗ infatuatus eſt.
ܦܟܐ maxilla.
ܦܟܪ vinxit.
ܦܠܐܬܐ parabola.
ܦܠܓ diviſit, dubitavit.
ܦܘܠܓܐ *diviſio, hæſitatio.*
ܦܠܓܐ *mediũ, dimidium.*
ܦܠܓܘܬܐ *diſſenſio.* (militavit.
ܦܠܚ coluit, operatus eſt,

ܦܠܚܐ *cultor.*
ܦܠܚܐ *miles.*
ܦܘܠܚܢܐ *opus, cultus*
ܦܠܚܘܬܐ *militia.*
ܦܠܛ eripuit.
ܦܠܫ perfodit.
ܦܢܐ reſpondit, (vertit ſe.
ܐܦܢܣ permiſit.
ܦܢܣܐ *ſors.*
ܦܣܩ amputavit.
ܦܥܠܐ operarius.
ܦܪܩ liberavit.
ܦܩܕ mandavit.
ܦܘܩܕܢܐ *mandatum.*
ܦܘܩܚ utile.
ܦܪܕܬܐ granum.
ܦܐܪܐ fructus.
ܦܪܚܬܐ volucris.
ܦܪܣ expandit.
ܦܪܥ germinavit (rependit.

ܦܘܪܥܢܐ

ܦܽܘܪܥܳܢܐ *retributio.*
ܦܪܰܩ recesſit, liberavit.
ܦܳܪܽܘܩܐ *liberator.*
ܦܽܘܪܩܳܢܐ *ſalꝰ,redẽtio.*
ܦܪܰܫ ſeparavit, definivit.
ܦܽܘܪܫܳܢ *diſcrimen.*
ܦܫܰܛ extendit.
ܦܫܺܝܛܐ *ſimplex,rectus.*
ܦܫܰܩ expoſuit.
ܦܫܺܝܩܳܐܝܬ *facile.*
ܦܶܬܓܳܡܐ verbum, ratio.
ܦܬܰܚ aperuit.
ܦܬܟܪܐ idola.
ܦܳܬܽܘܪܐ menſa.

ܨ

ܨܒܳܐ voluit.
ܨܶܒܝܳܢܐ *voluntas.*
ܨܒܽܘܬܐ *idem, res.*
ܨܒܰܥ intinxit.
ܨܶܒܥܐ *digitus.*

ܨܰܒܶܬ ornavit.
ܨܗܳܐ ſitivit.
ܨܳܕ piſcatus eſt.
ܡܨܺܝܕܬܐ *rete.*
ܨܳܡ jejunavit.
ܨܰܘܡܐ *jejunium.*
ܨܳܪ figuravit.
ܨܰܘܪܐ *collum.*
ܨܬ attendit.
ܨܰܚܝ maledixit.
ܨܠܳܐ inclinavit.
ܨܰܠܺܝ *oravit.*
ܨܠܘܬܐ *oratio.*
ܨܠܰܒ crucifixit.
ܨܠܺܝܒܐ *crux.*
ܨܰܠܡܐ imago.
ܨܠܰܦ percusſit.
ܨܰܚܺܝ contumelia affecit.
ܨܰܚܝܳܐ *ignominia.*
ܡܨܰܚܝܳܢ maledicus.

ܨܦܪܐ aurora, mane.
ܨܪܐ ſcidit, rupit.

ܩ

ܩܒܠ interpellavit.
ܩܒܠ accepit.
ܡܩܒܠܐ *acceptabilis.*
ܩܒܪ ſepelivit.
ܩܒܪܐ *ſepulchrum.*
ܩܒܘܪܐ *ſepultura.*
ܩܕܡ anteivit.
ܩܕܡ *prædixit.*
ܩܕܡܝ *primus, antiqu9.*
ܩܕܡ *coràm, ante.*
ܩܕܫ ſanctificavit.
ܩܕܝܫ *ſanctus.*
ܩܘܕܫܐ *ſanctitas.*
ܩܘܕܫܬܐ *ſanctificatio.*
ܩܘܝ permanſit.
ܩܠ vox.
ܩܡ ſtetit, ſurrexit.
ܩܝܘܡ *firmus, ſtabilis.*
ܩܝܡ *pactum.*

ܩܝܡܬܐ *reſurrectio.*
ܩܛܠ occidit, mactavit.
ܩܛܘܠܐ *homicida.*
ܩܛܠܐ *homicidiū.*
ܩܛܥ ſcidit.
ܩܛܪ ligavit.
ܩܛܝܪܐ vis, violentia.
ܩܝܛܐ æſtas.
ܩܝܣܐ lignum.
ܩܠ levis fuit.
ܩܠܝܠ *levis.*
ܩܢܐ poſſed. acqviſivit.
ܩܢܝܢ *poſſeſſio.*
ܩܢܝܐ *arūdo.* (mec
ܩܢܘܡܐ ipſe, ipſa.
ܩܥܐ clamavit.
ܩܦܚ colaphis cæcidit.
ܩܨܐ fregit.

ܩܨܝܐ

ܩܨܝܐ *fractio.*
ܩܪܐ vocavit, legit.
ܩܪܝܢܐ *vocatio, lectio.*
ܩܪܝܐ *vocatus.*
ܩܪܒ acceſſit, appro-(pinqvavit.
ܩܪܒ *obtulit.*
ܩܪܝܒ *propinqvus.*
ܩܘܪܒܢܐ *munus, oblatio.*
ܩܪܒܐ *bellum.*
ܩܪܝܬܐ pagus, ager.
ܩܘܪܝܐ *idem.*
ܩܪܢܐ cornu.
ܩܪܩܦܬܐ cranium.
ܩܫܐ induravit.
ܩܫܝܐ *durus, difficil.*
ܩܫܝܘܬܐ *durities.*
ܩܫܝܫܐ ſenior.
ܩܘܫܬܐ veritas.

ܪ

ܪܒܐ crevit.
ܪܒ magnus, magiſter.

ܪܘܪܒܐ *idem.*
ܪܒܘܬܐ *magnitudo.*
ܪܒܘ *myrias.*
ܐܪܒܥ qvatuor.
ܪܓܓ cōcupivit.
ܪܓܬܐ *concupiſcētia.*
ܪܓܝܓܘܬܐ *idem.*
ܪܓܙ indignatus eſt.
ܪܘܓܙܐ *ira.*
ܪܓܠܐ pes.
ܪܓܡ lapidavit.
ܪܓܫ ſēſit, cōſen.
ܪܕܐ erudivit, iter fecit.
ܪܕܦ perſecutus eſt.
ܪܕܘܦܐ *perſecutor.*
ܪܕܘܦܝܐ *perſecutio.*
ܪܗܒ conturbatus eſt.
ܪܗܛ cucurrit.
ܪܘܐ inebriat. eſt

ܪܰܘܝܳܐ *ebrioſus.*
ܪܰܘܝܽܘܬܳܐ *ebrietas.*
ܪܘܙ exſultavit.
ܪܘܚܐ ſpiritus, ventꝰ.
ܪܘܚܢܝܐ *ſpiritualis.*
ܪܘܚܢܝܬܐ *idem.*
ܪܳܡ elatus fuit.
ܪܳܡ *altus, elatus.*
ܪܰܘܡܳܐ *altitudo.*
ܡܪܰܘܡܳܐ *idem.*
ܪܐܙܐ myſterium.
ܪܝܫܐ caput.
ܪܫܝܬ *principium.*
ܪܚܡ intimè dilexit.
ܪܚܶܡ *miſertus eſt.*
ܪܚܡܐ *amicus.*
ܪܚܡܐ *miſerationes,* (*viſcera.*
ܪܚܡܝܢ *idem.*
ܪܚܝܡ *dilectus.*
ܡܪܚܡܢ *miſericors.*
ܡܪܚܡܢܘܬܐ *miſericordia.*

ܪܚܩ longè ab- (ſceſſit.
ܪܚܝܩ *remotus.*
ܪܘܚܩܐ *lōginqvitas*
ܪܚܫܐ reptilia.
ܪܛܶܒ humidus † †fuit) (vit.
ܪܛܢ murmura-
ܪܛܢܐ *murmur.*
ܪܝܚܐ odor.
ܪܚܝܐ mola.
ܪܟܶܒ eqvitavit.
ܪܟܢ inclinavit.
ܪܡܐ jecit, proje- (cit.
ܬܪܡܝܬܐ *fūdatio, con-* (*ſtitutio.*
ܪܡܙ innuit.
ܪܡܫܐ veſpera.
ܪܢܐ cogitavit.
ܪܢܝܐ *cura.*
ܪܣ aſperſit.

ܪܣܣܐ

ܪܥܐ pavit.
ܪܥܝ *reconciliavit.*
ܪܥܝܐ *paſtor.*
ܡܪܥܝܬܐ *grex.* (tatio.
ܪܥܝܢ mens, cogi-
ܬܪܥܝܬܐ *cogitatio.*
ܪܦܐ remiſſ9 fuit
ܪܩܕ ſaltavit.
ܪܩܩ ſpuit.
ܪܫܐ accuſavit.
ܪܫܝܢ *accuſatio,*
(*culpa.*
ܪܫܡ deſignavit.
ܪܫܝܥܐ improbus.
ܪܘܫܥܐ *improbitas.*
ܪܬܐ admonuit.
ܪܬܬ tremuit.
ܪܬܝܬܐ *tremor.*

ܫ

ܫܐܠ petiit, inter-
(rogavit.
ܫܐܠܬܐ *petitio.*

ܫܒܐ captivum
(duxit.
ܫܒܝܐ *captivus.*
ܫܒܩ demiſit.
ܫܒܒܝܢ *vicini.* (eſt.
ܫܒܗܪ gloriatus
ܫܘܒܗܪܐ *gloriatio,*
(*gloria.*
ܫܒܚ laudavit,
(glorificavit
ܫܘܒܚܐ *laus, gloria.*
ܬܫܒܚܢ *laudes, hymni*
ܫܒܛܐ virga, ſce-
(ptrū, tribus.
ܫܒܝܠܐ ſemita.
ܫܒܠܬܐ *ſpica.*
ܫܒܥ ſeptem.
ܫܒܩ reliqvit, re-
(miſit.
ܫܘܒܩܢ *remiſſio.*
ܫܒܬܐ ſabbathum.
(ſeptimana.
ܫܒܬܐ

ܫܘܒܚܐ *idem.*
ܫܓܫ conturbavit.
ܫܓܘܫܝܐ *tumultus.*
ܫܕܐ projecit.
ܫܘܕܝ promiſit.
ܫܘܘܕܝܐ *promiſſio.*
ܫܐܕܐ diabolus.
ܐܫܬܘܕܥ agnovit.
ܫܕܪ miſit.
ܫܗܪ vigilavit.
ܫܘܐ dignus fuit.
ܫܘܝ *æquavit, ſtra-*
ܫܘܐ *æqualis. (vit.*
ܐܫܝܓ lavit.
ܫܛ ſprevit.
ܫܘܥܐ ſaxum, petra.
ܫܘܩܐ platea, forum.
ܫܘܪܐ murus.
ܫܘܪ inſiliit, exſil.
ܫܘܙܒ eripuit.
ܫܚܠܦ mutavit.
ܫܘܚܠܦܐ *mutatio.*

ܡܫܚܠܦܐ *varii, diverſi.*
ܫܚܢ calefecit ſe.
ܫܚܩ contrivit.
ܫܚܪ coegit, cun-
(ctatus eſt.
ܫܛܐ inſanivit.
ܫܛܝܐ *ſtultus.*
ܫܛܝܘܬܐ *ſtultitia.*
ܫܝܘܠ infernus.
ܫܝܢ pacificavit.
ܫܝܢܐ *pax, trãquill.*
ܫܟܒ dormivit, iit.
ܐܫܟܚ invenit, potu
ܫܟܢ habitavit.
ܡܫܟܢܐ *tabernacul.*
ܫܠܐ deſiit, quie-
(vit.
ܫܠܝܐ *tranquillitas*
ܫܠܚ miſit. (*ſpoly.*
ܫܠܝܚܐ *legatus, apo-*
ܫܠܛ poteſtatem
(habuit.
ܫܠܝܛ

Digitized by Google

ܫܠܝܛ *dominator.*
ܫܘܠܛܢܐ *poteſtas, dominium.*
ܫܠܡ implevit, cõſenſit, tradidit.
ܫܠܡ *pax, ſalutatio.*
ܫܘܠܡܐ *finis, conſummatio.*
ܫܡܝ nominavit.
ܫܡܐ *nomen.*
ܫܡܝܐ cœlum.
ܫܡܝܢܝܐ *cœleſtis.*
ܫܡܛ extraxit.
ܫܡܠܐ implevit.
ܡܫܡܠܝܐ *plenus, perfectus.*
ܫܡܘܢܐ qvadrans.
ܫܡܥ audivit.
ܫܡܥܐ *auditio, rumor.*
ܫܡܘܥܐ *auditor.*
ܡܫܡܥܢܘܬܐ *auditus.*
ܡܫܬܡܥܢܘܬܐ *obedientia.*
ܡܫܬܡܥܢܘܬܐ *idem.*

ܫܡܫ miniſtravit
ܫܡܫܐ *ſol.*
ܡܫܡܫܢܐ *miniſter.*
ܬܫܡܫܬܐ *miniſteriũ.*
ܫܢܐ inſanivit, tranſiit.
ܫܢܐ *annus.*
ܫܢܬܐ *idem.*
ܫܢܩ cruciavit.
ܫܘܢܩܐ *cruciatus.*
ܫܥܒܕ ſubjecit.
ܫܘܥܒܕ *ſervitus.*
ܫܥܐ annũciavit.
ܫܥܝܬܐ *fabula.*
ܫܥܬܐ *hora.*
ܫܦܟ effudit.
ܫܦܪ placuit.
ܫܦܝܪ *bonus, pulcher.*
ܫܦܪܐ *aurora.*
ܫܩܐ potavit, irrigavit.

ܫܩܠ tulit.
ܫܩܝܦܐ rupes.
ܫܘܩܪܐ falſitas.
ܫܪܐ ſolvit, demiſit, (habitavit.
ܫܪܝ *incepit.*
ܫܘܪܝܐ *principium.*
ܡܫܪܝ *paralyticus.*
ܡܫܪܝܬܐ *caſtra.*
ܫܪܒܬܐ generatio.
ܫܪܓܐ lucerna.
ܫܪܟܐ reſiduum.
ܫܪܠ transgreſſus eſt.
ܫܪܪ confirmavit.
ܫܪܝܪ *verax, fir-(mus.*
ܫܪܪܐ *veritas.*
ܫܫܠܬܐ catena.
ܫܬ ſex.
ܐܫܬܝ bibit.
ܡܫܬܝܐ *potus.*
ܡܫܬܘܬܐ *convivium.*
ܫܬܐܣܬܐ fundamen-(tum.
ܫܘܬܦ conſenſit, (commu-(nicavit.
ܫܘܬܦܐ *ſocius, par-(ticeps.*
ܫܘܬܦܘܬܐ *communio.*
ܫܬܩ tacuit.
ܫܬܝܩ *mutus.*

ܬ

ܬܐܡܐ gemellus.
ܬܐܬܐ ficus.
ܬܐܪܬܐ conſcientia.
ܬܒܥ vindicavit.
ܬܒܥܬܐ *vindicta.*
ܬܒܪ confregit.
ܬܗܪ miratus eſt.
ܬܒ pœnitentia-(am egit.
ܬܝܒܘܬܐ *converſio.*
ܬܘ pœnituit.
ܬܘܗ

ܬܘܗ	obſtupuit.	ܬܩܦ	prævaluit.
ܬܟܠ	confidit.	ܬܘܩܦܐ	*robur.*
ܬܟܣ	impedivit.	ܬܪܐܐ	doctor.
ܬܠܐ	ſuſpendit.	ܬܪܓܡ	interpreta-(tus eſt.
ܬܠܡܕ	docuit, diſci-(pulos fecit.	ܬܪܝܢ	duo, ſecun-(dus.
ܬܠܡܝܕܐ	*diſcipulus.*	ܬܪܬܝܢ	*duæ.*
ܬܠܬ	tres, ter.	ܬܪܡܠܐ	pera, ſaccus
ܬܡܗ	admiratus eſt.	ܬܪܢܓܠܐ	gallus.
ܬܡܗܐ	*admiratio.*	ܬܪܣܝ	nutrivit.
ܬܡܢܝܐ	octo, octavus.	ܬܪܥܐ	janua.
ܬܥܠܐ	vulpes.	ܬܪܨ	direxit.
ܬܩܠ	offendit.	ܬܪܝܨ	*rectus.*
ܬܘܩܠܐ	*offendiculum.*	ܬܫܥ	novem, (nonus.
ܬܩܢ	reſtituit, (paravit.		

ERRATA,

Poſtremum qvod attinet, benevole Lector, in tantâ [illegible] rerum, verborum, exemplorum, numerorum, literarum, apicum, punctorum non ſit homo ille, (aut certè [illegible] ejus, vel Argus) qvi omnia puncta vidiſſe velit. Ac evolvendo integro tractatui hac qvidem vi-[illegible] vacavimus. Vidimus tamen in ſingulis, obiter q. qvæ place-

placerent minùs: Ex. gr. pag. 8. omittatur ſaltem, ܘܐܠܗܐ *& Deus*, pag. 13. lin. 7. pro *Si*, lege *Sic*, pag. 23. lin. ult. lege *poſtpoſitum*, pag. 29. lin. 19. addatur: apud Syros in Sekopho. ut: ܠܡܒܟܐ *flere*, *Job. 11, 31.* pag. 51. num. 11. lege ܐܘܪܝ & ſic porrò, illa qvaliacunq; ſint, tua de vero deprehenſa reſtituet induſtria.

Vale.

F I N I S.

ARABISMUS:

h. e.

PRÆCEPTA ARABICÆ LINGVÆ,

In harmonia ad Ebræa, eademq; Univerſalia, necnon Chaldæo-Syra, (ſeorſum antehac edita illa ab autore) conſcripta, exemplis itemq; ſufficientibus confirmata illuſtrataqve.

Acceßit in fine

COMPENDIUM LEXICI ARABICI, Radicum & Vocum notabiliorum præcæterorumq; maximè uſitatarum, &c.

Autore

ANDREA SENNERTO, P.P. in Acad. VVitteberg.

Editio altera.

WITTEBERGÆ,

Typis & Sumptibus FINCELIANIS:

Anno 1666.

LECTORI BENEVOLO
S. P.

LECTOR BENEVOLE: Omnium quidem Lingvarum, maximè tamen Orientalium, & inter haſce viciſſim, poſt Ebræam S. S. (matrem vel aviam & primigeniam hancce) Lingvæ ARABICÆ ſua eſt Dignitas, neceſſitas utilitasqve. (Hagarena ſive Iſmaëlitica audit non raro etiam aliis aliisqve.) Non meis id ediſſeram verbis, ſed Virorum Cll. in Oriente & lingvis orisq; verſatiſſimorum qvondam, Gvilhel. Poſtelli & Theodor. Bibliandri: ita enim hic, cum [illegible] in eruditiſſimo commentar. de ratione comm. omn. lingvar. & literar. pag. m. 5. qvantum Latitudinem maximè [illegible], inqvit, *Lingva hodie, nec usqvam olim in tot partibus Orbis ſonum habuit.* Et iterum: *Arabica lingva, qva & [illegible] religionis Muhamedicæ cultoribus grammatica[illegible]. Qvæ latius patet hodie, qvàm ulla unqvam lingva: [illegible] terræ pars habitati Orbis eam non agnoſcat. Habet [illegible] Africam totam, præter Nubianam regionem, qvæ à Pre[illegible] (ita vocat pretioſum vel altum Chan, qvem preſbyterum Johannem vulgò nominant.) Habet Aſiam totam à [illegible] per antipodes usq; ad partem occiduam noſtri hemiſphærii. Etiam Inſulas Moluccarum, qvas ultra Ameri[illegible] Magellanii ad Taſchaltical & Curiſtical ac Temi[illegible] [illegible] præcipua pars idololatræ ſunt, præter Indos [illegible] & Narſinganos. In Europa tenet Græciam, Macedoniam, Thraciam, Daciam, Jazyges ſeu partem Hungariæ,*

Serviam & Boſnam, quæ pars eſt Pannoniæ ſuperioris. Ejus beneficio valebimus ſine interprete converſari cum Mauro, Ægyptio, Syro, Perſa, Turcho, Tartaro, Indo: & ut breviter dicam ferè in toto terrarum orbe. Hactenus illi. Eſt qui irat (Raphe-leng. in præf. Lex. Arab.) de hac: *Arabica lingva apud Orientales eum obtinet locum, qvem apud nos Latina.* Patet hinc nempe, qvantæ amplitudinis lateqve regnans ſit hic Sermo, atq; vel hinc viciſſim ſumma ejusdem dignitas, utilitas, neceſſitasqve. Qvæ porrò ſingula commendant Scripta item varia diverſiſſimaqve in omni Literatura ſacra & profana extantia in hoc idiomate: (qvinqvies millia novit Jac. Golius in præf. Lex ſui: 7800. qvæ aſſerventur in Bibliotheca Maroccanâ, 32000. qvæ in Feſſanâ, Brianus Walton, in Introduct. ad LL. Oriental. pag. 41. ſeqq.) præſertim Pentatevchus ſeu qvinqve Libri Moſis Arabicè redditi jam olim, Pſalterium vel Pſalmi Davidici, Nov. Inſtrumentum integrum, imò Biblia S. ipſa univerſa: extantia ſingula atqve omnia hodiè ex editionibus variis. Conf. & vid. ſi placet Gvido Fabritius, in præfat. ſup. Nov. Teſtam. Syriac. item Clenardus in fine lib. 1. epiſtol. Fr. Rapheleng. in præf. Lex. Arab. nec non Petr. Kirſtenius in Arabicis ſuis, qui docet: *Multas D. Pauli Epiſtolas aliorumq; Apoſtolorum ſcripta habere Arabes, qvæ nondum in aliis extant lingvis.* Adde huc nunc è profanis: Medica, mathematica, hiſtorica, philoſophica & philologica: Avicennam, v. gr. Razen, Gebrum, Meluen, Serapionem, Averroem, Albategnium, Albumaſarem, &c. Qvibus accedat deniqve Coranus ſive Alcoranus, Mohammedanorum omnium Liber q. ſymbolicus, & Nomocanon Arabicus, illorum eorundem Corpus juris q. tum Civilis, tum Canonici: alia qvàm plurima. Addere licet adhuc id unum: extare radices vel themata in hac lingva mille & plus ultrà, in originali textu ſacro vel Ebrææ lingvæ

com-

Digitized by Google

[illegible] ſunt non minus; qvæ lucem dant conciliantqve [illegible] perplurimis in ſacro Codice Ebræo [illegible] ut vel hinc ſolùm magnifacienda me- [illegible] reliqvis Orientalibus hæc qvoq; Lin- [illegible] Qvid dicã tandẽ de ubertate & copia [illegible] Vocũ apud Arabes? cum certũ ſit, plurimas harũ [illegible] admittere ſignificata diverſa, vel ſal- [illegible] ſubordinata & affinia ſibi. En vox unica [illegible] rad. [illegible] *infirmus, debilis, impotens fuit,* [illegible] qvid? LXX ſignificata, diverſiſſimaqve [illegible] *anus, vetula, mulier, rex, cœlum,* [illegible] *eqvus, taurus, camela, vacca, lupus,* [illegible] *palma, vinum, argentum, bellum, tento-* [illegible] *arcus, uter, olla, fames, febris, &c.* ex [illegible] fœcunditate item lingvæ hujus judicare li- [illegible] tranſeant hæc.

[illegible] benevole, en igitur, poſt Ebræa, eadem- [illegible] nec non Chaldæo-Syra (ſeorſum antehac [illegible]) PRÆCEPTA qvoqve qvædam gramm- [illegible] typis, qvales conceſſerunt hactenus Fata no- [illegible] ſed in unâ & continuâ, ad ſuperiora, [illegible] harmonia: qvantum methodum univerſam, œ- [illegible] verbo, libros, capita, membra fere, præ- [illegible] ut pan-harmonia ſic laudatarum lingvarum [illegible] ex diverſis etiam & diſtinctis libris. A- [illegible] actum agere itaqve hic no- [illegible] ipſas, imò exempla pleraqve, ſecu- [illegible] Cl. *Thom. Erpenium*, eundemqve in [illegible] bus ſuis (conſultis nihilominus aliis [illegible] fuere, *Gjarumia* ejusdem & libello [illegible] *Kirſtenio, Guadagnolo: Poſtellus, Franc.*

Martelottus, *Caphia Ebnol Hage*, *Tarif &c.* qvalia citantur ab aliis, fateamur, ad manus noſtras non pervenerunt; viciſſim ita tamen, ut, qvemadmodũ in ſuperioribus lingvis, ita hic qvoq; revocaverim omnia ad Præcepta, in qvantum fieri potuit, univerſaliſſima: in ſpecie verò anomalarum paradigmata illa (hîc loci *hamzata, concava, ſurda, &c.* dicta) deturbaverim viciſſim ex ſuis locis, revocata & illa commodè ad Regulas generales nec non ſpeciales, de literarum nempe mutatione & abjectione generali &c. Lectionem porrò, vel Vocalium potiùs valorem qvod attinet, ac qvod primo fortaſſe loco à me dici debuiſſet, ſecutus ſum hac vice Maronitas genere, è Libano, ac Profeſſores Pariſienſes (diſſentientes hic ab Erpenio noſtro) *Gabrielem Sionitam & Johannem Hesronitam*, &c. alios: non proptereà vel maximè, qvaſi præ reliqvis verior hæc poteſtas ſit vocalium atqve indubitata, ſed in gratiam tyronum, & majoris, qvantum illos, facilitatis cujusdam conciliandæ ergò lectioni. Ac verum id qvidem aliàs eſt; qvod valor Vocalium apud Arabes non unus æqvè idemqve ſit, ſed varius, extra controverſiam, pro cujusqve loci aut regionis habitudine. Poſtremò, Compendium qvoqve Lexici Arabici cujusdam, (qvemadmodum & in ſuperioribus lingvis factum à me,) adjeci, in gratiam tyronum. In qvo conſcribendo qvidem eodem fere me geſſi item modo, ut tunc. Secutus enim hac vice *Raphelengium*, *Dominicum Germanum de Silesia, edit. Rom. in fol. 1639.* (hi enim qvatuor ad manus mihi tantùm) maximè verò Cl. *Jac. Golium*, ut apparebit, ſecutus κατὰ πόδα. Radices porrò adſcripſi ſelegiqve potiſſimum uſitatiores ac notabiliores tantùm, in primâ adeòqve eadem ferme Conjugatione receptas, ac mediâ phatha radicali, rariùs [illegible]: derivata verò pauciſſima adjeci, uſu utpote, cognito datoqve primitivo, fac-

li-

Digitized by Google

mutabilis. Formale deniqve notationis, ſive primarium, veramqve ac propriiſsimam ſignificationem cujusqve thematis ut eruerem inveſtigaremqve, id eſt qvod torſit me vehementiùs: qvam videbatur ideò ſuggerere mihi inter alios *alterum* itemqve *Camus* ſive *Camuſus Firuzabadij*, (Lexicographi, utriqve, Arabum nobiliores) notati plerumqve [illegible] Golio, nec non derivata ipſa præſtantiora præ cæterisqve alio frequentata. Tantum. Vale, Lector benevole, atqve boni conſule, (præſertim ſi qvid fortè, ut fit, humani paſſus ſum alicubi) omnia. It: Vale. Perſcript. Wittenbergæ, Calend. Febr. ↀ Iↄ c LXVI.

ANDR. SENNERTUS, P.P.

Digitized by Google

ARABISMI,

h. e.

GRAMMATICÆ ARABICÆ

LIBER I.

De

ETYMOLOGIA.

CAPUT I.

De

Lingvæ Arabicæ Lectione.

I. Arabes Literas conſonantes numerant vulgò XXVIII: qvarum tabula hæc eſt ſubſeqvens: I. Literæ.

Figura.				*Nomen.*	*Poteſtas.*	
		ﺎ	ا	Elif	א	
ﺐ	ﺏ	ﺒ	ﺑ	Be	ב	b
ﺖ	ﺕ	ﺘ	ﺗ	Te	ת	t
ﺚ	ﺙ	ﺜ	ﺛ	Thse	תֿ	t *blæſum.*
ﺞ	ﺝ	ﺠ	ﺟ	Gjim	גֿ	g *Gall.*
ﺢ	ﺡ	ﺤ	ﺣ	Hha	ח	
ﺦ	ﺥ	ﺨ	ﺧ	Cha	כֿ	ch, χ *Græc.*
		ﺪ	ﺩ	Dal	ד	d
		ﺬ	ﺫ	Dhsal	דֿ	d *blæſum.*
		ﺮ	ﺭ	Re	ר	r
		ﺰ	ﺯ	Ze	ז	z *Gall.* ſ. *lenis.*
ﺲ	ﺱ	ﺴ	ﺳ	Sin	ס	ſ
ﺶ	ﺵ	ﺸ	ﺷ	Schin	שׁ	ſch *Germ.* ch *Gall.*
ﺺ	ﺹ	ﺼ	ﺻ	Sad	צ	ſs
ﺾ	ﺽ	ﻀ	ﺿ	Dad	צֿ	ds
		ﻂ	ﻁ	Ta	ט	t
		ﻆ	ﻅ	Da	טֿ	d, ϑ.
ﻊ	ﻉ	ﻌ	ﻋ	Ain	ע	
ﻎ	ﻍ	ﻐ	ﻏ	Gain	גֿ	g *Latin.*
ﻒ	ﻑ	ﻔ	ﻓ	Fe	פ	f *vel* ph.
ﻖ	ﻕ	ﻘ	ﻗ	Kaf	ק	k
ﻚ	ﻙ	ﻜ	ﻛ	Cef	כ	c
ﻞ	ﻝ	ﻠ	ﻟ	Lam	ל	l
ﻢ	ﻡ	ﻤ	ﻣ	Mim	מ	m
ﻦ	ﻥ	ﻨ	ﻧ	Nun	נ	n
		ﻮ	ﻭ	Wau	ו	w *Germ.*
ﻪ	ﻩ	ﻬ	ﻫ	He	ה	h
ﻲ	ﻱ	ﻴ	ﻳ	Je	י	j *conſ.*

Anno-

Annotationes.

1. VAriant figuræ literarum qvarundam à ſuprà poſitis alicubi nonnihil, præſertim in manuſcriptis codicibus, qvæ uſu addiſcendæ veniunt. Notabis h.l. ſaltem Elif literæ Lam poſtpoſitum ita pingitur ⅄ vel h. m. ﻻ, qvæ figuræ vocantur, *Lam Elif.* Mim præcedenti literæ unico ductu circulari ad celeritatem ſcripturæ annectitur h. m. ﺤﻢ ﺼﻢ ﻬﻢ He finale deniq; adſciſcit supernè duo puncta, h. m. ة ة, & tunc amplius He non eſt, valet, diciturq; ſed ת t.

2. Solent Arabes, ſicuti Syri, literas inter ſe connectere, & præcedenti qvidem & ſeqventi literæ, (exceptis ſex ا د ذ ر ز و, qvæ tantum præcedenti annectuntur) h. m.

[illegible]

Vincula literarum ornatûs gratia non rarò etiam dilatantur h. m.

[illegible]

3. Spatium, qvod in lineâ exſcribenda reſtat, iſtis qvoqve dilatatis vinculis complent, vel, qvod rarius fit, ſi vox divellenda ſit, factâ poſt ſeparabilem literam ſectione partem poſteriorem priori imponunt, aut in margine illam locant.

4. Neqve Arabicarum literarum poteſtas aliarum lingvarum notis ſeu literis ſufficienter exprimi, ſed vivâ hîc voce opus eſt. In qvibusdam ſub judice lis etiam adhuc hæret. Nun, in ſpecie, vocali caſſum, ante aliud Nun & gutturales ſonat qvidem *Nun*: ſed ante Be m, ante reliqvas literas *ng*.

5. Dividuntur ratione Organi prolationis literæ & hic in qvinq; claſſes:

1. *Gutturis:* أَحَخَعَغَه

2. *Palati:* جَيَقَكْ

3. *Lingvæ:* تَرَطَلَنْ ثَذَظْ

4. *Dentium:* زَسْشَصَض

5. *Labiorum:* بَوَمَفْ

Ac Lingvales & dentales vulgò *Solares* vocantur, reliqvæ *Lunares*.

2.Vocales. II. Vocalium figuras Arabes agnoſcunt ſolùm tres:

Phatha ـَ A.

Ceſra ـِ E, ſeq. Je qvieſcente & in fine dictionis I.

Dsamma ـُ O, ſeq. Wau qvieſc. U.

Vid. Gabriel Sionita & Johannes Heſronita, Profeſſores Pariſienſes, *Grammat. Maronitic libr. I.* Philipp. Gvadagnolus, *Inſtitut. Arab. lingv. ſub init. pag. 2.* alij.

Annotatio.

Vocalium figuræ in fine dictionis geminatæ *Tanvin*, *Tanvina* Arabes vocant, q. dicas *Nunnatio*, [illegible] modo

modo بٌ بٍ بً nunnantur, h. e. valent *an, in, on:* ſive levius repræſentant integram ſyllabam, ſed inverſam eandem, qvàm vocales. Vocales compoſitas unde alii vocant. Et primæ geminatæ vocali poſtponitur plenumq; Elif, ſine ullo ſoni augmento, h. m. بًا *ban.*

III. Gjezma, (cujus figura hæc eſt vel ْ) aliud nihil eſt niſi Scheva Ebræorum quieſcens, qvale ſcil. eſt ſuâ naturâ omne Scheva.. Omnibusq; literis ſuâ naturâ mobilibus inſcribitur: ut: حَمْدٌ *hhamdon,* ضَرْبٌ *dſarbon.* 3. Gjezma.

Annotatio.

Literis qvieſcentibus ا و ي minùs bene appingitur: ut: نَصَرُوا *naſaru:* niſi cùm radicales ſunt & ſuà natura mobiles, ut: ثَوْرٌ *tsavron,* لَيْلٌ *lajlon.*

IV. Tesdid, (cujus figura hæc eſt ّ) reſert Dageſch forte Ebræorum: & omnibus omnino literis ipſum inſcribitur. 4. Tesdid.

Eſtq; itidem triplex: characteriſticum, compenſativum & euphonicum: ut: نَصَّرَ *naſſara,* مَدَّ *madda,* pro مَدَدَ.

Euphonicum, in ſpecie, eſt, qvod antece-

dentem conſonam gjezmatam, qvæ in ſcripturâ qvidem manet, in pronunciatione verò perit, in ſuâ geminatâ iterùm compenſat & repræſentat: apponiturq; literis tantùm Solaribus & tribus hiſce ي و م

Qvod faciunt iterùm triplex:

Initiale, qvod apponitur literis يرملون dictionem inchoantibus poſt Nun gjezmatum, vel latitans in vocali nunnatâ: ut: مِن رَبِّهِ mirrabbehi, *â Domino ſuo*, قَلْبٌ مُطَهَّرٌ Kalbommotahharon, *cor mundum.*

Deltale, qvod apponitur literæ ت poſt د ut: قَصَدْتُّ *kaſatto.*

Lambdale, qvod literis Solaribus apponitur poſt articulum أَلْ: ut: اَلرَّبُّ arrabbo, *Dominus*, اَلشَّمْسُ aſchſchamso, *Sol*, اَللّٰهُ allaho, *Deus.*

Annotationes.

1. Teſdid initiale rariſſimè exprimitur, ſed tanq. res bene nota anteà præſupponitur, ex ſuâ naturâ ſcil. dijudicanda.

2. Lam

6. Lam articuli أَلْ ante aliud Lam non rarò omittitur, compendii ergò: ut: أَلَّيْل *nox*, pro أَللَّيْل. Semper omittitur, in relativis hiſce tribus: أَلَّذِي أَلَّتِي & أَلَّذِين Sic cū articulo أَلْ præfigitur Lam Dativi caſus nomini, ne plura ſc. Lam concurrant. ut: لِلَّيْل, *nocti*, pro لِأَللَّيْل vel لِلَّهِ / لِأَلَّيْل *Deo*, pro لِأَللَّه vel لِأَللَّه quo (ſit in caſu poſteriore) integer perit articulus.

V. Literas Qvieſcentes Arabes, ſicuti Syri, habent tres: ا و ي. Et ا qvieſcit qvidem præcedente Phatha: wau & Ie, qvatenus proprias vices ſuſtinent, illud in Dsamma, hoc in Ceſra. Ut: بَا بُو بِي *ba, bu, bi.* 5. Literæ Qvieſcentes.

Annotationes.

1. Elif implicitè ſi qvieſcit, h.e. compendii causâ ſi omiſſum ſit, Phatha perpendiculariter pingitur, vel illud hac nota ~ Medda dictâ repræſentatur: qvâ de poſteà *dicendum. IX.* Ut: هٰذَا vel هٰذَا pro هَاذَا *hic iſte.*

2. Wau & Je poſt Phatham vocali deſtitutæ nec gjezma habentes ſunt vicariæ τȣ̃ Elif.

VI. Notæ lectionis reſtant adhuc tres, ſeu ipſæ literæ Elif in ſpecie, cùm mobilis

tùm

tùm qvieſcentis : *Hamza*, *wesla* , *Medda.*

6.Hamza. VII. Hamza (cujus hæc eſt figura ء) eſt ſervus literæ Elif mobilis. Ut: أَنْ إِنْ أُنْ *an*, *in*, *on*, يَأْمَنُ *jahmano*. · Unde & nomen ejus τῷ Elif mobili ſæpe attribuitur : qvin & pro eo uſurpatur in ſcriptione & lectione, cùm in medio tùm fine, poſt ي و ا vel literã gjezmatam. Ut: يَنْئَوْنَ pro يَنْأَوْنَ / يَسْئَلُ pro يَسْأَلُ / سُوءٌ pro سُوأٌ / مَرْءٌ pro مَرْأٌ / شَيْءٌ pro شَيْأٌ.

Annotatio.

Literis و vel ي ſuperſcriptum indicat eas eſſe vicarias, ſive pro Elif ſua natura mobili poſitas. Ut: يُؤْمِنُ pro يُأْمِنُ / إِيذَرُ pro إِأْزَرُ & Je in hoc caſu punctis ſuis non raro deſtituitur.

7. Wesla. VIII. VVesla (cujus hæc eſt figura ٱ) eſt ſervus τῦ Elif qvieſcentis , in principio dictionis poſiti, cujus qvietem non tantum indicat, ſed præterea ſeqventem conſonantem gjezmatam cum præcedentis vel dictionis vel literæ vocali ſimplici qvidem conjungen-

jungendam eſſe. Ut: قلب الملك Kalbo-lmaleki, *cor regis*, بابنك bebneca, *in filio tuo*.

Adeoq; nihil aliud eſt, qvàm Unionis illius indicium: unde & Elif id qvieſcens, cui ſuperſcribitur, *Unionis* dicitur: qvod triplex faciunt: Verbale, Nominale, & Articulare.

Verbale Imperii & characteriſticum eſt: Imperii, qvod præfigitur Imperativo Conjugationis primæ. Characteriſticum, qvod initiale eſt in Conjugationum derivatarum ſecundæ & tertiæ claſſis Præteritis activis, Imperativis & Infinitivis. Conf.ſis infrà Cap. IV.

Nominale eſt in decem hiſce nominibus: إبن *filius*, إبنم *filius*, إبنة *filia*, إمرؤ *vir*, إمرأة *mulier*, إسم *nomen*, إست *podex*, أيمن *juramentum*, إثنان *duo*, إثنتان *duæ*.

Articulare eſt Articuli ال *ὁ ἡ τὸ*: qvo

pertinet etiam id, qvod eſt in relativo أَلَّذِي أَلَّتِي &c.

Annotationes.

1. Elif, qvod initio ſententiarum ponitur, & poſt articulum أَلْ non ſubjacet hiſce legibus.

2. Omnia Elif Unionis naturaliter Ceſram poſſident: præter Imperativum, qvod interdum Dsammam habet, & articulare, qvod Phatham, uti & nominale in ſolo أَيْمُن *juramentum.*

3. Qvod ſi τῷ Elif Unionis præcedat aliqva literarum qvieſcentium ي و ا, ea non obſtat unioni. Ut غَزَا ٱلْمَدِينَةَ gaza-lmadinata, *oppugnavit urbem*, يَغْزُو ٱلْمَدِينَةَ iagzu-lmadinata, *oppugnabit urbem* نَصَرُوا ٱلْمَلِكَ naſaru-lmaleci, *opem tulerunt regi.* Except. v. *Cap. IX. reg. 1. membr. 1.*

4. Qvod ſi verò Elif Unionis (excipe articulare أَلْ Vid. & conf. *Cap. IX. reg. 1. membr. 2.*) præcedat Vocalis nunnata, etſi hoc vocalem ſuam adſcriptam non habet, in pronunciatione tamen tunc eam aſſumit. Ut: مَدِينَةٌ ٱفْتَتَحَتْ madinaton eftatahat, *urbs capta eſt.*

5. Elif Unionis ſeqvente immediatè vocali excidit. Ut: مَنْ pro أُمَنْ

IX. Med-

IX. Medda, (cujus hæc eſt figura ~) eſt ſervus τȣ̃ Elif qvieſcentis explicitè (expreſſi) ante Hamza; & ſyllabam tunc producit: ut: سَمَآءٌ ſamâon, *cælum*: aut implicitè (abjecti) in certis caſibus: ut: آمَنَ pro أَأْمَنَ *credidit*, هٰذَا pro هَاذَا *hic, iſte*. 8. Medda.

Annotatio.

Superſcribitur etiam hæc figura dictionum compendiis, qvæ Ebræi ראשי תיבות vel ס״ת vocant, (*Abbreviaturæ* vulgo) de qvibus ſuo l. ut: ط pro فَقَط *finis*, بسم pro بِسْمِ ٱللّٰه *in nomine DEI*, تعالى *Laus DEO æterno auguſto*.

X. Syllabæ ratio eadem hic eſt, qvæ Ebræis & reliqvis Orientalibus. 9. Syllaba.

Annotatio.

Ad Syllabam compoſitam conſtituendam, præter Gjezma & Tesdid, facit etiam heic ſuo modo Tanvin ſ. Nunnatio, qva de ſuprà *Membr. II.* nec non Wesla, de qvo *Membr. VIII.*

CAPUT II.

De Accentibus.

I. Arabes, ſicuti Syri, accentuum notas nul- 1. Accentus.

nullas habent. Qvæ verò dictionis ſyllaba ſit attollenda ex regulis ſeqventibus utcunq; cognoſci poterit.

Diſſyllaba attollunt penultimam. Ut: هُوَ hóva, *hic, ille*, قَالَ Kala, *dixit*, سَمْنٌ fómon, *os.* عَبْدٌ ábdon, *ſervus*, أُنْصُرْ onſor, *adjuva.*

Poly ſyllaba antepenultimam: Ut: نَصَرَ náſara, *adjuvit*, نَاصِرٌ naſeron, *adjutor*, أَنْصُرُ ónſoro, *adjuvabo*, مَكْتَبٌ máctabon, *ſchola*, مَدِينَةٌ madínaton, *civitas.*

Annotationes.

1. Polyſyllaba, qvorum penultima per literam aliquam qvieſcentem producitur, penacuta ſunt. Ut: *Elabon*, غَفُورٌ *gafuron*, رَحِيمٌ *rahimon.*

2. Sic non raro, qvæ Gjezma aut Tesdid poſſident. Ut: اَللّٰهُ *allábo* اَلرَّبُّ *arrábbo*, نَصَرْتَ *nasirta*, بِأَرْضِي *beárdi.*

3. Per Wesla ſive Elif unionis qvæ dictiones conjunguntur, eorum ultima tantum attenditur. Ut: بِسْمِ اللّٰهِ *besmillahi.*

II. Diſtin-

II. Diſtinctionum cùm majorum tùm minorum notæ communiores hæ fere ſunt: 2. Diſtinctionum notæ.

CAPUT III.

De affectionibus Vocum qvibusdam communibus.

Circa affectiones Vocum communes 1. Originem. 2. Numerum. 3. Genus hæc hac vice præſertim conſideranda veniunt ſeqventia:

I. Literæ ſerviles hæ ſunt ſeptem: 1. Origo.
يتسمنون *pingvefient*, & inſuper hæ qvatuor: بفلك *in navi:* qvarum priores (etiam per inſertionem qvædam harum, in hac lingvâ) inſerviunt formationi vocum, Verbi & Nominis: poſteriores ad conſignificationem earum faciunt tantùm.

Reliqvæ literæ omnes radicales ſunt.

II. Numerus & in Verbis (excepto Infinito) & Nominibus triplex eſt: Singularis, Dualis, Pluralis: qvamvis ille (Dualis) 2. Numerus.

lis) in Verbis rariùs occurrat. Et in Nominibus, Verborum Futuris atq; Participiis deſinit in نَ.

VVau ſervile qvieſcens in Verbis & hic format pluralem numerum. Ut: Præt. نَصَرُوا Futur. يَنْصُرُونَ Imperat. اُنْصُرُوا.

3. Genus. III. Genus fœmininum & hîc agnoſcit ة ſervile, vel ا. Ut: פָּקְדָה Chald: פִּקְדַת Syr: פְּקַדַת Arabs: نَصَرَتْ Nomen: رَجُل *Vir*, رَجُلَة *mulier*. Elif: ut: كِبْرِيَا *ſuperbia*.

Ac tertia pluralis Præteriti in Verbis habet & heic genus diſtinctum. *Vide & conf. Paradigma, Cap. ſeq.*

CAPUT IV.

De Verbo.

I. In Verbo conſideranda in ſpecie veniunt: 1. Conjugatio, nec non Diatheſes & formæ earundem. 2. Significatio. 3. Tempus. 4. Forma-

4. Formatio ejusdem cùm generalis, tùm ſpecialis ratione Conjugationum ſingularum.

II. Conjugationes vulgò Arabes numerant XIII. Qvarum ſingulæ duplicem formam habent, activam & paſſivam: exceptis nonâ & undecimâ, qvæ paſſivam non agnoſcunt. 1. Conjugatio & Diatheſis ſ. forma.

Ac Prima qvidem nuda & ſimplex eſt, ſicuti ratione ſuæ ſignificationis, ita omni deſtituta charactere: ex gr. نَصَرَ *adjuvit:* reliqvæ (derivatæ) certis affectæ characteribus ſeu literis ſeu notis in tres dividuntur Claſſes: prima radici unam adjectam habet characteriſticam, ſcil. 2. 3. & 4. ſecunda duas, ſc. 5. 6. 7. 8. 9. tertia tres, nem. ſc. 10. 11. 12. & 13.

III.		II.		Claſſ. I.	
اِسْتَنْصَرَ	10.	تَنَصَّرَ	5.	نَصَّرَ	2.
اِنْصَارَّ	11.	تَنَاصَرَ	6.	نَاصَرَ	3.
اِنْصَوْصَرَ	12.	اِنْصَرَ	7.	أَنْصَرَ	4.
اِنْصَوَّرَ	13.	اِنْتَصَرَ	8.		
		اِنْصَرَّ	9.		

Annotationes.

1. Conjugationes uſitatiores ſunt : 1. 2. 4. 5. 7. 8. & 10.

2. Ad Conjugationem primam, quintam, ſeptimam & nonam referuntur Verba quadrilitera. De quibus ſuo loco, infrà.

3. In Septimâ Conjugatione Nun characteriſticum primæ radicalis, ſi ea quoq; Nun ſit (ſicut in pardigmate) per Teſdid inſeritur : aliàs expreſsè ſcribitur.

4. In Octava Conjugatione character ت & prima radicalis, ſi & ipſa ſit ت, eodem modo coaleſcunt per Teſdid. Ut: إِتَّبَعَ pro إِتْتَبَعَ Sic primâ radicali ث & non rarò ي و ا , euphoniæ cauſa prius mutatâ in ت, eodem modo cumſubſequente literâ characteriſticâ ت coaleſcunt. Ut : إِتَّبَعَ *firmari*, pro إِثْتَبَعَ / إِتَّخَذَ *incipere*, pro إِتْخَذَ / إِتَّجَرَ *transfigi*, pro إِوْتَجَرَ / إِتَّسَرَ *ludere aleis*, pro إِيْتَسَرَ Contrà, ſi prima radicalis ſit ظ ط ض ص pro ت characteriſtico venit ط: ſi ſit ز ذ د venit د, factâ item coalitione in ſui ſimilem. Ut: إِصْطَبَغَ *intingi*, pro إِصْتَبَغَ / إِدَّرَأَ *repelli*, pro إِدْتَرَأَ vel إِدْدَرَأَ

5. In Conjugatione nonâ & undecimâ tertia radicalis affecta Teſdid , quotiescunq; ratione formationis Gjezma requirit , reſolvitur in ſuas geminas. Ut

إِحْمَرَّ

اِصْفَرَرْتُ اِصْفَرَرْتَ / اِصْفَرَّ &c. Sic & in Futuro geminatæ: Imperativo: (vid. ſuo loco) ubi liberum tamen id eſt: Ceſſatâ ultimâ, ſi reſolutio fiat: ut: يَصْفَرِرْ vel pathhatâ aut ceſſatâ, ſi minus: ut يَصْفَرَّ / اِصْفَرَّ vel يَصْفَرِّ / اِصْفَرِرْ Sic & in qvadriliterarum Conjugatione nonâ: qvo de ſuo loco.

III. Conjugationes derivatæ & ipſæ primitivam non raró habent ſignificationem: imprimis ſi Verbum in Conjugatione primâ non ſit in uſu. Aliàs fere: 2. Significatio.

Secunda & qvarta ex intranſitivis ſive abſolutis formant tranſitiva: ut: حَزِنَ *triſtis fuit*, حَزَّنَ & أَحْزَنَ *contriſtavit*: ex tranſitivis tranſitiva in aliud ſubjectum: ut: ضَرَبَ *verberavit* ضَرَّبَ & أَضْرَبَ *verberare fecit.*

Tertia & ſexta ſignificat actionem mutuam vel reciprocam: ſicuti fere Latinorum vel Græcorum compoſita per *con*, σὺν. ut: ضَارَبَ & تَضَارَبَ *verberavit alter alterum*, adeoq; *verberaverunt ſeſe mutuò*: Sic & Neutra. ut: جَالَسَ *ſedit alter cum altero.*

Qvinta, ſeptima & octava activè & paſſivè

 ſimul

ſimul fere ſignificant: vel, magis certè paſſivè qvam activè: ut: تَعَلَّمَ, *didicit*, vel potiùs *edoctus fuit* à docente, إِنْكَسَرَ *effractus fuit*, vel *frangi ſe ſivit*, إِنْقَصَرَ *abbreviatum fuit* vel *abbreviari ſe ſivit*.

Nona & undecima formant abſoluta ſ. intranſitiva colorum & deformitatum, cum intenſione qvadam: & illa qvidem mediocri, hæc majori. Ut: إِصْفَرَّ *valde flavus fuit*, إِصْفَارَّ *multò flaviſsimus fuit*.

Decima petitionem notat: ut: إِسْتَطْعَمَ *cibum petiit*, à طَعِمَ *edit, guſtavit*.

Duæ ultimæ ſicuti rariſſimè ſunt, ita vel ſignificationem Verbi ſimplicem retinent, vel eam ſaltem intendunt.

Annotatio.

Uſus tamen & heic conſulendus vel maximè eſt, aut certè Lexica.

3. Tempus. IV. Præteritum & hîc eſt pro omnibus ſui ſpeciebus: item pro Præſenti & Futuro nonnunqvam cujuscunq; modi: imprimis ſi, prout Syris, verbum ſubſtantivum كَانَ *fuit*,

fuit, vel particulæ hæ: لو *ſi*, إن *ſi*, إذا *cum* ipſi proponuntur: ut: كان ضرب *verberaverat*, q. dicas, *fuit verberavit*, كانوا قالوا *dixerant*, pro *fuerunt dixerunt* إن كنت *ſi es filius Dei &c.*

V. Futurum etiam præſens & præteritum exprimit, pro textus & loci commoditate: reſtringitur autem ad hujus vel illius aut Futuri ipſius qvoq; ſignificationem non rarò præmiſsâ particulâ qvadam vel præfixâ literâ: ex gr. ad Futuri ſignificationem præfixo ـ aut voculâ سوف / سف / سو / سي. Sic præfixâ negativâ لن *neqvaqvam*; لا *non*, item ليس *non*. Ad Præteriti notationem præmiſſo لم *non*, vel لما *nondum*, item, nonnunqvam præterito verbi ſubſtantivi كان. Ad Præſentis deniq; præmiſſo ما *non*, itemq; ليس *non*, لن *ut*, ſimilibusq; aliis: nonnunqvam etiam præterito verbi ſubſtant. كان.

VI. Imperativus ſolùm affirmativè uſurpatur, non negativè: præcepta verò ne-

gativa exprimuntur, ut apud Ebræos, per Futurum, propoſitâ huic particula لا ne. ut: لَا تَضْرِبْ ne verbera: Porrò verba paſſiva illum non agnoſcunt; ſed pro eo venit Futurum, cum ل imperativo gjezmante, ut: لِيُنْصَرْ *adjuvetur.* Secundam deniq; perſonam cùm tantùm pro more agnoſcat Imperativus, reliqvæ itidem per Futurum gjezmatum exprimuntur, præfixo ل cum Ceſra: ut: لِيَنْصُرْ *adjuvet*, لِنَنْصُرْ *adjuvemus.* Qvod & ſecundę perſonę Imperativi interdum accidit: ut: لِتَنْصُرْ *adjuva*: excidente ubiq; τῷ Ceſra literę Lam cum præfigitur, vel فَ. ut: فَلْيَنْصُرْ & وَلْيَنْصُرْ *adjuvet.*

VII. Participium reſpondet noſtro: ſæpe etiam exprimitur per Futurum. ut: جَاؤُا يَبْكُونَ *venerunt flebunt*, i.e. *flentes.*

VIII. Infinitivus potiùs Nomini verbali noſtro, qvàm Infinito reſpondet; immò aliud nihil eſt, apud Arabes, qvàm Nomen verbale, reliqvorum nominum more caſibus

bus variabile. Qvo de plura ſuo loco. Ac verba Paſſiva id planè non agnoſcunt.

Annotatio.

Enallage temporum adeò (ut vel ex proximè præcedentibus patet inter alia) in hac lingvâ multò freqventiſſima eſt : variatq; præſertim pro ratione particularum præpoſitarum.

De Formatione Temporum in genere.

De Præterito.

IX. Præteriti formatio (nec minus reliqvorum etiam temporum) obſervatis obſervandis, formationi fere ejusdem (eorundem) in matre Ebræâ lingvâ, multò magis tamen adhuc in Chaldæâ & Syrâ reſpondet : [illegible] qvidem ejusmodi eſt : 4. Formatio Temporum generalis.

Pluralis.		*Dualis.*		*Singularis.*		
Fœm.	*Maſc.*	*Fœm.*	*Maſc.*	*Fœm.*	*Maſc.*	
نصرن	نصروا	نصرتا	نصرا	نصرت	نصر	3.
نصرتن	نصرتم	*Com.*	نصرتما	نصرت	نصرت	2.
Com.	نصرنا	*Caret.*		*Com.*	نصرت	1.

De Futuro.

X. Futurum Activum formatur heic à Præterito ſuo : paſſivum à Futuro activo,

 per

per præformantes literas أَتِين & afformantes يُونَا ſeq. modo:

Pluralis. Fœm.	Pluralis. Maſc.	Dualis. Fœm.	Dualis. Maſc.	Singularis. Fœm.	Singularis. Maſc.	
Com.	نَنصُرُ	Caret.		Com.	أَنصُرُ	١
تَنصُرْنَ	تَنصُرُونَ	Com:	تَنصُرَانِ	تَنصُرِينَ	تَنصُرُ	٢
يَنصُرْنَ	يَنصُرُونَ	تَنصُرَانِ	يَنصُرَانِ	تَنصُرُ	يَنصُرُ	٣

De Imperativo.

XI. Imperativus formatur â Futuro, literâ Etan abjectâ, & in Conjugatione primâ præpoſito Elif Unionis: in reliqvis Conjugationibus character Prẹteriti manet, vel litera characteriſtica Elif, ſi ſit abjecta, hic redit cum puncto ſuo: ultimâ radicali ubiq; habente Gjezma.

De Participio.

XII. Participia omnia, prẹter Conjogationis primæ activum, formantur â Futuro, Mim pro litera Etan poſito: terminationem habent nominum, qvorum more aliàs etiam inflectuntur.

De Infinito.

XIII. Infinitivus refert Caſum Accuſativum nominis verbalis : ut ſuprà ex parte dictum.

XIV.

Formatio Verbi ſpecialis per ſingulas Conjugationes ſeqvitur.

Nota: Hæc qvandoqvidem non differt admodùm, uti patebit, ideò Paradigma tantùm primę Conjugationis, (juxta qvam utpote reliqvæ omnes eodem inflectuntur modo, obſervatis obſervandis) propoſuiſſe pleniùs qvidem h. l. ſufficiat: reliqvarum ſaltim initialibus paradigmatum vocibus: diverſitatem verò, ſi qvæ eſt alicubi, in Annotationibus maximè circa ſingula tempora ſimul atq; ſemel indicabimus. 5. Formatio Verbi ſpecialis.

Para-

Paradigma Primæ Conjugationis Activæ:

Præteritum.

Pluralis		*Dualis*		*Singularis.*		
Fœm.	*Maſc.*	*Fœm.*	*Maſc.*	*Fœm.*	*Maſc.*	
نَصَرْنَ	نَصَرُوا	نَصَرَتَا	نَصَرَا	نَصَرَتْ	نَصَرَ	1
نَصَرْتُنَّ	نَصَرْتُمْ	*Com.*	نَصَرْتُمَا	نَصَرْتِ	نَصَرْتَ	2
Com.	نَصَرْنَا			*Com.*	نَصَرْتُ	3

Futurum.

Pluralis.		*Dualis.*		*Singularis.*		
Fœm.	*Maſc.*	*Fœm.*	*Maſc.*	*Fœm.*	*Maſc.*	
Com.	نَنْصُرُ			*Com.*	أَنْصُرُ	1.
تَنْصُرْنَ	تَنْصُرُونَ	*Com.*	تَنْصُرَانِ	تَنْصُرِينَ	تَنْصُرُ	2.
يَنْصُرْنَ	يَنْصُرُونَ	تَنْصُرَانِ	يَنْصُرَانِ	تَنْصُرُ	يَنْصُرُ	3

Imperativus.

Pluralis.		*Dualis.*	*Singularis.*	
Fœm.	*Maſc.*	*Com.*	*Fœm.*	*Maſc.*
أُنْصُرْنَ	أُنْصُرُوا	أُنْصُرَا	أُنْصُرِي	أُنْصُرْ

Participium.

Pluralis.		*Dualis.*		*Singularis.*	
Fœm.	*Maſc.*	*Fœm.*	*Maſc.*	*Fœm.*	*Maſc.*
نَاصِرَاتٌ	نَاصِرُونَ	نَاصِرَتَانِ	نَاصِرَانِ	نَاصِرَةٌ	نَاصِرٌ

Infinitivus.

نَصْرًا

Paradigmata reliquarũ Conjugat. Activar.

Infinitivus.	*Particip.*	*Imperat.*	*Futurum.*	*Præterit.*	
تَنْصِيرًا	مُنَصِّرٌ	نَصِّرْ	يُنَصِّرُ	نَصَّرَ	2.
مُنَاصَرًا	مُنَاصِرٌ	نَاصِرْ	يُنَاصِرُ	نَاصَرَ	3.
إِنْصَارًا	مُنْصِرٌ	أَنْصِرْ	يُنْصِرُ	أَنْصَرَ	4.
تَنَصُّرًا	مُتَنَصِّرٌ	تَنَصَّرْ	يَتَنَصَّرُ	تَنَصَّرَ	5.
تَنَاصُرًا	مُتَنَاصِرٌ	تَنَاصَرْ	يَتَنَاصَرُ	تَنَاصَرَ	6.
إِنِّصَارًا	مُنَّصِرٌ	إِنَّصِرْ	يَنَّصِرُ	إِنَّصَرَ	7.
إِنْتِصَارًا	مُنْتَصِرٌ	إِنْتَصِرْ	يَنْتَصِرُ	إِنْتَصَرَ	8.
إِنْصِرَارًا	مُنْصَرٌّ	إِنْصَرِرْ	يَنْصَرُّ	إِنْصَرَّ	9.
إِسْتِنْصَارًا	مُسْتَنْصِرٌ	إِسْتَنْصِرْ	يَسْتَنْصِرُ	إِسْتَنْصَرَ	10.
إِنْصِيرَارًا	مُنْصَارٌّ	إِنْصَارِرْ	يَنْصَارُّ	إِنْصَارَّ	11.
إِنْصِيصَارًا	مُنْصَوْصِرٌ	إِنْصَوْصِرْ	يَنْصَوْصِرُ	إِنْصَوْصَرَ	12.
إِنْصِوَّارًا	مُنْصَوِّرٌ	إِنْصَوِّرْ	يَنْصَوِّرُ	إِنْصَوَّرَ	13.

Annotationes.

Ad Præteritum Activum.

1. Prima & ultima radicalis in Conjugatione primâ activâ perpetuò habent Phatha: media ſæpiſſimè qvoq; Phatham: ut ضَرَبَ *verberavit* قَعَدَ *ſedit*: rarius Ceſra: ut: عَلِمَ *ſcivit*, فَرِحَ *gaviſus eſt*: rariſſimè Dsamma: ſed hoc poſterius tantùm in verbis intranſitivis: ut: حَسُنَ *bonus fuit*. Quæ varietas in uno eodemq; Verbo nonnunq. occurrit: ut: رَفُقَ / رَفِقَ / رَفَقَ *benignus, facilis fuit*.

2. In reliquis Conjugationibus omnibus ubiq; eſt Phatha: extra primam radicalem in Conjugat. 4. 8. 9. & ſeqq. ubi ratione formationis Gjezma requiritur. Tò Elif characteriſticum idemq; Unionis naturaliter Ceſram poſſidere, jam ſuprà dictum *Cap. I. Membr. 8. annot. 2.*

Ad Futurum Activum.

1. Literæ أَيْتِنْ in omnibus Conjugationibus habent Phatha: exceptis ſecundâ, tertiâ & qvartâ, ubi eſt Dsamma.

2. Prima radicalis, ut & ſervilis litera præcedens, vel quæ radicalem ſequitur, ſuam vocalem vel gjezma (quodcunq; habet) retinet: præterqvam in prima Conjugatione, ubi Phatha in gjezma mutatur.

3. Media radicalis in Conjugatione primâ, ſi in Præterito habet Dsamma, id manet: ut: حَسُنَ Futur. يَحْسُنُ

Si

Si Cesra, in Phatha mutatur. ut: عَلِمَ *ſcivit*, يَعْلَمُ
Si Phatha id vertitur vel in Dsamma vel Cesra: ut: كَتَبَ *ſcripſit*, يَكْتُبُ / ضَرَبَ *verberavit*, يَضْرِبُ (In Dsamma perpetuò, ſi 2. vel 3. radicalis eſt Wau: in Cesra perpetuò, ſi 2. vel 3. rad. eſt Je) aut manet plerumq; Phatha, ſi media vel ultima radicalis eſt litera gutturalis. ut: شَغَلَ *laboravit*, يَشْغَلُ / مَنَحَ *donavit*, يَمْنَحُ

4. In reliquis Conjugationibus media radicalis habet Cesra: exceptis qvinta, ſexta, nonâ, undecimâ, quæ Phatham habent: duodecima & decimatertia (geminata) Phatha & Ceſram ſimul.

5. Ultima radicalis mobilis in omnibus Conjugationibus habet Dsamma. Qvæ terminatio tamen variatur perſæpe trifariàm: 1. *Apocope*, 2. *Antitheſi* 3. *Paragoge*.

6. Apocope gjezmat Futurum (unde *Futurum gjezmatum*) h. e. tollitur Dsamma finale, itemq; Nun in fine Perſons (excipe fœminina pluralia) ut forma ſit inſtar Ebrææ, hunc in modum:

	نَنْصُرْ					أَنْصُرْ
تَنْصُرْنَ	تَنْصُرُوا		تَنْصُرَا	تَنْصُرِي	تَنْصُرْ	تَنْصُرْ
يَنْصُرْنَ	يَنْصُرُوا	تَنْصُرَا	يَنْصُرَا		تَنْصُرْ	يَنْصُرْ

 Fitq;

Fitq; Apocope hæc ob influxum particularum quarun-dam.1. perpetuò ferè præcedentes haſce: لَمْ *non* لَمَّا *nondum*, لَا *ne*, & لِ *Imperativum*. 2. Sic poſt haſce vocula[illegible] حَيْثُمَا & أَنَّى أَيْنَمَا *quocunq;*, مَا *quodcunq;*, مَنْ *quicunq;*, إِنْ *ſi*, *ubicunq;*, ſimilesq; nonnullas: quotiescunq; nimir. in colliſione duorum verborum conditionis aut retribu-tionis vim inferunt ipſæ: ut: إِنْ تَفْعَلْ أَفْعَلْ *ſi facies, fa-ciam, quodcunq; facies faciam &c. V. & conf. Erpen. Rudim. p. 43 ſeq. Gramm. ed. poſter. p. 51. ſeq. Gjarum cap. Verbor. p. 32. ſeq. & lib. cent. regent. p. 133. ſeqq.*

7. Antitheſis naſabat Futurum (unde *Futurum naſa-batum ſ. phathatum*) i. e. mutat Dsamma ejus finale in Phatham, & Nun in fine ſerviens eodem modo, ut ſuprà in apocope, etiam tollitur: h. m.

أَنْصُرَ | | نَنْصُرَ

تَنْصُرَ تَنْصُرِي | تَنْصُرَا | تَنْصُرُوا تَنْصُرْنَ

يَنْصُرَ تَنْصُرَ | يَنْصُرَا تَنْصُرَا | يَنْصُرُوا يَنْصُرْنَ

Hanc Antitheſin inducunt ſimiliter particulæ quæ-dam: لَنْ *nequaquam*, إِنْ أَنْ كَيْ لِأَنْ لِكَيْ *ut*, أَلَّا *non, ne* ſimilesq; aliæ quædam: item فَ & وَ copulæ, præfixæ verbo Futuro, quotiescunq; & ipſæ ſub certa qua-dam conditione in idem influunt. *V. & conſ. Erpen. Rudim. p. 45. ſeq. Gramm. ed. poſter. p. 53. ſeq. Gjarum cap. Verbor. p. 29. ſeq & lib. cent. reg. p. 131. ſ. p. 144. ſeqq.*

8. Pa-

1. Paragoge adjicit Futuro phathato Nun paragogicum phathatum (excipe Dualem numer. & fœminina plural. ubi Ceſra eſt) cum Teſdid: h. m:

	تنصرنّ			أنصرنّ
تنصرنانّ	تنصرنّ	تنصرانّ	تنصرنّ	ننصرنّ
ينصرنانّ	ينصرنّ	تنصرانّ ينصرانّ	تنصرنّ	ينصرنّ

Vel gezmatum ſine teſdid: ſed hoc ſaltem in ſingulari numero, & plurali maſculino ac communi: h. m:

تنصرن		أنصرن
تنصرن	تنصرن	ننصرن
ينصرن	تنصرن	ينصرن

Notā· Obſerves hic utrobiq;: 1. Præter Nun, etiam Vau & Je in fine ſerviens abjectum eſſe. 2. In fœminino plurali inſertum Elif, ne duo Nun concurrant. 3. Paragogen hanc inducit ſimiliter influxus particularum qvarundam: ejusdemq; uſus eſt in præceptionibus, votis, interrogationibus, juramentis, &c.

Ad Imperativum Activum.

1. Elif Unionis Imperativi Conjugationis primæ regulariter habet Ceſra: niſi penultimæ vocalis ſit Dsamma, tunc enim & ipſum Dsamma requirit. In reliqvis Conjugationibus character punctum ſuum & amat retinetq;. Prima & media radicalis afficitur ſemper ut in

 Futu-

Futuro. Ultima radicalis mobilis gjezma poſſidet: uti jam ex parte ſuprà dictum.

2. Elif Unionis Imperativi interdum excidit poſt particulas فَ & وَ.

3. Prima radicalis Elif in his verbis abjicitur: أَخَذَ *accepit*, خُذْ *accipe*, أَكَلَ *edit*, كُلْ *ede*, أَمَرَ *juſſit*, مُرْ *jube*.

4. Nun paragogicum (utrumq;) Futuri etiam hic locum habet.

Ad Participium Activ.

1. Prima radicalis in Conjugatione prima habet Phatham, in quo Elif quieſcit: ſecunda Ceſram: ultima Dsamma nunnatum:

2. In reliquis Conjugationibus Character Mim perpetuò habet Dsamma: ultima radicalis Dsamma nunnatum: reliquæ & radicales & ſerviles ſe habent ut in Futuro: excipe, in quintâ & ſextâ Conjugat. ubi Phatha mediæ radicalis mutatur in Ceſram.

Ad Infinitivum Act.

1 In conjugatione primâ Verborum tranſitivorum Infinitivus eſt نَصْرًا Intranſitivorum, ſi media radicalis in Præterito habet Phatham نُصُورًا: ſi Cæſram نَصَرًا: ſi Dsamma نَصُورَةً vel نَصَارَةً Excipe alia plurima, quæ aliter Infinitivũ formant: numeranturq; formæ ejus in univerſum XXXIII. quas vid. ſis ap. Erpen. *Gram. edit. cit. p. 95.*

2. Reliquæ Conjugationes Infinitivorum formas habent ſuæ cuiq; peculiares: quas vid. *in paradig. ſuper.* Excipiuntur tamen & heic alia plurima: nec mirum id, cùm, ut ſuprà dictum, Infinitivi nihil aliud ſint, quàm Nomina verbalia, multis adeò variabilia modis.

Pa-

Paradigma Primæ Conjugationis Paſſivæ:

Præteritum.

Pluralis		*Dualis*		*Singularis.*		
Fœm.	*Maſc.*	*Fœm.*	*Maſc.*	*Fœm.*	*Maſc.*	
نُصِرْنَ	نُصِرُوا	نُصِرَتَا	نُصِرَا	نُصِرَتْ	نُصِرَ	3.
نُصِرْتُنَّ	نُصِرْتُمْ	*Com.* نُصِرْتُمَا		نُصِرْتِ	نُصِرْتَ	2.
Com. نُصِرْنَا				*Com:* نُصِرْتُ		1.

Futurum.

Pluralis.		*Dualis.*		*Singularis.*		
Fœm.	*Maſc.*	*Fœm.*	*Maſc.*	*Fœm.*	*Maſc.*	
Com. نُنْصَرُ				*Com.* أُنْصَرُ		1.
تُنْصَرْنَ	تُنْصَرُونَ	*Com.* تُنْصَرَانِ		تُنْصَرِينَ	تُنْصَرُ	2.
يُنْصَرْنَ	يُنْصَرُونَ	تُنْصَرَانِ	يُنْصَرَانِ	تُنْصَرُ	يُنْصَرُ	3.

Participium.

Pluralis.		*Dualis.*		*Singularis.*	
Fœm.	*Maſc.*	*Fœm.*	*Maſc.*	*Fœm.*	*Maſc.*
مَنْصُورَاتٌ	مَنْصُورُونَ	مَنْصُورَتَانِ	مَنْصُورَانِ	مَنْصُورَةٌ	مَنْصُورٌ

Para-

Paradigmata reliqq. Conjugat. Paſsivar:

Particip.	Futur.	Prater.	
مُنَصَّرٌ	يُنَصَّرُ	نُصِّرَ	2.
مُنَاصَرٌ	يُنَاصَرُ	نُوصِرَ	3.
مُنْصَرٌ	يُنْصَرُ	أُنْصِرَ	4.
مُتَنَصَّرٌ	يُتَنَصَّرُ	تُنُصِّرَ	5.
مُتَنَاصَرٌ	يُتَنَاصَرُ	تُنُوصِرَ	6.
مُنْنَصَرٌ	يُنْنَصَرُ	أُنْنُصِرَ	7.
مُنْتَصَرٌ	يُنْتَصَرُ	أُنْتُصِرَ	8.
مُسْتَنْصَرٌ	يُسْتَنْصَرُ	أُسْتُنْصِرَ	10.
مُنْصَوْصَرٌ	يُنْصَوْصَرُ	أُنْصُوصِرَ	12.
مُنْصَوَّرٌ	يُنْصَوَّرُ	أُنْصُوِّرَ	13.

Amſtelæ-

Annotationes.

Ad Præteritum Paſſivum.

Prima Vocis litera (ſive illa ſit radicalis ſive ſervilis) perpetuo habet Dſamma: non minùs etiam ſubſeqvens litera vocali propriâ mobilis in Conjugationibus ſecundæ & tertiæ claſſis notatur Dſamma. In media radicali ſemper eſt Ceſra (12. & 13. geminatæ, Dſamma & Ceſra ſimul) Ultima Phatham habet.

Ad Futurum Paſſiv.

Literæ أتين habent Dſamma: prima radicalis, ut & ſerviles adjectæ huic, ſeqvuntur formam Futuri activi: media Phatham habet: ultima Dſammam.

Ad Participium Paſſ.

Character Mim in Conjugatione primâ aſſumit Phatham: in reliquis Dſamma. Media radicalis Conjugationis primæ Dſamma habet, in quo Wau qvieſcit: in reliquis Conjugg. Futurum ſuum ſequitur: Ultima Dſamma nunnatum habet.

Sunt & Participia qvædam paſſiva Conjugationis primæ formæ نَصُورٌ & نَصِيرٌ: qvæ modò activè modò paſſivè ſignificant.

XV.

Appendix de Verbis Qvadriliteris.

Qvadrilitera verba, ut ſuprà ex parte di-

 ctum,

ctum, Conjugationes tantùm I V. agnoſcunt, & referuntur ad Triliterorum Conjugationem primam, qvintam, ſeptimam & nonam (qvę & ipſa h. l. paſſivum habet) hoc modo: primâ ſcil. & ſecundâ illorum radicali computatâ pro primâ triliterorum, tertiâ pro ſecundâ, quartâ pro tertiâ: V. gr. ad primam, قَمْطَرَ *contraxit:* qvintam, تَقَمْطَرَ (absq; Tesdid:) ad ſeptimam, اِقْمَنْطَرَ (τῶ Nun ſervili characteriſtico non ſub initium, ut debebat, ſed in medio radicis collocato:) ad nonam, اِقْمَطَرَّ Atq; formatio eorundem cùm generalis tum ſpecialis, obſervatis paucisſimis, ſeqvitur triliteram.

Paradigma

Paradigma Activum.

Infin.	*Partic.*	*Imper.*	*Futur.*	*Præter.*	
قَمْطَرَة	مُقَمْطِرٌ	قَمْطِرْ	يُقَمْطِرُ	قَمْطَرَ	1.
تَقَمْطُر	مُتَقَمْطِرٌ	تَقَمْطَرْ	يَتَقَمْطَرُ	تَقَمْطَرَ	5.
اِقْنِمْطَار	مُقْنَمْطِرٌ	إِقْنَمْطِرْ	يَقْنَمْطِرُ	إِقْنَمْطَرَ	7.
اِقْمِطْرَار	مُقْمَطِرٌّ	إِقْمَطْرِرْ	يَقْمَطِرُّ	إِقْمَطَرَّ	9.

Paſsivum.

Particip.	*Futur.*	*Præter.*	
مُقَمْطَرٌ	يُقَمْطَرُ	قُمْطِرَ	1.
مُتَقَمْطَرٌ	يُتَقَمْطَرُ	تُقُمْطِرَ	5.
مُقْنَمْطَرٌ	يُقْنَمْطَرُ	أُقْنُمْطِرَ	7.
مُقْمَطَرٌّ	يُقْمَطَرُّ	أُقْمُطِرَّ	9.

Annotatio.

Obſerves ſaltim: 1. In primæ Conjugationis Activæ Præterito media radicalis ſemper habet Phatham. 2. in Futuro ſemper Ceſram. 3. literæ انتين Dsamma.

4. Impe-

4. Imperativo non præfigitur ﺍ unionis. 5. Participium heic formatur â Futuro, ut in reliqq. Conjug. 6. Infinitum heic ſpeciale eſt. Deniq; 7. Quartæ Conjugat. quadriliterorum Participium activ. imitatur quintam & ſextam triliterorum, Phathâ mediæ rad. Futuri mutato & hic in Ceſram.

CAPUT V.

De Nomine.

I. Nominis conſideranda ſunt heic qvidem: 1. Forma. 2. Genus atq;, Motio. 3. Declinatio, Numerus & Caſus. 4. Comparatio. Qvibus add: h. l. 5. Species.

1. Forma. II. Ratione formæ Nomen eſt 1. Nudum vel Auctum, 2. Variabile vel invariabile.

Annotationes.

1. Nominibus hiſce, cùm Subſtantivo tùm Adjectivo (abſolutis, nunquam v. conſtructis ſive cum affixis poſitis) in utroq; genere & numero præfigitur articulus ال ὁ, ἡ, τὸ, correſpondens τῷ ה Ebræorum הַיְדִיעָה.

2. Articulus hic ال in paucis quibusdam nominibus extrudit, propter frequentem uſum ſive compendii cauſa, Elif radicale. V. gr. in voce الله *Deus*, الانسان *homo*, الامرأة *mulier, &c.*

2. Elif

5. Elif Articuli ال abjicitur, quotieſcunq; Lam ſervile eidem præponitur. Exempla vid. ſuprà *Cap. I. membr. 4. annot. 2.*

III. Nuda nomina eorundemq; formas uſus ſuppeditabit.

Aucta vel in principio, medio, fine additam habent aliqvam, (unam vel plures) ex literis hiſce: يَتَسَنَّمْنا

ء qvidem in initio, medio & fine: ut: سَمَائِيٌّ *cæleſtis*, ذِكْرَى *recordatio*, حُجَيْرٌ *lapillus*, يَنْبُوعٌ *fons.*

ت & ipſum in principio, medio & fine: ſed hîc (in fine) per ة ſcriptum. ut: تَطْوِيلٌ *prolongatio*, إِعْتِرَافٌ *confeſſio*, رَحْمَةٌ *miſericordia.*

س in principio, ſed nunqvam ſolum, verùm ſemper cum aliis duabus. ut: إِسْتِغْفَارٌ *petitio veniæ* مُسْتَخْرِجٌ *eductor.*

م in initio, rariùs in fine. ut: مِضْرَبٌ *fuſtis* ابْنُمٌ *filius.*

ن in principio & fine: & heîc præcedente ſemper Elif quieſcente: ut: إِنْقِطَاعٌ *abſtinentia*, غُفْرَانٌ *remiſſio.*

ı in initio, & fine: & heîc præcedente ſemper alio Elif qvieſcente: ut: أَسْوَد niger, كِبْرِيَاء ſuperbia.

IV. Variabilia & invariabilia nomina (Gvadagnolo *revolubilia* & *irrevolubilia*) vocant Arabes, illa qvæ Tanvin ſive Nunnationem in fine admittunt, hæc qvæ minus. ut: إِلَٰهٌ *Deus*, أَحْمَرُ *rubicundus*, عُثْمَانُ *Othmanus.*

Suntq; Invariabilia 1. Nomina omnia regionum, montium, inſularum, fluviorum, urbium, pagorum, locorum & pleraq; hominum propria.

2. Adjectiva poſitiva & comparativa formæ أَفْعَل, qvæ non formant fœmininum per ة: ut أَسْوَد *niger*, أَكْبَر *major, maximus.*

3. Terminata Elif ſervili: ut: صَحْرَاء *flava*, vel ى ſervili, inſtar ı qvieſcente, ut. ذِكْرَى *recordatio.*

4. Terminata (Adjectiva) انَ ſervili, qvæ

quæ non formant fœmin. per ة. ut: غَضْبَانُ *iratus*, cujus fœmin. eſt غَضْبَى

5. Nonnulla alia uſu addiſcenda. Vid. & conf. Gvadagnolum *Inſtitut. Arab. pag. 139. ſeqq.*

V. Genus & hîc cognoſcitur, ut in reliquis lingvis Orientalibus, ex ſignificatione, terminatione vel certè conſtructione. 2. Genus & Motio.

Fœminina ſunt, atq; formantur additâ:

1. Ut plurimùm terminatione ةَ, absq; ullâ (in motione) facta ulteriore maſculini mutatione: ut: قَصْعَةٌ *ſcutella*, جَنَّةٌ *hortus*. In motione: رَجُلٌ *vir*, رَجُلَةٌ *mulier*, طَيِّبٌ *bonus*, طَيِّبَةٌ *bona*.

2. Rariùs, اءَ, ut: كِبْرِيَاءُ *ſuperbia*. In motione, mutatis tunc mutandis, ſcil. ſub hac formâ نَصْرَاءُ: atq; hanc adſciſcunt Adjectiva poſitiva formæ أَنْصَرُ ut: أَصْفَرُ *flavus*, fœm. صَفْرَاءُ *flava*.

3. Vel ىَ, ut: ذِكْرَى *recordatio*. In motione, iterum mutatis mutandis, nimir.

(1.) Sub

(1) ſub hac forma نُصْرِي, atq; hanc aſſumunt Adjectiva comparativa & ſuperlativa. ut: أَكْبَرُ *major*, vel *maximus*, fœm. كُبْرَى *major*, vel *maxima*. Item, nonnulla formæ نَصِيرٌ ut: سَكِيرٌ *ebrius*, سَكْرَى *ebria*.

(2.) ſub hac forma نَصْرَى, Adjectiva quædam formæ نَصْرَان. ut: غَضْبَان *iratus*, غَضْبَى *irata*.

(3.) ſub hac forma, per Ceſra: أَحَدٌ *unus*, إِحْدَى *una*.

Annotationes.

1. Neutrum genus & hic exulat: pro Adjectivo Subſtantivè interim poſito venit fœmininum. ut: تَعُوزُكَ وَاحِدَةٌ *unum deeſt tibi.*

2. Communia ſunt utplurimùm Adjectivorum quinq; hæ formæ. ſcil. 1. نَصُورٌ 2. مِنْصَرٌ 3. مِنْصَارٌ 4. مِنْصِيرٌ activè ſumta 5. نَصِيرٌ paſſivè ſumtum. Item, Literarum nomina: بَاءٌ أَلِفٌ &c.

3. Obſervatu quoq; dignum eſt, à nominibus ſubſtantivis maſc. ſignificantibus res habentes partes homogeneas formari ſæpe fœminina primæ terminationis ſignificantia partem aliquam illarum. ut: [illegible] *flo-*

res.

mum, تِبْنَةٌ *particula ſtraminis*, ذَهَبٌ *aurum*, ذَهَبَةٌ *particula, maſſa auri.*

VI. Declinationes & Arabes tantùm habent duas, primam Maſculinorum, alteram Fœmininorum: utraq; interim conveniunt viciſſim in Singulari & Duali numero; in Plurali variant nonnihil: atq; inſuper nomina ſua flectunt per omnes numeros de Caſu in caſum, huncq; triplicem, Nominativum, Genitivum & Accuſativum, exeuntes fere (ex parte) in vocalē nunnatam: ٌ ٍ ً 3. Declinatio, Numerus & Caſus.

Annotationes.

1. Sub Genitivo etiam Dativus & Ablativus noſter continentur: quanquam & لِ aliquando hîc Dativum notet.

2. Vocativus per Accuſativum, vel Nominativum concipitur ſed hunc abſq; Nun vocali: rarius per Genitivum præfixo يِ: præmiſsâ plerumq; particulâ يَا. ut: يَا رَجُلُ *ô vir*, يَا عَبْدَ ٱللّٰهِ *ô ſerve Dei*, يَا مُحَمَّدُ *ô Mahommed*, يَا زَيْدِ *ô Zeide.*

VII. Singularis eſt in Nominativo caſu ٌ: in Genitivo ٍ: in Accuſativo ً ut: رَجُلٌ *vir*, رَجُلٍ *viri*, *o*, رَجُلًا *virum:* vel,

in nominibus invariabilibus, in Nominativo ٌ : in Genitivo & Accuſativo َ ut: أسود niger, أسودَ nigri, o, um, o.

VIII. Dualis eſt in Nominativo ان in Genitivo & Accuſativo ين abſq; ulla ulteriore facta ſingularis mutatione. ut: رجلان, duo viri, رجلين duorũ virorum duobus viris, duos viros, &c. ſ tamen fœmin. generis nota, ſi ubi eſt, mutatur in x. ut: مدينة civitas, مدينتان duæ civitates. Elif ſervile item, ſi qvod adſit, id in Wau mutatur. ut: صفراء flava, صفراوان duæ flavæ: radicale v. manet. ut: جزء pars, جزءان duæ partes.

IX. Pluralis duplex eſt: Perfectus ſive ſanus, & fractus ſ. imperfectus. Ac pluralem qvidem ſanum fomant potiſsimum 1. Nomina propria rationalium 2. Adjectiva formantia fœmininum ſuum adjecta terminatione ة cum de rationalibus prædicantur. ut: Mahomed propheta, adjuvans, lætus &c. Fractus fit â pleriſq; ſingularibus tam rationalibus qvàm irrationalibus.

X. Plu-

X. Pluralis Sanus Maſculinorum eſt in Nominativo ونَ in Genitivo & Accuſativo ينَ ut: مُؤْمِنٌ *credens*, مُؤْمِنُونَ *credentes*, مُؤْمِنِينَ *credentium, bus, es &c.*

Fœmininorum in Nominativo اتٌ in Genitivo & Accuſativo اتٍ. ut: أُمَّهَاتٌ *matres*, أُمَّهَاتٍ *matrum, ibus, es &c.* ة ſervili ſcil., ſi qvod adſit, abjecto prius, ut h. l. Et in nominibus qvibusdam gjezma mediæ radicalis mutato plerumq; in talem vocalem, qvalem poſsidet prima radicalis. ut. صَحْفَةٌ *ſcutellæ*, صَحَفَاتٌ, سِدْرَةٌ *malus punica*, سِدِرَاتٌ, حَلْقَةٌ *ventus*, حَلَقَاتٌ.

XI. Pluralis fractus & Maſculinorum & Fœmininorum agnoſcit in triliteris qvidem nudis formas circiter XXII. qvarum Nominativus eſt ٌ Genitivus ٍ, Accuſativus ً Formæ hæ ſunt:

1.	نُصُرٌ	ut:	غُرْفَةٌ	*cœnaculum.*
2.	نُصُرٌ	ut:	جِدَارٌ	*paries.*
3.	نُصْرٌ	ut:	أَحْمَرُ	*ruber.*
4.	نِصَرٌ	ut:	قِرْبَةٌ	*uter, tris.*
5.	نِصَارٌ	ut:	رَجُلٌ	*vir.*
6.	نُصُورٌ	ut:	بَزْرٌ	*ſemen,*
7.	نُصَّرٌ	ut:	ضَارِبٌ	*verberans.*
8.	نَصَرَةٌ	ut:	كَامِلٌ	*perfectus.*
9.	نُصَرَةٌ	ut:	رَامٍ	*jaciens.*
10.	نِصَرَةٌ	ut:	قِرْدٌ	*ſimia.*
11.	نِصْرَةٌ	ut:	غُصْنٌ	*ramus.*
12.	أَنْصُرٌ	ut:	وَجْهٌ	*facies.*
13.	أَنْصَارٌ	ut:	مَطَرٌ	*pluvia.*
14.	أَنْصِرَةٌ	ut:	قِلَادٌ	*torques.*

[illegible]	طَابَقٌ	*ſartago.*	طَوَابِقُ
[illegible]	شِمَالٌ	*ſiniſtra.*	شَمَائِلُ
[illegible]	غُلَامٌ	*puer.*	غِلْمَانٌ
[illegible]	سَقْفٌ	*tectum.*	سُقْفَانٌ
[illegible]	شَرِيفٌ	*nobilis.*	شُرَفَاءُ
[illegible]	حَبِيبٌ	*dilectus.*	أَحِبَّاءُ
[illegible]	جَرِيحٌ	*vulneratus*	جَرْحَى
[illegible]	صَحْرَاءُ	*ager.*	صَحَارِي

Annotationes.

1 Præter XXII. haſce formas adſcriptas uſitatiores, [illegible] plures adhuc aliæ: necnon in illis ijsdem adponi [illegible] multa prætereà ſingularia uſu notanda, qvæ ad Præcepta fruſtra adſtrinxeris. Vid. omninò poſt Er-[illegible], Philipp. Gvadagnolum, *Inſtit Arab.* [illegible] *ſeqq.*

2 Obſervandum etiam formas XI. XII. XIII. & XIV [illegible] Pluralia paucitatis vocari, & uſurpari in nominibus numeralibus tantum, eâ lege ſcil. ſi aliud ejusdem

F 3 ſingu-

ſingularis pluralis extet: ſi n[illegible]
ſurpari, ut reliquæ.

XII. Qvadrilitera nomina nuda, ut & aucta pleraq; triliterorum (non annumeratis ة & ي , و , ا qvieſcentibus) cum ſuis fœmininis formant plurale fractum, alterum [illegible] qvieſcente poſt ſecundam literam, [illegible] prima, Phatha poſſidet, ſicuti tertia [illegible] ut ſit formæ قَمَاطِرُ vel قَمَاطِيرُ ut : [illegible] plur. دَقَائِقُ / مَدْخَلٌ *veſtibulum*, مَدَاخِلُ Obſervatis interim præterea obſervandis, de qvibus ex parte in Annotationibus ſeqq.

Annotationes.

1. ة finale, ſi qvod adſit, excidit. ut : مَرْبَلَةٌ [illegible], plur. مَزَابِلُ

2. Ultimam radicalem ſi præcedat ي , و , ا quieſcens ea, (litera quieſcens) interdum excidit , ة in fine accedente ad ejus compenſationem : ſicut & alias interdum in fine accedit, extra hunc caſum ad ornatum ſolummodò. ut : إِبْلِيسُ *diabolus*, أَبَالِيسُ & أَبَالِسَةٌ / أُسْقُفٌ *epiſcopus*, أَسَاقِفُ & أَسَاقِفَةٌ

3. Ultimam habentia quieſcentem Ceſra penultimæ

Sylla-

ſyllabæ in Phatham mutant. ut: عَذْرَي *virgo*, plur. *duplice modo* عَذَارَي.

3. Hinc quadriliterorum normam ſequuntur etiam non nulla quædam fracta triliterorum. Formatur enim ſecundum ab uno plurali aliud (ſecundum) ob copiam ſignificationis ut: ظُفْر *unguis*: plurale fractum formæ decimæ octavæ أَظْفَار, hinc formatur aliud plurale, ſecundum ad normam quadriliterorum, أَظَافِير.

4. Ad hanc pluralis quadriliterorum formam commode etiam reduci poſſunt formæ XV. & XVI. triliterorum, ut inſpicienti fit manifeſtum.

XIII. Pentagrammata, & pluralibus conſtantia literis (non annumeratis ة & اوي quieſcentibus) quadriliterorum quidem etiam ſequuntur formam, ſed abjecta ut plurimum litera unâ vel pluribus. ut: سَفَرْجَل *cydonium malum*; plur. سَفَارِج / عَنْكَبُوت *aranea*, plur. عَنَاكِب. Obſervatis inſuper obſervandis, ſcil. ſeqq:

Annotationes.

1. Nuda pentagrammata abjiciunt ultimam radicalem. Vid. *exempla præced.* Interdum penultimam, manen-

manente ultimâ. ut : خَنْزَرَنَق *aranea*, plur. [illegible] خَزَارِق. Interdum utraq; manet, ſi ſcil. [illegible] vel ي diphthongeſcens poſt Phatha, Wau [illegible] more in Je mutato ob Ceſra præcedens. ut: فرعون *Pharao*, plur. فَرَاعِين.

2. Aucta abjiciunt ſerviles; excepto Mim, [illegible] cum ن vel ست. ut: مُدَحْرَج *locus volutationis*, [illegible] مَدَاحِرُ / مُسْتَخْرِج *eductor*, مَخَارِجُ.

3. Deniq; quædam nomina & hic pluralem ſuum formant ab inuſitato ſingulari. ut: أُمّ *mater*, plur. أُمَّهَات tanquam ab أُمَّهَة vel أُمْهَة [illegible] *os*, plur. أَفْوَاه quaſi à فَوْه / مَاء *aqva*, plur. أَمْوَاه & مِيَاه qvaſi à مَاه &c.

XIV. Typus Declinationis Nominum ergò hic eſſe ferè poteſt: ut ſeqvitur.

Num

- Variabil.
  - Singularis, Maſc. & Fœm.
    - Nominativus ـُ
    - Genitivus ـِ
    - Accuſativus ـَ
  - Dualis, Maſc. & Fœm
    - Nominativus انِ
    - Gen. & Accus. يْنِ
  - Pluralis
    - Sanus
      - Maſc. Nom. ونَ
      - Gen. & Acc. ينَ
      - Fœm. Nom. اتٌ
      - Gen. & Acc. اتٍ
    - Fractus M. & F.
      - Nomin. ـُ
      - Genit. ـِ
      - Accuſ. ـَ
- Invariabil.
  - Singularis & Pluralis
    - Nomin. ـُ
    - Gen. & Acc. ـَ
  - Dualis, & nonnunq. & ipſe Pluralis [illegible] ſequuntur Variabilia: ſiuq. (plur.) fracta.

4. Comparatio. XV. Comparativus fit à Poſitivo ſuo, præfixo أ, eſtq; formæ أَفْعَل. ut: حَسَنٌ *bonus*, أَحْسَنُ *melior*, صَغِيرٌ *parvus*, أَصْغَرُ *minor*, حَبِيبٌ *carus*, أَحَبُّ *carior*: habent post ſe particulam مِنْ. ut: أَكْبَرُ مِنَ الْمَلِكِ *major rege.*

Superlativus ejuſdem formæ eſt, ſed abſolutæ, nullo ſcil. ſeq. مِنْ. ut: اَللّٰهُ أَعْلَمُ *Deus ſcientiſſimus.*

5. Species. XVI. Species deniq; Nominum multò plures cæteris Orientalibus populis agnoſcunt Arabes. Suntq; Derivata nominalia Verbalia, alia Nominalia.

Verbalia, quæ à Verbis deſcendunt: gr: 1. Nomen Actoris, eſtq; aliud nihil, quam Participium activum nominaſcens, ſicut Hebræis, reliqvis. ut: نَاصِرٌ *adjutor*, مَالِكٌ *dominator*, مُنْتَقِمٌ *ultor.*

2. Actionis, quod & ipſum nihil aliud eſt, qvàm Infinitivus nominaſcens, reliquorum nominum more caſibus variabilis. ut: ضَرْبٌ *verberatio*, حُزْنٌ *contriſtatio.* Quo-

hoc

Digitized by Google

[illegible] pertinent, qvod *Vicis nomen* vocant, [illegible] unam, ſolitariam ſignifi[illegible], extra additionem adeo adjectivi وَاحِدَةٌ [illegible] ut: [illegible] *una, ſola verberatio*, [illegible] *una*, [illegible] & *Speciſicationis* ſive determinans [illegible] generalem, v. gr. qvando dico: [illegible] *ipſe bonus eſt* (excellit) *in* [illegible] vel *qva verberationem*.

3. Inſtrumenti. ut: مِفْتَاحٌ *inſtrumentum*, [illegible] *apcritur*, vel *clavis*, â rad. فَتَحَ [illegible].

4. Loci & Temporis, quæ ſcil. una voce [illegible] lingvâ ſæpe ſignificantur. ut: مَشْغَلٌ [illegible] *tempus laboris*, مَضْرِبٌ *locus & tempus* [illegible], مَبِيعٌ *locus & tempus emptionis*.

Nominalia porrò ſunt: 1. Poſſeſſiva & [illegible] 2. Diminutiva. 3. Augmentativa, [illegible] primitivi intendentia. 4. [illegible] primitivi locum deſignantia: [illegible] collectiva: ut: أَسَدٌ leo, مَأْسَدَةٌ *locus*

leonibus refertus: vel ſingularia, locum continens, vel vas v. gr. deſignantia: ut: [illegible] *[illegible]mus*, مِقْلَمٌ *calamarium*, بَوْلٌ *urina*, [illegible] *[illegible]rium*. Quæ, atq; talia alia, & quomodo in formentur, uſus ſuppeditabit quotidianus. Conf. interim, ſi placet, Erpen. *Rud. p. 35. ſeqq. Gramm. p. 105. ſeqq.*

Annotatio.

Huc refer Nomina numeralia Cardinalia & Ordinalia: quorum Cardinalia, ſicut apud Ebræos, à tribus ad decem incluſivè ſub terminatione maſcul. generis fœminina ſunt, & viciſſim: reliqua à viginti communia: nec non à tribus ad decem in plurali ſive to[illegible] denarios ſignificant, quod unitates denotabant in ſingulari.

Cardinalia ſunt:

Fœm.		*Maſc.*
إِحْدَى	*unum*	أَحَدٌ
اِثْنَتَانِ	*duo*	اِثْنَانِ
ثَلَاثٌ	*tres*	ثَلَاثَةٌ
أَرْبَعٌ	*quatuor*	أَرْبَعَةٌ
خَمْسٌ	*quinq.*	خَمْسَةٌ

	Fœm.		Maſc.
	سِتٌّ	ſex	سِتَّةٌ
	سَبْعٌ	ſeptem	سَبْعَةٌ
	ثَمَانٍ	octo	ثَمَانِيَةٌ
	تِسْعٌ	novem	تِسْعَةٌ
	عَشْرٌ	decem	عَشَرَةٌ
triginta	ثَلَثُونَ	viginti	عِشْرُونَ
quinquag.	خَمْسُونَ	quadrag.	أَرْبَعُونَ
ſeptuag.	سَبْعُونَ	ſexag.	سِتُّونَ
nonag.	تِسْعُونَ	octogint.	ثَمَانُونَ
mille	أَلْفٌ	centum.	مِائَةٌ

Ordinalia ſunt:

رابعة Fœm.	رابع	4tus	أُولَى	Fœm.	أَوَّلٌ	Primus
خامسة	خامس	5tus	ثَانِيَةٌ		ثَانٍ	2dus
سادسة	سادس	6tus	ثَالِثَةٌ		ثَالِثٌ	3tius

 7mus

7. سَابِعٌ	سَابِعَةٌ	9. تَاسِعٌ	تَاسِعَةٌ
8. ثَامِنٌ	ثَامِنَةٌ	10. عَاشِرٌ	عَاشِرَةٌ

عِشْرُونَ 20 *mus, ma.*

ثَلْثُونَ 30 *mus.*

CAPUT VI.

De Pronomine.

Pronomina, Integra quidem, genere & numero ſunt variabilia: Demonſtrativa in ſpecie & Relativa dualia etiam Caſibus, more nominum: atq; hæc ſunt:

I. Perſonalia: Singularia:

		Gen.	Perſ.
Ego	أَنَا	C.	1.
Tu	أَنْتَ	M.	2.
Tu	أَنْتِ	F.	2.
Ille	هُوَ	M.	3.
Illa	هِيَ	F.	3.

Dualia.

Dualia.

Vos duo	أَنْتُمَا	C.	2.
Illi duo	هُمَا	C.	3.

Pluralia.

Nos	نَحْنُ	C.	1.
Vos	أَنْتُمْ	M.	2.
Vos	أَنْتُنَّ	F.	
Illi	هُمْ	M.	3.
Illæ	هُنَّ	F.	

II. Demonſtrativum duplex eſt: propinqui & remoti: atq; remotum fit ex propinquo, additâ modò ſyll: كَ

Demonſtr. propinqui.

Plur.		Dual.	Sing.	
أُلَى أُولَى	Com.	ذَانِ ذَيْنِ	ذَا *hic.*	*Maſc.*
		تَانِ تَيْنِ	ذِهِ ذِهِي ذِي	*Fœm.*
			تَا تِهِ تِهِي تِي	

Remo-

Remoti:

Plur.		Dual.		Sing.	
		ذَيْنِكَ	ذَانِكَ	ذَالِكَ ذَاكَ	M.
أُولَاكَ أُولَائِكَ	C.				
		تَيْنِكَ	تَانِكَ	تِلْكَ تَاكَ	F.
& أُولَالِكَ					

Annotationes.

1. Utriq; crebrò præfigitur هَا, cujus tamen [illegible] compendii cauſâ non ſolet pingi, ſed per Phatha perpendiculare aut Medda repræſentari, h. m.

هٰؤُلَاءِ	هٰذَيْنِ	هٰذَانِ	ذَا
	هٰتَيْنِ	هٰتَانِ	هٰذِهِ

2. Propinqui, eodem modo crebrò [illegible] & remoti [illegible] ك non raro in ſingnlari & plurali [illegible] ل, ut ex ſchemate patet.

III. Relativum eſt أَلَّذِي *qui*, compoſitum ex articulo أَلْ & الذي & flectitur h. m:

أَلَّذِي

[illegible]	[illegible]	أَللَّذَيْنِ أَلَّذِينَ	أَللَّذَانِ	أَلَّذِي
[illegible]	أَللَّاتِي	أَللَّتَيْنِ أَللَّتِي	أَللَّتَانِ	أَلَّتِي

IV. Interrogativum perſonæ eſt مَنْ: rei مَا: nem, أَيٌّ quis, qvalis?

Annotatio.

مَنْ & مَا relativè etiam ſignificant, ſed antecedentem includentia, *is qvi, ea qvi, qvicunq;, id qvod, qvodcunq;.*

V. Affixorum tabula hæc eſt:

3.	2.	1.	3.	2.	3.	2.	1.	
هُمْ	كُمْ				هُ	كَ		M.
		نَا	هُمَا	كُمَا		نِي & ي		C.
هُنَّ	كُنَّ				هَا	كِ		F.
Plur.			*Dual.*		*Sing.*			

CAPUT VII.

De Particulis.

I. Particulæ ſeparabiles uſu addiſcendæ veniunt.

II. Inſeparabiles ſunt octo literæ hæ: أَبْتَسْ فَكَلُو, & Phatha poſſident, exceptis ب & ل, quorum illud Ceſra, hoc modò Phatham modò Ceſra habet.

أ eſt nota interrogationis, & vocandi articulus. ut: أَأَنْتَ *an tu?* أَيُوسُفُ *ô Joſeph.*

ب ſignificat *In*, *per*, *propter*, *&c.* ut: بِالْمَسْجِدِ *in templo*, بِاللّٰه *per Deum.*

ت Jurandi particula, ſoli nomini اللّٰه præfigitur: تَاللّٰه *per Deum*.

سَ Futuro præfigitur, & valet *poſt.* Conf. ſuprà *Cap. IV. memb. 5.*

و reſpondet fere ו Ebr. ſignificat, *&*, *dein*, *igitur*, *&c:* ſæpe etiam redundat, impr. in initio ſententiarum, ſicuti Ebr.

ك ſignificat *ſicut, inſtar*, ut: كَرَجُلٍ *ſicut vir.*

ل cum Keſra ſignificat *ob, propter, ad, &c.* Item, juramenti cum admiratione nota eſt: ut: [illegible] *per Deum!* Converſivum quoque Futuri in Imperativum. V. & conf. ſupra *Cap. III. Memb.* 6. Cum Phatha vocationis ad opem nota eſt. ut: يَا لَزَيْدٍ *ó Zeide adjuva:* pleonaſticum etiam eſt: nec non converſivum Futuri in Optativum modum.

و Copulativa conjunctio eſt: *&, etiam:* item, præpoſitio *cum*, cum Accuſativo: jurandi particula cum Genitivo. وَرَبِّ *per dominum.*

Annotatio.

ب & ه videntur ſerviles quoq; eſſe in مِمَّا & عَمَّا quod [illegible] & [illegible] عَمَّنْ.

CAPUT VIII.

De
Literarum mutatione & abjectione generali.

REGULÆ GENERALES.

PRIMA.

Literæ ي , و , ا & hîc frequenter inter ſe permutantur: ſed in principio dictionis, itemq; in medio & fine, poſt gjezma, conſtanter manent.

Annotatio generalis.

Literæ ي و ا vocali alicui poſtponi cenſentur, (quo de in ſeqq.) cum ſcil. immediate eidem poſtponuntur, non intercedente gjezma vel teſdid [?] aut litera aliqua quieſcente.

SECUNDA.

Literæ ي , و , ا vocalibus deſtitutæ, poſt vocales heterogeneas, accommodant ſe hiſce, iisdemq; fiunt homogeneæ. ut:

نُؤْيٌ	pro	نُويٌ
بِئْر	pro	بِير
نَأْر	pro	نَار

مِيزَان	pro	مِوْزَان
[illegible]	pro	دُيِر
مُوقِن	pro	مُيْقِن

Annotatio.

و & ى poſt Phatham non rarò manent & diphthongum faciunt adſcripto gjezma. ut. يَوْمٌ jauwon, لَيْلٌ leilun: vel quieſcunt inſtar ا, ſine gjezma. ut: غَزَوْ gaza-[illegible], ramabo.

TERTIA.

Literæ ى و ا, qvieſcentes ſeqvente gjezma, & qvando excipiunt gjezma, & alibi quocunqvam excidunt, & qvieſcunt implicitè in vocali appropriatâ qvietis. ut:

[illegible]	pro	يَخَافُ
[illegible]	pro	يَقُومُ
[illegible]	pro	يَسِيرُ
اُغْزُ	pro	اُغْزُو
اِرْمِ	pro	اِرْمِي

وَلَدٌ pro وَلَدٌ

يُرَيُّ pro مَرْمِيّ

QUARTA.

VVau & Je: 1. Mobiles ante Wau & Je quieſcentes excidunt, vocali ſuâ abjectâ, ſi præcedat Phatha (cum quâ quieſcens diphthongeſcit) aut rejectâ in locum præcedentis vocalis, ſi ea ſit Ceſra vel Dsamma ut: [illegible] pro [illegible] pro غَازُونَ / رَمَوْا pro رَمَيُوا / تَغْزِينَ pro [illegible] يَرْمِيُونَ.

2. Mobiles ante literam mobilem poſt Phatham ſæpe in Elif quieſcens mutatur. ut: قَامَ pro قَوَمَ / سَارَ pro سَيَرَ.

3. Ita concurrentibus, ut prior vocalem non habeat (imò & aliàs) mutatur Wau in Je, deniq; Je duo per teſdid coaleſcunt: ut: [illegible] pro [illegible] / أَيَّام pro أَيْوَام.

4. Finales, poſt Elif ſervile in Hamza mutantur ut: سَمَاء pro سَمَاو / [illegible] pro [illegible]

QUIN-

QUINTA.

- Elif
  - mobile
    - in medio dictionis per
      - Dsamma mutatur in Wau : ut : أُوْب pro أُأْب
      - Cesra in Je. ut: سُئِل pro سُأِل
      - Phatha post
        - Dsamma in Wau, ut: دُوب pro دُأْب
        - Cesra in Je. ut: فِئَة pro فِأَة
    - in fine post
      - Dsamma in Wau. ut: نَدُو pro نَدُأ
      - Cesra in Je. ut : خَاطِئ pro خَاطِأ
      - Phatha per
        - Dsamma in Wau. ut: تَعَمُّو pro تَعَمُّأ
        - Cesra in Je. ut: سَبِي pro سَبِأ
  - vocali cassum & quiescens
    - post Elif fathatum excidit, Fatha perpendiculariter ſcriptâ, vel adpictâ Meddâ. ut: اٰمن vel آمن pro أَأْمن
    - ſequente alio Elif quieſcente in Wau fathatum mutatur. ut: نَوَاصِر pro نَاصِر

Annotationes.

1. Alias cenſentur τὸ Elif in medium collocare: non item ا & ى

2. Voculæ inſeparabiles ا ب ف ك ل و non cenſentur τὸ Elif in medium collocare. ut: لِأَب *patri*, كَأُمّ *inſtar matris*: niſi in particulis quibusdam, v. gr. لِئَلَّا أَئِن &c.

3. Exceptiones ad hanc cæterasq; item Regulas nec non peculiaria dicta atq; alios dabunt.

SEXTA.

SEXTA.

- wau
  - radicale ut plur.
    - in medio diction.
      - mobile per Phathum poſt Ceſra interdum in Je mutatur. ut: ذِئابٌ pro ذُرِبٌ.
      - habens poſt ſe aliud و quieſc. ſæpe id expellit. ut: [illegible] pro مُرُوُّوسٌ
    - in fine poſt
      - Phatham, nequit moveri, ſed abjecta ſuâ vocali, & [illegible] Phatham Nun [illegible] quod adit, quieſcit: [illegible] Elif mutatâ, ſi ſit tertia dictionis litera, aut in Je ſi ſit quarta vel ulterior. ut: [illegible] pro [illegible] عَصًا pro [illegible] pro [illegible] مُعطًى pro [illegible].
      - Dsammia, non fert Dsammam [illegible] Ceſra, ſed [illegible] quod ſi verò [illegible] le id [illegible] dit. ut: [illegible] pro [illegible] أَدْلٍ pro [illegible] vel [illegible]
      - Ceſram, in Je mutatur, ut [illegible] pro [illegible]
  - ſervile in fine dictionis, ne eam terminet [illegible] otioſum. ut: مضروا pro مضرو.

SEPTIMA.

ي in medio dictionis: mobile per Phatham poſt Dsamma interdum in Waw mutatur. ut: رَصَّاوِيٌّ pro رَصَّايِيٌّ
habens poſt ſe aliud ي quieſc. ſæpe id expellit. ut: رُيَيْشٌ pro رُيَيْيِشٌ

ي in fine poſit.: Phatham, nequit moveri, ſed abjectâ ſuâ vocali, & rejecto ad Phatham Nun vocali, ſi quod adſit, inſtar Elif quieſcit: quod ſi verò aliud Je mobile præcedat, mutatur in Elif. ut: أَرَى pro أَرَيُ vel أَرَيِ أَرَيْ pro أَرَيِّ / مَثَنَّى pro هَدَايَا / مَدَيٌ vel مَدَيٍ pro مَثَنَيٌّ

Ceſram, non fert Ceſram vel Dsamma, ſed iis abjectis quieſcit: quod ſi verò adſit Nun vocale id retrocedit. ut: رَامٍ pro رَامِيٌ vel رَامِيٍ / حَانٍ pro حَانِيٌ vel حَانِيٍ

Dsamma, id in Ceſram mutat: ipſum verò Je non mutatur: etiam intercedentes, quod proximum ſit ي mutatur, conditione illâ adeo utriusque per reddit. ut: تَمَنِّي pro تَمَنُّيٌ
أَدْلٍ pro أَدْلُيٌ
مَرْمِيٌّ pro مَرْمُويٌ

REGULÆ SPECIALES

REGULA I.

De Primi Radicali: WAU.

Prima radicalis Wau in Futuro utroq; cum penultima habet Ceſram, nec non Infinito formæ عِدَة Conjugationis primæ activæ abjicitur, ut:

يَضْرِبُ	ut:	يَعِدُ	pro	[illegible]	Futur.
اِضْرِب		عِدْ		[illegible]	Imper.
ضَرْبَة		عِدَة		[illegible]	Infin.

Annotationes.

1. Verba anomaliæ hujus Arabibus [illegible] vocantur.

2. Hanc anomaliam ſequuntur etiam [illegible] verbis, quæ in Præterito habent Ceſra[illegible] contra analogiam ſuam in Futuro & Imperativo retinent [illegible] ومق *amavit*, Futur: يمق pro يومق Imper. [illegible] اومق Infin: مقة pro ومقة

3. Ita etiam ſex hæc verba, [illegible] ultima habeant Phatham: [illegible] *[illegible]* [illegible] *fuit*, ودع *ſivit*, وضع *poſuit*, [illegible] *[illegible]* [illegible]

[illegible]

ut: [illegible] pro [illegible] & [illegible] / [illegible] & [illegible] pro [illegible] & ſimilia.

REGULA II.

Secunda radicalis VVau & Je qvieſcit in Conjugationibus primâ, quartâ, ſeptimâ, octavâ & decimâ: ejusq; vocalis vel ad præcedentem gjezmatam (ſic etiam in Præterito paſſivo) rejicitur, vel planè abjicitur, ſi præcedens habet vocalem: obſervatis ſemper obſervandis. ut: De Secundâ Radicali WAU & JE.

قَوَلَ *dixit.*

[illegible]	ut:	قَوَلَ	pro	قَالَ	*Præt. 3. maſc.*
[illegible]		قَوَلْتَ		قُلْتَ	*2. maſc.*
[illegible]		أَقْوُلُ		أَقُولُ	*Futur. 1. comm.*
[illegible]		يَقْوُلْنَ		يَقُلْنَ	*3. pl. fæm.*
[illegible]		أُقْوُلْ		قُلْ	*Imper.*
[illegible]		قُوِلَ		قِيلَ	*Præt. Paſſiv.*

سَيَرَ *ivit.*

نَصَرَ	ut:	سَيَرَ	pro	سَارَ	*Præt. 3. masc.*
نَصَرْتَ		سَيَرْتَ		سِرْتَ	*2. masc.*
أَنْصُرُ		أَسْيِرُ		أَسِيرُ	*Futur. 1. [illegible]*
يَنْصُرْنَ		يَسْيِرْنَ		يَسِرْنَ	*3. pl. fœm.*
أُنْصُرْ		إِسْيِرْ		سِرْ	*Imper.*
نُصِرَ		سُيِرَ		سِيرَ	*Præt. paſſ.*

Et ſic quoq; in reliqq. Conjugg. 4. 7. 8 & 10. obſervatis obſervandis.

Annotationes.

1. Verba anomaliæ ſimilis *Canone* [illegible] canrur.

2. In Participio Activo Conjugationis primæ [illegible] ob concurſum τȣ̃ Elif quieſcentis poſt primam radicalem, ne duæ literæ quieſcentes concurrant, ſecundæ radicales و & ي mutantur in hamza vel Elif, idque [illegible] Reg. gen. V. iterum in Je mutatur: ut: [illegible] pro [illegible] ſَائِرٌ pro سَايِرٌ.

3. In Participio paſſivo Conjug. 1. [illegible] quieſcunt in vocali appropriata quiaw [illegible]

[illegible] ut مَقُولٌ pro مَقْوُولٌ / مُسِيرٌ pro [illegible]

2. Ob eundem concurſum, ſcil. duarum literarum [illegible], in Infinitivis Conjugationis quartæ & de[illegible] & [illegible] literâ rad. quieſcentibus, mutuiſq; pro [illegible] Elif aſſormativum quieſcens ante ultimam [illegible] excidit, compenſaturq; in fine per ة adjectum. [illegible] pro [illegible] & hinc إِقَامٌ / إِسْتِقَامَةٌ pro إِسْتِقْوَامٌ & [illegible]

3. [illegible] ſeptimæ & octavæ Conjug. Infi[illegible] motum radicalem regulariter movent, & hinc [illegible] pro more in ي mutant juxta Reg. gen. VI. [illegible]

4. [illegible] Verba etiam in ſuprà enumeratis Con[illegible] omnino flectuntur. Quædam in quar[illegible] perfectè modò imperfectè. Concava و denique [illegible] decimâ præſertim ſæpiſſimè ἀναλόγως in[illegible].

REGULA III.

Secunda radicalis tertiæ ſimilis in Conjugationibus non dageſſatis, & nominibus [illegible] formatis, abjicitur (niſi tertia ra[illegible] habeat, tunc enim manet) & De Secundâ Radicali TERTIÆ SIMILI.

 com-

compenſatur in tertiâ radicali per Teſdid, ejusq; vocalis ad præcedentem gjezmatam rejicitur, vel plane abjicitur, ſi præcedens habet vocalem. ut: مَدَدَ *extendit.*

نَصَرَ	ut:	مَدَدَ	pro	مَدَّ	*Præteritum.*
أَنْصُرُ		أَمْدُدُ		أَمُدُّ	*Futur.*
نَاصِرٌ		مَادِدٌ		مَادٌّ	*Partic.*
نَصْرًا		مَدْدًا		مَدًّا	*Infin.*
نُصِرَ		مُدِدَ		مُدَّ	*Pret. Paſſ.*
أُنْصَرُ		أُمْدَدُ		أُمَدُّ	*Fut.*

Et ſic in cæteris quoq; Conjugationibus.

Annotationes.

1. Verba talia *Surda* Arabibus vocantur.
2. Ultima gjezmata, quandoq; ut contractio [illegible] habere poſſit, pro gjezma ponitur Phatha vel Caſra.
3. Participium Paſſivum, ob inſervientem [illegible] lare eſt.
4. Verbum حَيِيَ *vixit*, dupliciter [illegible] & ipſum hanc rationem nonnunq; ſequitur [illegible] pro حَيِيَ.

[illegible]

REGULA IV.

Tertia radicalis VVau & Je unà cum [illegible] in tertia fœm. ſingulari & duali, præcedente Phatha, excidit. (ſecus manet) in reliquis temporum ſingulorum perſonis obſervatis Regulis generalibus. ut: *De Tertiâ Radicali: WAU & JE.*

غزو *oppugnavit.*

[illegible]	ut: غزوت	pro	غزت	3.	*fœm.S.*
[illegible]	غزوتا		غزتا	3.	*fœm.D.*

رمي *jecit.*

رميت	رمت
رميتا	رمتا

Annotationes.

1. Verba hæc *Defectiva* vocantur.

2. In Futuro. Damma ultimæ radicalis finali, ob [illegible] præpoſitas, abjecto, ultima radica- [illegible] ſed excidit, juxta Reg. gen. III. & [illegible] ut: Sing. اغز Dual. اغزوا Plur. [illegible]

3. In Præterito Activi Conjugationum derivata- [illegible] Wau, quod, ſecundum Reg. gen.

gen VI. de Wau, ponitur loco Wau in primâ & ſecundâ perſonis manet & diphthongeſcit cum Phatha: in cæteris demptoque Wau redit, quemadmodum in Conjugatione primâ, ut: قَوِيَ, ſunt قَوِيتُمْ / قَوِيتُنَّ &c.

REGULA V.

De Verbis dupliciter & 3plic. imperfectis.

Verba dupliciter imperfecta, quocunq; veniant nomine: v. gr. وَقَى *cuſtodivit*, vel tripliciter etiam imperfecta, ut: أَوَى *recepit*, وَأَى *promiſſis ſtetit*, per omnia ſequuntur Verba ſimpliciter imperfecta, obſervatis tantùm Regulis præcedentibus general. & ſpecial.

Annotationes.

1. Verba ſimilia *Involuta* vocantur.

2. Verbum رَأَى *vidit*, ob frequentem uſum, [illegible] ſuam radicalem [illegible] abjicit, vocali ejus ad præcedentem rejectâ, quandocunq; [illegible] vocalis habet Hamza; adeoq; in Futuro & Imperativo Conjugationis primæ, & in tota Conjugatione quarta, ut: Futur.

أَرَى نَرَى تَرَى يَرَى pro [illegible]

Imper.

Google

Imperativus.

Plur.		*Dual.*	*Sing.*
رَيْنَ	رَوْا	رَيَا	رَيْ رَهْ & رَ

Conjugatio quarta.

Præt. أَرَى pro أَرْأَى *Fut.* يُرِي pro يُرْئِي

Imper. أَرِ pro أَرْءِ *Part.* مُرٍ pro مُرْءٍ

Infin. إِرَاءَةٌ pro إِرْآءٌ

5. Idem accidit etiam Verbo حَيِيَ *vixit*, (quod & [illegible] contr[illegible], vid. ſupra *Reg. ſp. III. annot. 4.*) in decima Conjugatione, ſed liberè. ut: إِسْتَحْيَى & إِسْتَحَى *Fut.* يَسْتَحْيِي & يَسْتَحِي &c.

CAPUT IX.

De Vocalium, Tanvin ſ. Nunnationis, itemque Gjezmæ mutatione & abjectione generali.

Pauca hic loci quidem, præter ſpecialia illis, de quibus hactenus fere in ſuperioribus, generaliora notanda veniunt: obſervari tamen poterunt, (de quibus & ipſis nihilomi-

n·is partem in hactenus dictis dicendisq; adhuc ſparſim) hæc ſubſequentia: Mutatur ſcil. (itemq; abjiciuntur, &c.) non raro Vocales cùm ſimplices inter ſe ſe, tum compoſitæ etiam, ſic dictæ, ſive nunnatæ cum ſimplicibus, nec non Gjezma variis diverſisq; de cauſis inq; caſibus: v. gr:

REGULA I.

Ob VVesla, ſive Elif Unionis.

Ob Wesla ſ. Elif Unionis.

1. Litera ي quieſcens affixorum [illegible] adſumit Phatham ſuper ي ut: [illegible] *liber meus magnus*, أَلْمعلِّم [illegible] *verberavit me præceptor.* Vid. & conf. ſupra Cap. I *membr. VIII. annot. 3.*

2. Ob Elif Unionis articulare, præcedens Vocalis nunnata abjicit ſuum Nun, ut Unio poſſit fieri. ut: [illegible] *domus ſanctificata*, pro بَيْتٌ Vid. & conf. ſupra Cap. *I. membr. VIII. annot. 4.* & infra paulò Reg. *III. membr. 1.*

3. Ob Elif Unionis quodcunq;, ut Unio poſſit fieri mutatur Gjezma præcedens in [illegible]

[illegible] expreſſum in Ceſra. ut: أُمُّكَ مَنِ pro
[illegible] quot filius tuus? أُمُّ ضَرَبَتْ pro ضَرَبَتْ
[illegible] mater.. Excipe: (1) Terminatio-
nes verbales وا & وا, itemq; affixa كُمْ & هُمْ,
[illegible] in Dsamma mutant. ut: ٱلْعَدُوّ غَزَوُا pro
[illegible] oppugnarunt hoſtem, ٱلْعَدُوّ قَتَلَهُمُ occidit eos
[illegible]. (2) Particula مِنْ id in Phatha mutat.
ut: [illegible] à rege.

REGULA II.

[illegible] finale Futuri ſæpisſimè mutatur in [illegible] aut Gjezma: unde Futurum [illegible] vel naſabatum & gjezmatum. Vid. & conf. omninò ſuprà, *Cap. IV. membr. XIV. Annot. ad Futur. Act. 6. & 7. pag.* [illegible]

Mutatio Vocaliũ ſimpliciũ inter ſeſe.

[illegible] Vocalium ſimpl. affixorum [illegible] & [illegible] item ه. Vid. & conf. omninò [illegible] *Lib. II. de Syntaxi, Cap. II. Reg. 2. membr. 1. §. 2. & memb. 2. §. 3.*

REGULA III.

[illegible] ſive Nun caſuale qvodcunq; in [illegible] perit relicta vocali ſua appro- [illegible]:

Mutatio Vocaliũ

1. Ob

nunnatarum cum ſimpl.

1. Ob articulum ال cum præcedentem, tùm ſubſequentem. ut: البابُ *porta*, [illegible] *porta parva &c.*

2. Ob regimen. ut: كِتَابُ مُوسَى *liber Moſis, &c.*

3. Ob ſtatum affixionis. ut: كِتَابُهُ *liber ejus, &c.*

4. In caſu Vocativo exprimendo per Nominativum. Vid. ſuprà *Cap. V. membr. 6 ann. 2.*

5. In enallage caſuum, Accuſativi pro Nominativo. V. infra *Lib. II. cap. III. Reg. 1 ann. 3.*

REGULA IV.

Ob Vocis incremétum.

Ob Vocis incrementũ (in Verbis perfectis) ſive ſequente literâ ſervili mobili vocali no-tari, Vocalis ultimæ ſyllabę mutatur in gezma: excipe Præteriti Dualis 3. form. Sequente v. literâ quieſcente in analogam vocalem, pro more. Vid. & conf. omnino ſuprà *Paradigm. Verb. pag. 24. 31.*

LIBRI PRIMI FINIS.

Liber II.

De
SYNTAXI.

Caput I.

De Syntaxi Nominum.

REGULA I.

Concordia Subſtantivi cum Adjectivo, Pronominis cum nomine ſuo, eadem hic eſt, quæ in aliis lingvis. Prętereà, quando unum horum eſt reſtrictum,(conf. [illegible] *Annotat. mox ſq. 1.*) etiam neceſſariò alterum debet reſtringi: ea tamen lege, ut utrumq; ad unam enunciationis conſtituendam partem, ſive ſubjectum ſive prædicatum, concurrat: ſi verò unum non eſt reſtrictum, etiam alterum non reſtringi debet. *Exempla V. mox, cit. l.*

Annotationes.

1. Reſtrictum Nomen ſive determinatum eſſentialiter & ſubſtantia eſt omne Proprium nomen, itemq; pronomen perſonale & demonſtrativum: accidentaliter verò vel [illegible] nomen (appellativum) præpoſito articu-

lo أَلْ, vel conſtructione, ſive regimine Genitivi [illegible] pronominis affixi. ut : الأَمِين [illegible], [illegible] كِتَابٌ عَظِيمٌ & الكِتَابُ العَظِيمُ *liber magnus*, [illegible] reſtricta ſunt : عَبْدُ اللهِ *ſervus DEI*, [illegible]

Unam deniq; enunciationis partem non conſtituunt; v. gr: اللهُ قَدِيرٌ *Deus eſt potens*, &c.

2. Nomen Subſtantivum appellati[illegible] nomine Adjectivo addito Proprium conſtituens [illegible] articulū أَلْ præponendum averſatur. ut : [illegible] *Domus ſanctificata*, i. e. *Hieroſolyma*.

3. Numeri, Generis atq; Caſuum [illegible] (extra Concordiam debitam) ex eleganti[illegible] & hujus lingvæ eſt. Sic v. gr. ſæpe plurale [illegible] (ita vocamus, quod non ſignificat homines) [illegible] cum ſingulari fœminino. ut : تَجْرِي [illegible] الأَنْهَارُ *horti ſub quibus currunt flu[illegible]* [illegible] plurale inhumanum conſtruitur cum affixo [illegible] gulari هَا, item, أَنْهَار *fluvii*, [illegible] ſing. fœm. تَجْرِي *currit* : & ſic alibi [illegible]

4. Quædam ſubſtantiva. v. gr. نَفْس [illegible] *univerſitas*, alii poſtpoſita ſubſtantivo [illegible] cum hoc (præcedente) congruente, quodammodo Adjectiva fiunt, eademq; [illegible] ctioni cum ſignificationis. Sic v. gr. [illegible] ac *Ipſe, ipſa, ipſum* كُلّ *totus, tota, totum* [illegible]

[illegible] h. e. *amicus ipſe* : خُبْزٌ كُلُّهُ *panis uni-*
[illegible] *i. e. panis totus.*

REGULA II.

Subſtantivum regit & hic alterum in Genitivo caſu : ac prioris qvidem Nun caudale, ſive vocale ſive conſonans id ſit, perit; vocale quidem ſervatâ vocali ipsâ, conſonans vero una cum vocali. ut : كِتَابٌ *liber* [illegible] كتاب موسى *liber Moſis*, كِتَابَانِ *libri duo*, كتابا موسى *libri duo Moſis*, كُتُبٌ *libri*, *plur.* [illegible] كتب موسى *libri Moſis*. Sic : بَنُونَ [illegible] *plur. ſin.* بَنُو ٱللّٰهِ *filij* Dei. Et ſic in cæteris quoq;, &c.

Annotationes.

[illegible] menſuræ & ponderis regunt menſuratum & ponderatum ſuum in Accuſativo. ut : قَفِيزٌ شَعِيرًا [illegible] رَطْلٌ زيتونا *libra olivarum.*

[illegible] Cardinales (alias Adjectiva) non raro i[illegible] Subſtantiva : & â tribus ad [illegible] ſunt, regunt numeratum in Ge[illegible] denario plurale capit, cen-
tena-

tenarius v. & major eo ſingulare. ut: جَارِيَاتٍ [illegible] tres *puellæ*, رِجَالٍ أَرْبَعَةُ *quatuor viri*, رَجُلٍ [illegible] *centum viri*, دِينَارٍ أَلْفُ *mille denarij:* reliqui verò à decem ad centum, (ut ſubſtantiva ponderis ac menſuræ) regunt numeratum in Accuſativo ſingulari. ut: دِرْهَمًا [illegible] *quindecim drachmæ:* دِرْهَمًا عِشْرُونَ *viginti drachmæ.*

Quam conſtructionem etiam ſequuntur كَمْ ، كَذَا & كَأَيِّنْ ut: دِرْهَمًا كَمْ *quot drachmæ?* ſed cum præpoſitione regunt Genitivum. ut: دِرْهَمٍ بِكَمْ *quot drachmis?* Nota: Ijdem numeri cardinales ſubſtantivis ſuis nihilominus poſtponuntur interdum Adjectivorum more.

3. Nomina hæc: أَبٌ *pater*, أَخٌ *frater*, [illegible] & interdum هَنٌ *res* Nun caſuali pro more adjectivorum aſſumunt in fine literam quieſcentem, in Nominativo و, in Genit. ى, in Accuſ. ا. ut: دَاوُدَ أَبُو *pater Davidis*, [illegible] أَبَا *patris, patrem, &c.* Sic eodem modo cum pronominibus, ut: أَبُوكَ *pater tuus*, أَبِيكَ *&c.*

CAPUT II.

De Syntaxi Pronominum.

REGULA I.

Pronomen Relativum الَّذِي quando in

Caſu

Caſu obliquo ponendum erat, aut præmittendæ huic particulæ (exceptis inſeparabilibus his quatuor: وكلو) ſicuti ratione ſignificationis, ita etiam conſtructionis plane imitatur Ebræum אֲשֶׁר ut: اَلَّذِي رَأَيْتُهُ *quem vidi eum*, اَلَّذِي فِيهِ *quo in eo*, اَلَّذِي مِنْهُ *quo ab eo.*

REGVLA II.

Affixorum Nominibus, Verbis atq; particulis ſubjungendorum ratio hæc eſt:

1. In genere.

1. Affixum ي primæ perſonæ Nominibus: نِي Verbis atq; particulis fere ſubjunguntur.

2. Damma affixorum هُ ، هُمْ ، هُمَا ، هُنَّ mutatur in Cesra, ob aliud Cesra immediate præcedens, vel item ي vocali deſtitutum. ut: مِنْ رَبِّهِ *à domino ſuo*, فِيهِ *in eo*, عَلَيْهِ *ſuper eo.*

3. Je finale poſt phatham quieſcens inſtar Elif liberè in Elif quieſcens mutatur aut relinquitur, ut: رَمَى *jecit*, رَمَاهُ & رَمَيهُ *jecit*

 eum,

eum, فَتًى *puer*, فَتَاهُ & فَتَيهُ *puer ejus*: Secus in particulis, ubi diphthongeſcit. ut: إِلَى *ad*, إِلَيهِ *ad eum*.

2. *Cum Nominibus.*

1. ة fœminini generis nota mutatur in ت. ut: عَمَّةٌ *amita*, عَمَّتُكَ *amita tua*.

2. Nun Caſuale tollitur eodem modo, ut ſuprà dictum circa rectionem nominis. ut: كِتَابُهُ *liber ejus*: & affixum ى inſuper vocalem etiam tollit. ut: يَدٌ *manus*, يَدِي *manus mea*.

3. Ceſra affixi يِ, (quod hoc affixum præcedit) poſt dictiones terminatas aliqua literarum ى , و , ا vocali deſtitutis, mutatur in phatham, quod ſupra hoc affixum ponitur. ut: خَطَايَا *peccata*, خَطَايَايَ *peccata mea*, غُلَامَانِ *pueri duo*, غُلَامَايَ *pueri duo mei*, غُلَامَينِ *puerorum duorum*, غُلَامَيَّ *puerorum duorum meorum*, &c.

3. *Cum Verbis.*

1. Elif otioſum poſt VVau ſervile mo-

litur.

ſum. ut : نَصَرُوا *juverunt* , نَصَرُونَا *juverunt nos.*

2. Terminationi تُمْ adjicitur و, ut: نَصَرْتُمْ *adjuviſtis*, نَصَرْتُمُوهُ *adjuviſtis eum.*

3. Interdum uni Verbo duo Affixa ſimul apponuntur. ut : أَعْطَانِيهِ *dedit mihi eum.*

4. Poſſunt quoq; affixa Verbis ſeparatim apponi, ſed præfixo إِيَّا ut: ضَرَبَ إِيَّاكَ *verberavit te.*

5. Actiones reciprocæ in Verbis mediante nomine نَفْسٌ unà cum affixis exprimuntur. ut : أَحْبَبْتُ نَفْسِي *dilexi me*, q. dic: *animam meam* : rariſſimè per nudum affixum. ut: أُحِبُّنِي *diligo me.*

4. *Cum Particulis.*

Affixa non aſſumunt particulæ hæ ſequentes: حَتَّى *usq; ad*, مُذْ & مُنْذُ *inde ab, ex eo tempore*, كَ *ſicut, inſtar.*

CAPUT III.

De Syntaxi Verbi.

REG. I.

Concordia Verbi eadem hic quoq; eſt, qvæ in aliis lingvis.

Annotationes.

1. Verba Subſtantiva & Nuncupandi pro Nominativo Latino poſt ſe Accuſativū habent. ut: الله كان قديرا *Deus eſt potens*, زيد صار غنيا *Zeidus factus eſt dives*, ابنه يسمى محمدا *filius ejus vocatur Muhammedus.* Id quod interdum accidit omiſſo verbo ſubſtantivo, cum ſcil. ſubjectum ante ſe habet ما vel لا *non.* Conf. [illegible] *rum. cap. regent. præpos. inchoato &c. pag.* [illegible] *& permut. pag. 62. §. atq. Libr. cent. reg. p.* [illegible]

2. Cum Verbo ſubſtantivo (ſive expreſſo ſive ſubintellecto) & hic poſteriori nomini [illegible] præfigitur particula ب, & caſus rectus [illegible] in obliquum convertitur. ut: الله بقدير *Deus eſt in potente*, i. e. *potens*, انا بمؤمن *ego ſum in credente*, i. e. *credens.*

3. Enallage Nominativi cum Accuſativo [illegible] frequens & hic eſt; quam quidem [illegible] cularum إن *certum, atq;* ان *quod*, كان *fuit*, [illegible]

fu-

[illegible] *utinam*, لَعَلَّ *fortaſſis*. ut: إِنَّ مُحَمَّدًا يَقُومُ [illegible] *ſurget*, عَلِمُوا أَنَّ ٱلْمَلِكَ قَدِيرٌ *ſciunt, quod* [illegible] *eſt potens*. Et tamen lege, ut nihil intercedat, niſi [illegible] præpoſitio cum ſuo caſu. ut: إِنَّ فِى ٱلدَّارِ رَجُلًا [illegible] *eſt homo.* Sic لَا *non eſt* immediate præpoſitum quoque appellativo, ei influxu ſuo pro Nominativi [illegible] terminationem, ſed ſine Nun vocali. ut: لَا رَيْبَ فِيهِ *non eſt dubium in eo.* V. & conſ. *Erp. Rud.* [illegible]

[illegible] Enallage numeri occurrit quoq;, quatenus plurali [illegible] humano (quod ſc. ſignificat homines) eleganter præponitur Verbum ſingulare in eodem fere genere in præterito, ſed non rarò diſcrepante in futuro. ut: قَالَ ٱلنَّاسُ *dixit homines*, pro *dixerunt*, يَقُولُ ٱلْحُكَمَاءُ *dicit ſapientes*, pro *dicunt*.

REGULA II.

Verba Activa pleraq; Accuſativum regunt, [illegible] Genitivum mediante præpoſitione quadam, haud ſecus atq; alibi: v. [illegible] إِلَى مِنْ [illegible] &c.

Annotationes.

1. [illegible] & opinionis eleganter adſciſcunt [illegible] Accuſativum. ut: عَلِمْتُ زَيْدًا بَخِيلًا *ſcio* [illegible] *avarum* ſc. *eſſe*.

2. Particula ب quando Verbis ad[illegible] & [illegible] ſubjungitur valet *cum*, & tunc verba illa per *[illegible], af-ferre, abducere, auferre* exponuntur. ut: [illegible] بكتاب *attulerunt librum*, ذهبوا بالغني *abduxerunt* [illegible]*rum*.

3. Verba veniendi eleganter etiam per ellipſin præ-poſitionis إلي *ad* cum Accuſativo conſtruuntur. ut: جاءني *venit me*, pro *venit ad me*, أتيتك *[illegible]*, pro *ad te*:

4. Verba quædam usq; adeò tenacia ſunt præpoſi-tionum, ut eas etiam non ſequente nomine [illegible]. ut: لا أقدر علي أن أقول *non poſſum ſuper, ut dicam*, [illegible] *nequeo dicere*.

REGULA III.

Pro Infinito noſtro Arabes adhibent Nomen verbale. Eſt enim Infinitivus, ut ſuprà dictum, nihil aliud, quàm nomen ver-bale, &c. Vid. ſuprà *Lib. I. cap. II. numero 8. & 13.* ut: أريد ضربا *cupio verberationem.* لا أقدر علي الضرب *non poſſum verberationem*, id eſt, *verberare*.

Annotationes.

1. Idem & hic [illegible]

[illegible]

nominis augendæ ſignificationis cauſa apponitur, ſub [illegible] Accuſativi caſus. ut: ضَرَبَ ضَرْبًا *verberavit verberando.*

[illegible] etiam reſolvitur in Futurum, præpoſi- [illegible] ut: أُرِيدُ أَنْ أَسْمَعَ *cupio ut audiam,* i.e. *audire.*

REGULA IV.

Gerundium in DUM per Accuſativum nominis verbalis: in DO, per accuſativum participii activi efferuntur. ut: [illegible] ضربته *verberavi eum ad erudiendum,* [illegible] *venit equitando.*

CAPUT IV.

De Syntaxi Particularum.

REGULA I.

Nomina qvælibet & hîc in caſu Accuſativo facilè adverbiaſcunt: ſive nudè poſita, ſive præmiſſâ particulâ مِنْ, بِ &c. quorum cauſâ Accuſativi terminatio iterùm poſteà in Genitivum vertitur. Ut: غَدًا *cras,* اَلْيَوْمَ *hodie,* حَكِيمًا *ſapienter,* مِنْ آلْآنِ *poſthac, &c.* Vid. & conſ. *Gjarum. cap. Comprehens. temporis pag. 70. & loci, p. 72.*

In

In ſpecie nomina ſonitûs, animaliumq; voces ſignificantia, item كَمْ ac كَاَيِّنْ *quot*, & كَذَا *tot* eodem modo adverbiorum naturam induunt, & particularum more invariabilia ſunt. ut: غَاقْ *crocitatio*, &c.

REGULA II.

Adverbia temporis *Quando & Quamdiu* requirunt nomen temporis in accuſativo caſu: ad *Qvanto tempore* verò reſpondetur per genitivum, præmiſſo فِي

REGULA III.

Adverbia reſtringendi: *quà, quoad, quatenus, &c.* exprimuntur nudè per Caſum Accuſativū nominis ſui. ut: [illegible] *bonus eſt Iſaac quoad animam*, [illegible] لَاهُوتًا بَلْ مَاتَ نَاسُوتًا *non mortuus eſt ſecundum rationem naturæ divinæ, ſed mortuus eſt ratione naturæ humanæ.*

REGULA IV.

Præpoſitiones omnes tam conjunctæ quàm

quàm ſeparatæ regunt Genitivum. ut: فِي بَيْتٍ *in domo*, بِبَيْتٍ *in domo*.

1. Excipiuntur: 1. عَدَا، خَلَا، حَاشَا quæ ſæpe Accuſativum requirunt.

2. إِلَّا particula exceptiva, cùm Oratio eſt affirmans Accuſativum: ſi negans, & nomen unde fit exceptio ſubticetur, Caſum illum nominis ſubintellecti, ſi exprimitur, indifferenter aut caſum illum aut accuſativum accipit. V. & conf. *Erpen. Rudim.* nec non *Grammat. pag. 170.*

3. Particulæ exceptivæ غَيْرُ، سِوَى، سُوَى & سَوَاءُ regulariter perpetuò regunt genitivum. Ipſæ verò hæ eodem modo, quo exceptum per particulam præcedentem إِلَّا in affirmatione terminationem accuſativi, in negatione v. reſpectivè terminationem caſus nominis ſubintellecti vel accuſativi accipiunt V. & conf. Erpen. *ll. cit.* Gjarum. *cap. Exceptionis, pag. 78. ſ.*

REGULA V.

Præpoſitioni privativæ noſtræ *In*, in

compoſitione v. gr. *imperfectus, indoctus,&c.* reſpondet hic præpoſitio es ceteræ غير ut: غير مكمّل *imperfectus,&c.*

REGULA VI.

Conjunctiones Copulativæ ſimiles Caſus conjungunt: conf. Gjarum. *Cap. Conjunction. pag. 57. ſeq.* niſi, quod interdum accidit, cum Nomen præcedens eſt Vocativus aut Nominativus cum accuſativi terminatione. *Gjarum. d. l.*

REGULA VII.

Interjectio يا ô Vocativum, qui per Accuſativum hîc exprimitur, requirit. Vid. & conf. ſuprà *Libr. I. Cap. IV. membr. 6. annot. 2. pag. 41.*

LIBRI SECUNDI
FINIS.

COMPENDIUM
LEXICI ARABICI,

Radicum & Vocum notabiliorum præ cæterisq; maxime uſitatarum, in gratiam tyronum.

Autore

Andr. Sennerto, P. P.

أَب pater.
[illegible] paravit, accinxit ſe. (ſit
[illegible] effluxit, ferbuit, exar-
[illegible] exprobravit, incuſavit.
أَبَدَ conſtitit, perennavit.
أَبَد *ævū, æternitas, ſeculū.*
أَبَرَ pupugit, confodit.
إِبْرَة *acus, aculeus.*
[illegible] *ſubula, mucro.*
[illegible] ſubſilivit.
[illegible] reprehēdit, corripuit.
أَبَلَ collegit, congrega- (vit.
إِبْط ala, axilla
أَبَقَ aufugit, ſubduxit (ſe.
إِبِل camelus.
إِبْلِيس diabolus.
أَبَنَ ſuſpicatus, opina- (tus eſt.
اِبْن *filius.*
إِبَّان *tempus.*
أَبِهَ recordatus fuit.
أُبَّهَة *gloria, ſplendor.*
أَبَى noluit, recuſavit,

 أَتَى

أَتَبَ induit.
إِتْبٌ *induſium, tunica, veſtimentũ.*
أَتَمَ laceravit, rupit.
أَتَنَ inceſſit lente, ſtetit, ſubſtitit.
أَتَانٌ *aſina.*
أَتَى venit, dedit. (fuit.
أَثَّ multus, copioſus
أَثَاثٌ *ſupellex, ſubſtantia.*
أَثَرَ excelluit.
أَثِيرٌ *eximius, excellens.*
أَثَرٌ *ſignum, veſtigium.*
أَثَفَ ſecutus, ſectatus eſt.
أَثَلَ firmus, conſtans, nobilis fuit.
أَثِمَ peccavit, iniqus fuit.
إِثْمٌ *peccatũ, reatus, crimẽ.*
أَثَى detulit.
أَثَّاءٌ *delator, maledicus.*
أَجَّ arſit, flagravit.

أَجَّةٌ *ardor, fervor, inflammatio.*
أَجَرَ meruit, conduxit, elocavit.
أَجْرٌ *merces.*
أَجَلَ determinavit.
أَجَلٌ *terminus, finis.*
أَجَمَ arſit, ferbuit.
أَجَمٌ *ardor, ira.* [illegible]
أَجِنَ alterari, corrũpi, fœ-
أَحَدٌ unus, aliquis.
أَحِنَ odit, ſuccenſuit.
أَخٌ frater.
أُخْتٌ *ſoror.*
أَخَذَ cepit, accepit.
أَخْذٌ *ſumtio, acceptio.*
آخَرُ alius, poſterior.
أَدٌّ potentia, robur, vigor, res gravis, ærumna.
أَدُبَ humanus, liberalis

d

doctus fuit.
humanitas, civilitas, doctrina.
rubuit, rufus fuit.
homo.
cutis.
audivit, auſcultavit.
auris.
læſit, læſus fuit.
moleſtia, noxa.
ſapuit, aſtutus, induſtrius fuit.
ſapiens, aſtutus, induſtrius.
aſtutia, induſtria.
ſpiravit, odoratus fuit.
odoratus, aroma.
notavit, annotavit.
hiſtorico, chronolog.
firmus, ſtabilis fuit.
cedrus.

أرز *firmus, ſtabilis.*
أرس aravit.
أريس *agricola.*
أرض humile, grave fuit.
أرض *terra, regio.*
أرضي *terreſtris.*
أرغن organum.
أرف determinavit.
أرفة *terminus, limes.*
أرق vigilavit, inſomnis fuit.
أرم momordit.
أرم idem.
أري mel, favus.
أز ebullivit, murmuravit.
أزب pumilio, monſtrū.
أزح tardus, lentus fuit.
أزر firmus, robuſtus fuit.
أزر *robur, potentia.*
إزار *velamē, tegumentū.*
أزف properavit.

أَزِقَ anguſtus, arctҫ fuit.
أَزْق *anguſtia.*
أَزِلَ in anguſtijs fuit.
أَزْل *anguſtia.*
أَزَل *æternitas.*
أَزَلِيّ *æternus.*
أَزَمَ inhæſit, clauſit, momordit.
أُسّ fundamentum.
أَسَد leo.
أَسَرَ vinxit, ligavit.
أَسْر *lorum, vinculum.*
أَسِير *ligatus, vinctus.*
إِسْطَبْل ſtabulum.
أَسِفَ mœruit.
أَسَف *mœror, dolor.*
أَسِف *mœſtus, triſtis.*
أَسَل juncҫ, ſpina, cuſpis.
أَسَا ſanavit, medicatus
أَسْو *medicamentũ.* (eſt.
آسٍ *medicus, chirurgus.*
أَسِيَ doluit, triſtis fuit.

أَشِبَ miſcuit, implevit.
أَشِحَ iratus fuit.
أَشَرَ ſtriavit, ſecuit.
أَصَدَ occluſit, cooperuit.
أَصِرَ vicinus fuit, ...
أَصُلَ firmus, radicatus
أَصْل *radix, ſtirps, origo.*
أَصِيل *firmus, conſtans.*
أَصْلِيّ *radicalis, originalis.*
أَطَّ ſtriduit, murmuravit.
أَطَرَ flexit, curvavit ...
إِطَار *circulus.*
أُطُم arx, munimentum.
أَفْن puſillanimitas.
أَفِدَ feſtinavit.
أَفَرَ concurrit.
أَفَكَ fefellit.
إِفْك *mendacium.*
أَفِنَ inops ... fuit
... fervidus.
... fovea, ...
أَكَلَ edit, comedit.

اكل

[illegible] *cibus, eſca.*
[illegible] *convictor, commenſalis.*
[illegible] congregavit.
[illegible] dementia, inſania.
[illegible] conſuevit, conjunxit.
[illegible] [illegible].
[illegible] *familiaritas, amicitia.*
[illegible] fulſit, ſplenduit.
[illegible] legatus, apoſtolus.
[illegible] *angelus.*
[illegible] doluit.
[illegible] *dolor, morbus.*
[illegible] coluit, adoravit.
[illegible] Deus.
[illegible] *Idem.*
[illegible] *pullus aſininus: [illegible].*
[illegible] mater.
[illegible] [illegible].
[illegible] [illegible].

أمر mandavit, imperavit.
أمر *mandatū, edictum.*
أمير *imperator, princeps.*
أمل ſperavit.
أمل *ſpes.*
أمل *idem.*
آمن fidit, credidit.
أمن *ſecuritas, rectitudo, integritas.*
أمين *ſecurus, tutꝰ, firmꝰ.*
مؤمن *credens, fidelis.*
أن gemuit.
أنح anhelavit.
أنس aſſvevit, familiaris fuit.
إنس *genus humanum, familiaris.*
إنسي *homo.*
إنسان *idem.*
أنف naſus.
أنق gaviſus eſt.
أنق *gaudium.*

آد incurravit, gravavit, preſſit.
إوز anſer.
أيص onus, pondus.
أول preceſſit.
أوّل *prior, primus.*
أوّلة *principium.*
أون quies, tranquillitas.
أهب paravit, inſtruxit ſe.
أهل uxorē duxit, cōſvevit, familiar. fuit.
أهل *populus, cœtus, homines.*
آية ſignum, miraculū, individuum.
ان firmus, durus fuit, valuit.
أيس deſperavit, mollis fuit.
إيل Deus.
إل *Idem.*
أيّل *cervus, caper.*
أيم ſerpens.
أيم orbus fuit.
أين tempus.
آية ſignum, miraculū corpus, individ.

ب

باء reverſus fuit.
بات pernoctavit.
بان perijt.
بار fodit.
بئر *puteus.*
بؤرة *fovea.*
بئس miſer, infelix fuit.
بؤس fortis, ſtrenuus fuit.
بؤس *malum, adverſitas, fortitudo, audacia.*
بئيس *ſtrenuus, fortis, vehemens.*
باشا præfectus, Paſcha.
باق accidit, evenit.
بأل parvus, infirmus fuit.

ſecuit, reſecuit.
idem.
mutilus.
ſecuit, amputavit.
ſeparavit, ſegregav.
virgo religioſa. (vit.
diſperſit, diſſemina-
puſtula, tuberculū.
lætatus eſt.
lætitia, gaudium.
conſtitit, ſubſtitit.
malum, ærumna.
effluxit.
ſatis, ſufficiens.
raucus fuit.
purus, ſincerus fuit.
inquiſivit, diſpu-
tavit.
mare.
marinus.
deferbuit.
camelus.

بَخِرَ fœtuit.
بَخَسَ minuit, diminuit.
بَخِلَ avarus, tenax fuit.
بُخْل *avaritia.*
بَاخِل *avarus.*
بَخْن longus, procerus.
بَدَّ ſeparavit, diſtinxit.
بَدَأَ incepit, exorſus eſt.
بَدْء *initium, principium.*
بَدَحَ manifeſtavit, verberavit.
بَدْر luna plena.
بَدَعَ noviter produxit.
بَدَلَ mutavit, permutavit.
بَدَن corpus.
بُدْن *pingvedo.*
بَدْو campus.
بَدَهَ inopinatò contigit.
بَذَّ vicit, malus fuit.
بَذَأَ deſpexit.
بَذَخَ ſuperbivit.
بَذَرَ ſeminavit.

بَذَعَ

بذع terruit.
بذل donavit, largitus eſt.
بذم potentia, robur.
برّ bene fecit, juſtus, verax fuit.
برأ creavit, liberavit.
بارئ *creator.*
برية *creatura.*
برح afflictio, malum.
برد friguit, frigefecit.
برد *frigus.*
بَرَد *grando.*
برز prodijt, exivit.
برز *ſpectabilis.*
برص lepra laboravit.
برص *lepra.*
ابرص *leproſus.*
برنس pileus, mitra.
برع excelluit virtute.
برق fulſit, ſplenduit, fulguravit.
برق *fulgur, ſplendor.*

برك genua flexit.
برم pertæſus fuit.
برم *tædium.*
برهن demonſtravit.
بزّ rapuit.
بزع ingenioſus fuit.
بزق ſpuit.
بزاق *ſputum.*
بزم momordit.
بسط expandit, dilatavit.
بساط *ſtratum.*
بسق ſpuit.
بساق *ſputum.*
بسل ſtrenuus fuit.
بسم ſubriſit.
بسمل dixit بسم الله *in nomine Dei.*
بشّ lætus, blandus fuit.
بشاش *lætus, comis.*
بشّر *lætus nuncius, evangelium.*

amatus, ingratus fuit.
vidit, conſpexit.
viſus, oculus.
perſpicax.
ſpuit.
ſputum.
eunuchus.
mollis fuit.
partitus fuit.
tardus, lentus fuit.
tardus, lentus.
natura, conditio, mos.
petulans, impius fuit
vanus, irritus fuit.
vir ſtrenuus, heros.
vanus, irritus.
venter, medium, intimum rei.
exercitus.

بَعُدَ diſtitit, longè abfuit.
بَعَلَ conjugium inivit.
بَعْل *maritus, uxor.*
بَغِضَ exoſus fuit, odit.
بَغْل malus.
بَغِيّ injuſtus.
بَغْبَش miſcuit, confudit.
بَقَر boves, collect.
بَقَّعَ disgregavit.
بَقَلَ herbam produxit.
بَقْل *herba, olus.*
بَاقِل *campus, ager.*
بَقِيَّة reliquum, reliquiæ.
بَكَرَ diluculo fuit, venit, ſurrexit.
بُكْرَة *matutinum tempus.*
بِكْر *virgo intacta.*
بَكَلَ miſcuit, commiſcuit.
بَكِمَ mutus fuit.
بَكَى flevit.

 بكاء

بُكَاءٌ *fletus.*
بَلَّ humectavit, madefecit.
بَلٌّ *humiditas, mador.*
بَلَسَ ſecuit, præcidit.
بَلَجَ nituit, luxit, fulſit.
بَلَجَةٌ *lux.*
بَلَخَ ſuperbivit.
بَلَدَ ſubſtitit, commoratus fuit.
بَلَدٌ *provincia, urbs.*
بَالِدٌ *incola.*
أَبْلَسَ deſperavit.
بَلْشٌ *nequam.*
ابليس *diabolus.*
بَلَّطَ ſtravit lapidibus.
بَلَعَ deglutivit.
بلغم idem.
بَلَغَ puber evaſit.
بَلْعَس properavit.
بَلَا exploravit.
بَلِدَ deſipuit.

بَنَا ædificavit.
بِنْتٌ *filia.*
اِبْنٌ *filius.*
ابنيّ *filialis.*
بَاءَ venit, reverſus eſt.
بَابٌ janua, porta.
بَارَ periit, interiit.
بَاسَ oſculatus fuit.
بَوْسٌ *oſculum.*
بُوشٌ cœtus, turba.
بَالَ minxit.
بَوْلٌ *urina.*
بَوَّشَ calumniatus eſt.
بَوَّحَ hilaris fuit, calularavit.
بَهَرَ eminuit, excelluit.
بُهَارٌ *idolum.*
أَبْهَرٌ *dorſum.*
بَهَا nituit, decorus fuit.
بَاتَ pernoctavit.
بَيْتٌ *domus, tentorium.*
بَيْضٌ calamitas, [illegible]

بيض

albus fuit, dealba- (vit
ovum.
albus, candidus.
vendidit, emit.
diluxit, manifesta- (vit.
dementū cepit.
perijt, interijt.
aurum, argentum crudum.
interitus, exitium.
sequutus, insequu- tus est.
umbra.
dissipavit, perdidit.
stramen, palea.
mercaturam exer- (cuit.
mercator.
convertit se.
Benefecit, donavit.
negotiavit. (vit.
fornicavit, termina-

ثَرْ radix, origo, amussis.
تُرَابٌ terra, pulvis.
تَرْجَمَ interpretatus eſt.
تَرِحَ mœruit, triſtis fuit.
تَرِزَ fames.
تُرْسٌ clypeus, ſcutum.
تَرِشَ levis fuit.
تَرُصَ firmus fuit.
تَرِعٌ plenus.
تَرِفَ abundavit bonis.
تَرَكَ reliquit, miſſum fecit.
تَعِبَ laſſus fuit.
تَعَرَ vociferatus eſt.
تَعَسَ perijt, cecidit.
تَغِبَ idem.
تَغَرَ bullivit, effluxit.
تُفَّاحٌ malum, pomum.
تَفَلَ ſpuit, exſpuit.
تُفْلٌ *ſaliva, ſpuma.*
تَفِهَ paucus, vilis fuit.
تَقَى timuit, cavit.

تَوَّ ſtultus fuit.
أَتْكَأَ fulſit, ſuffulſit.
تَلَّ ſtravit, proſtravit.
تَلَعَ extulit ſe in long.
تَلِفَ perijt, interijt.
تِلْم ſervus, puer, diſcipulus.
تَلَا ſecutus eſt.
تِلْوٌ *conſequens.*
تَمَّ totus, integer, perfectus fuit.
تَمْرٌ dactylus.
تِنٌّ ſimilis, ſocius.
تَنَّأَ ſubſtitit, habitavit.
تَنُّورٌ fornax.
تَابَ reſipuit.
تَاجٌ corona.
تِيرٌ natura, indoles.
تُوسٌ idem.
تَيْسٌ hircus.
تَيْمٌ ſervus.
تِيهٌ faſtus, ſuperbia.

ث

ثَبُّ ſegnis, negligens fuit.
ثَبَّنَ maduit.
ثَأْرٌ talio.
ثَأْيٌ vulneratio, cædes.
ثَبَتَ ſtabilis, conſtans fuit.
ثَبَرَ perijt, interijt.
ثبط languit, torpuit.
ثَبَقَ exundavit.
ثَخُنَ craſſus, ſpiſſus fuit.
ثَدْيٌ mamma.
ثَرَبَ culpavit, exprobavit.
ثَرَدَ confregit, intrivit.
ثَرَا multus, dives evaſit.
ثَرِيَ humidus fuit.
ثَرًى *terra.*
ثَعَبَ fluxit, manavit.
ثَعْلَبٌ vulpes.
ثَعْثَعَ balbutivit.
ثَفَلَ ſubſedit.
ثُفْلٌ *ſedimentum.*
ثَقَبَ perforavit.

ثقل

Google

[illegible] ingenioſus fuit.
[illegible] gravis fuit.
[illegible] *onus, pondus.*
[illegible] [illegible] fuit.
[illegible] [illegible].
[illegible] fructus, opes.
[illegible] ebrietas.
[illegible] [illegible], iteravit.
[illegible] *flexus, duplicatio.*
[illegible] veſtis.
[illegible] impetus, tumultus.
[illegible] ilium.
[illegible] ſtabulum, hoſpitium.

ج

[illegible] cor, animus.
[illegible] reſecuit, caſtravit.
[illegible] idolum.
[illegible] religavit, conſolidavit.
[illegible] creavit.
[illegible] *creatura, progenies.*

جَبُنَ puſillanimus fuit.
جُبْن *caſeus, puſillanimitas.*
جَبْهَة frons.
جَثَمَ decubuit pronus.
جَثَا inſedit genubus.
جَحَسَ conflixit, dimicavit.
جَحَمَ arſit, flagravit.
جَخَفَ ſuperbivit.
جَدّ avus, felicitas.
جَدْب ſterilitas anni.
جُدِرَ variolis laboravit.
جِدْر *paries.*
جَدَعَ truncavit, mutilav.
جَذّ fregit, abrupit.
جَذَبَ traxit, attraxit.
جَذَرَ eradicavit.
جَذَع juvencus quicunq;.
جَذَمَ truncavit, mutilav.
جَرّ traxit, raptavit.
جَرُؤَ animoſus fuit.

جَرِبَ ſcabioſus fuit.
جَرَجَ vacillavit.
جَرَحَ vulneravit.
جَرَدَ nudavit, decortica-
جَرَادٌ *locuſta.* (vit.
جَرَزَ reſecuit, comedit.
جَرَمَ peccavit, deliquit.
جُرْمٌ *delictum.*
جَرَى fluxit, cucurrit.
جَزَّ cæcidit, reſecuit.
جِزَّةٌ *tonſura.*
جَزَأَ partitus fuit.
جَزَحَ donavit.
جَزَرَ mactavit.
جَزِعَ impatiens fuit.
جَسَدٌ corpus, crocus.
جَسَرَ auſus fuit.
جِسْمٌ corpus.
جَشَّ contudit, commi-
جَشَرَ moluit (nuit.
جَعُدَ criſpus fuit. (tuit.
جَعَلَ poſuit, fecit, conſti-

جُفْلٌ agmen, caterva
جَفْلٌ nubes.
جَلَّ eminuit, magnus,
annoſus fuit.
جَلَالٌ *majeſtas.*
جَلَبَ traxit, detulit.
جَلَّاحٌ ſacerdos. (Fuit
جَلَدَ flagellavit, dorum
جِلْدٌ *cutis, corium.*
جَلَسَ conſedit humi, de-
ſcubuit.
جَلَعَ impudens fuit.
جَلَفَ excoriavit.
جَلَا clarus fuit, manifeſtavit.
جَمَّ confluxit, abunda-
vit.
جَمَدَ concrevit, conge-
latus eſt.
جَمَدٌ *gelu, glacies.*
جَمْرٌ pruna.
جَمَشَ deglabravit.

جلح

جَمَعَ collegit, congreg.
جَمْع *turba, multitudo.*
جَمِيع *omnis, univerſitas.*
جَمُلَ pulcher, decorus fuit.
جَمَل *camelus.*
جَنَّ texit, involvit, ſepelivit.
جِنّ *ſpiritus, dæmon.*
جَنَن *ſepulchrum, feretrum.*
جُنَّة *ſcutum, clypeus.*
جَنْب latus, tractus, plaga.
جِنْس genus, ſtirps.
جِنْس idem.
جَنَى carpſit, peccavit.
جَابَ ſecuit, fidit, reſpondit.
جَوَاب *reſponſum.*
جَادَ bonus, beneficus fuit.
جَارَ injuſtus, vicinus fuit.
جَازَ ivit, tranſivit.

جَوْز *nux, juglans.*
جَوْش cor, pectus.
جَاعَ eſurivit.
جُوع *fames.*
جَافَ concavus fuit, excavavit.
جَهَدَ laboravit, certavit.
جَهَرَ clarà voce extulit.
جَهِلَ ignoravit.
جَهُمَ tetricus, auſterus (fuit.
جِيد collum.

ح

حَبَّ amavit, amicus fuit.
حِبّ *amor, amicus.*
حِبْر atramentum, veſtigium.
حَبَسَ concluſit, incarceravit.
حَبَلَ irretivit, fœdus init.
حَبْل *funis, vinculum, fœdus.*

حَبِنَ hydrope laboravit.
حَتْفٌ mors.
حَثَّ incitavit.
حَجَرَ prohibuit, impedivit.
حَدَّ limitavit, definivit.
حَدِبَ convexꝰ, gibboſus fuit.
حَدَثَ novus, recens fuit, contigit.
حَدَرَ deſcendit, declivis fuit.
حَذِرَ cavit, timuit.
حَذَمَ feſtinavit.
حُرٌّ liber, ingenuus, nobilis.
حَرَبَ ſpoliavit, bellum geſſit.
حَرْبٌ *bellum, hoſtis.*
حَرَثَ aravit, ſeruit.
حَارِثٌ *agricola.*
حَرِجَ auguſtus fuit.
حَرَسَ cuſtodivit.

حَرَصَ avidus fuit.
حَرَقَ uſſit, combuſſit.
حَرَمَ vetuit, prohibuit.
حَرَمٌ *ſacrum, inviolabile.*
مُحَرَّمٌ *vetitus, veneranda res.*
حَزَمَ cinxit, conſtrinxit.
حَزِنَ triſtis fuit.
حَسَبَ numeravit, computavit, cogitavit.
حَسَبٌ *menſura, quantitas, valor.*
حَسَرَ laſſus fuit, ſuſpiravit.
حَسُنَ bonꝰ, pulcher fuit.
حَسَا ſorpſit.
حَشِيشٌ pabulum, fœnum.
حَوْشَبٌ lepus, vulpes, vitulus.
حَشَمٌ famulitium, familia.

حصد meſſuit, demeſſuit.
حصاد *meſſis.*
حصر obſedit, preſſit, tenax fuit.
حصر *avarus, tenax.*
حصار *ſepimentum, munimentum.*
حصف ſcabies, impetigo.
حضر præſens fuit.
حضر *præſentia.*
حطب lignatus fuit.
حطم fregit.
حفر fodit.
حفير *fovea, puteus, ſepulchrum.*
حفظ obſervavit.
حفل cœtus, turba, concilium.
حق verè juſteq́; fecit.
حق *verum, juſtum, jus.*

حقد odit, malè voluit.
حقر contempſit.
حكم ſcivit, ſapuit, judicavit.
حكم *ſcientia, ſapientia, judicium.*
حكيم *ſapiens, philoſophus.*
حل licita res.
حلب mulſit.
حليب *lac recens.*
حلف juravit.
حلف *fœdus, pactum.*
حلق raſit.
حلاق *tonſor.*
حلك niger fuit.
حلم ſomniavit, manſuetus fuit.
حلا dulcis, ſuavis fuit.
حلو *dulcis.*

حَلْيٌ mundꝯ muliebris.
حَمَّ calefecit, febri laboravit.
حُمَمٌ *carbo, cineres.*
حَمِيمٌ *æſtus, thermæ.*
حُمَّى *febris.*
حَمِشَ ferbuit.
حَمِدَ laudavit.
حَمْدٌ *laus.*
حِمْرٌ aſinus.
حِمَارٌ *idem.*
حَمُقَ ſtultus, fatuus fuit.
أَحْمَقُ *ſtultus.*
حَمَلَ tulit, portavit, oneravit.
حَمَا tuitus eſt, ferbuit.
حَنَّ miſertus eſt.
حَنِقَ indignatus eſt.
حَنَا flexit.
حَنْرٌ *curvus.*

حَابَ peccavit, deliquit.
حُوبٌ *crimen.*
حُوتٌ piſcis.
حَارَ canduit.
حَوْضٌ piſcina.
حَاكَ texuit.
حَازَ tranſivit, vafer, aſtutus fuit.
حَيَّ vixit, bene valuit.
حَيٌّ *animal.*
حَيَاةٌ *vita.*
حَارَ obſtupuit.
حَاطَ cinxit, cuſtodivit.
حَيْلٌ virtus, vis.
حِينٌ tempus.
حَيْنٌ *exitium.*

خ

خَبَّ decepit, ſeduxit.
خَبَأَ occultavit, cuſtodivit.

خبـ

خبث impurus, improb9 fuit.
خبر ſcivit, cognovit, expertus eſt.
خبر *nuncius, rumor, fama.*
خبز pinſuit, coxit panẽ.
خبز *panis.*
خبس prædatus eſt, ſpoliavit.
خبل corrupit, mutilavit.
ختم obſignavit, abſolvit.
ختن circumcidit infantem.
خدّ fodit, ſulcavit.
خدج abortivit.
خدر latuit, torpuit.
خدع fefellit, decepit.
خدم inſervivit.
خادم *famulus, a.*

خَذَلَ ope deſtituit.
خَرَتَ perforavit.
خَرَجَ exivit, defecit.
خَرِدَ verecundus, pudicus fuit.
خَرَزَ conſuit ſubulâ.
خَرَّاز *ſutor.*
خَرَطَ tornavit, dolavit.
خَرِعَ flaccidus fuit.
خَرَفَ decerpſit, collegit fructus.
خَرِيف *autumnus.*
خَرَقَ laceravit, fidit.
خَرَقَ confixit, transfixit.
خَزَنَ recondidit, aſſervavit.
خِزَان *autumnus.*
مَخْزَن *horreum, apotheca.*
خَزِيَ ignominia affecit.
خَسَّ vilis, ignobilis fuit.

 خسر

خَسِرَ jacturā fecit, perijt.
خَشَعَ humilis fuit.
خَشُنَ aſper fuit, aſperavit.
خَشِيَ timuit, abhorruit.
خِصْبٌ annonæ copiæ.
خَصَرٌ frigus.
خَصَمَ litigavit, altercatus eſt.
خَصِيٌّ evnuchus, caſtratꝰ.
خَضَبَ tinxit.
خَضِرَ viruit.
خَضِرٌ *virens, olus.*
خَضَعَ humilis, obſequens fuit.
خَطَّ ſcripſit, pinxit, lineas duxit.
خَطٌّ *linea, ſcriptum.*
خَطِئَ peccavit, deliquit.
خَطَأٌ *peccatum, crimen.*
خَطَبَ concionem habuit.
خُطْبَةٌ *concio ſacra.*

خَطِفَ rapuit.
خَطَّافٌ *raptor : Satanas.*
خَطَمَ capiſtravit.
خَفَرَ protexit, tutatus eſt.
خَفَضَ depreſſit, ſubegit.
خَفَقَ palpitavit, tremuit.
خَفَا occultavit.
خَلَّ inops, pauper, amicus fuit.
خِلٌّ *amicus, pauper.*
خُلَّةٌ *natura, mos, proprietas.*
خَلَدَ perennavit, ſempiternus fuit.
خُلْدٌ *æternitas, paradiſus.*
خَلَصَ liber, purus, ſincerus fuit.
خَلَاصٌ *libertas, ſalus.*
خَلَطَ miſcuit, confudit.
خَلَعَ dimiſit.

خلج

خلع *divortium.*
خلف ſuccesſit, poſterior (fuit.
خالف *poſterior.*
خليفة *vicarius.*
خلق creavit, finxit, lævigavit.
خلق *natura, indoles.*
خلقة *creatio, forma.*
خلا vacuus, inanis fuit.
خالٍ *vacuus, otioſus.*
خمر operuit, fermentavit, vinum bibit.
خمر *vinum.*
خمار *crapula.*
خنذ aſſavit.
خنى flexit, inflexit
خنز fœtuit.
خنع ſcortatus, improbus fuit.
خنق ſtrangulavit.
خَوِر debilis, flaccus.
خَافَ metuit, terruit.
خوف *metus, timor.*
خَالَ adminiſtravit, conſervavit.
خَانَ decepit, perfidus fuit.
خَان *taberna mercatoria, officina.*
خَارَ bene habuit, polluit.
خَيِّر *bonus vir.*
خِيرة *bonum quidvis.*
خَاصَ paucus fuit.
خَاطَ ſuit, conſuit.
خَيْط *filum, funis.*
خَايِط *ſartor.*
خِياط *acus.*
خَالَ imaginatus, opinatus eſt, ſuperbivit.
خَال *larva, perſona, ſuperbia.*

خَبَالٌ *ſpectrũ, phantaſma.*

د

دَبَّ repſit, lentè inceſſit.
دَبَرَ ponè fuit, poſtremò, præterijt.
دُبُرٌ *poſtremũ qvidvis.*
دَابِرٌ *aſſecla, ſequens.*
دَبَغَ corium paravit.
دَبْلٌ calamitas, orbitas.
دَجَّ leniter inceſſit, ſerpſit.
دَجَلَ decepit, mentitus eſt.
دَجَّالٌ *impoſtor, pſeudochriſtus.*
دَجَنَ obſcurus, nebuloſus, cicur, manſv. fuit.
دَجَا obſcurus, tenebroſus fuit.
دَخَلَ intravit, familiaris fuit.
دَاخِلٌ *internus, interior, familiaris.*
دَخَنَ fumavit.
دُخَانٌ *fumus.*
دَرِبَ conſvevit, exercitatus fuit.
دُرْبَةٌ *conſvetudo.*
دَرَجَ gradatim progreſſus eſt.
دَرَسَ trivit, legit, exercuit.
مَدْرَاسٌ *gymnaſium, Academia.*
دِرْعٌ lorica.
دَرَكَ comprehendit, aſſecutus eſt.
دَرَنٌ ſpurcicia, ſordes.
دَسَّ occultavit.
دَعَبَ luſit, jocatus eſt.
دَعِرَ pravꝰ, impurꝰ fuit.
دَعَمَ fulcivit, ſuſtinuit.
دَعَا vocavit, invocavit, rogavit.
دَعْوَةٌ *precatio, oratio.*
دَغَلَ occuluit ſe, inſidiatus eſt.

دفي caluit, calefecit.
دفء *calor.*
دفر fœtuit.
دفر *fœtor.*
دفع truſit, pepulit.
دفل pix.
دفن texit, occultavit.
دق tenuis, ſubtilis, minutus fuit.
دل duxit, monſtravit.
دليل *ductor, viæ dux.*
دلف lentè inceſsit.
دلم niger fuit valde.
دم illivit, tinxit.
دمر perijt, perdidit.
دمس texit, occultavit.
دمع lachrymatus eſt.
دمع *lachrymæ.*
دمغ vulneravit cerebrũ.
دماغ *cerebrum.*
دمن ſtercoravit, conſpurcavit.

دمن *fimus.*
دمي ſanguinem emiſit.
دم *ſanguis, vita.*
دمية *idolum, effigies.*
دنأ deterior, nequam (fuit.
دنيء *nequam.*
دنس ſorduit, ſpurcus
دنف gravi & continuo morbo laboravit.
دنا acceſsit, appropinquavit.
دني *propinquus.*
داء morbus.
دود vermis.
دار circumivit, in gyrum egit.
دور *gyrus, orbis, periodus.*
دار *domus, habitaculũ.*
دير *monaſterium, cœnobium.*
دائر *rotundus, ambitus.*

دَاسَ conculcavit, trivit.

دَاقَ deſipuit, demens fuit.

دَالَ per vices, alternatim obivit.

دَوْلٌ *fortuna.*

دَامَ perennavit.

دَوْمٌ *perennis, perpetuus.*

دَنِيَ inferior, contemptibilis fuit.

دَوِيَ ægrotavit, malè habuit.

دَهْرٌ tempus longum, ſeculum, finis.

دَهِسَ mollis, lenis fuit.

دَهَنَ unxit, inunxit.

دُهْنٌ *oleum.*

دَهْيٌ dolus, aſtutia.

دَاصَ deflexit, furatus eſt.

دَائِصٌ *fur, latro.*

دَيْنٌ debitum, creditũ, æs alienum.

دِيْنٌ *ritus, conſuetudo, cultus, religio.*

ذ

ذَأَبَ collegit, vituperavit.

ذَأَفَ mortuus fuit.

ذَبَحَ fidit, mactavit.

ذَبَرَ ſcripſit, exaravit.

ذَبْرٌ *ſcriptura, liber.*

ذَبَلَ languit, marcuit.

ذَرِبَ acuta fuit res.

ذَرَعَ cubito menſus fuit, concupivit.

ذَعَرَ terruit.

ذَعَفَ veneno infecit.

ذَفَرَ fragravit.

ذَكَرَ meminit, memoravit.

ذَكَرٌ *mas.*

ذَكِيَ acris promtiq; ingenij fuit.

ذَلَّ vilis, abjectus fuit.

ذَلْقٌ acumen.

ذَمَّ vituperavit.
ذَنَب cauda.
ذَابَ collicuit, liquidus evaſit.
ذَاقَ guſtavit.
ذَوْق *guſtus.*
ذَهَبَ præterijt, abijt.
ذَهَب *aurum.*
ذَهَنَ ingenio, memoriâ polluit.
ذَيْل poſtremum rei cujusq; cauda, appendix.

ر

رَأَسَ caput fuit, præfuit, rexit.
رَأْس *caput, princeps.*
رَأَفَ miſericors, clemẽs fuit.
رَأَى vidit, novit, ſcivit.
رَبَّ dominus fuit, rexit, poſſedit.

رَبّ *dominus, herus, poſſeſſor.*
رَبَّانِيّ *Rabbinus, doctor.*
رَبَأَ obſervavit, ſpecul.
رَبَّثَ cunctatus, moratꝰ (eſt.
رَبِجَ vecors fuit.
رَبِحَ lucratus eſt.
رَبَضَ cubavit.
رَبَطَ ligavit, revinxit.
رَبِيع ver.
رِبْق funis.
رَبَلَ abundavit, excre- (vit.
رَبَا idem.
رَتَّ blæſus fuit.
رَتَّبَ ordinavit, firmus conſtans fuit.
رَتَعَ pavit. (fuit.
رَثَّ tritus, diſſolutus
رَجَسَ tonuit, intonuit.
رَجَعَ redijt, iteravit, reſpondit.
رَجْع *reditus, reſponſum.*

رَجَفَ commovit, tremuit.
رَجُلٌ Vir.
رِجْلٌ *pes.*
رَجَمَ lapidavit.
رَجْمٌ *tumulus, cippus.*
رَحُبَ amplus, ſpatioſus fuit.
رَحَضَ lavit, ſudavit.
رَحَلَ iter fecit, migravit.
رَحِمَ miſertus eſt.
رَحِيمٌ *miſericors.*
رَخُصَ mollis, tenuis fuit.
رَخْفٌ *butyrum, lutum.*
رَخَمَ incubavit.
رَخُوَ laxus, remiſſus fuit.
رَدَّ reddidit, rejecit, reprobavit.
رَدَعَ tinxit, inquinavit.
رَدِفَ ſucceſſit, ſubſecutus eſt.
رَدْهَةٌ palatium.
رَذُلَ vilis, ignobilis fuit.
رَزَأَ malè affecit.

رَزَقَ largitus eſt.
رَسَلَ nuncium miſit.
رَسُولٌ *legatus.*
رَسَمَ ſignavit, ſcripſit.
رَسَنَ ligavit fune, capiſtro.
رَشَحَ ſudavit, maduit.
رَشَدَ rectâ vitâ inſtitit.
رَوْشَنٌ feneſtra.
رَصَاصٌ plumbum.
رَصَدَ obſervavit, inſidiatus eſt.
رَضَنَ abſolvit.
رَضَّ contudit, fregit.
رَضَعَ ſuxit.
رَطِبَ humidus, mollis fuit.
رَعَبَ terruit, metuit.
رَعَدَ tonuit, intonuit.
رَعْدٌ *tonitru, bellum*
رَعَشَ tremuit, trepidavit.
رَعَى pavit, paſtum ivit.

رَضَعَ ſuxit.
رَغِمَ faſtidivit.
رَضَّ fregit, comminuit.
رَفَدَ dedit, donavit.
رَفَضَ reliquit, repudiavit.
رَفَعَ extulit, elevavit.
رَفَهَ affluentia abundavit.
رَفَقَ favit, adjuvit, comes fuit.
رَقَّ tenuis fuit.
رَقَبَ obſervavit ſtellas.
رَقَدَ dormivit.
رَقَمَ notavit, ſcripſit.
رَقَى incantavit, faſcinavit.
رَكِبَ inequitavit, inſedit.
رَكَدَ conſtitit, quievit.
رَكَنَ innixus eſt, requievit.
رَمَحَ haſta confodit.
رُمْحٌ *haſta, lancea.*
رَمَادٌ cinis, lixivium.
رَمِضَ ferbuit, arſit.
رَمَى jecit, projecit.
رَنِقَ turbidus fuit.
رَنَمَ modulatus eſt, cecinit.
رَنَمٌ *cantus muſicus.*
رَاحَ quievit.
رَوْحٌ *quies.*
رُوحٌ *ſpiritus, anima, vita, fides.*
رَاعَ terruit.
رَهِبَ timuit, reverit9 eſt.
رَهِقَ acceſſit, attigit.
رَهِلَ tremulus fuit.
رَهَنَ oppignoravit.
رَابَ dubitavit.
رَيْبٌ *dubium.*
رَاثَ tardus, ſegnis fuit.
رَاعَ increvit, fertilis fuit.

زأم excesſit, diſcesſit.
زأن vicit, prævaluit.

ز

زأر rugivit
زأم mortuus eſt.
زبّ piloſus, hirſ. fuit.
زبد ſpumavit.
زبر ſcripſit.
زبر *liber.*
زبل fimus, ſtercus.
زجل jecit, projecit.
زجم musſitavit.
زحف repſit, lentè inceſſit.
زحل declinavit, diſcesſit.
زخر abundavit, luxuriavit.
زرب ſepes, caula, latibul.
زرع ſeminavit.
زعق clamavit, terruit, timuit.
زقا clamavit, vociferatus eſt.

زلّ hallucinatus, lapſus eſt.
زلف accesſit, appropinq.
زمّ ligavit, conſtrinxit.
زمت modeſtus, gravis fuit.
زمر cecinit voce vel inſtrumento.
مزمور *pſalmus, canticum.*
زنى ſcortatus eſt.
زوق pinxit.
زال dimovit, declinavit.
زهد abſtinuit, devotus fuit.
زهر luxit, nituit, floruit.
زهف levis, agilis fuit.
زهق abivit, evanuit, periit.
زهم pingvis fuit, fœtuit.
زيت oleum.

زاد increvit, auxit.
زيادة *augmentum.*
زان ornavit, compſit.
زينة *ornamentum.*

س

سأر ſuperfuit, reliquum fuit.
سأل rogavit, oravit, interrogavit.
سب ſecuit, ſauciavit, maledixit.
سبت quievit.
سبت *quies, ſabbathum.*
سبح natavit.
سبط tribus.
سبغ amplus, profuſus fuit.
سبق præcesſit, antecelluit.
سبى captivum duxit.
سبي *captivus.*
ستر texit, velavit.

ستل conſecutus fuit, cohæſit.
ستل *aquila.*
إست podex, nates.
سجع lenis, æquabilis fuit.
سجد humiliavit, proſtravit ſe.
مسجد *oratorium, templũ.*
سجع rhythmus.
سجن incarceravit.
سحت eradicavit, exſtirpavit.
سحر faſcinavit, incantavit.
سحط mactavit, jugilavit.
سحل levigavit, dolavit.
سخر irriſit, ſubſannavit.
سخن caluit, incaluit.
سد obturavit, oppilavit.
سدل laxavit, dimiſit.
سدم triſtis, pœnitẽs fuit.

سر

سُرَّ hilaris, lætus.
سِرّ *arcanum, ſecretum.*
سُرّ *umbilicus.*
سَرَبَ exſpaciatus eſt, paſtum abiit.
سَرْج ephippium.
سَرْد lorica.
سَرُعَ celer fuit, feſtinavit.
سَرَقَ furatus eſt.
سَارِق *fur.*
سَرَى noctu ivit, profectus eſt.
سَطَحَ expandit.
سَطْح *planicies.*
سَطَرَ delineavit, ſcripſit.
سَعِدَ felix, beatus fuit.
سَعَرَ excitavit ignem.
سَعَفَ ulceroſus fuit.
سَعَلَ tusſivit.
سَعَي ſtuduit, operam de- (dit.
سَغِبَ eſurivit.
سَفَرَ ſcripſit, iter fecit.

سِفْر *liber, volumen.*
سَافِر *ſcriptor, viator.*
سَفَلَ inferior, vilis fuit.
سَفَنَ aſciavit, dolavit.
سَفِهَ demens, imprudens fuit.
سَفَا agilis, velox fuit.
سَقِبَ vicinus, propinquus fuit.
سَقَطَ lapſus, prolapſus
سَقِمَ ægrotavit.
سَقَى rigavit.
سَكَبَ eſtluxit, effudit.
سَكَتَ tacuit, ſiluit.
سَكَرَ clauſit, obſtruxit
سُكَّر *ſaccharum.*
سِكِّير *ebrioſus.*
سَكَنَ quievit, habitavit.
سَلَّ tabe laboravit.
سُلَال *phtiſis, tabes.*
سَلَبَ rapuit, eripuit (vit
سَلَخَ deglubit, excoria-

[illegible]	inſanivit,		*exemplum.*
[illegible]	dominatus eſt.	سَنَهَ	annoſus, vetuſtus fuit.
[illegible]	fidit, ſecuit.	سَاءَ	malus fuit, malè fecit.
[illegible]	præivit, præceſſit.	سُوءُ	*malum, calamitas, vitium.*
[illegible]	ſalutavit, pacem precatus eſt.	سَيِّءٌ	*malus.*
[illegible]	*ſalus, pax, incolumitas.*	سَادَ	dominatus eſt, niger fuit.
[illegible]	deformis, fœdus fuit.	سُودٌ	*dominium, principatus.*
[illegible]	munificus, liberalis fuit.	سَائِدٌ	*dominus, princeps.*
[illegible]	veſpere, noctu confabulatus eſt.	سَوَادٌ	*nigredo.*
[illegible]	audivit.	أَسْوَدُ	*niger.*
[illegible]	*auditus, auris.*	سَارَ	inſilivit, impetum fecit.
[illegible]	pingvis, obeſ9 fuit.	سَاسَ	rexit, imperavit.
[illegible]	*butyrum.*	سَاطَ	flagellavit.
[illegible]	altus fuit, eminuit.	سَوْطٌ	*ſutica flagellum.*
[illegible]	*cœlum, nubes, tectum.*	سَوَّى	æquavit, rectum fecit.
[illegible]	ævum, ætas.	سِيٌّ	deſertum.
[illegible]	*forma, natura, lex,*		

Q

سوس

سهد vigilavit, inſomnis (fuit.
سهر idem.
سهك fœtuit, malè oluit.
سهو ſocordia, incuria, hallucinatio.
سار inceſſit, iter fecit, vixit.
سيرة *mos, conſuetudo.*
ساف enſe percuſſit, digladiatus eſt.
سيف *enſis, gladius.*
سال fluxit.
سيل *fluxus, torrens.*

ش

شؤم ſiniſter, infauſtus (fuit.
شبّ adolevit
شابّ *adoleſcens, juvenis.*
شبر ſpithama, dodrans
شبع ſatur fuit. (ſivit
شبك permiſcuit, irre-

شبل catulus feræ, leonis, &c.
شبّه aſſimilavit, comparavit.
شبه *ſimilitudo, congru*[illegible]
شتّ ſeparatus, diſtinctus fuit.
شتم contumeliâ affecit.
شتا hybernavit.
شتوة *hyems.*
شجّ vulneravit in capite.
شجر arbor, planta.
مشجر *arboretum.*
شجع ſtrenuus, animoſus fuit.
شجن triſtis fuit.
شجا anxit, commiſer[illegible]
شحر *augur,* [illegible]
شحّ avarus, tenax fuit.
شحم adeps, pinguedo.

odit.
corpus, perſona, individuum.
invaluit, durus fuit.
vehemens, durus, validus.
decorticavit, putavit.
malus, improbus fuit.
bibit.
palus, vallum, ſirupus.
expoliit, declaravit.
fugit, fugax fuit.
ſtipulatus eſt, conditionem prędefinivit.
lex, inſtitutum.
legem tulit.
eminuit, nobilis fuit.

شرف *celſitudo, nobilitas, gloria.*
شريف *nobilis, princeps.*
شرق ortus ſolis.
شارق *ſol oriens.*
شرك ſocius, conſors fuit.
شطط adverſitas, calamitas.
شطن pervicax, adverſatꝰ fuit.
شيطان *Satanas, ſuperbus.*
شعر ſcivit, novit, piloſus fuit.
شعل accendit ignem.
شغل ſtuduit, occupatus fuit.
شغف condoluit, miſertꝰ eſt.
شفا medicatus eſt.
شفاء *medicina, remedium.*
شق fidit, dimidiavit.

شَكَرَ graтias egit, cele-
braвit.
شَكْل figura, ſchema, ſi-
mulacrum.
شَمَّ olfecit.
شَمَّرَ ſtudioſus, promtus
(fuit.
شَمْس ſol.
شَمَعَ luſit, riſit, jocatus
(eſt.
شَمَال ſeptentrio.
شَنَّ ſtillavit.
شَنِئَ odit.
شَوْق deſiderium.
شَوْكَة ſpina.
شَوَى aſſavit.
شَاة *ovis*.
شَهِدَ teſtatus fuit.
شَهِيد *teſtis, martyr.*
(vit.
شَهَرَ divulgavit, celebra-
شَهُمَ ingenioſus fuit.
شَهِيَ voluit, amavit, ap-
petivit.
شَاءَ voluit.

شَيْء *res, aliquid.*
شَابَ canuit.
شَيْب *canities.*
شَاخَ conſenuit.
شَيْخ *ſenex.*
شَبْع quantitas, pars
ص
صَبَّ fudit, effudit.
صُبْح mane, tempus m[illegible]
auroræ.
صَبَرَ patiens fuit, ſpo-
pondit.
صَبَعَ digitum intendit.
إِصْبَع *digitus.*
صَبَغَ tinxit, imbuit, ba-
ptiſavit.
صِبْغ *color, tinctura, ba-
ptiſmus.*
صَبِيّ puer, adoleſcens.
صَحِيح ſanus, integer [illegible]
صَحْصَر locum ſe præparavit [illegible]
صَحِيفَة *forma, [illegible]*

clamavit, ſtrepuit.
rubiginē contraxit.
emiſit vocem, ce-
cinit.
pectus, thorax.
[illegible], [illegible].
verax, ſincerus, a-
micus fuit.
puro, ſinceroq; fuit.
exclamavit valde.
proſtravit.
vertit, permutavit,
inflexit.
rejecit, putavit.
difficilis, contu-
max fuit.
[illegible] ſublimavit.
[illegible], exilis fuit.
[illegible]
[illegible] fuit.
[illegible]
ſibilavit, fiſtulavit.

flavus fuit.
صفا clarus, purus, defæ-
catus fuit.
صقل polivit, lævigavit.
صلب crucifixit.
صلب *lumbus.*
صلت percusſit enſe.
صلح recte ſe habuit, pro-
bus fuit.
صلع calvus nudus, fuit.
صلق ſonuit vehemēter.
صلي aſſavit, torruit, pre-
catus eſt.
صم obturavit, obſur-
duit.
صمت ſiluit, conticuit.
صنع fecit, operatus eſt.
صانع *opifex, artifex.*
صنيع *factum, opus.*
صات ſonuit, exclamavit.
صوت *ſonus, vox, clamor.*
صور formavit, effigiavit.

 صورة

صُورَة *forma, figura, imago, modus.*
صَاغَ condidit, formavit.
صِيغَة *forma, modus.*
صُوف lana.
صَوْم jejunium.
صَانَ cuſtodivit, repoſuit.
صَهَرَ liquavit: propinquus fuit.
صَهَلَ hinnivit.
صَادَ venatus eſt.
صَيَّاد *venator.*
صِيرَ finis, extremum.
صَيْف æſtas.

ض

ضَبَرَ compegit, congeſſit.
ضَبَطَ conſtrinxit, continuit firmiter.
ضَابِط *omnipotens.*
ضَبْع brachium.
ضَجِرَ male habuit,
ضَجَعَ decubuit. [illegible]
ضَحِكَ riſit. [illegible]
ضَحَا apparuit, [illegible] fuit.
ضَحْوَة *tempus* [illegible]
ضَحِيَّة *hoſtia,* [illegible]
ضَرَّ nocuit, læſit.
ضَرَبَ verberavit, [illegible] ſtimavit.
ضَرَحَ calcitravit.
ضِرْس dens.
ضَرْع mamma, uber.
ضَرِمَ exarſit, accenſus fuit.
ضَرِيم *incendium,* [illegible]
ضِعْف debilis, infirmus, duplum [illegible]
ضَغَمَ momordit.
ضَعُفَ male [illegible]
ضَغَطَ [illegible]
ضَغَا inſipiens, [illegible] fuit.

[illegible] erravit, aberravit.
[illegible] inclinavit, propendit.
[illegible] *[illegible], claudus.*
[illegible] *[illegible]*
[illegible] contraxit in ſe, indidit.
[illegible] faſcia, vitta religavit.
[illegible] gracilis, tenuis fuit.
[illegible]avit, ſpopondit.
[illegible] [illegible] ſiccus.
[illegible] [illegible] fuit.
[illegible] [illegible] micuit, ſplenduit.
[illegible] *[illegible], ſplendor.*
[illegible] [illegible]egit, ſubjugavit.
[illegible]
[illegible] [illegible] eſt.
[illegible] [illegible] fuit.
[illegible]
[illegible] [illegible] fuit.

ضَنْكٌ *anguſtia, afflictio.*

ط

طَبَّ medicinā fecit, gnarus, ſolers fuit.
طِبٌّ *medicina, medela.*
طَبِيبٌ *medicus, gnarus, ſolers.*
طَبَخَ coxit, aſſavit.
طَبَّاخٌ *coquus.*
طَبَعَ cudit, ſignavit, obſignavit.
طَبَقٌ operculum.
طَبَلَ tympanizavit.
طَبِنَ gnarus, callidus fuit.
طِحَالٌ ſplen, lien.
طَحَنَ moluit.
طَحِينٌ *farina.*
طُرًّا univerſitas, omnes.
طَرِبَ movit ſe.
طَرَحَ projecit, abjecit.
طَرَدَ abegit, propulit.
طَرَسَ delevit.

طرس

طرس *folium, liber.*
طرش obſurduit.
طرف oculus, obtutus.
طرف *latus, pars, extremitas.*
طرق noctu venit, iter fecit.
طرق *vates, ſortilegus.*
طري recens fuit: aromatizavit.
طعم edit, guſtavit.
طعم *ſapor.*
طعم *cibus.*
طعن confodit, maledi- (xit.
طغى exorbitavit.
طفح abundavit, plenus (fuit.
طفر aſſiliuit.
طفس ſpurcus, ſordidus fuit.
طفل parvulus, infans, pullus: nox.
طل ros, pluvia tenuis.
طلب quæſivit, petijt, expetivit.
طلس glaber, lævis.
طلع adſcendit.
طلق dimiſit liberé, repudiavit.
طلاق *libellus divortij.*
طلى illevit, inunxit.
طم abundavit.
طمع concupivit.
طن tinnivit.
طنز ludibrio habuit.
طود mons.
طور idem.
طاع paruit, obſequens fuit.
طاف gyravit, circumi- (vit.
طوق [illegible]
طال longus, procerus (fuit.
طول *longitudo*
طور *ætas, vicis [illegible]*
طوى plicuit, complicuit.

mund9, purus, ſanctus fuit.

opus fecit, effecit.

opus.

bonus, legitimus, ſvavis fuit.

adoramentum, unguentum.

bonus, licitus, ſvavis.

volavit, avolavit.

avis.

copia, multitudo.

phantaſma, ſpectrum.

luto obduxit.

ظ

capreolus, dorcas.

ingenioſus, bonus, elegans fuit.

unguibus vulneravit: vicit.

unguis, ungula.

ظَفَرٌ *victoria.*

ظَلَّ continuavit: obũbravit.

ظِلٌّ *umbra.*

ظَلَعَ claudicavit, manc9 fuit.

ظَلَمَ injuſtus fuit, injuriâ affecit.

ظَمِيَ ſitivit.

ظَمْءٌ *ſitis.*

ظَنَّ opinatus, ſuſpicat9 eſt.

ظَهَرَ apparuit, juvit, poſt tergum rejecit.

ظَهْرٌ *tergum, dorſum.*

ظَاهِرٌ *externus, pars exterior.*

ظَهِيرٌ *adjutor, ſocius.*

ع

عَبَكَ miſcuit, commiſcuit.

عَبَدَ adoravit, puduit.

عَبْدٌ *ſervus.*

عَبَدٌ *pudor, dedignatio.*

عَابِدٌ *adorator, cultor Dei: dedignans.*

عَبَرَ tranſivit, transfretavit.
عِبْر *ora fluminis.*
عُبْر *ripa.*
عَبَسَ auſterus, tetricus fuit.
عَبُلَ craſſus fuit.
عَتَبَ objurgavit, expoſtulavit.
عَتُدَ paratus fuit.
عَتَرَ mactavit.
عَتَقَ manumiſſus, liber fuit.
عَتَمَ ſerò, lentè venit, fecit.
عَاتِم *ſerotinus.*
عُتِهَ mente laboravit.
عَثَرَ cæſpitavit.
عَثَّنَ fumigavit.
عَجِبَ miratus, admiratus eſt.
عَجَزَ debilis, impotens fuit.
عَجُفَ macer, tenuis fuit.

عَجِلَ feſtinavit, properavit.
عَجَمَ momordit, probavit, exploravit.
أَعْجَم *barbarus, mutus (Arabs* [illegible]
عَجَنَ pinſuit.
عَدَّ numeravit, computavit.
عِدَّة *numerus, multitudo.*
عَدَلَ juſtus, rectus, æquus fuit.
عَدْل *juſtitia, rectitudo, juſtus, æquus.*
عَدِمَ amiſit, privatus, inops fuit.
عَدَنَ manſit, commoratus eſt.
عَدَا tranſivit, transgreſſus eſt, iniquus fuit.
عُدْوَان *transgreſſio legis, [illegible] ſti, æqui.*

[illegible] excuſavit, excuſatum habuit.
[illegible] ſignavit, notavit.
[illegible] culpavit, reprehendit.
[illegible] idem.
[illegible] ſcabioſus fuit.
[illegible] alacer, lubens fuit.
[illegible] *gens Arabum.*
[illegible] *Arabs, Arabicus.*
[illegible] *Arabiſſimus* (fuit.
[illegible] claudicavit, mancꝰ
[illegible] conjux uterq;.
[illegible] ſtruxit domum, tentorium.
[illegible] armiluſtrium.
[illegible] *latus, tractus.*
[illegible] cognovit, agnovit, (ſcivit.
[illegible] *facies.*
[illegible] cœſit: ſudavit.
[illegible] *radix, origo, ſtirps, genus.*
[illegible] *ſudor.*

عَرِيَ nudus fuit, nudavit. (fuit.
عَزَّ eximius, potens
عِزٌّ *gloria, dignitas, potentia.*
عَزَبَ procul fuit, abfuit.
عَزَبٌ *cælebs.*
عَزَلَ ſemovit, dimovit.
عَزَمَ propoſuit, operam dedit.
عَسُرَ difficilis, e fuit.
عَسَلٌ mel·
عَسِمَ concupivit, operam dedit.
عُشْبٌ herba, gramen, pabulum.
عَشِقَ amore flagravit.
عِشْقٌ *amor·* (ſpert.
عَشِيٌّ veſpera, tempus veſpert.
عَشَاءٌ *cœna, cibus veſp.*
عَصَبَ cinxit, vinxit, ligavit.

عِصَابٌ *vinculum, faſcia.*

عَصَرَ preſſit, expreſſit: confugit.

عَصْرٌ *tempus, dies, nox, ſeculum.*

عَصِيرٌ *muſtum, expreſſum quidvis.*

عَصْرٌ *aſylum, confugium.*

عَصِلَ curvus fuit, incurvavit.

عَضَضَ momordit.

عَضُدٌ brachium, armus.

عَضِلَ muſculoſus, toroſus fuit.

عِضَةٌ mendacium.

عَطِبَ perijt.

عِطْرٌ aroma, odoramen-

عَطَسَ ſternutavit. (tum.

عَطِشَ ſitivit.

عَطَفَ inclinavit, flexit, propenſus fuit.

عَطِلَ otioſus fuit, caruit.

عَظُمَ magnus, magnificus fuit.

عَظْمٌ *os, oſſis.*

عِظَمٌ *magnitudo, elatio.*

عَفَّ abſtinuit.

عَفَرٌ terra pulvis

عَقَبَ ſucceſſit

عَقْبٌ *finis, exitus, ſucceſſores.*

عَقِبٌ *calx pedis.*

عَقَدَ nodavit, [illegible] foedus [illegible]

عَقَرَ vulneravit.

عَقَارٌ *fundus.*

عَقَفَ inflexit, incurvavit.

عَقَلَ conſtrinxit: [illegible]lexit.

عَقْلٌ *intellectus, aſylum,*

عِقَالٌ *vinculum.* [illegible]

عَكَّةٌ æſtus, fervor fuit

عَكِرَ turbidus, feculentus fuit

[illegible]	coma criſpa.	عَمَسَ	intricatus, obſcur9
[illegible]	ægrotus, debilis.	عَمْشٌ	ophthalmia. fuit.
[illegible]	ſignavit, notavit.	عَمُقَ	profundus fuit.
[illegible]	miſcuit, permiſcuit.	عَمِلَ	fecit, operatus eſt.
[illegible]	pabulum.	عَمَلَةٌ	*opus.*
[illegible]	adhæſit, ſuſpendit.	عَرَضَ	accidit, evenit.
[illegible]	maſticavit, mandit.	عَمَاءٌ	*nubes.*
[illegible]	ſcivit, ſignavit.	عِنَبٌ	uva. (eſt.
[illegible]	*ſcientia.*	عَهَرَ	peccavit, ſcortatus
[illegible]	*ſignum, vexillum.*	عَنَدَ	declinavit, exorbi-
[illegible]	*ſeculum, mundus.*		tavit.
[illegible]	palam evaſit, in pu-	عَنَتَ	moleſtus, incom-
	blicum.		modus fuit.
[illegible]	altus fuit, adſcendit.	عُنُقٌ	collum, cervix.
[illegible]	*ſublimis, eminens.*	عَنَى	ſignificavit.
[illegible]	*ſuperior, ſupremus.*	عَاجَ	conſtitit, ſubſtitit:
[illegible]	patruus, patruelis.		incurvavit.
[illegible]	fides.	أَعْوَجُ	*curvus, aduncus.*
[illegible]	*beneficus.*	عَارَ	occœcavit.
[illegible]	*hypoſtaſis.*	أَعْوَرُ	*luſcus, monoculus.*
[illegible]	coluit, excoluit.	عَوَرَ	egenus fuit. (dit.
[illegible]	*ætas, vitæ tempus.*	عَالَ	declinavit, propen-

عَوَّل *fiducia.*
عَوْن auxilium, adjumẽtum.
عَوَى latravit, ululavit.
عَهِد ſtipulatus eſt, fœdus pepigit.
عَهْد *fœdus, fides, juramentũ, teſtamentum.*
عَهَر ſcortatus, mœchatus eſt.
عَيَّ impeditus, difficilis, blæſus fuit.
عَيْب vitium, macula, opprobrium.
عَيْر aſinus.
عَاش vixit.
عَيْش *vita, victus.*
عَيِّف ariolus.
عَال ſuperbè inceſſit.
عَيْن oculus, viſus, aſpectus; vigil.

غ

غِمْر odium, ſimultas.
غُبَار *pulvis.*
غِبْط bonus optatusq; ſtatus.
غَبَن fraudavit, decepit.
غَبِي neglexit, non curavit.
غَثّ macer fuit.
غَدَر perfide egit, feſellit.
غَدْر *perfidia, fraus.*
غَدِير *ſtagnum.*
غَنَج mollities, languor.
غَد cras, craſtinus dies.
غُدْوَة *tempus matutinum.*
غَذّ ſuppuravit, pus [illegible] niem eroſit.
غَذَم voravit, devoravit.
غَرّ decepit, ſpe vana lactavit.
غُرّ *res vana.*
غَرَر *[illegible]*

[illegible] *candicans, albus, nobilis, illuſtris.*
[illegible] gargarizavit.
[illegible] abſuit, peregrinatus fuit.
[illegible] *peregrinus.*
[illegible] *corvus, cornix.*
[illegible] *occidens, occidua pars, Africa.*
[illegible] cribravit.
[illegible] effloruit.
[illegible] modulatus eſt.
[illegible] pupugit, infixit, depinxit.
[illegible] plantavit.
[illegible] ſcopus, intentio, propoſitum.
[illegible] debitum.
[illegible] conglutinavit.
[illegible] nevit.
[illegible] pugnavit, militavit.
[illegible] caligavit.

غَسَلَ lavit, abluit.
غَشَّ decepit, adulteravit.
غَشَّي texit, operuit.
غَضِبَ ſuccenſuit, iratus fuit.
غَضَرَ abundavit, affluxit bonis.
غَضَّنَ corrugavit.
غَضْنٌ *ruga.*
غَفَرَ texit, obtexit: condonavit.
غَفَلَ neglexit, ſocors, incurioſus fuit.
غُلٌّ ſitis.
غَلَبَ prævaluit, vicit.
غَلِطَ hallucinatus eſt.
غَلُظَ craſſus, groſſus, durus fuit.
غُلْفَة præputium.
غُلَامٌ adoleſcens.
غَمَّ mœrore affecit, male habuit.

غمد vagina, ſiliqua.
غمر gurges, abyſſus, mare.
غمر obtrectavit, diffamavit.
غمس ſubmerſit, intinxit.
غني contentus fuit.
غار ſpelunca, antrum.
غور *fundus, imum rei.*
غول inopinatus caſus, morbus, lethũ.
غوي erravit.
غاب abfuit, latuit, delituit.
غيب *dubium.*
غابة *ſylva, ſaltus.*
غيث pluvia.
غير mutatio.
غيرة *zelus, zelotypia.*
غيرة *commeatus.*
غاظ excanduit, iratus fuit.
غيضة ſylva, ſaltus.
غيم nubes: ſitis.

ف

فأر mus.
فأس ſecuris, bipennis.
فأل omen.
فت fregit, comminuit.
فتات *fruſtum, mica.*
فتح aperuit, recluſit.
فتر languit, remiſſus [illegible]
فتق fidit, rupit.
فتل torſit, contorſit.
فتن tentavit, probavit.
فتا *aurifex* [illegible]
فج crudus, immaturus fuit.
فجر improbus, ſceleſtus fuit.
فجر *diluculum,* [illegible]
فخر *magnificentia,* [illegible]
فاجر *improbus,* [illegible]
فجس ſuperbivit.

[illegible]

فجع afflixit, dolore affecit. (fuit.
فحش turpis, inhoneſtus
فحص inveſtigavit, ſcrutatus eſt.
فحل mas animalis cujusq;
فحم niger fuit.
فحم *carbo.*
فخ ſtertuit, rhonchiſavit.
فخيخ *rhonchus*
فخذ femur.
فخر gloria eminuit, gloriatus fuit.
فخر *gloria.*
فخور *glorians, gloriabundus.*
فخم magnus fuit.
فد vociferatus eſt.
فدرة articulus, artus.
فدم bla ſus, fatuus.
فدى captivum ſolvit lytro dato.
فذ ſolus, unicus, ſingularis.

فرّ fugit.
مَفَرّ *aſylum, refugium.*
فرج fidit, diffidit.
فرح lætus, lætatus fuit.
فرد ſolus, unicus, ſingularis fuit.
فرز ſegregavit, diſcrevit.
فرس eques.
فرش ſtravit.
فرش *ſtratum.*
فرض ſecuit, incidit: ſanxit, definivit.
فرض *inciſura: ſanctio, ſtatutum, lex.*
فرع præceſſit, prævertit.
فرع ſummum, vertex, caput rei.
فرغ amplus, capax fuit.
فرق ſeparavit, diſtinxit: timuit, pavit.
فرن furnus.
فره alacer, agilis fuit.

S فرى

فَزَرَ fidit, rupit
فِزْر *grex ovium.*
فَزِعَ metuit, timuit.
فَسَدَ corrupit, vitioſus fuit.
فَسَّرَ declaravit, interpretatus eſt.
فَسَقَ prævaricatus eſt.
فَشِلَ puſillanim9, ſegnis fuit.
فَصُحَ perſpicuus, diſertus fuit.
فَصَلَ diſcrevit, diremit.
فَضَّ fregit, avulſit.
فَضَلَ præcelluit, exuberavit.
فَضْل *exceſſus, augmentũ.*
فَطَرَ fidit, ſolvit.
فَطَمَ ablactavit.
فَطِنَ perſpexit, intellexit.
فَعَلَ fecit, egit.
فِعْل *opus, actio.*
فَعَمَ replevit, plen9 fuit.

فَقَرَ perforavit: pauper fuit.
فَقْر *paupertas.*
فَقِير *pauper.*
فَقْرَة *vertebra.*
فَقِيه ſapiens, intelligens.
فَكَرَ cogitavit.
فَكِهَ lætus, feſtivus, jocoſus fuit.
فَلّ rima, ruptura.
فَلَجَ diviſit: vicit.
فَلْج *victoria, triumphus.*
فِلْج *pars, ſemiſſis.*
فَلَحَ ſecuit, ſulcavit, felix fuit.
فَلَاح *felicitas.*
فَلَّاح *agricola, nauta.*
فَلَقَ ſecuit, concidit.
فَلَسَ inops fuit.
فَلْس *obolus.*
فَلْسَفَة philoſophia.
فَلَعَ fidit, ſecuit.
فَلَى idem.

[illegible] os, oris.
[illegible] ſpecies, modus, diverſitas rei.
[illegible] error mentis, delirium
[illegible] abundavit, crevit.
[illegible] contendit, pertinax fuit.
[illegible] aeſtuavit, efferbuit.
[illegible] frumentum, triticum, panis.
[illegible] locutus eſt, pronunciavit.
[illegible] *os, oris.*
[illegible] balbus fuit.
[illegible] intellexit, percepit.
[illegible] umbra.
[illegible] exundavit, dimanavit
[illegible] *copia, profluvium.*
[illegible] amor.
[illegible] elephas.

ق
قَبُحَ reprobravit: deformis, turpis fuit.
قَبَرَ ſepelivit, inhumavit.
قَبَضَ cepit, apprehendit: celer fuit.
قَبِلَ advenit, anterior fuit.
قَتَرَ obtrectavit.
قَتَلَ interfecit, occidit.
قَتْلٌ *nex, cædes.*
قِتْلٌ *hoſtis, adverſarius.*
قَتَامٌ pulvis: niger.
قَتَا ſervivit, famulatus fuit.
قَحَّ merus, purus fuit.
قَحَبَ tusſivit.
قَحَمَ præcipitem ſe dedit.
قَحْمٌ *decrepitus ſenex.*

قَدَح cochlear, cyathus, ſcyphus.

قَدَر potuit, valuit: determinavit, præ- deſtinavit.

قَدَر *decretum, fatū, providentia* DEI.

قَادِر *potens.*

قَدَّس purificavit, ſanctificavit.

قُدْس *ſanctitas, puritas.*

قَدَع inhibuit, cohibuit.

قَدَم præceſſit, præivit, prior fuit.

قَدُم animoſus fuit.

قَذِر ſorduit, immundus fuit.

قَذَع convitijs petivit.

قَرّ quievit, ſubſtitit: friguit.

قَرَأ legit, prælegit.

قَارِئ *lector, legens.*

قَرُب appropinquavit, acceſſit: ſanctificavit.

قُرْبَان *victima, ſacrificium.*

قَرْح ulcus.

قَرَس frixit, congelavit.

قُرْص cruſtulum panis, paſtillus.

قَرْض debitum, æs alienū.

قِرْف cortex.

قَرَن junxit, conjunxit.

قَرْن *cornu.*

قِرْن *compar, ſimilis.*

قَرْيَة urbs, pagus.

قَرَع celer, agilis fuit.

قَسّ presbyter.

قِسْط juſtitia.

قَسَم diviſit, partitus eſt.

قَسِيّ durus.

قِشْب toxicum, venenum.

قَشَر decorticavit, excoriavit.

[illegible]

ſqualor, marcor.
narravit, expoſuit.
hiſtoria, ſermo.
arundo, calamus,
fiſtula.
veſper.
brevis.
fregit.
longiùs abfuit.
glarea.
reſecuit, abſcidit.
gracilis fuit.
ſanxit, decrevit, di-
judicavit.
felis.
ſtillavit.
pluvia.
reſecuit, amputavit.
vindemiavit. (dit.
amputavit, ſucci-
ſedit, conſedit.
fundus, imum rei.

قَعْص mors repentina.
قَفَّص conſtrinxit, arctè
habuit.
قَفْر deſertum.
قَفَز ſalivit, ſubſilivit.
قُفْل ſera, peſſulus.
قَفَّال *faber ſerarius.*
قِلّ parum, paucitas.
قَلِيل *paucus.*
قَلَّب vertit, convertit,
verſavit.
قَلْب *cor, medulla, nucleus,*
medium.
قَلُوب *lupus.*
قَلْت ſcrobs, cavitas.
قَلَس vomuit.
قَلَص accrevit.
قَلَع loco dimovit.
قَلْعَة *arx, caſtellum.*
قَلَف circumcidit, ſertu-
minavit. (fuit.
قَلِق vacillavit, inquietus

قلم calamus ſcriptoriꝰ.
قلي frixit, coxit in ſartagine.
قد corpus, ſtatura corporis.
قمح triticum.
قمر luna.
قمري *turtur.*
قماص motus, motitatio, ſaltus.
قماط funis.
قمّط colligavit vinculo.
قمطر *bibliotheca.*
قمع infundibulum.
قمل pediculus.
قمن aptus, idoneus: modus, ratio.
قنت obediens, devotus fuit Deo.
قنص venatus eſt.
قنع contentus fuit.
قنا acquiſivit.
قوت alimentum.
قوس arcus.
قال dixit, pronunciavit.
قول *dictum, ſententia.*
مقول *lingva.*
قام ſtetit, conſtitit, ſurrexit, rectus fuit.
قوم *populus, cœtus.*
قيّم *rectus, erectus.*
قوي virtute, robore, potentiâ valuit.
قوة *virtus, robur, potentia.*
قه cachinnus.
قهر vicit, domuit.
قهّار *omnipotens Deus.*
قاء vomuit.
قيد compes, vinculum pedis.
قيّر picavit, pice oblevit.
قيظ æſtas.

[illegible] jecur, epar.
[illegible] magnitudo, nobilitas, gloria: ſuperbia. (tas.
[illegible] *animoſitas, plena æ-*
[illegible] compedibus conſtrinxit captivū
[illegible] ſcripſit, conſcripſit.
[illegible] *ſcriba, doctus, ſapiens.*
[illegible] *liber, epiſtola, ſcriptum: lex.*
[illegible] ſcapula.
[illegible] abſcidit, celavit.
[illegible] collegit, congregavit. (fuit.
[illegible] multus, copioſus
[illegible] congregavit, implevit.
[illegible] ſterilitas anni.

كَدَّ laboravit.
كَدِرَ obſcur9, turbidus, impurus fuit.
كَدَسَ ſternutavit.
كَذَبَ mentitus eſt.
كَرِبَ mœſtus fuit.
كَرَزَ prædicavit, proclamavit.
كَارِزٌ *præco, prædicator.*
كَرُمَ generoſus, nobilis, liberalis fuit.
كَرْمٌ *vitis, vinea.*
كَرِيمٌ *generoſus, nobilis, liberalis.*
كِرَانٌ chelys, teſtudo pſalterium.
كَرِهَ inviſus, exoſus fuit.
كَسَبَ quæſtum fecit, lucratus eſt.
كَسَرَ fregit, confregit.

كَسْر *afflictio, contritio.*
كُسُوف ecclipſis ſolis.
كَسِل torpuit, ſegnis fuit.
كِسَاء veſtis, indumentũ.
كَشْح latus, hypochondrium.
كَعّ timidus, puſillanimus fuit.
كُعْب mamma.
كُعَيْت luſcinia, philomela.
كَعِر pingvis, obeſꝯ fuit.
كَعَم capiſtravit camelũ.
كَعَنْبَس leo.
كَفّ manus, vola, manipulus.
كِفَاء *par, compar, ſimilis.*
كِفَّة *lanx libræ.*
كَافَّة *omnis, univerſitas.*
كَفَا ſimilis, par fuit.
كَفَر increduꝯ, infidelis, impius fuit. (*chriſ.*
كَفْر *pagus, vicus: ſepul-*

كُفْر *incredulitas, impietas.*
كَفَل ſuſtinuit, curavit ſpopondit: jejunavit.
كِفْل *ſimilis, par, tantun-*
كَفِيل *præs, ſponſor.* (*[illegible]*
كَفَى ſuffecit, ſatur fuit.
كَوْكَب ſtella.
كَلّ laſſus, defeſſus: hebes, obtuſus fuit.
كَلّ *onus grave, mol. [illegible]*
كُلّ *univerſitas, omnis.*
كَلِيل *hebes, obtuſus.*
إكْلِيل *corona, diadema.*
كَلْب canis.
كَالِح auſterus, terri[illegible]
كِلْس calx. ([illegible]
كَلِع ſpurcus, ſordidus fuit.
كَلَم vulneravit: dixit, locutus eſt.

كَلِم

كلم *vulnus.*
كلام *loquela, ſermo, ora-* *(tio.*
كلمة *verbum, dictio, vo-*
كلية ren, renes. *(cabulũ.*
كم quantũ, quantitas.
كمى *quantus.*
كمأة tuber terræ.
كمد doluit, mœruit.
كمرة penis, glans penis.
كمل integer, perfectus
abſolutus fuit.
كمن inſidiatus eſt.
كمى texit, obtexit.
كنود ingratⅽ fuit. (didit.
كنز theſaurizavit, recõ-
كنز *theſaurus : aurum*
& argentum.
كنيسة congregatio, ſyna-
goga, templũ.
كنف cinxit, ſepivit, texit.
كنه ſubſtantia, quanti-
tas, tempus, mo-

dus rei. (urceus.
كُوز ſcyphus, cantharus
كَوْس poculum, calix.
كُوس *tympanum.*
كَانَ fuit, extitit: accidit,
evenit.
كَوْن *exiſtentia, eſſentia.*
كَيَان *idem.*
كائنة *creatura.*
كَوَّة feneſtra.
كَهْف ſpecus, ſpelunca.
كَهَن præſagivit, ariolatⅽ
eſt.
كَاهِن *ſacerdos, ariolus.*
كَيْد dolus, fraus, inſidię.
كَاس aſtutus, ingenioſus
fuit.
كَيْس crumena, loculus.
كَال menſuravit, men-
ſus fuit.
كَيْل *menſura.*
مِكْيَال *idem.*

ل

لُؤْلُؤ unio, margarita.
أَلَكَ miſit.
مَلْأَكٌ *angelus.*
لَأَمَ conſolidavit, reparavit. (*pax.*
لِأْمٌ *conſenſus, cõcordia,*
لُبٌّ nucleus: cor, ingenium, intellectus.
لَبِيبٌ *cordatus, prudens.*
لَبِثَ cunctatus eſt, moram nexuit.
لِبْسٌ veſtis, indumentũ.
لِبَاسٌ *idem.*
لَبِقَ intelligens, ſolers, gnarus fuit.
لَبَكَ miſcuit, confudit.
لَبَنٌ lac.
لِبْنٌ *later, lapis coctus.*
لُبَانٌ *thus.*
مِلْبَنٌ *mulctrum.*
لَتَحٌ fames.

لَثِقَ rore maduit, irroravit.
لَجَبَ ſtrepuit, fremuit.
لَجَبٌ *tumultus.*
لَحِسَ linxit.
لَحْبٌ via trita & aperta.
لَحْمٌ caro.
لَحِمٌ *carnivorus carnoſus: leo.*
لِحْيَةٌ barba.
لَغَى garrulus fuit.
لَدَّ altercatus, adverſatus eſt.
لَذَّ ſvavis, jucundus.
لَذَّةٌ *voluptas.*
لِزْقٌ latus, coſta.
لَزْنٌ adverſa fortuna.
لِسَانٌ lingva.
لُسْنٌ *eloqventia, facundia.*
لِصٌّ latro, prædo.
لَصِقَ lateri adhæſit.
لَصِيقٌ *ſocius, conjunctus.*

لقم

لطع lambit.

لطف favit, benign9, propitius fuit.

لكم colaphis cæcidit.

لكمة colaphus, alapa.

لعب luſit, colluſit.

لحس luxit, lambit.

لعن maledixit, execratus eſt.

لعين maledictus, anathematizatus.

لغا locutus eſt: latravit.

لغو latratus canis.

لف involvit, conjunxit, congregavit.

لفيف miſcella turba.

لفظ pronunciavit, elocutus eſt.

لفظة pronunciatio, vocabulum.

لقلق ciconia.

لقح concepit, fœta fuit fœmella.

لَقَطَ legit, collegit.

لقط ſpicilegium.

لَقِمَ deglutivit.

لُقمة bolus, buccella.

لقى obviam venit, occurrit.

لَكُعَ ſordidus, abjectus, ſervilis, ſtultus fuit.

لَمَّ collegit, cōgregav.

لم totum, univerſum.

لمة fortuna, infortunium.

لَمَحَ levi, furtivo intuitu vidit.

لَوْث langvor, vecordia.

لَوْح res lata ac plana quævis.

لَوْز amygdalum.

لاس guſtavit.

لَوْس guſtus, res guſtabilis.

لَامَ culpavit, reprehendit, accuſavit.
لَوَّنَ coloravit.
لَوْنٌ *color, forma externa: genus, ſpecies.*
لَوَى flexit, plicuit, contorſit.
لَهِبَ arſit ignis: ſitivit.
لَهَبٌ *flamma.*
لُهْبَةٌ *ſitis.*
لَهِثَ ſitivit.
لُهَاثٌ *ſitis.*
لَهِفَ doluit, ingemuit.
لَهِقَ albus, candidꝰ fuit.
لَهَا luſit, colluſit.
لَهْوٌ *luſus, res ludicra, jocularis.*
لِيطٌ color: cutis, cortex.
لَيْلٌ nox: nycthemerō.
لَانَ lenis, mollis, placidus fuit.
لَيْنٌ *lenis, facilis, placidꝰ.*
لَيَانٌ *lenitas, placiditas, commoditas vitæ.*

م

مَأَرَ pingvis, craſſꝰ fuit.
مَأْنَةٌ abdomen, hypochondrium.
مَتْنٌ ictus vehemens,
مَثَلَ ſimilis fuit, aſſimilavit.
مَثَلٌ *ſimilitudo.*
تِمْثَالٌ *imago, effigies.*
مَجْدٌ gloria, honos.
مَجْعٌ ſtultus, delirus.
مِجَنٌّ clypeus.
مَحَقَ delevit, abolevit, perdidit.
مَحَكَ litigavit, rixatus eſt.
مَحَلَ inſidias ſtruxit: ſterilis fuit.
مَحْلٌ *ſterilitas terræ: fraudulentia, inſidiæ.*
مَاحِلٌ *delator, ſycophanta.*

medulla, cerebrũ, pulpa, nucleus.
parturivit.
extendit, produxit.
laudavit.
ſubſtitit, commoratus fuit.
urbs, civitas.
meta, terminus.
tranſivit, ambulavit: amarus: bilioſus fuit.
amarum quid: myrrha.
fel, bilis.
robuſtus, validus.
vir, homo.
mulier.
vir.
mulier.
pratum: confuſio, tumultus.

مَرِحَ lubens, lætus, agilis fuit.
مَرَدَ pervicax, contumax, ſuperb9 (fuit.
مَرَسَةٌ funis.
مَرِضَ ægrotavit.
مَرْعٌ pabuli ubertas.
مَرَقٌ jus, jusculum.
مَرَنَ lenis, lentus fuit.
مَرْنٌ *onager.*
مَرْنٌ *ſtatus, conſtitutio: ingenium.*
مَزَّ præſtitit.
مِزًّا *præſtantia.*
مَزَجَ miſcuit.
مِزَاجٌ *temperamentum, mixtura.*
مَزَحَ jocatus fuit.
مَزَرَ fortis, validus fuit.
مَزَقَ laceravit.
مَزَنَ conſvetudo, ſtatus, ratio, modus.

مَسَّ tetigit, palpavit.
مَسَحَ unxit, inunxit.
مَسِيح *unctus, Meſſias, Chriſtus.*
مَسِيحِيّ *chriſtianus.*
مَسَكَ tenuit, continuit.
مَسْك *corium.*
مِسْك *muſchus odorus.*
مُسْك *tenax, avarus.*
مَسَى extraxit.
مَسَاء *veſpera.*
مَشَجَ miſcuit.
مَشَطَ pexuit.
مَشَى inceſſit, ambulavit.
مَاشِيَة *quadrupes.*
مَضَغَ manducavit.
مَطَرَ pluit, compluit.
مَطَر *pluvia.*
مَطْر *mos, conſuetudo.*
مَطَلَ cudit, cudendo extendit.
مَذَرَ rapuit, abripuit.

مَاعُون utenſile omne do-
مَغِر rubicundus, ſemius
مَقَتَ odit.
مَكَثَ moram traxit.
مَكَرَ machinus eſt, do- lum ſtruxit.
مَكِرَ dignitate, auctorita- te polluit.
مَلَّ faſtidivit, tædium cepit.
مَلَأَ plenus fuit, imple- vit, replevit.
مَلَأ *turba, cœtus, popu- lus, hominum*
مَلَحَ fallivit, ſale condi- (vit.
مِلْح *ſal.*
مَالِح *ſalſus: bonus, pul- cher.*
مُلْحَة *narratio, fabula.*
مَلَن mollities; juventus
مَلُسَ mollis, levis, glaber fuit.

[illegible] obſcœne locut9, jocatus eſt.
[illegible] blanditus, adulatus eſt.
[illegible] poſſedit, regnavit: uxorem duxit.
[illegible] *poſſeſſio.*
[illegible] *rex.*
[illegible] *idem.*
[illegible] *regina.*
[illegible] *regnum.*
[illegible] *idem, potentia, magnificentia.*
[illegible] *conjugium.*
[illegible] debilitavit, defatigavit, diminuit: benevolus fuit.
[illegible] *[illegible], manna.*
[illegible] *[illegible], mors.*
[illegible] donavit.
[illegible] recuſavit: prohibuit.

مُنْغ *cancer.*
مَنَي determinavit, definivit.
مَنِيَّة *mors, fatum, providentia Dei.*
مَاتَ mortuus eſt.
مَوْت *mors.*
مَوَات *exanimis.*
مَارَ motavit, fluctuavit.
مَار *dominus, divus.*
مَوْج *fluctus, unda.*
مُوق ſtultitia.
مَالَ dives fuit.
مَاء aqua, liquor, ſucc9.
مَائِي *aqueus.*
مَهْد cunæ, lectica, lect9.
مَهْر dos, donum ſponſalitium.
مَهَل mora, quies.
مَهَنَ ſervivit, famulatus eſt.

مَسَّ tetigit, palpavit.
مَسَحَ unxit, inunxit.
مَسِيحٌ *unctus, Meſſias, Chriſtus.*
مَسِيحِيٌّ *chriſtianus.*
مَسَكَ tenuit, continuit.
مَسْكٌ *corium.*
مِسْكٌ *muſchus odorus.*
مُسُكٌ *tenax, avarus.*
مَسَى extraxit.
مَسْيٌ *veſpera.*
مَشَحَ miſcuit.
مَشَطَ pexuit.
مَشَى inceſſit, ambulavit.
مَاشِيَةٌ *quadrupes.*
مَضَغَ manducavit.
مَطَرَ pluit, compluit.
مَطَرٌ *pluvia.*
مِطَرٌ *mos, conſuetudo.*
مَطَلَ cudit, cudendo extendit.
مَعَلَ rapuit, abripuit.

مَاعُونٌ utenſile omne
مَغَرٌ rubicundus. (
مَقَتَ odit.
مَكَثَ moram traxit.
مَكَرَ machinus eſt, lum ſtru
مَكِرَ dignitate, aut te pollu
مَلَّ faſtidivit, tæ cepit.
مَلَأَ plenus fuit, i vit, reple
مَلَأٌ *turba, cœtus, lus, hom*
مَلَحَ ſallivit, ſale c
مِلْحٌ *ſal.*
مَلِيحٌ *ſalſus: bonus, cher.*
مُلْحَةٌ *narratio, fab*
مَلَقٌ mollities: juve
مَلَسَ mollis, lævis, g fuit.

[illegible] obſcœnè locut9, jocatus eſt.
[illegible] blanditus, adulatus eſt.
[illegible] poſſedit, regnavit: uxorem duxit.
[illegible] *poſſeſſio.*
[illegible] *rex.*
[illegible] *idem.*
[illegible] *regnum.*
[illegible] *regnum.*
[illegible] *idem, potentia, magnificentia.*
[illegible] *conjugium.*
[illegible] debilitavit, defatigavit, diminuit: benevolus fuit.
[illegible] *donum, manna.*
[illegible] *ſeculum, mors.*
[illegible] donavit.
[illegible] recuſavit: prohibuit.

مَنْغ *cancer.*
مَنَي determinavit, definivit.
مَنِيَّة *mors, fatum, providentia Dei.*
مَات mortuus eſt.
مَوْت *mors.*
مَوَات *exanimis.*
مَار motavit, fluctuavit.
مَار *dominus, divus.*
مَوْج *fluctus, unda.*
مُوق ſtultitia.
مَال dives fuit.
مَاء aqua, liquor, ſucc9.
مَائِي *aqueus.*
مَهْد cunæ, lectica, lect9.
مَهْر dos, donum ſponſalitium.
مَهَل mora, quies.
مَهَن ſervivit, famulatus eſt.

مَاهِنٌ *famulus.*
مِيرَةٌ commeatus.
مَاطَ pepulit, abegit, abduxit.
مَالَ inclinavit, propenſus fuit: declinavit, deflexit.
مِيلٌ *milliare.*
مَانَ mentitus fuit.
مَيْنٌ *mendacium.*

ن

نَأَمَ gemuit, ſtriduit, rugijt, musſitavit.
نَبَأَ eminuit: annunciavit.
نَبِيءٌ *propheta.*
نَبَغَ germinavit.
نَبْتٌ *germẽ, herba, planta.*
نَبَحَ latravit, fremuit, ſibilavit.
نَبَذَ projecit, abjecit.
نَبَرَ elevavit, extulit.
نَبَزَ cognominavit, cõ-

vitiatus
نَبَشَ retexit, effod
نَبَطَ ſcaturivit, er
نَبَعَ idem.
نَبَلَ jaculatus eſt: e
luit, præſtit
نَبُهَ celebris, incl
nobilis
نَبِيٌّ propheta.
نَتَجَ parturivit.
نَتَرَ rapuit, traxit.
نَتَنَ fœtuit.
نَثَرَ ſparſit, diſperſit
نَجَرَ decorticavit (f
نَجِيبٌ egregius, nobi
نَجَحَ proſperè ſucceſſ
نَجُدَ animoſus, ſtren
fuit.
نَجْرٌ origo, natura: c
lor: diverſit
نَجِسَ ſpurcus, impur
fuit.

نجع bene habuit valuitque.
نجل genuit, produxit.
نجل *genus, ſtirps, propago: fœtus, filius.*
نجم ſtella, ſidus.
منجم *aſtronomus, aſtrologus.*
نحت aſciavit, dolavit.
نحس infauſtus, infelix fuit.
نحف macer, gracilis fuit.
نحو tractus, via: Grammatica.
نحوي *Grammaticus.*
نخب puſillanimus fuit.
نخل cribravit.
نخلة *palma.*
ند par, ſimilis.
ندبة cicatrix.
ندح dilatavit, ampliavit.
ندم pœnituit.
نذر vovit, votum fecit.

نذير *naziræus.*
نزر paucus, modicus fuit.
نزق levis, agilis fuit.
نزل hoſpitatus fuit.
نزه purus integerque fuit.
نسب genus, origo, ſtemma.
نسج texuit.
ناسج *textor.*
منسج *textrina.*
نسخ abrogavit: deſcripſit.
نسر vultur, aquila.
نسف ventilavit.
نسق ordo, ſeries: oratio.
نسك devotus, religioſus fuit.
نسل genuit.
نسم ſpiravit leniter.
نسيم *aura.*
نسمة *ſpiritus, anima.*
نسي oblitus fuit, neglexit.
نسوي *obliviosus: muliebris.*

نَشَأَ crevit, accrevit, adolevit.
نَشْأٌ *germen.*
نَاشِئٌ *adoleſcens.*
نَشَزَ altus, elatus fuit.
نَشَصَ idem.
نَشِطَ alacer, lubens, lætꝰ fuit.
نَشِقَ odoratus eſt.
نَشَا idem.
نَشْوَةٌ *odor, res odorata.*
نَصَبَ poſuit, fixit: extulit, erectꝰ conſtitit: malè habuit.
نُصْبٌ *ſtatua, idolum: calamitas, morbus.*
نِصَابٌ *radix, origo, principium.*
نَصَحَ monuit: amicus, fidus fuit: conſuit.
نَاصِحٌ *monitor, amicus, fidelis.*
نَصَّاحٌ *ſartor.*

نَصَرَ adjuvit, defendit.
نَصْفٌ dimidium.
نِصْفٌ *idem, ſemisſis.*
نَصْلٌ cuſpis.
مُنْصُلٌ *enſis.*
نَضٌّ pecunia.
نَضِجَ maturuit.
نَضَرَ nituit, ſplenduit, floruit.
نُضْرٌ *aurum, argentum.*
نَطَحَ cornu-petivit, arietavit.
نَطِسَ ſcivit, peritus fuit.
نَطَفٌ vitium, crimen, malum.
نَطَقَ loctus eſt, bene.
نُطْقٌ *eloquens.*
نَظَرَ vidit, aſpexit, animadvertit.
نَظْرٌ *viſus.*
نَاظِرٌ *obſervator: oculus, pupilla, viſus.*

نظير *ſimilis, æqualis.*
نظف mundus fuit.
نظم ordinavit, diſpo-(ſuit.
نعس dormitavit.
نعل ſolea, calceus.
نعم bene fuit, accidit.
نعمة *commoditas, fortu-na bona.*
نعيم *idem: voluptas, o-pes, &c.*
نغر luſcinia.
نغم vox ſubmiſſa, ca-(nora.
نفخ inflavit.
نفذ penetravit, perva-ſit.
نفر pavidus, fugax fuit.
نفس anima.
نفس *ſpiritus, anhelitus.*
نفاس *partus, puerperium.*
نفض quaſſit, excuſſit.
نفع profuit, uſui fuit.

نَفَزَ liberalis valde ſpōtaneusq; fuit.
نَفَى rejecit, removit, negavit.
نَفْيٌ *negatio.*
نَقَبَ perforavit.
نَقِيبٌ *tribunus, dux, princeps.*
نَقَذَ liberavit, ſalvavit.
نَقَرَ excavavit, perfodit, convitiatus eſt.
نَقَشَ pinxit, ſculpſit, cælavit.
نَقَصَ defecit, diminutus fuit.
نَقَضَ diſſolvit, retorſit, rupit.
نُقْطَةٌ punctum, vocalis.
نَقَعَ maceravit in aquâ.

نَقَلَ tranſtulit, transportavit: narravit.
نَاقِلٌ *translator, narrator.*
نَقِيلٌ *peregrinus, a.*
نَقَّى mundavit, ſelegit.
نَقِيٌّ *mundus, purus, exquiſitus.*
نَكَبَ exorbitavit, deflexit: afflixit, malè affecit.
نَكَحَ nupſit, uxorē duxit.
نَكِرَ intelligens, verſutꝰ fuit.
نَكِعَ rubicundus fuit.
نِكْلٌ compes, vinculum, frænum.
نَكَالٌ *pœna, ſupplicium, exemplum.*
نَمَّ detulit, calūniavit.
نَمِرَ maculis reſperſus fuit.
نِمْرٌ *pardus.*
نُمْرَةٌ *macula, ſtigma.*

نَمْلٌ formicà.
نَمَى increvit, augmentū cepit.
نَاحَ planxit, lamentatus fuit.
نَوْحٌ *planctus.*
نَارَ luxit, ſplenduit: floruit.
نُورٌ *lux, lumen, radius: flos.*
نَوْضٌ motus, vacillatio.
نَاطَ ſuſpendit, appēdit.
نَوِكَ deſipuit, ſtultꝰ fuit.
نَالَ donavit, liberalis fuit.
نَوْلٌ *donū: officiū: naulū.*
نَامَ dormivit, obdormivit.
نَوْمٌ *ſomnus, ſomnium.*
نَوَى intēdit, propoſuit.
نَهَبَ rapuit, prædatꝰ eſt.
نَهَقَ rugijt, fremuit.
نَهَرَ fluxit, manavit.
نَهْرٌ *fluvius, flumen.*

نُهُرٌ

[illegible] *copioſus, multus.*
[illegible] rudit.
[illegible] guloſus, avidus.
[illegible] vetuit, prohibuit: venit, pervenit.
[illegible] *interdictum.*
[illegible] *finis, terminus, extremum.*
[illegible] mors, funus.
[illegible] exceſſus.
[illegible] puduit.
[illegible] *pudor, verecundia.*
[illegible] ſonus, vox vehemens.
[illegible] terruit.
[illegible] *pavidus, trepidus.*
[illegible] confugit, effugit ſalvus eſt.
[illegible] promiſit, ſtipulatus eſt.
[illegible] peſtis, morbꝰ contagioſus.
[illegible] malè habuit.

وَبَصَ ſplenduit, micuit.
وَبَطَ debilis, pavidꝰ fuit.
وَبْل imber, aër inſalubris.
وَبِيل *fuſtis, baculus, faſcis lignorum.*
وَتِد palus, paxillus, clavus.
وِتْر ſingularis.
وِتْر *idem: malevolentia, vindictæ cupido.*
وَتَر *nervus, chorda.*
وَثَبَ ſalijt, aſſilivit: ſedit.
وِثَاب *ſolium, lectus.*
وَثُجَ denſus, ſpiſſus fuit.
وَثِقَ confiſus, fretus: firmus, conſtans fuit.
ثِقَة *fiducia, confidentia.*
وَجَأَ caſtravit.
وَجَبَ neceſſe eſt.
وَجْد opulentia, divitiæ.
وَجِرَ pavit, metuit.

وَجُرَ promtus, expedit9, compēdioſus fuit.

وَجِعَ doluit, malè habuit.

وَجِلَ metuit, timuit.

وَجِمَ æger animi, tetricus fuit.

وَجُهَ ſpectabilis, illuſtris fuit.

وَجْهٌ *facies, vultus, effigies: honos, autoritas.*

وَحْدٌ unus, ſolus, ſingularis.

وَاحِدٌ *idem: qvilibet.*

أَحَدٌ *idem.*

وَحْشٌ deſertus, deſolatus locus.

وَحْشِيٌّ *ferum animal, agreſtis homo.*

وَحَى revelavit: ſcripſit: feſtinavit.

وَخَطَ vulnere confodit.

وَدَّ amavit, dilexit.

وَدْسٌ germen primulum.

وَدَعَ repoſuit, depoſuit; quietus, placidus fuit.

وَدَقَ pluit, ſtillavit.

وَدَكٌ pingvedo.

وَدَنَ madefecit, maceravit.

وَذْيٌ dolor, morbus: vitium, noxa.

وَرِثَ hæres evaſit.

وَرَدَ adfuit, acceſſit, invaſit.

وَرْدٌ *roſa, flos quicunque, roſeus, rufus.*

وَرِعَ timuit, pavid9 fuit: continuit, cavit ſibi.

وَرَقَ fronduit, frondoſus fuit.

وَرِقٌ *nummus, pecunia ſignata: opes;*

ورك	coxa, ilion: clunes.	وَسِنَ	dormivit, dormitavit.
وره	fatuus, demens fuit.	وَشُكَ	celer fuit, feſtinavit.
وري	pus, ſanies.	وَصَبٌ	morbus.
وزر	onus, res gravis: crimen, peccatum.	وَصَفَ	deſcripſit, enarravit, laudavit.
وزير	præfectus, prætor, rex, princeps.	وَصِيفٌ	*famulus, a.*
وزن	ponderavit, libravit, trutinavit.	وَصَلَ	conjunxit, copulavit.
وزن	*pondus: talentum.*	وَصْلٌ	*copula, commiſſura: unio.*
ميزان	*libra, bilanx.*	وَصِيَّةٌ	mandatum, præceptum.
وسط	medius, medium rei cujusvis.	وَضِيءٌ	nitidus, mundus.
وسيط	*idem: mediator, ſequeſter.*	وَضَحَ	evidens, manifeſtum fuit.
وسع	amplus, latus, capax fuit.	وَضَعَ	poſuit, depoſuit: humiliavit.
سعة	*amplitudo, capacitas, ſpatium.*	وَضَنَ	conſeruit, contexuit.
وسم	ſigno, ſtigmate notavit.	وَطِئَ	calcavit, conculcavit.
وسم	*ſtigma.*		

وَطَدَ ſtabilis, firmus fuit.

وَطَنَ conſvevit, commoratus fuit in loco aliquo.

وَظَبَ perſeveravit, asſiduus fuit.

وَعْوَعَ murmuravit, ſtrepuit.

وَعَدَ prædixit, præſagivit: minatus fuit.

وَعُرَ difficilis, ſalebroſus, aſper fuit.

وَعَظَ monuit, exhortatꝰ (fuit.

وَعِلٌ rupicaper.

وَغَنَ inſervivit, famulatus eſt.

وَغَرَ ferbuit, excanduit.

وَغِمَ odit, malevolꝰ fuit.

وَفَدَ venit, advenit.

وَافِدٌ *legatus.*

وَفَرَ plenus, abundans, copioſus fuit.

وَفَضَ properavit, feſtin.

وَفِقَ convenit, cōgruit, conſenſit.

وِفَاقٌ *conſenſus, harmonia, concordia.*

وَافِهٌ eccleſiæ præſes, eccleſiaſtes.

وَفَى promisſis ſtetit, liberavit fidem: integer, completus fuit.

وَقَّتَ præfinivit tempus.

وَقْتٌ *hora, tempus certū.*

وَقَدَ accendit ignem.

وَقْدٌ *ignis, ardor ejus.*

وَقُرَ gravavit, aggravavit: gravis, modeſtus, manſvetus fuit.

وَقَعَ cecidit, concidit: contigit percusſit

وَقْعٌ *ictus.*

وقوع *caſus.*
وقف ſtetit, conſtitit, ſubſtitit.
وقى cavit: ſervavit, protexit.
واق *cuſtos, ſervator, protector.*
تقي *timens Deum, pius.*
توقف conſtitit, ſubſtitit.
وكد *ſtudium, conatus, diligentia.*
وكر nidus avis.
توكل fretus, fiſus fuit DEO &c.
ولد genuit, peperit, obſtetricavit.
ولد *natus, proles.*
والدة *parens, genetrix.*
مولد *natale tempus.*
ولادة *nativitas, generatio.*
ولع [illegible] fuit.
ولع cupidus fuit.

وله triſtis, perculſus, perturbatus fuit.
ولي propinqvus, amicus.
أولي *primus, prior, anterior.*
مولاي *rex, princeps, dominus, poſſeſſor.*
ونى torpuit, ignavus, laſſus fuit.
وهب dedit, donavit.
هبة *donum, munus.*
وهف ædituus.
وهم opinatus, imaginatus fuit.
وهم *opinio, conjectura, ſenſus, mens.*
وهن debilis, imbecillis fuit.
وهي ruptura, fiſſura.

هَبَكَ percuſſit: pavidus, ſtolidus fuit.
هَبَصَ alacer lubensq; fuit.
هَمَطَ decrevit, decidit.
هَتَرَ deliravit, amens fuit.
هُتْر *amentia, ſtultitia.*
هَجْر meridies.
هُجْر *delirium, garrulitas, vanitas.*
هِجْر *præſtans, nobilis.*
هِجِّير *mos, conſuetudo.*
هَجَعَ dormivit.
هَجَا ſubſannavit, perſtrinxit.
هَدَأَ quievit.
هَدَلَ gemuit columba.
هَدَنَ quievit, quietavit.
هُدْنَة *pax, tranquillitas.*
هَدَى recta duxit via.

هُذْب integritas, puritas.
هَذَرَ deliravit.
هَرَأَ garrivit.
هَرَبَ fugit, aufugit.
هَرْت leo.
هَرَسَ contudit.
مِهْرَاس *mortarium.*
هَرَم decrepita ſenectus.
هَرِم *decrepitus ſenex.*
هَزَأَ irriſit, ſubſannavit.
هَزَلَ macer, tenuis fuit.
هَسْهَسَ muſſitavit, ſtriduit.
هَشَّ mollis, lubens, comis fuit.
هَشَمَ fregit, confregit.
هَشِيم *liberalis, munificus.*
هَصَرَ fregit, confregit.
هَصِر *leo.*
هُصَمّ idem.
هَضَّ fregit, confregit.
هَضَبَ pluit, compluit.

هضم

هضم concoxit, digeſſit: injuria affecit.
هطال pluvia continua.
هفّ levis, agilis, tenuis, placidus fuit.
هقم eſurivit valde.
هكر obſtupuit, admiratus eſt.
هكم ludibrio habuit, deriſit.
هلّ Luna nova, fulcata fuit.
هلال *luna nova, falcata.*
تهليل *laus, veneratio Dei.*
هلهلة *jubilum, exultatio.*
هلس tabe laboravit.
هلع impatiens fuit.
هلك periit, interijt.
همّ cogitavit, ſolicitus, anxius fuit.

هُمَام *heros, vir generoſus.*
هِمَّة *mens, animus, cogitatio.*
هَنٌ res, aliquis, a.
هَنَعَ inflexit.
هُودٌ Judæus.
هَدَمَ diruit, peremit: ſuſpicatus eſt.
هَوْشٌ multitudo, turba, agmen.
هَوِكَ deſipuit, fatuꝰ fuit.
هَالَ terruit, terrore perculit.
هَوْلٌ *terror.*
هَانَ quievit: levis, vilis, contemptilis fuit.
هَوْنٌ *quies, modeſtia, lenitas.*
هُونٌ *contemptus, lenitas, manſuetudo.*

هَوَى deſcendit, decidit, delapſus eſt.

هَوْيٌ *lapſus, delapſus.*

هَوِيَ amavit, voluit, cõcupivit.

هَوًى *amor, cupido, voluntas.*

هَوَّةٌ *aër, vacuum, inane.*

هَاءَ formâ ſpectabilis fuit.

هَيْأَةٌ *forma externa, formoſus, pulcher.*

هَابَ formidavit, veritus reveritus fuit.

هَيْبَةٌ *timor, formido, reverentia.*

هَمْسٌ aratrum.

هَمْضٌ morbus recidivus.

هَيْفٌ ſitis vehementia.

هَالَ effudit, profudit.

هَبْوَةٌ *atomus.*

هَالَةٌ *halo.*

ي

يَئِسَ deſperavit.

يَأْسٌ *deſperatio.*

يَبِسَ ſiccus fuit, exaruit.

يَتِمَ orbus, orphanus fuit.

يَتِيمٌ *pupillus, orphanus.*

يَدٌ manus, manubriũ. vis, potentia.

أَيْدَعُ crocus.

يَسُرَ lenis, facilis fuit, bene ſe habuit.

يَسِيرٌ *paucus, modicus, exiguus.*

مُوسِرٌ *opulentus.*

يَعْرٌ hœdus, capra.

يَفَعٌ collis.

يَقِظَ vigilavit, evigilavit.

يَقِنَ novit certò, certò ſcivit.

يَمٌّ mare.

يَمَامٌ columba, palumbes.

bes, turtur.

يمن dexter, felix, proſper fuit.

يمين *dextrum latus, pars dextra.*

يُمنى *dexter.*

أَيْمَن *idē: felix, fortunatꝰ.*

يَنَعَ maturus fuit, factus fuit.

يَهُودِي Judæus.

يَوْم dies.

يَوْمِي *diurnus.*

ERRATA, quæ vocant, demùm irrepſiſſe & hæc quædam, non mirum videri poterit illi, qui operæ noſtræ huic ſimili, vel ſemel admovit manum. Nos obiter q. hæc notavimus, quæ ſequuntur, emendanda. Plura fortè aliaq; (extra controverſiam) deprehenſa tuus, Benevole Lector, reſtituet candor atq; induſtra.

Pag. 9. lin. antep. pro ذَان lege ذَان / pag. 24. l. 12. pro [illegible] leg. [illegible] / pag. 28. l. 7. pro نَعَن leg. أَنْعَل / lin. 16. pro [illegible] leg. [illegible] / lin. 17. pro يَزَ leg. يَهَ / lin. 19. pro [illegible] leg. [illegible] / pag. 29. l. 6. pro رَن leg. رَنَّ / lin. 10. pro لَن leg. رَن / lin. 11. pro [illegible] bis, bis leg. رَء / pag. 30. l. 21. pro رَ leg. [illegible] / lin. 22. pro Cæſram leg. Ceſr. / pag. 32. lin. ult. pro [illegible] leg. [illegible] / pag. 35. l. 12. pro أَ leg. رُ / pag. 40. l. 1. pro fortma, leg. forma. / pag. 47. l. 17. pro ى leg. ى /

pag. 53. lin. ult. pro نَابِد leg. نَابِذ / pag. 54. l. 2. pro نا leg. نَا / lin. 4. deeſt *ma.* / pag. 60. lin. pen. pro نُ leg. نُ / pag. 64. l. 16. pro طَاوِي leg. طَاوِ / pag. 65. l. 18. pro رَام leg. مِرَام / pag. 78. l. 20. pro كُرْ leg. كُنْ / pag. 82. l. 17. pro لعبا leg. مُبْرِ / pag. 86. l. 4. pro نْ leg. نِ / lin. 12. pro أعول leg. أَقْوَل / pag. 94. l. 16. pro concurrit, leg. cucurrit / pag. 98. l. 16. pro بَرَّ leg. بَرِّ / pag. 99. l. 1. pro يَعِد leg. يَعُد / pag. 100. l. ult. pro يَبِض leg. يَبِيض / pag. 104. l. 3. pro ح leg. ح / pag. 105. l. 5 pro ر leg. رَ / lin. 7. pro حَيَّ leg. حَيِّ / pag. 106. l. 1. pro نْ leg. نَ / pag. 107. l. ult. pro أ leg. إ / pag. 108. l. 9. pro بَ leg. بِ / pag. 110. l. 5. pro copiæ leg. copia / pag. 111. l. 17. pro جِبا leg. جَنَا / pag. 113. l. ult. pro دَابِر leg. دَابِرْ / pag. 115. l. 11. pro بِرَدْ leg. بِرَدَ / pag. 117. l. 17. pro هِ leg. هَ / pag. 120. l. 10. omiſs: eſt / lin. 11. pro ة leg. ةِ / lin. ult. pro ح leg. خ / pag. 121. l. 4. pro ؛ leg. ، / lin. 5. pro سواء leg. سَوَاءً / pag. 124. l. 5. pro شَرِّ leg. شَرٍّ / pag. 125. l. 19. pro بَ leg. بِ / pag. 128. l. 14. pro نَاوِرٌ leg. طَوِرٌ / pag. 138. l. 16. pro جْ leg. جَ / pag. 140. l. 8. pro مِرَ leg. مَرَ / pag. 142. l. 3. pro نُو leg. نُو / lin. 17. pro مِـ leg. مَـ / pag. 144. l. 7. pro فِي leg. فَي / pag. 145. l. 2. pro كُو leg. كَو / pag. 153. l. 4. pro نُرِ leg. نَرِ / pag. 155. l. ult. pro ع leg. عِ / pag. 159. l. 4. pro بِرَّ leg. بِرِّ &c. Vale.

F I N I S.

RABBINISMUS:

h. e.

PRÆCEPTA TARGUMICO-TALMU-
DICO-RABBINICA:

In harmoniâ ad Ebræa, eademq; Univerſalia,
Chaldæo-Syra nec non Arabica (ſeorſum antehac
edita illa ab autore) conſcripta, exemplis
itemq; ſufficientibus confirmata
illuſtrataq;

Acceſſit in fine

*COMPENDIUM LEXICI TARGUMICO-TAL-
MUDICO-RABBINICI, Radicum & Vocum
notabiliorum præ cæterisq; uſitatarum, &c.*

Autore
ANDREA SENNERTO, P.P.
in Acad. VVitteberg.

WITTEBERGÆ,
Typis & Sumptibus FINCELIANIS:
Anno 1666.

LECTORI BENEVOLO

//
שׁשׁ

LECTOR BENEVOLE: Antequam
ad rem: haud præter illam, credo, fuerit, ſi pauca
quędam de Neceſſitate, dignitate atq; utilitate Studij
Rabbinici præmiſero Præceptis, ut loquimur, hiſce noſtris.
Paucis. Ita enim inſanire cui fortè nō libido amplius hodiè ſit,
puto, qui cum Jac. Hogenſtrato, Arnoldo Tungerenſi, Johan.
Pfefferkorn/ alijsq; de grege hac, Colonienſis & Pariſinæ Aca-
demiarum tum membris *ἀνεβραίοις* indoctisq;, Rabbinica Scri-
pta rejicere per omnia & ad rogum condemnare velit. Quæ
mens eo tempore, anno Chriſtiano cIↃ IↃ X. ſeqq. illorum fuit,
qui Imperatori D. Maximiliano I, ejus nominis id perſvaderent,
nisi magnus ille Capnio ſive Joh. Reuchlinus contraveniſſet:
qua de re pluribus videndi Sleidanus lib. II. Cruſius in Annal.
pag. 536. alijq;. Potiùs cauſæ ſunt in promtu & aprico non con-
temnendæ, quibus poſt Ebræa potisſimum, Chaldæa, Syra atq;
Arabica Studium Rabbinicum quoq; probatur comprobaturq;,
suo certo quidem modo. Ecquis enim in ſanctiore Literarum
linguarumq; ſtudio adeò ſit hoſpes, cui vel nomina non in-
notuerint *τῶν* Targumim, Talmudis, Miſchna, Gemaræ, Pe-
ruſchim, Medraſchim, ſimiliumq;. Jam, quibus inauditis per-
ceptisq; dignitas adeò neceſſitasq; hujus Studij inclareſcit facilè.
Ecquis enim התרגומים h. e. translationes illas ſive paraphra-
ſes Bibliorum notisſimas, nauci habitas minimè ſemper, de qui-
bus Talmudici: *niſi Targum eſſet illius loci, ſenſum verum ejus non
intelligeremus*: quis porrò Talmud & ipſum, adeoq; Miſchnam
& Gemaram, quibus putatur, quicquid Juris eſt & divini & hu-
mani contineri in illis, Opus apud Judæos ſummæ authoritatis:

quis deniq; Peruſchim atq, Medraſchim illorum, (de quibus hîc & nunc diſputo nondum qualia ſint) leget intelligetq; ſine cognitione notatæ hujus ſeu lingvæ, ſeu veriùs idiomatis aut dialecti Rabbinicæ. Nolim enim (quod notanter mox in primo limine hujus) Lingvam propriè vocare id genus literarum, quod veriùs idioma, dialectus certa, addo compages eſt atq; colluvio potius (ſic eſt) omnium fere lingvarum, cùm Orientaliū, tum ex parte quoq; Occidentalium: Ebrææ ſcil. Chaldææ, Syræ, Arabicæ, Perſicæ, Ægyptiacæ, Græcæ, Latinæ, Italicæ, Hiſpanicæ, Gallicæ, Germanicæ, &c. pro genio cujuscunq; loci, in quo Scriptor, Rabbi hic vel ille, vixit ſcripſitq;: ſervatis interim baſis ſive fundamenti quaſi loco, matre Ebræa lingvâ & filiâ ejus primigeniâ Chaldæâ. Ut rectisſimè omninò (ſi Natales conſideremus Rabbiniſmi, de quo impræſentiarum nobis, ſive Rabbinicæ dialecti aut idiomatis) aviam ejus vocites Ebræam S.S. lingvam, matrem ipſisſimam Chaldaicam, Infantiam porrò, ſic dicendo tribueris τῶν Targumim autoribus, Adoleſcentiam Talmudis compilatoribus, Virilem porrò ætatem τοῖς Peruſchim & Medraſchim, vel quod eò redit, D D. Judæorum Scriptoribusq; multifarijs eorundem, theologis, JCtis, Medicis, philoſophis, hiſtoricis, philologis, grammaticis, &c. præſertim qui circiter annum Servatoris noſtri milleſimum, ante & ponè ſcil. computatis illis, vixerunt ſcripſeruntq;: Senectam deniq; ejus modernis ſive novitijs hodiè, hoc & ſuperiori ſeculo qui ſcripſerunt vixeruntq; fere, autoribus. Enimverò illa tranſeant. Porrò, quantum lucis id Studij, Rabbiniſmi nempe, adferat etiam Lectoribus nec non Interpretibus, præſertim Veteris, imò N. quoq; Inſtrumenti, in Vocibus, phraſibus, ſententijsq; integris, hiſtoriâ, rebus, ritibus, ceremonijs, circumſtantiis, aliisq, plurimis intelligendis, incredibile fuerit certè: atq, huc accommodaverim ego non malè id Veterum: אין חכם אלא בעל הנסיון *Non eſt ſapiens, niſi dominus experientiæ.* Teſtimonijs quoq; & exemplis id abundè ſatis poterat demonſtrari, chartæ ſi caperet h. l. ſpatium. Tandem non meis, ſed

aũo.

aliorum (paucis) ediſſeram id verbis (artificum verò in ſua arte, adeoq; hac dignisſimorum) Seb. Munſteri nempe illius & Pauli Fagii, Cll. Virorum. Ita autẽ ille in præfat. Biblior. à ſe translatorum: *Meo judicio ineptè illi agunt, qui contemptis Ebræorum Scriptoribus inſtituunt interpretari Libros V. T. Certè ego id ex eis didici quod ſæpe Monitores ſint Veritatis.--Suo loco oſtendam, qvàm hallucinati ſunt quidam, qvi citra Ebræorum ſuppetias Ebraicum textum interpretari conati ſunt. Nec eſt quod cauſeris periculum, & possem innumera oſtendere loca, qvæ perperam à recentioribus ſunt reddita Interpretibus, qvi citra ſufficientem lingvæ peritiam & Rabbinorum lectionem præſumſerunt vertere libros ſacros, perinde quaſi ſatis ſit cognito Chriſto, interpretem agere Ebraiſmi.-- Multa ſunt in Scripturâ adeò obſcura & perplexa, ut citra Ebræorum traditiones non facilè intelligi posſint, qvicquid Naſuti hic ogganniant.* Paulus Fagius verò in fine Comment. R. D. K. in Pſal. X. pr. à ſe edit. infit: *Etſi Ebræi iſti Commentatores Chriſtum, qui S. Scripturæ unicus ſcopus eſt, parum vel nihil attingant, &c. interim vel extra Chriſtum multa habent, quæ ſacra V. T. oracula legenti his multum prodeſſe poſſunt. Imprimis illorum lectio, qvi S. Scripturam* על הדרך הפשט *ſive* כפשוטו *aut* כמשמעו *ut ipſi loquuntur, h. e. ad literalem, grammaticum atq; hiſtoricum ſenſum tractant. Inter quos facilè princeps R. Dav. Kimchi: qvi qvod literam, quod hiſtoriam, quod deniq; idiomata Vocum attinet, plus habet ac utilitatis affert, quàm multorum aliorum Scriptorum, etiam Chriſtianorum, lectio. Abſit Invidia dicto.* Hactenus illi. Quid? qvod Cl. Buxtorfius in Gramm. Chald. & Syr. (Talmud ipſum in ſpecie quod concernit) affirmare auſit: *quod à Chriſto in N. T. quædam ſint uſurpata, quæ in Talmude habentur, & publici Juris tunc erant & uſu triti.* Intelliges verò materiam Talmudicam, quod aliàs anno ſalutis noſtræ I). demùm fuit obſignatum. Cæterum de his ſimilibusq; aliis videndi pluribus alii: Galatinus, Gerſon. P. Julius Conrad. Otto, Buxtorfius, W. Schikardus, D. Mollerus, Moltherus, Hottingerus, Hackſpan. ſuis quique in LL. alii. Unum reſtare videbatur adhuc, quod objicitur

communiter: Multa ſcil. ineſſe Rabbinorum libris, præſertim Talmudi, ridicula, fabuloſa, ſuperſtitioſa, falſa, quin impia & blaſphema. At verò, ſit ita. Quanquam & reverà tot non inſint iis, quotquidem vulgò putantur. Reſpondemus nihiloſecius cum Apoſtolo, in I. ad Theſſal. V, 21. *Omnia probate, quod bonum eſt retinete:* & cum autore (R. Nathan Babylonio) τῶν פרקי אבות *cap. 3.* הוי מתחמם כנגד אורן של חכימם והוי זהיר בגחלתן שלא תכוה *Calefacias te ad ignem ſapientum, ſed cave à prunis ipſorum, ne fortè aduraris.* Ac tantum quidem de Dignitate, neceſſitate atq; utilitate Rabbiniſmi,

Jam, Lector benevole, ut ut (fateamur) Uſu atq; exercitatione rectiùs item ac præſertim Rabbinica addiſcuntur: manet nempe ההרגל על כל דבר שלטון *Uſus* (exercitatio) *omnibus rebus dominatur:* & ההרגל יעשה אומן *Uſus facit artificem:* attamen, en tandem poſt Ebræa, Chaldæa, Syra nec non Arabica, PRÆCEPTA etiam, qualia qualia, gramm: RABBINICA, expectata diu ipſi mihi à quoquā alio potiùs in hac palęſtra magis exercitato; ac porrò illa ſeorſum quidē, at verò in unà tamen ſemper & perpetuà cum ſuperioribus, Ebræis, Chald. Syris, &c. viciſſim Pan-harmonia. Id quamobrem & cui fini, alibi jam diximus, atq; actum agere hic nolim. Illud fortè tuâ ſcire intereſt: quæ & qualia illa intelligamus Præcepta hæc noſtra? Atq; hîc B.L. ante omnia, (ut ex parte ſuprà jam dictum) Rabbiniſmum animo tibi concipias lernam tanq. plurium & lingvarum & auctorum ſcriptorumq;: ac diverſiſſimorū quidem eorundem, quantum ſermonem & ſtylum. Ac certum ſit nobis, inſtar certioris aut Canonis cujuſdam: Quo majore temporis intervallo à Biblijs Ebr. Vet. Canonis ſ. Inſtrum. obſignatis, item & nominatim Daniele & Eſrâ diſtant populus Judaicus, lingva hujus, ejuſdemq; Doctorum ſcripta publica, eò impurior ab Ebraiſmo & Chaldaiſmo puro (matribus Rabbiniſmi!) fluit quoq; ſermo & ſtylus eorundem. Recolliges hîc & confer ſodes, L. B. ſuperiùs allegata Scripta paululùm inter ſeſe: Targumim ſingula: Talmud ipſum, & Miſchnam cum Gemarâ, & hanc cum illâ: Tannaim, Amo-

raim,

rajim, Seburajim, Geonim, ut vocari amant, Judæor: Peruſchim denique, & Medraſchim eorundem. Veraq; experieris dicta modò ſuprà. Omnium horum adeoq; habenda ratio fuerit (ſic eſt, certè) ei, cui libido eſt, conſcribendis Præceptis Rabbinicis operam dare. At quoto, ſodes, cuiq; & hac in parte datum eſt Corinthum hanc adire. היום קצר והמלאכה מרבה *Dies* quippe *brevis*, *Opus verò multum*, atteſtantibus vel ipſis Ebr. Sapientibus. Quocirca minutula hæc noſtra atq; extemporanea ferè boni cõſules. L. B. donec (vel undecunq;) meliora. Notes & hæc quoq; (ſi placet) antequam dimittaris hînc, inſtar certioris aut Canonum quorundam quodammodò, ſeqq. nempe: I. Targumim puritate, impuritate, ſtylo, &c. multùm inter ſe ſe differunt. II. Omne Talmudicum eſt etiam Rabbinicum: ſed non contrà, quicquid Talmudicis in uſu eſt, etiam ſtatim & ſemper Rabbinis. III. Talmudicus ſtylus (Syriaſmo ſeu dialecto Jeroſolymitanæ propior utcunq;) omnium difficilimus eſt, maximè in Gemarà: modus commentandi mixtus eſt ex omnibus quinq;, de quibus mox. IV. Scripta Rabbinorum item diverſiſſima ſunt, pura magis, impura, &c. In communi ſtylus eorundem nunc conciſus & abruptus, nunc fluidus magis & luxurians eſt: frequentior hic tamen. V. Modi commentandi Rabbinis Quinq. ſunt fere: 1. Brevior & textualis. 2. prolixus nimis. 3. medius. 4. allegoricus. 5. Cabbaliſticus. Prior & tertius (ſuo modo quintus) probantur: omnes reliqui. Unde Karræi ſive Karaitæ (קראים) textuales. (2.) prolixi admodum. (3.) Paraphraſtæ ſeu commẽtatores (4.) Medraſchim. (5.) Cabbalici ſeu Cabbaliſtæ. VI. Imperitia analogiæ Grammatices ſive lingvæ S. Ebrææ, item Chaldææ, vel certè inſolens earundem abuſus & licentia prava non raro apud Rabbinos vulgares introduxerunt nova ac mõſtroſa in ſtylo plurima, diſtantia δὶς διὰ πασῶν à puritate lingvæ Ebrææ & Chaldææ. Exempla paſſim ſunt obvia. VII. Biblia Veneta (ſuperiora) impuritate etiam multùm differunt à ſequioribus editionibus & modernis, præſertim Baſileenſi Cl. Buxtorfij. VIII. Scripta Rabbinica ſunt difficiliora textui Biblico punctato, varijs de cauſis: 1 propter

pter abſentiam punctorum diacriticorum, Vocalium, דגש, dageſch, accentuum diſtinctivorum adeoq; ſubdiſtinctionum, &c. 2. propter Abreviaturas, quas vocant, ſive ר״ת frequentiùs adhibita. 3. Stylum peculiarem, mixtum, perplexum, ſæpiſſimeq; impurum & obſcurum. 4. adeoq; Voces novas, peregrinas, earundemq; formas inuſitatas aliàs inq; textu Biblio minimè extantes. 5. Loca biblica citata ſine libro, capite & verſiculis, ijsdemq; ſcripta literis, haud à textu Rabb. diverſis &c. IX. Rabbiniſmo addiſcendo inſervient interim utiliaq; ſunt præter Præcepta quædam, (1.) Abbreviaturæ. (2.) LexiconRabbinicum. (3.) Concordantiæ Bibl. Ebr: qualia habemus ſingula & omnia ex edit. Cl. Buxtorfij, utriusq;. X. demùm, in noſtris præceptiunculis, latitudini adeò inſerviendum fuit Targumici, Talmudico-Rabbinici ſtyli: non æquè addito ſemper hoc diſcrimine: attamen nonnunquam: item, tres litteras אוי, matres quondam lectionis, retinui ego quoq; aliquando, unà cum additis punctis &c. & ſic porrò. Poſtremò, ſicuti ſuperioribus, Ebræis, Chald. Syris, Arabicisq; Præceptis, ita (ſpero haud viciſſim extra uſum ſuum) additum à me etiam hîc Compendium Lexici ſeu Dictionarij cujusdam Rabbinici: hoc noſtrum compilatũ ex majore Chaldaico, Talmudico & Rabbinico Cl. Buxtorfij; methodo & ratione eadem, quâ reliqua: unde pluribus ſuperſedeo hac vice: hoc ſaltem notato: Radices plerasq;, derivata pauciora, at notabiliora, adſcripſi (ecquis enim vellet aut poſſet omnia?) omiſſa à me item, ut plurimùm, purè Ebræa & Chaldæa, alibi ſcil. propoſita jam, peregrina ſic, maximè Græca & Latina, item, nomina propria, &c. Radices vel themata carentia punctis deſignant thema vel in Conjug. prima nõ in uſu eſſe, vel ſignificata ejus ad diverſas earundem pertinere formas. Conſule, ſi placet, verbo, ſuperiora. שלמא שלמא L. B. Scrib. præproperè. Wittenbergæ, Calend. ipſis Martijs cIɔ Iɔc LXVI.

ANDR. SENNERTUS, P.P.

: בשש״

RABBINISMI,

h. e.

GRAMMATICÆ RABBINICÆ

LIBER I.

De

ETYMOLOGIA.

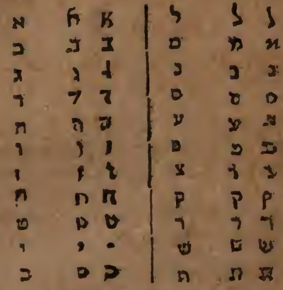
CAPUT I.

De

Rabbiniſmi rectâ Lectione.

I. Literæ Rabbinis (אותיות dictæ ipſis) eædem ſunt cum Ebræis & Chaldæis: figura tamen plerumqve exilis magis & rotunda eſt, variaqve pro conditione ſcribentis: hoc fere modo: *I. Literæ.*

Ebr. Rabb. Ebr. Rabb.

[*Malè citoq́; pictis fictisq́; literarum notis condonabis hac vice, L. B.*]

Annotationes.

1. Literis purè Ebræis vel Chaldæis & ipſi utuntur nonnunquam (rariùs licet) Rabbini: præſertim in exſcribendo textu Biblico.

2. Altera figurarum, Ebrææ propior, uſitatior eſt; Judæis Italis, Hiſpanis, Gallis recepta: altera præſertim Germanis. א & ל non raró etiam connectuntur, hoc modo: vel pro אל.

3. Fina-

3. Finales literæ & ipſæ heic ſunt:

ך ם ן ף ץ

Quarum Caph, Nun & Tsade non adeò differunt quandoq; interſe; maximè in m.ſcr.

4. Poteſtatem ſive Valorem literarum quod attinet, variant in quibusdam Rabbini. V. gr. ג pronunciant ut *γ*, *gn*. ut: גְּבוּרָה *gneburah*: ה reticent inter pronunciandum, ut: כֹּהֵן *Coën*: ח proferunt ut ה, ut: חֵן *hen*: ע per ג exprimunt, ut: בגאר pro בַּעַר: ק ut q. Latin. efferunt; יַעֲקֹב *Jaaquobb*. Porrò ſimplices literas non rarò ut geminatas efferunt, & contrà. ut: מַעֲשֶׂה *maaſſe*, הַשֵּׁם *aſem* &c.

5. De Scriptura demùm Ebræo-germanicâ Rabbinorum, ſive potiùs Judæorum hodie-recentiorum germanorum, vid. infrà ſub finem Lib. II. Appendicem peculiarem.

II. Vocalia puncta Rabbini (תְּנוּעוֹת vel נְקוּדוֹת dicta ipſis) utplurimùm literis adſcribunt nulla: quemadmodum & reliqua puncta, omnia, ſingula. Cæterùm juvant ap. ipſos Lectionem rectam: 1. ac præſertim 2. Vocales.

 Uſus

Uſus atq; analogia. 2. non rarò literæ אוי : quæ & ipſæ cenſentur primitùs & olim ſtetiſſe loco vocalium: אִמּוֹת הַקְּרִיאָה *Matres lectionis* ideò dictæ. Quorſum referunt quidam in textu ſacro ipſo punctato, rudera tanquam reſidua quædam, hæc: דָּאג *piſcis, Nehem.* 13, 16. קָאם *ſurrexit, Hoſ.* 10, 14. ſimiliaq; his alia. Unde hodieq; apud illos (Rabbinos) Aleph ſubiunuit nonnunquam A (ָ & ַ) Jod E & I (..) (ֶ) & Chireck utrumq;. Vau deniq; O & U (ֹ ֻ & ֻ) Ut: גנאי pro גַּנַּי *turpitudo*, זכאי pro זַכַּי *purus*, פירוש pro פֵּרוּשׁ *expoſitio*, איפשר pro אֶפְשַׁר *poſſibile*, תהויין pro תֶּהֱוְיִין *eris*, &c. Imò Jod & ipſum Scheva, & ſimplex & compoſitum. Ut: עיבידתא pro עֲבִידְתָא vel עֲבִדְתָּא *opus, factum*, אינש pro אֱנָשׁ *homo*, גשמיהון pro גֶּשְׁמְהוֹן *corpus eorũ*, עליהון pro עֲלֵיְהוֹן *ſuper eos*, &c.

Anno-

2. Cautè itaq; videndum, an literæ אוי ſter t loco vocalium, an minus, &c. Qvod Analogia commodùm ſuggerere poterit.

1. Vau & Jod geminantur non rarò: atq; h. m. innuunt Vau vel Jod non ſtare loco vocalis, ſed Conſonans eſſe, idemq́; mobile, cum vel ſine Dageſch forti. Ut: ייון pro יָוָן *Græcia*, כוורא pro כַּוְרָא *piſcis*, גוון pro גַּוָן *color*, בניין pro בִּנְיָן *fundum*, דיין pro דַיָּן *judex*, &c. Sic Vau ab initio: ut: וורד pro וֶרֶד *roſa*, ut hoc modo à ו copulativo dignoſcatur: & Jod in fine: רגליי pro רַגְלַי *pedes mei*, ad differ: רַגְלִי *pes meus*, &c.

III. Sva ſive Scheva, ut apud Chaldæos (vid. ſuo loco) quieſcit etiam poſt vocalem longam: ut: שְׁאֵלְתָא *petitio*, בֵּלְשַׁאצַּר *Belſchatſar*, &c. Contrà movetur nonnunqvam poſt Patach, cum quo diphthongeſcit. ut: בַּיְתָא *domus*, עַיְנִין *oculi*, הֲוַיְתָ *fuiſti* &c. *3. Scheva.*

Præterea notetur & id h. l. obiter q. Idem, Sva, heic atq; aliàs (alibi) aſſumit non rarò poteſtatem vel ſonum

 voca-

vocalis immediatè ſubſequentis: adeoq; non tantùm *e* breviſſimum refert, juxta vulgarem ſententiã, ſed & *a*, *i*, *o* & *u* raptum. Ut: כְּנַעַן *Canaan*, פְּלִשְׁתִּים *Philiſtæi*, סְדֹם *Sodom*, רְאוּבֵן *Ruben &c.* Sic, apud Syros: v. gr. in ܫܒܩܬܢܝ *σαβαχθανί*, *Matth.* 27, 46. Imò reperias citra reſpectum vocalis ſubſequentis: ܛܠܝܬܐ *ταλιθὰ κȣ̃μι*, *Marc.* 5, 41. Ex qvo apparet, non habere idem proprium ſonum, adeoq; Vocale punctum non eſſe. excogitatum idem in gratiam ſyllabæ compoſitæ. Vid. & conf. *El. Levita, Kimchi in Michl. Balmes, Reuchlin. P. Martin. Cevaler. VVeiganmeir, Dieu, &c.*

4. Dageſch. IV. Dageſch utriusq; eadem heic ratio eſt, qvæ Ebræis & Chaldæis.

Anno

Annotationes.

1. Dageſch forte & characteriſticum & compenſativum non raro, etiam in punctatis codicibus, maximè in Targum Bibliisq; Venetis, ſecurè nimis & vitioſè planè omittitur.

2. Loco Dageſch (fortis) utriusq;, venit aliqvando (rariusculè) litera Vau, ſæpiusculè Jod. ut: סובר pro סֵבַר *portavit, ſuſtentavit*, תוחית pro תְנַחִית *deturbabis*, דיבר pro דִבֵּר *locutus eſt*, שיזב pro שֵׁיזֵב *eripuit*, תיחתין pro תִנְחֲתִין vel תִנְחֲתִי *deſcendes, &c.*

3. Idem (Dageſch) cum inſcribendum literæ Vau vel Jod, venit pro eo non raro geminatum וו vel יי, ut ſuprà ex parte dictum, *Membr. II. ann. 2.* ut גוון pro גַוַן *coloravit, colore tinxit*, דיין pro דַיִן *judicavit*, חייב pro חַיֵב *condemnavit, &c.*

V. Quieſcentes literas אוי heîc, (extra analogiam communem) introduxerunt non raro puncta Vocalia, in illarum literarum (vicariarum vocalium) deinceps locum ſubſtituta, hiſce & ipſis literis malè relictis. Atque omninò debebant tolli antè hæ, ad normam Danielis & Eſræ, (quemadmodum in Opere Baſileenſi â Cl. Bux- *5. Literæ Quieſcentes.*

Buxtorfio factum plerumq;) qvando puncta vocalia adſcribuntur. Unde adeò varia ſæpiſſimè & irregularis illa in Codicibus punctatis, maximè Venetis, ſcriptio lectioq;. v. gr. פִּקְדְתֵּין/פִּקַּדְתִּין & פְּקַדְתִּין/קָאֵם & קָאִים *ſtans*, יְתִיב & יְהַב *ſedit*, אִיקְטוֹל & אֶקְטוֹל *interficiam.* Sic בִּיסְרָא pro בִּסְרָא ex בְּסַר *caro*, אוֹרְכָא vel אוּרְכָא pro אֲרְכָא ex אֹרֶךְ *longitudo*, מִיכֵּה pro מְכֵּה *percuſſus*, אֵינָשָׁא pro אֱנָשָׁא *homo, &c.*

6. Virgula. VI. Notandæ & hoc in loco obſervandæq; Virgulæ, ſeu una vel ſimplex ſeu geminatæ vel duæ, ſententiis, vocibus vel literis obliquè interpoſitæ aut ſuperimpoſitæ: inciſa ſive ſubdiſtinctiones qvę faciunt, vel numeris exprimendis inſerviunt, vel ראשי תיבות ſive Abbreviaturas, quas ita vulgò vocant, (de qvibus mox) inſinuant, vel deniq; aliud qvid.

7. Abbreviatura. VII. Abbreviaturis, ita quas vulgò vocant barbarè (רָאשֵׁי תֵיבוֹת

præ-

præſertim dictis ipſis) compendii loco inter ſcribendũ utuntur creberrimè quoq; Rabbini. De qvibus ſuo loco. Sunt hæ vocanturq; Propriæ aliæ, aliæ improprię, ſive perfectæ vel imperfectæ. Propriæ, qvando duæ vel plures literæ initiales in formam Vocis conjunctæ, duobus ſupernè apicibus vel virgulis notatæ, Voces integras ſingulas repræſentant: ex gr. ר״ת h. e. רָאשֵׁי תֵּיבוֹת *capita* ſive *principia Dictionum*, הקב״ה i. e. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא *ſanctus benedictus ille*, ſcil. *DEUS.* Impropriè, qvando una alterave litera in fine vocis alicujus negligitur, virgulâ obliquâ ſummitati ultimæ literæ, adfricatâ: ex gr. אמ׳ pro אָמַר *dixit*, וא׳ vel ואמ׳ pro וַיֹּאמֶר vel וְאָמְרוּ *& dixit*, (*dicit*) vel *& dixerunt*, (*dicunt*) וגו׳ pro וְגוֹמַר *& reliquum, & cætera*, vel וכו׳ pro וְכוּלֵּי *& omnia, & cætera.* Qvorum illo utuntur, qvando locum Scripturę S. citatum abrumpunt, hoc, qvando aliàs ſenten-

tiam qvamcunq;, &c. Vid. de hiſce aliisq; ſimilibus, poſt Münſterum, Schindlerum &c. præſertim Cl. Buxtorf. *in pecul. lib. de Abbreviaturis, &c.*

8. Nomina divina. VIII. Deniq; Nomina divina: אֱלֹהִים / אֱלֹהַּ / יְהֹוָה ſuperſtitioſæ pietatis cujusdam ergò, ut ne profanentur fortè qvocunq; modo (ſcilicet) corrumpunt ipſimet ſcribuntq;: ה שֵׁם יְדֹוָד utrinqve mutilato vel in ד converſo (Rabbini vulgares) ſic אֱלֹקַּ, ה שֵׁם vice versâ prolongato vel in ק converſo, & in plur. אֱלוֹקִים vel item אלודים: ſic & cum affixis: אֱלָקְכוֹן / אֱלֹקֵיהּ *Deus ejus, Deus veſter, &c.* Rabbini viciſſim, Talmudici DD. itemqve Targum in Legem, &c. De cętero, de ſcriptione nominis יהוה compendiariâ ejusdemq; periphraſi varia vid. alios, alibi.

CAP.

Cap. II.

De Accentibus.

Accentuum notas (טַעַם pl. טְעָמִים *guſtus*, *ſapor* dictos Rabbinis, qvod Orationem condiant veluti ſapidamqve reddant &c.) Targũ Onqueli in Legem admittit, ut textus ſacer ipſe: in reliquo toto Targum ſive Paraphraſibus ſingulis accentuum notę deſiderantur, extra Sophpaſuk. Similiter Rabbini illos prorſus negligunt, extra finalia item duo illa puncta, Sophpaſuk dicta. *Accentus.*

Tonus plerumqve eſt in penultima ſyllaba.

Cap. III.
De Affectionibus Vocis communibus, & Ejus Diviſione.

1. Partes Orationis. I. Partes Orationis Rabbini tres agnoſcunt : פָּעַל vel פֹּעַל *Verbum*, שֵׁם *Nomen* & מִלָּה / מִלָּא plur. מִלִּין vel מִלּוֹת *Dictiones* vel *Particulas*, ſcil. indeclinabiles & conſignificativas.

2. Affectiones. II. Affectiones Vocum communes, imò ſpeciales etiam qvod attinet, adeoq; univerſum ſeu ſermonem ſive ſtylum, Rabbini ſæpenumero puro puto utuntur Ebraiſmo vel Chaldaiſmo.

3. Litt. Rad. & Servil. III. Literas *Radicales* שָׁרְשִׁיּוֹת *Serviles* שִׁמּוּשִׁיּוֹת vocant. Atq; harum agnoſcant XIII. Uſitatis ipſis Ebræorum undecim annumerantes Chaldæorum ד, & præterea Talmudiſtæ literarum ף.

IV. Litera ד & heic nempe, ut apud

pud Chaldæos & Syros, ſervilis eſt. ־ךּ & ipſum verò Talmudicis nonnunqvā ſervit: maximè junctum literę ־ד. ut: קָאמַ־ *dicit*, דְקָאמַר *qui dicit*. Qvo de pluribus infra *Cap. VI. de Pronomine* & *Cap. VII. de Particulis*. De ־א item vide infrà *Cap. VII. de Particulis*.

V. Circa Originem Vocum, maximè derivatarum, notetur in genere: non tantùm ex Orientalibus lingvis Ebræâ, Aramæâ, Arabica &c. ſed etiam Occidentalibus, v. gr. Gręcâ, Latinâ, Europæis aliis &c. deſumere; imò nova planè fingere non raro ſibi vocabula Rabbinos; donata civitate ſuâ: nec illa â Verbis tantùm (ut plerumq; aliàs fit apud Orientales) ſed etiam ſępiuſculè Nominibus & Dictionibus ſive particulis. Ut: ab Ebræâ rad: לבן / הִלְבִּין *albuit* fit ipſis הִלְבִּין *pudefacere, cõfundere*, ſchamroth machen/ ex סָרִיס *eunuchus*, fit inuſitatum aliàs סֵרֵס *caſtrare*, 4. Origo.

ab אֵיךְ *qvomodo*, אֵיכוּתָא *qualitas*, à בֵּין *inter*, בֵּינוֹנִי *intermedius*: ab Aramæo ܣܒܰܪ סְבַר *cogitavit*, *exiſtimavit*, סְבָרָא *opinio*, *ſententia*: ab Arabico أفق *plaga mundi*, *horizon*, אוֹפֶק *horizon*; ex Arabico & Perſico أول *primus*, *principium*, אֲוַר & אֲוָלָא *initium*, *principium*: ſic אֲפַרְסֵק *perſicum*, (ex Perſide) *malū*: ex Græco ὀσία fit אוּסְיָא *eſſentia*, ex ἄνθρωπος אַנְתְּרוֹפּוֹס, *homo*, ex ἄρχων אַרְכוֹן *princeps*, ex ἡγεμὼν הֶגְמוֹן *dux*, *epiſcopus*, & ex hoc הֶגְמוֹנְיָא ἡγεμονία, *præfectura*, *epiſcopatus*: ex εὐγενὴς אֶוגִינוּס *generoſus*, & ex hoc ſuperl. εὐγενέστατος, אוּגִנסטטר: ex Latino: *Dux* דוּכוּס, ex *calamus* (ſcriptorius) קוֹלְמוֹס, ex *donativum*, דוֹנָטִיבָא & דוֹנָטִיבִין, ex *ſtativa* (plur.) *ſtatio*, סְטָטִיבָא & אִיסְטָטִיבָא & porrò *ſtationarius*, סְטָטִיוֹנַר &c. Ex utroq; fere: אֲוִיר ἀήρ, aer אַנְגְּלָא ἄγγελος, *angelus*, אֲוֶן־גִּלָּיוֹן εὐαγγέλιον, *evangelium*, (qvod per contemtum ipſi, divisâ voce ſcribunt און גליון q. d. Iniqvitatis revelatio

revelatio) אונקי׳ ἐυγκία, *uncia*, אספלמקין φάρμακον, *pharmacum*, אנטיפטרוס ἀντιπατρὶς, *Antipatris*, nom. urbis. Nova planè ſunt Vocabula fere: v. gr. איכא / אבא *eſt*, *ſunt*, ליכא *non eſt*, *non ſunt*, רבא *docuit*, item *didicit*. ממש *aliquid*, *ſimplex*, *certum*, מתא *civitas*, *locus*, אבי *in*, *inter*, לחוד *tantùm*, *tantummodò*, *ſeorſim*, *etiam*, אף / לפי *ut*, כפי *juxta*, &c. alia ſexcenta.

Annotationes.

Nova præterea, qvantum ſenſum ſive ſignificationem, technica præſertim, ſunt v. gr. הלבין (V. ſuprà) *confundere*, *pudefacere*, ſchamroth machen / qvod aliàs ſignificat, *albuit*, *dealbuit*, אותיות *literæ*, *conſonantes*, גופים *idem*, item *perſonæ*, aliàs *corpora*, דמים *nummi*, *pecunia*, *opes*, aliàs *ſangvines*, פנים *modi*, *forma*, *perſona*, cæteroqvi *facies*, &c. Technica præſertim, hisq; affinia, v. gr. שרש *thema*, *primitivum*, aliàs *radix*, טעם *accentus*, aliàs *guſtus*, מלעיל / מלרע *vox penacuta*, *acuta*, קרי / כתיב *lectum*, *ſcriptum*, ſcil. *Variantes lectiones Bibl.* אלבם *Albam*, אתבש *Atbaſch*, Cabbalæ ſpecies duæ, בראשית, *liber Creationis* ſive *Moſis primus*, vulgò *Geneſis*, item *Commentarius in illum*, &c. גט / גטין *liber contractus* in genere, in ſpecie *libellus repudii*, Scheidebrieff/

brieff/ ita dictus, qvod conſtet duodecim tantùm fere lineis &c. & infinita hiſce ſimilia alia, qvæ Uſus ſuppeditabit qvotidianus.

VI. Nec tantùm circa Originationem Vocum in genere hoc notandum, ſed prætereà id etiam atq; in ſpecie: Vocũ (Verbi, Nominis, &c.) formis & inflexionibus gaudent & utuntur Rabbini ſæpiſſimè peculiaribus, novis & inuſitatis planè (vel raro) cùm aliàs in ſermone Biblico, tum analogia ipſa Orientalium reliqvarum lingvarum. Qvâ in re Rabbiniſmi, vulgaris maximè, non minor ſita pars eſt. Unde adeò parum nonnunqvam de hac (analogiâ) laborant (ſive per inſcitiam & oſcitationem qvandam, vel certè inſignem & inſolentem abuſum apud alios alioſq; id fiat) atqve egregiè porrò affectiones vocum qvasvis confundunt, novas harum comminiſcuntur formas, ac tantùm non licere ſibi qvidvis exiſtimant. Teſtetur experientia,

entia, & ſubſeqvens tota rei tractatio. Præterqvam enim, qvod v. gr. Statum abſolutum, Talmudiſtæ præſertim, cum conſtructo ſæpe commutant, & contrà, numerum cum numero, genus cum genere, &c. qvo de ſuo loco: Singularem ex gr. præſertim atq; Pluralem adhibent inuſitatos planè ſermoni Biblico. ut: לְבוּשָׁה *veſtimentum*, ab Ebr. maſc. לְבוּשׁ tantùm uſitato ipſo, בֵּיצָה *ovum*, ab Ebr. plur. maſc. tantùm uſitato בֵּיצִים *ova*, נַעֲרוּת *juventus*, â plur. tantùm נְעוּרִים *pueritia, juventus, adoleſcentia*, כְּתָרִים vel כִּתְרִין *coronæ, coronulæ* â ſingul. tantùm כֶּתֶר *corona*, מִינִים *ſpecies*, item *hæretici* â ſingul. מִין *ſpecies*. Sic: זוג & זוּגָא *par, jugum*, plur. זוּגִין & זוּגוֹת *paria, juga*, extra uſum hæc planè ſermonis Biblici. Et ſic in plurimis, niſi infinitis, aliis.

VII. Iterùm, atq; in ſpecie: Literas ſerviles in radicales commutant

qvoq; , & adeò illas præformantes in radicalium ſubſtituunt locum: ex derivatis ſic alia derivata , imò radices qvaſi Verbales conſtituentes, pro arbitrio ſuo. Ut: ex תְּחִלָּה *initium,principium* , â rad. Ebr. in Hiphil uſitatâ הֵחֵל *incepit* , fit ipſis Verbum aliud in tertia conjugatione, literâ ת afformativa in radicalem conversâ, הִתְחִיל *incepit, exorſus eſt* , in Futuro, אַתְחִיל *incipiam* , in Participio , מַתְחִיל *incipiens* , & ex hiſce Nomen iterùm aliud, הַתְחָלָה *initium, principium.* Sic ex מִסְכֵּן Ebræo, *pauper, egenus*, â rad. סָכַן fit ipſis, מ heemantico converſo in radicalem, מַסְכֵּן *pauperem reddere , ad paupertatem redigere*, & אִתְמַסְכַּן *depauperari, pauper, inops fieri, &c.* Sic â Chaldæo: מַשְׁכּוֹן *pignus*, fit מַשְׁכֵּן *oppignerare*, מְמַשְׁכֵּן *pignus accipiens,; creditor* , אִתְמַשְׁכַּן *oppignorari*, &c. Ac videri poſſent heic Rabbini, niſi aliàs qvoq; eſſent nimis

qvam

qvàm profuſi hac in parte, ex autoritate hæc atq; talia fingere Codicis Biblici: qvi ex יְהוּדִי *Judæus* facit הִתְיַהֵד *judaizare*, vel מִתְיַהֲדִים *judaizantes*, *Eſth.* 8, 17. Simile; qvid tradit etiam de voce מָרֵא *dominus*, *magiſter* Schindlerus in Lexico, h. l. quæ ſit ex Ebræo מוֹרֶה *doctor*, â יָרָה/הוֹרָה *docuit*, &c.

Cap. IV.

De Verbo.

I. Verbi ratio atq; inflexio per omnes Conjugationes, diatheſes, tempora, &c. eadem hic qvidem eſt, qvæ apud Ebræos, maximè verè Chaldæos. Qvi ipſi, poſteriores præſertim, videndi adeò h. l. omninò conſulendiqve. Cæteris tamen, qvod dicitur, paribus, & obſervatis obſervandis fere ſeqventibus. *Verbi formatio generalis.*

II. Targumici propiùs accedunt plerumq;, (ſicubi & ipſi aliàs non re-

cedunt â communi analogia) ad Ebraiſmum, vel rectiùs Chaldęiſmum : minùs Talmudici & Rabbini vulgares, qvi ſcil. ſæpiſſimè hinc recedunt longiùs.

III. Ebræam & Chaldaicam formas, & contrà, in codicibus punctatis commiſcent ſępe inter ſe ſinguli. Ut: Peal Præter. ſing. tertia fœmin: פְּקַדַת / ſecunda maſcul: פְּקַדְתְּ / prima comm: פְּקָדִית. Plural. tertia maſcul. פְּקָדוּ / fœminin: פְּקָדָא. Paſſiv. Ithpeel Præter. אִתְפְּקֵד Futur: יִתְפְּקֵד &c. & ſic alibi.

IV. Sæpiuſculè confuſa & vitioſa planè, maximè apud Targumicos inq; Venetis, absq; omni ratione & contra omnem analogiam, adhibetur forma: ad regulas fruſtra qvas qvidem adſtrinxeris legesq; præceptionum qvarundam: uſu itaqve obſervandas potiùs. Qvo de jam ſuprà aliqvid Cap. III. m. 6. Ut: Præter. ſing. tertia fœm. פִּקְדַת &c. ſecun-

ſecunda maſcul: פְּקַדְתְּ / פְּקַדִיתְ &c. prima comm: פְּקַדְתְּ / פְּקַדִיתְ &c. Et ſic alibi, in aliis temporibus, perſonis, &c. Ut: קְרִיבוּ pro קְרִיבוּ *accedite,* עירוקו pro עֲרוּקוּ *fugite, &c.* Etiam in Verbis imperfectis. Teſtetur experientia.

V. Secunda radicalis in ſpecie heîc, viciſſim apud Targumicos inq; Venetis maximè, in qvarumcunq; Conjugationum Præteritis (præſertim in ſingul. tertia fœm. & prima communi, nec non plurali tertia utriusq; generis, imò alibi etiam) ſæpiſſimê Kamets habet adjunctum. Ut: פְּקָדַת fœm. פְּקָדִית prima commun. פְּקָדוּ plur. tertia maſc. פְּקָדָא fœm. פְּקָדָן Particip. plur. פְּקָדִין Paël: בַּקָּרוּ *inqviſiverunt,* זַמָּרוּ *pſallite, &c.*

VI. Terminationes in Tsere, Chireck utrumqve, Cholem freqventiſſimæ item, atq; indifferentes penè, heîc ſunt in plerisqve temporibus, imò & temporum perſonis, ma-

nentibus ſcil. ipſis illis ibidem non rarò. Teſtetur experientia. Ex gr. בְּטֵלַת pro בְּטֵלַת *ceſſavit*, קְרֵבַת pro קְרֵבַת *acceſſit*, תְּרוֹכֵת pro תִּרְכֵת *expello*, רְתֵיתוּ *contremuerunt*, חֲרוֹבוּ *vaſtati ſunt*, סְלִיקָא *aſcenderunt*, שְׁלִטָא *dominatæ ſunt*, שְׁאֵלְנָא *interrogavimus*. Sic: עֲבֵיר & עַבִיר *fac*, יִנְתֵּן pro יְנַתֵּן *dabit*, יָכִל pro יְכֵל *potens*, &c.

De Paſſivo in genere.

VII. Litera א ſyllabę characteriſticæ אִת mutatur aliquando in Nun: maximè in Conjugatione ſecundâ: qvam ſive formam ſive Conjugationem ideò qvidam ex Ebræorum Niphal & qvartâ eorundem Hithpäel conflatam volunt, & pro peculiari & novâ habent, ac proinde *Nithpäel* vel *Nithpeäl* vocant. Sic ex קֵיסָר *Cæſar* fit נִתְקַסַּר *Cæſar factus eſt*, ab הֲפַךְ *vertere*, *convertere*, נִתְהַפֵּךְ *converſus eſt*, â רְצָה vel

vel רַצֵּ—ה *placare*, נִתְרַצֵּ—ה *placari*, à כַּפֵּר *expiare*, נִתְכַּפֵּר *expiari*, ab אִנָּה *decipere*, נִתְאַנֵּ—ה *decipi*, à צִוָּה *præcipere*, נִצְטַוֵּ—ה *præcipi*, &c. Talia ſunt in Codice Ebræo qvoq;, unde videntur ad horum ſimilitudinem fortè petita illa: נִכַּפֵּר pro נִתְכַּפֵּר *expiatur*, *Deuter. 21, 8.* נִשְׁתָּוָה pro נִתְשַׁוָּה *æqvatur, æqvalis eſt, Proverb. 27, 15. &c.*

VIII. Litera ת & ipſa ſyllabæ characteriſticę אִת (per omnia tempora) accipit non rarò dageſch euphonicum: qvod qvidem fit in Verbis qvieſcentibus & defectivis primâ & ſecunda radicali. Ut אִתְּמַר pro אִתְאֲמַר *dicitur*, אִתּוֹסַף pro אִתְיְסַף *additus eſt*, אִתְּחַ—ר pro אִתְנְחַת *deductus eſt*, אִתְּקָם / יִתְּקָם / מִתְּקָם *erigi*, אִתְּעַ—ל / יִתְּעַ—ל / מִתְּעַ—ל *introduci, &c.*

IX. Litera ת ſyllabæ characteriſticæ אִת (per omnia tempora) abjicitur nonnunqvam, etiam nulla ſeqvente ſimili

ſimili vel cognatâ literâ, & compenſatur pro more per dageſch forte. Ut: אגניב pro אתגניב *furto ablatum eſt*, אכתיב pro אתכתיב *ſcriptum eſt*, אקרי pro אתקרי *legitur* vel *lectum eſt*, מיחיב pro מתחיב *reus factus eſt*, מירבי *educatus eſt*, *&c.*

Annotationes de א, ן *&* י *paragogico.*

1. Ubi in Ebraiſmo eſt ה paragogicum, heîc atqve alibi freqventer א pro eo adhibetur. Ut: פקדתא pro פקדת / אקטלא pro אקטל *interficiam*, למבניא pro למבני *ædificare.*

2. Nun & afformativum & paragogicum, præſertim in perſonis finitis ו & י, hic frequentiſſimum eſt. Ut: afformativum: תפקדון / פקדתון paragogicum: יפקדון רתתון *contremuerunt*, שמעין *audi*, fœm. שמעון *audite*, תעבדין *facies*, אתקטעון *ſucciduntur*, *&c.* Qvorum prius Talmudici abſciunt nonnunqvam. Ut: פקדתו pro פקדתון / יפקדו pro יפקדון &c.

3. Jod paragogicum (præcedente Tsere) & hîc locum obtinet non raró, maximè apud Talmudicos. Ut: Infinit. Conjug. 1. קטולי *occidere*, כנופי *colligere*, Conjug. 2. שקלי *ponderare*, Conjug. 3. אכרוזי *proclamare*, *&c.*

CONJU-

CONJUGATIO I. ACTIVA, PEAL.

Habet ſe hæc ut in Chaldaiſmo: ut ſuprà dictum. Vide illum omninò. Obſervatis qvidem obſervandis. *Formatio Verbi ſpecialis.*

Annotationes.

Ad Præteritum.

1. Prima ſingularis heîc, atq; in reliqvis Conjugationibus, freqventiſſimè etiam definit in יִת. Ut: פְּקָדִית / פַּקְּדִית / אִתְפַּקְּדִית &c. Et littera ת ſyllabæ afformativæ à Talmudicis non rarò abjicitur. Ut: פְּקָדִי pro פְּקָדִית / שְׁמַעִי pro שְׁמַעִית *audivi*, &c. Sic & Chirek ſimul & ſemel, in finitis ה, א vel י Ut: גְּלַיִי vel גְּלַאי *revelavi.*

2. Pro א afform. tertiæ plur. fœm. eſt aliqvando Nun, alia tanq. nota generis fœm. Ut: אֲמַרָן *dixerunt*, נְטַלָן *elevaverunt*, הֲוָאָן *fuerunt*. Sic alibi etiam.

Ad Futurum primum.

1. In Targum Venetisq; ſub primâ radicali, ſi ſit gutturalis, pro Scheva ſæpe eſt Jod, cum Chirek longo, vel Tsere, &c. Ut: אִימַר *dic*, אֵיחוּר *apprehende*, &c.

2. Prima radicalis א, י & נ deeſt heîc perpetuò ferè Conf. Chaldaiſm. noſtr. p. 35. Ut: זֵל *abi*,

תָּא *veni,* דַּע *ſcito,* הַב *da,* טַר ſerva, פּוּק *egrede-re,* &c.

Ad Futurum ſecundum.

In tertiis perſonis utriusq; numeri, heic & in reliqvis Conjugationibus, loco Jod præform. eſt non rarò Nun, ex Syriaſmo. Ut: נִסחוּף *expellet*, נִשְׁבְּקוּן *deſerent*, נִתְרַחֵם *diligetur*, נְטַלְטְלוּן *traducent*, נְמוּתוּן *morientur*, &c.

Ad Infinitum.

1. Alterutra litera character. ל vel מ non rarò deficit: unâ harum tantùm adhibitâ ſive ל ſive מ Teſtetur experientia.

2. Mem characteriſticum in ſpecie ſæpe excluditur, & literæ ל poſtponitur Jod in Chirek qvieſcens. Ut: לֵיכְתּוֹב pro לְמִכְתּוֹב *ſcribere*, לֵיתֵּן *dare*, לֵידוּן *judicare*, &c.

3. Eſt & crebra heic terminatio Infinitorum, maximè in reliqvis Conjugationibus, in וּת vel וּ. Ut: אִתְכַּנְעוּ *erubeſcere*, לְכַפָּרוּת *ad expiandum*, בְּאַשְׁלָמוּת *in complere* vel *complendo*, &c.

CONJUGATIO I. PASSIVA, ITHPEEL.

Habet ſe & hæc ipſa ut in Chaldaiſmo: ut ſuprà dictum. Obſervatis obſervandis.

Annotatio.

Confer, atq; refer huc omninò referenda qvidem, qvæq; dicta ſunt in præcedentibus.

CONJUGATIO II. ACTIVA, PAEL.

Videndus iterùm Chaldaiſmus, ut ſuprà jam dictum. Obſervatis tamen obſervandis.

Annotationes.

1. Dageſch characteriſticum, ut ſuprà Cap. I. ex parte monitum, maximè in Bibliis Venetis, nimis ſecurè ſæpe omiſſum eſt.

2. Pauca qvædam Verba loco Dageſch characteriſtici aſſumunt nonnunqvam Vau-Cholem vel Jod ex Syriaſmo. Ut: סוֹבַר *portavit, ſuſtentavit,* סוֹפֵק *ſuffecit, ſuppeditavit,* דִּיבֵר *locutus eſt,* שֵׁיזֵב *eripuit, &c.* Conf. ſuprà *Cap. I. membr. 4. ann. 2. Syriaſm. noſtr. p. 42.*

3. Ad hanc Conjugationem, ut alibi, pertinent qvoq́, Verba qvadrilitera: maximè illa, qvæ Syrorum more, formantur præpoſita literâ ש vel ס. Ut: שַׁחְלֵף *immutavit,* שַׁעְבֵּד *ſervivit,* סַגְלְגַל *rotundus, orbicularis fuit, &c.* Conf. *Syriaſm. noſtr. pag. 42. ann. 4.*

4. In Infinito pro Kamets ſub ſecundâ radicali hæc ſæpiuſculè etiam eſt (:) præfixo item, more Syrorum, nonnunqvam מ unâ cum ל. Ut: לְהַלְּכָא & לְמְהַלְּכָא *ire, ad eundum.* Sic & in Paſſivo: לְאִטַּמְּרָא *abſcondi,* לְאִתְחַבְּאָה *idem, &c.*

CONJUGATIO II. PASSIVA, ITHPAAL.

Videatur Chaldaiſmus, & hoc loco. Obſervatis obſervandis.

Annotatio.

Vide omninò præcedentia iterùm.

CONJUGATIO III. ACTIVA, APHEL.

Vide Chaldaiſmum: Obſervatis iterùm obſervandis. Nota &, qvod character hîc uſitatiſſimè ſit א.

Annotatio.

Vid. iterùm, qvæ annota ſunt in præcedentibus, & h. l. obſervanda.

Cap. V.

De Nomine.

1. Forma. I. Formas Nominum & nudorum auctorumq; etiam h. l. Uſus ſuppeditabit qvotidianus. Nec abeunt longè, qvantum illas, etiam hac vice Rabbini ab Ebraiſmo & Chaldaiſmo. Videntur tamen præ reliqvis hæ eſſe uſitatiores (extra terminationes fœmin.) nempe

qvæ

qvæ ſunt formæ כְּפַר &c. item, qvæ in Chirek longum vel potiùs Jod qvodcunq; vel Nun ſervile exeunt. Ut: יוֹמִי *diurnus*, קְרִי *lectio*, *lectum*, זַכִּי *juſtus*, עִלּוּי *laus, laudatio*, דַּרְשָׁן *concionator*, *&c.*

II. Genus & hîc cognoſcitur, ut alibi. Fœminina ſunt, atq; formantur: 2. *Genus & Motio.*

1. Ebræorum more, addito הָ, maximè finita א. Ut: דַּהֲבָה *aurum*, יְצִירָה *creatio*, בִּרְיָאָה *creatura*, קְרִיאָה *lectio*, *lectum*, נְבוּאָה *prophetia*.

2. Literam ת, fœm. gen. notam, freqventer hìc præcedit Chirek longum, Cholem vel Schurek: ac ת non raro ipſum per apocopen abjicitur. Ut: נְוָלִי & נְוָלִית *ſterqvilinium*, צְלוֹ & צְלוֹת *precatio*, מַלְכוּ & מַלְכוּת *regnum*, טִיבוּ & טִיבוּת *bonitas*, נְהִירוּ & נְהִירוּת *lumen*.

3. Utraq; forma Chaldæo-Syra, ſimplex & emphatica & heîc uſitatiſſima eſt. Ut: טָבָא & טָבְתָא *bona*, זְעֵירָא & זְעֵירְתָא *parva*, חָכְמָא & חָכְמְתָם *ſapientia*, *&c.*

1. Finita in Jod mobile qvodcunq; ſe habent ut in Chaldaiſmo: vid. illum, *pag.53. ann.3.* Ut: זַכָּי *juſtus,* זַכָּאָה *juſta,* נָכְרַי *alienus,* נָכְרָאָה *aliena,* מִצְרַי *Ægyptius,* מִצְרָאָה *Ægyptia.*

2. Finita in Jod qvieſcens, radicale movent, ſimplici aſſumtâ formâ fœm. in א ֵ. Ut: יָאִי *pulcher,* יָאֲיָא *pulchra,* צְרִי *vaſtus,* צְרָיָא *vaſta,* נְטִיָא *declinatio:* ſervili verò addunt literam ת nudè. ut: יוֹמִי *diurnus,* יוֹמִית *diurna.*

3. Finita ָן ſervili aſſumunt ſyllabam ית. Ut: דַרְשָׁן *concionator, orator,* דַרְשָׁנִית *fœmin.*

4. Fœminina finita in ָאת, qvæ ex maſculinis in ִי ſunt, faciunt formam emphaticam in יָתָא / ְיָתָא / ִיְתָא / ְיָתָא vel יתא. Ut: רביעאה *qvarta,* רְבִיעָיְתָא / קַדְמָאָה *prima,* קַדְמָיְתָא / מִצְרָאָה *Ægyptia,* מִצְרֵיתָא / יְהוּדָאָה *Judæa mulier,* יְהוּדָאִיתָא.

5. Adjectivorum numeralium motio, ut & reliqva tota ratio eorundem, ut aliàs fere, ita hic qvoq; irregularis planè, & uſu addiſcenda eſt.

3. Declinatio Prima. III. Declinatio prima per omnia ſimilis eſt vel Ebræorum, vel (atqve præſerrim) Chaldæorum: ut: גבר/ גברא

גַּבְרָא *Vir*, plur. גַּבְרִין & גַּבְרַיָּא *viri*, קַדִּישׁ / קַדִּישָׁא *ſanctus*, plur. קַדִּישִׁין & קַדִּישַׁיָּא *ſancti*. Niſi, qvod forma emphatica heîc nonnunq. deſinit etiam in אֵי (per transpoſitionem nempe literarū, ex forma Syro-Chaldæâ יָא conf. Chaldæo-Syriaſ. *noſtr. p. 57. ann. 2.*) Ut: יְהוּדָאֵי pro יְהוּדָיָא qvod eſt pro יְהוּדָאַיָּא *Judæi*, קַדְמָאֵי *primi, priores*, pro קַדְמָיָא qvod eſt pro קַדְמַיָּא Sic: מוֹי עִלָּאֵי וְתַתָּאֵי *aquæ ſuperiores & inferiores*. Qvæ forma in Nominibus gentilibus perpetua ferme eſt. ut: עִבְרָאֵי *Ebræi*, מִצְרָאֵי *Ægyptii*, עַרְבָאֵי *Arabes*, פְּלִשְׁתָּאֵי *Philiſtæi*, סְדוֹמָאֵי *Sodomitæ*, &c.

Annotationes.

1. Maſculina qvædam formant & heic pluralem numerū non tantùm ex declinatione primâ, ſed etiam ſecundâ. Ut: קָל / קָלָא *vox*, plur. קָלִין & קָלָן *voces*, יוֹם / יוֹמָא *dies*, plur. יוֹמִין / יוֹמַיָּא & יוֹמָן / יוֹמָתָא &c.

2. Qvædam maſculina & hic formant pluralem numerum ex declinationes ſecundâ, &c. Ut:

Ut: אַב / אַבָּא *pater*, plur. אַבָהָן & אֲבָהָתָא *patres*, סוּס *equus*, סוּסָוָן & סוּסָוָתָא &c.

3. Peregrina, maximè in σ vel ſ finita, alia nonnulla, abjiciunt non rarò ultimam literam. Ut: אֶפִּיקוּרוֹס ἐπίκουρος, *epicurus*, plur. אֶפִּיקוּרוֹסִין & אֶפִּיקוֹרִין / לִסְטִיס λῃστής, *latro*, plur. לִסְטִיסִין & לִסְטִין / פְּרַגְמַטוּטוֹס pragmaticus, pl. פְּרַגְמַטִיטִין Sic פְּרֶזְבִיז πρέσβυς, plur. פְּרֶזְבִין &c.

Secunda. IV. Declinatio ſecunda & ipſa maximè facit cum Chaldæis: ut: חָכְמָא / חָכְמְתָא חָכְמָתָא *ſapientia*, plur. חָכְמָן & חָכְמָתָא / כְּנִישָׁא / כְּנִישְׁתָּא *congregatio*, *ſynagoga*, plur. כְּנִישָׁן & כְּנִישָׁתָא.

Terminata in ית. literâ ה pro more abjectâ, faciunt ָן in formâ emphat. ָתָא ut: זַרְעִית *familia*, זַרְעָן & זַרְעָיָתָא.
In ו vel ות (ſic alia nonnulla) faciunt ָן in formâ emph. וָתָא Ut: מַלְכוּת *regnum*, plur. מַלְכְּוָן & מַלְכְּוָתָא Sic אַרְיָא *leo*, plur. אַרְיָוָן & אַרְיָוָתָא *leones*, רִבּוֹא vel רִבּוֹן *myrias*, רִבְּוָן & רִבְּוָתָא *myriades*, &c.

Annotationes.

1. Reperitur & forma plur. numeri qvaſi mixta (ex ſimplici & emphaticâ) in ָתָן Ut: בְּתוּלָא / בְּתוּלְתָּא *virgo*, plur. בְּתוּלָתָן *virgines*, עוּלֵימְתָּא *puella*, עוּלֵימָתָן *puellæ*.

2. Finita

2. Finita in אָה (ex maſculinis in ־ִי) ה abjecto, & nonnunq. reſumto Jod faciunt יָן emphat: יָתָא. Ut יְהוּדַי *Judæus*, יְהוּדָאָה *Judæa* mulier, plur. יְהוּדָיָן & יְהוּדָיָתָא. Et א manente נָכְרָאָה *aliena*, נָכְרָיָן & נָכְרָאָן *alienæ*, עַמּוֹנָאָן *Ammonitæ, &c.*

3. Fœminina qvædam & heîc formant plur. numerum non tantùm ex declinatione ſecundâ, ſed etiam primâ. Ut: אֲתָנָא *aſina*, plur. אֲתָנָן & אֲתָנַיָא *aſinæ*.

4. Qvædam fœminina & h. l. formant pluralem ex declinatione primâ, &c. Ut: מִלָּא / מִלָּה *verbum*, plur. מִלִּין *verba*, שְׁנָא *annus*, שְׁנִין & שְׁנַיָא &c.

V. Dualis numerus (rarior licet) & hic deſinit in ־ַיִן ut: רַגְלַיִן *duo pedes*: niſi qvod rarò Jod ipſum geminetur, ut hoc modo â plurali dignoſcatur eò melius. Ut: רַגְלַיִּין. Conf. ſuprà *Cap. I. membr. 2. ann. 2.* 4. *Dualis numerus.*

VI. Caſuum ratio eadem hic qvoqve eſt, qvæ Ebræis & Chaldæis. Vide illos. 5. *Caſus.*

VII. Comparationis gradus etiam non terminatione vocum, ſed periphraſticè efferunt. 6. *Comparatio.*

CAP. VI.

De Pronomine.

r. Integra. I. Pronomina Perſonalia, extra purè Ebræa & Chaldæa fere, hæc ſunt hac vice:

Singularia.

		Gen.	Pers.
Ego	אֲנָא & נָא	C.	1.
Tu	אַתְּ & אַנְתְּ	C.	2.
Ipſe	אִיהוּ אִנְהוּ נִיהוּ & אִינָּא	M.	3.
Ipſa	אִיהִי אִיהָא נִיהִי & נִיהָא	F.	3.

Pluralia.

		Gen.	Pers.
Nos	נַחְנָא אָנוּ אֲנוּ אֲנָן & נָן	C.	1.
Vos	אַתּוּן אַנְתּוּן	M.	2.
Vos	אַתֵּין אַנְתֵּין	F.	2.
Ipſi	אִיתוּ אִנְהוּ נִיהוּ גִּבְרוּ אִנוּן & הִנּוּן	M.	3.
Ipſæ	אִנְהִי נִנְהֵי אִנֵּין & הִנֵּין	F.	3.

Alia fortè qvædam, prę ſertim tertiæ perſonæ utriusq; numeri, inſuper uſu notanda qvotidiano.

II. Demonſtrativa, extra Ebræa & Chaldæa pura fere, uſitatiora qvidem hæc ſunt: Sin-

Singularia M. דֵּיכִּי/דֵּיכִי/דֵּיךְ *Hic,iſte,ille.*
tantùm: F. דָּךְ / אֵיכָּךְ *Hæc,iſta,illa.*
M. הֵירֵין/הָדֵין/דֵּין *Idem*
F. דָּא / הָדָא *Idem.*
Comm. דִּכַּן / הָא / הָאי / הַיְינוּ
& alia nonnulla uſu viciſsim notanda. Ut: הָכָא הָךְ / הָן / אָהֵן / הָהֵן &c.

Pluralia tantùm: Comm. אִלֵּין / אֵלּוּ / הָלֵין &c. *Illi,ipſi,illæ,ipſæ,illa,ipſa*, alia item uſu notanda viciſſim.

III. Relativum pronomen & ipſum h.l. eſt די *qvi, qvæ, qvod.*

IV. Interrogativum perſonæ eſt מַן / מַאן / מָן / מַאן / מוֹן / מוֹן vel מַנוּ *qvis, qvi, qvæ?*

Interrogativum rei: מַאי / מָא / מָה & מַנָא vel מְנָא *qvi, qvæ, qvod?* Utrumqve extra interrogationem relativè etiam nonnunq. ſignificat.

V. Præfixa Pronomina ſunt & h. l. ד & ש & utrumqve ſignif: *qvi, qvæ, qvod.* Qvorum priori ſæpiuſcule ſubjungitur apud Talmudicos particula expleꝢiva קָא vel ק, Mercero deſumta *1. Præfixa.*

ex Latinorum relativo *Qui, quæ &c.* Qvo de ſuprà etiam aliqvid *Cap. III. membr. 3. & 4.*

3. Affixa. VI. Affixa Rabbini adhibent ſæpiuſculè Ebræorum: Talmudiſtę v. ab Ebraiſmo plerumq; recedunt. De cętero ex integris pronominibus oriuntur & h. l. in communi eadem hoc fere modo:

Singularia.

			Gen.	Perſ.
נִי י	*Meus, a*	אֲנָא	C.	1.
ךָ	*Tuus*	אַתְּ	M.	2.
ךְ כִי יִךְ	*Tua*	אַתְּ	F.	
הּ ֵהי וֹי	*Ejus*	אִיהוּ	M.	3.
ָהּ ָהא ָא	*Ejus.*	אִיהִי	F.	

Pluralia.

ָנן ָן ָנא	*Noſter, a*	אֲנָן	C.	1.
כוֹן כוֹם כוֹ	*Veſter*	אַתּוּן	M.	2.
כִין כִי	*Veſtra*	אַתִּין	F.	
הוֹן הוֹם הוֹ נוֹן	*Eorum*	הִנּוּן	M.	3.
ֵהין ֵהי ָנן	*Earum.*	הִנֵּין	F.	

Anno-

Annotatio.

Affixa מִין / כֵּין / הוֹן & הֵין ut vel ex Schemate patet, apocopen nonnunq. patiuntur, demto ן. Qvo de pluribus infrà *Lib. II. cap. 2. m. 6.*

CAP. VII.

De Particulis.

I. Particulæ ſeparabiles & h. l uſu addiſcendæ veniunt.

II. Inſeparabiles, extra משה וכלב, ſunt fere: ד Chaldæorum, nec non Talmudicis literæ א & ק.

ד Ebræorum ש reſpondet, & ut ipſum, præſertim in compoſitione, ſignificat *ut, qvod, qvia &c.* Idemqve, ſicut & ש ipſum, officioſisſima heic ſunt, aliisqve vocibus freqventisſimè ſubjunguntur, easq; non raró in alienam naturam commutant. Ut: דְּאִי *qvod ſit,* דְּאַף *qvod etiam,* דְּיִיטַב לָךְ *ut bene ſit tibi.* Sic & מִשּׁוּם דְ/חֲלַף דְ/בְּרִיל דְ vel ש ▭ מִשּׁוּם *propterea ut, qvod, &c.* ex gr. מִשּׁוּם ▭ דִּכְתִיב *propterea qvod ſcriptum eſt,* משום ▭ שֶׁנֶּאֱמַר *qvia dictum eſt, &c.*

א Talmudicis præfixum dictionibus ſignificat ל/ב / עַל / אֶל &c. h. e. *ad, in, ſuper, ſupra, juxta, ſecundùm &c.* אֲלִבָּא *ad cor,* אֲרֵישָׁא *in, ſuper caput,* ארעתא, *eâ ſententia, mente, opinione &c.* Alii ſcribere ſatagunt per Patach ſimplex: אַבֵּי־ *in, ad domum, &c.*

ק & ipſum, ex integro קָא deſumtum, Talmudicis expletiva qvidem particula eſt, ſed qvæ affirmationis vim non raro tamen habet, jungiturq; ſæpiſſimè relativo ד. De hac Mercerus, *pag. m. 173. Mihi non aliā vim habere videtur, qvam* σύνδεσμος παραπληρωματικὸς *Græcis,* γε, *ſanè, profectò, &c.* Ut: קָאמַר *dicit,* דְקָאמַר *qvi dicit,* וַאֲנָא קָאתֵינָא דְיוֹסֵף מִזַּרְעָא *ego a. ex ſemine Joſephi venio.* Conf. Buxtorf. *Lex. Rabb. h. l. p. 1947.*

Annotationes.

De litera Vau & ל etiam adhuc nontandum:

1. Vau

1. Vau punctatur & heîc, ut Ebraicè &c. excepto Kamets.

2. Idem Converſivum hic non eſt (vel certè rariſſimè) Præteriti in Futurum, & contrà. Qvæ igitur talia Ebraicè ſunt, hic propriis ſuis efferuntur temporibus.

3. Lamed à Talmudicis Futuri tertiis perſonis præpoſitum notat idem qvod לְמַעַן *ut*. ex gr. לִיכְתּוֹב *ut ſcribat*, לִיתֵּן *ut det*, לִיקְטְלוּנֵּיהּ *ut occidant eum*, *&c.*

CAP. VIII.

De
Literarum mutatione & abjectione generali.

REGULA GENERALIS.

Regulæ generales de Literarum mutatione & abjectione in communi, propoſitæ cùm in Ebraiſmo, tum verò atq; præſertim Chaldaiſmo, heîc omninò locum etiam habent. Vide illas ſuo loco. Ut: קֵיס & עֵץ *lignum*, קֵיץ & קֵיט *æſtas*, קְרָה & אֲרַע & עֲרַע & *evenit*, &c.

Sic literæ אהוי etiam hîc freqventiſſimè inter ſe permutantur. Ex gr. א in ה, ו, י, ut: מַלְכָּה pro מַלְכָּא *rex*,

לוֹמַר pro לאמר *dicere*, רֵישׁ pro רֹאשׁ *caput*, שְׁיוֹר pro שְׁאוֹר *ſepulchrum*, שְׁיַל pro שְׁאַל *rogavit, interrogavit.* ה in א, ut: פִּשְׁרֵא pro פִּשְׁרֵהּ *interpretatio ejus.* Jod in א, ut: רַגְלַאי pro רגליי *pedes mei &c.*

Sic א implicitè qvieſcit. Ut: לְמֵמַר pro לְמֵאמַר *dicere &c.*

• *Annotationes.*

1. Indecorum Chaldæis itemq; Rabbinis in fine duplex א (Syris qvod analogum & familiare) Unde pro poſteriore utplurimùm ה aſſumunt Ebræorum. Ut: נְבוּאָה pro נְבִוּאָא *prophetia*, דִּתְאָה & דִתְאָא *herba*, גְּלָאָה pro גְּלָאָא (3. plur. fœm.) *manifeſtarunt, &c.*

2. Abjiciuntur etiam heic non raró, maximè apud Talmudicos, literæ non-qvieſcentes ſive mobiles qvæcunqve, tam radicales qvàm ſerviles, præſertim finales dictionum. Ex gr. Radicales Ut: נָשׁ pro אֱנָשׁ vel אֱנוֹשׁ *homo*, חַד pro אַחַד *unus*, תְּלִים pro תְּהִלִּים *laudes*, קָם pro קֳדָם *ante, coram*, שַׁבָּא pro שַׁבְּתָא *ſabbathum*, בֵּי pro בית *domus*, שַׁב pro שְׁבַע *ſeptē*, קָאֵי pro קָאֵם *ſtans*: Serviles: ut: שְׁמַעִי pro שְׁמַעִית *audivi*, מַלְכוּ pro מַלְכוּת *regnum*, חָזוּ pro חָזוּת *videntes*, מַחְוּ pro מַחְווּת *indicantes*, סִפְרְכִי pro סִפְרְכִין *liber veſter*, סִפְרְכֵי pro סִפְרְכֵין &c.

3. Con-

4. Contractio & h. l. notanda adhuc, freqvens ſatis item Rabbinis, cùm in vocibus ſimplicibus (conf. annotat. præced.) tùm atq; vel maximè compoſitis. Ut: תִּלִּים pro תְּהִלִּים *laudes, pſalmi*, תּוֹתִי pro תְּחוֹתֵי *ſub, ſubter*, צַלָּא pro צַרְעָנָא *coriarius*, שְׁמַעָא pro שְׁמַעְנָא *audite*, קִימָא pro קִימְנָא *ſurgite*, &c. לֵית pro לָא אִית *non eſt*, לֵיכָּא pro לָא אִיכָּא *non eſt, non ſunt*, הָאנָא pro הָא אֲנָא *ecce ego*, נַתְּ pro וְאַתְּ *& tu*, וָנָא pro וַאֲנָא *& ego*, כִּילוּ pro כְּאִילוּ *ac ſi, quaſi*, בּוֹן pro בְּהוֹן *in illis*, לוֹן pro לְהוֹן *illis*, לֶהֱוֹן pro לְהֶוְיָן *ut ſint ipſi*, לְהֶוְיָן pro לְהֶוְיָן *ut ſint ipſæ*, &c. Conf. omninò infrà *Lib. II. cap. II. memb. 2. annot. 3.*

SPECIALES.

Reg. I.

De Primâ Radicali ALEPH.

Prima radicalis א accipiens ratione formationis Scheva qvieſcens, præcedente literâ ſervili præformativâ, & heic, ut apud Chaldæos, in Conjugatione primâ activâ qvieſcit præcedente Tsere: in Conjugatione tertiâ mutatur in Vau qvieſcens.

Annotationes.

1. In Conjugatione primâ activâ non rarò etiam א mutatur in Jod qvieſcens, in Tsere. Ut: אֵיכַל / תֵּיכַל / יֵיכַל / תֵּילַף *diſces*, לְמֵיסַר *ligare*, &c.

2. Abjicitur א nonnunqvam, rejectâ vocali ſua pro more ad præcedentem literam, qvotiescunq; præcedit Scheva: ex Syriaſmo. Ut: מַלֵּף pro מְאַלֵּף *docens*, תַּלְּפוּן pro תְּאַלְּפוּן *docebitis*, אִתְּכַל pro אִתְאֲכַל *conſumptus eſt*. Sic: אִתְּמַר pro אִתְאֲמַר *dictus eſt*, אִתַּחַר vel אִתְחַר pro אִתְאֲחַר vel אִתְאֲחַר *captus eſt*, *&c.*

3. In verbo trito אֲמַר *dicere* ludunt maximè Talmudiſtæ & Rabbini vulgares, demto א initiali (ſic & ר finali nonnunq.) aut mutato illo in ו vel Jod qvieſcens, ' (hoc in א) Sic dicunt מַר & אִתְּמַר *dixit*, *dictum eſt*, לוֹמַר & לֵימָא *dicere*, יֵימָא / תֵּימָא / אֵימָא & יוֹמַר/תוֹמַר/אוֹמַר *dicam*, *dices*, *dicet*, *&c.* Vid. & conf. ſi placet, Buxtorf. *Lex. Ch. Tal. Rabb.* *rad.* אמר *pag. 123. ſeq.*

Reg. II.

De Primâ Radicali JOD.

Prima radicalis Jod heîc ſe habet, ut in Ebraiſmo & Chaldaiſmo. Vid. illos.

Annotationes.

1. Prima rad. Jod & h. l. nonnunq. abjicitur & compenſatur per Dageſch forte. Ut: אֶתֵּב / יִתֵּב *habitabo, bit.*

2. Litera Jod ſchᵉvâ mobili notata, adeoqve extra ſtatum poſita qvietis, in Conjugatione prima paſſivâ etiam non rarò mutatur in lit. Vau qvieſcentem. Ut: אִתּוֹסַף *additus eſt*, יִתּוֹתַב *peregrinabitur*. Sic Vocali notata in Conjug. ſecundâ in ו mobile. Ut: אִתְוַכַּח *corripi*, *&c.*

3. In

3. In Aphel Jod & heic manet nonnunq. ut in Ebraiſmo & Chaldaiſmo. Ut: אֵיטֵב *beneſecit*, אֵיבֵר *abduxit*, &c.

4. In Aphel in Futuro loco literæ characteriſticæ Conjugationis ה vel א nonnunq. venit Jod. Ut: תְיוֹשִׁיט *extendes*, נְיוֹסִיף *addet*, &c.

REG. III.

Prima radicalis Nun abjicitur & h. l. ut in Ebraiſmo & Chaldaiſmo. Videndi illi. *De Primâ Radicali NUN.*

Annotationes.

1. Plurima & heic analoga ſunt, h. e. manet prima Nun.

2. In Imperativo Conjug. I. prima rad. ſimpliciter & ſemper fere deficit: Ut פּוּק vel פּוֹק *egredere*, טוֹר *tolle*, &c.

3. In Ithpeel & Ithpaal Nun ſcheva mobili vel vocali notatum aliqvando abjicitur. Ut: אִתְפַּק & אִתַּפַּק pro אִתְנְפַּק & אִתְנַפַּק *eductus eſt*, אִתְּחַר & אִתַּחַר pro אִתְנְחַר & אִתְנַחַר *dejectus eſt*, Futur. תִּתַּחַר pro תִּתְנְחַר *dejicieris*, תִּתַּסַּק pro תִּתְנַסַּק *comburetur* &c.

REG. IV.

Secunda radicalis Vau & ipſa ſe habet ut in Ebraiſmo & Chaldaiſmo; obſervatis tamen obſervandis, ſeqq. *De Secundâ Radicali VAU.*

 Anno-

Annotationes.

1. Literæ אֵיתַן in Futuro Conjug. primæ & tertiæ amant hîc non raró vocalem longam (ᴛ) vel (..) Ut : אֱמוּת *moriar*, אֱתוּב *revertar*, יְחוֹב *peccabit*. Aphel ; אָטֵיף *inundare fecit*, Fut. אָצִית *auſcultabo*, *&c.*

2. Sic in Infinito ſub מ characteriſtico eſt nonnunq. (..) vel Chirek longum. Ut : לְמֵצַד *venari*, לְמִישַׁט *natare*, *&c.*

3. In Participio præſente Peal hic eſt & א & Jod. Ut: חָאִם & חָיֵס vel חָיֵיס *parcens.*

4. In Ithpeel pro ſyllaba characteriſtica אִת apud Targumicos eſt etiam אִתְּ. Ut: אִתְּקַם primâ rad. notata cum (-). Apud Talmudicos & Rabbinos vulgares נִת eliſo tamen viciſſim ת , ut alibi nonnunq. Ut: נִידּוֹן pro אִתְדּוֹן *judicari.*

5. In Paël ſecunda radicalis mutatur in Jod, vel planè manet : ut apud Syros. Ut: אִתְקַיֵּם/קַיֵּם *confirmare, ari*, זַוַּג / אִזְדַּוַּג *conjungere, jungi.*

6. In Aphel literæ præformantes, ut ſuprà modò & ex parte dictum , amant vocalem longam (ᴛ) (..) vel ו Ut: אָקִים / הֵקִים / אוֹקִים מְקִים / מֵתִיב *reſtituens*, מוֹרִים *exaltans*, *&c.*

7. Verbi בּוּן vel בִּין *intelligere* anomalia ſpecialis in Conjug. prima & ſecunda paſſivis. Vid. ap. Buxt. *in Lex. Tal. Rabb. ſuo l. & in Gramm. Chald. Syr. p. m. 151. ſeq.*

REG. V.

Reg. V.

De Secundâ Radicali Tertiæ Simili.

Secunda radicalis tertiæ ſimilis imitatur & ipſa fere Ebraiſmum & Chaldaiſmum : obſervatis ſcil. obſervandis.

Annotationes.

1. Plurima h. l. interim analoga viciſſim ſunt.
2. Militant in Conjugatione primâ & tertia pleraqve, qvæ annotata ſunt circa Regulam præcedentem ; uude & illa & hæc Verba, contrahentia ſecundam radicalem, non raro confunduntur inter ſe. Ut: Peal Futur, אָחוֹן *miſerebor*, תֵּבוּן *dirigites*, Infin: לְמֵעַל *ingredi*, Particip. עָאֵל & עָיֵל *ingrediens*, Ithpeel : אִתְּעַל & אִתַּעַל *oblatus eſt*, Aphel : אַעֵיל *adduxit*, אֲגִין *protexit, &c.*

Reg. VI.

De Tertiâ Radicali ALEPH & JOD.

Tertia radicalis Aleph & Jod ſimiliter imitantur Ebraiſmum, vel rectiùs hac vice Chaldaiſmum : obſervatis ſcil. obſervandis. Litera Jod, freqventior qvæ hìc eſt, qvieſcit vel in Tsere vel Chirek. Ut: גְּלָא / גְּלֵי & גְּלִי *migravit*, שְׁתָא & שְׁתִי *bibit*, חֲרָא & חֲרִי *lætatus eſt.* Sic אִתְגְּלֵי / אִתְמְלִי / גַּלֵּי / אִשְׁתַּנִּי &c.

Annotationes.

1. Tertia fœm. ſingul. Præteriti in omnibus Conjugationibus heic ſæpiſſimè retinet deſinitqve in Patach ſuum. Ut: הֲוַת *fuit*, מְטַת *pervenit*, קְרַת *vocavit*, אִתְכְּרִיַת *excisus eſt*, גְּלִיַת *retegit*, &c.

2. In tertià fœm. Præteriti utriusq; numeri, qvando tertia rad. eſt Jod, ante literam afform. ת & א vel ה ſumitur א epentheticum, qvod vocalem tertiæ radicalis (-) vel (ᵀ) aſſumit. Ut: בְּלִיאַת vel בְּלִיאָת pro בְּלִיַת vel בְּלִיָת *inveteravit*, Ithpeel: אִתְחֲזִיאַת pro אִתְחֲזִיַת *viſum eſt*, Paël: גַּלִּיאַת pro גַּלִּיַת *retegit*: Plur: בְּכִיאָה pro בְּכִיָא *fleverunt*, Ithpeel; אִתְרְמִיאָה pro אִתְרְמִיָא *projecti ſunt*, &c.

Sic in tertia maſcul. plur. numeri ante Vau ſerv. afformativum, qvod tunc qvieſcit. Ut: בְּלִיאוּ pro בְּלִיו *veteraverunt*, Ithpaël: אִתְקְרִיאוּ pro אִתְקְרִיו *vocati ſunt*, Paël: אַסִּיאוּ *ſanarunt*, Aphel: אַקְשִׁיאוּ *indurarunt*, &c.

3. Prima ſingul. Præteriti Peal Talmudicis effertur גְּלַיִת & per apocopen גְּלַיי vel inſerto א גְּלַאי *revelavi*.

4. Vau ſervile afform. plur. numeri, tertia radicali abjectà, etiam qvieſcit heic ſæpiuſculè in ו, more Ebr. Ut: הֲווּ *fuerunt*, חֲזוּ *videte*, &c.

5. In Imperativo א non rarò manet. Ut: גְּלִיא *revela*: & ſæpisſimè idem effertur in Venetijs per Kamets. Ut: קְרָא *voca*, אַסְגָּא *multiplica*. Item, Tertia radicalis ut ה Ebræorum, non rarò abjicitur.

jicitur. Ut: חַוִּי *nuncia*, שַׁוִּי *pone*, דַּל *tolle*.

6. Futurum deſinit & in אֶ & יֵ rarò הֶ ex Ebraiſmo.

7. Infinitum deſinit etiam aliqvando in אָ Ut: מִשְׁתָּא *bibere*. Et Talmudicis idem in omnibus Conjugationibus deſinit, ſub forma qvaſi paragogicâ, in וֵיי Ut גְּלוֹיֵי / אִתְגְּלוֹיֵי / גַּלּוֹיֵי / אַגְלוֹיֵי &c.

8, Verbum הֲוָה vel הֲוָא *fuit*, & חֲיָה vel חֲיָא *vixit*, ה vel א unà cum puncto præcedente abjiciunt, ut in Ebraiſmo, &c. Ut: אֶהֱוֵי / תֶּהֱוֵי / יֶהֱוֵי *ero, eris, erit*, אֵחֵי / תֵּחֵי / יֵחֵי / נֵחֵי *vivam, es, et, emus, &c.* Conf. Gramm. Ebr. *p. 49. ſeq.* & Chald. Syr. *p. 35.*

Cap. IX.

De

Punctorum mutatione generali.

In Codicibus non punctatis hac qvidem opus non eſt doctrinâ: nihilominus qvem in modum illa aliàs inſtituenda ſit, analogia ſuggeret undecunqve.

In Targumim eadem qvidem fere obſervatur, qvæ Ebræis & Chaldæis. Cæterùm, prætereà Confuſio veriùs heîc, nec non alibi, creberrima datur obſer-

obſervaturqve Vocalium punctorum (imò vitioſa planè ſcriptio, maximè in Venetis viciſſim) qvàm genuina mutatio: qvam fruſtrà ideò ad leges adſtrinxeris certas. Teſtetur experientia. Sic ex. gr.

Terminationes Kamets, Pathach, Tsere, Chirek utriusqve &c. in Verbis indifferentes fere & freqventiſſimæ ſunt: de qvo qvidem etiam jam ſuprà aliqvid & ex parte dictum *Cap. IV. memb. 6.*

2. Kamets in ſpecie & Pathach alternant, & contrà · ut: אָב & אַב *pater*, דָר & דַר *generatio*, קָם & קַם *ſtetit*, אָקִים & אֲקִים pro אֲקִים *erexit*, קָיְמִין & קַיְמִין *ſtantes*, קָיְמָן & קַיְמַן fœm. *idem*, חָכְמָן & חָכְמַן *ſcientiæ.* Sic in ſtatu constructo: בָבֶל גְבוּרַת & גְּבוּרָת *potentia Babel*, & affixionis · ut; פֻּמַּהּ pro פֻּמָּהּ *os ejus*, שִׁנַּיהּ pro שִׁנָּיהּ *dentes ejus*, &c.

3. Propter literam Jod, vicariam qvon-

qvondam vocalium hodie-punctorum, alternant Tsere & Chirek utrumqve. Ut: פְּקָדְתֵּן & פְּקַדְתִּין / קָאֵם & קָאִים *ſtans*, אֵתוּב & אִיתוּב / אֵתוּב *revertar*, לְמִפְקַד / לְמֵיפְקַד & לְמִיפְקַד &c.

4. Sic propter Vau expreſſum, vicarium & ipſum vocalis, alternant ו & ׳, omiſſum. & Ut: כּוּתְלָא / כּוֹתֶל / כְּתַלָא & כְּתָלָא *paries*, אֶפְקוֹד / אֶפְקוּד & אֶפְקַד &c.

5. Pro Scheva, & ſimplici & compoſito, malè licet viciſſim, vocales veniunt propriæ, longæ, breves: hæ item commutandæ cum Schevâ manent ſæpiſſimè. Teſtetur experientia.

LIBRI PRIMI
FINIS.

LIBER II.

De SYNTAXI.

CAP. I.

De Syntaxi Nominum.

REGULA.

Hæc & Convenientiæ & Rectionis eadem eſt cum Ebræis & Chaldæis: maximè hiſce poſterioribus.

Annotationes.

1. Particula דִי & דְ Genitivi caſus nota, etiam prævio Subſtantivo emphatico non raro hic à poſterioribus paraphraſtis ex dialecto Jeroſolymitanâ omittitur. Ut: נַפְשָׁא בִרְכָּתָא pro נַפְשָׁא דִבִרְכָּתָא *anima benedictionis*, סְעֻדָא נְשַׁיָּא *convivium mulierum*, &c.

2. Genitivi caſus notam aliam habent frequentem qvoq; Rabbini, voculam nempe שֶׁל, per ſe nihil aliàs ſignificantem. Ut: חֹק שֶׁל מֶלֶךְ *mandatum regis*, סֵפֶר שֶׁל עֶזְרָא *liber Esra*, כּוֹס שֶׁל זָהָב *peculum auri* ſive *aureum*.

3. Enallage formæ abſolutæ & conſtructæ, generis cum genere, &c. & contrà, etiam hic freqventiſſima omninò eſt. Ut: נַפְשֵׁי קְטִילֵי pro נַפְשִׁין

קְטִילִין נְפִישִׁין *multi occiſi*, הֵיךְ חוֹמְצָא לְשִׁנֵּי וְכִתְנָנָא לְעַיְנֵי pro לְשִׁנִּין & רַעְיָנִין *ſicut acetum dentibus & fumus oculis* ſcil. *nocet.* פְּרִיסִין pro כְּרוּבַיָּא פְּרִיסָן *Cherubini expanſi*, קַדְמוֹנִים pro יָמִים קַדְמוֹנִיּוֹת *dies priſci*, *&c.*

CAP. II.

De Affixorum ſubjunctione.

REGULA.

Affixa Dictionibus ſuis ſubjunguntur qvidem ut in Chaldaiſmo fere: qvem vide ideò omninò iterùm & confer. Cæterùm viciſſim & hîc obſervatis obſervandis.

I. De Affixorum ſubjunctione cum Nominibus.

I. Schema Affix: Nominum, ut apud Chaldæos, hoc eſt:

Plur.			Sing.	*Gen.*	*Pers.*
עבדַיָּא	עבדַי	עבדָנָא	עבדִי	C.	1.
עבדֵיכוֹן	עבדָיךְ	עבדְכוֹן	עבדָךְ	M.	2.
עבדֵיכֵן	עבדַיִךְ	עבדְכֵן	עבדֵךְ	F.	2.
עבדֵיהוֹן	עבדוֹהִי	עבדְהוֹן	עבדֵהּ	M.	3.
עבדֵיהֵן	עבדָיהּ	עבדְהֵן	עבדָהּ	F.	3.

II. Confundunt, mutant mutilantqve egregiè viciſſim tamen Rabbini, Talmudici itemq; Targumici, in Venetis maximè hi, Affixa non tantùm, ſed & Affixionis modum formasqve.

III. In ſpecie, v. gr. Affixa ipſa ſingularia & pluralia, maſculina cum fœmininis, & contrà, commutant ac confundunt. ex gr. Pro ſing. 3. pers. הּ adhibent plur. וֹהִי & pro וֹהִי vicisſim הּ, Ut: לִזְנוֹהִי pro לִזְנֵיהּ *juxta ſpeciem ſuam*, חַרְצֵהּ pro חַרְצוֹהִי *lumbi ejus*, שֵׁגְלָתֵהּ pro וֹהִי *uxores ejus*, &c. Qvanqvam vide ſis etiam *Chaldæo-Syriaſm. noſtr. pag. 99. ann. 2.* Sic, pro 2. plur. maſc. g. יִךְ adhibent fœm. יִךְ & vicisſim pro יִךְ ſumunt יִךְ vel (Jod excl.) ךְ. Ut: רגזיך (maſculinè, de DEO) pro רָגְזָיִךְ *iræ tuæ*, בְּנָתָךְ (fœmininè) pro בְּנָתַיִךְ *filiæ tuæ.*

IV. Formas, ſingularis & pluralis numeri, confundunt & contrà: inſerto Jod in ſingulari ante affixum, ubi e-

rat omittendum, & contrà omiſſo in plurali, ubi erat reliqvendum; ut adeò parùm differant formæ ſæpe inter ſese: mutato inſimul nonnunq. puncto, affixo prævio. Ex gr. In Singulari numero, pro ךָ eſt ipſis יךָ / pro ךְ adhibent יִךְ vel יךְ / pro הּ locant יהָ / pro כֶן habent יכֶן / pro הוֹן & ipſo יהוֹן. Ut: עַבְדְּךָ *ſervus tuus*, בִּשְׁתֵּיךְ *malitia tua*, בְּשָׂרֵיהּ *caro ejus*, מְלַפְּיכֶן *doctor veſter*, מַלְכְּהוֹן *rex ipſorum*. Viciſſim in Plurali, pro יךָ ſcribunt ךָ / pro יִךְ eodem modo ךְ / pro יהָ amant הָ / pro יֶנָא eſt ipſis נָא / pro יכֶן & יהוֹן denique כֶן & הוֹן. Ut: עַבְדָךְ *ſervi tui*, רַגְלָךְ *pedes tui*, רַגְלַהּ *pedes ejus*, רַגְלַנָא *pedes noſtri*, רַגְלְכֶן *pedes veſtri, &c.*

V. Puncta affixis prævia mutant non rarò: ut ex parte jam modò etiam dictum: Conf. & ſuprà *Lib. I. cap. IX.* Ut: יךְ pro ךְ / הּ pro הּ / יךָ pro יךְ / יהּ pro יהָ &c. Ut: חָכְמְתִיךְ *ſapientia tua*, פֻּמֵּהּ *os ejus*, רַגְלַיךְ *pedes tui*, שִׁנֵּיהּ

 den-

dentes ejus, &c. Sic ſecunda plur. maſc. ַיךְ diverſimodè punctatur planè: ַיִךְ / ִייךְ / ֵיךְ / ַיִךְ / ָךְ. &c. teſtetur experientia.

VI. De Affixis aliqvibus demunt aliquid aut mutant. Ut: pro והי ſcribunt וי / pro הי ſcribunt ה / Nun in aff. ֵהן / הין / ֵכן / כון abjiciunt (ſic in Verbor. affixione) vel in maſcul. כון & הון mutant in ם. Ut: יומוי *dies*, (plur.) *ejus*, בְּנוֹי *filii eius*, תַּלְמִידוֹי *diſcipuli ejis*, אֲבוּה *pater ejus*, סִפְרְכוֹ *liber veſter*, סִפְרְכֵי fœm. ספריכו *libri veſtri*, סִפְרֵיכֵי fœm. סִפְרֵיהוֹ *libri eorum*, סִפְרֵיהִי fœm. צִדְקַתְכוֹ *juſtitia veſtra*, צִדְקַתְהוֹ *juſtitia eorum*, *&c.* Sic mutant ן in ם. ut: הום / כום pro הון / כון / &c. Conf. ſuprà *Libr. I. Cap. VIII. reg. gener.*

VII. Affixum ſecundæ perſonæ fœm. gen. Syriacum ֵכִי & ַיכִי heic occurrit etiam non raròUt: ַמוּתָכִי *veſtimentum tuum*, נוּחָכִי *qvies tua*. Sic, cum Particulis: ַיתִיכִי *te*, לִיכִי *tibi*, *&c.*

VIII. Pro

VIII. Pro tertia fœm. הּ ֶ venit & הָא ֶ/ maximè in plurali numero. Ut: מַלְכָּתְהָא *reges ejus*, טַלְיְתָהָא *puellæ ejus*.

IX. Nomina hæc אָב *pater* & אָח *frater* pro Jod Ebræorum, more Syrorum, ante affixa aſſumunt Vau Schurek. Ut: אֲבוּךְ *pater tuus*, אֲבוּהִי *pater ejus*, אֲבוּנָא *pater noſter*, אֲחוּךְ *frater tuus*, אֲחוּהִי *frater ejus*.

II. De Affixorum ſubjunctione cum Verbis.

Antiqvum obtinent & hac vice Rabbini, dum ſcil. ab analogia affixionis communi recedunt ſubinde; cùm qvod concernit affixa ipſa, tùm prævia eorundem puncta, imò aliàs qvoqve. Poterit tamen Schema afix. Verborum hoc fere eſſe:

Singul.

Singul.					Gen.	Pers.
	ִי	ְנִי	ֵנִי	ַנִי	C.	1.
				ךָ	M.	2.
		יִךְ	ֵכִי	ךְ	F.	
הְ & וְהִי		הִי	ֵיהוּ	ֵהוּ	M.	3.
			הָא	ָהּ	F.	

Plural.				Gen.	Pers.
ן	נָן	נָא	ָנָא	C.	1.
		כוּן	ְכוֹן	M.	2.
		כֵין	ְכֵן	F.	
נוּנוּן	נוּן	ְהוֹן	נוּן	M.	3.
	נָן	ְהֵן	נֵן	F.	

Annotationes.

1. Nun epentheticum cùm Dageſſatum tùm Schevatum, imò ſimplex ipſum, (neutrum prioris) in omnium Conjugationum temporibus, maximè tamen Futuro, ante pleraqve affixa hic frequentiſſimum eſt. Et qvidem Dageſſatum, præcedente plerumqve Chirek parvo, ante ךָ/ֵנִי/ֵהּ/ ֵהוּ/נָא/ ֵה Schevatum ante כוֹן & כֵן/ Ut Dageſſatum: יִקְטְלִנַּנִי *interficiet me*, מִקְטְלִנַּנִי *interficere me*, אַלְּפִנַּנִי *doce me*, יְשַׁלְמִנָּךְ *rependet tibi*, מִפַּקְּדִנָּךְ *præcipere tibi*, נְזַבְּנִנֵּהּ *vendemus eum*, יְבַעֲלִנָּהּ *ducet eam*, מִקְטְלִנָּנָא *interficere nos*. Schevatum: פַּקְּדוּנְכֵן / פַּקְּדוּנְכוֹן *præceperunt vobis*, יְפַקְּדִנְכֵן / יְפַקְּדִנְכוֹן *præcipiet vobis*. Simplex: פַּקְּדוּנָנָא *præceperunt nobis*, פַּקְּדַנִי *præcipe mihi*, &c.

2. Inſi-

2. Infinitivus, per omnes Conjugationes, affixa aſſumit uſitatiſſimè ſub forma וּת vel וּת Confer ſuprà *Lib. I. Cap. IV. annot. 3. ad Inf.* Ut: לְמִסְכְּנוּתָנָא *ad periclitandum nos*, לְדַבָּרוּתְהוֹן *ad ducendum eos*, בְּאַנְהָרוּתֵיהּ *in illuminando ipſum, &c.*

3. In Participio utroq; (præs. & præter.) per omnes Conjugationes, maſcul. generis, utriusqve numeri, Syntaxis per modum affixionis, vel affixorum, (ſic dictorum) primæ & ſecundæ perſonæ, ex pronominibus integris petitorum, in caſu recto uſitata ſatis hîc eſt. V. & conf. Chaldæo-Syriaſm. noſtr. *Lib. II. Cap. 2. membr. 8. pag. 105. ſeq.* Merceri Gramm. Chald. *pag. m. 163. ſeq.* Buxtorf. *pag. 269. ſeq.* Ut: דָּכִרְנָא pro דָּכַר אֲנָא *recordor ego*, פְּקִידְנָא pro פְּקִיד אֲנָא *jubeor ego*, מְסַלְּקְנָא pro מְסַלֵּק אֲנָא *aufero ego*, יָדְעַתְּ pro יָדַע אַתְּ *ſciens tu*, פְּקִידַתְּ pro פְּקִיד אַתְּ *juberis tu*, מַשְׁכְּחַתְּ pro מַשְׁכַּח אַתְּ *inveniens tu*, סָבְרִינַן pro סָבְרִין אֲנַן *ſperantes nos*, פְּקִידִינַן pro פְּקִידִין אֲנַן *jubemur nos*, קָטְלִיתּוּן pro קָטְלִין אַתּוּן *occidentes vos, &c.* Qvæ forma (plur. numeri cum affix. 2. pers.) Talmudicis freqventiſſima eſt, per apocopen ין. Ut: אָמְרִיתּוּ pro אָמְרִין אַתּוּן *dicentes vos*, יָדְעִיתּוּ *ſcientes vos, &c.* Qvalia in textu Bibl. Ebr. reperiri tradunt qvidam. V. ſuprà cit. ſcriptores, add; Glaſſius, *Phil. S. lib. III. tr. 3. can. 31. pag. m. 333.*

III. *De Affixorum ſubjunctione cum Particulis.*

Particulæ ſeqventes, ſimiles aliæqve

& hoc loco affixa aſſumunt fere inſtar Nominum plural. maſcul: אָחוֹר בֵּין *poſt*, בֵּין *inter*, בָּתַר *poſt*, & בְּדִיל/בְּגִין *propter*, גַּבֵּי/גַּב *ad, apud, juxta &c.* חִלּוּף *pro, vice,* כְּוַת/כְּמָא/כְּמַת *ſicut*, לְוַת *ad, verſus*, מְטוּל *propter*, מִן *a, abs, de, è, præ, &c.* עַל/עִילָוֵי/עֲלוֹי *ſuper, ſupra, contra, pro, &c.* קֳדָם/קֳבֵל/קְבִיל *ante, coràm*, תְּחוֹת *ſub, ſubter, pro &c.* Ut: אֲחוֹרוֹהִי *poſt ſe*, בֵּינוֹהִי *inter eum*, בֵּינֵיהוֹן *inter eos*, בַּתְרֵיהוֹן *poſt eos, &c.*

Annotationes.

1. Affixum הוֹן cum præfixis ב & ל ſyncopen patitur non raro, excluſo ſcil. ה. Ut בּוֹן pro בְּהוֹן *in illis*, לוֹן pro לְהוֹן *illis*: & per Vau ſchurek nonnunq: בוּן & לוּן. Conf. ſuprà *Lib. I. cap. 8. reg. gen. ann. 3.*

2. Pleonaſmus Affixorum & hîc ſatis freqvens eſt. Ut: שְׁמֵהּ דִּי אֱלָהָא *nomen* ipſius *DEI*, בֵּהּ בְּיוֹם *in eo die*, אַיְתֵיהּ לְאַבְרָהָם *adduxit* eum *Abrahamum*.

3. Voculis דִּיר & דִּיל ante affixa pleraqve freqventer utuntur Rabbini. Ut: דִּילִי & דִּירִי *meum, mei*, דִּילָךְ/דִּירָךְ *tuum, tui*, דִּילֵיהּ/דִּירֵיהּ *ejus*, דִּילָן/דִּירָן *noſtrum, &c.*

CAP.

Cap. III.

De Syntaxi Verbi.

Reg. I.

Syntaxis Verbi cum Nomine & Convenientiæ & Rectionis (ſic & cum Verbo Infinito) ſeqvitur majorem partem etiam Ebraismum & Chaldaiſmum: Obſervatis viciſſim tamen obſervandis pauciſſimis, ubi recedunt ex more & pro libertate ſuâ Rabbini. Teſtetur experientia.

Reg. II.

In Syntaxi Convenientiæ Verbi cum Nomine Enallage pluralis conſtructi cum abſoluto hîc freqventiſſima eſt. Ut: אָמְרֵי אֱנָשֵׁי pro אַמְרִין אֱנָשִׁין *dicunt homines.* Sic numeri cum numero, & generis cum genere. Ut: עַם חָטַע *populus* (collect.) *peccaverunt,* גַּלְגַּלִּים תִּסְבִּינָן pro יְסֹבּוּ *orbes circumiverunt, &c.*

Reg. III.

Verbum regit Nomen & hîc medi-

 ante

ante particula qvadam inſeparabili aut ſeparatâ. V.gr. בּ, ל, מִן, עַל &c. Ut: יִתְקְטִל בְּחַרְבָּא *occidetur gladio*, אִדְּכַר לְאַבְרָהָם *recordare Abrahami*, מִמַּלְכֵיהוֹן יִסְבְּעוּן *ex conſiliis ſuis ſatientur, &c.*

Annotationes.

1. Alia plurima, ad hoc Caput de Syntaxi Verborum in Ebraiſmo, Chaldaiſmo & Syriaſmo ſpectantia, & hic locum habent.

2. In ſpecie, v.gr. Verbi Paſſivi ſyntaxis mediante particula יַת. Ut: כַּד אִתְיְלִד לֵיהּ יַת יִצְחָק *cùm naſceretur ipſi Iſaac, Gen.21,5.*

3. Verbi הֲוָה mediante præfixo ל. Ut: וִיהוֹן לְבִסְרָא חַד *eruntq; in carnem unam Gen. 2, 24.*

4. Finiti cum Infinito per emphaſin. Ut: מֵימָת תְּמוּת *moriendo morieris, Gen. 2, 17.* אִתְפְּרָקָא לָא אִתְפְּרַקַת *redimendo non redimetur, Lev. 19, 20.*

CAP. IV.

De Syntaxi Particularum.

REG. I.

Præpoſitiones ſeparatæ & hic regunt Nomen mediante præfixo ל. Ut: מִבַּרָא לְקַרְתָּא *extra civitatem, Gen.19,16.* מִבָּרָא לְפָרוּכְתָּא *extra velum, Exod.26,35.* מֵעִבְרָא לְיַמָּא *trans mare, Deuter.30,13. &c.*

REG.

Reg. II.

Particula inſeparabilis ב, rariusculè מ Nominibus præpoſitæ faciunt periphraſin Adverbii qvalitatis. Ut: בְּהֶכְרֵחַ *neceſſariò*, בְּרוֹחַק *arctè*, *ſtrictim*, בִּכְלָל *univerſim*, *ſummatim*, בְּפַרְהֶסְיָא cum παῤῥησίᾳ, *confidenter*, item *publicè*, *palàm*: מִדַּעַת *ſcienter*, שֶׁלֹּא מִדַּעַא *inſcienter*, מִדַּעְתּוֹ *ſponte*, *de induſtria*, *&c.*

Reg. III.

Particulæ inſeparabiles מ ל ב aliis particulis præponuntur pleonaſticè & h. l. & nonnunq. haſce in alienam naturam commutant. Ut: בְּלֹא in *non*, h. e. *ſine*, *absqve*, בְּכֵן in *ſic*, h. e. *propterea*, לְקַבֵּל ad *ante*, i. e. *antrorſum*, לְאַחוֹרָא ad *retro*, i. e. *retrorſum*, מִבְּלִי â *non*, h. e. *absq;*, *&c.*

Annotatio.

Pleonaſmus, Ellipſis, Enallage &c. particu-

 larum

larum & hic ſatis freqvens eſt. V. gr. Pleonaſmus ; בַּר מִנְּשִׁים *prater uxores*, *Gen. 46, 26.* בַּר מֵעֲלַת אַפְרָא *prater holocauſtum matutinem*, *Num. 28, 23.* וּנְטַל וַאֲזַל וְתָב סַנְחֵרִיב *& profectus eſt & abijt & reverſus eſt Sancherib*, *Jeſ. 37, 37.* Ellipſis. Ut : תְּרֵין תְּלָתָא גַרְגְּרִין pro תְּרֵין אוֹ תְלָתָא *duo aut tria grana*, *Jeſ. 17, 6.* וְדָוִד אִתְחַוָּא pro וּלְדָוִד *& Davidi annunciabatur*, *2. Samuel. 15, 31.* Enallage : v. gr. יַת pro ל, Ut : יַת מַן חַוִּיתָ *cui nunciaſti*, *Job. 6, 4. &c.*

LIBRI SECUNDI FINIS.

APPEN-

APPENDIX:

De

SCRIPTURA EBRÆO-GERMANICA, &c.

Scribunt Germanica Judæi recentiores germani hodie Ebræis ſive Rabbinicis literis qvoq;. De qvo ſcribendi modo, cùm plurima ejus generis extent Scripta Ebræo-germanica, paucis adhuc aliqvid dicendum eſt. Ita verò ille ſe habet, ut ſeqvitur fere.

Literæ.

a.	b.	c.	d.	e.	f.	g.	h.	i.	k.
א.	ב.	כ.	ד.	י vel ע.	בֿ vel פֿ.	ג.	ה.	י.	ק.
l	m.	n.	o.	p.	q.	r.	ſ.	t.	u.
ל.	מ.	נ.	ו.	פ.	קו.	ר.	ז, ס vel שׂ	ט.	ו.
w.	x.	y.	z.	ch.	ph.	ſch.			
וו.	קס.	יי.	צ.	כֿ	פֿ	שׂ .			

Vocales in ſpecie:

a.	e.	i.	o.	u.
א.	י vel ע.	י.	ו.	ו.

Diphthongi communiores.

au vel aw.	ei.	eu vel ew.	ö.	ü.
אוי vel וו.	יי,	איי vel עוו,	וי.	וי.

Anno-

Annotationes.

1. א etiam, ſpiritus tanq. lenis, Vocalibus & Diphthongis ab initio vocis, imò in medio qvoq;, præmittitur: in fine poſtponitur. Ut: איך Jch/ אור Ohr/ אונר und/ איין ein/ אויבר über/ וואוך Woche/ וואונש Wuntſch/ וואוכֿרן wuchern/ דיא die/ וויא wie/ בייא bey &c. Rarò א Vocalis *o* nota qvoq; eſt. Ut: יאך Joch.

2. Vau & Jod (ו & י) conſonantes v & j etiam notant. Ut וויל viel.

3. Tȣ ת & ה in germanicâ ſcripturâ Uſus nullus eſt: niſi Ebræa cùm interſeruntur. V. paulò poſt ann. ult.

4. Conſona raró in medio gemina hic ſcribitur: ſed una ſufficit. Ut: אלי alle/ גיואטר Gevatter/ צירינן zerrinnen.

5. Vocalis aliqvando planè, ſed malè, omittitur. Ut: האבן haben/ טרגן tragen.

6. Proſtheſis, Syncopa, Apocope, Enallage &c. locum non raró hic item habent. Adeoqve non ſemper aut æqvè ſervatur *ἀκρίβεια* in toto hoc ſcriptionis genere qvantum literas, vocales aut diphthongos, &c. Teſtetur experientia. Ut: Proſtheſis: דרצילן derzehlen pro erzehlen/ דרקיוקן pro erquicken. Syncopa: אז pro אלז, als/ אזו pro אלזו, alſo. Apocope: איז pro איזט, iſt/ אונ׳ pro אונר, und (adjecta ſub finem virgulâ) Enallage: ביואולן pro ביפֿאולן, befohlen. פֿיר pro וויר wier/ &c.

7. Ebrææ dictiones (proprio hæ exaratæ charactere

[illegible] ſuo) vel qvaſi, imò Latinæ, aliæ plurimæ hinc & inde immiſcentur. Ut: Wann man Tfilla (תפלה precatio) thut / ſoll man ſein Hertz mecavven (מְכַוֵּן dirigens, intendens) ſeyn laſſen/ leſchem ſchamajim (לְשֵׁם שָׁמַיִם h. e. ad Deum.) Deine Brieffe bin ich mecabbel geweſſen/ &c. Sic dicunt ſcribuntqve: Darſchen à דָּרַשׁ i. e. concionari, interpretari, ſchachrē/ vel ſachrē / à סחר negotiari, mercari, ganfen / a גָּנַב furatus eſt: ita benſchen / à benedicendo, eren/ ab orare, &c. Habent deniqve & peculiares qvasdam germanicè, ſed malè, loqvendi formulas. Ut: Jüdſchen/ Chriſten/ i. e. circumcidere, baptiſare, breylefft/i.e. nuptiæ, perlich pro perlein/daſſig pro daſſelbe/ &c. Qvalia, cum aliis, uſus dabit qvotidianus. V. & conſule præ cæteris Cl. Buxt. ſub fin. theſ. m. p. [illegible] ſeqq.

APPENDIX altera:
exhibens
Terminos technicos in Grammaticis occurrentes communiſſimos.

דקדוק	Grammatica.	תנועות	*idem.*
מדקדק	*grammaticus.*	קָמֶץ גָּדוֹל	Kamets magn.
אות	Litera.	קָמֶץ קָטָן	Kam. parvũ i.e. *Tsere.*
אותיות	*literæ.*	פַּתַח גָּדוֹל	Patach magn.
אותיות מרבעות	lit. *quadratæ.*	פַּתַח קָטָן	Patach parv. i. e. *Segol.*
אותיות עגולות	lit. *rotundæ.*	שְׁבָא	Scheva.
[illegible] נקודה	Punctũ Vocale.	שְׁוָא	*idem.*

 רגש

דַגֵּשׁ Dageſch q. *p. premens.*
רָפֶה Raphe, q. *p. laxans.*
מַפִּיק Mappik, q. *extrahens.*
טַעַם Accentus, *q. guſtus.*
טְעָמִין *plur.*
מֶתֶג Metheg. q. *frenum.*
תֵּיבָה Dictio.
שֹׁרֶשׁ Radix, thema, primitivum.
עִקָּר *idem.*
הַנִּגְזָר Derivatum.
א' שָׁרְשִׁיּוֹת litt. *radicales.*
א' שִׁמּוּשִׁיּוֹת lit. *ſerviles.*
שֶׁקֶל Forma, figura.
מִשְׁקָל *idem.*
לְשׁוֹן יָחִיד Numer. *ſingul.*
לְשׁוֹן שְׁנַיִם num. *dualis.*
לְשׁוֹן רַבִּים num. *pluralis.*
לְשׁוֹן זָכָר Genus *maſcul.*
לְשׁוֹן נְקֵבָה gen. *fœmin.*
פֹּעַל/פּוֹעַל Verbum.
פּוֹעֵל Verb. *activum.*
פָּעוּל Verb. *paſſivū.*
פ' עוֹמֵד V. *ſtans, abſolutum.*

פ' יוֹצֵא V. *tranſitivum.*
פ' שְׁלֵמִים V. *perfectum.*
פ' זָר V. *imperf. anomal.*
פ' חָסֵר V. *defectivum.*
פ' נָח V. *quieſcens.*
בִּנְיָן Conjugatio.
פֵּא פּוֹעַל *1. radicalis*
עַיִן פּוֹעַל *2. radical.*
לָמֶד פּוֹעַל *3. radic.*
עָבָר Indicativus.
צִוּוּי Imperativus.
מָקוֹר Infinitivum.
זְמַן Tempus.
ז' עָבָר præteritum.
ז' הוֹוֶה præſens.
ז' עָתִיד futurum.
אִיתָן *idem.*
בֵּינוֹנִי participium.
מְדַבֵּר בַּעֲדוֹ Perſona 1.
נִמְצָא *pers. 2.*
נִסְתָּר *pers. 3.*
שֵׁם Nomen.
שֵׁם הַדָּבָר Nom. *ſubſtant.* item, *appellativ.*
שֵׁם הַתּוֹאַר Nom. *adjectiv.*
שֵׁם הָעֶצֶם Nom. *proprium.*
ש' הַיַּחַס N. *patronymic. gentile.*
ש' הַפּוֹעַל N. *verbale.*

ש' המספר

שׁ׳ המספר N. *numerale.*
שׁ׳ מוכרת N. *abſolutum.*
שׁ׳ סמוך N. *conſtructū.*
שׁ׳ ישר N. *rectum.*
שׁ׳ נוטה N. *obliquum.*
נטיה Declinatio.
כנוי Pronomen, it: *affixum.*
א׳ השמוש *præfixum.*
מלה ן Dictio, particula.
ה ה׳ הידיעה *demōſtrativ.*
ה ה׳ השאלה *interrogativ.*
ה ה״ התמיהה *admiration.*
וָ״ו החבור Vau *copulativ.*
וָ״ו ההפוך Vau *converſiv.*
וָ״ו התוספת Vau *pleonaſt.*
כ״ף הדמיון Caph ſimilitudin.
ל ל׳ ההבאה adventus, *Dativi caſu.*
ב ב׳ הכלי vaſis, *ablativi caſu.*

מִקְרָא Scriptura S. liber, verſus bibl.
סִימָן Capur Biblic.
פֶּרֶק א *idem.*
פָּסוּק Verſus Bibl.
מָסוֹרֶת Traditio, *notæ criticæ in Bibl.*
קְרִי Lectum.
כְּתִיב Scriptum.
פֵּרוּשׁ ים expoſitio, interpretatio.
מִדְרָשׁ expoſitio *allegor.*
מִשְׁנָה Doctrina, Devterofis, *textus talmudicus.*
גְּמָרָא altera pars *Talmudis.*
ר׳ תבות Capita *dictionum.*
ס׳ תבות Fines *dictionum.*
אלבם *Albam.*
אתבש *Athbaſch:* Cabbalæ ſpecies duæ.

 APPEN-

APPENDICULA tertia ;
continens
Hypomnemata ſpecialia pauca qvædam ad ſuperiora.

1. Scriptura Rabbinica Arabico nomine uſitatiſſimè [illegible] כשקים vel מסקים *cadens, acclivis* vel *currens* (vulgo ac barbarè ſalutatur : de qva vid. peculiarem epiſtolam Eliæ ad Munſterum, cit. Raphelengio in Lex. Ar. ad rad. [illegible] pag. m. 214. col. 2.

2. Sæpiſſimè cùm Rabbini ad varias gentes populosve in ſcriptis ſuis provocent, notandum : omnes eos, qvi non utuntur ſermone Ebræo, in genere vocant לועזים *Barbaros* (ſicut olim & Romani eos, qvi aliâ qvàm Latinâ utebantur lingvâ :) & בְּלַעַז dicunt ſcribuntqve, *lingvâ barbarâ*, i. e. vernacula qvacunqve, qvæ non eſt Ebrea ; in ſpecie v. hac voce notant Italos : Vid. Buxtorf. Lex. Talm. Rabb. rad. לעז. Ut ut איטליא *Italia*, & אִיטַלְקִי *Italicus* ſæpiſſimè etiam occurrat apud ipſos. Vid. idem Lex. *fol. 66. ſeq.* Sic & Latinos in genere, vel Romanos in ſpecie vocant : הָרוֹמִיִּין vel הָרוֹמָאִי : item ארוֹמָאִי *Edomæos*, qvemadmodum & Romam ipſam ארוֹם & Romanum Imperium מַלְכוּת אֱדוֹם *regnum Edom* ; de qvo alibi. Germanus indigitant voce אַשְׁכְּנַזִי *Germanus*, plur. אשכנזיין vel אשכנזאי & בלשון אשכנז dicunt, *in lingva Askenas* (אשכנז filius Gomer, Gen.

norum,) i. e. *in lingva Germanorum*; Germaniam ipſam verò nominant מרינת גרמניא (Ebr: מדינת בירת התגרמה *Ezech.* 27, 14, conf. *Gen.* 10, 3.) *provinciam Garmamjæ*, V. Lex. Buxt. *fol.* 479. Porrò, Hiſpanos אִסְפַּנִין & provinciam ipſam אספמיא, item אסְפַּנְיָא & ספניא, qvam & סְפָרַד Obadiæ *verſ.* 20. malè licet, eſſe volunt; alluſione factâ ad Græcum *ἑσπέρα, ἑσπερίς*, *occidens*, *occidentalis mundi plaga*: ſicuti per צָרְפַת Tzorphat Tzidoniorum, *1. Reg.* 17, 9. Galliam vel Franciam, & צרפתים Gallos (Francos intelligunt: unde ipſis פרנציא vel פרנסיא *Francia*. De Græcis & Græciâ dicunt, בִּלְשׁוֹן יָוָן, *lingvâ Javan* (filius Japheti, *Gen.* 10, 2.) & יְוָנִי/יְוָנָאִי plur. יְוָנָאֵי *Græcus*, *i*, יְוָנִית *Græcè*; item אֶלְיֵנִסְתִּין *ἑλληνιστὶ Græce*, *lingva Græcâ*. De Arabe deniqve & Arabia: עֲרָב *Arabia*, עֲרָבִי *Arabs*, item יִשְׁמְעֵאלִי & סַרְקָאִי *Iſmaëlita*, *Saracenus*, *&c.* & ſic porrò.

3. Numeros ſuos Rabbini non tantum literis alphabeti exprimunt, ut aliàs fieri ſolet, ſed etiam dictionibus, harum loco, utuntur integris. Ut: בְּרֵאשִׁית *primùm*, שֵׁנִית, *ſecundò*, שְׁלִישִׁית *tertiò*, לְסוֹף *poſtremo*, *&c.* Item, ultra denarium numeros contrahunt, eliſa gutturali. Ut: חדסר 11. תריסר 12. תלתיסר 13. ארביסר 14. חמיסר 15. &c. Ac numerandi ratio eadem fere ipſis aliàs eſt una cum Ebræis & Chaldæis, qvantum genus, numerum, ſtatum, &c.

4. Ne nomen tetragrammatum ipſum, vel יהוה, enunciare cogantur, DEUM variè circumſcribunt, vocantqve jam, הַשֵּׁם (unde שֵׁם

יִתְעַלֶה / יִתְבָּרֵךְ / הַמְּפוֹרָשׁ *Nomen expoſitum, ſeparatum, benedictum &c.* jam שָׁמַיִם (unde בְּשֵׁם שָׁמַיִם *in nomine DEI*: ex qvo lucem accipit illud Chriſti, Matth. 21, 2. *Baptiſmus Johannis, num è cœlo, an ex hominibus?* & illud Luc. 15, 18.: *peccavi pater in cœlum &c.*) jam מָקוֹם / שְׁכִינָא / רַחֲמָנָא / [illegible] / גָּבוֹהַּ / גְּבוּרָא & הַגְּבוּרָה &c. De qvibus Buxtorf. *in Lex. Tal. & Rabb.* ſuis in locis, alibi, necnon [illegible] aliiqve prolixis.

5. Scommata, qvin diras, in Servatorem Chriſtum, & Chriſtianos notaſſe liceat nobis qvinqve, qvibus conſpurcant paſſim libros ſuos. Ita, Servatorem noſtrum corrupte, demtâ litera ע, vocant & ſcribunt יֵשׁוּ pro יֵשׁוּעַ: qvod fieri dialecto [illegible] qvæ ſimpliciter ſentit quidem Druſius, ad Marc. [illegible] comm. 17. at verò rectius Buxtorfius, in Lex. rad. ישע, aliiqve, qvi per malitiam, hodie [illegible], intellecto per modum ר״ת / שְׁמוֹ וזכרו [illegible] *[illegible]tur nomen & memoria ejus.* Vide illum, ubi [illegible] loca ex Talmude adducit, in qvibus Salvatoris noſtri mentio fiat. Sic porrò Eundem vocant [illegible] *ſuſpenſum*, nempe ut facinoroſum & ſeductorem. Vid. Buxtorf. rad. תלה / יראתה־־ה *Idolum* [illegible] Evangelium ejus, ut ſuprà notavimus obiter q. Lib. I. cap. 3. m. 5. vocant ſcribuntve [illegible] עון גליון & און גליון q. d. *Iniqvitatis* [illegible] *revelatio*, vel item, *iniqvitas voluminis* vel [illegible] *iniqvitatis*. Mariam, matrem Chriſti vocant [illegible] vel חֲרִיָא *excrementum, ſterqvilinium.* [illegible] Chriſtianos vulgo גוים / אדומאי *Edumæos* & [illegible] *[illegible]* nominant: item, עובדי עבודה זרה *[illegible]*

[illegible]

bitur, & Imperium Romanum, ut & ſuprà modò
ſolitum מלכות אדום *regnum Edom*; de qvo,
& ſuo ita alio loco: Videndus interim iterumqve
Buxtorf. rad. אדם, alii. Feſta Chriſtianorum
(feſtos dies) vocant; חָגָא *tremorem, pavorem*, conf.
Jeſ. 19. 17. שבר item חַגָּה *fracturam, fiſſuram,*
[illegible] אֵידָם *perditionem, interitum, infortunium.* Fe-
ſtum natale Chriſti נטל, Nittal diem domini-
cum יום אידם *diem calamitatis ipſorum.* Vi-
num ſacrum in Cœnâ dominicâ adhibitum indigi-
tant ſcribuntqve יֵין נֶסֶךְ *Vinum idololatricum,*
Buxtorf. rad. נסך. Eccleſiam vel templa noſtra vo-
cant בָּתֵּי הַתִּפְלוֹת *domus ſtultitiæ* vel *fatuitatis,*
item בָּתֵּי [illegible] *domus turpitudinis:* & ſic con-
ſtoventer. Ex qvibus apparet, qvàm malitioſè &
blaſphemè gens improba de nobis Chriſtianis ſen-
tiat. Inſigne præ reliqvis adhuc adſcribam ſcom-
ma (horreo, dum ſcribo) ex Talmude, ס' נזיקין
tract. עבודה זרה *de idololatria, cap. 2. pag. 22.*
(m. ed. Amſterled.) ab in. mox, Verba hæc ſunt:
אין מעמידין בהמה בפנדקאות של גוים מפני
חשודין על הרביע ולא תתיחד אשה עמהן
מפני שחשודין על העריות ולא יתיחד אדם עמהן
מפני שחשודין על שפיכות דמים quod eſt:
Judæi non debent conſtituere beſtiam in hoſpitiis גוים
(i. e. Chriſtianorum) *propterea, qvia ſunt ſuſpecti,*
quod ineant eas: Neq; debet relinqvi mulier (Judæa)
ſola cum ipſis, qvia ſunt ſuſpecti de ſcortatione: nec vir
ſolus cum ipſis ſolus manebit, quia ſuſpecti ſunt de
effuſione ſanguinis, i. e. homicidio. Proh ſcelus!

6. Patriam [illegible] פְּלוֹני Rabbini notant præmiſsâ
voculâ איש, nunc ſimpliciter, nunc interceden-
te

te nomine כְּפַר *pagus*, *villa*. Ut: איש ירושלים *Vir Jeroſolymitanus*, אנטיפטר איש סוכו *Antipater, vir Socbæus*, איש כפר עכו, *vir de pago Acco*, ישעיכר איש כפר ברקאי *Iſaſcbar, vir de pago Barka*; Quale nomen fortaſſis eſſe poſſit qvoqve ſtoti-ωιώτης, q. d. איש קריות *vir de Carioth*, conf. *Joſ.* 15, 25. item, Ang. Caninius, *de loc. obſcur. N. T. cap.* 13. Druſ. *ad voc. Ebr. N. T. pag. m.* 96. *ſeq.* Huc refer & איש כפר נחום *Vir de pago vel urbe Nacbum*, vel *de Capernaum*, (altera Chriſti qv. patria) i. e. *Capernaita*.

7. Tò פְּלוֹנִי Ebr. indefiniti nom. & qs. Vagi cùm modò injecta nobis mentio, pro eo dicunt Rabbini, & præcipuè Talmudiſtæ פְּלָן & פלניא *aliquis*, ὁ δεῖνα, cujus fœmin. פְּלַנִיתָא Ut: [illegible] פלניא בר פלניתא, *ego N. filius mulieris N.* Sed & de inanimatis dicitur, בטורא פלן *in monte N. &c.* Huic affinia: חִילֵק & בִּילֵק *Cbilleck & Billek* (ficta nomina) quorum uſus in re ignota, quæ fortaſſe nunq. fuit in rerum natura. Unde proverb. חילק ובלק אכלו לה *Cbillek & Billek devorabunt ipſum* (dieſer und jener q. d.) Sanhedr. fol. 98. 2.

8. Extra ſuperiora (*Lib. I. cap.* 3. *m.* 5.) Vocabula peregrina, inſititia Rabbinico idiomati donataq; civita ſuâ, allegata ibidem, placet adhuc & h. l. dare Syllabum qvalemcunqve horum. Talia itaq; ſunt: אגוסטוס *Auguſtus*, *Cæſar*. [illegible] αὐθεντία, *dominatio*, *authoritas*. אותנטין αὐθέντης, *dominus*, *dominator*. אוכלוסא ὄχλος, *turba*, *cœtus*. אכסיומא ἀξίωμα, *dignitas*. [illegible]

ſam. אִימֵירָא ἡμέρα, *dies.* אוֹנְטוֹס ὄντως, *ſic, ita, verè.* אַנוֹנָה *annona.* אֲנַנְקִי ἀναγκὴ, *neceſſitas.* אִסְטוֹמְכָא ςόμαχ☉, *ſtomachus.* אִסְטְרַטִיגָא ςρατηγὸς, *dux exercitús.* אַסְתִּיר ἀςὴρ, *ſtella.* אִצְטַבְלָא *ſtabulum.* אוֹקְיָנוֹס ὠκεανὸς, *oceanus.* אֵיקְלִיטָא ἐκκλησία, *eccleſia.* אִיקוֹן εἰκων, *imago.* אַרְכִיטוּקְטוֹס *architectus.* אוֹרוֹלוֹגִין ὡρολόγιον, *horologium.* בָּסִילֵיוֹס Βασιλεὺς. בַּסִּיס βάσις, *baſis.* בּוּקְלְסָא *baculus.* דֵּילָטוֹר *delator.* דִּינָר *denarius.* דִּיסְקִיפְּלִינָא *diſciplina.* דִּיפְלוֹן *duplum.* הִידוֹר ὕδωρ, *aqua.* וֵילוֹן *velum, velamen.* טַבְלָא *tabula, menſa.* טַנְרֵס Gallicè *tente*, Lat. *tentorium.* טַסְקָא Italicè: *Tascha*, Germ: Taſche / *ſacculus, pera*: alia infinita.

9. Qvemadmodum apud Ebræos Vocum qvarundam, ex gr. בְּכוֹר / חֶלֶב / אִישׁ / בֵּן &c. cùm abſolutê tùm atqve præſertim in ſtatu conſtructo varius eſt uſus, ſignificatio & emphaſis: ita etiam apud Rabbinos, notanda bene talia vocabula: qualia ſunt: v. gr. אַח *frater*, אָחוֹת *ſoror*, בֵּית & בִּי *domus*, בֵּן & בַּת *filius, a.* בַּעַל *dominus*, בַּר *filius*, דֶּרֶךְ *via*, חֲמוֹר *aſinus*, יַד *manus*, כַּף *curvum, concavum, &c.* Sic dicunt: v. gr. אין לו אח במקרא *hæc vox non habet fratrem in Scripturâ*, h. e. nullibi amplius reperitur. *Vox N.* אָחוֹת *ſoror eſt τȣ̃ N.* i. e. ejus Synonymum: בֵּית הַמִּדְרָשׁ *domus ſtudii*, i. e. ſchola, gymnaſium, Academia. בֵּית דִּין *domus judicii*, i. e. curia, conſiſtorium. בֵּית הַחִצִּים *domus ſagittarum*, h. e. pharetra, בֵּית יַד *domus manus*, h. e. chirotheca. בֵּית הָרַגְלַיִם *domus pedum* h. e. calceus: בֶּן־אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת *filius quatuor literarum*, i. e. nomen JEHOVAH: בַּת קוֹל

 filia

filia vocis, i. e. echo: בַּעַל בְּרִית *dominus fœderis*, i. e. confœderatus, בַּעַל חוֹב *dominus debiti* vel *crediti*, i. e. debitor, creditor, בַּעַל עָרוּךְ *autor libri Arucb*, (Lexici Talmudici & Rabbinici) הַטּוּרִים *libri Turim*,(in Pentatevch) בַּעֲלֵי מַסּוֹרֶת *autores Maſoræ*, Maſorethæ: בַּר שׁוּרָא *filius muri*, h. e. antemurale: דֶּרֶךְ אֶרֶץ *via terræ* i. e. mos. חֲמוֹר שֶׁל חָרָשִׁים *aſinus fabrorum*, i. e. ſedile, ſcamnum. כַּפָּתִין *idem*, item lignum cui follis innititur &c.

10. Reciprocis pronominibus cùm deſtituantur Rabbini, æqvè ac Ebræi, Chaldæi,&c. utuntur horum loco nominibus: גּוּף *corpus*, נֶפֶשׁ *anima*, עֶצֶם *os, ſubſtantia*, additis ijsdem in fine affixis pronom. qvibus uſus vel opus eſt: ut; גּוּפִי/נַפְשִׁי/עַצְמִי *ipſemet, ego ipſe*, גּוּפוֹ/נַפְשׁוֹ/עַצְמוֹ *ille ipſe*, *ipſemet*, ſic נַפְשְׁךָ/עַצְמְךָ *tu ipſemet &c.* Conf. Arabiſm. noſtr. *Lib.II.cap.I.reg.I.annot. 4.* Sic & גְּרַם שְׁלַד *os, oſſis*, ut: גַּרְמֵיהּ/גַּרְמָהּ/גַּרְמֵיהוֹן *ſeipſum, ſeipſam, ſeipſos, &c.* Vid. Buxt. Lex. ſuo l.

11. Rabbini Moſis quotiescunq; faciunt mentionem, id fit ipſis non niſi honoris addito titulo: מֹשֶׁה רַבֵּינוּ ע״ה, *Moſes Doctor noſter*, ע״ה abbreviatè pro עָלָיו הַשָּׁלוֹם, *ſupra eum ſit pax*: i. e. *quieſcat in pace.* Quod & faciunt nonnunqvam; qvando aliorum Prophetarum & Sanctorū faciunt mentionem. Doctorum v. ſuorum vel Rabbini alicujus celebrioris juxta illos qvando, addunt fere: ז״ל h. e. זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה *memoria ejus ſit in benedictione.* Vide Abbreviaturas.

12. Sæpiſſimè Rabbinis mentio qvoq; fit, ex gr. Moſoræ ſive Maſſoreth, Keri & Cetibh, Tikkun

Sq.

Sophrim, Cabbalæ, Targum & Targumim, Talmudis Miſchnæ, Gemaræ, Barajthæ, Toſephoth, Tannaim, Amorajim, Seburajim, Geonim, Peruſchim, Medraſchim, &c. Verbo: מָסֹרָה vel מַסּוֹרֶת eſt Critica Ebræorum ſacra circa textum ſacrum, maximè externa ejusdem. קְרִי וּכְתִיב *Lectum & Scriptum*, Variantes ſunt qvaſi in Scriptura lectiones. י״ח מִלִּין תִּיקּוּן סוֹפְרִים *Octodecim dictiones* in Scriptura ſacra ſunt *Correctio Scribarum.* קַבָּלָה *Kabbala* eſt תּוֹרָה עַל פֶּה vel תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה *Lex de ore nata, oretenus data,* Legis ſcriptæ expoſitio qvædam: vel (juxta Eliam in Tisbi) Arcanum Legis & prophetarum, qvod accepit vir ex ore viri usq; ad Moſen, retrorſum numerando; vel, Theologia qvædam Ebræorum arcana & ſymbolica, qvæ verſatur maximè circa ſenſum Scripturæ. תַּרְגּוּם vel תַּרְגּוּמִים ſunt Translationes vel paraphraſes Chaldaicæ textus ſacri Ebraici: potiſſimumqve duæ, de qvibus Talmudici: תרגום של תורה אנקלוס הגר *Targum in Legem Onkeli proſelyti eſt.* תרגום של נביאים יונתן בן עוזיאל *Targum in prophetas Jonathanis, filii Uſiel eſt*: qvibus add; תרגום ירושלמי in Legem vagum & interruptum. תַּלְמוּד *Talmud* eſt Corpus q. Juris divini & humani Judæorum: & duplex eſt: ירושלמי vel *Jeroſolymitanum*, pro Judæis in terra patria conſcriptum: & בבלי *Babylonicum*, pro Judæis exteris qvibuscunqve; majoris præ illo ſemper uſus & authoritatis. Id conſtat ex מִשְׁנָה *Miſchna* & גְּמָרָא *Gemara.* Miſchna (item מַתְנִיתָא *doctrina, traditio*) q. dicas, Δευτέρωσις,

Lex iterata, ſecundaria (oralis,) eſt Textus ipſe talmudicus; in forma theſium vel aphoriſmorum conſcriptus. Gemara, q. d. τελείωσις, *ſupplementum, complementum*, altera pars eſt Talmudis, uberiorqve textus ipſius explicatio; continens variarum opinionum diſcuſſiones, & tandem verioris ſententiæ deciſiones ſuper Miſchnajoth vel aphoriſmos, ſuprà dictos, doctrinales. Hujus, Gemaræ, duæ viciſſim ſunt qvaſi partes: explicatur enim Miſchna in Gemara, vel primò per בָּרַיְתָא *Barajtha*, q. dicas, doctrina, ſententia extranea, extra Jeroſolymam ſcripta, à DD. Tannaim, primis τῶν Miſchnajoth interpretibus: vel deinde per תּוֹסִפְתָּא *Toſiphta*, q. d. additamentum, tempore poſterius Barajethæ vel Gamaræ: in qvalia ſunt viciſſim פסקי תוספורת *deciſiones additamentorum* Gemaræ. Porrò, תַּנָּא / תַּנּוּי *Tanna, Tanui*, plur. תַּנָּאִים *Tannaim* propriè ſunt Doctores autoresqve primi Miſchna, non raro etiam Talmudici in communi ſic vocantur, etiam Gemarici: אֲמוֹרָא *Amora*, plur. אֲמוֹרָאִים *Amorai* (ab uno ex primis autore, ita dicti) ſunt Doctores & autores Gemaræ. Sequuntur hos ordine inter Doctores Jud: non longè durantes, סְבוּרָאִים *Seburaim*, q. dicas, Opiniſtæ vel Sceptici: & hoſce iterùm ſeqviores גְּאוֹנִים *Geonim*, i. e. Excellentes vel καθ' ἐξοχὴν Sapientes. פֵּרוּשׁ & פירוּשִׁים tandem Commentaria ſunt Judæorum, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ſaniora melioraqve: מִדְרָשׁ & מִדְרָשִׁים allegorica, hyperbolica, fabuloſa. Sed de hiſce aliisq; ſimilibus rectiùs alio in loco dicitur.

COM-

COMPENDIUM LEXICI TARGUMICO-TALMUDICO-RABBINICI:

Radicum & Vocum qvarumcunqve notabiliorum, in Targumim, Talmude & Rabbinis vulgaribus occurrentium; ad ductum Buxtorfiani concinnatum Lexici,&c.

Autore
ANDR. SENNERTO, P. P.

א

אַב Nom. menſis: Julius noſter.
אבב fructũ producere.
אִבָּא *fructus, proventus.*
אַבּוּב *organum, inſtrum. Muſ.*
אֲבַד perire, interire.
אוֹבְדָנָא *perditio.*
אבה velle.
אַבָּא *pater: nom. honoris: generale, principale qvodcunq;.*
אֵבְרָא membrũ: os, oſſis.
אבורגין *turres, arces, muri.*
אובריזא *obryzum, aurũ opt.*

אֲגַד ligare, colligare.
אֲגַם contriſtari: ire, abire.
אֲגַף ala: brachium: ripa, littus.
אֲגַר mercede conducere.
אַגְרָא *merces: lucrũ: præcipuum qvidvis.*
אִגַּר *tectum.*
אִיגַּר *cumulus, tumulus.*
אֱגוֹרָא *ara, altare idolor.*
אוּדְן auris.
אִידָנָא *nunc, hodie.*
אֲדַק adhærere, cohærere.
אִדַּר area, horreũ.

אִדְרוֹן *conclave, cubicul.*
אֲהַל ſmegma, ſapo.
אַהֵן is, ille.
אַוָּזָא anſer; anas.
אַוְלָא initium, princip.
אוּן pellis membrana.
אוֹנִי תָא emptio; literæ contractûs.
אוּף etiam.
אוֹף *ratio, via, modus.*
אוּק revireſcere.
אֲוִיר aër, ſpatium, vacuum.
אֲוַשׁ perſonare, perſtrepere.
אוּשָּׁא *fundament. pavim: paries.*
אוֹת אָרְ ſignum: litera: meteorum.
אִזְגַּר legatus, nuncius.
אֲזַל abire: texere.
אִזְמֵל novacula, culter, ſcalpell.
אֲזַן audire, exaud:, armari, armatum eſſe.
אֲזָנִין *arma.*
אחב patruus.
אֲחַד capere, tenere, prehendere: claudere.

אֲחָה confuere, reſarcire.
אַחֲוָה *fraternitas, fr... ſocietas: ulva paluſtris.*
אֲחִילוּ febris ard. acu...
אַחַר morari, differre, tardare.
אִיחוּר *mora, tardit...*
אַחֲרָיוּת *obligatio, oppignoratio.*
אֲטוּ idcircò, ergò, propterea.
אֲטַל lapidare.
אִטְלֵיז *forum, ma...*
אַטּוּן funis.
אִי non: ſi, num, ... væ.
אֵיד רָא vapor, exhala... ſtum ſo...
אִיהוּ ipſe. א ... ipſa.
אֵיכוּת qvalitas.
אִילָא poſtis, ſuperli... nare.
אַיֵּם terrere, terr... tere.
אִימְתָן *terribilis, f...*
אִין ſi: ſive: ...
אִין אִינִי ſic, ita: ...
אִיר אִיָּר nom. menſ: ... noſter.

אולף *docere.*
איש vir, &c. ſingulare, individuum.
[illegible] *domine : nom. honor.*
אישות *conjugiũ, matrim.*
[illegible] eli, ſunt.
[illegible] eſt, ſunt.
[illegible] edere, &c. capere, comprehendere: rugire, tonare, clamare, proclamare, divulg.
[illegible] *ſimus, ſtercus.*
אכם nigreſcere, atrari.
אוכם *niger, ater.*
אכסן hoſpes, viator
אוכף ephippium.
אלא ſed, niſi, præterq. ideò, idcircò.
[illegible] chirographũ, obligatio.
[illegible] ejulare, lamentari, plangere.
[illegible] *lamentum, planctus.*
אלה DEUS.
אלהי *divinus; theologus.*
אלהות *divinitas; theologia.*

אֲלָהֵן *ſed, niſi, præterqvam.*
אִלּוּ illi, illæ, illa.
אִלּוּ *ſi.*
אִלּוּלֵי *niſi, ſi non.*
אַלְיָא auricula, pars auris inf.
אַלֵּל explorare.
אֱלוּל *nom. menſ. Auguſtus noſter.*
אִלֵּין *illi, illæ, illa.*
אַלַּם fortem, robuſtum eſſe.
אַלִּים *fortis, robuſtus.*
אַלְמָא *ergò, igitur: qvare.*
אִלְמָלֵי א *ſi, niſi, ſi non.*
אֲלַס maſticare.
אוּלְפָן doctrina, inſtitutio.
אלפא *navis.*
אוּלְצָן fames.
אַלְקַפְּטָא dux, prorex.
אַלְתַּר citò, mox.
אֲמַר metiri, menſurare: æſtimare.
אומד *æſtimatio, conjectura.*
אֲמִיטְתָא caligo, obſcuritas.
אֵם אִמָּא mater: biviũ: metropolis.
אמן credere, fidere.
אוּמָּן *artifex, opifex.*

אוּמָנוּ— *artificium, opif.*
אָמֵן *juxta artem agere, docere hanc: nutrire, educare.*
הֵימָנוּ— *fides, veritas.*
מְהֵימַן *fidus, fidel: verax.*
אֲמַר dicere.
אֲמִירָ— *dictum, ſermo.*
מֵימַר *ſermo, verbum.*
מַאֲמַר *ſermo, Oratio.*
אִמַּר א *agnus, ovis, pecus.*
אִמְרָא *ora, fimbria.*
אִמְּרִין *domeſticus, cicur, mitis.*
אֲמִיתָא menta.
אֲנָא ego.
אֲנוּ אֲנַן *nos.*
אִנָּא *is, ille, ipſe.*
אִנּוּן .הִנּוּן *ij, illi, ipſi.*
אנ— decipere, defraud.
אוֹנָאָ— *deceptio, defraudatio.*
אִנְהוּ *ille, ipſe.*
אֲנַן mœſtum, triſtem eſſe: lugere, &c.
אֲנִינוּ— *mœror, planctus.*
אֲנוֹנָ— *annona, cibus, frumentum.*
אֲנַס cogere, diripere, opprimere.
אוֹנֶס *violentia, præda, raptor: præfectus*
אוֹנְסָא *direptio, vis, violentia.*
אֲנִיסָא *idem.*
אַנְפָּא facies, vultus, ſuperficies.
אַפּוּת *frons, vultus: ...ce.*
אֲנַץ ſtimulare.
אֲנַק gemere, ſuſpirare.
אֲנִיקִי *gemitus, angu...*
אוּנְקִיָא *uncia, pondus.*
אוּנְקִיאוֹת *lances, bilances.*
אוּנְקְלָא *uncus, uncinus.*
אֲסֵי curare, ſanare, mederi.
אָסֵי יָא *medicus.*
אַסְיָא *medicina, cura...*
אַסוּת א *idem.*
אָסָא *myrtus, arbor.*
אִסַּר cervical, pulvinar.
אֲסַט commeſſari, ...lari.
אִסְטַגְנִינוּת *aſtron: aſtrologia.*
אִיסְטְוָא *porticus: ſedile, ſcamnum.*
אִסְטְלִי *ſtola, chlamys.*
אִסְטְמָא *chalybs: ... muliebr.*
אִסְטְרָט *ſtrata, platea, ...*
אַסְטְרוֹלוֹגְיָאָה *aſtrologia.*

אִיסְכָּלָא ſcala.
אִסְכוֹלִי *ſcbola, gymn.*
אִסְכִּמָא *ſchema, figura.*
אֲסַל axis, baculus, pertica, vectis.
אַסְנָא rubus.
אִסְפְּלִיּוֹת nuclei: ſenſus loci, &c.
אִסְפַּנִיקִי *cingulum, zona.*
אִסְפַּקְלַרְיָא *ſpeculum.*
אִסְפַּרְמְקִין *aromata.*
אִסְקוּפָּא limen, ſcamnum.
אֲסַר ligare, vincire: vetare, prohibere.
אַסָּרָא *vinculum, faſciculus, manip.*
אֱסָר *obligatio.*
אִסָּר *as, asſis, aſſarium.*
אֲסִיתָא mortarium.
אִסְתְּוִיתָא *greſſus, inceſſus.*
אִסְתְּנָא *aqvilo, boreas, vent.*
אַפַּדְנָא tentor: palatium.
אַפִּיטְרוּפּוֹס tutor, curator, adminiſtrator.
אֲפַךְ vertere, fugere.
אַפּוֹכִי *remiſſio, condonatio.*
אֲפִילָא ſerotinum.
אִיפּוּמָא feneſtra tecti.
אוֹפַן rota: modus, circulus.
אַפּוּן *cicer, piſum.*
אַפְסָר capiſtrum, habena, lorum,
אַפִּיפְיוֹר Papa, Pontif. Rom.
אַפְצָא galla, fructus querc.
אוֹפֶק Horizon.
אַפִּיקוֹמָן *bellaria, tragemata.*
אֶפִּיקוּרוֹס *Epicureus, atheus: hæreticus.*
אֶפְרָא cinis, pulvis: alga, juncus.
אַפְרוֹדִיטִי *Venus: ſtatua, idolum.*
אֲפַרְסְמוֹן *balſamum, arbuſcula.*
אֲפֶשׁ voluntas, beneplacitum.
אֶיפְשַׁר *poſſibile eſt, fieri poteſt.*
אַפְתָּא thalamus, tabulatum, &c.
אַצְוָא mactrum, panar.
אצל ſeparare.
אֲצִילוּת *ſeparata, individua.*
אצף angi, ſolicitū eſſe.
אֲצַץ arctare, urgere, premere.
ארבא navis, cimba.
אַרְבֵּיסַר *qvatuordecim.*

אַרְגְּוָן purpura.
אַרְדָא fungus, boletus.
אַרְדִּכְלָא *architectus, ſtructor.*
אֲרִית ſtagnum, rivus.
אוֹרֶז oryza.
אוּרְזִילָא *binnulus: balena.*
ארח hoſpitari, hoſpitem eſſe.
אוֹרֵחַ *viator, hoſpes.*
אֲרִיחָא *vectis, pertica.*
אֲרֵי qvod, qvia, qvùm.
אֲרִיךְ longus, tardus: decens.
אַרְכָא *protractio, prorogatio.*
אוֹרִיכוּת *longitudo, prolongatio.*
אֲרוּם qvod, qvia, quùm.
אַרְמְלָא *vidua.*
אַרְנוֹן ־א arca: decimæ.
אַרְנְקָא *crumena, loculus.*
אֲרַס deſponſare.
אֵירְסָא *venenum.*
אֲרִיס *hortulanus.*
אֵירוּס *tympanum, tintinabulum.*
אריסא *capiſtrum, catena.*
אֲרִסְטוֹן *convivium, prand. cœna.*
אֲרַע incedere, occurrere, evenire, obvenire.
אִרְעָא ־ון *caſus, eventus, occurſus.*
עַרְעִית *imum, inferius.*
עוּרְעִיתָא *apis, crabro.*
אֶשָּׁא ignis.
אֶשָּׁתָא *febris.*
אֲשַׁד fundere, effund.
אֻשְׁרָא *fulcrum, axis.*
אַשְׁלָא funis, funiculus.
אַשִּׁין durum, forte.
אִישּׁוֹן *terminus loci vel temporis: tempus.*
אוּשְׁפִּיז hoſtes, uterq.: hoſpitium.
אַשֵּׁר firmare, conf. corrob. verificare, certific.
אַשְׁרָתָא *firmitas, confirmatio.*
אשראי *firmitas, fides.*
אָשׁוּר *ratum, firmum.*
אִתְּתָא ־תָא uxor, mulier.

ב

בְּאֵשׁ malum eſſe, &c. ægrotare.
בִּישׁ ־א *malus: malum.*
בִּישְׁתָא *idem, malitia.*
בָּבָ ־א janua, porta: pupilla

pilla oculi.
בִּיבַר vivarium.
בָּגֵי בְּבַיִן ager, rus, campus.
בְּגַר pubeſcere, puberem fieri.
בַּגְרוּת pubertas.
בְּרָא fingere, mentiri.
בַּרַאי mendax.
בַּר torcular: ramus, vectis.
בְּרַח lætari, gaudere.
בְּרַל ſeparare, diſting.
הֶבְרֵל differẽtia, diſcrim.
בְּדִיל ob, propter.
בִּרְכָא ſtagnum, flumen, exundatio: tabulatum.
בְּרַר diſpergere, diſſip.
בְּהַל conturbare: accelerare, feſtinare.
בהק ſplendere, lucere, illuſtrare.
ן. בַּהַק lentigo, lentiginoſus.
בְּהִיר illuſtris, ſplend.
בְּהַת pudefieri, erubeſc.
בַּהֲתָא pudor, erubeſcent.
בּיז prædari, ſpoliare.
ין. בול portio, fruſtum, gleba: copiæ, exercitus.

בון intelligere, conſiderare.
בְּוּנָא intelligentia.
בוּעַ exultare, geſtire gaud.
בוּקָא vacuũ, vas inane.
בּוּר deſolari.
בּוּרָא incultus, ſylveſtris: bardus, ſtolidus.
בּוּת pernoctare.
מְבָתָא diverſorium.
בָּזִיךְ acerra, thuribulũ.
בְּזְלִין confinia, termini.
בְּזַע ſcindere, findere, lacerare.
בְּזַק ſpargere, diſperg.
בִּזְרָא ſemen, granum.
בְּחַל matureſcere.
בְּחַשׁ inqvirere, ſcrut: miſcere.
בְּטְרָא digitus.
בְּטַט lucere, ſcintill.
בְּטּוּל otium: abolitio, abrog.
בַּטְלָן otioſus.
בּוּטְמָא quercus.
בְּטַן gignere, parturire.
בְּטַשׁ calcare, recalcitrare.
בֵּי In, inter.

בִּיָא væ, ah, heu!
בִּיב foſſa, cloaca.
בִּיר ,ין mendax, fallax: pythones.
בִּיזְרָה uber, mamma.
בֵּיתוֹגִי intermedius.
בִּינָא תָּא *pilus, crinis: granum, ſalix.*
בִּיעַ א ovum.
בִּיר filius.
בִּיכְנָא piſtillum.
בלדר veredarius, curſor.
בְּלַט eminere, prominere.
בְּלוּט *robur, quercus.*
בַּלָּן balneator.
בלש ſcrutari, quærere.
בָּמַס altare, ara idol.
בנס iraſci, indign.
בְּסַם ſvave, dulce eſſe, fieri: exhilarare ſe.
בְּסִים *dulcis, ſuavis: acetum.*
בוּסְמָא *aroma, ungv.*
בְּסִיס baſis, fundam.
בְּסַר ſpernere, cõtemn.
בעע feſtinare, accelerare.
בְּעַץ calcare.
בְּעִיץ *ſtannum.*
בְּצָא ſcrutari, inveſtig.
בּוֹצִין א lucerna: cucumis: vectis, cardo.
בִּצָּא cœnum lutum: palus.
בְּקָא probare, explor. conſiderare.
בָּקִיא *exercitatus, expertus.*
בַּקָּא *muſca, culex, cimex.*
בַּקְרוּת levitas, temer. arrogantia.
בַּקְתָּא domuncula, caſa.
בַּר ,בָּרָא extra, foras: præter, præterq: ager, ſylva.
בָּרָיָא *extran: exterior.*
בָּרֵי creator.
בְּרִיָּה *creatio, creatura.*
בָּרִיא *ſanus, pingvis, e.*
בַּארַג ſplendidũ, optim.
בּוּרְגָן *tugurium, umbracul.*
בְּרַז figere, transfig. affig.
בַּרְזָא *foramen, vulnus: lorum: grando,*
בַּרְחָא hircus, caper.
בּוּרְטָא terebra, lancea.
הִבְרִיךְ propagare vitem.

בריבה *propago : pullus, fœtus.*
בורכנא *ſtultitia, ſtoliditas.*
בירלא beryllus, onyx.
ברם certè, utiq́, verùm, tantùm.
בירן ־א palatium.
ברס rudere.
בורסיא *coriarius.*
ברץ implere, accumulatare menſuram.
ברקן carbunculus, lapis.
ברר purum, mundum eſſe.
ברור *ſelectum, optim. clarum.*
ברירות *puritas, clarit.*
בירית *ſmegma, ſapo.*
ברבר *barbarus.*
ברות abies, fraxinus.
בתרי poſterior, ſtemus.

ג

גאה efferre ſe, excellere.
גיותנא *excelſus, elatus, ſuperbus.*
גאון *excellens & Doct. Talmudicus.*
גאם ſorbere, haurire.
גבא colligere, exigere.
גבאי *exactor, collector.*
גבב levare, tollere: colligere, exig.
גב גבי *ad, apud, juxta: cū ſuper: à, abs, de, &c.*
גוב *foſſa, fovea, ciſter.*
גבר terminare: pinſere, miſcere.
גבין ſupercil. palpebræ: gibboſus.
גבר vir: gallus gallin.
גבש congregare, comport.
גד ־א fortuna, dea fortunæ.
גדל magnum eſſe, &c. plicare, implic. interq.
גדילא *filium, funis.*
גדם mutilare, truncare.
גדפא ala, penna, pluma.
גדש coacervare, cumulare.
גהנם gehenna.
גהץ dealbare aquâ ad ſolem, bleichen.
גו ־א medium: intrà, intrinſec. inteſtinum.

filia vocis, i. e. echo: בַּעַל בְּרִית *dominus fœderis*, i. e. confœderatus, בַּעַל חוֹב *dominus debiti* vel *crediti*, i. e. debitor, creditor, בַּעַל עָרוּךְ *autor libri Aruch*, (Lexici Talmudici & Rabbinici) הַטּוּרִים *libri Turim*,(in Pentatevch) בַּעֲלֵי מָסוֹרֶת *autores Maſoræ*, Maſorethæ: בַּר שׁוּרָא *filius muri*, h. e. antemurale: דֶּרֶךְ אֶרֶץ *via terræ* i. e. mos. חֲמוֹר שֶׁל חָרָשִׁים *aſinus fabrorum*, i. e. ſedile, ſcamnum, כַּפְחִין *idem*, item lignum cui follis innititur &c.

10. Reciprocis pronominibus cùm deſtituantur Rabbini, æqvè ac Ebræi, Chaldæi, &c. utuntur horum loco nominibus: גּוּף *corpus*, נֶפֶשׁ *anima*, עֶצֶם *os, ſubſtantia*, additis ijsdem in fine affixis pronom. qvibus uſus vel opus eſt: ut: נַפְשִׁי/גּוּפִי/עַצְמִי *ipſemet, ego ipſe*, עַצְמוֹ / נַפְשׁוֹ / גּוּפוֹ *ille ipſe, ipſemet*, ſic עַצְמְךָ / נַפְשְׁךָ *tu ipſemet &c.* Conf. Arabiſm. noſtr. *Lib. II. cap. I. reg. I. annot. 4.* Sic & גְּרַם *os, oſſis*, ut: גַּרְמֵיהּ / גַּרְמָהּ / גַּרְמֵיהוֹן *ſeipſum, ſeipſam, ſeipſos, &c.* Vid. Buxt. Lex. ſuo l.

11. Rabbini Moſis quotiescunq; faciunt mentionem, id fit ipſis non niſi honoris addito titulo: מֹשֶׁה רַבֵּינוּ ע״ה, *Moſes Doctor noſter*, ע״ה abbreviatè pro עָלָיו הַשָּׁלוֹם, *ſupra eum ſit pax*: i. e. *quieſcat in pace*. Quod & faciunt nonnunqvam; qvando aliorum Prophetarum & Sanctorũ faciunt mentionem. Doctorum v. ſuorum vel Rabbini alicujus celebrioris juxta illos qvando, addunt fere: ז״ל h. e. זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה *memoria ejus ſit in benedictione*. Vide Abbreviaturas.

12. Sæpiſſimè Rabbinis mentio qvoq; fit, ex gr. Moſoræ ſive Maſſoreth, Keri & Cetibh, Tikkun

So-

Sophrim,Cabbalæ,Targum & Targumim,Talmudis Miſchnæ,Gemaræ,Barajthæ, Toſephoth, Tannaim, Amorajim, Seburajim, Geonim, Peruſchim, Medraſchim, &c. Verbo: מָסֹרָה vel מַסּוֹרָה eſt Critica Ebræorum ſacra circa textum ſacrum, maximè externa ejusdem. קְרִי וּכְתִיב *Lectum & Scriptum*, Variantes ſunt qvaſi in Scriptura lectiones. יח מִלִּין תִּיקּוּן סוֹפְרִים *Octodecim dictiones* in Scriptura ſacra ſunt *Correctio Scribarum.* קַבָּלָה *Kabbala* eſt תּוֹרָה על פּה vel תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה *Lex de ore nata, oretenus data*, Legis ſcriptæ expoſitio qvædam; vel (juxta Eliam in Tisbi) Arcanum Legis & prophetarum, qvod accepit vir ex ore viri usq; ad Moſen, retrorſum numerando; vel, Theologia qvædam Ebræorum arcana & ſymbolica, qvæ verſatur maximè circa ſenſum Scripturæ. תַּרְגּוּם vel תַּרְגּוּמִים ſunt Translationes vel paraphraſes Chaldaicæ textûs ſacri Ebraici: potiſſimumqve duæ, de qvibus Talmudici: תרגום של תורה אנקלוס הגר *Targum in Legem Onkeli proſelyti eſt.* תרגום של נביאים יונתן בן עוזיאל *Targum in prophetas Jonathanis, filii Uſiel eſt*: qvibus add: תרגום ירושלמי in Legem vagum & interruptum. תַּלְמוּד *Talmud* eſt Corpus q. Juris divini & humani Judæorum: & duplex eſt: ירושלמי vel *Jeroſolymitanum*, pro Judæis in terra patria conſcriptum: & בבלי *Babylonicum*, pro Judæis exteris qvibuscunqve; majoris præ illo ſemper uſus & authoritatis. Id conſtat ex מִשְׁנָה *Miſchna* & גְּמָרָא *Gemara.* Miſchna (item מַתְנִיתָא *doctrina, traditio*) q. dicas, Δευτερωσις,

Lex iterata, *ſecundaria* (oralis,) eſt Textus ipſe talmudicus; in forma theſium vel aphoriſmorum conſcriptus. Gemara, q. d. τελείωσις, *ſupplementum*, *complementum*, altera pars eſt Talmudis, uberiorqve textus ipſius explicatio, continens variarum opinionum diſcuſſiones, & tandem verioris ſententiæ deciſiones ſuper Miſchnajoth vel aphoriſmos, ſuprà dictos, doctrinales. Hujus, Gemaræ, duæ viciſſim ſunt qvaſi partes: explicatur enim Miſchna in Gemara, vel primò per בְּרַיְתָא *Barajtha*, q. dicas, doctrina, ſententia extranea, extra Jeroſolymam ſcripta, à DD. Tannaim, primis τῶν Miſchnajoth interpretibus: vel deinde per תּוֹסֶפְתָּא *Toſiphta*, q. d. additamentum, tempore poſterius Barajethæ vel Gamaræ: in qvalia ſunt viciſſim פסקי תוספות *deciſiones additamentorum* Gemaræ. Porrò, תַּנָּא / תָּנוּי *Tanna*, *Tanui*, plur. תַּנָּאִים *Tannaim* propriè ſunt Doctores autoresqve primi Miſchna, non raró etiam Talmudici in communi ſic vocantur, etiam Gemarici: אָמוֹרָא *Amora*, plur. אֲמוֹרָאִים *Amorai* (ab uno ex primis autore, ita dicti) ſunt Doctores & autores Gemaræ. Sequuntur hos ordine inter Doctores Jud: non longè durantes, סְבוּרָאִים *Seburaim*, q. dicas, Opiniſtæ vel Sceptici: & hoſce iterùm ſeqviores גְּאוֹנִים *Geonim*, i. e. Excellentes vel κατ' ἐξοχὴν Sapientes. פֵּרוּשׁ & פֵּירוּשִׁים tandem Commentaria ſunt Judæorum, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ſaniora melioraqve: מִדְרָשׁ & מִדְרָשִׁים allegorica, hyperbolica, fabuloſa. Sed de hiſce aliisq; ſimilibus rectius alio in loco dicitur.

COM-

COMPENDIUM LEXICI TARGUMICO-TALMUDICO-RABBINICI:

Radicum & Vocum qvarumcunqve notabiliorum, in Targumim, Talmude & Rabbinis vulgaribus occurrentium; ad ductum Buxtorfiani concinnatum Lexici, &c.

Autore

ANDR. SENNERTO, P. P.

א

אָב Nom. menſis: Julius noſter.
אבב fructū producere.
אִבָּא *fructus, proventus.*
אַבּוּב *organum, inſtrum. Muſ.*
אֲבַד perire, interire.
אוֹבְדָנָא *perditio.*
אֲבָה velle.
אַבָּא *pater: nom. honoris: generale, principale qvodcunq;*
אֵבְרָא membrū: os, oſſis.
אַבִּירִין *turres. arces, muri.*
אוֹבְרִיזָא *obryzum, aurū opt.*

אֲגַד ligare, colligare.
אֲגַם contriſtari: ire, abire.
אֲגַף ala: brachium: ripa, littus.
אֲגַר mercede conducere.
אַגְרָא *merces: lucrū: præcipuum qvidvis.*
אִגָּר *tectum.*
אִיגַּר *cumulus, tumulus.*
אֱגוֹרָא *ara, altare idolor.*
אוּדְן auris.
אִידְנָא *nunc, hodie.*
אֲדַק adhærere, cohærere.
אִדַּר area, horreū.

אִדְרוֹן *conclave, cubicul.*
אֲהַר— ſmegma, ſapo.
אָהֵן is, ille.
אַוְזָא— anſer; anas.
אַוְלָא initium, princip.
אוֹן pellis membrana.
אוֹנִי תָא emptio; literæ contractûs.
אוּף etiam.
אוֹף *ratio, via, modus.*
אוּק revireſcere.
אֲוִיר aër, ſpatium, vacuum.
אַוֵשׁ perſonare, perſtrepere.
אוּשָׁא *fundament. pavim: paries.*
אַר— אוֹת ſignum: litera; meteorum.
אִזְגַּר legatus, nuncius.
אֲזַל— abire: texere.
אִזְמַל— novacula, culter, ſcalpell.
אֲזַן audire, exaud:, armari, armatum eſſe.
אַזְנִין *arma.*
אחב patruus.
אֲחַד capere, tenere, prehendere: claudere.
אַחָה— conſuere, reſarcire.
אַחֲוָה— *fraternitas, fr... ſocietas: ulva paluſtris.*
אֲחִילוּ febris ard. acuta.
אַחַר morari, differre, tardare.
אִיחוּר *mora, tarditas,*
אַחֲרָיוּת *obligatio, oppignoratio.*
אֲטוּ idcircò, ergò, proptereà.
אֲטַר— lapidare.
אִטְלֵיז *forum, macellum.*
אֲטַן funis.
אִי non: ſi, num, an, væ.
אֵיר רָא vapor, exhala... feſtum ſolenne
אִיהוּ ipſe. אִיהִי ipſa.
אֵיכוּר— qvalitas.
אֵילָא poſtis, ſuperliminare.
אַיֵם terrere, terr... incutere.
אֲיֻמְתָן *terribilis, formid...*
אין ſi: ſive: nonne, an
אין אִינִי ſic, ita: itane?
איר אִיָּר nom. menſ: April noſter.

אַיִּ[illegible] *docere.*
איש vir, &c. ſingulare, individuum.
אִישִׁי *domine : nom. honor.*
אִישׁוּת *conjugiũ, matrim.*
אִיתָא eſt, ſunt.
אִכָּא eſt, ſunt.
אָכַל edere, &c. capere, comprehendere: rugire, tonare, clamare, proclamare, divulg.
אוּכְלָא *ſimus, ſtercus.*
אכם nigreſcere, atrari.
אוּכָם *niger, ater.*
אַכְסַן hoſpes, viator
אוּכָף ephippium.
אֶלָּא ſed, niſi, præterq. ideò, idcircò.
אלוגין chirographũ, obligatio.
אֱלַל ejulare, lamentari, plangere.
אִלְיָא *lamentum, planctus.*
אֱלָהּ DEUS.
אֱלָהִי *divinus; theologus.*
אֱלָהוּתָא *divinitas; theologia.*
אֱלָהֵן *ſed, niſi, preterqvam.*
אִלּוּ illi, illæ, illa.
אִלּוּ *ſi.*
אִלּוּלֵי *niſi, ſi non.*
אַלְיָא auricula, pars auris inf.
אַלֵּל explorare.
אֱלוּל *nom. menſ. Auguſtus noſter.*
אִלֵּין *illi, illæ, illa.*
אֲלַם fortem, robuſtum eſſe.
אַלִּים *fortis, robuſtus.*
אַלְמָא *ergò, igitur: qvare.*
אִלְמָלֵי ־ א *ſi, niſi, ſi non.*
אֲלַס maſticare.
אוּלְפָן doctrina, inſtitutio.
אִלְפָא *navis.*
אוּלְצָן fames.
אַלְקַפְטָא dux, prorex.
אַלְתַּר citò, mox.
אֲמַר metiri, menſurare: æſtimare.
אוּמָר *æſtimatio, conjectura.*
אֲמִיטְתָא caligo, obſcuritas.
אִם אִמָּא mater: biviũ: metropolis.
אמן credere, fidere.
אוּמָּן *artifex, opifex.*

אום

אוּמָנוּת artificium, opif.
אָמַן juxta artem agere, docere hanc: nutrire, educare.
הֵימָנוּת fides, veritas.
מְהֵימָן fidus, fidel: verax.
אֲמַר dicere.
אֲמִירָה dictum, ſermo.
מֵימַר ſermo, verbum.
מַאֲמַר ſermo, Oratio.
אִמַּר _א agnus, ovis, pecus.
אִמְרָא ora, fimbria.
אִמְרוֹן domeſticus, cicur, mitis.
אַמִיתָא menta.
אֲנָא ego.
אָנוּ אֲנַן nos.
אִנָּא is, ille, ipſe.
אִנּוּן .הִנּוּן ij, illi, ipſi.
אֲנָה decipere, defraud.
אוֹנָאָה deceptio, defraudatio.
אִנְהוּ ille, ipſe.
אֲנַן mœſtum, triſtem eſſe: lugere, &c.
אֲנִינוּת mœror, planctus.
אֲנוֹנָה annona, cibus, frumentum.
אֲנַס cogere, diripere, opprimere.
אוֹנֵס violentia, præda, raptor: præfectus.
אוֹנְסָא direptio, vis, violentia.
אֲנִיסָא idem.
אַנְפָּא facies, vultus, ſuperficies.
אַפּוּת frons, vultus. narce.
אֲנַץ ſtimulare.
אֲנַק gemere, ſuſpirare.
אֲנִיקִי gemitus, anguſtiæ.
אוּנְקִיָא uncia, pondus.
אוּנְקִיאוֹת lances, bilances.
אוּנְקְלָא uncus, uncinus.
אֲסֵי curare, ſanare, mederi.
אָסְיָא medicus.
אַסְיָא medicina, curatio.
אַסוּת _א idem.
אָסָא myrtus, arbor.
אִסָּר cervical, pulvinar.
אֲסַט commeſſari, epulari.
אִסְטַגְנִינוּת aſtron: aſtrologia.
אִיסְטְוָא porticus: ſedile, ſcamnum.
אִסְטְלִי ſtola, chlamys.
אִסְטְמָא chalybs: ornamenta mulibr.
אִסְטְרָט ſtrata, platea, via.
אַסְטְרוֹלוֹגִיאָה aſtrologia.

איסבלא

אִיסְכָּלָא ſcala.
אִסְכוֹלִי *ſchola, gymn.*
אִסְכֵּמָא *ſchema, figura.*
אֲסַל axis, baculus, pertica, vectis.
אַסְנָא rubus.
אִסְפְּלִיוֹת nuclei: ſenſus loci, &c.
אִסְפְּנִיקִי *cingulum, zona.*
אִסְפַּקְלַרִי *ſpeculum.*
אִסְפַּרְמָקִין *aromata.*
אִסְקוּפָּא limen, ſcamnum.
אֲסַר ligare, vincire: vetare, prohibere.
אֲסָרָא *vinculum, faſciculus, manip.*
אֱסָר *obligatio.*
אִסַּר *as, aſſis, aſſarium.*
אֲסִיתָא mortarium.
אִסְתְּוּתָא *greſſus, inceſſus.*
אִסְתְּנָא *aqvilo, boreas, vent.*
אַפַּדְנָא tentor: palatium.
אַפִּיטְרוֹפּוֹס tutor, curator, adminiſtrator.
אֲפַךְ vertere, fugere.
אֲפִיכֵי *remiſſio, condonatio.*
אֲפִילָא ſerotinum.
אִיפּוּמָא feneſtra tecti.
אוֹפַן rota: modus, circulus.

אֲפוּן *cicer, piſum.*
אַפְסָר capiſtrum, habena, lorum.
אֲפִיפְיוֹר Papa, Pontif. Rom.
אַפְצָא galla, fructus qverc.
אוֹפֶק Horizon.
אַפִּיקוֹמָן *bellaria, tragemata.*
אֶפִּיקוּרוֹס *Epicureus, atheus: hæreticus.*
אֶפְרָא cinis, pulvis: alga, juncus.
אַפְרוֹדִיטִי *Venus: ſtatua, idolum.*
אֲפַרְסְמוֹן *balſamum, arbuſcula.*
אֲפֶשׁ voluntas, beneplacitum.
אֶיפְשַׁר *poſſibile eſt, fieri poteſt.*
אַפְתָּא thalamus, tabulatum, &c.
אַצְוָא mactrum, panar.
אצל ſeparare.
אֲצִילוּת *ſeparata, individua.*
אצף angi, ſolicitū eſſe.
אֲצַץ arctare, urgere, premere.
ארבא navis, cimba.
אַרְבֵּיסַר *qvatuordecim.*

אַרְגוָן purpura.
אַרְדָא fungus, boletus.
אַרְדִּכְלָא *architectus, ſtructor.*
אַרִית ſtagnum, rivus.
אוֹרֶז oryza.
אוֹרְזִילָא *binnulus: balena.*
ארח hoſpitari, hoſpitem eſſe.
אוֹרַח *viator, hoſpes.*
אֲרִיחָא *vectis, pertica.*
אֲרֵי qvod, qvia, qvùm.
אֲרִיךְ longus, tardus: decens.
אַרְכָא *protractio, prorogatio.*
אוֹרִיכוּת *longitudo, prolongatio.*
אֲרוּם qvod, qvia, quùm.
אַרְמְלָא *vidua.*
אַרְנוֹן ־א arca: decimæ.
אַרְנְקָא *crumena, loculus.*
אֲרַס deſponſare.
אֵירְסָא *venenum.*
אֲרִיס *hortulanus.*
אֵירוֹס *tympanum, tintinabulum.*
אַרוּכא *capiſtrum, catena.*
אֲרִסְטוֹן *convivium, prand. cœna.*
אֲרַע incedere, occurrere, evenire, obvenire.
אַרְעָא ־ן *caſus, eventus, occurſus.*
עַרְעִית *imum, inferius.*
עוֹרְעִיתָא *apis, crabro.*
אֶשָּׁא ignis.
אֶשָּׁתָא *febris.*
אֲשַׁד fundere, effund.
אַשְׁרָא *fulcrum, axis.*
אַשְׁלָא funis, funiculus.
אֲשִׁין durum, forte.
אִישׁוֹן *terminus loci vel temporis: tempo-*
אוּשְׁפִּיז hoſts, uterq; hoſpitium.
אַשֵּׁר firmare, conf. corrob. verificare, certific.
אֲשַׁרְתָּא *firmitas, confir-tio.*
אַשְׁרַאי *firmitas, fides.*
אָשׁוּר *ratum, firmum.*
אִתְּתָא תָא uxor, mulier.

ב

בְּאַשׁ malum eſſe, &c. ægrotare.
בִּישׁ ־א *malus: malum.*
בִּישְׁתָא *idem, malitia.*
בָּב ־א janua, porta: pa-pill-

pilla oculi.

בִּיבָר vivarium.

בָּגִי ager, rus, campus.

בגר pubeſcere, pubérem fieri.

בַּגְרוּת *pubertas.*

בָּדָא fingere, mentiri.

בַּדָּאי *mendax.*

בַּד torcular: ramus, vectis.

בדח lætari, gaudere.

בָּדַל ſeparare, diſting.

הבדל *differētia, diſcrim.*

בדיל *ob, propter.*

בִּרְכָא ſtagnum, flumen, exundatio: tabulatum.

בדר diſpergere, diſſip.

בָּהַל conturbare: accelerare, feſtinare.

ברק ſplendere, lucere, illuſtrare.

בֹּהַק *lentigo, lentiginoſus.*

בָּהִיר illuſtris, ſplend.

בַּהֲרוּת pudefieri, erubeſc.

בַּהֲתָא *pudor, erubeſcent.*

בזז prædari, ſpoliare.

בול portio, fruſtum, gleba: copiæ, exercitus.

בין intelligere, conſiderare.

בִּינָא *intelligentia.*

בִּיעַ exultare, geſtire gaud.

בוקא vacuū, vas inane.

בור deſolari.

בורא *incultus, ſylveſtris: bardus, ſtolidus.*

בות pernoctare.

מְבָתָא *diverſorium.*

בָּזִיךְ acerra, thuribulū.

בזלין confinia, termini.

בזע ſcindere, findere, lacerare.

בָּזַק ſpargere, diſperg.

בזרא ſemen, granum.

בְּחַל matureſcere.

בְּחַשׁ inqvirere, ſcr●t: miſcere.

בטרא digitus.

בטט lucere, ſcintill.

בטול otium: abolitio, abrog.

בטלן *otioſus.*

בוטמא quercus.

בטן gignere, parturire.

בטש calcare, recalcitrare.

בי In, inter.

ביא

בִּיאָ væ, ah, heu!
בִּיב foſſa, cloaca.
בִּיר ,ין mendax, fallax: pythones.
בִּיזָה uber, mamma.
בֵּיתוֹנִי intermedius.
בִּינָא תָּא *pilus, crinis: granum, ſalix.*
בִּיעָ א ovum.
בִּיר filius.
בוּכְנָא piſtillum.
בלדר veredarius, curſor.
בְּלַט eminere, prominere.
בְּלוּט *robur, quercus.*
בַּלָּן balneator.
בלש ſcrutari, quærere.
בָּמָס altare, ara idol.
בְּנַס iraſci, indign.
בְּסַם ſvave, dulce eſſe, fieri: exhilarare ſe.
בְּסִים *dulcis, ſuavis: acetum.*
בוּסְמָא *aroma, ungv.*
בְּסִיס baſis, fundam.
בְּסַר ſpernere, cõtemn.
בעע feſtinare, accelerare.
בְּעַץ calcare.
בְּעִיץ *ſtannum.*
בְּצָא ſcrutari, inveſtig.
בּוּצִין א lucerna: cucumis: vectis, cardo.
בִּצָא. cœnum lutum: palus.
בְּקָא probare, explor. conſiderare.
בָּקִיא *exercitatus, expertus.*
בַּקָּא *muſca, culex, cimex.*
בַּקָּרוּת levitas, temer. arrogantia.
בַּקְתָּא domuncula, caſa.
בַּר בָּרָא extra, foras: præter, præterq: ager, ſylva.
בַּרְיָא *extran: exterior.*
בָּרִי creator.
בְּרִיָּה *creatio, creatura.*
בָּרִיא *ſanus, pinguis, e.*
בָּארָג ſplendidũ, optim.
בּוּרְגָן *tugurium, umbracul.*
בְּרַז figere, transfig. affig.
בַּרְזָא *foramen, vulnus: lorum: grando,*
בַּרְחָא hircus, caper.
בּוּרְטָא terebra, lancea.
הִבְרִיךְ propagare vitem.

בר

בריך ־ד *propago : pullus, fœtus.*
בורכא *ſtultitia, ſtoliditas.*
בירלא beryllus, onyx.
ברם certè, utiq, verùm, tantùm.
בירן ־א palatium.
בּרס rudere.
בורסיא *coriarius.*
ברץ implere, accumulatare menſuram.
ברקן carbunculus, lapis.
ברר purum, mundum eſſe.
ברור *ſelectum, optim. clarum.*
בירור ־ת *puritas, clarit.*
בירית ־ת *ſmegma, ſapo.*
ברבר *barbarus.*
ברת ־ת abies, fraxinus.
בתרי poſterior, ſtemus.

ג

גאר ־ת efferre ſe, excellere.
גיותנא ־א *excelſus, elatus, ſuperbus.*
גאון *excellens ✤ Doct. Talmudicus.*
גאם ־ם ſorbere, haurire.
גבא colligere, exigere.
גבאי *exactor, collector.*
גבב levare, tollere: colligere, exig.
גב גבי *ad, apud, juxta : cū ſuper : à, abs, de, &c.*
גוב *foſſa, fovea, ciſter.*
גבר ־ תerminare : pinſere, miſcere.
גבין ſupercil. palpebræ : gibboſus.
גבר vir : gallus gallin.
גבש congregare, comport.
גד ־א fortuna, dea fortunæ.
גדל magnum eſſe, &c. plicare, implic. interq.
גדילא *filium, funis.*
גדם mutilare, truncare.
גדפא ala, penna, pluma.
גדש coacervare, cumulare.
גהנם ־ם gehenna.
גהץ dealbare aqvâ ad ſolem, bleichen.
גו ־א medium: intrà, intrinſec. inteſtinum.

גּוּב respondere.
גּוּדָא ſepes, paries: ripa, littus.
גְוִיָּה corpus.
גּוּז ab, exſcindere &c. transfretare.
גַּזָּז *evnuchus.*
מְגִיזָא *vadum.*
גַּוֹן color: modus, ratio, ſimilit:
גּוּס amputare: occurrere: miſcere.
גּוּעַ oblectare ſe.
גּוּף corpus: perſona: ſubſtantia.
גּוּף claudere: mœchari.
גּרְץ abbreviari, decurtari: rodere, arr:
גּוּר ut Ebr: item, proſelytus fieri.
גֵּר *ut Ebr: it: proſelytus.*
גְּזָא fugere: abſcindere: retribuere.
גְּזַם minari, commin: amputare.
גְּזוֹם *comminatio.*
גְּזַר ut Ebr: item. circumcidere: pangere fœdus:

גְּחַךְ ridere, irridere.
גְּחַן incurvare ſe, proſternere.
גֵּיחוּר rufus, rubicund.
גֵּט .ין literæ contractûs: it: repudij:
גִּיד ,א nervus: abſynthium; coriandrũ.
גִּין בְּגִן propter.
גָּיָס turma, exercitus.
גֵּיף ripa, littus.
גִּיר א calx: ſagitta, jacul.
גֵּירָה grex; pecus.
גְּלַג narrare, referre, &c.
גלד decorticari, pelle nudari: congelare, i
גְּלִיד ,א *gelu, glacies: cryſtallus.*
גְּלִימָא collis: pallium, toga.
גְּלַף ſculpere, exſculp. cælare.
גְּלוּשׁ recalvaſter.
גְּמַר conſtringi, arctari.
גמם ſuccidere, exſcind. balbutire.
גְּמַע' abſorbere, exſorb.
גַּמֵּץ fodere, effod.

גמר

גָּמַר abſolvere, perficere, concludere: diſcere, docere.

גָּמִיר *abſolutum, perf: totum: totaliter: holocauſtum.*

גּוּמְרָא *pruna, carbo.*

גְּמָרָא *ſtudium, doctrina.*

גנא cubare: dormire: turpitud. afficere.

גְּנָאי *turpitudo, ignominia.*

גַּנְדַּר volvere, devolv.

גְּנַז abſcondere, aſſerv, theſaurizare.

גְּנַח tuſſire: ejulare: caſtrare.

גּוּנְכָא ſtragula villoſa.

גְּנִיס γενάς, generoſus.

גְּנִיסָא γένεσις: familia, genus.

גסס inflare, i, efferre, i. lethal. in agone decumb.

גפף claudere, occludere: amplexari.

גַּף *ala: ripa, littus: ora.*

גְּרַב vaſtare, ſpoliare.

גְּרַב א *uter, vas, lagena.*

גְּרַג ſuſcitare, incit: contendere.

גְּרַד ſcalpere, ſcab: rodere: radere: decorticare: texere.

גְּרִיד א *raſio, abraſ: ſiccus, um.*

גַּרְדֵּם *frangere, rumpere.*

גְּרַם in cauſa eſſe, cauſari: comminuere: roborari.

גְּרֶם *os, oſſ: ipſemet: ſubſtantia: corpus: cauſa, occaſio.*

גְּרַס frangi: legere, ſtudere.

גְּרַר trahere, diſtr: radere, abrad: ſecare, diſſec: adurere: commeſſari, &c.

גֶּשֶׁר pons.

ד

דָּא hæc, iſta: hoc, iſtud.

דְּאַר arare.

דְּאַרְ herbaſcere.

דְּבָבָא inimicus, hoſtis.

דּוּבָּא *urſus.*

דִּרְבַּךְ ſtrues lapidum.

דְּבַר ducere, abduc: aſſumere, accip.

דבור

filia vocis, i. e. echo: בַּעַל בְּרִית *dominus fœderis*, i. e. confœderatus, בַּעַל חוֹב *dominus debiti* vel *crediti*, i. e. debitor, creditor, בַּעַל עָרוּךְ *autor libri Aruch*, (Lexici Talmudici & Rabbinici) הַטּוּרִים *libri Turim*, (in Pentatevch) בַּעֲלֵי מַסּוֹרֶה *autores Maſora*, Maſorethæ: בַּר שׁוּרָא *filius muri*, h. e. antemurale: דֶּרֶךְ אֶרֶץ *via terræ* i. e. mos. חֲמוֹר שֶׁל חָרָשִׁים *aſinus fabrorum*, i. e. ſedile, ſcamnum, כַּפָּחִין *idem*, item lignum cui follis innititur &c.

10. Reciprocis pronominibus cùm deſtituantur Rabbini, æqvè ac Ebræi, Chaldæi, &c. utuntur horum loco nominibus: גוּף *corpus*, נֶפֶשׁ *anima*, עֶצֶם *os*, *ſubſtantia*, additis ijsdem in fine affixis pronom. qvibus uſus vel opus eſt: ut: נַפְשִׁי/גּוּפִי/ עַצְמִי *ipſemet, ego ipſe*, גּוּפוֹ / נַפְשׁוֹ / עַצְמוֹ *ille ipſe*, *ipſemet*, ſic נַפְשְׁךָ / עַצְמְךָ *tu ipſemet &c.* Conf. Arabiſm. noſtr. *Lib. II. cap. I. reg. I. annot. 4.* Sic & גֶּרֶם *os, oſſis*, ut: גַּרְמֵיהוֹן / גַּרְמָהּ / גַּרְמֵיהּ *ſeipſum*, *ſeipſam*, *ſeipſos*, *&c.* Vid. Buxt. Lex. ſuo l.

11. Rabbini Moſis quotiescunq; faciunt mentionem, id fit ipſis non niſi honoris addito titulo: משה רבינו ע״ה, *Moſes Doctor noſter*, ע״ה abbreviatè pro עָלָיו הַשָּׁלוֹם, *ſupra eum ſit pax*: i. e. *quieſcat in pace*. Quod & faciunt nonnunqvam, qvando aliorum Prophetarum & Sanctorū faciunt mentionem. Doctorum v. ſuorum vel Rabbini alicujus celebrioris juxta illos qvando, addunt fere: ז״ל h. e. זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה *memoria ejus ſit in benedictione*. Vide Abbreviaturas.

12. Sæpiſſimè Rabbinis mentio qvoq; fit, ex gr. Moſoræ ſive Maſſoreth, Keri & Cetibh, Tikkun So-

Sophrim, Cabbalæ, Targum & Targumim, Talmudis, Miſchnæ, Gemaræ, Barajthæ, Toſephoth, Tanaim, Amorajim, Seburajim, Geonim, Peruſchim, Medraſchim, &c. Verbo: מָסֹרָה vel מָסוֹרֶת eſt Critica Ebræorum ſacra circa textum ſacrum, maximè externa ejusdem. קְרִי וּכְתִיב *Lectum & Scriptum*, Variantes ſunt qvaſi in Scriptura lectiones. יח מִלִּין תִּיקּוּן סוֹפְרִים *Octodecim dictiones* in Scriptura ſacra ſunt *Correctio Scribarum*. קַבָּלָה *Kabbala* eſt תורה על פה vel תּוֹרָה שֶׁבְּעַל פֶּה *Lex de ore nata, oretenus data*, Legis ſcriptæ expoſitio qvædam: vel (juxta Eliam in Tisbi) Arcanum Legis & prophetarum, qvod accepit vir ex ore viri usq; ad Moſen, retrorſum numerando; vel, Theologia qvædam Ebræorum arcana & ſymbolica, qvæ verſatur maximè circa ſenſum Scripturæ. תַּרְגּוּם vel תַּרְגּוּמִים ſunt Translationes vel paraphraſes Chaldaicæ textûs ſacri Ebraici: potiſſimumqve duæ, de qvibus Talmudici: תרגום של תורה אנקלוס הגר *Targum in Legem Onkeli proſelyti eſt.* תרגום של נביאים יונתן בן עוזיאל *Targum in prophetas Jonathanis, filii Uſiel eſt*: qvibus add; תרגום ירושלמי in Legem vagum & interruptum. תַּלְמוּד *Talmud* eſt Corpus q. Juris divini & humani Judæorum: & duplex eſt: ירושלמי vel *Jeroſolymitanum*, pro Judæis in terra patria conſcriptum: & בבלי *Babylonicum*, pro Judæis exteris qvibuscunqve; majoris præ illo ſemper uſus & authoritatis. Id conſtat ex מִשְׁנָה *Miſchna* & גְּמָרָא *Gemara*. Miſchna (item מַתְנִיתָא *doctrina, traditio*) q. dicas, Δευτερωσις,

Lex iterata , *ſecundaria* (oralis ,) eſt Textus ipſe talmudicus ; in forma theſium vel aphoriſmorum conſcriptus. Gemara, q. d. τελείωσις, *ſupplementum, complementum* , altera pars eſt Talmudis, uberiorqve textus ipſius explicatio , continens variarum opinionum diſcuſſiones , & tandem verioris ſententiæ deciſiones ſuper Miſchnajoth vel aphoriſmos , ſuprà dictos , doctrinales. Hujus, Gemaræ , duæ viciſſim ſunt qvaſi partes: explicatur enim Miſchna in Gemara, vel primò per בְּרַיְתָא *Barajtha* , q. dicas, doctrina , ſententia extranea, extra Jeroſolymam ſcripta , à DD. Tannaim , primis τῶν Miſchnajoth interpretibus : vel deinde per תּוֹסֶפְתָּא *Toſiphta* , q. d. additamentum , tempore poſterius Barajethæ vel Gamaræ : in qvalia ſunt viciſſim פסקי תוספות *deciſiones additamentorum* Gemaræ. Porrò , תַּנָּא / תַּנּוּי *Tanna, Tanui*, plur. תַּנָּאִים *Tannaim* propriè ſunt Doctores autoresqve primi Miſchna , non rarò etiam Talmudici in communi ſic vocantur , etiam Gemarici : אָמוֹרָא *Amora*, plur. אֲמוֹרָאִים *Amorai* (ab uno ex primis autore, ita dicti) ſunt Doctores & autores Gemaræ. Sequuntur hos ordine inter Doctores Jud: non longè durantes , סבוראים *Seburaim* , q. dicas . Opiniſtæ vel Sceptici : & hoſce iterùm ſeqviores גְּאוֹנִים *Geonim* , i. e. Excellentes vel κατ᾽ ἐξοχὴν Sapientes. פֵּרוּשׁ & פירושים tandem Commentaria ſunt Judæorum , ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ſaniora melioraqve : מִדְרָשׁ & מִדְרָשִׁים allegorica , hyperbolica, fabuloſa. Sed de hiſce aliisq; ſimilibus rectiùs alio in loco dicitur.

COM-

COMPENDIUM LEXICI TARGUMICO-TALMUDICO-RABBINICI:

Radicum & Vocum qvarumcunqve notabiliorum, in Targumim, Talmude & Rabbinis vulgaribus occurrentium; ad ductum Buxtorfiani concinnatum Lexici, &c.

Autore

ANDR. SENNERTO, P. P.

א

אֵב Nom. menſis: Julius noſter.

אבב fructū producere.

אִבָּא *fructus, proventus.*

אַבּוּב *organum, inſtrum. Muſ.*

אָבַד perire, interire.

אֹבְדָנָא *perditio.*

אָבָה velle.

אַבָּא *pater: nom. honoris: generale, principale qvodcunq.*

אֵבָרָא membrū: os, oſſis.

אַבְרוּרִין *turres. arces, muri.*

אוֹבְרִיזָא *obryzum, aurū opt.*

אֲגַד ligare, colligare.

אָגַם contriſtari: ire, abire.

אֲגַף ala: brachium: ripa, littus.

אֲגַר mercede conducere.

אַגְרָא *merces: lucrū: precipuum qvidvis.*

אִגָּר *tectum.*

אִיגַּר *cumulus, tumulus.*

אֱגוֹרָא *ara, altare idolor.*

אוּדְן auris.

אִידָּנָא *nunc, hodie.*

אֲדַק adhærere, cohærere.

אִדַּר area, horreū.

אִדְרוֹן *conclave, cubicul.*
אֲהַל— ſmegma, ſapo.
אֲהֵן is, ille.
אֲוָזָּא— anſer; anas.
אֲוָלָא initium, princip.
אוֹן pellis membrana.
אוֹנִי —תָא emptio; literæ contractûs.
אִיף etiam.
אוֹף *ratio, via, modus.*
אוּק revireſcere.
אֲוִיר aër, ſpatium, vacuum.
אֲוַשׁ perſonare, perſtrepere.
אוּשָׁא *fundament. pavim: paries.*
אוֹת —אָת ſignum: litera; meteorum.
אִזְגַּר legatus, nuncius.
אֲזַל— abire: texere.
אִזְמַל— novacula, culter, ſcalpell.
אֲזַן audire, exaud:, armari, armatum eſſe.
אֲזֵנִין *arma.*
אחב patruus.
אֲחַד capere, tenere, prehendere; claudere.

אֲחַד— conſuere, reſarcire.
אַחֲוָה— *fraternitas, fr. ſocietas: ulva paluſtris.*
אֲחִילוּ febris ard. acuta.
אֲחַר morari, differre, tardare.
אִיחוּר *mora, tarditas,*
אַחֲרָיוּת *obligatio, oppignoratio.*
אֲטוּ idcircò, ergò, propterea.
אֲטַל— lapidare.
אִטְלִיז *forum, macellum.*
אֲטוּן funis.
אִי non: ſi, num, an: væ.
אִיד —דָא vapor, exhalat; feſtum ſolenne.
אִיהוּ ipſe. —אִיהִי א ipſa.
אֵיכוּת— qvalitas.
אִילָא poſtis, ſuperliminare.
אֵים terrere, terr. incutere.
אֵימְתָן *terribilis, formid.*
אִין ſi: ſive: num, an?
אִין אִינִי ſic, ita: itane?
אִיר אִיָּר nom. menſ: April. noſter.

אִלֵּף *docere.*
אִישׁ vir, &c. ſingulare, individuum.
אִישִׁי *domine ! nom. honor.*
אִשׁוּת *conjugiũ, matrim.*
אִיתָא eſt, ſunt.
אִיכָּא eſt, ſunt.
אָכַל edere, &c. capere, comprehendere: rugire, tonare, clamare, proclamare, divulg.
אוּכְלָא *ſimus, ſtercus.*
אָכַם nigreſcere, atrari.
אוּכָם *niger, ater.*
אַכְסְנַאי hoſpes, viator.
אוּכָף ephippium.
אֶלָּא ſed, niſi, præterq. ideò, idcircò.
אוֹנִין chirographũ, obligatio.
אָלָה ejulare, lamentari, plangere.
אִלְיָא *lamentum, planctus.*
אֱלוֹהַּ DEUS.
אֱלֹהִי *divinus; theologus.*
אֱלֹהוּת *divinitas; theologia.*

אֲלָהֵן *ſed, niſi, præterqvam.*
אֵלּוּ illi, illæ, illa.
אִלּוּ *ſi.*
אִלּוּלֵי *niſi, ſi non.*
אַלְיָא auricula, pars auris inf.
אָלַל explorare.
אֱלוּל *nom. menſ. Auguſtus noſter.*
אִלֵּין *illi, illæ, illa.*
אָלַם fortem, robuſtum eſſe.
אֵלִים *fortis, robuſtus.*
אַלְמָא *ergò, igitur: qvare.*
אִלְמָלֵי _א *ſi, niſi, ſi non.*
אָלַס maſticare.
אוּלְפָּן doctrina, inſtitutio.
אַלְפָא *navis.*
אוּלְצָן fames.
אַלְקַפְּטָא dux, prorex.
אַלְתַּר citò, mox.
אָמַד metiri, menſurare: æſtimare.
אוּמְדָּן *æſtimatio, conjectura.*
אֲמִיטְתָא caligo, obſcuritas.
אֵם אִמָּא mater: biviũ: metropolis.
אָמַן credere, fidere.
אוּמָּן *artifex, opifex.*

אום

אוּמָנוּת *artifiſium, opif.*
אֻמַן *juxta artem agere, docere banc: nutrire, educare.*
הֵימָנוּת *fides, veritas.*
מְהֵימָן *fidus, fidel: verax.*
אֲמַר dicere.
אֲמִירָה *dictum, ſermo.*
מֵימַר *ſermo, verbum.*
מַאֲמַר *ſermo, Oratio.*
אִמַּר ־א *agnus, ovis, pecus.*
אִמְרָא *ora, fimbria.*
אִמְּרִין *domeſticus, cicur, mitis.*
אַמִּיתָא menta.
אֲנָא ego.
אֲנוּ אֲנַן *nos.*
אִנָּא *is, ille, ipſe.*
אִנּוּן .הִנּוּן *ij, illi, ipſi.*
אנה decipere, defraud.
אוֹנָאָה *deceptio, defraudatio.*
אִנְהוּ *ille, ipſe.*
אֲנַן mœſtum, triſtem eſſe: lugere, &c.
אֲנִינוּת *mœror, planctus.*
אֲנוֹנָה *annona, cibus, frumentum.*
אֲנַס cogere, diripere, opprimere.
אוֹנֵס *violentus, præda, raptor: præfectus.*
אוֹנְסָא *direptio, vis, violentia.*
אֲנִיסָא *idem.*
אַנְפָּא facies, vultus, ſuperficies.
אַפּוּת *frons, vultus: narce.*
אֲנַץ ſtimulare.
אֲנַק gemere, ſuſpirare.
אֲנִיקִי *gemitus, anguſtia.*
אוּנְקְיָא *uncia, pondus.*
אוּנְקִיאוֹת *lances, bilances.*
אוּנְקְלָא *uncus, uncinus.*
אֲסֵי curare, ſanare, mederi.
אָסֵי ־יָא *medicus.*
אַסְיָא *medicina, curatio.*
אַסוּת ־א *idem.*
אָסָא *myrtus, arbor.*
אִסָּר cervical, pulvinar.
אֲסַט commeſſari, epulari.
אסטגנינות *aſtron: aſtrologia.*
איִסְטְוָא *porticus: ſedile, ſcamnum.*
אִסְטְלִי *ſtola, chlamys.*
אִסְטְמָא *chalybs: ornam. muliebr.*
אִסְטְרָט *ſtrata, platea, via.*
אַסְטְרוֹלוֹגִיאָה *aſtrologia.*

שכבלא

אִיסְכַלְת ſcala.
אִסְכוֹלִי *ſcbola, gymn.*
אִסְכֵמָא *ſchema, figura.*
אֲסַל axis, baculus, pertica, vectis.
אֲסִנָא rubus.
אִסְפְּלִיוֹת nuclei: ſenſus loci, &c.
אִסְפְּנִיק *cingulum, zona.*
אִסְפַּקְלַרְי *ſpeculum.*
אִסְפַּרְמְקִין *aromata.*
אִסְקוּפָּא limen, ſcamnum.
אֲסַר ligare, vincire: vetare, prohibere.
אֲסָרָא *vinculum, faſciculus, manip.*
אֱסָר *obligatio.*
אִסַּר *as, aſſis, aſſarium.*
אֲסִיתָא mortarium.
אִסְתְּוָתָא *greſſus, inceſſus.*
אִסְתְּנָא *aqvilo, boreas, vent.*
אַפִּרְנָא tentor: palatium.
אַפִּיטְרוֹפּוֹס tutor, curator, adminiſtrator.
אֲפַךְ vertere, fugere.
אֲפוּכִי *remiſſio, condonatio.*
אֲפִילָא ſerotinum.
אִיפּוּמָא feneſtra tecti.
אוֹפַן rota: modus, circulus.

אֲפוּן *cicer, piſum.*
אַפְסַר capiſtrum, habena, lorum,
אֲפִיפְיוֹר Papa, Pontif. Rom.
אַפְצָא galla, fructus querc.
אוֹפֶק Horizon.
אֲפִיקוֹמָן *bellaria, tragemata.*
אֶפִּיקוּרוֹס *Epicureus, atheus: hæreticus.*
אֶפְרָא cinis, pulvis: alga, juncus.
אַפְרוֹדִיטִי *Venus: ſtatua, idolum.*
אֲפַרְסְמוֹן *balſamum, arbuſcula.*
אֵפֶשׁ voluntas, beneplacitum.
אֶיפְשַׁר *poſſibile eſt, fieri poteſt.*
אַפְּתָא thalamus, tabulatum, &c.
אַצְוָא mactrum, panar.
אצל ſeparare.
אֲצִילוֹת *ſeparata, individua.*
אצף angi, ſolicitū eſſe.
אֲצַץ arctare, urgere, premere.
ארבא navis, cimba.
אַרְבֵיסַר *qvatuordecim.*

אַרְגְּוָן purpura.
אַרְדָּא fungos, boletus.
אַרְדִּיכְלָא *architectus, ſtructor.*
אַרִית ſtagnum, rivus.
אוֹרֶז oryza.
אוֹרְזִילָא *binnulus: balena.*
ארח hoſpitari, hoſpitem eſſe.
אוֹרֵחַ *viator, hoſpes.*
אֲרִיחָא *vectu, pertica.*
אֲרֵי qvod, qvia, qvùm.
אֲרִיךְ longus, tardus: decens.
אַרְכָּא *protractio, prorogatio.*
אוֹרִיכוּת *longitudo, prolongatio.*
אֲרוּם qvod, qvia, quùm.
אַרְמְלָא *vidua.*
אַרְנוֹן ־א arca: decimæ.
אַרְנְקָא *crumena, loculus.*
אֲרַס deſponſare.
אֵירְסָא *venenum.*
אֲרִיס *hortulanus.*
אֵירוּס *tympanum, tintinabulum.*
ארוּכא *capiſtrum, catena.*
אֲרִסְטוֹן *convivium, prand. cœna.*
אֲרַע incedere, occurrere, evenire, obvenire.
אַרְעָא ־ון *caſus, eventus, occurſus.*
עַרְעִית *imum, inferius.*
עִירְעִיתָא *apis, crabro.*
אֶשָּׁא ignis.
אֶשָּׁתָא *febris.*
אֲשַׁד fundere, effund.
אַשְׁרָא *fulcrum, axis.*
אַשְׁלָא funis, funiculus.
אַשִּׁין durum, forte.
אִישׁוֹן *terminus loci vel temporis: tempus.*
אוּשְׁפִּיז hoſts, uterq;: hoſpitium.
אַשֵּׁר firmare, conf. corrob. verificare, certific.
אַשַּׁרְתָּא *firmitas, confirmatio.*
אַשְׁרַאי *firmitas, fides.*
אָשׁוּר *ratum, firmum.*
אִתָּא ־תָא uxor, mulier.

ב

בְּאַשׁ malum eſſe, &c. ægrotare.
בִּישׁ ־א *malus: malum.*
בִּישְׁתָא *idem, malitia.*
בָּב ־א janua, porta: pupilla

pilla oculi.

בִּיבַר vivarium.

בָּגִי בְּגִין ager, rus, campus.

בְּגַר pubeſcere, puberem fieri.

בַּגְרוּתָא pubertas.

בָּדָא fingere, mentiri.

בַּדָּאי mendax.

בַּד torcular: ramus, vectis.

בְּדַח lætari, gaudere.

בְּדַל ſeparare, diſting.

הֶבְדֵל differētia, diſcrim.

בְּדִיל ob, propter.

בִּדְקָא ſtagnum, flumen, exundatio: tabulatum.

בְּדַר diſpergere, diſſip.

בְּהַל conturbare: accelerare, feſtinare.

בְּהַק ſplendere, lucere, illuſtrare.

בֹּהַק lentigo, lentiginoſus.

בְּהִיר illuſtris, ſplend.

בְּהַת pudefieri, erubeſc.

בַּהֲתָא pudor, erubeſcent.

בְּזז prædari, ſpoliare.

בּוּל ין portio, fruſtum, gleba: copiæ, exercitus.

בִּין intelligere, conſiderare.

בִּינָא intelligentia.

בִּיעַ exultare, geſtire gaud.

בּוּקָא vacuū, vas inane.

בּוּר deſolari.

בּוּרָא incultus, ſylveſtris: bardus, ſtolidus.

בּוּת pernoctare.

מְבָתָא diverſorium.

בָּזִיךְ acerra, thuribulū.

בּוּלִין confinia, termini.

בְּזַע ſcindere, findere, lacerare.

בְּזַק ſpargere, diſperg.

בִּזְרָא ſemen, granum.

בְּחַל matureſcere.

בְּחַשׁ inqvirere, ſcrut: miſcere.

בִּטְרָא digitus.

בְּטַט lucere, ſcintill.

בְּטוּל otium: abolitio, abrog.

בַּטְלָן otioſus.

בוּטְמָא quercus.

בְּטַן gignere, parturire.

בְּטַשׁ calcare, recalcitrare.

בֵּי In, inter.

בייא

בִּיָא væ, ah, heu!
בִּיב foſſa, cloaca.
בִּיר ׳ין mendax, fallax: pythones.
בִּיזְרָה uber, mamma.
בֵּיתוֹנִי intermedius.
בִּינָא תָּא *pilus, crinis: granum, ſalix.*
בִּיעַ ׳א ovum.
בִּיר filius.
בוֹכְנָא piſtillum.
בלדר veredarius, curſor.
בְּלַט eminere, prominere.
בְּלוּט *robur, qvercus.*
בַּלָּן balneator.
בלש ſcrutari, qværere.
בָּמָס altare, ara idol.
בְּנַס iraſci, indign.
בְּסַם ſvave, dulce eſſe, fieri: exhilarare ſe.
בְּסִים *dulcis, ſuavis: acetum.*
בוֹסֶם *aroma, ungv.*
בְּסִיס baſis, fundam.
בְּסַר ſpernere, cõtemn.
בעע feſtinare, accelerare.
בְּעַץ calcare.

בְּעִיץ *ſtannum.*
בְּצָא ſcrutari, inveſtig.
בּוּצִין א lucerna: cucumis: vectis, cardo.
בִּצָּא cœnum lutum; palus.
בְּקָא probare, explor. conſiderare.
בָּקִיא *exercitatus, expertus.*
בַּקָּא *muſca, culex, cimex.*
בַּקָּרוּת levitas, temer. arrogantia.
בִּקְתָא domuncula, caſa.
בַּר בָּרָא extra, foras: præter, præterq: ager, ſylva.
בְּרָיָא *extran: exterior.*
בָּרִי creator.
בְּרִיָּה *creatio, creatura.*
בָּרִיא *ſanus, pingvis, e.*
בַּארַג ſplendidũ, optim.
בּוּרְגָּן *tugurium, umbracul.*
בְּרַז figere, transfig. affig.
בִּרְזָא *foramen, vulnus: lorum: grando,*
בַּרְחָא hircus, caper.
בורטא terebra, lancea.
הִבְרִיךְ propagare vitem.

בריבד׳ *propago : pullus, fœtus.*
בורכנא *ſtultitia, ſtoliditas.*
בירלא beryllus, onyx.
ברם certè, utiq, verùm, tantùm.
בירן א palatium.
ברס rudere.
בירסיא *coriarius.*
ברץ implere, accumulatare menſuram.
ברקן carbunculus, lapis.
ברר purum, mundum eſſe.
ברור *ſelectum, optim. clarum.*
ברירות *puritas, clarit.*
בורית *ſmegma, ſapo.*
ברבר *barbarus.*
ברות abies, fraxinus.
בתרי poſterior, ſtemus.

ג

גאות efferre ſe, excellere.
גיותנא *excelſus, elatus, ſuperbus.*
גאון *excellens p Doct. Talmudicus.*
גאם ſorbere, haurire.
גבא colligere, exigere.
גבאי *exactor, collector.*
גבב levare, tollere: colligere, exig.
גב גבי *ad, apud, juxta: cū ſuper: à, abs, de, &c.*
גוב *foſſa, fovea, ciſter.*
גבל terminare: pinſere, miſcere.
גבין ſopercil. palpebræ: gibboſus.
גבר vir: gallus gallin.
גבש congregare, comport.
גד א fortuna, dea fortunæ.
גדל magnum eſſe, &c. plicare, implic. interq.
גדילא *filium, funis.*
גדם mutilare, truncare.
גדפא ala, penna, pluma.
גדש coacervare, cumulare.
גהנם gehenna.
גהץ dealbare aqvâ ad ſolem, bleichen.
גו א medium: intrà, intrinſec. inteſtinum.

גוב respondere.
גורא ſepes, paries: ripa, littus.
גוירא corpus.
גוז ab, exſcindere &c. transfretare.
גֵּזָן *evnuchus.*
מְגִיזָנָא *vadum.*
גַּוָּן color: modus, ratio, ſimilit:
גוס amputare: occurrere: miſcere.
גוע oblectare ſe.
גוף corpus: perſona; ſubſtantia.
גוף claudere: mœchari.
גוץ abbreviari, decurtari: rodere, arr:
גור ut Ebr: item, proſelytus fieri.
גֵּר *ut Ebr: it: proſelytus.*
גְּזָא fugere: abſcindere: retribuere.
גְּזַם minari, commin: amputare.
גזום *comminatio.*
גְּזַר ut Ebr: item. circumcidere: pangere fœdus:

גְּחַךְ ridere, irridere.
גְּחַן incurvare ſe, proſternere.
גִּיחוּר rufus, rubicund.
גֵּט ·ין literæ contractûs: it: repudij:
גִּיד ־א nervus: abſynthium; coriandrũ.
גין בְּגִן propter.
גַּיִס turma, exercitus.
גֵּיף ripa, littus.
גִּיר א calx: ſagitta, jacul.
גִּירא grex; pecus.
גְּלַג narrare, referre, &c.
גלד decorticari, pelle nudari: congelare, i
גְּלִיד ־א *gelu, glacies: cryſtallus.*
גְּלִימָא collis: pallium, toga.
גְּלַף ſculpere, exſculp. cælare.
גלוש recalvaſter.
גְּמַר conſtringi, arctari.
גמם ſuccidere, exſcind. balbutire.
גְּמַע abſorbere, exſorb.
גְּמַץ fodere, effod.

גְּמַר absolvere, perficere, concludere: diſcere, docere.

גְּמִיר *abſolutum, perf: totum: totaliter: holocauſtum.*

גּוּמְרָא *pruna, carbo.*

גְּמָרָא *ſtudium, doctrina.*

גנא cubare: dormire: turpitud. afficere.

גַּנָּאי *turpitudo, ignominia.*

גַּנְדַּר volvere, devolv.

גְּנַז abſcondere, aſſerv, theſaurizare.

גְּנַח tuſſire: ejulare: caſtrare.

גּוּנְכָא ſtragula villoſa.

גְּנִיס γενὰς, generoſus.

גְּנִיסָא γένεσις: familia, genus.

גסס inflare, i, efferre, i. lethal. in agone decumb.

גפף claudere, occludere: amplexari.

גַּף *ala: ripa, littus: ora.*

גְּרַב vaſtare, ſpoliare.

גָּרָב א *uter, vas, lagena.*

גְּרַג ſuſcitare, incit: contendere.

גְּרַד ſcalpere, ſcab: rodere: radere: decorticare: texere.

גְּרִיד א *raſio, abraſ: ſiccus, um.*

גַּרְדֵּם *frangere, rumpere.*

גְּרַם in cauſa eſſe, cauſari: comminuere: roborari.

גְּרֶם *os, oſſ: ipſemet: ſubſtantia: corpus: cauſa, occaſio.*

גְּרַס frangi: legere, ſtudere.

גְּרַר trahere, diſtr: radere, abrad: ſecare, diſſec: adurere: commeſſari, &c.

גְּשַׁר pons.

ד

דָּא hæc, iſta: hoc, iſtud.

דְּאַר arare.

דְּאַת herbaſcere.

דְּבָבָא inimicus, hoſtis.

דּוּבָּא *urſus.*

נִדְבַּךְ ſtrues lapidum.

דְּבַר ducere, abduc: aſſumere, accip.

דבור

דִּבִּיר *verbum, ſermo.*
דַּבְּרָן *loqvax, eloqvens.*
דְּגַל mentiri.
דּוּגְמָא formæ, fig. exempl. ſimilitudo.
דְּהַר obſcurum eſſe, fieri.
דְּהַךְ ridere, irrid.
דְּהַן pingveſcere, imping.
דּוּ דְּוּ δύο, duo.
דְּוָא reſpicere, intueri.
דּוּב fluere, diffl.
דְּוַה dolere, mœrere.
דְּוַל haurire.
דּוּל_א *ſitula, urna: hauſtus.*
דַּיָּן_א judex.
מְדִינָה תָא *provincia, regio.*
דּוּק attendere, ſpeculari, proſpicere.
דַּוְקָא *ſimpliciter, præciſè.*
דִּיר_א habitaculum, domicil.
דָּרָא תָא *atrium.*
דְּחַךְ irridere, ſubſann.
דְּחַס arctare, comprim.
דֵּיבָא lupus.
דְּיוֹ atramentum.
דְּיוֹטָא tabulatum, conclave.

דֵּךְ דֵּיכִי hic, is, iſte.
דְּכָא purum, mundum eſſe, habere.
דְּכִי דַּכֵּי *purus, mundus.*
דּוּכָן ſuggeſtus, um.
דְּכַר mas, maſculus.
דּוּכְרָן *memoria, le.*
דִּלְמָא ne, ne fortè, ut ne: an, num? fortè &c.
דְּלַעַת cucurbita.
דָּמִין pecuniæ, numi, pretium.
דּוּמָה *ſimilis.*
דְּמַךְ dormire, obdorm.
דִּימוֹס paries, murꝰ: thermæ: plebs: forma, ritus: lex: abſolutio: timor: locus publ. tributum.
דֵּן דֵּין ille, iſte: ud:
דְּנַב_א cauda.
דְּנַח oriri.
דְּנַק gemere, ingemiſc.
דִּינָר denarius.
דְּעַךְ exſtingvi, ere.
דְּעַץ infigere.
דַּף aſſer, tabula: foliũ libri.
דּוּפַן coſta, latus.

דפוס typus, forma: preſſio, impreſs.
דפק pulſare.
דקלא palma, dactylus.
דקנא barba.
דקדוק ſubtilitas: grammatica.
דקר clavus, palus.
דרא ſpargere, ventilare: ferre, portare: aſſilire, accurr.
דרגא gradus, ſcala.
דרגש *lectus, ſtratum.*
דרום meridies, auſter: pl. auſtr. א
דרס calcare, concul.
דרע brachium, armus: ſemen.
דרק ſpargere.
דרש ut Ebr; item, concionari.
דרש וש *expoſitio myſtica, allegor.*
דרשה *homilia, concio ad pop.*
דרשן *concionator.*
מדרש *ſermo: expoſitio; commentarius.*
דשא janua porta.
דשש conculcare, comminuere.

דתאה herba tenera.

ה

הא הא הי en, ecce.
הא האי *hic, iſte, ille, hoc, ad.*
האן הן ubi, ubinam?
הבאי hyberbole.
הובאי *ſpina.*
הבל vaneſcere: vaporare, calefieri.
הבל *fumus, vapor: citò, ſtatim.*
הברה ſonus, echo: rumor: ſyllaba.
הבירה *caligo, tenebræ.*
הגיון meditatio.
הגיון *Logica, dialect.*
הגא י *ſpina, ſentis.*
הדדי ſimul, unà.
הדי בה' hinc: cùm, donec; ap. juxta: per: unà: cum: propter.
הדם in fruſta diſcind.
הדס ſalire, ſubſal.
הדק conſtringere.
הדר redire, reverti: reddere, reſtit: repetere: reſpōdere: honorare: reflexum, tortuoſum

tuoſum eſſe.

הֲוָה Ens, exiſtens: generabile.

הֲוָיָה idem: *eſſentia, exiſt: ortus, generatio.*

הוֹן qvies.

הַוְנָא *mens, ratio, intell.*

הִיץ folium, ramus.

הָזַם ſentis, ſpina.

הַיְיָא Eja, age: hoc eſt.

הַיְדִי en, ecce.

הֵידֵין tunc.

הֵיךְ ־א נָא ſicut, qvaſi; juxta: ubi, ſic, ita.

הַךְ hic, hæc, hoc.

הָכָא *hic, huc.*

הָכִי *ſic, ita.*

הָכֵן *idem.*

הָלֵין illi, ipſi.

לְהַלָּא ultrà, longè, procul.

הֲלָא laborare.

הִלְכָא via, iter: greſſus: mos, ratio, conſvetudo: decretum, ſententia.

הַלֵּל laudatio, hymnus.

הֲלַם retundere: refutare: congruere, convenire.

הִלְמָא *ſalſugo, muria.*

הָמַם turmatim cõcurrere: incidere ſe: verrere, everr.

הֵן ſi: an, num? ſic, ita.

הֲנָא utile, commodû eſſe, prodeſſe: lucrari: exitiale eſſe.

הֲנָיָה *utilitas, commod. lucrum.*

הַנְדֵס metiri, menſurare.

הָתָם illuc, illic.

ו

וָהּ vah: gaud. part.

וַי וָוי væ, heu, hei; heus.

וִילוֹן velum, velam. aulæum.

וֶסֶת conſvetudo.

וֶרֶד roſa.

וֶשֶׁט וְשֶׁט œſophagus, gula.

וֶתֶן nervus.

וָתִיק juſtus, pius, prob9: doctus, peritus.

ז

זֶבֶל זְבֶל ſtercus, fimus.

זְבַן emere, vendi.

זְבִינָא *emptio, tum, merx.*

זִבּוּרָא apiſ: veſpa: crabro.
זַג tintinabulum.
זְגַא jacere, niti, inniti.
זַגָא *gallina.*
זְגוּגִיתָא vitrum.
זְהַר efferri, ſuperbire.
זְהַם ſordere, ford. eſſe.
א ־ זִיהוּר lux, ſplendor.
ת זְהוֹרִי *coccinum.*
זוּג זוֹג jugum, par ; clarum , lucidum ; forfex ; tintinabulum ; toga, tunica : ſedile, lectus ;
זוד viaticari.
זְוָדָא *viaticum, comm.*
זְוִי angulus.
זוז movere ſe , diſcedere.
א ־ זַז *ramus.*
זוח tolli, aufferi: extolli , efferri : moveri, commi.
א ־ זוט parvum , minus ; imum rei.
זון paſcere , alere.
זוע ut Ebr: item, ſudare.
זוף mutari, mutuo accipere.

זְוַק plenum, tumidum eſſe.
זור ut Ebr: item , divertere, reced.
זוּטָר parvus , minor , minimus.
א ־ זִיו tignum , tigill: ramus: nom. avis.
זִין arma.
זַיֵּן *armare.*
זִיוּן *apex, virgula.*
זַיֵּף adulterare, falſare.
א ־ זִיק uter, is : ventus ; tẽpeſtas.
זְכַר ut Ebr: item , mereri, dign. eſſe : purgare.
אִי ־ זַכַּי *juſtus, purus, innocens.*
זָכוּ תָא *juſtitia, innocentia.*
זְכַךְ mundũ, pur. eſſe,
זְלַג ſtillare, fluere.
זְלַח idem.
זְלַל vileſcere , vilipendi.
זְלִיל *vilis : humilis.*
זְלַף ſtillare : fundere , effund.
זְמַר mulctare, punire.
זְמַם ut Ebr. item, capiſtrare, frænare.

זְמָם א frannm.
זַמֵּן ut Ebr: item, citare, invit. convocare.
זַן ſpecies.
זְנַק effluere, effund.
זְעַף ut Ebr. indignari, &c.
זַעְפָּא tempeſtas, turbo.
זְעַר minui, diminui: parvum eſſe, fieri.
זְקַק mundare, purgare: ligare, colligare, it: opus habere: oportere.
זְקַר ſalire, ſubſilire.
זְקַת ſtimulus, baculus.
זְרַד amputare, reſecare arbores.
זֶרֶד ſarmentum.
זְרַז accingere: munire, armare: excitare, monere.
זָרְז א cingulum.
זְרַף ſcindere, incidere.
זְרַר ſternutare.

ח

חִבּוּב amor, dilectio.
חֲבִיבָא patruus, ſocrus.
חֲבַץ premere, compr.
חֲגַר ut Ebr. item, claudicare: tardare, morari.
חַד unus: primus.
חֲדְסַר undecim.
חֲדָא gaudere, lætari.
חֶדְוָא gaudium.
חֲדַס permere.
חֲדַת renovare, reſtaur.
חוּב peccare, debitorē eſſe, fieri.
חוֹבְתָא peccatum, reatus.
מְחוֹז terminus: provincia: urbs: vicus: platea.
חוּט ſuere, conſuere.
חוּךְ ridere, irrid. ludere, ill:
חוּל phœnix.
חוּס parcere, miſereri, propitium eſſe.
חִיָּס א miſericordia.
חֲוַק gradus ſcalæ.
חוּר ut Ebr. item, declarare.
חוּשׁ ut Ebr. item, ſentire.
חוּשׁ ſenſus.
חֲזַם evell: averruncare.
חַזָּן inſpector, cuſtos, ſacer

ſacer miniſter.

חָזַק tenere, retin: occupare.

חֲזַר redire: circuire: cõvolvere: vertere.

חֲזוֹר *circum, circa.*

חֲטָא ut Ebr. item, tenerum, molle eſſe: oblectare ſe.

חֲטַב ut Ebr. item, ſeparare: extollere.

חֲטַט fuere, cons: fodere: ſculpere: ſcabere.

חוּטָם naſus, vultus: annulus, circul.

חֲטַר ſepire, ſepe obduc.

חַיֵּל roborare, confort: militare,

חֵין א ſinus, gremium.

חֲכַךְ figere, infig. expectare: ſcabere, ſcalpere.

חֲכַן pigrum eſſe.

חֲכַר obſcurum, calig. eſſe: conducere aliqvid.

חַל א acetum.

חֲלַד rubiginoſum eſſe vel fieri.

חֲלֵי ut Ebr. item, dulceſcere.

חֲלִי *dulce.*

חֲלַט miſcere, comm: abſolutum, ſimplex eſſe, fieri.

חֲלוּט *abſolutum, ſimplex.*

חלל profanare, i: perforare, evacuare, excavare: cædere, ſcind: lavare: commovere.

חֲלַת־וּתָא *placenta.*

חֲלַם ut Ebr. item, ſolidum, integrum eſſe.

חֲלוּם *integrum, ſolid: ſanum, valens.*

חלק ut Ebr. item, diſſentire, controvertere.

חֲלַשׁ ut Ebr. item, exuere, nudare: ſortiri.

חַלְתָּא alvearium.

חֲמָא videre, intueri: abſcondi.

חֲמַט incurvare ſe, procumbere.

חֲמַר ut Ebr. item, adurere, uſtulare: grave, difficile eſſe.

חוֹמָר *acervus: nom. menſura.*
חֲמַר א *vinum, merum.*
חוּמֶר *grave, difficile: materia, corpus: nodus, internodiũ: ligamen de collo ſuſp: annulꝰ, &c.*
חֲמַר excandeſcere, irâ.
חִינְגָּא tibia, fiſtula, cithara: chorus: forũ, mercatus.
חֲנַר ut Ebr. itẽ, diverſari, hoſpitari.
חֲנַךְ ut Ebr. item, inſtituere, erudire.
חַסֵּר probro afficere, exprobr.
חֲסַר *probrum, opprobr.*
חֲסַךְ ſubtrahere, diminuere.
חֲסַר ut Ebr. item, ablactare, educare.
חפן pugillus, manipulus.
חֲפַס fodere, ſcrutari.
חֲפַף ut Ebr. it: pectere, ſcabere, lavare.
חֲפַר fimbria, ora veſtis.
חֲצוּבַר tripus, olla tripes: hedera: urceus.

חֲצַר metere, demet.
חֲצַר א *meſſis.*
חֲצַר ſtorea, matta.
חֲצִינָא aſcia, ſecuris.
חֲפַץ obfirmatum eſſe.
חֲפִיץ *obſirmat. impudens.*
חֲצַץ ut Ebr. it: obturarare, i, operire, i: dimidiare, dividere.
חֲצַץ *diſcrimen.*
חֲקַל א ager.
חַקְרָא arx, munitio.
חָרוּב ſiliqva arbor.
חַרְגָא atomus: nihilum.
חַרְדַּל ſinapi, herba & granum.
חֲרַז perforare & perforando copulare, anreien.
חֲרַט pœnitere, reſipiſcere.
חֲרַף ut Ebr. item, acuere; anticipare.
חָרִיף א *acutus: perſpicax.*
הורפא *agnus, pecus tenella.*
חֲרַר ut Ebr. it: perforare, excav. placẽtas parare; liberare.

הור א

א׳ חוֹר *foramen, cavitas.*
א׳ חֲרָר *placenta.*
חֲרִי *liber.*
חֵירוּת *libertas.*
חרש ut Ebr. item, faſcinare, incantare.
א׳ חֲרָשׁ *incantator, magus.*
חָשָׁא ſilere, tacere.
חֲשַׁר ſuſpicari, ſuſpectũ habere.
חֲשַׁךְ ut Ebr, it: contabeſcere.
חָשִׁיךְ *pauper, tenuis, egenus.*
חֲשַׁל debilitare: quaſſare, comminuere: moliri, machinari.
חֲשַׁק ligare, allig. collig.
חֲשַׁשׁ dolere : anxium, ſolicitum eſſe.
חָתוּל felis, catus.

ט

טאט everrere, ſcopis purgare.
טִבָא rumor, fama: diffamatio.
טַבְיָא caprea, capreolus.
א׳ טִבּוּל merſio, lotio: baptiſmus.

טַבְלָא tabula, menſa: tintinabulum: org. muſic.
טְבַע ut Ebr. item, figi, imprimi.
טְבַע *natura: temperamẽtum, indoles.*
מַטְבַע *moneta: fama.*
טִגֵּן frigere. röſten / braten.
טְהַר medium.
טִיהַר *meridies.*
טוב ut Ebr. it: hilarẽ, lætum eſſe.
א׳ טוּב *bonum: ſtatus, conditio, aff. natura rei.*
טְוַר aſſare: nere.
טוח ut Ebr. it: jaculari: incutere, imping.
טוּל ambulare, incedere: ejicere: ferre, i: movere, i.
טוּם obturare, obſtruere.
טוס volare, avolare.
א׳ טָוָס *pavo.*
טוף fluere, exundare: natare.
טוש inungere, incruſtare: maculare.
טְחָל lien, ſplen.

טַיֵּר augurari, experiri.
טַיָּר *augurium.*
טְכַס ordinare, inſtr. accingere.
טַכְסָא *ordo, ſeries.*
טְלָא aſſuere, res: reſarcire.
טְלֵה טלי infans, puer.
טַלְיוּת *pueritia.*
טְלָל א umbra: tugur.
טְלַם opprimere, vim inferre.
טלע extrahere, evaginare: claudicare.
טְלַף ungulas findere.
טְלַף projicere, in, dej.
טומוס τόμος, tomus: ſectio: charta, papyrus.
טְמַע immergi, ſubm. abſcondi.
טְמַר abſcondere, occultare.
טְמַשׁ immergere, intingere.
טְנַן invidere, zelo affici: humidum fieri.
טִינָר א petra, rupes.
טַס lamina, bractea.
טְעָה ut Ebr. it: ſcortari, fornic: obliviſci.
טְעַן ut Ebr. it: ferre, portare: objicere, argumentari, diſput.
טְפָא טְפֵי extingvere, i: augere.
טְפַז ſaltare, exſ: ſubſilire.
טְפַח plaudere, cōplod. humidum eſſe.
טְפַל ut Ebr: item, adjūgi, adhær: laborare, fatigare ſe.
טַפֵּל *adjunctum, acceſſorium.*
טִיפּוּל *cura, labor.*
טַפְלָא *infans, parvulus.*
טְפַס acqvieſcere, conſent: capere, appr. compreh. ſalire, ſubſil: exprimere, typis excud.
טופס א *typus, exemplar, forma, modus.*
טְפַף æqvare, complan.
טְפַר א ungvis, ungula.
טְפַשׁ ut Ebr. item, ſtupid. ſtultū eſſe.
טַקַס ordinare, diſpon.

טַכָּס א *τάξις, ordo.*
טְרָא movere, cõmov. dare: negotiari.
טְרַד expellere, ejicere: claudere: occupari, defatigari.
טָרִיט teres.
טְרַךְ inſectari, perſeqvi.
כָּרַס qværere, inqvir.
טְרַק mordere, pungere; claudere: miſcere.
טְרַשׁ indurare.
טְשָׁה abſcondi, latere.

י

יָאֵה יָאי pulcher, decorus: decet, conven.
יחה accelerare, feſtin.
יַחַס familia, proſapia: genealogia.
תּוֹלְדָת וּת generatio: concluſio ſyllog. qvalitates 4. pr.
יְלַף diſcere.
יְמָא jurare.
מוֹמֵי תָא *juramentum : blaſphemia.*
יְמַס liqveſcere, diffl.
ינה ut Ebr. it: defraudare.

יְעָא exire, egredi: germinare, flor.
יְעַט conſulere, conſ. inire, dare.
עֵטָא *conſilium.*
יְצַב verum cognoſ.
יַצִּיב *verum, firm: indigena.*
יְצַף ſollic. anxium eſſe.
מוֹצָק ut Ebr. item, centrum.
יֵצֶר א ut Ebr. item, concupiſcentia.
יקף ut Ebr. item, credere, **borgen**: conjungere, æqviparare.
הַקָּפָה *creditum, debitum.*
יְקַר ut Ebr. item, grave eſſe, aggr.
מוֹקַר pretium: cerebrũ, vertex.
יִרְאָה ut Ebr. item, reverentia: idolum, idololatria.
יְרִיד forum, mercatus.
יָרוֹד *ſerpens, draco.*
יָרָה ut Ebr. item, docere inſtituere, it: *ſignificat.*
אוֹרָאָה יְתָא *idem qvod* תורת.

מוֹרֶה Doctor.
תוֹרִיו *legalis, divinus.*
יְרַת ut Ebr. ירש
מֵירַת *merum, ſicera.*
יְתֵב ut Ebr.
מְתַיְשַׁב *compoſitæ mentis.*
יְשׁוּב *Orbis, terra habitab: quies, tranquill.*
יְשִׁיבָה *ſeſſio, conſeſſ: ſchola, gymn. Acadē.*
ישט extendit, porrexit.
יַת ut Ebr. אֶת.
יְתַב ut Ebr. & Chald. יתב & ישב.
מְתִיבָה ut ſuprà ישיבה.

כ

כָּא hîc, huc, illuc.
כָּן כָּאן idem.
כָּאר aſinus.
כְּבַב aſſare.
כַּבֵּן ligare, circumligare.
כָּבַר cribrare: perfumare ſulphure.
כַּבְרִיתָא *ſulphur.*
כָּבַשׁ ut Ebr. item, abſcondere: ſternere: condire.
כִּבְשׁ יִשׁ *callis, ſemita: ſcabell: abſconditum.*
כַּד כַּד cùm, qvando: ac ſi, quaſi.
כרב ut Chald.
בְּרֵי propter, eà: poſtqvam.
כָּרֵן in ſervit. redigere.
כּוֹרָן *mulus.*
כְּרוֹן *nunc.*
כוב cantharus.
כוז א poculum, urceus.
כּוּךְ fovea, foſſa.
כול metiri, menſur.
מְכִילְתָּא *menſura, modius: mos, conſuet. jus.*
כון ut Ebr. item, intēdere: reſpicere.
כַּוָּנָה *intentio.*
כֵּיוָן *poſtqvam, quùm, mox.*
כְּוַץ contrahi.
כְּוָר א piſcis.
כְּוָרָה ſicut.
כַּיֵּר pingere.
כִּיחַ ſputum.
כַּךְ ה ſic, ita, &c.
כְּלָא ה ut Ebr. item, clamare, tonare.
כַּלִּידָא calix, ſcyphus.
כְּלַל ut Ebr. item, coronare.

כְּלִיל א̣ *corona.*
כְּלוּם aliqvid, ullum: nihil, nullum.
כְּלָן pallium, toga.
כְּלַפֵּי verſus, è regione, contra.
כְּמָא ח̣ ſicut.
כְּמַן inſidiari, abſcondere,
כְּמַשׁ flaccidum eſſe, fieri.
כְּנוּי cognomen; epitheton, periphraſis.
כְּנַס ut Ebr. item, introire, ingredi.
כְּנִיסָה ח̣ *introitus, congreſſus, congregatio: ſynagoga.*
כנע ut Ebr. item, erubeſcere.
כְּנַף colligere, congr.
כְּנַשׁ idem cum כנס & כנף item, verrere, everr.
כּוּסְבַּר coriandrum.
כְּסַן corripere, repreh. diſceptare.
כסס maſticare, comed. rodere: arguere: ſupputare,

מוֹכֵס *publicanus, telonar.*
כְּסַף ut Ebr. item, erubeſcere, confundi: palleſcere: perdi; affligi.
כֶּסֶת pulvinar.
כַּעַךְ placenta.
כְּעַר fœdare, inqvinare.
כְּפַף curvare, incur. flectere: cogere, adigere,
כְּפוּי *ingratus.*
כְּפַן eſurire, famelicum eſſe.
כפר abſtergere: expiare; negare, abneg:
כְּפַר *pagus, villa.*
כְּפַשׁ deprimere.
כְּרַב arare.
כְּרְבָא *caulis.*
כְּרַג tributum.
כְּרָה fodere, eff: perf: dolere, contriſtari.
כְּרַח cogere, urgere.
כְּרַךְ operire, coop: in, convolvere: ligare: munire: comedere.

כְּרַם ut Ebr. item, ſchola, Acad. Synagoga.

כְּרַן ipſe, ipſemet.

כְּרֵס venter.

כָּרְסֵי *thronus, ſolium reg: cathedra.*

כְּרַע nt Ebr. item, ponderare, præpõd: prævalere.

כַּרְקוֹם munitio, vallum.

כְּשׁוּתָא lupulus.

כְּתוּבְּתָא litt: contractûs matrim.

כַּתֵּף bajulare.

כְּתַשׁ ut Ebr. item, luctari.

ל

לְבֵב animare, animum addere.

לַבְלֵב *germinare, flor.*

לָבַר conjungere, connectere.

לְבַרה flare, ſufflare.

לָבַס defatigari, laſſari.

לגג irriſit, ſubſann.

לְגַם guſtare, comedere.

לְרָנָא vagina.

לְוָה comitari: item, ut Ebr.

לְוָיָה *luctus.*

לְוַי לְוָאי *butyrum.*

לוט maledicere.

לוּעַ faux, guttur.

לְחוּד tantùm; ſeorſim: etiam.

לחח humidum eſſe, fieri.

לְחֵנְתָּא concubina.

לחת cubare, incumb.

לְטָא לְטַט maledicere.

לַיָּא qvo? quorſum?

לִילִית ſtrix, avis noct.

לַכְלֵךְ inqvinare, polluere.

לוּלָב germen, ramus palmar.

לְמִנָּא nihil, um.

תַּלְמִיד diſcipulus.

תַּלְמוּד doctrina: Talmud.

לִיסָא maxilla.

לְעָה fatigari, laborare.

לְעַס maſticare.

לַפֵּף jungere, conj: convolvere.

לִפְּת rapa.

לְקָה vapulare, cædi.

לַקִּי *tenuis, tener.*

לְקוּי *percuſſio.*

לְקִישׁ pluv. ſerotina.

לרא fortuna.

לְתַת macerare.

מ

מָא מָאי מָא qvæ, qvod, qvid?
מְאַךְ attenuari : humiliare, i.
מָאיכֵם forte, fortaſsis.
מָן מָאן vas, inſtrum. veſtiment.
מַגָּן gratis, fruſtra.
מְגִים א ſcutella: lanx, thuribul.
מַדַּר ſubſtantia, opes.
מִירְגֵּא ſtatera, bilanx.
מְדַעַם qvicqvā, aliqvid.
מְהַר veteraſcere.
מָהַל circumcidere.
מַהוּל *circumciſus.*
מוֹז א gluma, ſtipula.
מוֹחַ cerebrum.
מוֹךְ tenue, molle, lene: tritum eſſe, fieri.
מוּק deridere, irrid.
מוּר mutare, comm.
מוּשׁ palpare, contrect.
מְזַג infundere, miſcere vinum.
מֵזִי crinis, capillus.
מְזַר nere, fila ducere.
מְחָה א ut Ebr. & Chald. item, texere: prohibere: humectare: probare, explor.
מְחַל ignoſcere, condon: infundere, miſc.
מְטָא ad, pervenire, pertingere.
מְטוּ qvæſo, obſecro.
מְטוּל propter: propterea quod &c.
מִידֵי qvicqvam, aliqvid: nihil, nullum: causâ &c.
מוֹי מוֹהִין aqva, æ.
מִיל milliare, meile.
מִיר מֵימַר dicit, xit.
מְלַג depilare, deplum. brühen.
מְלַךְ ut Ebr: item, conſultare, conſil. inire.
מְלַךְ *conſilium.*
מלל ut Ebr. item, fricare: plicare, duplicare.
מָמוֹן א pecunia, opes, divitiæ.
מַמָּשׁ aliqvid: ſolidum; certum, firmū.
מְנִי præfectus, œconō.

מְסַר— ut Ebr. item, tabeſcere, fieri.
מְסַס ut Ebr. item, confortare : comprim. contund.
מְסַר ut Ebr. item, ſerra diſſecare.
מָסוֹרָה ,ת traditio : *Maſora, Critice Ebr.*
מִסַּת ,א ſufficientia, ſatis, liberalis, itas.
מְעָא ,ין obulus : venter, viſcera, inteſt.
מְצָא ut Ebr. item, poſſe : eſſe, exiſtere,
מָצוּי *ens, exiſtens.*
מְצַע ,עָא medium, interm.
מְצִיעָאִי *medius, medianus.*
מְצַץ exſugere, exprim.
מְצַר funis ; terminus, limes.
מְקַק ut Ebr. item, liqveſcere, fieri.
מָר ,א ,י ,ן dominus.
מְרָא— *ſaginare, pingveſ.*
מְרַג pro, impellere.
מַרְגָּל ,א *margarita, unio, gemma.*
מְרַד— rebellare.
מְרַז diſſolvere.
מְרַח ut Ebr. item, obliniere, emollire : audire : ventilare.
מוּרְבָא canalis, aqvaliculus.
מרן arx, palat: agnus, ovis : vermis: haſta, lanc.
מְרַס atterere, cont.
מְרַע ægrotare, *morbus.*
מְשָׁא levare manus.
מְשַׁח ut Ebr. item, metiri, menſurare.
מְשַׁךְ pellis, cutis.
מָתָא urbs, locus.
מְתַח tendere, ext:
מְתַל parabolicè loqvi.
מְתַן expectare, morari : humectari.

נ

נָאֶה— pulchrum, jucundum, decens.
נָאֲלָא ſtultitia.
נְבַל— fœdare, dehoneſtare, abominare.
נִבְלָא— *nabliũ, inſtr. muſ.*
נְבַע ut Ebr. item, eloqvi.
נְבַר fodere, ſuffod.

נְגָא fosſa, fovea.
נְגַב exſiccari.
נְגַד trahere, attr. extrah. ducere, diduc: feſtinare: cædere, flagell.
נְגְדִין *fluenta, fluvii; clivi, colles.*
נְגַה ut Ebr. item, morari, tardi.
נגח ut Ebr. item, bellare, præliari.
נְגַס maſticare, manducare.
נְגַר trahere, attrah.
נְגַר *obſerare, peſſulo claudere.*
נַגָּר *artifex, opifex.*
נְגַשׁ ferire, cornu petere.
נְדַד ſpargere, i; item, ut Ebr.
נְדוּי *ſeparatio ab Eccl. excommunicatio.*
נְהַג ſolere, asſveſcere.
נהרד congregari.
נְהַר ſplendere, illuceſc. recordari.
נהור *lux, lumen.*
נְוָה נְוִי pulcher: *pulchritudo.*

נְוַל fœdare, deturpi texere.
נון א piſcis.
נְזַף ut Ebr. item, increp. objurg: mugire.
נְחַת frangi.
נְזַל ut Ebr. item, nere.
מַזָּל *influentia cæl. ſydus, aſtr. planeta.*
נְזַף increp. objurgare.
נְחִירִים nares.
נְטַל ut Ebr. item, lavare manus: proficiſci.
נִיב dens mol. caninus: nervus.
נִים א filū, funic. chorda, pilus.
נִיס inſula.
נִיר א jugum.
נְכַס mactare, immolare.
נִכְסָא *victima, ſacrif.*
נכש runcare, evell. herbas: cædere, percut.
נְכַת mordere.
נמך declive, depreſs. eſſe.

נְמַר variegare, variare.
נִנְהוּ הִוְ illi, illæ, illa.
נְסַב accipere, ſumere, aliâs: negotiari.
נְסַס turbari, conturb.
נְסַק ut Ebr. item, adolere, accend: concludere.
נְסַר ſecare, diſſec.
נֶסֶר aſſer, tabula.
נְעָא germinare.
נְעַץ figere, infig.
נְפַק exire, e-progredi.
נְפַשׁ augeri, creſcere.
נְצַב plantare.
נְצַף pipire, muſſitare.
נְצַץ florere, germ: ſplédere, cintill.
נְקַר punctare, punctis notare.
נְקוּדָה punctum vocale.
נְקַט moleſtum, tædios. eſſe: capere, accip.
נְקַף percutere, contund.
נִרְגָּא baliſta, torm. bell.
נָשָׁא homo: ſocer.
נְשַׁם ſpirare, ſpir. ducere.
נְשַׁר decidere, excid.
נְתַב flare, per-ſuffl.
נְתַז diffluere, diffundi.
נְתַל dare.
נְתַר defluere, decid. ut marcid.

ס

סָאַב polluere, contaminare.
סָאמָא argentum.
סְאַר fermentum.
סוֹבְנָא caupo.
סָבַב ut Ebr. item, cauſam dare, in cauſâ eſſe.
סִבָּה cauſa.
סְבַע ſaturari, exſat.
סְבַר portare, ferre: ſperare, expect: opinari, cogitare: intelligere, judicare. venam ſecare.
סְגָה א multiplicari, creſcere: ambulare, inced.
סַגִּיא סַגִּי multus, copioſus.
סוּגְיָא greſſus: natura: mos: ſtylus poſſibile.
סְגוֹלָא botrus.

סגלגל

סַגְלְגַל *rotundum, orbis.*
סְגָא augeri, creſcere.
סַגֵּף affligere.
סְגִיר ׳ ית lepra, leproſus.
סַדְיָא cervial, pulvin.
סַדָּן ־א truncus, ſtirps: incus: rota figuli.
סְדַק ſcindere, findire.
סַדַּר ordinare, diſpon.
סֵדֶר ־א ordo, diſp: acies.
סהד teſtari, con-obteſtari.
סָהִיד *teſtis.*
סִהֲרָא luna.
סִיב ſeneſcere, conſen.
סָב ־א *ſenex.*
סיג סיג ſepire.
סְיָג ־א *ſepes, maceria.*
סיו geng: term. techn.
סיד incruſtare, oblin.
סיח natare; narrare.
סיט ferre, portare: movere.
סים ponere.
סור ut Ebr. item, luſtrare, viſitare.
סְחָא lavare, abluere ſe: natare.
סחט com-exprimere.
סְחַף de-im-expellere: applicare, appon.

סְטָה declinare, deflect.
סְתַם obſignare.
סְטַן adverſari, odisſe.
סָטָן סְטַן *adverſarius, Satan.*
סְטַר deſtruere: cadere, alapam infig.
סְטַר ־א *latus, orn, extr.*
סוטר ־א *merces, ſtipend.*
סַיֵּם excœcare: finire: inducere: ſignare, notare.
סִימָא argent: pecunia, theſaurus.
סִין סֵין lutum, cœnum: calceus.
סיע auxiliari, juvare. congregari.
סַיִף gladius, enſis.
סִיק lignum, arbor.
סְכָה intueri, aſpicere, ſpeculari.
סַכְוַי *ſpeculator, obſerv.*
סְכַר ut Ebr. item, ordiri: incendere, adur.
סַךְ *ſumma, complex.*
סִכָּא *clavus, paxill.*
סְכַל intelligere: item, ut Ebr.
סִכְלָא *intelligentia.*
סכם numerare: conſen-

ſentire.

סכן ut Ebr. item, periclitari: tentare.

סַכִּין *culter, gladius.*

מִסְכֵּן *pauper, egenus.*

מַסְכֵּן *pauperem redd.*

סכס ſtultus, fatuus.

סְלַד aduri, contrahi: orare, rog.

סלודה ſpernere, averſari.

סִלּוֹנָא *ſpina.*

סלל fricare, ſcab: concinnare.

סַלְעֵם abſorbere, deglut. perdere.

סְלַק ut Chald. it: ceſſare, finire.

סַמֵּא excœcare.

סְמַךְ ut Ebr. item, vicinum eſſe, appropinq. conjungi, creare magiſtr. ſ. Rabb.

סָמִיכָא *fulcrum, baſis.*

סַמֵּן ſignare, conſign.

סִימָן *ſignum.*

סִמְפּוֹן pactum, contr: vitium, defectus.

סַמֵּק rubere, ruff. eſſe.

סכר cavere ſibi, cuſtod: clavo firmare.

סַמְתַּר unguentum odorif.

סְנָא odiſſe, odio hab.

סְנַט irridere.

סַנֵּן colare, purgare.

סְנַף conjungere.

סְנַק laſſari, defatig.

סַסְגּוֹן taxus, animal.

סְעַד ſuſtentare, auxiliari: comedere.

סְעוּדְתָּא *prandium, epul.*

סְעַר viſitare: ſtare, diffi.

סְעָרְתָּא *hordeum.*

סְפוֹג ſpongia.

ספה colligere: metuere: cibare.

סְפַט arca, ciſta.

ספן ut Ebr. item, honorare.

סְפִינְתָּא *navis.*

סַפָּן *nauta.*

סְפַק ut Ebr: item, abſolv. finire: ſufficere: dubitare: ligare.

סַפַּר ut Ebr. item, radere, tondere.

ספר *littus, portus.*

סְפַת abſcindere: intingere.

סְקַב

סַקַּב vulnerare, ulcerare.

סקב cauſam, occaſionem præbere &c.

סְקַר intueri, aſpic: fucare, colorare.

סְרַב renuere, nolle, rebell: per-ſubververtere: tegere.

סְרַג interrumpere: intricare, cancellare.

סְרִיג *intricatum: rete, clatbrum.*

סְרַד. ין cribrum: cortinæ

סרח fœtere.

סְרְהַב feſtinare, urgere.

סְרַח peccare: fœtere: redundare.

סַרְט lineas ducere: incidere.

סַרַךְ pervertere, implecti, adhær.

סַרְךְ *præfectus, guber.*

סַרס caſtrare: invertere.

סַרַק evacuare: pectinare: minio colorare.

סַתַר ut Ebr. itē, deſtruere: repugnare.

ע

עבב obnubilare.

עֲבָא *nubes, nebula.*

עֲבִיף viride, frondosū.

עֲבַץ erubeſcere.

עֲבַר ut Ebr. item, impragnare: intercalare; repagulare.

עוֹבַר *embryo: viator, hoſpes.*

עֲבַר *vectis, repagul.*

עבור *annona, frument.*

עוּבְרָא *ramus, ſurcul.*

סַבְרָא *navis; pons.*

עֲגִיל ſcutum.

עֲגַל *cicò.*

עגול *orbis, glob: circul.*

עֲגַן detineri, morari.

עֲגַשׁ cornupetere.

עֲדָא unum.

עֲדַב א ſors.

עֲדָה ut Ebr. item, ſpoliare, prædari: concipere, gravida fieri:

עֲדִי *ſpolium, præda.*

עִדּוּי *conceptus.*

עדיף præſtans, excellens.

עֲדַק divellere, ſepar.

עֲרַר ut Ebr. item, ſarrire.
עוּב ſinus.
עוּב obnubilare.
עוּגִית areola, ſulcus.
עוּה ut Ebr. item, reſpir. anhelare: rugire.
עַאתָא *iniqv. perverſitas.*
עוּלָא idem.
עִילָא *idem.*
עוּל עִיר *pullus.*
עָן א ovis, grex.
עוּק arctari, angi; tædere.
עָקָא תָא *anguſtia, tribulatio.*
עוֹרר excitare, exſuſc:
עֲוֵר excœcare.
עַוִּיר *cæcus.*
עֲזַל nere.
עֲזַם unge-ſecare.
עֲטַל א piger.
עֲטַף operire, amicire.
עֲטַר ut Ebr. item, recedere, abire.
עֲטוּר *ablatio, amotio.*
עֲטַשׁ ſternutare.
עַיִן oculare, i.e. intueri: advertere.
עִיּוּן *inſpectio, animadv.*

מְעַיִן *ſpecimen, ſumma rei; ſynopſis.*
עִיפָּא peplum.
עַכֵּב morari, tardare.
עַכְבַּר *mus.*
עַכֵּר concoq. diger. cibum.
עִכּוּר *concoctio.*
עֲכַן א ſerpens.
עֲלַף injuriâ, ignom. afficere.
עֶלְפַּן *injuria, afflictio.*
עלר ut Ebr. item, laudare: æqviparare, æſtimare.
עִלּוּי א *æſtimatio.*
עִלָּיר *cantharo, amphor.*
עֲלַל עַל ingredi, intrare.
עֲלַל א *proventus, fructus.*
מַעֲלָנָא *introitus: occas. ſolis: porta.*
עִלָּה *cauſa, occaſio.*
עִלְעוּל א *turbo, tempeſtas.*
עֲלַם ut Ebr. item, fortẽ eſſe, roborari.
עוּלַם תָא *puer, adoleſc: puella, adoleſc.*
עוּלֵימוּר *pueritia, juventus.*
עַלְמָא *vulgare, tritum.*
עִלְעָא coſta.
עֲמַר ut Ebr. itẽ, ſurgere.

עמה

עמה obſcurari.
עמם idem.
עמץ claudere, obtur.
עמר ut Ebr. item, gramen, fœnum: lana: tinea.
ענב conjungere, connect.
ענג retardare.
עונקא faux, collum.
עסב א herba, fœn. gram.
עסה frendere, ſtridere.
עסק operam dare, ſtudere rei, &c. litigare, rixari.
עסק *ſtudium, opera: res, negot.*
עסר decem.
עפיא ramus.
עפף conflare igne.
עפץ א galla.
מעפרא velum, pepl.
עפש mucidum fieri, putreſc.
עצב ut Ebr. item, formare, eff.
עצה fraudare, opprim.
עציץ matula.
עצר premere, expr. calcare.
מעצרת *torcular.*

עקב veſtigia ſeqvi: inſidiari.
עקר ut Ebr. item, procumb. in gen.
עקם perverſ. pravum, curvum eſſe.
עקף doloſè, call: agere.
עקץ pungere: abſcindere: acuminari.
עוקץ *cuſpis, acum: apex*
ערב ut Ebræum. (*rei.*
ערבב *commiſcere, cōfund. perturb.*
ערב *ſponſor, fidejuſſor dulcis, ſvav.*
ערגל volvere, devol.
ערטיל nudus.
ערס א lectus: cunæ: feretrum.
ערע evenire, conting. obviam fieri:
ערקא corrigia, lorum.
עש ut Ebr. item, arcturus, ſydus.
עשן ut Ebr: item, roborari, corrob.
עישן א *robur. fortitudo.*
עתר ut Ebr. item, ſtare, conſiſt.
עתר diteſcere.
עותר א *divitiæ, opes.*

פ

פִּגְּרָא	multiplicari.
פְּגַח	obviare, occurr.
פְּגַם	frangere, i. rumpere, i: dehoneſtare.
פְּגַן	clamare, vocif.
פְּגִינָא	*clamor.*
פַּגַּר	deſtruere, vaſtare; otium agere.
פַּדַּחְתָּא	frons.
פַּדַּן	par, jugum.
פְּדַע	vulnerare.
פְּדַעְנָא	*vulnus.*
פְּהָרִין	diſtrahi, occupari.
פְּהַק	oſcitare.
פּוֹל ין.	faba: legati, apoſtoli: item, miſceri, cōnſpergi.
פּוֹן	certè, utiq; : nunc: qvidem.
פַּעְפַּע	lucere, ſplend: emollire.
פּוֹשׁ	ut Ebr. item, reſpirare.
פְּחַז	ſubſilire, exſil.
פְּחִיתָ	nudus.
פְּחַם	denigrari, obfuſc: æqviparare.
פְּחַס	comprim. contund.
פַּחְתִּין	minuere, dimin.
פְּטַט	garrire, blaterare.
פְּטַם	ſaginare, pingveſ: miſcere, condire arom.
פַּטִּימָן	*pingvis, ſaginatus.*
פִּיטָס	vas, dolium magn.
פִּטְקָא	liber, epiſt. literæ.
פְּטַר	liberum dimitt. repud: diſcedere.
פַּטִּיר	*azymum, inferm.*
פִּיגִי	fons.
פְּיוּל	findere, diſſecar.
פִּילָא	*elephas: porta, janua.*
פִּיס	placare, ſedare: ſupplicare: ſortiri, violare, profan.
פִּיּוּס	*placatio, reconc. deprecatio.*
פִּיס א.	*ſors.*
פְּכַח	attenuari, imminui.
פכך	contineri.
פַּכַּר	deſtr. diruere: implicare.
פלא	tollere, remov. expurg. dijudicare: findere, diſcind: irrid.
פלג	ut Ebr. item, diſſentire

ſentire : exced. excellere.
פלג _א *pars, dimidium: medium.*
פלוגתא *partitio: diſſenſ. contentio.*
הפלגה *hyperbole.*
פלח ut Ebr. & Chald.
פולחן _א *opus, cultus, ſervitus.*
פלט ut Ebr. item, vomere, evom.
פלן _א Ebr. פְּלֹנִי.
פילוסוף _א philoſophus.
התפלסף *philoſophari.*
פירכא cingulum : marſup.
פנא ut Ebr. item, evacuare ſe, cacare: otioſum eſſe.
פניא *veſpera.*
פנוי *otioſus: viduus, cælebs.*
פנך plaudere, ſalire.
פנים _ית interius, intimum.
פנק ut Ebr. item, oblectare ſe.
פסא expandere, extēd.
פסג dividere, partiri.
פסד perdere, i. corrump. i.

פסל ut Ebr. item, profanare.
פסול *profanus: illegit. ineptus, vitioſus.*
פסולתא *ſcoria.*
פסס polluere, profan. ſe.
פסע gradi, incedere.
פסיעתא *greſſus, inceſſ.*
פסק ab, ex, diſcindere: deficere: decernere, ſtatuere: ceſſare, finiri; paciſci.
פסוק *verſus, textus bibl.*
פסיקתא *deciſum, decr. pactum: fruſtum, pars.*
פער laxare, retegere, nudare.
פציד _א foſſæ, rivus, alveus.
פציח clarum, ſeren.
פציחין *villæ, pagi.*
פצים folium, pag. libri; poſtis januæ.
פצע ut Ebr. item, contund. comprim. findere.
פצר multiplicare.
פקח ſagax, prudens.

פַּקַר decorticare.
פַּקַם frænare.
פַּקַס pectere, diſcern. capillos.
פַּקַע rumpere, i. frangere, i: circuire, conglomer.
פִּקְעָא *glomus, faſcicul: lorum, ſcutica.*
פקק obturare, obſtruere, i: ſolvere, laxare: fodere, perf: vilipendere, ſpern.
פַּקַר hæreticũ, ſchiſmaticum eſſe: profan: commune reddere, i.
פְּרָא currere.
פְּרֵא *parum, exig.*
פְּרַג mutare, per, commut.
פְּרוּג *commutatio, pretium.*
פַּרְגוֹד *cortina, velum: pallium.*
פַּרְוָר ſuburbium.
פְּרַח ut Ebr. it: volare, a-evol.
פָּרַט particulatim, ſigill: agere.

פְּרָטִי *partic. ſpecialis, individuum.*
פרך frangere, rumpere: diruere: qværere, opponere: ligare: ſcabere, ſcalp: fucare.
פְּרַן dotare, dotem dare.
פּוֹרָן ־א *dos.*
פַּרְנֵס paſcere; alere: gubernare.
פַּרְנָס *paſtor, gubern: princeps.*
פַּרְנֵק oblectare.
פְּרַס ut Ebr. item, pandere, expand. extend: æſtimare.
פְּרָסָא *tentor. aulaum.*
פַּרְסָא *milliare.*
פּוּרְסָן *æſtimatio.*
פַּרְסֵם manifeſt. revelare.
פְּרַע ut Ebr. item, ſolvere, rependere, i:
פּוּרְעָנוּתָא *ultio, vindicta.*
בִּפְרִיע *cito, celeriter.*
פּוּרְפָּא anſa, anſula.
פַּרְצוּף *perſona, vultus, effigies.*
פְּרַק ut Ebr, item redimere,

mere, liberare, ſervare.

פָּרִיק יק *ſervator, redempt.*

פּוּרְקָן *redemptio, ſalus, auxil.*

פְּרַק comminuere, cõfring.

פְּרַשׁ ut Ebr. item, ſeparare, diſcern: exprimere nomin: diſcedere, mirũ, admir. eſſe, videri: arduũ, occultum eſſe.

פָּרוּשׁ *ſeparatus: abſtinens, continens.*

פַּרְשָׁה *ſectio, diviſio in gen. ſectio, caput, verſus bibl.*

פְּרִישָׁה *mirabile.*

פְּרַת rumpere, disrũp.

פְּשַׁח findere, diffind. diſcerpere.

פְּשַׁט ut Ebr. item, extendere, inclinare.

פְּשִׁיט *extenſum: ſimplex: literal. ſenſus S. S.*

פֶּשֶׁךְ palmus, ſpat. palmæ.

פְּשַׁר ſuſpendere.

פְּשַׁר ut Chald: item, tepefacere, fieri: liqveſcere, fieri: ruminare: reconciliare.

פַּשְׁפֵּשׁ ſcrutari; contrectare.

פַּתָּג א ſindon, linteum.

פְּתַה dilatari.

פְּתִי *latum, ſpatios.*

פְּתָאָה *vicus, platea.*

פְּתַךְ miſcere, commiſc.

פְּתַק ejicere, ejaculari: impell: liber, diploma.

פָּתוֹר א menſa.

צ

צְבָה velle, acqvieſcere.

צְבוּה *voluntas.*

צִבְחַר parum, pauliſper.

צבע ut Ebr. & Chald.

צְבַה parare, ordin: ligare: mordere.

צבת א *forceps.*

צדה vaſtari, deſolari: irridere: imminuere.

צְדַע א tempus, pars cap.

צהב fulgere, ſplendere: irritare.
צָהַר sitire, ſiticuloſum eſſe.
צָהוֹר lucidum, ſplend.
צוּר venari, aucupari, piſcari.
צַיֵּן ſignare, deſign.
צִיּוּן א ſignum, nota.
צוּץ clamare, excl: proſpicere: florere.
צוּק fundere, i. effūd. i.
צוּת auſcultare, attend.
צַוֵּת conjungere, conſoc.
צְחַר sitire.
צחח polire, expolire.
צִיר cardo: muria.
צְלַב ſuſpendere.
צְלִיב וב patibulum.
צַלֵּה י ut Chald. & Ebr. item, inclinare, decl.
צְלוֹתָא oratio, precatio.
צַלְהֵב nitere, ſplendere, coruſcare.
צְלַת ut Ebr. item, findere, ſecare: tinnire: ſubſidere: clar. limpidum fieri.

צַל coriarius.
צְלַף percutere.
צְלַק dividere, diffind.
צְמַת abſcind. præcidere.
צמצם tegere, operire: arctare, conſtringere, i.
צְמַר calere, ardere.
צְמַת contrahi, conſtr.
צַנָּא caniſtr. corbis.
צְנַן firigeſcere, fieri.
צנע depònere, aſſerv: occultare.
צְנִיעַ verecundus, modeſt.
צַעַר א dolor, mœror.
צַעֵר dolore, mœr. afficere, i.
צפף arctari, premi: muſſitare, pipire, ejul.
צרה rumpere, findere.
צרך opus habere, indigere.
צְרוֹךְ utilitas, commod.
צְרַם ſcindere, lacer.
צְרַף ut Ebr. item, adjungere, i: conglutin: conſolidare.

קבל

ק

קבל ut Ebr. & Chald. item, auſcult. obtemper. clamare, excl: conqveri: caligare, i:

קַבָּלָה *acceptio: Kabbala.*

קְבִילָה *clamor, qviritatio.*

קוּבְלָנָא *idem.*

קְבַל *tenebræ, caligo.*

קֳבֵיל קֳבַל *coràm, è reg. ex adverſo.*

קְבַע figere, affig. inf.

קוּבְּתָא urceus maj. vas.

קְדַר perfor. terebrare.

קְדַח ut Ebr. item, perfor. terebrare: germin. creſcere.

קְדַל cervix.

קְדָם קוּם מִן antè, coràm.

קְדָם א *antiqvitas, principium.*

קִדּוּם *oriens, Eurus.*

קַדְמַי *primus, antiq.*

קַדְמוּת *antiqvitas: princip: occurſus.*

קדר ut Ebr. item, perfor. terebr: abſcindere.

קְדַר א *olla, lebes.*

קדש ut Ebr. item, deſponſare.

קְדָשָׁא *inauris, monile.*

קְהָא ſtupere, ſtupid. esſe, fieri: aggr. congregare.

קון venam ſecare.

קול א laqveus, rete: pelvis: hydria, lagena.

קַיֵּם confirmare juram: in vitâ cõſerv.

קַיָּם *ſtabilis, firmus: vivus.*

קְיָם *pact. fœdus, ſtatutum: votum: juramentum.*

קָמָא *ſtatua.*

קוץ ſpernere.

קוף ſpargere, diſp. projic.

קְטָא cucumis.

קְטַב exſcindere, ſuccid.

קוֹטֵב יָם *polus mundi, i: torcular.*

קְטַט jurgari, rixari.

קְטַל ut Ebr. & Chald. item, in, ſuccidere.

קִטְם cinis: cin. aſperg.

קטע cædere, findere, ſuccid.
קטף ut Ebr. item, amputare : vindemiare ; implectere.
קטף וף *vindemia.*
קטר ut Ebr. item, ligare, vincire.
קוטר א *fumus, vapor, nebula.*
קטיר א *ligamen, nodus, vincul.*
קיט א æſtas.
קיס א lignum; crux, patib.
קיריס *κύριος*, dominus.
קלא vectis, fuſtis: gleba.
קלח fluere, emanare.
קלח *caulis, culmus.*
קלט recipere, i: cohær; coaleſcere.
קלל ut Ebr. item, velocem: paucum, minus eſſe : minui.
קליל *levis, e: vile, parũ.*
קליל *levis, velox.*
קלקל *perdere, corrump. irritum redd.*
קלמא pediculus.

קולס א galea, caſſis.
קלע ut Ebr. item, plicare, impl.
קלע א velum, aul: tentorium.
קלף cortex: cutis, pellis.
קלף *decorticare, cort. cut. detrahere.*
קלק projicere.
קלקי *cilicium, ſaccus.*
קלש attenuari ; tenue fieri.
קמט ut Ebr. item, capere, prehend.
קמט *ruga, plica.*
קמץ ut Ebr. item, claudere.
קמצא *locuſta, bruchus.*
קמר accingere: tegere; claudere.
קמור *cingulum.*
קנב in, ſuccidere.
קנח tergere, abſterg.
קנט tædere, faſtid. cõcitare.
קנטר vexare, irrid.
קונם voveo.
קנס mulctare; ad mortem condemn.
קנס א *mulcta.*

קַנְתֵּר irritare, provocare,
קַסַס acidum fieri, aceſc.
קַעְקַע ſtigmate notare. ſcalp: fodere.
קַפִּיי leve: vile.
קפר ut Ebr. item, curioſum, attentũ eſſe: iraſci.
קַפְּרָן *præceps: biblioſus, iracund.*
קפח exſcind. truncare, amputare.
קפל volvere, circumv: duplicare: fodere: decorticare.
קַפִּיף א׳ noctua, veſpert.
קִיפָּה *arca, capſa, ſcrin.*
קְצִירָא morbus, infirm.
קְרִיָּא אה Scriptura S.
קְרָאִי *Karræus: textualis, biblicus.*
קְרַר ſtrigilare.
קְרוּחַ punctatum, maculatum.
קְרַט quieſcere, reſpir.
קוֹרֶם א׳ *grumus, gutta.*
קַרְטִיס *charta, ſcheda.*
קְרוּם tegmen. cruſta, cutis.
קְרוֹן ה׳ currus, carpent.

קרס aceſcere: findere, i.
קְרָצָא accuſatio, delatio.
קְרִיץ א׳ *mane, mat. tempus: aurora.*
קַרְצַף *pecten: ſtrigil.*
קַרְקַף caput, cranium.
קַרְקֵר gracillare, cucurire, glocitare.
קַרְקֵשׁ pulſare.
קרר frigeſcere, refrig.
קוֹרָא *frigus.*
קְרַשׁ coagulare, i: congelare, i.
קְשָׁה ut Ebr. item, opponere, diſput. argumentari.
קָשׁוּ קָשֵׁי *durum, difficile.*
קוּשְׁיָא *objectio, argum.*
קָשִׁיט ver⁹, fidus, rectus.
קַשֵּׁט ornare, exorn.
קְשַׁר ligare, i. allig. i.
קֶשֶׁר *nodus, vincul.*
קְשַׁשׁ ſeneſcere, incaneſc.
קָשִׁישׁ *ſenex, decrep.*
הַקִּישׁ *aſſimilare, compar.*
קַשְׁקֵשׁ *tinnire.*
קַשְׁקֵשׁ *ſarrire, fod.*
קֶשֶׁת א׳ arcus: iris.
קַתָּא manubr. capulus.

ר

רָאָה ut Ebr. item, experiri, animadv. percipere, frui.
רְאִיָּה *viſus, viſio.*
רַאֲיָה *ratio, probatio.*
רֵוָא רֵוִי *aſpectus, vultus.*
רֵאשׁ ־א ut Ebr. item, venenum.
רבב ut Ebr. item, magnificari, extollere ſe: magnif. principatum ſibi arrogare.
רַב רַבָּא *princeps, præfect: dux, domin: magiſter, doctor, præceptor.*
רִבּוֹן *dominus, herus,*
רִבּוֹא *myrias.*
רָבָב *pingve quodcunq.*
רבה רְבִי ut Ebr. item, germinare, proven. magnif. extoll: ungere, inung: fœnerare, in uſuram dare; jaculari.
רַבְיָא רְבִי *puer, adoleſcens.*
רִיבָה *puella.*
רַבְיוּת *juventus, adoleſc.*

רִבּוֹי *multitudo, plur. copia.*
רְבוּת תָא *magnificentia, dignitas.*
רְבוּת ־א *unctio.*
רִבִּית *uſura, fœnus.*
רְבִיךְ frixum, bullat.
רַבֵּל cribrare.
רבע ut Ebr. item, cubare, accub. incub. ſuccumb.
רבץ ut Ebr. item, aſperg. conſperg.
רְגַג concupiſcere, deſider.
רִגְגָא *deſiderium, concupiſc.*
הִרְגִּיל aſſvecere, exercere.
הֶרְגֵּל *uſus, conſv. exercitatio.*
רֶגֶל ־א ut Ebr. item, *feſtū ſolenne.*
רַגַּן explorare.
רגף contremiſc. commoveri.
רגשׁ ut Ebr. item, ſentire.
רְגוּשׁ *tumultus, ſtrepitus.*
הֶרְגֵּשׁ *ſenſus.*
רְדָה ut Ebr. item, caſtigare, crud: arare:

re : expand: fluere.

מַרְדוּתָא *caſtigatio , correptio, erud.*

רְדִיָּא *aratio.*

רְדִיָּא *acceptio.*

רְהַב ut Ebr. item, ſubſannare.

רְהַט currere, accur.

רְוֵא רְוֵי ebrius, ebrioſus.

רְוַז lætari , exult.

רוּח ut Ebr. item , reſpirare, recreari : lucrari.

רְוַח א *latitudo : ſpatium: ſuburbium: reſpiratio, recreatio.*

רָמָא רָא collis.

מְרוֹמָא *altum , excelſ.*

רֵיק cælebs, juvenis.

רִיק ſpuere, in, deſp.

רוּק א *ſputum.*

מַרְזֵב א canalis, tubus.

רְחַם ut Ebr. item , amare, dilig.

רְחִימָא *amor, dilectio.*

רְחַץ ut Fbr. & Chald.

רוּחְצָן א fiducia, confid.

רְחַק ut Ebr: cum compoſ. ſuis.

רְחַשׁ repere , reptare: progignere: movere ſe, i.

רְטַט tremere, cōtrem.

רְטַן incantare.

רְטַשׁ deſerere, dimitt.

רִיק ut Ebr. item , effundere, infund.

רַךְ א rex.

רְכַב ut Ebr. item, compon. conjung.

רְכוּב א *genu, genua.*

רְכַן inclinare ſe : cadere.

רְכִינָא *caſus, lapſus.*

רִכְפָּא fremitus , ſtrep: ſonitus.

רְמָא ut Ebr. & Chald. item, ire, venire , acced.

רְמַז annuere, innuere.

רְמַשׁ א veſper, a.

רְסַס ut Ebr. item, contundi, confringi.

רְסִיס *imber , pluvia, gutta.*

רַסֵּק confringere, contund.

רע & cum מ/ל/א ſub, ſubtus, infra.

אַרְעַאי אָה *inferior, infim.*

רָעַר tremere.

רְעָה ut Ebr. item, velle, bene velle; delectari: cogitare.
רַעְוָא *voluntas, benevolentia.*
רַעְיָן ־א *cogitatio.*
תַּרְעִיתָא *idem, ſolertia.*
רְעִי רִעִי *ſtercus, fimus, excr.*
רעם murmurare, conqveri: elevare, extoll.
תורעמא *murmur, atio.*
רְעַע frangere, confr.
רפק fodere, ſarrire.
רְצַף ut Ebr. item, conjung. comprim.
רֹקַן auferre, evacuare, ſpoliare.
רקע ut Ebr. item, reſarcire, aſſuere.
רְשָׁה poſſe, poteſt. habere: mutuare, fœnerare, i.
רְשׁוּתָא *facultas, lic. poteſtas.*
רשות *domin. magiſtrat9, regnum.*
רְשַׁל remiſſum, ſegnem eſſe, fieri.
רְשַׁם ſignare, conſ: conſcr. deſcribere.
רושם *ſignum, nota, ſcriptum.*
רְתַח fervere, efferveſc,
רִתְחָא *fervor, ſpuna ferv.*
רְתִיכָא currus, qvadriga.
רְתַע recedere, retroced.
רְתַק ſepire.
רְתֵת tremere, cõtrem.
רְתִיתָא *tremor, horror.*

ש

שכב ut Ebr. item, vicinum eſſe.
שִׁבָּא *fragment. fruſtum.*
שִׁבָב *vicinus.*
שַׁבְּהַר glorificare, i.
שִׁבְהוֹר ־א *gloria, decus.*
שַׁבְזִיז ſapphirus.
שׁבח ut Ebr. itẽ, אשבח meliorare.
שובכא columbarium.
שְׁבִיל ־א via, ſemita.
שִׁבְלָא *ſpica.*
שְׁבַע jurare.
שְׁבַק ut Chald: item, cõdon. remittere.
שַׁבְרָא ſimplex, fatuus.
שַׁבֵּשׁ implicare: perturb.

שַׁבְשֵׁב frondeſcere.
שְׁגָא deeſſe, deſiderari.
שַׁגֵּב roborare, corrob.
שְׁגַם ligare, collig.
שגר dejic. demittere ſe, accend. calefacere.
שַׁגֵּשׁ perturb. profligare.
שִׁגּוּשׁ *tumultus, ſtrepitg.*
שְׁדָא fundere, eff. jacere, projic: volare, advol: agitari, moveri: nere.
שְׁדָא latus.
שְׁדַךְ qvieſcere, req: qvietum eſſe: deſponſare.
שַׁדֵּל allicere: conari, occupari.
שְׁדַר mittere, emitt.
שְׁהָא morari, cunct: vaſtari; ſtupere.
שֵׁד שֵׁיד dæmon.
שְׁוָא ut Ebr. item, aſſimilare, compar: ſtupere: metuere.
שְׁוִיָא שְׁוִי *lectus, ſtratum.*
שׁוּח oriri, germin: incurvari, dejici.
שׁוּחַ loqvi, colloqvi.
שׁוּט vagari, ſpatiari: natare: ſpernere.
שׁוּם nomen; aliqvid: nihil; allium.
שׁוּף ungi, inungere ſe. terere, atter: limare.
שְׁוַר ſaltare, exſil.
שׁוּתָא meditatio, ſermo, colloq.
שְׁזַג lavare, abluere.
שַׁחַד munerare.
שחז ligare; acuere, exac.
שְׁחַל trahere, extrah.
שְׁחַם nigrum eſſe, fieri.
שְׁחַן calidum eſſe, fieri.
שְׁחִין *calor, æſtus.*
שְׁחַף ſerpere, repere: tabeſcere.
שחר ut Ebr. item, petere, exp: angariare.
שַׁחְרַר manumittere.
שְׁטָא ſtulteſcere, inſan.
שַׁטְיָא *ſtultus, amens.*
שְׁטוּתָא *ſtultitia.*
שֵׁינָא urina.
שֵׁירָא catena, catenula.
שכח invenire. (dare.
שַׁכְלֵל finire, abſolv: fun-

שכי

שְׁכִינְתָּא Majeſtas, gloria,
præſentia divina.
מַשְׁכֵּן pignorari, opp. i.
שְׁלָה ut Ebr. item, ſpernere: finire: extrahere.
שְׁלִיָא *ſubitò, repentè.*
שַׁלְהֵב inflammare.
שַׁלְהוֹב *flamma.*
שַׁלְהִי fatigare, i.
שְׁלַח ut Ebr. item, detrahere, extrah.
שְׁלִיחַ *nuncius, legatus.*
שַׁלְהֵף mutare, com, permut.
שְׁלַט ut Ebr. item, irruere, opprim. aliq.
שְׁלַל ut Ebr. it: negare.
שַׁלְשֵׁל mittere, trans, dimitt: laxare alvũ: catenare, cõnect.
שַׁלְשֶׁלֶת *catena.*
מְשׁוּמָּד apoſtata.
שְׁמַט ut Ebr. item, rapere, dirip.
שְׁמַם deſolari, vaſtari: ſtupere.
שַׁמֵּשׁ miniſtrare: coire, rẽ habere: frui, (uti.
שַׁמָּשׁ *miniſter.*
שִׁמּוּשׁ *miniſterium, offic.*

תַּשְׁמִישׁ *concubitu: conj.*
שַׁמֵּת exclud: excommunicare.
שַׁמְתָּא *anathema.*
שְׁנָה ut Ebr. item, diſcere: docere.
מִשְׁנָה *Deuteroſis: textus talm.*
שַׁנֵּק excutere: ſuffocare, ſtrang.
שַׁעְבֵּר ſervire, ſubjicere ſervituti.
שׁעה narrare, enarr. loqvi.
שׁוּעִית *narratio, ſermo, colloq.*
שָׁעָא *hora, momentum.*
שַׁעֲוָא *cera.*
הַשְׁתָּא nunc.
שַׁעֲמֵם turbare, contur.
שְׁעַע linire, oblin. læve, lene, molle eſſe. blandiri.
שַׁעַף cera.
שַׁעַר menſura: æſtimatio, tax: pretiũ.
שִׁפּוּר veru.
שְׁפַת terere, 1. att. conterere, i: qvietũ, tranqvill. eſſe: radere, polire.

שפע affluere, abundare: effundere: declin: declive eſſe.
שפף atter: conterere: fricare, limare; recedere.
שפץ reſtaur: reparare.
שפר pulchr. eſſe, videri: placere.
שפר *pulchrum, tudo.*
שפיר *pulcher, um.*
שפיר *abortus, mola.*
שצר perdere, exſcind. abſolv. perficere.
שקי יא pincerna.
שקיא *irrigatio.*
משקה *humor, liqvor. potus, conviv.*
שקל ut Ebr. item, accipere: ferre, portare.
שקף percutere, im-diſpellere.
שקק platea, vicus.
שרב ardere, comburi.
שרבב demittere deorsũ.
שרביט virga, bac. flagell.
שרג lucerna, lumen: ordinare, diſpõ: ſalire: allicere.

שרה ut Ebr. item, ordiri, incipere: habitare, manere, caſtra metiri: velle.
שרוי יא *initium, princip. primitia.*
משרי יא *caſtrum, exerc.*
שרו ות *convivium.*
שרית *trabs, tignum.*
שרט ut Ebr. item, obligare vulnus.
שרטט lineas ducere.
שרף ut Ebr. item, ſorbere, attrahi.
שרק ſibilare, exſib: incruſt. oblinire: labaſc. dilabi.
שרר firmare, firmum reddere.
שרש lucrum, comm.
שושבן amicus, ſocius: pronubus, paranymphus.
שישלא catena, vincul.
שושן lilium, roſa, flos.
שושיפא veſtim. toga, pall. linteum.
שתה ut Ebr. item, texere.
שותא *rete.*
שתך rubigin. contrah.

שתם halitum ducere: perforare.
שתס fundare, ſtabil.
שתף ſociare, aſſoc.
שתיקה ſilentium.
שתר reliqvũ eſſe, fieri.
שתת fundare, ſtab: ſtillare.

ת

תבב vibrare, contorq.
תיבא ותא dictio, vox, vocab.
תבל condire.
תבל *condimentum.*
תובלא *ſpica.*
תבע quærere, requir. poſtulare.
תבר ut Chald.
תבר ־א *fractio.*
תברא *objectio, qvæſtio.*
תגא corona, coronam.
תגרא ſceptrum, ſcipio, baculus.
תגר negotiari, mercat. exercere: litigare, rixari.
תגרותא *negotiatio, mercatur.*
תגרא *lis, contentio: ſcipio, bacul.*
תד uber, mamma.
תהה pœnitere: ſtupere: vaſtum, rude, inane eſſe: odorari.
תהו *pœnitentia.*
תהי *vaſtum, inane.*
תוא thalam9, cõclave.
תוב ut Chald. item, cõn-avertere ſe i: ampliùs, iterùm, adhuc.
תוה pavere, expaveſc., trepidare.
תוח ut Ebr.
מתנד *deſiderium, appet.*
תום allium.
תוס maculare, inqvin.
תור morus arb. mora fr.
תחב figere, infig.
תיחוח mollities, fragil.
תחלא naſturcium.
תיחלא *dactylus.*
אתחיל inchoare, incip.
תחם determinare, defin: limitare.
תחום ־א *terminus, finis, limes.*
תיק ־א theca, θήκη: vagina, pharetra.
תכא menſa.
תכף mulctare.

חַבָּא *catena, catenula.*
תְּכַר fidere, confid: orbari.
תְּכַר *orbitas.*
אַתְכְלָא *botrus, bacca.*
תְּכַן ut Ebr. item, numerare, ſupp. librare.
תְּכַס calcare, terere, fricare.
תְּכַף ann: connectere: repentè obruere: figere, infig.
תְּכִיף *continuatio: continuò.*
תְּלַח rumpi, disrumpi.
תְּלַע findere, diff.
תְּלַשׁ evellere, eradic.
תְּלָת cum deriv. ut Chald.
תָּם הָתָם ibi, illic, iſtuc, eò.
תַּמָּן *idem.*
הַתְמִיד continuare.
תְּמַה ut Ebr.
תְּמִיהָא *miraculum.*
תַּמּוּז nom. menſis: Junius noſt.
תְּמָן יָא octo.
תַּמֵּר aſcendere in mod. columnæ.
תְּמָרָא *dactylus, fr. palmæ.*

תִּימְרָא *palpebra.*
תּוֹנְבָא faſtidium.
תְּנָא ־ה tradere, docere: diſcere, legere: iterare.
תַּנָּא *Doctor talmud.*
תַּנְיָא *traditio, doctrina.*
תְּנָא ־י *narrare, enarr. annunciare: acuere.*
הִתְנָה ־י *paciſci, tranſig.*
תְּנָא אָה *pactum, conditio.*
תְּנַן fumare.
תְּנָן *fumus.*
תְּסִיר pullus av.
תְּסַס fervere, bullire.
תְּעַל ־א vulpes.
תְּפַר ponere, diſp.
תפח convaleſcere: inflari, intumeſc.
תפר ut Ebr. item, adhærere: murmurare.
תְּפַס ut Ebr. תפשׂ.
תְּקַל ut Chald. item, offendere: illaqveare, irret.
תִּקְלָא *ſiclus.*
מַתְקַל *pondus.*
תַּקְלָא *offendiculum: laqveus.*
תְּקַן ut Ebr. item, parare

rare, app: confirm: ſtabil.

תַּקִּין *rectus, um: aptum, conven: firmum, ſtab.*

תִּקּוּן *ornatus, apparatus: ordinatio, inſtructio: correctio.*

תקע ut Ebr. item, figi, inf. fidejubere.

תְּקַף ut Ebr. item, creſcere, augeri: aggravari, oneri eſſe: ægrè ferre: firmari, obfirm.

תַּקִּיף *fortis, vehemens. ferox: durus, gravis.*

תְּרַב adeps, pingv. optimum, ſelectum.

תְּרוֹג citrus, eum.

תַּרְגֵּם ut Chald. item, transferre.

תוּרְגְּמָן *interpres, translator.*

תַּרגּוּם א translatio: nomin.

Chaldaica.

הרדה monere, comm: pro-conteſtari: macerare.

הִתְרִיז pedere: egerere.

תָּרַח tardare, morari: expectare.

תָּרֵךְ expellere, ejic.

תָּרַם ſeparare, removere.

תַּרְנְגוֹל א gallus gallinac. ſylv.

תְּרֵיס א clypeus, ſcutum.

אַתְרֵיס *ſcuto ſe munire: armare: opponere ſe, reſiſt.*

תְּרַע rumpere, cõfring: diruere.

תוֹרֶף turpitudo, fœditas.

תרץ dirigere, aptare.

תְּרִיץ *rectus, integer.*

תִּשְׁרִי nom. menſis: September noſt.

תָּשַׁשׁ debilitari, langvere.

APPEN-

APPENDICULA:

exhibens

Terminos technicos artium lib. & in diſciplinis occurrentes communiſſimos.

חכ' האלהות Theologia.
איש האלהי *Theologus.*
בעל פסוק *idem.*
חכ' דת בריא Juriſprudentia.
דתברי *JCtus.*
רפואה Medicina.
רופא *Medicus.*
פלסופיא Philoſophia.
פלסוף *Philoſophus.*
דקדוק Grammatica.
מדקדק *Grammaticus.*
מל' המליצה Oratoria.
מליץ *Orator.*
פיוט Poëſis.
פייטן *Poëta.*
הגיון Logica.
הגיוני *Logicus.*
פל' עיונית Phil: theorica.
פל' מעשית Phil: practica.
פל' הראשונה Phil: prima, Metaphyſica.
פ' האלהית *idem.*
ח' מה שאחור הטבע *Metaphyſica.*
ח' תושיה *idem*
ח' תושיה *Metaphyſicus.*
חכ' הטבעית Phyſica.

ח' הטבע *Phyſicus.*
למודית Mathematica.
למודי *Mathematicus.*
ח' המספר Arithmetica.
ב' המספרים *arithmeticus*
ח' השיעור Geometria.
מהנדס *geometra.*
ח' התכונה Aſtronomia.
תוכן *aſtronomus.*
אצטרלוגיאה Aſtrologia.
אשף *aſtrologus.*
ח' הנגון Muſica.
זמר *muſicus.*
ח' המדינית Politica
פ' מדיני *Politicus*
ח' המעשה Hiſtoria, ca.
דכרנא *idem.*
ב' דכרנא *hiſtoricus.*
המזכיר *idem.*
רב רבא Magiſter, Doctor, præcept.
תלמיד diſcipulus.
סוג Genus.
מין Species.
הבדל Differentia
סגולה Proprium
מקרה Accidens.

מאמר

מַאֲמַר	Prædicament.
הָעֶצֶם	*Subſtantia.*
הַכַּמָּה	*Qvantitas.*
הָאֵיךְ אֵיכוּת	*Qvalitas.*
הַסְּמִיכוּת	*Relatio.*
הַפּוֹעַל	*Actio.*
הַמִּתְפָּעֵל	*Paſſio.*
הַמָּתַי	*Qvando.*
הָאָנָה	*Ubi,*
הַמַּצָּב	*Situs,*
לוֹ	*Suum, babit,*
גְּבוּל	terminus
מִשְׁפָּט	propoſitio
נוֹשֵׂא נָשׂוּא	ſubj. prædicat.
הֶקֵּשׁ	Syllogiſmus.
הַקְדָּמָה	præmiſſa.
הוֹלָדָה	Concluſio.
יֵשׁ וָאַיִן	Ens, non-ens.
עֶצֶם	ſubſtantia.
מִקְרֶה	accidens.
סִבָּה	Cauſa.
פּוֹעֶלֶת	*efficiens.*
חוֹמְרִית	*materıal.*
צוּרִית	*formal.*
תַכְלִית	*finalis.*
טֶבַע	Natura.
חוֹמֶר	mater: corpus.
צוּרָה	forma
כּוֹחַ	facult. potent.
תְּנוּעָה	motus.

יְסוֹד	clementum.
אֵשׁ	*ignis.*
רוּחַ אֲוִיר	*ſpir. ventus, aer,*
מַיִם	*aqva.*
עָפָר אֶרֶץ	*terra.*
חַמָּה	*calidum.*
קָרָה	*frigidum.*
טְפִיחַ	*bumıdum.*
גְּרִיד	*ſiccum.*
מֶזֶג	mixtum
הֹוֶה נִפְסָד	generab. corrup.
נֶפֶשׁ	anima
שֵׂכֶל	intellectus
חוּשׁ	ſenſus.
מִסְפָּר	Numerus.
סַךְ	ſumma.
נְקֻדָּה	punctum.
קַו	linea.
גַּלְגַּל חוּג	circul.glob.ſphæ-
בְּרִיחַ	axis, (ra.
קֶרֶן	polus.
מֶרְכָּז	centrum.
שַׁבְּתַי	Saturnus.
צֶדֶק	Jupiter.
מַאְדִּים	Mars.
חַמָּה	Sol.
נוֹגַהּ	Venus.
כּוֹכָב	Mercurius.
לְבָנָה	Luna.
לִקּוּת	ecclipſis. &c.

ERRATA, L. B. in poteſtate noſtrâ non fuit hac vice reſtituere: reſtitues eadem ex bono & aquo benevolè. Val.

A01 1463631